Şikârî Karamannâme

[*Zamanın kahramanı Karamanîler'in tarihi*]

Karaman Valiliği — Karaman Belediyesi

Şikârî Karamannâme

Bu yayın,

Karaman Valiliği,

Karaman Belediyesi,

ÇEKÜL Vakfı'nın,

Karaman'ın doğal–tarihsel–kültürel mirasını

koruma–yaşatma–tanıtma çalışmalarının

ilk ortak ürünüdür.

Şikârî Karamannâme

[*Zamanın kahramanı Karamanîler'in tarihi*]

hazırlayanlar Metin Sözen, Necdet Sakaoğlu

Karaman Valiliği — Karaman Belediyesi

Şikârî Karamannâme
[Zamanın kahramanı Karamanîler'in tarihi]

hazırlayanlar
Metin Sözen, Necdet Sakaoğlu
çevriyazılar
Necdet Sakaoğlu

Karaman Valiliği –
Karaman Belediyesi Yayını
İstanbul 2005
ISBN 975–585–483–5

Bu kitap, 2005 yılında
Karaman Valiliği –
Karaman Belediyesi için
ÇEKÜL Vakfı tarafından
hazırlanarak bastırılmıştır.

© 2005. Bu kitapta yayımlanan yazı
ve resimlerin tüm hakları saklıdır;
tamamı ya da bir bölümü, yayıncıdan
izin alınmadan, fotokopi dahil,
optik, elektronik ya da mekanik
herhangi bir yolla kopyalanamaz,
çoğaltılamaz, basılamaz. yayımlanamaz.

kitap tasarımı
Ersu Pekin
yayına hazırlayan
Arzu Karamani Pekin
fotoğraflar ve reprodüksiyonlar
Hadiye Cangökçe
dizin
Yücel Dağlı

baskı
Lebib Yalkın Yayımları
ve Basım İşleri Anonim Şirketi
Oto Sanayii, Barbaros Cad. No: 78
4.Levent / İstanbul
Tel: 0212 282 39 00

cilt
Barın Ciltevi

İçindekiler

7	Önsöz
13 – 51	Karamanoğulları
53 – 67	Karaman diyarının harap miraslarından: Tartanlar Evi
69 – 87	Kitâb-ı Karamaniyye
89 – 90	Kaynaklara dair
91 – 95	Kaynakça
97 – 245	**Karamannâme:** Çevriyazı
246 – 253	Dizin
255 – 613	**Karamannâme:** Tıpkıbasım

Önsöz

Karaman'la Türkçe arasındaki çağrışım bağı, Karamanoğlu Mehmed Bey'in 1277'de Türkçe'yi devlet dili ilan edişine dayanıyor. Fars kültürüne eğilimli Konya Selçuklu sultanlarına karşılık, yanı başlarındaki Türkmen Karamanoğulları, bu kültürün yabancısıydılar. Bundan dolayı, Cimrî Ayaklanması'nda Konya'yı ele geçirince, devlet işlemleri Farsça yerine Türkçe yürütülsün demeleri doğaldı. 13. yüzyıl boyunca "İklim-i Karaman"da yaşanmış onca savaş, baskın, yağma vb. olgular kitap sayfalarına hapsolmuşken salt, Mehmed Bey'in:

> *Bugünden sonra hiç kimse divanda, dergâhta, bârgâhta, mecliste ve meydanda Türkçe'den başka dille konuşmayacaktır!*

dil buyruğunun 20. yüzyılda güncellik kazanması ise bu tarihsel gerçeği dil davamızın temeli saymamızdandır. Karamanoğlu Mehmed Bey'in sözkonusu buyruğunu belgeleyen biricik kaynağın, çağdaşı İbni Bibi'nin "Farsça" *Selçuknâme*'si oluşu da ilginçtir. Cimrî Vak'ası bastırılıp Mehmed Bey de öldürüldüğüne göre buyruğun süreklilik kazandığı söylenemez. Ama her doğru çıkış gibi bunun da sonuçlar verdiği saptanıyor. Örneğin daha o yıllarda Mevlâna'nın oğlu Sultan Veled:

Bu cihândan kim çıkarsa bizi ol bile ki nevüz
Yolumuza kim girürse bile kuş gibi uçavuz

Son Selçuklu sultanlarına Farsça şehnâme yazan Hoca Dehhanî de:

Sabr ile gönül derdine dermân ire umma
Cân atma oda beyhûde canân ire umma

dizeleriyle başlayan, Anadolu Türkçesi'nin ilk gazellerini yazarak edebiyatımıza yeni bir nazım yolu açmayı denemiş görünüyorlar. Diğer yandan, 14. yüzyılın eşiğinde Selçuklu Sultanlığı yıkılınca Farsça modasının da söndüğü; Türkçe'nin Karamanlı, Germiyanlı, Saruhanlı, Tekeli, Aydınlı, Candarlı, Osmanlı beyliklerinde divan dili olduğu; giderek dinsel, yazınsal ve bilimsel eserlerin Türkçe yazılmaya başlandığı saptanıyor. Bu dönemde –daha önce Dehhânî'nin yarım bıraktığı– Farsça *Şehnâme*'yi, Karamanoğlu Alâüddin Bey'in (1361-1397) Yâricânî'ye aynı dilde tamamlatması bir çelişkisi sayılsa da bu "kayıp" yazmanın, iki yüzyıl sonra, Şikârî'nin (ö. 1584) *Karamannâme*'sine kaynaklık etmiş olması önemlidir. Bu sayede, 14. yüzyılda yazılmış bir beylik tarihi, 16. yüzyılda Türkçeleştirilerek yeni bir yazmaya aktarılmış ve günümüze ulaşmıştır.

Türkçe *Karamannâme*'nin yazarı Şikârî, *Âşık Çelebi Tezkiresi*'ndeki nitelikleri dikkate alındığında, yiğit ve erdemli bir "Karamanî" edasıyla karşımıza çıkıyor. Bu ozan tarihçi, *Yâricânî Şehnamesi*'ni çevirip devamını da yazarken "zamanın kahramanları" dediği Karamanlı beyleriyle kendi kimliği arasında koşutluklar kurmuşa benziyor. Onun, sözkonusu beyliğin tarih sahnesinden çekilişine kadarki öyküsünü de başka verilerden yararlanarak yazdığı kuşkusuzdur. Ancak bu kaynaklar bilinmediği gibi, *Şikârî Karamannâmesi*'nin de birkaç yazma nüshası günümüze ulaşmıştır. Bunlar, Konya, İstanbul ve Berlin kütüphanelerindedir.

Yazınsal bir tarih olan ve *Kitâb-ı Tevârih-i Karamaniyye* de denen eser, şiirsel üslubu yanında, vekayinamelerdeki kimi anlatılarla çelişen olaylar içermesiyle de dikkati çekiyor. Karaman beylerinin daima üstün ve yenen konumunda öne çıkartılması, yenilgilerin çoğu kez karşı tarafa yüklenmesi bir bakıma doğaldır. Çünkü onların 250 yıllık egemenlik–bahadırlık serüvenleri, Oğuz boylarının destan aktarımı geleneğine uygun bir anlatı ekseninde, örneğin "canavar öldürme" gibi lejantlara da yer verilerek kurgulanmış; dramatik bir sona bağlanmıştır. *Kitâb-ı Karamaniyye*, Farsça–Türkçe az sayıdaki manzum parçalar, yer yer secili, tumturaklı betimlemeler dışında, yalın cümlelerle işlenmiş; söz başlarında eski öykülerin "râvî eydür" (aktaran diyor ki) , "ez in cânib" (öbür yandan), "elhâsıl-ı kelâm" (sözün kısası) deyimleri yinelenmiştir.

İçeriğine siyasal–toplumsal tarih bağlamında bakıldığında *Karamannâme*'ye, akıp gelen Oğuz göçebelerinin Anadolu'da yurt edinme savaşımının bir belgeseli denebileceği gibi; Selçuklu ve Osmanlı vekayinameleri ile karşılaştırmalı okunduğunda ise bir çok çelişki yakalanabilir. Bunlar, her iki taraf yazarlarının nesnelliği/öznelliği nerelerde ve niçin yeğlediklerinin çarpıcı örnekleri olarak bir dizi "acaba?" duraksamalarına kapı aralar. Sözgelişi, *Karamannâme*'de "Osman, Keyhüsrev bin Keykubad Alâüddin'in çobanbaşısı idi. İnönü'nde ne kadar koyun ve sığır, at ve devesi ve katırı var ise Osman gözlerdi, kâfir almazdı. Karamanoğlu Mehmed Beg (1277'de) Alâüddin'i kaçurub cümle mülkini aldığu vaktin, Osman gelüb doğruluk gösterdi. Âna 'ivaz Mehmed Beg tabl 'alem kılıç verüb beg eyledi", "Osman bir gedâ iken şâh eyledi. Aslı cinsi yok bir yörük oğlu iken beg oldu. Begzâdeleri beğenmez oldu." deniliyor. Bu haberler, Osmanlı vekâyinâmelerindeki, Osman Gazi'ye uc beyliğini ve bağımsızlık belirtilerini Selçuklu sultanlarının verdiğine ilişkin yerleşmiş anlatılarla çelişiyor. Osman ve Orhan Beylerin Germiyanoğulları'na tutsak düşüşleri, yurtlarının işgal edilişi; Osman Bey'in kurtulduktan sonra Lârende'ye gidip Alâeddin Bey'den yardım istemesi de doğal ki Osmanlı kaynaklarında yer bulmamıştır.[1]

Diğer yandan, tarihçilerin *Karamannâme*'ye ilgisiz kalışları gibi, Âşık Çelebî'nin *Meşâ'irü'ş-Şu'arâ*'da olağanüstü bir portresini çizerek tanıttığı yazar–ozan Şikârî'ye de edebiyat tarihçileri uzak durmuşlardır. Tezkirelerde onun *Karamannâme*'yi yazdığına ilişkin bir kayda rastlanmaması, Osmanlı saray kitaplıklarında bir nüshasının bulunmaması da düşündürücüdür.

Karamannâme nüshalarının ve diğerlerinin ortaya çıkışı öyküleri de ilginçtir. En eski kopyası, M. Ferid Uğur'un dikte ettirdiği çevriyazısı *Konya Mecmuası*'nda tefrika edilen Yusufağa Kütüphanesi'ndeki yazmadır. Bu, Mes'ut Koman tarafından yayına hazırlanarak 1946'da Konya Halkevi'nin ikinci kitabı olarak basılmıştır. Bu girişimin, dil ve tarih araştırmalarının ivme kazandığı 1928 Harf Devrimi'nden 1940'lı yıllara uzanan Türk dili ve tarihi çalışmaları sürecinde, *Düsturname-i Enverî*'nin, İbn Bibi ve Aksarayî *Selçukname*'lerinin, *Tevârih-i Âl-i Osman*'ların yayınlanmasına koşut bir hizmet olduğunda kuşku yoktur. O günkü olanaklar ve yazım anlayışıyla az sayıda basılabilen *Şikârî'nin Karaman Oğulları Tarihi* kısa zamanda tükenmiştir.

Çevriyazı ve basım sırasındaki düzeltme, ekleme, atlama, değiştirme gibi müdahalelerinin de etkisiyle "Hakikatten ziyade hayal ve efsane" içerdiği; "ihticâca salih [belgeliğe elverişli] ilmî bir eser" olmadığı ileri sürülmüş;

[1] Bkz. Tıpkıbasım ve çevriyazı, y. 63/b; 112/b.

bu kanıdaki Ord. Prof. İ. Hikmet Ertaylan, Cem Sultan'ı yazarken *Şikârî Tarihi*'nden değil; Konya Mevlâna Müzesi'ndeki *Aynî-i Tirmizî* külliyatından yararlanmayı yeğlemiştir. Paul Wittek, "*Karaman Tarihi*'ndeki kayıtlar kullanılmağa pek az elverişlidir"; Claude Cahen ise, "Şikârî'nin romantik bir yapıtı olan ve M. Koman tarafından Karamanoğulları adı altında yayınlanan tarihçe, kullanılması güç bir kaynaktır" görüşündedirler.[2]

Oysa bu özgün ve özel yazma, önemli bilgiler, hatta, doğru sanılan kimi bilgileri tartışmaya açacak olgular, anlatılar içeriyor. Konya, Lârende, Ermenek, Mut, Silifke, İçel'den başka Alanya ve Antalya kıyılarından, kuzeyde Bursa ve Ankara'ya; doğuda Ereğli, Niğde ve Aksaray'dan Adana, Maraş, Kayseri ve Sivas'a kadar geniş bir bölgenin 14.-15. yüzyıl tarihleri için, başka kaynaklarda yer almayan ayrıntıları veriyor. Daha da önemlisi, *Şikârî Tarihi*, Osmanlı sarayına sunulmak amacıyla yazılmadığı, yazarın sempatisi de Osmanoğulları'na değil, onlara rakip Karamanoğulları'na yönelik olduğu için, baştan başa bir farklı bakış ürünüdür.

Bu gerekçeler ve yayın teknolojisinin günümüzdeki olanaklarıyla bu özgün esere yeni bir hayat yolu açmak kararını ise, ÇEKÜL'ün önerdiği "çevre ve kültür projeleri" kapsamında buna öncelik tanıyanKaraman Valiliği ile Belediye Başkanlığı vermiş bulunuyor. Yeni baskı, Konya Yusufağa Kütüphanesi'ndeki nüshanın tıpkıbasımı ve çevriyazısından ayrıca, kimi yazma ve matbu kaynaklardan Karamanoğulları'na ilişkin alıntı çevriyazılarını, açıklamaları içermektedir.

Bu basımın bir "sanat yönü"nden de söz edilebilir ki ona görsellik zenginliği katan güzellikler de Karaman'da keşfedilmiştir. Tapucak mahallesindeki harap Tartanlar Evi'ni süsleyen bezemelerin, Karamanoğulları dönemi otağ–çadır kültüründen, kerpiç mekânlara aktarılmış bir geleneğin uzantısı olduğu yorumumuz sonucu bu betimlemeleri ve bulunuşu hepimizi heyecanlandıran Şikârî'nin minyatürünü, Karaman'dan gelip geçen gezginlerin gravürlerini Ersu Pekin kitabın tasarımında ustalıkla kullanmıştır.

Bu açıklamalardan sonra sıra, Karaman çalışmalarına katılanlardaki görevdeşliğin kaynaklarına gelmiş bulunuyor: *Karamannâme*'yi çok kısa bir zamanda basıma hazırlamak sorumluluğunu yüklenmemizde, Karaman'a hizmeti ideal edinen yöneticiler kadar; şubat soğuğunun ilikleri dondurduğu bir ortamda, ÇEKÜL çalışma grubunu, içtenlikle ve ilgiyle konuklayan Karamanlılar; Dereköy'de (Fisandon) saç sobanın ısıttığı yörük halılarıyla donatılmış köy odasında, "vilâyet erkânıyla" İstanbullu konuklara, kendi yerleşkelerinin "Pis Andon" öyküsüne dönüştü-

2 Ertaylan, İ. H., *Cem Sultan*, s. 245; Wittek, P., *Menteşe Beyliği*, s. 48; Cahen, C., *Osmanlılar'dan Önce Anadolu'da Türkler*, s. 380.

rülmüş sözlü tarihini, köy diliyle ve masal tadında anlattıktan sonra, köy sorunlarına da değinen erdemli yaşlılar; muhtarlığın "misafir defteri"ni ondan ötekine dolaştırıp imzalatan akıllı çocuk; sıkma, ayran ve çay ikramı hizmetini üstlenen saygılı gençler; o ortamlardaki içtenliği paylaşan herkes gibi bize de sinerji aşılamış bulunuyor. Anadolu'daki bin yıllık yaşantımızla ilgili değerlendirmeleri doğru yapabilmek için gezip görmemizin, tanışıp kaynaşmamızın; ortak çalışma alanları açmamızın; toplumsal ve bireysel olguları, tarihsel derinliğinde nesnel bakışlarla yorumlayabilmek için de kaynaklara eğilmemizin gerektiğine daha çok inanıyoruz.

Türkçe'yi devlet dili ilan eden Mehmed Bey'i, Karaman beylerini, Hoca Dehhanî'yi, Yâricânî'yi, Şikârî'yi anmak; Anadolu Türkçesi'nin ve Türk beylikleri döneminin önemli bir kaynağını, değeriyle örtüşen özenli bir kitap kimliğiyle kültürümüzün başyapıtları arasına katmak; Karaman'ın ulusal yapımızdaki konumunu bu özgün yapıtla da tanıtmak amacıyla *Karamannâme*'nin basımına onay veren Karaman Valisi sayın Hasan Basri Güzeloğlu'na, Karaman'daki çok yönlü girişimlere her aşamada katılan Belediye Başkanı sayın Ali Kantürk'e şükran duymaktayız.

Ayrıca katkılarından dolayı, Karaman Vali yardımcısı Doç. Dr. Sait Aşkın'a, Konya Yusufağa, İstanbul Millet Kütüphaneleri, İstanbul Arkeoloji Müzeleri ilgili ve yetkililerine, Prof. Dr. Ali Alparslan'a, Prof. Dr. Suphi Saatçi'ye, Prof. Dr. Haşim Karpuz'a, Yrd. Doç Dr. Osman Nuri Dülgerler'e, Hasan Özgen'e, Hadiye Cangökçe'ye, Yücel Dağlı'ya, metni yayına hazırlayan Arzu Karamani'ye, kitabın tasarımını gerçekleştiren Ersu Pekin'e, Lebib Yalkın Yayınevi çalışanlarına teşekkür ederiz.

Metin Sözen – Necdet Sakaoğlu
İstanbul, Nisan 2005

Karamanoğulları

At ölür meydan kalır, yiğit ölür şan kalır.

13. yüzyıl sonlarında Selçuklu Devleti dağılırken çoğunun ataları Oğuz boylarına mensup Türk hanedanları da Anadolu'yu yerel egemenliklere ayrıştırarak "Tevaif-i Mülûk/Beylikler Dönemi" denen yeni bir süreci başlattılar. Yörelerinin (Germiyan, Teke, Menteşe, Karesi...) ya da kurucularının (Karaman, Aydın, Hamid, Saruhan...) adlarıyla anılan bu egemenliklerin, siyasal, askeri, kültürel yapı olarak en güçlüsü Karaman Beyliği idi. Koşullar gereği sürekli savaşım ortamında yaşamayı yeğleyen "muharip" kimlikli Karamanoğulları, bu yönden de diğerlerinden farklıydılar ve 250 yıl süren siyasi varlıklarını, –13. yüzyıl ortalarındaki doğuşlarını anımsatan bir karanlık içinde– 16. yüzyıl eşiğinde tamamlayarak tarih sahnesinden çekildiler.

Karaman beyleri, Konya Ovası'nın güney kesiminden Taşeli Yaylası'na, doğuda da sedir ormanlarıyla kaplı Bolkar Sıradağları'na uzanan, eski çağlardan beri "Yunân", sonraları "İklim-i Karaman" denilen, Matrakçı Nasuh'un "Vilâyet-i Yunân ve beden-i gülşen-i memleket-i Karaman"[1] tanımıyla andığı, yarı "sahra" (ova) yarı "dağ", nüfusunun çoğunluğu göçebe Oğuz boyları olan bir bölgeye egemendiler. Bursa'dan sonra Germiyanlı başkenti Kütahya'ya, oradan Akşehir'e uzanan eski ana yol, doğuya doğru Karaman diyarına girer, Konya'da iki kola ayrılır, güneydeki kol, Lârende ve Ereğli'yi (Herakliya) geçtikten sonra Gülek Boğazı'na inerdi.[2] Lârende'yi Taşeli'nden Silifke ve İç-el'e bağlayan bir de dağ yolu vardı.[3]

A. Keykubad (1220-1237) İç-el'i fethedince, Kilikya Ermeni Krallığı'nı tehdit altında tutmak amacıyla buraya, Taş-eli'ne ve Lârende'ye

[1] Matrakçı Nasuh, *Beyân-ı Menâzil–,* s. 223.

[2] Matrakçı Nasuh, *Beyân-ı Menâzil...,* s. 54.

[3] Prof. Dr. Semavi Eyice'nin "Karadağ (Binbirkilise) ve Karaman çevresinde arkeolojik incelemeler" başlıklı makalesi, bu çevrenin arkeolojik serveti yanında, Karaman'a uğrayan gezginler, yöreyi ilgilendiren bilimsel çalışmalar konusunda önemli bir çalışmadır. Karaman coğrafyası, iklimi, yol bağlantıları, eski tarihi için ayrıca bkz: Gümüşçü, Osman, *Tarihî Coğrafya Açısından Bir Araştırma: XVI. Yüzyıl Lârende (Karaman) Kazasında Yerleşme ve Nüfus,* TTK, Ankara 2001.

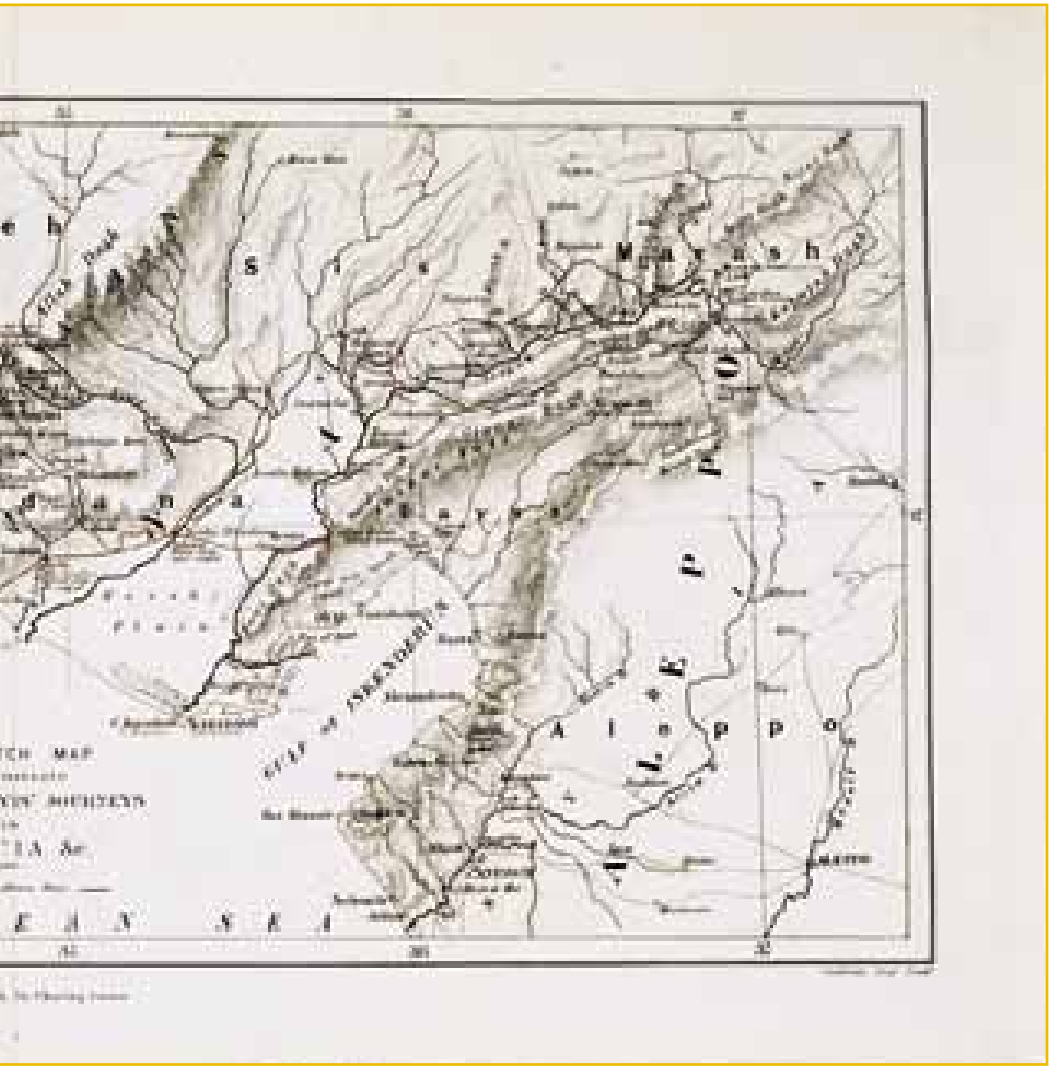

Karaman bölgesi ya da "iklim-i Karaman". Davis, E. J., *Life in Asiatic Turkey, A Journal of Travel,* Londra 1879. içindekiler ve s. 1 karşısında.

göçebe Türkmenleri iskân etmiş; Emîr Mûsa adında bir de yönetici atamıştı. Ovalık, dağlık balkanlık bu geniş bölgeye boy boy, oba oba dağılan Avşar, Ağaç-eri, Salur, Varsak, Gülnâr, Turgut, Bayburt göçebeleri, hayvancılık, tahtacılık, kömürcülükle geçiniyorlardı. "Bunlar bilahare Karamanlı Beyliği'nin teşekkülüne sebep olmuştu."[4] Karaman İklimi'ni, Anadolu'nun bu bölgesindeki ulaşım bağlantılarını, yurt arayışıyla akıp gelen göçebeleri denetime almak, boy oymak yiğitlerini cenkten cenge götürmek, vuruş kırışlarla dört tarafa korku salmak, Karaman beylerini daima "dilâverlik" şanında tutan nedenlerdi. Bundan dolayı, çağdaş Selçuklu ve Osmanlı tarihlerindeki bu hanedana ilişkin anlatıların, yeni baştan ve nesnel bakışlarla yorumlanması, bir tür Türk şöval-

[4] Eflâki, *Ârifler in Menkıbeleri, I*, s. 23; Turan, O., *Selçuklular Tarihi...*, s. 210.

Karaman beylerinden bazılarının sikkeleri:

İbrahim b. Mehmed
Bakır. Konya, tarihsiz.
"Sultan Pir Ahmed bin İbrahim bin Mehmed bin Karaman".
2.28 gr., ∅ yakl. 17 mm.
Özel koleksiyon.

Mehmed b. Alâüddin
Gümüş. Konya, 811.
"811. Es-sultanü'l-âzâm Mehmed bin Alâüddin halladallah-ü Memlekete. Konya".
1.62 gr., ∅ yakl. 19 mm.
Özel koleksiyon.

İbrahim b. Mehmed
Gümüş. Konya, 841.
"841. İbrahim bin Mehmed bin Karaman".
0.9 gr., ∅ yakl. 11.5 mm.
Özel koleksiyon.

Ali b. Karaman
Gümüş. Lârende, 823.
Ön yüzde: *"Ali bin Karaman. Hullide Mülkehu. Ebu Bekir, Ömer, Osman, Ali. 823"*; arka yüzde: *"Tevekkel-i âl-allah es-sultan-i duribe Lârende"*.
1.6 gr., ∅ yakl. 22 mm.
Özel koleksiyon.

yeliği denebilecek Karamanlı olgusunun, Anadolu tarihinde bir kahramanlık öyküsü olarak yer alması gerekiyorken, beyliğin 13. yüzyıldan 15. yüzyıl sonlarına uzanan ilginç tarihinin ilk evresi, onları "kömürcü", "haramî" diye tanıtan Selçuknâmelerden; ikinci ve asıl uzun evresi ise "dinsizlik", "düşmanlık" suçlamalarıyla dolu Osmanlı tarihlerinden öğrenilebiliyor. Kaynaklardaki bu öznel bakışlarsa, Karamanoğulları'nı doğru tanımamızı engelliyor.

Diğer yandan, daha 13. yüzyılın başlarında ve Karamanoğulları'nın bölgeye egemen olmalarından önce, ulu kişilerin Lârende'ye gelip yerleştikleri, ilk İslâmî kurumların da bu evrede Semerkandlı Seyyid Şerefeddin, Belhli Sultanü'l-ulemâ Bahaüddin Veled için bu kentte yapıldığı, Konya'dan önce buraya yerleşen Mevlâna ailesinin İslâmî açılıma öncülük ettiği biliniyor. A. Eflâkî, o sırada (1220'ler) Lârende'yi, Keykubad'ın naiblerinden Emîr Musâ'nın subaşı ve hâkim olarak yönettiğini, onun "çok kahraman, temiz ve sadık bir Türk" olduğunu, "Bahâ Veled

gibi bir adamın Horasan'dan geldiğini işitince, böyle bir güneşin başka bir yerde kolayca parlamayacağını bilerek bütün şehir halkı ve askerlerle birlikte yaya olarak onu karşıladığını, herkesin onun müridi olduğunu, sarayına çağırmasına karşın, Bahâ Veled'in kabul etmeyerek bir medrese istediğini, bunun üzerine Musâ'nın şehrin ortasına onun için bir medrese yaptırdığını, ailenin yedi yıldan fazla bu medresede kaldığını, Mevlâna Celâleddin'in, bülûğa erip 18 yaşında iken, yine Lârende'ye yerleşmiş bulunan Semerkantlı Hoca Şerefeddin Lâlâ'nın kızı, güzellikte ve ahlakta eşsiz Gevher Hâtun'la orada evlendiğini ve 1226'da Sultan Veled'in, daha sonra da Alâeddin'in Lârende'de doğduklarını" yazıyor.[5]

Bir *Sevakıb-ı Menakıb*'da ise Belhli ailenin Lârende'ye gelip yerleşmesi şöyle anlatılıyor:

> Böyle nakl olunur ki Bağdad'dan Kâbe-i şerife varub adâb-ı haccı tamâm eyleyüb kona göçe Konya nevâhisinde Lârende nâm bir kasabaya geldi. Sultan Alâeddin beglerinden Emîr Musâ nâm bir hâkim var idi. Sultânü'l-Ulemâ'ya mürid olub bir medrese binâ eyledi. Hazretleri anda idi.(Yedi) yıl karar eylediler. Hatta Mevlâna Celâleddin'e Seyyid Şerefeddin Semerkandî kızını nikâh eylediler. [Mengücek şahı] Melik Fahreddin, birâder-i Mevlâna ve vâlide-i Mevlâna anda vefat eylediler. Anda medfûnlardır. Ba'dehu, Emîr Musâ'nın 'adâ'sından ba'zılar Sultân Alâeddin'e 'arz eylediler ki yedi yıldır Sultânü'l-Ulemâ'yı alıkodu. Konya'ya gelmege komaz. Kendisi Sultânü'l-Ulemâ'nın hızmeti ile müşerrefdir. Pâdişâha 'ilâm eylemedi. Bu mertebe cür'et âna lâyık değildir, deyüb gamz eylediler. Sultân Alâeddin emr eyledi. 'İtâb-ı emîr bir emr yazdılar. Emîr Musâ haberdâr olıcak gâyet havf eyledi. Sultânü'l-Ulemâ buyurdu ki:
> – Yürü havf eyleme. Su'âl ederse bilâ-tefekkür cevâb ver, deyüb irsâl eyledi. Emîr Musâ sultâna gelüb dedi ki:
> – Sultânü'l-Ulemâ'nın hızmet-i pâdişâhîye 'arz olunmadığına sebeb budur ki, ruhsât vermediler, 'ilâm edelim. Dedikde buyururlar idi ki:
> – Anlar menâhîye meşgûldür. Bize ânın sâkin olduğu diyârda karar eylemek lâyık olmaz deyü buyururlar idi. (...) âna binâ'en 'arz olunmadı, deyücek fi'l-hâl Sultân Alâeddin bu kelimâtı işitdügi gibi tevbe eyledi ve iltimâs eyledi ki Sultânü'l-Ulemâ Konya'ya teşrif buyura. Pes böyle olıcak Emîr Musâ, bu ma'nâyı Sultânü'l-Ulemâ'ya 'ilâm içün bir nice teşrifat ile yine Lârende'ye teveccüh eyledi. Vardıkda, sultânın menâhîye tevbe eyledügini ve gelmelerini iltimâslarını haber verdikde, Sultânü'l-Ulemâ,
>
> – Dâvete icâbet lâzımdır deyüb Mahrûsa-i Konya'ya 'azimet eyledi.[6]

[5] Eflâki, *Âriflerin Menkıbeleri*, I, s. 23-25.
[6] *Kitâb-ı Müzekkiyü'n-Nüfûs derkenarı Sevakıb-ı Sultânü'l-Ulemâ*, s. 21-23.

Karaman beylerinin kökeni[7]

C. Cahen, Şikârî'nin *Karamannâme*'sine de atıfta bulunarak özetle:

> Kimi tarihçilerin öne sürdükleri kadar erken tarihlerde Türkmenlerin, Lârende'ye kadar uzanan bütün Ermenek yöresini ellerine geçirdiklerine inanmak mümkün değil. 1260 yıllarında bu yörelerde ortaya çıkarak iki yüzyıl yaşayan hanedanın kurucusu Karaman'ın, bu tarihten biraz önceki olaylarla ilişkisi bilinmiyor. (...) Daha sonraları ozan tarihçilerce sunulan anlatılarda, gerçek ile uydurma ve abartmalar birbirine karışmıştır. Karamanlılar, yönetmekte oldukları yörenin Alaeddin Keykubad'ça kendilerine verildiğini öne sürmüşlerdir ki bu da gerçeklerden uzak bir abartmadır. Kurucu Karaman'ın babası Nuri Sufi'nin –Hârzem Moğol baskılarının yol açtığı göçler evresinde– Azerbaycan'dan geldiği, Baba İlyas'la doğrudan ilişkisi olmasa bile o yöredeki dinsel propogandanın etkisindeki çevrelerle ilişkisinin olduğu, önderlik ettiği Türkmenlere, Baba İlyas ve Baba İshak gibi din önderliği de yaptığı tarihçilerce belirtilmektedir. Ka-

[7] Karamanoğulları'nın kökeni konusunda ayrıntılı bilgiler ve kaynakları için bkz: Tekindağ, M. C. Şihâbeddin, "Karamanlılar" *İslam Ansiklopedisi*, c. 5/1, s. 316-330; bu makaleye aynen yer verilen: Konyalı, İ. H., *Karaman Tarihi*, s. 43-66.

Karaman. Arkada Karadağ görülüyor. Davis, E. J., *Life in Asiatic Turkey, A Journal of Travel*, Londra 1879. s. 300 karşısında.

> raman'ın Lârende'ye kereste sevk eden bir tüccar olduğu sanılmaktadır. Nasıl olup da Türkmenlerin önderi durumuna geldiği ya da onun bu duruma gelişinde 1254-1256 arasındaki olayların rolü olup olmadığı ise bilinmemektedir. Resmi otorite adına yazılanlarsa onu yolkesen (çetebaşı) göstererek neredeyse bir devlet ordusu çapında gücünden söz etmektedir.

diyor.[8] Gerçek şu ki Karamanoğulları, Ermenek Ovası'nda ve Taşeli'nde tutunmak, bölgeyi kontrol etmek bakımından bir milis ordusunu beslemek, yağma amaçlı saldırı ve savaşlara girişmek zorunda idiler. Bu bakımdan, "Osmanlı Devleti'nin toprak ve güç olarak büyümesi devam ederken diğer beylikler yavaş yavaş kuvvetten düşüyorlardı. Bunlar, aralarından en kuvvetlileri olan Karaman Beyliği etrafında toplanmaktaydılar" diyerek doğru tanıda bulunan Paul Wittek, diğer Anadolu beyliklerinden daha önde olan Karamanlıların, Zengîler gibi soyca Avşar boyuna mensup olduğu üzerinde de durup,[9]

> ... Bu beylik, Küçük Ermenistan'ın sınırında, yani eski Toros sınırı yakınında, güney Selçuklu uçlarında meydana çıkmıştı. 1239'da başlayan ve Selçuklu Devleti'ni şiddetle sarsan, dini ve ictimai mahiyetteki Baba İshak hareketinin, Karaman Beyliği'nin kurulmasında rol oynadığı görülmektedir. Fakat, 1300'e doğru Selçuklular ortadan kalkınca Karamanlılar gitgide onların yerini aldılar. Konya'yı kendilerine merkez yaparak yavaş yavaş Selçuklu geleneklerini benimsediler. Hatta, Selçukluların meşru halefleri olduklarını ima ederek Anadolu beylikleri arasında hakim mevki iddia ediyorlardı.

açıklamasında bulunuyor.[10]

> Yeni Türk beyliklerinin en kuvvetlisi ve eskisi, I. Keykubad'ın fethettiği Garbi Kilikya'da Ermenek merkezli Karamanlılardı. Dağlık sahalardaki Türk aşiretleriyle Keykubad'ın iskân ettiği Türk unsurlardan hasıl olmuştu.[11]

diyen Fuad Köprülü ise, Halil Edhem Bey'in, Stanley Lane-Poole'ün İngilizce *The Mohammadan Dynasty* adlı eserini Türkçe'ye çevirirken eklediği *Tevaif-i Mülûk* risalesini irdelediği uzun makalesinde, Karamanlı Hanedanı'nın ataları olan Nûre Sofî ve oğlu Karaman hakkında özetle şu bilgileri vermektedir:

8 Cahen, C., *Anadolu'da Türkler*, s. 274-275.
9 Witttek, P. *Osmanlı İmparatorluğunun Doğuşu,* s. 58, 80.
10 Witttek, P. *Menteşe Beyliği,* s. 47-48.
11 Köprülü, F., *Osmanlı Devletinin Kuruluşu,* s. 35.

Bunların da kuruluşunda etnolojik bir unsur esası aramak lâzımdır. *İslâm Ansiklopedisi*'ne yazdığım Salur maddesi nde, Oğuzların Salur kolunun Karaman boyundan olduklarını iddia etmiştim. (...) Karamanoğulları'nın başlangıcı karışık ve belirsizdir. Şikarî'den, Aksarayî'den, Âşıkpaşazâde Elvan Çelebi'nin Babaîler Menakıbı hakkındaki eserinden alınma bir fıkradan, İbn Bibi'den yararlanarak ailenin başlangıcını biraz daha aydınlatmaya çalışacağız: A. Keykubad zamanında, Kamereddin İli adıyla anılan Ermenâk havalisi 1228'de fethedilince buraya Türkmen aşiretleri getirtilip iskân edildi ki, bunlar arasında Karaman Boyu'na mensup olanlar belki de çoğunluktu. İşte bu Türkmenler içinden yetişen Nûre bin Sa'adeddin, o aralık Anadolu'da yayılan Babaîler tarikatine girerek o çevredeki Türkmenler üzerinde dini bir nüfuz kazanmıştı. Şikârî'nin Nureddin Beg dediği Nûre, kitabe ve tarihlerde Tûre biçiminde yazılmıştır. Sofî lakabı ise Babaî halifesi olduğunu gösterebilir. *Târih-i Melik Müeyyed* ve *Târih-i Cenâbî*'de ve bunlardan naklen *Fusûl-i Hall ü 'Akd* vd. kaynaklarda, Nûre Sofî'nin Ermeni soyundan olduğu rivayet edilirse de buna inanmak zordur. Çünkü eğer böyle bir dönme meselesi olsaydı, Karamanlılar aleyhine yazan İbn Bibi bunu mutlaka vurgulardı. Müneccimbaşı ise, Cenâbî'nin bu rivayetini inandırıcı saymaz. İbn Bibi, Babaîler ve bunlar hakkında Havaric nitelemesinde bulunmaktadır. Bu nüfuz,oğlu Kerimüddin Karaman'ın o dağlık havalide daha da arttığı gibi, çevredeki Hıristiyanlardan zapt edilen yerlerin de katılmasıyla genişleyen bu bölgede yarı bağımsız bir yönetim kurmasına da yardım etti.
1256 yılındaki Baycu karışıklığında Karaman ve kardeşlerinin büsbütün kuvvet kazandıklarını, bunun neticesinde IV. Rükneddin Kılıç Arslan'ın Karaman'a, Ermenâk Beyliği'ni verdiğini İbn Bibi yazmaktadır. Rükneddin'in, disiplinsiz Türkmenlerin gasp ve yağmalarından yılgın olarak tepeleme çareleri aradığı bir sırada Karaman'ın öldüğü sanılıyor. Selçuklu sultanının emir cândarı olan kardeşi Bunsuz ile Karaman'ın küçük yaştaki çocuklarının Kâvle Kalesi'nde hapsedildiklerini yazan İbn Bibi'ye karşılık *Selçuknâme* çevirisinde kutta-i tarik (yolkesen) olan Karaman'ın, saklandığı ormanda çıkan yangında öldüğü yazılıdır.[12]

İbn Kemal de Karamanoğulları'nın kökeni, bölgeye gelişleri, Osmanlılarla mücadeleleri konusunda şu ilginç söylenceyi aktarıyor:

Alâeddin Keykubad bin Gıyaseddin Keyhüsrev'in saltanatında, Memleket-i Rûm'da kerameti gün gibi zâhir olmuş bir şeyh vardı. Adı Baba İl-

12 Köprülüzade, F., "Anadolu Beğlikleri Tarihine Aid Notlar", s. 14 vd.

yâs idi. Cengiz, Havarizmşâh üzerine hurûc edicek Horasan vilâyetinden çıkmış gitmişdi. Rûm'a inüb Amassiyye nâhiyesinde Çat dedikleri kasabada ikamet etmişdi. Sultan Alâeddin ölüb oğlu Sultan [II.] Gıyaseddin Keyhüsrev Memleket-i Rûm'a pâdişâh olıcak selâtin-i bed-âyin Moğol-ı gümrâhın istilâsı sebebiyle za'af bulıcak Baba İlyâs'dan, ol olduğu ucdan hurûc ve evc-i âsmân-ı saltanata 'uruc ihtimâlin verüb havf etmişdi. Zirâ Babaîlerin kesreti ve şevketini işitmişdi.
Bir gün beglerine buyurdu. Leşkerin yararını seçüb Çat şehrinde Cuma' günü halk namazda iken ol cemâ'atin üzerine urdular. Ekserin şemşir edüb telef etdiler. İçlerinden az kişi kaçub kurtulanların dahi her biri bir diyâra gidüb cem'iyetleri dağıldı. Ol hânedâna mensûb olanlar muhtefî olub yürürlerdi, görelüm zamâne ne sûret gösterür deyü sinüb dururlardı. Çün Sultan Gıyaseddin Moğol elinde maktul oldu, birez müddet Vilâyet-i Yunân fitne ve âşûb doldu. Zamân-ı fetretde fırsat el verüb Babaîler baş kaldurub gene iktidar buldular. Âşık Paşa babası Muhlis Paşa ki ol zamanda mezkûr tâifenin muktedasıydı. Etbâ'ını cem' etdi, Selçukîlerin üzerine hücûm edüb Babaîlerin husûmundan intikam [aldı]. Kırk gün mikdârı ba'zı rivâyetde altı ay vilâyet-i Yunân'a müstevlî oldu. Ol zamanda mezbûr Baba İlyâs'ın halifelerinden Nureddin Sofî derler bir sâhib-i rây ve sâhib-i tedbîr pîr vardı. Mezkûr şeyh ana İç-il hılâfetin vermişdi. Ol diyârda hem kadı hem halife idi. Babaîlerin içinde ihtiyâridi. Şol vakit ki Muhlis Paşa hurûc etmişdi. Ol Nûreddin Sofî dünyâdan gitmişdi. Sonunda Karmân adlı beş yaşında bir oğlu kalmış idi. Muhlis Paşa ol oğlanı terbiyet edüb yanına almışdı. Anın terbiyetiyle olalub i'tibâr bulmuşdu. Ol vilâyetde ziyâde şöhret tutub etbâ'ı ve eşyâ'ı çoğalub kendü ulusunun ulusu olmuşdu. Birez müddet bunun üzerine gitdi. Selçukîlere gâh itâ'at gâh 'isyân etdi. Çün ol cemâ'at münkariz oldu. Vilâyet-i Yunân'da ki şimdi ol diyârın il dilinde Karmân-ili 'unvânıyle iştihârı var, istiklâl buldu.

Nazm-ı Türkî
Saltanat tahtına 'urûc etdi
Tâcidâr oldu ve hurûc etdi
Uydular âna Turğud ve Varsak
Oldu divânı mecma'-ı fessak

'Osmân Hân ve oğlu Sultân Orhân ana ta'arruz etmeyüb Yunân'da ensârı ve a'vanı kuvvet bulmağın Sultan Murâd Gâzî devrinde Kar-

mân oğlu Alâeddin, Âl-i 'Osmân'a husûmet izhâr etdi. Hudavendigâr üzerine varub diyârın bâşına dâr etdi. Andan sonra ara yerlerinde 'adavet gitdikce müşetted oldu. Osmanlılarla Karmânlıların husûmeti mümted oldu. Gerçe her zamânda selâtin-i taht-nişîn Âl-i 'Osmân'ın devlet-i kahirelerinin âsârı gün gibi zâhirdi. Ol tâcidârların baht-ı sâ'idleri müsâ'id olmuşdu. Karmân oğlanları anlarınla mukabele edemezlerdi ammâ fetret zamânlarında fırsat bulduklarınca nehib ve garet ederlerdi. Civârlarındaki diyârları yakub yıkub ile güne hasâret ederlerdi.

Beyt-i Türkî-i müellife
Yel gibi ansuzın çıkarlardı
Sel gibi ili günü yıkarlardı

Sonra Osmanlıların sultân-ı kâmrânları mukarrer olub saltanat intizam bulıcak izhâr-ı 'adavet etdiklerine nedâmet gösterüb makâm-ı ibtizâlde kadem-i nedem üzerine durub türâb-ı bâb-ı istiğfâr ve i'tizâra yüz sürerlerdi. Ol bed-siretlerin işleri dâimâ sûret-i vefakda nifakdı, güçleri yetdikçe el altından kefere-i fecere ile ittifakdı. Engürüs menhûsunun kıral-ı bed-fi'âli ve Diyâr-ı Lâz'ın şehriyâr-ı bed-girdârıyle sâz-kârlık ederlerdi. Ol gümrâhlarla bu bed-fi'âller, hılâfet dest-gâh ve memleket-penâh olan pâdişâhların üzerlerine giderlerdi. Lâzîlerle dostluk edüb gâzîlerle düşmenlik eylerlerdi. Şâh-râh-ı gazâ sâliklerinin yolların alub reh-zenlik eylerlerdi. Âhir ol 'âdet-i zemîmelerinin 'âkıbet-i vahimesi zâhir oldu. Sultan Mehmed'in eyyâm-ı saltanatında müddet-i emâretleri âhir oldu. Takriben iki yüz yıl Karmân ve evlâdı bilâd-ı Yunân'da saltanat sürdüler. Müddet-i velâyetleri nihâyet buldu. Divânların dağıdub defterlerin dürdüler.[13]

Selçuknâmelere göre Karamanlılar

İbn Bibi, *Selçuknâme* diye de bilinen *El-Evâmirü'l- Alâ'yye, fi'l-'Umurü'l-Alâ'iyye* adlı Farsça tarihinde Karamanoğulları'nın ortaya çıkışını ve Cimrî Olayı öncesindeki gelişmeleri özetle şöyle anlatmaktadır:

13 İbn Kemal, kısmen kısaltılarak: *Tevârih-i Âl-i Osman, II.,* s. 64-69.

Bunların babası Karaman, hayatının ilk yıllarında Kamereddin vilayeti adıyla meşhur olan Ermen [Ermenek] ve çevresi nahiyelerinde ya-

şayan bir Türkmen kömürcü idi. Her zaman ora dağlarından Lârende'ye kömür çeker, çoluk çocuğunun rızkını o işle sağlardı. Baycu Noyan'ın Rum'a ikinci gelişi sırasında çıkan karışıklıklarda [1256 yılında] fitne ve fesatlara uyup fırsatı ganimet bilerek aynı milletten olan insanlardan bir topluluk meydana getirdi. Yol kesip haramilik etmeye başladı. [II.] İzzeddin Keykâvus'un, ülkesinden ayrılarak gurbet yolunu tutması üzerine, ülkenin her iki parçasını ele geçiren [IV.] Rükneddin Kılıç Arslan [1257-1265] Karaman'ı vaadler ve sözlerle itaat altına çekti. Ona emirlik unvanı ile büyük bir ikta verdi. O andan [1260] sonra Karaman, saygı ve haşmet noktasına yükseldi. Haklı ya da haksız, konuşandan konuşmayandan çok miktarda mal ve eşya elde etti. Bu zenginlik yüzünden, Karaman ile kardeşi Bunsuz'un dimağına isyan ve dikbaşlık hayalleri düştü. İtaat bağını taşımalarına rağmen "haydutların çabasıyla kurtulma yolunu tut!" sözünün geçerliliğini kanıtlamaya koyuldular. Rükneddin, onları cezalandırmak istediyse de Ermen vilayetinde bulunan Karaman'ın ayaklanmasından çekiniyor, Bunsuz'un dersini vermeyi de erteliyordu.

Karaman vefat edince Rükneddin, saltanat dergâhına bağlılığını göstermek için huzuruna gelen emir-i candar Bunsuz'u tutuklattı. O ve Karaman'ın, yaşları küçük olan oğulları Konya'ya bağlı Gâvele Kalesi'ne, sultanın ölümünden sonra, başka kalelere götürüldülerse de Pervane'nin hükmünün geçerli olduğu günlerde salıverildiler. O yılan yavruları "yılanın yavrusu yılandan başka birşey değildi" sözünü doğrularcasına, beldeleri yıkmaya insanlara eziyete başladılar. Sultan Rükneddin'e düşmanlıklarından, onun oğluna da düşmandılar. Ermenistan (Kilikya) emirliği ve serleşkerliğini elde ettiler. O zaman bu reziller "Doğrusu biz babalarımızı bir din üzerinde bulduk, biz de onların izindeyiz!"[14] dercesine türlü fitneler çıkardılar.

Muineddin Pervane, boyunlarını sultan fermanından dışarı çıkartmış Karamanoğulları'nı tedip için Ermenistan'a bir ordu gönderdi [1261]. Fakat bu kuvvet, aşılması olanaksız engebeler nedeniyle yenik düşüp geride çok sayıda tutsak bırakarak döndü. Üstelik bıraktıkları atlar ve eşya da asilerin gücünü arttırdığından büsbütün küstahlaştılar. Lârende tarafına gitmiş olan Sahib Fahreddin Ali'nin oğulları Konya'ya dönerek Naibü's-saltanat Emineddin Mikail ile Karamanlı asilerin kente saldırılarını önlemek için tedbirler aldılar. Sahib Fahreddin'in oğulları Karahisar-ı Devle'ye giderlerken Mikâil ile Melikü's-sevâhil Bahâeddin Konya'yı savunmak görevini üstlendiler.[15]

14 *Kur'an- Kerîm*, 43/23.

15 İbni Bibi, *El-Evamirü'l-Ala'iyye...*, II, s. 201-203.

Kerimüddin Mahmud Aksarayî ise Karamanoğulları'nın ortaya çıkışını ve 1260-1'deki ilk ayaklanışlarını daha farklı vermektedir:

> IV. Rükneddin Kılıç Arslan tek başına tahta oturdu (...) Müslüman ve Moğol askerleri saltanat alayı ile birlikte uc vilayetlerine yürüdüler. İstanbul sınırlarına kadar bütün vilayet ve şehirleri asî ve azgın Türklerden temizlediler. Bu Türklerin başbuğları olan (Karamanoğlu) Muhammed Bey ile İlyas Bey, Salur Bey ve başkaca fitne elebaşılarının hepsi yakalandı. (...) Baş gösteren hadiselerin en önemlisi, Ermenâk beyleriyle Türklerinin, Karaman, Zeynülhac ve Bunsuz'un önderliğinde 20 bin süvariyle ve Sultan II. İzzeddin'i (Keykâvus) tekrar tahta çıkarmak sevdasıyla Konya'ya yürümeleridir. Moğol ordularının o günlerde kışlak ve yaylaklarda dağınık bir durumda bulunmalarını fırsat bilen bu âsilerin kafalarına Konya'yı fethetmek sevdası yerleşmişti.
>
> Sultan Rükneddin'in askeriyle birlikte orada bulunan Muineddin Pervâne, bunlarla karşılaştı. Gâvele Kalesi ovalarında muharebeye tutuştular. Türk (Karaman) beyleri çetin bir mukavemet gösterdi. Her iki taraf kuvvetleri arasında kanlı bir çarpışma oldu. En sonunda Türkler bozguna uğradılar (...) Her ne kadar Sultan Rükneddin kuvvetleri âsilere göre daha az ve düşmanı yenmek hususundaki umutları sönükse de (...) üstün geldi. Âsilerin talihleri karardı. (...) Zeynülhac ve Bunsuz'u halkın işkence ve hakaretine uğratmak maksadıyla Konya çarşılarında ve pazarlarında dolaştırdılar. Ahali üzerlerine saldırarak boyunlarına silleler tokatlar vurdular. Birkaç gün sonra da Konya içkalesinin kapısı önünde darağacına çektiler. Okçular, sarayın burçlarından ok atarak cesetlerine nişan aldılar.
>
> Bu çetin hadisenin kolaylıkla sona erdiğini müjdeleyen fetihnâmelerle bu hususta yazılan ferman ve menşurlar güvenilir ulaklarla vilayetlere gönderildi.
>
> Bu isyan dolayısıyla baş gösteren hadiseleri şöyle anlatırlar: Güya Türklerin ayaklanması, devlet büyüklerinden bir zümrenin, yazdıkları bir mektupla teşvik edilmelerinin neticesiydi. (...) Müstevfî Necibüddin, müşrifü'l-mülk Kıvamüddin, zamane bilginlerine örnek olan Kadı-yı leşker, sultanın gazabına uğradılar. İnsafsız zamane bunların yıldızlarını kararttı. Birer birer keskin kılıçlardan ölüm zehrini içtiler. (...) Bazı temiz yürekli, sözlerine inanılır kimselerden işitildiğine göre birkaç gece üst üste ölülerin mezarları üzerine nur doğmuştur. Yine Zeynülhac'ı rüyalarında gören bazı iyi halli kimseler, onu cennet bahçelerinde, yüce saraylar içinde şahane elbiseler giyinmiş ol-

duğu halde makamında otururken görmüşler. Bu kadar açık olan isyanına, serkeşliklerine karşın bu mertebelere nasıl yükseldiğini kendisinden sormuşlar. Şu cevabı vermiş:

— Bana yapılan hakaretler, vurulan tokatlar, Allah'a güç geldiği için beni yarlığadı.[16]

Aksarayî'nin açıklamalarından, Karamanoğulları'nın Konya'ya yönelik ilk eylemlerinin 1260'a doğru gerçekleştiği, kimi Selçuklu yöneticileriyle bir kadıaskerin de desteğini aldıkları öğreniliyor. Karaman'ın ölümü üzerine 1261'de beylik tahtına oturan oğlu Şemseddin Mehmed'in dönemindeki önemli olaysa, 1275 yılındaki Hatiroğlu ayaklanmasıdır. İlhan Abaka'nın katına çağırılan Muineddin Pervane, yola çıkmazdan önce çocuk sultan Gıyaseddin III. Keyhüsrev'i (1265-1282) vezirlere teslim edip Kayseri'ye göndermişti. Bunu fırsat bilen Hatiroğlu Şerefeddin, Memlük sultanı Baybars'a güvenerek İlhanlılar'a karşı ayaklandı. Sultan Gıyaseddin'i Kayseri'den kaçırıp Niğde'ye götürdükten sonra, Karamanlılar'a ve uc beylerine de çağrıda bulundu. İsyana Karamanoğulları ile uç Türkleri de katılarak Niğde'de toplandılar. Moğol askerlerini, hudut muhafızlarından Urla'yı öldürüp bunların kesik başlarıyla cevgân meydanında top oynadılar. Fakat bekledikleri Memlük ordusu gelmeyince Develi'ye yürüdüler. Şam ordusunun, bir Moğol tümenini Elbistan'da kılıçtan geçirdiği haberi üzerine Hatiroğlu, vilayetlere fetihnâmeler gönderdi. Fakat yetişen Moğol askerlerince Lülve Kalesi'nde yakalanıp idam edildi. Aksarayî, Karamanlıların bu ayaklanmadaki rollerini özetle şöyle vermektedir:

> Bu yıl [1275] içinde Karaman oğullarıyle uç Türkleri ayaklandılar. İsyan ve taşkınlık fikirleri bunların kafalarında yerleşmiş, Moğol korkusu gönüllerine sinmişti. Hatîroğlu Şerefüddin'in isyanı meydan alınca bunlar da ister istemez itaatten ayrılarak vergileri vermekten yüz çevirdiler. Ermenâk vilâyeti başbuğu olan Hûtenli Bedrüddin, Karaman Türklerine mukavemet göstermek için intikam duygularıyla hareket ediyordu. [Muineddin] Pervane, Bedrüddin'in ısrarlarına dayanamayarak Moğol askerlerinden ve Taciklerden bir kuvvetle Karamanoğulları'nın üzerine yürüdü. Lârende'ye vardığı zaman Ermenâk Türkleri istikbâl için bir ulak gönderdiler. İsyan ve serkeşliklerinin diyeti olmak üzere saltanat hazinesine yüz bin altın göndermeyi taahhüt ettiler. (...) Fakat Hutenli Bedrüddin daha kârlı çıkacağını sanarak onların malına ve canına susamış, namuslarını kirletmek sevdasına düş-

16 K. Mahmud Aksarayî, *Müsamerat-al-ahyar* çevirisi, s. 159-16.

müştü. (...) Saldırganlık yolunu tutup işi pek çetin bir kerteye getirdi. İhtiyatsız bir şekilde Göksu geçidine dayandı. Âsiler [Karamanlılar] canla başla döğüşerek yaman bir direnme gösterdiler. Bedrüddin daha fazla dayanamadı. (...) Ermenâk kalelerinden bir hisara canını attı. Orada muhasara altında kaldı. Moğol ve Taciklerin bütün para ve mühimmatı, erzak ve hayvanları âsilerin eline geçti. (...) Şehzade ve Noyinlerin tavsiyeleri üzerine saltanat naibi Eminüddin Mikâil Delüce kışlağından Lârende tarafına hareket etti. Bedrüddin kurtuldu ise de âsiler itaat altına alınamadı.

Karamanoğulları fitnesi yatıştırılamamıştı ki uç taraflarında başka âsi zümrelerinin de Frenk kafilelerini vurdukları, mal ve paralarını talan ettikleri haberi geldi. O sırada Melikü's-sevâhil olan Pervâne Muineddin, dayısı Hoca Yunus'u Frenklerin yağmalanan mal ve paralarını geri almak üzere gönderildi. Fakat onun da bütün hayvanları, silahları, mühimmatı, ordusunun davulu ve bayrağı uç Türklerinin eline geçti. Bu hareketler sonunda Karamanoğulları'nın kudret ve şevketleri bir kat daha yükseldi.[17]

Cimri Vak'ası'nda Türkçe'nin resmi dil ilan edilişi

Prof. Dr. Osman Turan, Türkçe'nin, *Oğuznâme*, *Dede Korkud* ve *Danişmendnâme* gibi destansı eserlerle kanıtlanabilen edebi gelişmesine karşın, resmi yazışmalarda kullanılmayışını, Anadolu Selçuklu dönemi uygarlığının bir eksikliği sayar. Bir ayaklanma ortamında Türkçe'nin resmi dil ilan edilmiş olmasını önemsemekle birlikte, "Karamanoğulları'nın Konya'dan derhal çıkarıldıkları gibi, tekrar oraya yerleştikten sonra da bu teşebbüslerini gerçekleştiremediklerini, bu harekette millî duygunun mu, kültür durumlarının mı daha fazla rol oynadığını tespit edecek bir delilin bulunmadığını, Farsça devam eden muamelâtın bir emirle Türkçe'ye çevirilmesinin de kolay olmadığını" belirttikten sonra "Türkçe devlet işlerinde ilk defa Osmanlılar'a aittir. Vakfiye kitabesi bile Türkçedir" der.[18]

F. Nafiz Uzluk da Cimrî Vak'ası ortamında Türkçe'nin resmi yazışma dili ilan edilmesi konusunda:

> Cimri hadisesi, tarih ve ictimaiyat bakımından incelenmesi gereken maşerî bir vakıadır. İbni Bibi, Aksarayî, Sadrı Mutabbib'in fikirleri,

17 K. Mahmud Aksarayî, *Müsamerât...*, s. 189-191.
18 Turan, O., *Selçuklular Tarihi...* s. 321.

yazıları ile Yusufî'nin *Hâmuş-nâme*'si hep bir noktaya toplanarak tetkik edilirse bir netice elde edilir.

demektedir.[19] C. Cahen ise, Karamanlılar'ın çok uygun koşullarda saldırıya geçtiklerini, kenti ele geçirince, Kırım'daki Sultan İzzeddin oğullarından Siyavuş'un getirtilmesinin zaman alacağı, oysa ivedilikle soyluluğuna güvenilir bir sultan bulmak gerektiği düşüncesiyle Cimrî

[19] K. Mahmud Aksarayî, *Müsamerât...*, s. 303'teki not.

İbni Bibi. Karamanoğlu Mehmed Bey'in 1277'deki buyruğu: "*Bugünden sonra hiç kimse divanda, dergâhta, bârgâhta, mecliste ve meydanda Türkçe'den başka dille konuşmayacaktır!*" Buyruğu belgeleyen biricik kaynak, İbni Bibi'nin 1280'lerde Konya'da yazdığı "Farsça" *Selçuknâme*. Tıpkıbasım, s. 696. Ankara 1941.

lakaplı düzmece Siyavuş'un gerçek bir şehzade gibi tahta oturtulduğunu yazdıktan sonra:

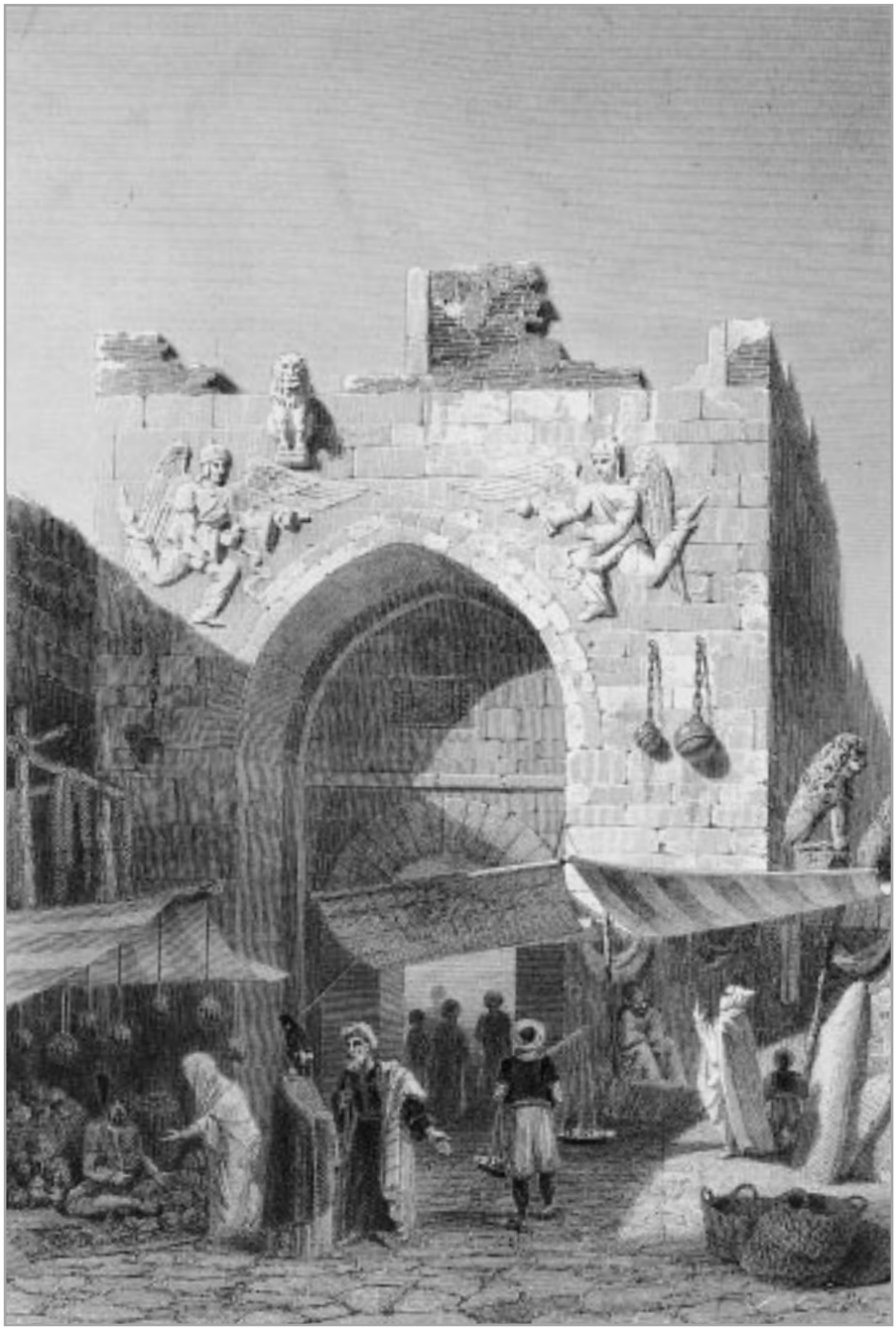
> En çok şaşılacak şeyse, Türkmenlerin Arapça'yı ve Farsça'yı bilmemeleri nedeniyle Anadolu Selçukluları tarihinde ilk kez Türkçe'yi kullanacak bir divan kâtipliği kurmuş olmalarıdır. (...) Bunu yapansa, Eflâkî'nin, 14. yüzyılda yaygınlık kazanan beyaz başlıkların yaratıcısı olarak tanımladığı Karamanoğlu Mehmed Bey'di. Bu, onun ne denli etkili olduğunu göstermektedir. Konya'ya hâkim olunca Türkçe'nin resmi dil olmasını isteyen de odur ve yazışmalarda Türkçe'nin kullanıldığı kesinlikle bilinmektedir. Bu yenilik büyük değer taşımaktadır. Ama Mehmed Bey, otoritesini gerçek ya da düzmece bir Selçuklu'nun ardına gizlemeyi daha uygun bulmuştur.[20]

der. Türkçe'nin tarihi açısından önemi yadsınamaz "Karamanoğlu Mehmed Bey'in Türkçe'yi resmi dil ilan edişi" olayını belgeleyen tek veri ise *Selçuknâme*lerde "Cimri Vak'ası" başlığıyla yer alan anlatılardan, salt İbn Bibi'deki bir ayrıntı cümlesidir. Buna karşılık, Karamanoğlu Mehmed Bey'in önderliğindeki sözkonusu ayaklanmayı –divan kâtibi olarak– gözlemleyen, hatta "Âsilerin divanında kalem ve vazife sahibi idim!" diyen Aksarayî ise, Cimrî Vak'ası'nı anlattığı bölümde, ne Karamanoğlu Mehmed Bey'in adına konumuna ve ne de sözlü yazılı işlemlerin bundan böyle Türkçe yapılacağına ilişkin karara değinmemiş, katiplik görevi gereği İbn Bibi'den daha fazla ilgi duyması gerekirken, dille ilgili buyruktan da söz etmemiştir. Acaba neden? Oysa divan görevlisi Aksarayî, *Müsâmerâtü'l- Ahyâr*'ın başka bir bahsinde, divan işlemlerinde geçerli dilin değiştirilmesi konusunda, Mehmed Bey'in kararının da gerekçesi sayılabilecek bir açıklamada bulunuyor:

> Farsça ve Rumca'dan Arapça'ya çevirilmiş olan divan defterleri, vezir Fahreddin Ali'nin günlerinde tekrar Arapça'dan Farsça'ya tercüme edildi. Vezir, denetleme görevini anladığı bir dille yapabilmek, büyük küçük bütün devlet işlerini tamamiyle ve hiçbir şey kaçırmadan kavrayabilmek, masraf ve gelirlerin hesaplarını hakkıyla düzene koyabilmek için buna lüzum görmüştü. Fahreddin Ali Vezir olduktan sonra müstevfî Eminüddin Mikâil'i saltanat naibliğine getirdi. Bu vazife Sahib Fahreddin'in son günlerine kadar Eminüddin'in üzerinde kaldı. Naib Eminüddin, uc Türklerinin ayaklanmasında, felakete uğradığı, Cimrî'nin Selçuk tahtına geçirilmesi hadiselerine kadar bu mevkide kalmıştı.[21]

20 Cahen, C., *Osmanlılardan Önce Anadolu'da Türkler*, s. 282-3, 296.

21 K. Mahmud Aksarayî, *Müsamerât...*, s. 154.

Konya pazar kapısı. Birçok kez kuşatılan Konya şehir surlarının kabartma figürler ve hayvan heykelleriyle bezeli pazar kapısı. Charles Texier, *L'Asie Mineur*, Paris 1849. c. II, lev. 97.

Konu, bu açıklamanın ışığında netleşiyor: IV. Rükneddin Kılıç Arslan'ın saltanatında (1257–1265) vezirlik makamına atanan Sahib Ata Fahreddin Ali, Arapça değil Farsça bildiği, her türlü işlemi de denetlemek durumunda olduğu için, divan kayıtlarını Farsça'ya çevirttirmiş ve onun günlerinde işlemler Farsça sürdürülmüş. 1276'da Konya'yı işgal ederek Cimrî'yi tahta oturtan, kendisi de vezir olarak meşru bir yönetim kurmayı amaçlayan Karamanoğlu Mehmed Bey de Türkçe'den başka dil bilmediği için, işlemlerin Türkçe yapılmasını buyurmuş. Ancak, onun ve Cimrî'nin Konya'daki egemenlikleri kısa sürdüğünden buyruk da sözde kalmış.

Mehmed Bey'le çağdaşı İbni Bibi ve Aksarayî'nin, Konya'nın işgalinden ve yaşanan terörden duydukları öfkeyle Karamanlılar'ı da Cimrî'yi de ağız birliği etmişçesine aşağılamaları doğaldır. Konu başlığını "Hurûc-ı Cimr-yi la'in" olarak veren Aksarayî, keramet sahiplerinin, memleket ulularının göçüp gittiği, isyanların devam ettiği, önlemlerin işe yaramadığı bir sırada Karamanlıların, Akşehir önünde, Sahib Fahreddin'in oğulları ile savaşa tutuşup onları ve başka emirleri öldürdüklerini, şeytan sürüleri, gergin yaylardan fırlamış fesat okları gibi Konya'ya yürüdüklerini yazıyor. Sonraki gelişmeleri özetle şöyle vermektedir:

> Ayak takımı arasından Cimrî ortaya çıktı. Uç taraflarında asi Türklerle buluştu. Sultan II. İzzeddin Keykâvus'un [1249-1257] oğlu olduğunu iddia ediyordu. Bir takım fitneci müfsit yalancı şahitler dinlettiler. O soyu belirsiz adam hakkında türlü deliller uydurdular. (...) Bir şeytan, Sultan Süleyman'ın mührünü kapmak arzusuna tutulmuş, bir kuzgun, kartala saldırmak düşüncesine kapılmış, bir fare aslan yatağına göz dikmişti. Âsiler ise tef çalmadan oynuyor, içmeden sarhoşluk ediyorlardı. (...) Kıt görüşlü aşağılık tabaka Cimrî'nin başına toplandı. Bu soysuz adamın meydana çıkmasıyla âsilerin yaktığı fesat ateşi daha ziyade alevlendi. (...)
>
> Cimrî'nin Konya'yı ele geçirmeye niyet ettiği sırada bu felâketi önlemek isteyen Eminüddin [Mikâil] pek fena bir durum içinde, dayak ve hakaret altında can verdi. Cimri taraftarları, Konya'da saltanat sarayının bütün mal ve hazinelerini yağmaladılar. [Dârü'l-mülk] Konya, Cimrî saltanatına boyun eğdi. Alçak bir şeytan, Süleyman Tahtı'na oturdu. Cimrî'nin adına hutbe okundu, sikke kesildi. Çapulcuları, her tarafta talana, yağmacılığa koyuldular. (...) Konya şehri, bu fitne denizinde âsilerin kopardığı fırtınanın karanlık dalgaları arasında kazaya uğramış gemi gibiydi. (...)
>
> Şehzade Konkurtay Aksaray dönüşünde Konya'ya yürüyünce Cimrî ile

> Türk askerleri uç taraflarına yollandılar. Moğol askerleri Konya Ermenâk ve Lârende vilayetlerinin dış mahallelerini yağmaladılar. Sayısız çapul, esir ve davar ele geçirdikten sonra yaylaklarına çekildiler. Konkurtay Konya'dan ayrılınca Cimrî mel'unu Uç vilâyetlerindeki [Karaman] Türk beyleriyle öteye beriye saldırmaya ve o taraflarda saltanat sürmeye başladı. Etrafa uydurma fermanlar gönderdiler. Beş nöbet vurdular. (...)

Sahib Fahreddin Ali'nin, asker topladıktan sonra Ankara'dan hareketle Devle Karahisarı'ndaki (Afyon) savaşta âsileri mağlup edişini de anlatan Aksarayî, Cimrî'nin ve adlarını vermeksizin Karaman beylerinin öldürülüşlerini de şöyle yazmaktadır:

> ... Şeytan sürülerinden ölenler öldü. Kalanlar çil yavrusu gibi dağıldı. Cimrî'nin safası kedere döndü. (...) yakayı ele verdi. Diri diri postunu yüzdüler. Mânâsız iddalara ve yersiz dâvâlara kalkışan o kabuklu soğan, cascavlak derisi soyularak âleme kepâze oldu. Postuna ot tıkandı, canlıymış gibi, eşeğe ters bindirilerek Anadolu şehirlerinde dolaştırıldı. Yalancı yoldaşlarına ibret olması için her tarafta teşhir edildi. (...) Cimri isyanı bastırılınca Sahib Fahreddin, Sultan Gıyaseddin [II. Mes'ud: 1265 –1282] ile vilayetleri dolaştı. Uç beylerinden olup Cimrî'ye karşı yapılan harekete katılmayan Ali Bey ile adamlarını öldürdüler. Cimrî'ye uyan ayak takımları için kurtuluş yolları kapanmıştı. Bunlar birer birer yakalanarak temizlendiler.[22]

İbn Bibi ise *El-Evamirü'l-Alâ'iyye fi'l- Umuri'l-Alâiyye* adlı Farsça Selçuknâmesinde Cimrî Vak'ası'nı, "Zikr-i sebeb-i istilâ-i Karamaniyân ve tasallut-ı Cimrî" ara başlığı altında daha ayrıntılı aktarırken Aksarayî'den farklı olarak şu bilgileri vermektedir:

> Ermenek Türkleri, Naib Emineddin ile Melikü's-sevahil Bahaeddin Muhammed'i öldürdükten sonra şehre gelerek (...) bütün itibarlı kimseleri Cimrî'nin saltanatına bağlanma ve ona biat etme konusunda yemine zorladılar. Türbesinden A. Keykubad'ın çetrini ve sancağını istediler. Kale halkı, zorbalıklarından kurtulmak için, çetri ve sancağı kaleden aşağıya bıraktılar. Ertesi gün Cimrî ihtişam ve debdebe içinde, serhenglerin, çevgendarların, süslü candarların, silahdar ve camedarların arasında şehrin etrafında gezmeye çıktı. Dönünce divan kurdular. Her tarafa, makam sahibi kimseleri ve taraftarlarını çağır-

22 K. Mahmud Aksarayî, *Müsamerât...*, s. 203-212; Turan, O. neşri, *Müsâmeret...*, faksımile, s. 123-129.

mak için fermanlar çıkardılar: "Bugünden sonra hiç kimse, divanda, dergâhta, bârgâhta, mecliste ve meydanda Türkçe'den başka dil konuşmayacak!" diye karar aldılar.

Birkaç gün işler yolunda gitti. Vezirlik Karamanoğlu Mehmed Beğ'e verildi. Her taraftan insanlar, türlü armağanlarla geldi. O zaman onların ayrılık gayrılık pazarında büyük bir canlanma gözlendi. Çarıklı Türkmenler, ipekli, kadife, attabi ve kutnu kumaşlarla süslendiler. Pervanelik, naiblik makamlarını alçaklara ve soysuzlara dağıttılar. (...) Kuşatmadan bıkan kale halkı [Konyalılar] teklifi kabul edip kalenin kapısını açtılar. Cimrî 10 zilhicce 675 [13 Mayıs 1277] Perşembe günü kaleye girerek saltanat tahtına oturdu. Önceki sultanların âdetine uyarak Cuma günü mahfil düzenledi. (...) Cimrî her gün Köşk-i Sebz'e gidip orada yiyip içiyor, nikâhlıları ile düşüp kalkıyor, akşam da Devlethane'ye geliyordu. Mehmed Beğ de Sultan Rükneddin'in kızını Cimrî ile evlendirmek istediğinden, kızın annesi Gazalya Hatun cehiz hazırlığına başlamış bulunuyordu.

Bunlar olurken Sahib Fahreddin'in oğulları Germiyan Türklerine elli bin dirhem dağıtarak asker toplamaktaydılar. Cimrî ve Mehmed Beğ de Akşehir'e hareket ettiler. Mehmed Beğ, suyu geçip Sahib'in oğullarıyla savaşmak isteyince bir Türk atının dizginini tuttu. Türkleri küçük gören Sahib'in oğlu Taceddin ile Mehmed Beğ, ellerinde mızrakları atlarını suya sürüp çayın ortasında epeyce mücadele ettiler. Emir Taceddin atından suya düşünce Türkmenler saldırarak nazlı başını vücudundan ayırdılar. Oysa onun iyilikleriyle refah içinde yaşamış askerlerinden hiçbiri yardımına gitmedi. Germiyan Türkleri de oradan uzaklaşınca savaşı kazanan âsilerin eline bol mal ve eşya geçti. Sivrihisarlılar da Hoca Yunus'u yakalayıp Cimrî ile Mehmed Beğe teslim ettiler. Hoca Yunus'u öldürüp bir süre Karahisar'ı kuşatmada tuttuktan sonra Konya'ya döndüler.

Moğollara saldıracakları savıyla askerlerini Filobad düzlüğüne indirirlerken Sultan (III.) Gıyaseddin Keyhüsrev ile Sahib Fahreddin Ali'nin ve şehzade Konkurtay'ın [Abaka'nın oğlu Argun] çok sayıda askerle gelmekte oldukları haberi üzerine, Konya ve Akşehir'den elde ettikleri yağma mallarını alarak Konya'dan ayrıldılar. Bütün gece at sürdüler. Konkurtay'ın döndüğü haberi ulaşınca Konya'ya döndülerse de Kadı Siraceddin Mahmud Urmevî kent halkı, ayan ve ahîlerle savunmaya geçti. Ümitsizliğe düşen 'asilerse Konya'nın bütün bahçelerini yerle bir ettiler; sarayları, köşkleri ateşe verdiler. Sonra da Ermenistan vilayetine döndüler.

İlhan'ın (Abaka) yarlığı ile görevlendirilen Sahib-i Divan, Lârende yolundan giderek sahile kadar Karamanlı ve Cimrî haydutlarını takip etme kararıyla harekete geçti. Bölgeye varılınca Ermenek Türklerinden çok sayıda esir ve bol miktarda mal ve hayvan ele geçirildi. Sahib-i Divan ve Göhürge Ağa kışlağa dönerlerken Sultan Gıyaseddin ile Sahib Fahreddin de Konya'ya gelerek savaş hazırlığına başladılar. Muvazzaf, paralı askerlerle ahîlerden, fityanlardan, halktan Moğollardan kalabalık bir ordu ile rezillerin kökünü kazımak üzere harekete geçildi. Mut ovasına (İçel) varıldığında bir karavul (öncü birlik) gönderildi.

Sahib-i Divan gittikten sonra Cimrî ve Mehmed Beğ saklandıkları yerden çıkmış, kadınlar gibi etrafta dolaşmaya başlamışlardı. Mehmed Beğ sultan ile Sahib'in geldiğini öğrenince Cimrî'yi vilayete gönderip kendisi, iki kardeşi, amcasının oğlu ve güvendiği birkaç kişiyle orada kaldı. Çıktığı bir tepede Moğol ordusunun öncü birliğini görünce mızrağıyla onlara saldırdı. Yerin sarp ve geçidin dar olması sebebiyle Moğollar aşağıya inerek onlara ok yağdırdılar. Mehmed Beğ'e öldürücü bir ok sapladılar. Onu kurtarmak için öne atılan kardeşi de anında darbe yedi. Diğer kardeşi ile yeğeni de kurtulamadılar. Bu durumu gören adamları kaçmayı ganimet saydılar. Moğol ve Müslüman askerler öldürdüklerinin kimliklerini bilmeden zırhlarını ve silahlarını almak için koştular. Ölülerden birini kaldırıp yüzüne bakınca onun büyük Mehmed Beğ olduğunu anladılar. Onların başlarını gövdelerinden ayırarak hemen Sahib'e gönderdiler.

Olayı öğrenenler, Mehmed Beğ'in öldürülmesiyle Cimrî ateşinin kolay bir şekilde söndürülmesine hayret ettiler. Karamanoğulları'nın yıkanıp sakallarını taranan kesik başları, onlara güvenerek isyan edenlere gösterilmek üzere Ermen kalelerinde dolaştırıldı.[23]

İbn Bibi Cimrî ile savaşı, yakalanıp derisinin yüzülmesini ayrı bir bahis olarak anlatarak savaş tarihini 17 Muharrem 676 (21 Haziran 1277) olarak vermektedir. O. Turan, bu tarihin yanlış; doğrusunun Anonim *Selçuknâme*'deki 17 Muharrem 678 (30 Mayıs 1279) tarihi olduğunu belirtir.[24]

Eflâkî'nin Anlattıkları

Selçuklu sultanları çevresinden İbn Bibi, Aksarayî gibi aydınların Karamanoğulları'na olumsuz bakışlarına karşılık, Konya'daki Mevlâna Der-

23 İbni Bibi, *El-Evamirü'l-Alâ'iye...*, tıpkıbasım, 686-700; çeviri, II, s. 206-216, Muhtasar çevirisi, s. 290-298.

24 İbn Bibi, *El-Evamirü'l-Alâ'iye...*, çeviri, II, s. 236-7 ve not 401, 238, Muhtasar çevirisi, s. 299-300.

gâhı ile Karaman beyleri arasındaki dostluğun eksilmediği, Karamanoğulları'nın, Konya'ya da egemen oldukları güçlü dönemlerinin tanığı Ahmed Eflâkî'nin (ö. 1360), Mevlâna'nın torunu Ulu Ârif Çelebi'nin isteği üzerine kaleme aldığı *Menakıbü'l-Ârifin*/Âriflerin Menkıbeleri adlı anılar kitabındaki kimi anlatılardan öğreniliyor. Lârende'de doğan Sultan Veled'in, bu kente ve beylerine bağlılığından söz edilebilirse de Mevlâna ailesiyle Karmanoğulları arasında farklı bir dayanışmanın bulunduğu, *Şikârî Tarihi*'ndeki, Karaman beylerinin Konya'ya her girişilerinde ve bu kentte otururlarken, Mevlâna'nın türbesini ziyaret edişlerine, burayı imar edip Yeşil Kubbe'yi yaptırdıklarına ilişkin haberlerle de doğrulanıyor. Fakat bu dostluğun, zamanla soğuduğu, Çelebilerin Moğolları Karamanlılar'a tercih etmeye başladıkları anlaşılıyor.

Bu konuda, *Âriflerin Menkıbeleri*'ndeki şu birkaç anekdot önemlidir:

> [Ulu Ârif Çelebi semâ yapıp bir rubâi okuduktan sonra] Mevlevîlerin bu evde işi yoktur deyip [Ahî Mustafa'nın evinden] çabucak dışarı çıktı. Mübarek medreseye kadar raksetti ve Mevlâna'nın medresesinde akşam namazına kadar semâ yapıldı. O günden sonra bir daha Ahî Mustafa'nın evinde toplantı ve sema olmadı. Orada olan cemaatin bazılarını öldürdüler, bazıları da dağıldı. Dört gün sonra da Karaman'ın oğlu Yahşi Han Konya'ya girip Ahî Mustafa'yı ve gürbüz rintlerini katlettirdi. Hepsini başları ve vücutları çıplak olduğu halde sultan kapısına attılar.[25]
>
> Kutsal türbenin hangâhında beyaz mermerden gayet muntazam hoş bir havuz vardı. Sultan Veled'e Kütahya'dan göndermişlerdi. Konya'nın fetret günlerinde idi. Çelebi Hazretleri yukarı ülkelere seyahata gitmişti. Karaman'ın çocuklarının naiplerinden olan Celâl-i Kuçek, havuzu hiyle ve zorbalıkla kendi sarayına koymak için hangâhtan Lârende'ye götürdü. Çelebi seyahatinden Konya'ya dönüp de havuzu yerinde görmeyince gözleri doldu. Karamanoğulları'na bir mektup yazdı. Emir Bedreddin İbrahim, mektubu okuyunca havuzu araştırdı. Azarlayıp naiplikten azlettiği Celâl, o felaket içinde can verdi. Emir Bedreddin, havuzu bir arabaya koydurup mübarek türbeye gönderdi ve uzun boylu özürler dileyerek birçok hediyeler sundu. [Bundan dolayı çok sevinen Çelebi]:
> – Yıllardan beri şeksiz şüphesiz tam bir akıl ve olgun bir itikatla bu hanedanına hizmetlerde yardımlarda bulunan dostlarına [Karamanoğulları'na] dualar etti.[26]
>
> Şeyh Muhammed Hâdim'in kızı Kerime Hatun şöyle hikâyet etti:
> – Ahî Polad adlı bir şahıs Uç vilayetinden gelip mübarek türbenin mi-

[25] Eflâkî, *Menakıbü'l-Ârifin*, c. II, s. 248.
[26] age., c. II. s. 306-7.

safiri olmuştu. Mum ve icazet aldıktan sonra Aydınoğlu'nun vilayetine yerleşmek ve orada semâ ayinini kurmak istedi. Fakat bir gün Ârif hazretlerinin hizmetinde küstahlık ederek terbiyesizce bir söz söyledi. Çelebi hazretleri ondan incindi, fakat hiçbir şey söylemedi. O şahıs ertesi gün erkenden türbeye girdi. O sırada ben de Çelebi Hüsameddin hazretlerinin mezarı yanında murakıp vaziyette oturmuştum. O dervişin başsız olarak tavaf ettiğini ve öylece dışarı çıkıp şehre doğru gittiğini gördüm. O anda şahneler at pazarında yetişip öldürmüşler. Çelebi hazretleri kutsal türbeye girip baba:

– Sabahleyin başsız gördüğün o adam şu anda başsız kaldı, dedi. O bunu anlatırken Karamanlıların Ahî Polat'ı şehit ettikleri haberi geldi.[27]

Konya Karamanlılar'ın elinde bulunduğu devirde, Çelebi hazretleri Moğol askerini istediği için Karamanlılar'ın canları sıkılıyor ve daima:

– Biz sizinle komşu ve sizi sevenlerden olduğumuz halde siz bizi istemiyorsunuz da yabancı Moğolları istiyorsunuz, diyorlardı. Bunun üzerine Çelebi de:

– Biz dervişleriz. Bizim nazarımız Tanrı'nın iradesine bağlıdır. O kimi ister ve memleketi kime verirse biz de onun tarafındayız ve onu isteriz. Şimdi Tanrı sizi değil, Moğol askerlerini istiyor. Memleketi Selçuklulardan alıp hâin Cengizhanlar'a verdi. (...) Karamanoğulları ihlâs sahibi mürid ve muhib oldukları halde incindiler ve Çelebi hazretlerinden çekinmeye başladılar. Konya Kalesi'nin muhafazasını Tekgözlü Kılıcı Bahadır adında birisine vererek, bir ev hırsızı (duzd-i dâr) kale muhafızı (dizdar) yaptılar. O da yüz kadar utanmaz, insaniyetsiz Türk askeriyle kaleyi muhafazaya başladı. Bir gün Çelebi hazretleri arkadaşlarıyla Dervaze-i Sultan denen kale kapısı önünden geçerken köpek yaratılışlı Bahadır, adamlarına Çelebi'nin atını kamçılattı. Çelebi çok kızgın olarak medreseye döndü. Az sonra Bahadır'ı göbek kuluncu tuttu. Yerlerde yuvarlanıp feryatlar etti. Ne kadar macun ve tiryak verdilerse sancısı kesilmedi. Vücudu şişmeye başladı. Çelebi hazretlerinden medet ve aman dilediyse de mümkün olmadı. Sonra, bu kuyruksuz alçak eşeği bir arabaya bindirip Lârende şehrine götürdüler. Fakat yarı yolda bir ah çekip patladı.[28]

Nuyîn-zâde Timurtaş bin Çoban 1320'de Konya'yı fethedip Karamanoğullarını buradan çıkardı. Mağrurları ve zorbaları itaat altına almaya çalıştı. Zamanın Mehdi'si olduğunu iddia ediyordu. Bol bol dağıtıyordu, adalette de zamanın Anuşirevan'ı idi.[29]

27 age., c. II. s. 320.
28 age., c. II. s. 324-5.
29 age., c. II. s. 369.

Osmanlı "tevarih" kitaplarında Karamanoğulları

"Ya taht ola ya baht!"

13. yüzyılın sonunda Anadolu Selçuklu Devleti'nin kapanıp Tevaif-i Mülûk (Beylikler karmaşası) döneminin başlayışını,

> *Câm-ı ömrü toldu Selçukîlerin*
> *Emri âhir oldu Selçukîlerin*
> *Verdi tâc ü tahtı anlarda yele*
> *Düşdü beğlik hâtemi elden ele*

dizeleriyle betimleyen Tarihçi İbn Kemal'in, Türk beylerinin bağımsızlık arayışıyla Selçuklu mülkünün şurasında burasında ortaya çıkışlarını, ağaç gölgelerinde uyuyan "pelenglerin" (kaplanların) uyanışına benzeterek her köşeden bir başın kalkıp yürüdüğünü, "saltanat kûhsârının her dırahtı gölgesinden bir pelengin" kükrediğini; Sultan Mesud'un nökerlerinden Saruhan ve Karesi'nin, kethüdasının oğlu Teke'nin, Selçuklu naiplerinden Menteşe ve Hamid'in istiklâl elde ettiklerini, Karamanoğulları'nın da Mısır-Şam sultanlarının desteğiyle "Lârende vilâyetinde şehriyâr" olduklarını vurgulaması ilginçtir.[30]

Mustafa Âlî ise:

> ... Anatoli vilâyetinde meşhûr olan vilâyet-i Karaman ve Germiyân ve Saruhân ve Hamid-ili ve Teke-ili ve Karesi-ili ve Menteşe ve Turgut-ili ve Zülkadirlü ve Kızıl Ahmedlü ve Ramazanoğlu memleketleri, Aydın ve İzmiroğlu.[31]

sıralamasını vermektedir.

Bu karışık dönemde yazgının Karamanoğulları'nın karşısına çıkarttığı iki yenilmez güç, işgalci Moğollarla Osmanlılar olmuştur. Karaman beylerinin, savaşımlarını çoğunca komşu Türk beylikleri, Selçuklu sultanlığı ve işgalci Moğollarla sürdürmeleri yanında, temsil ettikleri Ağaç-eri, Varsak, Salur, Turgut, Bayburt göçebe, yarı göçebe toplulukların, Anadolu Müslümanlığı içinde ulusal inançlarını yitirmeden yer alma eğilimleri nedeniyle de –Cami, medrese, imaret gibi onca İslâmî eser yüceltmelerine karşın– Enverî'nin

> *Karamanoğlu 'adüvvullah din*
> *Karaman'dan oldu 'adâya muin*[32]

30 İbn Kemal, *Tevarih...*, I, s. 136-137.
31 Mustafa Âlî, *Fusûl...*, y. 71/b-72/a.
32 Enverî, *Düsturnâme*, 94.

dizelerindeki gibi, dinsizlikle suçlandıkları, haksız ithamların hedefi oldukları saptanıyor. Öyle ki, Osmanlı tarihçilerinden Âşıkpaşazâde, Murad Hüdavendigâr (1360 –1389) döneminde kadıaskerlik görevinde bulunan ve Kanunnâme-i Âl-i Osman'ın ilk yasalarını belirleyenlerden Mevlâna Rüstem'i, salt Karamanlı olduğu için eleştirmektedir:

> Bir gün Kara Rüstem derler idi bir danişmend geldi Karaman vilâyetinden. Candarlu Halil-kim kadı-asker idi. Âna geldi. Eyüdür:
> – Efendi! Bunca hanlık malı niçün zâyi edersin, dedi. (...) Mevlâna Rüstem, ol gâzî hünkâra kadı-asker olmuş idi ve hem vezaretde konuşur idi. Bu Âl-i Osman'da esirden geçidlik almak ânun bünyâdıdır ve hem eski akçe ile bâzâr olmamak ânun iğvasıdur ve hem eski akçeyi gayri iklime iledmemek ânun sebebidir. Bursa'da bir zâviye yapdurdı, Pınarbaşı'nda. Su'al: Bu Mevlâna Rüstem ne kişüdür-kim bu Âl-i Osman'un kapusunda bunun gibi bid'atler ihdâs ede? Cevab: Vilâyet-i Karaman'dan gelmiş bir kişiydi. Tâ o gelinceye değin bu vilâyetde tezvîr tohumun o ekdi.[33]

33 Âşıkpaşazâde, *Âşıkpaşaoğlu Tarihi*, s. 128, 240.

Toroslarda bir yörük obası. Karamanoğullarının insan kaynağı Toros-Bolkar sıradağları yaylalarını yurt edinen yörüklerdi. Davis, E. J., *Life in Asiatic Turkey, A Journal of Travel*, Londra 1879. iç kapak karşısında.

Bunun gibi, savaşlarda hangi tarafın kazandığı konusunda da Osmanlı tarihlerinin gerçeği ne ölçüde doğru yansıttığı kuşkuludur. Örneğin, Âlî, *Künhü'l-Ahbar*'da, I. Murad'ın 1386'daki Karaman seferi şöyle anlatılmış:

> Pâdişâh-ı cihân Karamanoğlu'nun hareket-i bî-bereketi ve ba'zı memâlikin mahrusa halkını hasarete cesâreti, azimetine ba'is oldu. Bursa'dan 'asker-i deryâ hurûşla hareket edüb (...) bir ceng oldu ki, siperler pâre pâre bedenler yâre yâre oklar ve kılıçlar rize rize yürekler ve ciğerler rane rahne olunca. Zümre-i bed-girdâr benatün nâş gibi dağıldı. Nice ümerası esir oldu. Şehriyâr-ı cihân muzaffer ve şâdmân otağına geldi. Bilâhare Karamanoğlu'nun taht-ı nikâhındaki hemşiresi [kızı Nefise Melek] iltimâsıyle ricâsı hâsıl olub sulh kılındı. Ba'dehu Karamanoğlu, halvet-sarây-ı sultâna gelüb dest-bûsi ve hil'atlarıyla müşerref kılındı.[34]

Oysa, *Kitâb-ı Karamaniyye*'de Murad Bey'in yenik düştüğü, damadı Karamanoğlu Alaeddin Beyden af dileyip barış imzaladığı anlatılmaktadır. Dolayısıyla kaynaklardaki anlatıları ihtiyatla değerlendirmek gerekiyor. Karamanoğulları'na ve kimi Türkmen topluluklarına yönelik dinsizlik savı konusunda ise F. Köprülü, o dönemde göçebe Türk boylarının taassuptan ve dinin dayattığı muğlaklıktan uzak, eski boy geleneklerini, görece Müslümanlık cilasına boyanmış basit biçimiyle sürdürdüklerini, bunun "eski Türk şamanlarının haricen İslâmlaşmış bir devamından başka birşey olmadığını; müfrit Alevî ve heterodoks Türkmen babalarının manevi nüfuzu altında, siyah libaslı, kızıl börklü, ayakları çarıklı" yaşadıklarını, Karamanoğlu'nun maiyetinde Konya'yı istila eden Türkmenlerin de aynı tipi temsil ettiklerini, ancak Türklüğün en temiz ve canlı bir unsuru olan bu toplulukların, devlet kavramına yabancı, boy töresi dışında bir düzen tanımayan, yönetimi zayıf gördükleri anlarda da ayaklanarak yağma ve tahribe yöneldiklerini vurgulamaktadır.[35]

Sonuç olarak Karamanlı-Osmanlı çatışmalarının yoğunlaştığı 14. ve 15. yüzyıl olaylarını aktaran Osmanoğulları eksenli kitaplardaki tanım ve ve isnatların nesnelliği –aşağıdaki alıntılardan da anlaşılacağı üzere– tartışmaya açıktır.

Giese'in tıpkıbasımını yayınladığı Anonim *Tevarih-i Al-i Osman*, Karamanoğulları tarihi açısından ilginç konular içermektedir:

> [Çelebi] Mehmed padişah oldu. Hicretin sekiz on altı [1413] yılında. (...) Ol vakit ki Sultan Mehmed Musâ ile Rum-ili'nde kovuşurken bu

34 Mustafa Âlî, *Künhü'l-Ahbâr,* V, s. 70-71, 251.

35 Köprülüzade, F., *Osmanlı Devletinin Kuruluşu,* s. 47-49.

tarafda Karman oğlu yürüdi. Bursa'ya gelmeğe kasd etdi. Sivrihisar'a geldi. Ol vakit Sivrihisar ânun değildi. Geldi ki dört yanun yıka, boza. Andan Bursa'ya geldi. Ol vakit Hacı 'İvâz Paşa Bursa'nın subaşısı idi. Bursa halkın getürüb [toplayıp] etdi:

– Karmanoğlu geliyürür. Yarâğınız görün, hisâra girün, dedi. (...) Karman oğlı dahi geldi, Bursa'yı hisâr etdi. Şehrini oda urdu, halkını kırdı. Bunlar bu cengde iken Musâ'nın ölüsünü Kabluca İmaretine getürdiler. Karman oğlı ânı görüb kaçdı. Karman oğlunun bir nedimi vardı. Karman oğluna eydür:

– Sultânım! Bu Osmanlı'nın ölüsünden bile kaçavuz, eğer dirisi gelse hâl nice olur, dedi. Ol vakit iller bu terkib üzre bir türki çıkarmışlardı:

Karman oğlınun geldüği gündoğusundan imiş
Dönüb gitdüği günbatusundan imiş!

deyü bu sözü söylemişler.

Karman oğlu hemân-kim Sultan Mehmed'in öldügin işitdi. Baş kaldurub yürüdi. Teke-ili'ne 'azm etdi-kim gele Antâliyye'yi hisâr ede ala. Ol vakt Teke-ili'nin bir beg oğlı vardı. 'Osmân Çelebi derlerdi. Ol dahi yürüdi. İstanoz derler Antâliyye'nin yaylası vardır, âna geldi. Kendüye uyanları cem' idüb bir hayli leşker oldı. Ya'ni gelib Antâliyye'nin hisârına düşe. Hem Karman oğlına muntazır idi-kim ol dahi gele. Hem kendi yalnız hisâr üzerine varmağa 'Osmânlı'dan havf ederdi. Nagâh hasde düşdi varımadı. (...) Antâliyye içinde Sultan Mehmed dedesi kullarından bir benâm kişi vardı. Firûz Beg derlerdi. Sultan Mehmed Antâliyye'nin begligin âna vermişdi. Ol vakt Sultân Mehmed vefât etdi, ol dahi anda vefât etdi. (...)Karman oğlı ale's-sabâh geldi, hisâra düşdi. Çün-kim Teke oğlunı öldürdüklerini işitdi, hayli melûl oldı. Andan hisâra toblar getürüb kurdılar. Döğmeğe başladılar. Bu yanada, Sultân Murâd karındaşıyla [Düzmece Mustafa] koşmakda cengde. Hiç hisâra yardım göndermediler. Kendü dahi varmadı. Andan Karman oğlı Mehmed Beg Antâliye'yi tamâmet altı ay hısâr edüb egritdi. Altı aydan sonra Karman oğlına haber geldi-kim, Sultân Murâd karındaşının işini tamâm etdi, tahta geçdi, pâdişâh oldı ve hem leşker cem' edüb üzerine geliyürür dediler. Çün-kim bu haberi işitdi,hemân atlandı-kim hisârı tolana göre. Yürüyüşe neresi kabildir? Andan bir yürüyiş ide. Eger aldı hoş ve eger alımadı göçe gide. Hisârı tolayı gezerken meger burcun üzerinde bir büyük tob vardı, hazır kurulmuş. Ol tobun tuşuna geldiler. Meger-kim Karman oğlı, çadırı önünde ata bindiki vakt

nişanlamışlardı-kim, bir alaca ata bindiydi.Ol tob önüne geldi.Hemân dem topa od degürdiler atdılar. Top alaya erişmedi, yere dokundı, yerden sıçradı. Taş Karman oğlına dokundı. Hemân-dem anda düşdi. Halkı üstine düşdiler. Hisârlı vurdukların andan bildiler-kim bir alaca at alaydan çıkdı, çifte sala sala gitdi. Karaman oğlı Hak emrine vardı. Çün Karman oğlı Mehmed Beg öldi, anda-bile iki oğlı vardı. İbrahim Beg, Alâeddin Beg. İkisi birbirine düşdiler. Leşker dahi İbrahim'e yüz tutdılar. Alâeddin Beg ol hâli görüb kaçdı, hisâra düşdi. Andan İbrahim Beg atasının ölüsini arkurı bir ata urub ekser raht u büngâhı koyub kaçdılar. Osmanlı hisârdan çıkdı deyü birbirini basdılar. Ardlarına bakmayub ol gün ol gice kaçdılar.

Olub ol leşker serâser-pâymâl
Dökdiler þüngâhı rahtı genc ü mâl

İrtesi selâmete çıkub bir araya gelüb gördüler-kim beglerinin yüzinün ve başının derisini heb çalı almış, hemân kuru kemük kalmış. Aldılar ol hâle yerlerine varub defn etdiler. Bu yana, hisâr halkı gördiler-kim leşker sındı kaçdı. Hisârdan çıkub ordı yerinde kalanları tirâş etdiler, toyum oldılar. Pes nihâyet nesne ellerine girdi. Andan ol tob taşını zencirleyüb hisâr kapusında asa-kodılar ve şimdiye degin asılmışdır. Ol şehre gelen Karmanlular ol taşı göricek hayli bâri incünürledi. Bir 'abes nesnedür bu taş, bir âdeme tokundı niçün ânı zencirleyüb kapuya asmak neye gerekdir, derlerdi. Şehrün halkı dahi gelen Karamanlu'ya ol taşı gösterüb istihzâ iderlerdi. Çün-kim Hamza Bege [Firuz'un oğlu, Antalya Kalesi dizdarı] bu feth oldı, Sultân Murâd'a âdem gönderdi. Hem Karman oğlı Alâeddin Begi bile gönderdi ve hem hisâra evvel âhir ne vaki' olduğun hem Karman oğlın topla urulduğın öldürdüklerini bildirdiler. (...) Sultân Murâd Hân Karman oğlı Alâeddin Bege Sofya sancağın verdi, kız karındaşın verdi. Bunda Rum-ili'nde kaldı. Âhir Rum-ili'nde vefât etdi.
İmdi, Karamanlı'da 'ahd ü peymân olmaz. Mehmed Beg andan sıdığıyçün gör ne ne vak'âya uğradı. Yahud Sultân Mehmed ânın eline girmişken öldürmege kıymadı. Koyuvirüb gene cümle ilin verdi. Hemân-kim halâs oldı, gene âsi oldı. Hiç bunlarda ikrâr üzerine bir kimesne doğrulmadı. Bular bî-vefâ olduklarıyçün. (...) Meger Sultân [I.] Murâd zamânında bir kez Karman oğlı zebûn idi. Yedi yıla degin barışub andlaşdılar. Niçe kişiler araya düşüb gücle sulh etmişlersehl vaktolmadın gene Karman oğlı İbrâhim Beg yağı olmuş. O yerün kadıları-kim, ol zamân araya girüb sulh itdirmişlerdi. Anlar ayıtmışlar:

– Hey be! Yedi yıla degin and içüb araya âdemler bırağub gücle barışdık vâde tamâm olmadan yağı olub 'ahd ü peymânı sımak olmaz demişler. Karman oğlı İbrâhim Eyitdi:
– Ben ol vakt yıl demedüm, yel didüm! Ol vaktden berü yedi yel degül yüz yel oldı, yüz yel esdi, deyü cevâb virmiş.
İmdi, Karmânîler şuncılayın dindâr olur. Karmanîlerde and 'ahd olmaz, harâm helâl olmaz. Nicesinden işitmişiz ki, harâm taşdır-kim, yenmez didüklerin. Hem Osmanlıyla dost olmaz. Dost olduğı fırsat buluncadur. Görmez misin-kim, bu yerde dört beş atadan kalmışlardır. Dahi gene kendü yerlüsinün nisbetini komazlar.Niçesi bir yerlere geldiler. Cimrilikle bende, mâl, rızk ıssı oldılar. Gene kendü yerlerini ögerler. Bülse bundağı kâr kisbleri helâl olub andağı harâm olduğyçünyine ol harâma cân virirler. Bulsalar bunda olan mâli mülkleri koyalardı varub anda harâmîlik edüb cimrî olalardı. Eger inanmazsan gör bunlarun buğda(y) olanın birisin birsi bir mahallede olanlar elbetde bir ölçümliğe görür. Ya mahalle kethüdâsı olur, ya kethüdâlık eline girmezse bâri fike(?) olur. Yahud subaşılarla olub muhtesiblerle aşnâ olub hele bir devletsüzlükden hâli olmazlar. Ya gammâz olur, andan sonra yüz kişi bir araya gelse kimseye söz degmez. Andan sonra dünyâda ne kadar gammâz varise hemân kendi tâifesindendir. Gel bunı gör-kim Karman oğlınun başına şol kadar hâller geldi, hiçbir Karmanlu'dan işitdünüz mi-kim, Karmanlu zebûn oldu? Ya Osmanlu yegindür diye? Öldürürlerse demez.Osmanlu anları sıyır kovar, kaçub giderler.Gene ögünmesin komazlar. Ânı gör-kim lâfla bir yermi(?) bulmazlar. Eger Osmanlıyı kâfir sırasa âna dahi sevinürler. 'Aceb budur ki eger bir kişi dögse ol kendüyi bir kişi dögse âna ne sevinmek gerek? Çün kendi âna zebûndur, ol dahi beriküne zebûndur. Zebûn olduğı buna ne? Bular, kendi mıkdârın bilür tâ'ifesi degildür.
Ol vakt-kim, kâfir bu yanadan yürüyüb Karamanoğlu dahi ol tarafdan yürüyecek oldu. Karamanoğlu'nun bir maskarası vardı. Karamanoğlu'na eyitmiş:
– Eyü vardunuz, bu Osmanî'ye yürüdünüz, demiş. Karmanoğlu eyitmiş:
– Be ne içün? Maskara eyitmiş:
– Sultânım, bu tarafdan siz, ol tarafdan yanko karındaşınız Müslümanlığı bolay ki ortadan götürdünüz! Karmanlı şunun gibi tayfâdır kim, ol vakt kâfire elçi gönderüb kâfirle bir olub kasd etdi-kim Müslümanlığı kâfir elinde helâk etdüre, 'âciz olalar. Kâfire nisbet edenün hod hâli ma'lûmdur.[36]

36 Giese, *Tevarih-i Âl-i Osman,* s. 52-53; 60-64; 67-68.

İbn Kemal'in, Karamanoğlu İbrahim Bey'in ölümünü "Nesl-i bed-asl-ı Karaman'un çarh-ı saltanatı bozulub bedr-i kadri hilâl olub şems-i devleti sona erdi"[37] tümcesiyle, beyliğin kapanışını da "Karamânun dûdmânı ki bâğîlerün bâğı ve 'udvânun ocağıydı. Söyünüb ol hânedân harâb ve yebâb oldı."

Ol hânedânı dâhî felek eyledi harab
Kıldı sarâyın oda urub tûde-i türâb[38]

tümce ve dizeleriyle verişi, Karamanoğulları'na sadık boy beylerinden Turgudoğlu için "Osmanlu'ya baş indirmeyen 'anûd serkeşlerden biriydi, Turgudlu'nun emiri ve Karamanoğlı'nın sipehsâlâr-ı sâhib-i tedbiriydi" deyişi[39] veya Tursun Bey'in "Düşmen-i hanedân-ı kadîm ve mûkız-i nâyire-i fiten"[40], Rûhî'nin "Karamanîler ve Ermenek haramîleri her gâh ki Ermenek'den çıkub il urmağa ve haramîliğe gelürlerdi, Karamanîler ve ol etrâfda olan mütemerridler şerrini Moğol begleri Lârende etrâfında durub def' ederlerdi"[41] vb ithamlar, apaçık haksızlıktır. Bunun gibi, Neşrî, Âlî, Müneccimbaşı da, "her fırsatta Müslümanlara karşı kâfirlerle anlaşarak büyük günah işleyen" Karamanoğulları'na savaş açmak için Murad Hüdavendigâr'ın ulemadan fetva aldığını, "köklerini kazımak için bu münafıkların üzerine yürüdüğünü"[42] yazmaktadırlar ki bunlar da nesnel bakışlar değildir, kuşkusuz.

Karamanlı-Osmanlı rekabet ya da düşmanlığının temelinde, görece inanç çatışması bir yana, 13. yüzyıl biterken dağılan Selçuklu mirasını sahiplenerek Anadolu egemenliğini elegeçirme siyasetinin olduğu açıktır. Bu sürecin başlangıcında yazgı, Karamanoğulları'ndan yana görünmüşse de göçebe yığınlarını kent yaşamına alıştırmayıp cenkten cenge koşturan bu hanedana karşılık, Osmanoğulları akılcı ve kurallı bir siyaset çizgisinde ilerlemeyi başararak üstünlük kurmuşlar, diğer Anadolu beyliklerinin yanında bu güçlü hanedanı da söndürebilmişlerdir. Şu farkla ki, yüzyıldan daha uzun süren savaşımlar sonunda ve diğerlerinden daha geç.

Tarihçi Âlî'ye (ö. 1599) göre Karamanoğulları

Mustafa Âlî, *Rûhî Tarihi*'ne göndermede bulunarak Karamanoğulları'nın "hikâyet-i sahiha ve sariha"sını (gerçek ve açık tarihini) şöyle vermektedir:

37 İbn Kemal, *Tevârih...*, VII, s. 236.
38 age., VIII., 52.
39 age., VII. S.307-8.
40 Tursun Bey, *Târîh-i Ebü'l-Feth,* 38.
41 *Rûhî Târîhi,* s. 377.
42 Neşrî, *Kitâb-ı Cihan-nümâ,* I, s. 190; Mustafa Âlî, *Künhü'l-Ahbâr,* V, s. 66; Müneccimbaşı, *Camiü'd-düvel,* s. 103.

> Âl-i Cengiz'den Gâzân Hân, Saltanat-ı Rûm'ı 'Alâeddin b. Keykubad'a tevfız kıldı. Küffâra gazâ ve etrâfındaki eşirrâ-i Etrâke seyl-i seyf-i vegâ eylemekle sipâriş etdi. Ol dahi Ermenek'de sâkin olan Karaman ki gâh bâğî Tatar ile hem-'inân gâh kuttâ'-i tarıkle reh-zenân bir bölük harâmîler idi. Anları gereği gibi ifnâ ve iskat eyledi. Rûm ve Yunân hududundaki sâir vilâyetleri ümerâ-i Tatar zaptında kaldı. (...) Evlâd-ı Karaman rehzenleri vesâir mütemerridîni ref' içün Moğol begleri Lârende'de olurlar idi.[43]

Aynı tarihçi, *Künhü'l-Ahbâr*'da bahisleri geçen hanedanları tanıttığı *Fusûl-i Hall ü 'Akd* adlı "yazma" silsilenâmesinde, Karamanoğulları'na da uzunca bir bölüm ayırmıştır ki önemli ve nesnelliği kabul edilebilir bu metnin, ilk kez bu kitap için yapılan çevriyazısı aşağıdadır:

> Ol hâkimler ne tarıkle zuhûr eyledikleri ve kendü ebnâ-i mülûkden midir yohsa hâricden midir? Kimsenin ma'lûmı degildir. İmdi târih-i Hicretin altı yüz altmış altı (1268) târihinde ki (III) Keyhüsrev ibn Kılıc Arslan pâdişâh-ı mülk-i Yunân idi. Ol 'asrda Karmanoğlı Mehemmed Beg hurûc edüb Konya'yı aldı. Ya'ni ki Sultân 'Alâeddin (1220-1237) zamânında Etrâk, tâife-i Tatar şerrinden kaçub Ermenek civârında yerleşmişler. Ya'ni ki vilâyetle ol kal'ayı Varsak keferesi iken anlar ânı feth eyleyüb içine sığındı. Ya'ni ki ol tâifenün Nûre Sofî nâm bir bellü başlusı var idi.
>
> En büyük oğlına Karaman derler idi. Bir gün keferenin panayırı gününde ki cem' olub kefereyi ansuzdan basdı ve anların libâslarını tevâbi'ine giydirdi. Ahşam karanusunda panayırdan gelür üslûbu üzere kal'aya koyulub bu hîle ile Ermenâk hisârını aldı. Ba'dehu Nûre Sofî, oğlu Karaman'ı iledüb ve bu hızmeti beyân edüb Sultân 'Alâeddin'in elin öpdürdü. Ol dâhi âferin edüb hil'atları ve kılıc kuşadub Ermenâk Sancağını Karaman Bege verdi.
>
> Ol dahi gâh anda gâh Taş-ili'nde sâkin olub ba'dehu eceli gelüb Karaman fevt olub Mehemmed Beg babası yerine geçdi. Niçe rûzgârdan sonra Sultân-ı Mısr, Rûm'a gelmek fetreti vuku' buldu ve mezbûr Mehemmed Begi, bir Cimrî Hârici nâm şahs vezir edindi ve ol fetret içinde Konya'yı alub Keyhüsrev'i diyârından sürdü ve çıkardı. Lâkin mezbûr Keyhüsrev'in Sâhib Şemseddin Cûnî [Cüveynî] nâm veziri leşker çeküb Karamanoğlu'nu sıdı. Kendüsini, vezirini tutub öldürdü, altıyüz yetmiş yedi [1278] târihinde. Mezbûra bu müyesser olub Karaman oğlunun beşikde Mahmud nâm bir oğlu kaldı. Büyüdükde ol dahi Er-

43 Mustafa Âlî, *Künhü'l-Ahbar*, V, s. 22

menek Begi oldu. Âhir yediyüz yedi senesinde ol dâhi fevt olub anun dâhi yerine Yahşî nâm oğlu, bâ'dehu mezbûrun Süleymân nâm karındaşı hâkim oldu. Hattâ, Karamanîler imzalarında pederi yazdıkları ol Mahmud, intisâblarına binâ'endir deyü ba'zı müverrihîn yazmışlardır. Ammâ Târih-i Melik Müeyyed'de, Nûre Sofî, Ermeniyyü'l-asl bir şahs iken Müselmân olub Sofiyyûn tarikına sülûk etdi. Ba'dehu zühd ü salâhla nâmdâr olmağın ekser halk kendüden bi'at eyledi ve mezbûrun Karaman nâm bir oğlu koydu. Giderek Sultân 'Alâeddin'e mîr-i âhûr oldu. Pes Nûreddin Sofî bir zamân Varsak vilâyetinde sâkin oldu. Silifke Kal'ası henüz küffâr elinde iken zâbiti ile dostlaşub gâhî kal'aya girüb çıkar makulesi olmağın bir gün müridleriyle ittifak eyleyüb kal'aya girdi. Bir fırsatla hâkimini öldürüb Silifke'yi feth etdi. Sultân 'Alâeddin hazz edüb oğlu Karamân'a Silifke hükümetini verdi. Min ba'de ez in feth ederse kendünin olsun deyü temessük gönderdi. Ol dahi bahâdırlığa şöhret verüb niçe yerleri feth etdi. Giderek Sul-

Silifke. Uzun süre Karamanoğulları yönetiminde kalan kıyı kenti. Bartlett, W. H.–Purser, W., *La Syrie, La Terre-Saint, L'Asie Mineur*, Paris (1836), s. 20 karşısında.

tân 'Alâeddin Lârende'yi ânun sancağına zamime kıldı. Ba'zı tevârihde güyegü edindi derler.

Ba'dehu Âl-i Selcuk münkariz oldukda Emir-i Karaman sâ'ir beglere başbuğ gibi olub Konya gibi yeri pâyitaht edindi ve hutbesini okudub ve sikkesin yürüdüb kâmûrân oldu. Ba'de -zamân kendüsi ki vefât eyledi oğlu 'Alâeddin babası yerine cülûs eyledi. Ammâ evâil-i hâlinde ümerâdan Hamza Beg bin Firûz Pâşâ 'arz edüb Teke-ili fethinde eyi yoldaşlıkda bulundu deyü bildirdi ki Sultân Murad Hân Gâzî kendüye Rûm-ili'nde Sofiye Sancağın vermiş idi ve hattâ hemşiresini taht-ı nikâh-ı hümâyununa almış idi. El-kıssa, mezbûr 'Alâeddin sâhib-i sikke ve hutbe oldukda ki babası tarikını tutub nakz-ı 'ahde başladı. Yedi yüz doksan iki (1390) târihinde Yıldırım Bâyezid Hân üzerine vardı. Esnâ-yı cengde münhezim olub tutdu ve siyâseti Timûrtaş Bege ısmarladı ve hakkından gelindi.

Ve oğulları (II.) Mehemmed ve Mustafa, habs içün Burusa'ya gönderildi ve memâlikinden Konya ve Aksarây ve Kayseriyye feth olundu. El kıssa, on iki yıl habs çekdükden sonra mürahhim olunub Mehemmed bin 'Ali habsden ıtlâk olunub mülk-i mevrûsu yine erzâni görüldü. Lâkin yine tek durmadı. Ol zamân ki Sultân Mehemmed bin Bâyezid Hân, karındaşı Musa Çelebi ile Rûm-ili'nde mukabil oldukda ortalık hâlîdir deyü ve fırsatdır deyü Konya üzerine geldi. Mîrlivâ olan 'ayân-ı vilâyet ittifakı ile karşu çıkub askerini sınub kendüyi ve Mustafa nâm oğlunu esîr edüb der-i devlete gönderdiler. Ba'de- zamân 'ulemâ efendiler ricâsıyla min-ba'd 'isyân etmemek iltimâsıyle salıverdiler. Ba'dehu ol fevt oldu. Mülk-i mevrûsu oğlu İbrahim Beg'e yetdi. Ol zamânın 'âdil ve 'âkili olmağın sekizyüz yigirmi beş yılından altmış dokuz târihine varınca kırk dört yıl alub verdi.

Ol dahi fevt olub altı evlâdının büyügü İshak Beg hâkim oldu. Sâir evlâdına Dergâh-ı 'âlî müteferrikalığı verildi. Ba'dehu İshak Beg dahi tek durmayub zulm ve cefâya yasladıkda Der-i devletden asker göndermekle İshak münhezim olub Hükümet-i Yunân ânun birâderi Mîr [Pîr] Ahmed Beg'e verildi ve bil-cümle evlâd-ı Karamân 'ahdlerinde durmayub Âl-i 'Osmân'dan kız alub kendüleri dahi anlara kız verüb ülfet üzere iken hemân ki pâdişâh-ı İslâm küffâr üzerine gazâya giderdi, anlar tek durmayub hurûc ederlerdi.

Niçe niçe ele getürdüler ve yine 'ahd ü keft ile salıverdiler. Vaktâ ki Ebü'l-feth Sultan Mehemmed zamânı oldu. 'Umûmen vilâyetleri feth ve zabteyledi. Nakz-ı 'ahd eyleyüb Müselmânlara kılıc çekmeleri zevâl-i mülk ü devletlerine sebeb oldu.[44]

44 Mustafa Âlî, *Fusûl-i Hall u 'Akd*, y. 72a –74a.

Tarihçi ʿÂlî, Karamanoğulları'na ayırdığı bu uzun bahsin sonuna, derkenar olarak Fatih'in ünlü beytini de yazmış:

Bizimle saltanat bahsin edermiş ol Karamânî[45]
Hudâ fırsat verürse ger kara yere karam ânı

Bu metinden, Nûre Sofî, Karaman, Mehmed, Mahmud, Yahşi, ʿAlaeddin, (II.) Mehmed, Mustafa, (II.) ʿAlâeddin, İbrahim, İshak ve

Mustafa Âlî, Fusûl-i Hall ü ʿAkd. Âlî'nin bu yapıtında Karamanoğullarına ayrılan sayfaların sonuncusu.

45 Karamanlı demek olan "Karamanî" sözcüğü, o bölgeden yetişen kimi Osmanlı din ve devlet adamlarınca sıfat veya mahlas olarak kullanılmıştır. Fatih'in son veziriazâmı Karamanî Mehmed Paşa, Şeyh Cemaleddin İshak Karamanî bunlardandır. Trablusgarb Eyaletini 18. ve 19. yüzyıllarda yöneten "Karamanî-Karamanlı" hanedanından valilerin atası Ahmed Bey'in Karamanlı olduğu sanılıyor. Bu zatın, varlıkları unutulmuş Karamanoğulları'na mensubiyeti de araştırılacak bir konudur. Karamanlı için bkz: Ezgü, M. Fuad, "Karamanlı" *İslam Ansiklopedisi*, c. 5/1, s. 311.

Ahmed beyler olmak üzere 12 adlık bir silsile kurulabilir. Oysa daha aşağıda verilecek olan Halil Edhem Bey'in, Stanley Lane-Poole'ün, *The Mahommadan Dynasty* adlı yapıtından, düzeltme ve eklemelerle yaptığı *Düvel-i İslâmiye* adlı çeviride, Şikârî'nin *Karamannâme*'sinden, kitâbe ve sikkelerden yararlanılarak tamamlanmış Karamanoğulları soyağacında 32 ad yer almaktadır.

Halil Edhem Bey'in "Karamanoğulları" Makalesi[46]
(Yaklaşık Hicri 654-888/Miladi 1256-1483)

Selçuklu Devleti'nin yıkılması üzerine mirasına konanlar arasında Osmanlı Devleti'nden sonra Anadolu'da en büyük ve en kuvvetlisi Karamanoğlu Devleti idi. Kendi zamanları için Karamanoğulları'nın hayli medeni ve ileri bulundukları, ilk merkezleri Ermenâk ve sonraki hükümet merkezleri Karaman (Lârende) ve Konya ile Ereğli, Aksaray ve diğer birçok yerde bıraktıkları yüksek yapılarla saptanıyor. İslâmi güzel sanatlar noktasından söz konusu eserler, Selçuklu-Osmanlı sanatları arasında bir geçiş teşkil eder.

Selçuklular zamanında resmi dil Farsça olduğu halde Karamanlılar Türkçeyi kullanmış olduklarından Türk edebiyatına hizmet etmişlerdir. Karamanoğulları tarihi, yayınlanan kitâbe ve sikkelerinin, tarihçilerin, özellikle de salt Karamanoğlu tarihi olan Şikârî'nin[47] yardımı ile bir dereceye kadar aydınlanmaya başlamıştır.

Anadolu Selçukluları'ndan I. Alâeddin Keykubad, H. 625/M. 1228 senesinde Ermenâk ve çevresini fethettikten sonra oraya bazı Türkmen kabilelerini yerleştirip bunların başına kendi beylerinden Kerimeddin Karaman bin Nûre'yi (yahut Nûre Sofi) atamıştı.[48] IV. Rükneddin Kılıç Arslan, 654'te (1256) Ermenâk beyliğini Karaman'a verdi. Adı geçen, yaklaşık 660'da (1261) vefat etti.

Yerine oğlu I. Mehmed geçti. Mehmed Bey, II. İzzeddin Keykâvus'un oğullarından olmak iddiasıyla türeyen Cimrî ile birleşerek 656'da (1277) Konya'yı zapt edip Cimrî'yi Selçuklu tahtına oturttu. III. Gı-

46 Halil Edhem Bey'in bu makalesi, Stanley Lane-Poole'ün eserinden (*The Mohammadan Dynasty*, Paris 1925) *Düvel-i İslâmiye*, İstanbul, 1927 adıyla ekler ve düzeltmelerle yaptığı çeviri içindeki "Onuncu Kısım-Anadolu'da Selçukîlerin Vârisleri: Tevâ'if-i Mülûk", (s. 269-336) başlıklı risalenin 296-302 sayfaları arasındadır. Makalenin yandaki çevriyazısında salt cümle yapıları uyarlanmıştır.

47 *Şikârî Tarihi* adıyla muhtelif eserler vardır. Bu tarihin aslı, Karamanoğlu Alâeddin Bey'in emriyle şair Yâr-ı cânî tarafından şehnâme tarzında Farisî olarak nazmedilen eserin Şikârî tarafından nesren tercümesidir. İstinsah edilmiş bir nüshası İstanbul'da Ali Emirî Kütüphanesinde mevcuttur. [Halil Edhem'in notu]

48 Alî'nin Türkçe *Selçuknâme* tercümesinde Karamanoğulları'nın ceddi, Ermenâk dolayındaki Kamereddin-ili dedikleri yerde, kömürcü Türkmenlerden biri olduğu açıklandıktan sonra, Nûre Sofî'nin oğlu olan Karaman'ın kutta-i tarıklik (yolkesen) etmesinden dolayı saklandığı orman sultan IV. Rükneddin tarafından kuşattırılarak ormanla beraber yakılmış, kapıcıbaşı olan kardeşi Bunsuz'un, hapsedildiği ve Karaman'ın oğullarının da Gâvale kalesinde hapsolundukları, bu durumun Sultan III. Gıyaseddin zamanına kadar devam ettiği belirtiliyor. Nûre Sofî'nin Ermeni asıllı olduğunu yalnız Cenâbî yazmış ve diğer bazı tarihçiler de ondan almışlardır. Fakat ne İbn Bibi'de ne de Şikârî'de buna dair bir söz yoktur. Nûre'nin babası olmak üzere Şikârî (Sa'adeddin) isminde birini anıyor. [Halil Edhem'in notu]

yaseddin Keyhüsrev, Moğol ve Selçuklu askeri ile 677 (1278) senesinde Mut Ovası muharebesinde Mehmed Bey'i, daha sonra da Cimrî'yi yakalatarak öldürttü.

Mehmed'in yerine kardeşi Mahmud Bey geçti. Eğer, İbn Batuta'nın 733 (1332) senesindeki ziyaretinde kaydettiği "Bedreddin" kelimesi, Mahmud'un lâkabı ise, o sırada hayatta olduğu sanılıyor.

Mahmud'dan sonra, kitabelerde isimleri görülen Burhaneddin Musa'nın, Fahreddin ve Şemseddin'in birer müddet beylik ettiklerini Şikârî söylüyor.

Bunlardan sonra Alâeddin Halil çıkmıştır ki, 772 (1370) ve 783 (1381) senelerinde hükümran olduğu kitabeleriyle tespit ediliyorsa da, ne tahta çıkış senesi ve ne de vefatı senesi bilinmemektedir. Tarihçilerin, hiçbir vesikaya dayanmaksızın biri diğerinden alarak Karamanlı soyağacına kattıkları Yahşi, işte bu olmalıdır. Halbuki Yahşi ismine şimdiye kadar hiçbir kitabede ve ne de Şikârî tarihinde rastlanmamıştır. Yalnız İstanbul Müzesi'nde, Ali bin Yahşî ismiyle Konya'da basılmış fakat tarihsiz bir sikke vardır. İlk defa olarak 'es-sultânü'l-'azâm' ve 'seyyid-i selâtînü'l-Arab ve'l-Acem' unvanlarını takınan Alâeddin Halil'dir.

Buna, oğlu Alâeddin Bey halef oldu. Alâeddin 783'te (1381) I. Murad'ın kızı Nefise Hatun'la evlenmiştir. Bu akrabalığa rağmen Osmanlılarla birçok kez savaşıp nihayet, Germiyan vilayetinde 793'te (1391) Akçay Ovası muharebesinde Osmanlılar'a esir düşüp Timurtaş Paşa tarafından katledilmiş, Nefise Sultan'dan olan oğlu Mehmed Bey de Bursa'da hapsolunmuştur.

Bundan sonra, Akşehir, Aksaray ve Konya geçici olarak Osmanlı memleketlerine katılmakla 793'ten Timur olayına kadar Karamanlı Hükümeti'nde kısmen bir fasıla yaşanmıştır. Gerçi bu fasıla, bütün Karaman memleketini kapsamayarak bu müddet zarfında Taş-ili Karamanlılar elinde bulunduğu gibi, Niğde için de Karamanlılar'ın Sivas Sultanı Kadı Burhaneddin ile harp ettikleri, Kadı Burhaneddin tarihi olan *Bezm ü Rezm*'de yazılıdır.

II. Mehmed'i, Timurlenk 805'te (1402) Bursa hapishanesinden çıkarıp diğer Anadolu beylerine yaptığı üzere buna da soyuna ait müklünü iade etmiştir. Mehmed'in Timur namına basılmış sikkeleri vardır. Mehmed 814'te (1411) Germiyan topraklarını zapt eyledi ise de 817'de Çelebi Sultan Mehmed tarafından oradan çıkartılmıştır. Mehmed Bey Osmanlılarla 818'te (1415) giriştiği muharebede esir olmuş ve fakat padişah tarafından affedilerek memleketine gönderilmişti. Daha sonra Mısırlılarla münasebet kurup Sultan el-Müeyyed Şeyh'in (1412-1421)

himayesini kabul ederek onun namına sikke bastırıp 820'de (1417) hutbe okutturmuştu. Fakat Mehmed, Mısırlılarla da bozuşup 822'deki (1419) muharebede esir olarak Kahire'ye götürülmüştü.

Kardeşi Alâeddin Ali Bey'i, Mısırlılar Karaman'a vali atadıklarına göre demek ki, 822'den 824 senesine kadar Karaman Hükümeti'nde ikinci bir kesinti meydana gelmiştir.

Mehmed Bey, 824'te (1421) Mısır'dan kurtularak ikinci defa cülus etmiş, ardından Osmanlılar'ın elinde bulunan Antalya'yı kuşatmış, 827 (1424) senesindeki bu kuşatma sırasında öldürülmüştür.

Bu olay üzerine Mısır taraftarı olan kardeşi Alâeddin Ali Bey 827'de istiklâlini ilan ettiyse de, Mehmed Bey'in oğlu İbrahim Bey ile aralarında saltanat davası açılmakla İbrahim ile kardeşi İsa birlikte II. Murad'a sığındılar. Padişah bu iki kardeşe, kızkardeşlerinden ikisini nikahladığı gibi, İsa Bey'e Rumeli'nde bir sancak verip Karaman Hükümeti'ni de Ali'nin elinden alarak kendisine Sofya sancağını vermiş, bir diğer kızkardeşini de onunla evlendirmiş, Karaman Hükümeti'ni ise gerçek varisi olan İbrahim Bey'e bırakmıştır.

İbrahim Bey ile kendisinden sonra hükümet eden oğullarına ait olaylar Osmanlı tarihlerinde yazılı olup bir hayli kitabe ve sikkeleri de mevcuttur. İbrahim'in Lârende'deki mezartaşı 868 (1463) tarihlidir. Oğullarından Pîr Ahmed, Kasım ve Alâeddin, Çelebi Sultan Mehmed'in kızından doğmuşlardı. İbrahim Bey tahtını İshak'a bırakmak istediğinden daha kendisi hayatta iken kardeşler arasında düşmanlık başgöstermişti. Fakat vefatından sonra Pîr Ahmed'in cülusuyla neticelendi. Buna gücenen İshak, Akkoyunlu Uzun Hasan'a iltica edip bunun yardımıyla Konya'yı zabtedip tahta oturduysa da beylik müddeti pek az devam etti. Zira Fatih Sultan Mehmed, akrabalığı gereği Pîr Ahmed'i destekleyip koruyarak İshak'ı Uzun Hasan'ın yanına kaçmaya mecbur etti. Fakat tekrar gelip hükümran olduğu, elde bulunan 880 tarihli bir sikkesiyle sabittir. Tarihçiler İshak'ın 892'de (1487) Urfa'da vefat ettiğini yazıyorlar.

İşte bu suretle Pîr Ahmed 869'da (1464) İç-el ile beraber bütün Karaman'a sahip olduktan sonra Osmanlı Devleti'ne bir bahane ile harp ilan etmekle 871'de (1466) yenilmiş, Konya şehri bu tarihte kesin olarak Osmanlı sınırlarına katılmıştır. Bundan sonra Lârende ve Niğde taraflarına çekilen Pîr Ahmed, kardeşi Kasım'la birleşerek 874'te (1469a ortaklaşa hükümet ettiler. Fakat bu teşebbüsten de başarı elde edemeyen Pîr Ahmed, intihar girişiminde bulunmuş, nihayet Şam yakınlarında 880 (1475) senesinde sefalet içinde ölmüştür.

Kardeşi Kasım, 874'ten sonra, Karaman topraklarından elinde kalan

parçada bir müddet bağımsız beylik sürüp sonra, 880'de Osmanlılar'ın hücumu karşısında Lârende civarında yenilmiştir. II. Bayezid'in tahta çıkması ve Bursa'da Şehzade Cem'in mağlubiyeti ve Karaman diyarına gitmesi üzerine, Cem'in Rodos Şövalyeleri'ne iltica tarihi olan 887 (1482) senesine kadar Kasım Bey, İç-el'de şehzadeyle birlikte çalıştı. Fakat Cem'in Anadolu'dan ayrılışından sonra Kasım, II. Bayezid'le imzaladığı antlaşma gereği İç-el bölgesini elde ederek vefat tarihi olan 888 (1483) senesine kadar orada kalmıştır. İşte bu tarihte Karamanoğlu Devleti yıkılmış sayılıyor. Şikârî'den naklen Câmi'ü'd-Düvel'de Müneccimbaşı, Kasım ile beraber üç oğlunun ve akrabasından otuz kişinin zehirlenerek öldüklerini ve gûya Kasım'ın veziri Hucentî-oğlu'nun, II. Bâyezid tarafından kandırılarak bu cinayeti işlediğini beyan ediyor.

Gerçi Kasım'ın vefatında ümerası, onun kızının oğlu Mahmud Bey'i, Sultan Bâyezid'in onayıyla Karaman hükümdarı seçmişlerse de bir müddet sonra bu da Osmanlı Devleti'ne karşı ayaklanıp Mısır tarafına eğilim gösterdiğinden üzerine asker gönderilmiş, 892'de (1487) Halep'e kaçmıştır. Bundan sonra Karamanoğulları'nın nam ve nişanı kalmamıştır.[49]

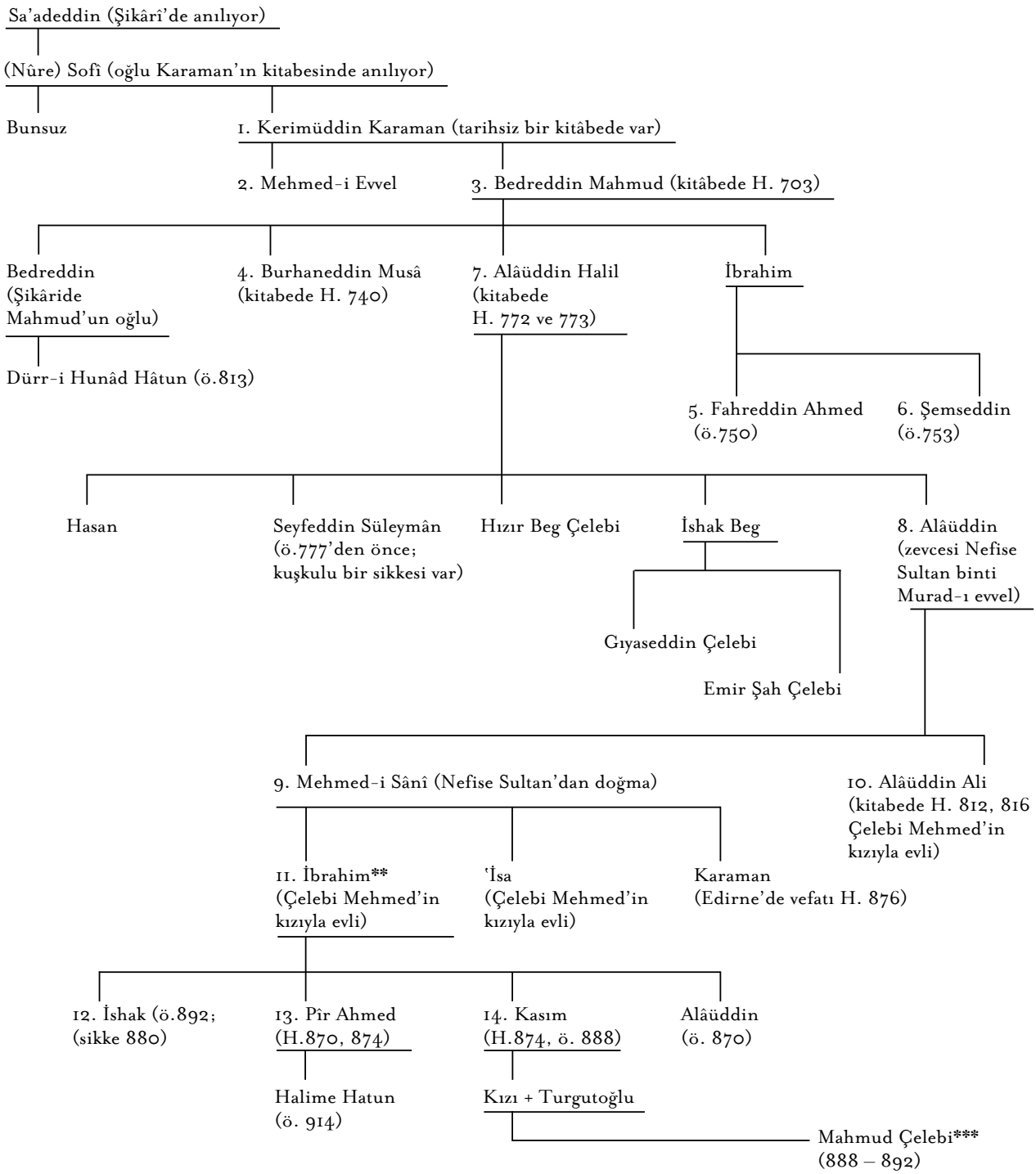
Karamanoğulları[50]

Hicrî	Milâdî	
654	1256	Kerimüddin *Karaman* bin Nûre
660	1261	I. *Mehmed*
677	1278	Bedreddin *Mahmud*
?	?	Burhaneddin *Musâ*
?	?	Fahreddin *Ahmed*
?	?	*Şemseddin*
?	?	Alâeddin *Hali*l
783	1381	I. *Alâeddin*
793	1391	(kısmen fasıla)
805	1402	II. *Mehmed* (1.kez)
822	1419	(İkinci fasıla)
824	1421	II. *Mehmed* (2.kez)
827	1424	*Alâeddin Ali*
827	1424	*İbrahim*
868	1463	*İshak*
869	1464	*Pîr Ahmed*
874	1469	*Pîr Ahmed - Kasım* (ortak)
?	?	*İshak* (2. kez, vefatı 892 / 1487)
874	1469	*Kasım*
888	1483	(Osmanlılar istila etti)

[49] Kaynaklar: Osmanlı tarihlerinden başka İbn Bibi, Aksarayî, Şikârî, Alî, Türkçe *Selçuknâme Tercümesi*, Revan Odası, yazma no 1390; Müneccimbaşı, *Câmi'ü'd-Düvel ve Sahâyifü'l-Ahbâr*; Gaalib, *Takvim-i Meskûkât-ı Selçukiyye,* s. 110; Ahmed Tevhid, *İstanbul Âsâr-ı 'Atika Müzesi Meskûkât-ı İslâmiyye Kataloğu,* Kısm-ı Râbi', s. 358; *Tarih Encümeni* Mecmûasında "Karamanoğulları Hakkında Vesâik-i Mahkûke" adlı makalem, sene 1327-28; Tarih Encümeninin neşrettiği Osmanlı Tarihi, c. 1, s. 485; I. H. Kramers, *Encyclopédie de l'Islam.* Karamanoğulları hakkında en son yayınlanan inceleme bu olup sonunda ayrıntılı bir silsilenâme ile Karamanoğulları tarihi hakkında bir de bibliyografya vardır. [Halil Edhem'in notu]

[50] Halil Edhem Bey'in bu makalesi ve verdiği cetveller, Ord. Prof. İ. Hakkı Uzunçarşılı'nın *Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu Karakoyunlu Devletleri* (TTK Ankara 1969) kitabındaki "Karaman Oğulları" başlıklı makalesiyle (s. 1-38) birlikte okunup incelenmelidir.

Karamanoğulları*

* Halil Edhem Bey'in Düvel-i İslamiyye'de verdiği (s. 300-301) soyağacı.
** Bazı tarihler, 11. hükümdar olan İbrahim Bey'in, Karaman, Süleyman ve Nûre Sofî adında üç oğlu daha olduğunu ve Süleyman ile Nûre'nin Fatih zamanında İstanbul'a gelip sığındıklarını söylüyor.
*** Bir rivayette kızının zevci, *Câmi'ü'd-Düvel*'e göre de Kasım Bey'in kızkardeşinin oğlu.

Karaman diyarının harap miraslarından: Tartanlar Evi

1870'lerin bir hasat mevsiminde Karaman İklimi'ni adım adım gezen ve bir zamanlar Karamanoğulları'nın egemenlik sahaları olan bölgenin haritalarını çizen E. J. Davis, *Life in Asiatic Turkey* (Asya Türkiyesi'nde Hayat) adlı gezi günlüğü kitabında Karaman'daki gündelik yaşama ilişkin anlatısında kentin karakteristik yapısına ve evlerine de değinmektedir. 19. yüzyılda gözlemlenen bu manzaranın, daha gerilere doğru farklılığından söz edebilmek için, Karaman beyleri dönemine uzanmak gerekir. Çünkü Anadolu Türk beyliklerinin sönüşüyle birlikte payitahtları konumundaki kentler de giderek birer kasaba görüntüsüne bürünmüş; bir zamanlar beylerin sultanların başkenti olduklarını simgeleyen kaleler, anıtsal medreseler, imaretler, kümbetler, hanlar, ulucamilerse harabe yüzü tutmuştur. Karamanoğulları'nın kartal yuvaları denebilecek Lârende ve Ermenek de bu yazgıyı paylaşan Anadolu kentlerindendir.

Gezgin, yaz başında bir sabah Ereğli'den hareketle, at sırtında sekiz buçuk saatlik yolculuktan sonra, –herhalde ikindi sularında– Karaman'a ulaşır. Kireçli bir tepenin yamacında ve eski mezarlığın yanında durup Karadağ'ın eteğine yatmış kenti seyreder. O yıllarda artık Karaman olarak anılan eski Lârende, sonsuz ekin tarlalarının ortasında yayıldıkça yayılmış ağaçlıklara, meyve bahçelerine gömülmüş vaziyette, başka birçok Anadolu kenti gibi olduğundan daha büyük izlenimi veren güzel bir manzara yansıtmaktadır. Davis, bu romantik manzarayı fotoğrafla değil, o zamanların gravür tekniğiyle saptayarak bize ödeşilmez bir

görsel belge bırakmıştır. Davis'in Lârende'deki izlenimlerine ilişkin kimi ilginç cümleler şunlardır:

> Ereğli'de bize Patavan adlı Ermeninin hanına gitmemiz salık verilmişti. Fakat burası berbat ve anayolun da uzağında bir yerdi. Karaman'ın pazar yerinde keşfettiğim hana dönerek temiz bir odaya yerleştim. Dostumuz Rum tüccar Mauromati'nin tavsiyesi üzerine tanıştığımız bir Karamanlı, istirahatimiz için halı kilim, akşam da yemek gönderdi. Onu, Türk askerleri çocukluğunda Mora'dan buraya getirmişler. Müslüman olmuş. Moralı Hacı Mehmed Çelebi Efendi adıyla tanınıyor. Bütün Karamanlılar gibi oda da uysal ve sevecen. Karamanlılar kendisine Çelebi Efendi diyorlar. Birlikte Kaymakamı ziyaret ettik. Ben ne kadar meraklı isem çevremdekiler de o derece naziktiler. Söyleşi sırasında, sekiz yıl önce iki Avrupalının buraya gelerek ceviz ağacı aldıklarını öğrendim. Kaymakam, kentteki incelemelerim için yanıma bir kavas verdi.

Tartanlar Evi; sofa. Sanat tarihçi Goodwin'in 20. yüzyılın ortalarında yayınladığı fotoğraf [solda,] aynı mekânın bugünkü durumu [sağda].

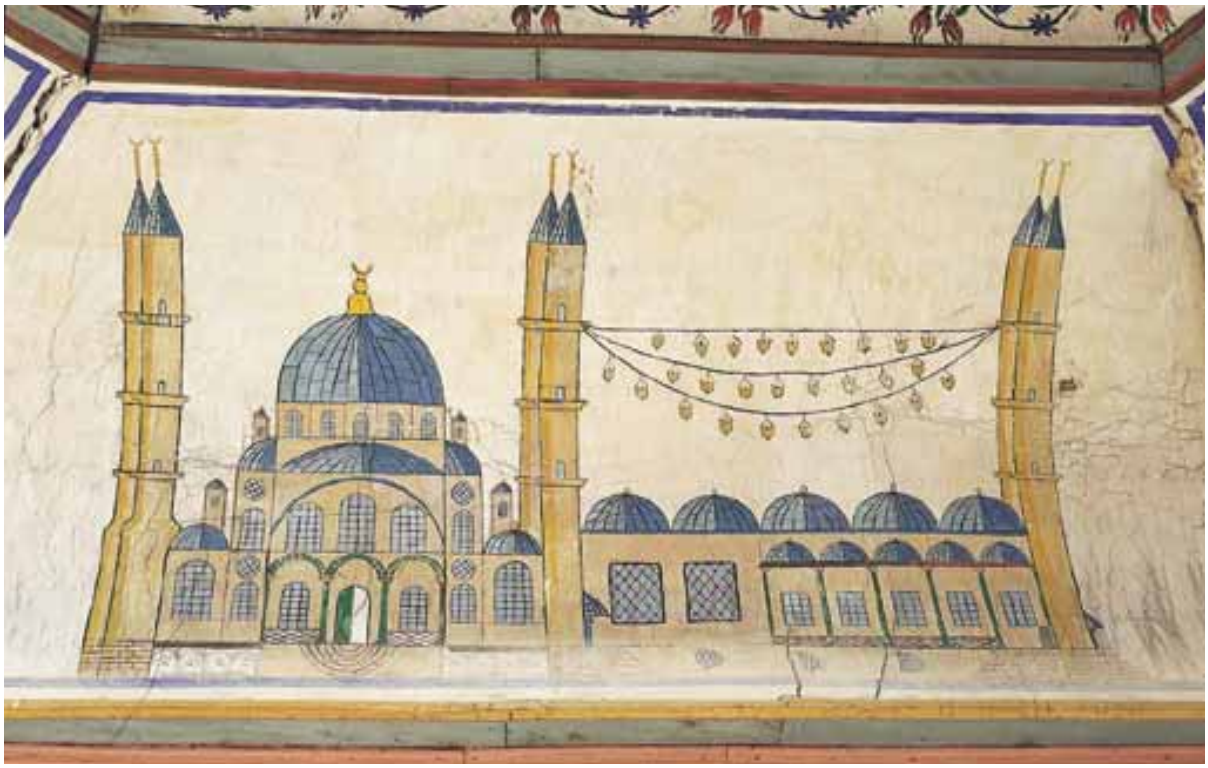

Tartanlar Evi; sofanın tavanı. Otağ kubbesini andıran sofa tavanı [üstte].

Tartanlar Evi. Bir harabeye dönmüş, yıkılmaya yüz tutmuş alt katı taş, üst katı kerpiçten yapılmış Tartanlar Evi [altta].

Sultanahmet Camisi. Tartanlar Evi sofası tavan eteği süslemelerinden [üstte].

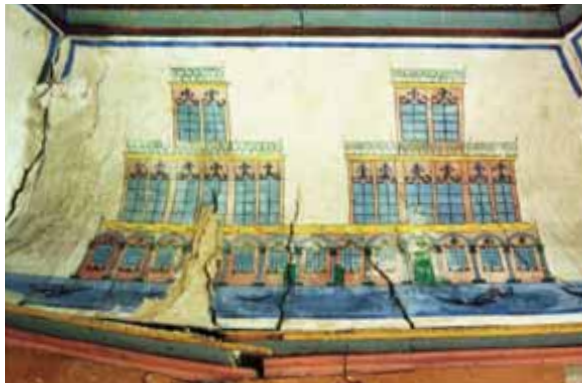
Yandan çarklı buharlı gemi. Aynı zamanda "Melikü's-sevâhil" unvanını taşıyan Karaman beylerinin küçük bir donanmaları da vardı. Karaman evlerindeki yelkenli, yandan çarklı gemi resimleri, bu tarihsel gerçeğin anıları olmalıdır [karşı sayfada].

Karaman'da yaklaşık 1000 ev var. Nüfus da 4-5 bin dolayında. Rum ve Ermeni Hıristiyan evleri 100 kadar. Ticaret amacıyla Kayseri'den gelen Ermenilerle Rumlar da bu evlerde kalıyorlar. Bizim kaldığımız Yenihan da bu gelenlerle doluydu.

Kasaba, büyük bir ovanın ucunda yükselen uzun ve alçak bir tepededir. Eski kent semti, kalenin yamaçlarındadır. Mahalleler, uçsuz bucaksız kavaklıklarla meyve bahçelerinin ortasında dar bir alana sıkışmıştır. Arazi, krema renginde ve yarı bataklıktır. Bir ırmağa doğru akan dereler toprağı sular.

Evlerin çok azı ahşaptan olup taş ev hiç yoktur. Diğer bütün evler, kerpiçtendir ve samanlı çamurla sıvalıdır. Yapılarda kullanılan kereste ise kavaktır. Sokaklar, blok halinde kaldırım taşlarıyla döşelidir. Bunlar, yıllar boyu çiğnenmekten cilalanmış gibidir. Drenaj sorunu sokakların ortasındaki su yollarıyla çözümlenmiştir. Genel olarak, kasabanın bayındır durumda olduğu söylenemez.

Mimar Sinan Türbesi. Tartanlar Evi sofasının tavan eteği süslemelerinden [üstte].
İstanbul Boğaz'ında saray. Tartanlar Evi sofasının tavan eteği süslemelerinden [altta solda].
Yelkenli gemi. Tartanlar Evi sofasının tavan eteği süslemelerinden [altta sağda].

Davis, Karamanlıların güzelliği yanında kentin evlerinin de son derece ressamane bir manzara yansıttığını, kaldıkları hanın önündeki Pazar yerini dolduranların giyim kuşamlarının çeşitliliğini, kerpiç duvarlarla çevrili bahçeleri, hemen her sokaktaki romantik mimarili çeşmeleri, suların bolluğunu uzun uzun anlatmıştır. Gezgin Kavasla gezdiği harap kaleyi ve Karaman eserlerini de betimlemektedir.[51]

Davis'den yüzyıl sonra, 1970'lerde Karaman'ın Anadolu uygarlığındaki konumunu ve ayakta kalabilmiş anıtlarını inceleyen Prof. Dr.

51 Davis, E. J. , *Life in Asiatic Turkey*, (Davis'ten çeviren A. Selçuk Sakaoğlu), s. 290 - 319.

Oktay Aslanapa, Lârende'deki Türk mimari geleneğinin 6-7 yüzyıllık bir temele oturduğunu vurgulamaktadır:

> Kudretli ve devamlı Türkmen Beyliği olan Karamanoğulları Selçuklu Devleti'nin yerine geçmek için çok iddialı olduklarından, Selçuklu üslup ve geleneğini en çok onlar devam ettirmiştir. Cami mimarisi bakımından sistemli bir gelişme ile belirli bir yenilik getirememişlerse de medreselerde Selçuklu geleneği en çok Karamanlılar'da canlı kalmıştır. Aksaray'da Zinciriye, Ermenâk'te Emîr Mûsa'nın Tol, Lârende'de Numan bin Hoca Ahmed'in yaptığı Hatuniye medreseleri (...) yine Lârende'deki II. İbrahim Bey tarafından yaptırılan imaret, mescit, medrese, dârülkura ve tabhâne ile kendi kümbetini içine alan külliyesi, bunun sivri kemerli portalinin üç satırlık kitabesi ve süslemeleri de Selçuklulardan farklıdır. Çini mihrâbı, İstanbul'da Çinili Köşk'tedir. Kümbette, İbrahim Bey ile iki oğlunun, zengin alçı süslemeli üç lahdi vardır. İmaret, Karamanlıların en zengin eserle-

Osmanlı arması. Tartanlar Evi sofası tavan eteği süslemelerinden [solda].
Gülçe. Tartanlar Evi süslemelerinden [sağda].

> rindendir. (...) Alâeddin Bey'in kesme taştan onikigen kümbeti, yivli konik bir külahla örtülüdür. Bir cepheyi dolduran portali, üst kenarı dolanan âyet kitabesi kuşağı ile Karamanlılara ait bu en âbidevi kümbet, bir cami'e bitişikti. Bu kümbet de Selçuklular'dan farklı bir mimarî özellikte, sadelik içinde âbidevî görünüştedir.[52]

Alâeddin Aköz de Karaman'a ait 16. yüzyıl belgelerini ve kadı sicillerini incelediği makalesinde alım satım konusu olan Karaman evlerin-

52 Aslanapa, O., *Türk Sanatı* II, s. 202-210.

den söz ediyor ki, bu bilgi ışığında, Karamanoğulları zamanında ve izleyen dönemde yöre evlerinin plan ve yaşama alanları da öğreniliyor: "Abbas mahallesinde sofa, iki tabhâne, örtme, ahır ve hayat"tan, "Şeyhler mahallesinde, bir tabhâne ile örtme ve hayat"tan, "Sipahser mahallesinde bir sofa, bir oda,bunların altında ahır"dan, "Kirişçibaba mahallesinde bir sofa, iki tabhâne, örtme, bir oda, ahır, mutbak, hayat ve bahçe"den, aynı mahallede "sofa, iki tabhâne, bir oda, örtme ve ahır"dan, "Sekiçeşme mahallesinde sofa, tabhâne ve iki oda"dan[53] kurulu ev tanımları, Lârende evlerinin, bir sofa ile bu orta mekânın baş tarafında veya karşılıklı iki cephesinde, eyvan görünümlü tabhaneleri, yanlarda bir ya da iki odayı, alt katta mutfak, kiler ve ahırı, kapı önünde örtmeyi, bahçeye bakan bir de hayatı kapsadığını göstermektedir.

Olasılıkla 19. yüzyılın ortalarında yapılmış olan Tartanlar Evi'nin, 16. yüzyıl evleriyle gerek plan gerekse yaşama alanları bakımından örtüşüyor olması ilginçliği kadar, zaman boyutu dikkate alındığında önemlidir.

Âbideleri ve Kitâbeleri ile Karaman Tarihi adlı 800 sayfalık kitabında Karaman'ın mimari-tarihi eserlerini tanıtıp bunların kitabelerini veren merhum İbrahim Hakkı Konyalı, çarşı ve mahallelerle sivil mimari örneklerinden, Tartanlar Evi'ni ve başka evleri de "Karaman'da Tarihî Evler" başlıklı bölümde[54] tanıtmış, bu kerpiç evlerin kısa zamanda yıkılacağı endişesiyle de "Müzeler Umum Müdürlüğü'nün bunlarla yakından ilgilenmesi" notunu düşmüştür. Konyalı'nın, çalışmalarını sürdürürken baş odalarında, ev sahipleriyle oturup söyleştiği, kahve içtiği Ali Torun, Hacı Emin Ağa, Hacı İsa, Hacı Mırrık, Hacı Muharrem, Hacı Ömer Ağa, Hacı Sâmi, Karamanlis evleri bugün ne haldedir, acaba göçtüler mi, duruyorlar mı, kim ilgileniyor, yollu sorulara alınan yanıtlar, maalesef üzücüdür: "Ali Torun evi, Hacı Mırrıklar Evi, Hacı İsa Evi, Hacı Muharrem Evi" yıkıldığından Dikbasan, Gazidükkân, Ahi Osman, Hisar mahalleleri, nazar boncuğu gibi korumaları gereken ziynetlerini yitirmiş, "Hacı Emin Ağa evi sökülürken işlemeli ahşap öğeleri Karaman Müzesi deposuna konulmuş, kapısındaki taş aslan heykelleri parka götürülmüş", Konyalı'nın, başodasındaki "ağzıaçık" önünde oturup ev sahipleriyle söyleştiği "Ortahisar'daki iki asırlık Hacı Ömer Ağa evi ise metrûk ve çökecek derecede harap" durumdadır.[55]

Oysa, toprak dam altında, kerpiç duvarlar arasında nice güzellikler, andaçlar, anılar saklayan eski Karaman evlerinin, kalemişi bezekleri, işlemeli direkleri, Ağzıaçık denen nişleri, çiçeklikleri göbekli tavanları ile Karaman beylerinin otağlarını anımsatan renkli, ışıltılı iç dünyaları titizlikle korunmalıydı. Bu sayede, Şikârî'nin *Kitâb-ı Karamaniyye*'sinde sözü edilen sa-

53 Aköz, A., *XVI. Yüzyıl Sonunda Karaman,* s. 339-40.

54 Konyalı, İ. H., *Âbideleri ve Kitâbeleri ile Karaman Tarihi,* s. 597-611.

55 Bu son durumu, Karaman Belediyesi Kültür Danışmanı sayın G. Kayserilioğlu, ilgililer ve Müze Müdürlüğü ile görüştükten sonra 5 Nisan 2005 günü telefonla bildirmiş bulunuyor.

Kapı üstü süslemeleri. Tartanlar Evi üst katında, sofaya açılan oda kapılarının bezemeli içbükey tepelikleri.

rayları, otağları daha doğru algılayabilecek, Karaman beylerinin ve Karamanlıların zaman içinde olgunlaştırarak kuşaktan kuşağa yaşattıkları mekân kültürünü öğrenebilecektik. Karamanlılar da yüzyıllar önceki çadırlı göçebe yaşantısından yerleşik kent yaşantısına geçiş sürecinde çadır-otağ tutkusuyla planlanan kerpiç duvarlı, kireç sıvalı, toprak damlı Orta Anadolu Türk evi tarzında bir değil birçok mekânı gezdirirken, uzun ve serüvenli bir yerleşme öyküsünü anlatacaklardı. Özellikle, Ortahisar Mahallesindeki Hacı Ömer Ağa Evi'ne (18. yüzyıl) ait iç mekân fotoğrafları bu tarihi yapının, Anadolu Türk Evi'nin Karaman'da gelişen üslûbu açısından fevkalade değerli olduğunu gösteriyor. Konyalı'nın saptamalarından günümüze

kadarki kırk yıl, Karaman'ın silüetinden bu güzellikleri silip götürmüştür. Bu bakımdan, harap ve terk edilmiş Tartan Evi'ne, aynı yazgıyı paylaşan Tapucak mahallesine ilginin artmış olması doğaldır.

Konyalı "Hacı Sâmi Tartan Evi"ni üç değişik tavan detayı fotoğrafı ve ailenin soyağacını da vererek şöyle tanıtıyor:

> Ev, Tapucak mahallesinde Tartan sokağındadır. 22 kapı numarasını taşır. İki katlı ev geniş bir avlunun içindedir. Portali tamamen taşla yapılmıştır. Kapısının sövelerinde ve üstünde yapraklar, çeşitli kabartmalar ve süsler vardır. Kapının sağında ve solunda hafif mihrapçıklar görülür. Portal umumî heyeti ile büyük bir mihrabı andırır.Üstünün bağlama taşında çok iyi yapılmış orjinal bir ejderbaşı vardır.
> Ev iki katlıdır. Alt kısmı taşla üst kısmı kerpiçle yapılmıştır. Damı toprak örtülüdür. Çelenleri taştandır. Zemin katta dört oda vardır. Tahta merdivenlerle birinci kata çıkılır. Burada büyük kubbeli bir sofa ile altı oda

Tartanlar Evi iç mekânı. Evin bir odasında çiçeklik ve kapı üstü bezemesi [altta sağda ve karşı sayfada] ve çadır üslubunda köşe bingisi [altta solda].

vardır.Sofanın kubbe eteğinde yandan çarklı bir vapur, altı minareli bir câmi, bir selsebil, bir arma, bir yelkenli gemi, sahilde önüne sandalla yanaşılır bir saray, bir kule ve çiçek buketleri resimleri görülür. Bunlar renkli boyalarla yapılmıştır. Buradaki dört odanın tavanları ve duvarları da nakışlarla süslenmiştir. Odalardan sağdan birincinin ve soldan ikincinin kapılarının üzerlerine müsenna (kucaklaşma) tarzında Muhammed ve Ali, soldaki birinci odanın kapısının üstüne Mâşallah yazılmıştır.

Tavanların göbekleri devrinin çok muvaffak tahta işleridir. Ev ikiye bölündüğü için sofanın sağıyla bir oda duvarla ayrılmıştır.

Evin bahçesinde mutbah, ahır, kileri vardır. Ev umumî heyetiyle çok ihmal edilmiştir, haraptır.

Taştan olan kapısının gayri islâmî bir yapıdan sökülerek getirildiği anlaşılmaktadır. Bunun Bizans eseri bir manastırdan getirilmiş olması muhtemeldir.

Bu evi, şimdi 96 yaşında (1966'da) bulunan Hacı Sâmi Tartan'ın dedesi Hakkı Ahmed Efendi yaptırmıştır. Hacı Sâmi Tartan bize şunları söylemiştir:

– Evin kapısının nereden ve nasıl getirildiğini bilmem. Bizim bir

Saatler. Tartanlar Evi duvar betimlemelerinden saatler

> Mercan Ağa adlı Arabımız vardı. Dedem onu Hicaz'dan gelirken satın almış. O bana evin dedem tarafından yaptırıldığını söylerdi. Dedem, Kızlar Türbesi'nde gömülüdür.[56]

Konyalı aynı semtteki, eski görüntüsünü kısmen yitirmiş durumda ayakta olan ve Yunanistan'ın Karaman kökenli politikacı ailesi Karamanlisler'e ait olduğu bildirilen "Karamanlis Ailesinin Evi"ni de kırk yıl önce alınmış bir fotoğrafıyla birlikte, şu ilginç bilgileri vererek tanıtmaktadır:

> Eski Gebrler (Zimmîler) mahallesinde Yenisay, diğer adıyla Topucak mahallesindeki bu kârgir iki katlı ev, Yunanistan'da Başbakanlık yapan Karamanlis'in[57] babasınındır. Mübadelede Türklere terk edilmiştir. Evin kapısına sağlı sollu yedişer basamaklı taş merdivenle çıkılır. Her katta dörder oda vardır. Evin cephesi süslü ve çelenleri taştandır.
> Karaman'ı ve tarihini iyi bilen Karamanlı Avukat Emin Agâh Ünver'den öğrendik: Bu ailenin Karaman'daki soyadı Kalaycıoğlu'dur. Yunanistan'da kendi şehirlerine nisbetle Karamanlis soyadını almışlardır.[58]

Prof. Dr. Haşim Karpuz'un gönderdiği bilgi notundan, Tartan Evi'nin batı cephesindeki "Hariciye" (Selamlık) dairesi avlusundaki mutfak, tandır, ahır ve kilerin yıkıldığı, doğudaki avlu kapısı iptal edilerek selamlık cephesindeki muhdes kapının açıldığı, bu nedenle asıl selamlık girişinin de avlu kapısı işlevi gördüğü öğrenilmektedir. Notta, başkaca şu bilgiler verilmektedir:

> Tartan Evi'nin zemin ve üst kat planları benzerdir. İçeriye, sövelerinde devşirme malzeme kullanılmış iki kanatlı ahşap kapıdan girilmektedir. Kapı yanlarında ince uzun birer pencere bulunmaktadır. Kapı ekseninde batı eyvanının duvarına bağlı, iki taraflı ahşap merdivenlerle üst kata çıkılmaktadır.
> Dört köşede yer alan odalara tek kanatlı, tablalı, sofaya bakan ve yüzeyleri oyma tekniğinde işlemeli pahlı köşe kapılarından girilir. Dört oda da kimi ayrıntılar dışında, aynı özellikleri göstermektedir. Doğu ve batı odalarında, eyvanlara ve sofaya bakan birer pencere ve küçük birer dolap, kuzey güney eyvanlara dönük odaların duvarlarında ise çiçeklik ve yüklük bulunmaktadır. Dört oda da uzun dış cephe duvarlarındaki şevli pencereden ışık almaktadır. İki kademeli oda tavanlarının, seki-altı kesimi düz, seki-üstü göbeklidir.
> Üst kattaki odalar da plan ve elemanlar bakımından benzerdir. Çift

56 Konyalı, İ. H., *Karaman Tarihi,* s. 608-9.
57 Başbakan: 1955-63, ikinci kez: 1974-80; Cumhurbaşkanı: 1980-85, ikinci kez: 1990-97.
58 Konyalı, İ. H., *Karaman Tarihi,* s. 610-11.

kanatlı kapıları, pahlı köşelerden orta sofaya açılmaktadır. Söve üstleri sofa tavanına doğru iç bükey tepeliklidir. Odaların seki altı ile seki üstünü ayıran alçak parmaklıklar harap olmuştur. Üst kat odalarının sofaya bakan birer çift şevli, dış cephe duvarlarında da ikişerden dört olmak üzere altışar penceresi vardır. Seki-altlarında büyük yüklükler görülmektedir. Göbekli oda tavanlarını duvara bağlayan değirmi eteker kalemişi süslemelidir. Orta sofa tavanı daha yüksek olup içbükey eteğin ve ortadaki göbeğin tekstil üslupta desenleri, kubbemsi bir [otağ örtüsü] görüntüsü sağlanmıştır. Odaların eyvan duvarlarında yarım daire biçiminde içerlek ve tepesi kemerli çiçeklikler, ahşap kapaklı dolaplar mevcuttur.

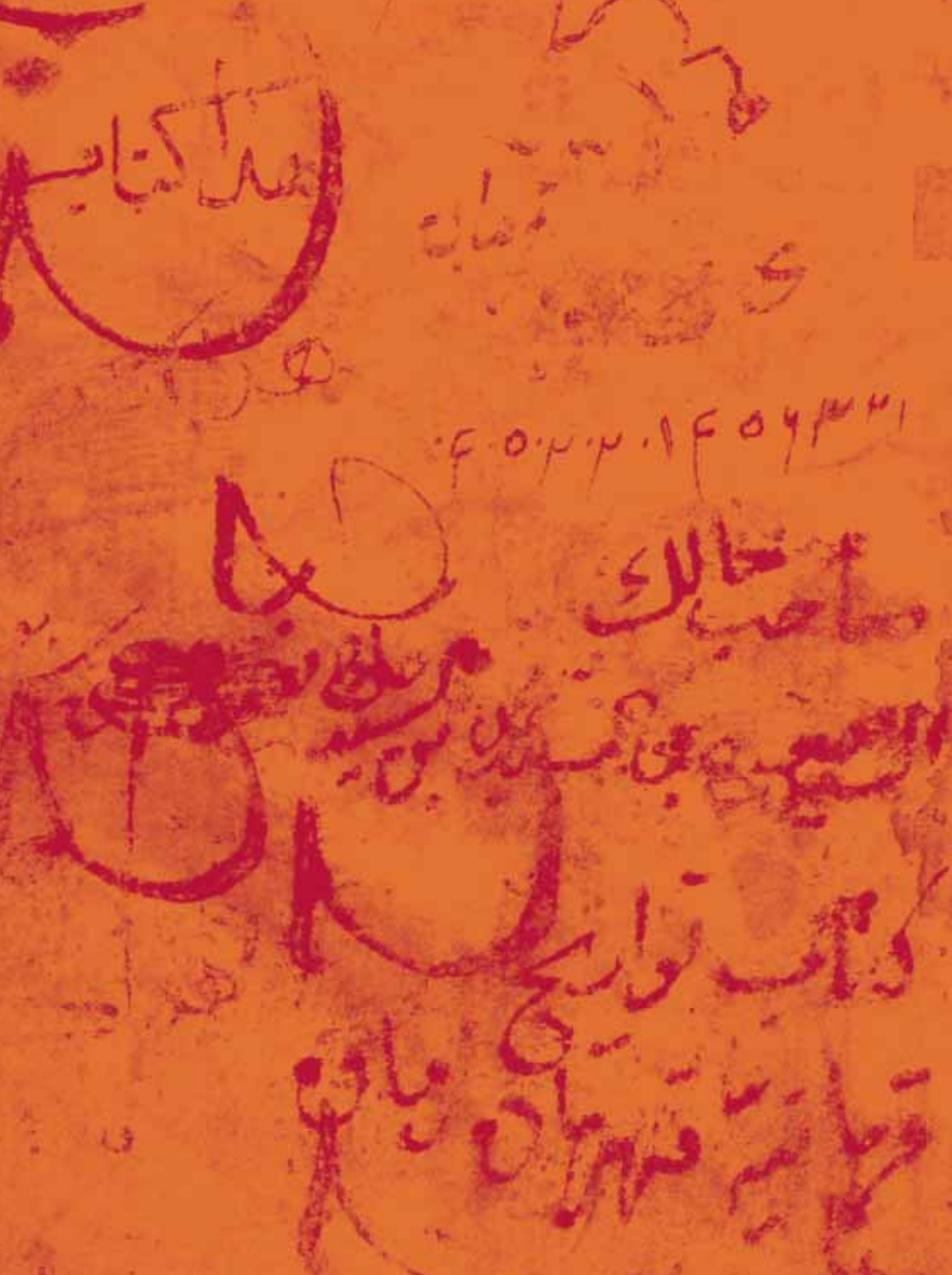
Zemin katta, kuzeybatı köşe odasındaki ahşap aynalıkla dolap, yüklük, kapı, pencere, terek ve tavanlar, aynı zamanda dekorasyon öğeleri olarak tasarlanmış, çivit mavisi kalemişi süslemeler uygulanmıştır. Kireç sıvalı yüzeylerse ağırlıklı olarak çivit mavisi çift sıra sularla dekore edilmiştir. Üst kat oda kapıları gri-mavi zeminli sarı-yeşil boyalıdır. Kapı üstü üçgen tepeliklerin, kıvrımlı dallar arasındaki madalyonlarında karşılıklı olarak eski harflerle Mâşallah, Muhammed-Ali yazılıdır. Kapıların odaya bakan yüzeylerinin üst kesimindeki yarım daire çerçevelere serbest naturalist kompozisyonlar, pencere nişlerinin kireç sıvalı iç yüzeylerine de yine bitkisel motifler ve çiçek demetleri resmedilmiştir. Ahşap tabanlı çiçekliklerin değirmi iç yüzeylerine perde, rakkaslı saat, vazoda çiçek betimlemeleri işlenmişse de bunlar yer yer harap durumdadır.

Oda tavanlarının eteklerinde Barok etkili girlandlar, sarmaşık dalları ve çiçek motifleri yoğunlukludur. Buna karşılık sekizgen planlı sofa tavanının üstten ve alttan çivit mavisi çizgilerle sınırlanan içbükey eteklerine, farklı mimari betimlemeler uygulanmıştır ki bu ilginç resimler sırayla Sultanahmet Camii, II. Mahmud Türbesi, II. Mahmud'un arması, yelkenli savaş gemisi, Eski Çırağan Sarayı, Beyazıt Kulesi kır manzarası, yandan çarklı gemi olarak tanımlanabilir. Bu kalemişi betimlemeler, olasılıkla İstanbul'dan gelen bir sanatkârca yapılmıştır.

Sonuç olarak Tartanlar Evi, planı, yapı gereçleri, inşa tarzı, çelenli toprak damı, iç dekorasyonu ile Karamanoğulları'nın kültür tarihi açısından, taş eserler kadar önemlidir.

Kitâb-ı Karamaniyye'de anlatıldığına göre, Lârende dışında bir sahrâ varmış. Ordular oraya konar, bârgâhlar orada kurulur, Karaman beylerinin "sera-perde" denen kubbeli otağları orada ışıldarmış. Hepten

unutulmuş olması gereken yüzyıllar önceki çadır-otağ oturumlu göçebe kültürünün yansımalarını, bir 19. yüzyıl evinin tavanlarında, sofasında, oda ve eyvanlarında apaçık görmek hayret uyandırıyor: Ortadaki sofa, duvarlarından tavan göbeğine doğru, bir bey otağını, yüzeysel renkli bezemeler, eski çadırların iç yüzeylerine kaplanan nakışlı dokumaları anımsatıyor. Evin planı ise daha duraksamasız, otağla izdüşümlü olduğunu ifade ediyor.

Kitâb-ı Karamaniyye

En eskisi Konya Yusufağa (Millî) Kütüphanesi'nde olmak üzere, biri İstanbul'da diğeri Berlin'de özgün üç nüshasından söz edilebilecek bu yazma eser, baştan sona Karamanoğulları tarihidir. Yusufağa Kütüphanesi nüshasının çevriyazısı, *Konya Mecmuası*'nda tefrika edildikten sonra, aynı metin, "indeks, not, kroki, plan ve resimler ekleyerek tertipleyen Konya Milli Kitaplık Müdürü M. Mes'ud Koman" tarafından *Şikârî'nin Karamanoğulları Tarihi* adıyla baskıya hazırlanmış ve 1946'da Konya'da basılmıştır. Koman, kitap için yazdığı önsözde "Şikârî'nin malum olan nüshalarını" yedi olarak veriyor:

> 1- Konya Milli (Yusuf Ağa) Kitaplığındaki nüsha: Hadimizâde Enver efendiden Veled Çelebi Efendi'ye, ondan da İnhisarlar Başmüdürü İhsan Korucu'ya geçmiş, noksan sahifeleri M. Ferid Uğur'dan tedarik edilerek tamamlanmıştır. 2- D. D. Yolları müfettişlerinden Sayın Koyunoğlu Ahmed İzzet'teki nüsha. 3- İstanbul Millet Kitaplığı'ndaki nüshayı, Ali Emirî, eski Maliye nazırlarından Ragıb Beyden, o da Hacı İzzet Paşa terekesinden satın almış. 4-İstanbul Üniversitesi'ndeki nüsha: Arifî Paşa bunu İbrahim Aczî'ye istinsah ettirmiş. 5- Bursalı Mehmed Tahir'deki nüsha. Halen (1946) kimde olduğu bilinmiyor. 6- Halil Edhem'de de bir nüshası olduğu duyulmuşsa da adı geçen, bir mektubunda, Karaman kitabelerini yazarken, eserin tamamını değil, muhtelif sahifelerinin kopyalarını gördüğünü yazmıştır. 7- Berlin'de Prusya Devlet Kütüphanesi'ndeki nüsha.[1]

[1] *Şikâri Tarihi,* s. 2-3.

Bu sayılanlardan "ulaşılabilir" en eski ikisi, Yusuf Ağa ve Ali Emirî nüshalarıdır. Arapça, Farsça, Türkçe yüzlerce yazma tarihin bulunduğu Osmanlı sarayı kitaplıklarında *Kitâb-ı Karamaniyye* nüshalarının bulunmayışı[2] düşündürücüdür.

Eser, benzer içeriklilerinin azlığı nedeniyle nadir kaynaklardandır. Aydınoğulları'yla ilgili Türkçe manzum *Düsturnâme-i Enverî*, Kadı Burhaneddin'in sultanlığını anlatan Farsça *Bezm ü Rezm*, Akkoyunlular tarihini içeren Farsça *Kitâb-ı Diyârbekriyye*, *Kitâb-ı Karamaniyye* ile eşdeğerde birkaç eserdir. Çevriyazısı yayınlamazdan 20 yıl önce, Fuad Köprülü, *Hayat Mecmuası*'nın ilk sayısındaki Hoca Dehhânî'ye ilişkin makalesinde:

> Hicri 1119'da istinsah edilmiş bir nüshası Millet Kütüphanesinde, diğer bir nüshası da Darülfünun Kütüphanesinde mukayyet Türkçe mensur bir *Karaman Tarihi* vardır ki *Şikârî Şehnâmesi* nâmıyla maruftır.

diyerek *Şikârî Tarihi*'ni bilim dünyasına tanıtmış;[3] Köprülü'yü, 1927'de Halil Edhem Bey izlemiş;[4] bundan birkaç yıl sonra Menteşe Beyliği araştırmalarına başlayan P. Wittek bu sayede Şikârî'den ilk yararlanan

Karamannâme. *Şikârî Karamannâmesi*'nin Millet Kütüphanesi'ndeki nüshasının 1b-2a sayfaları. Ali Emiri Tarih 458.

[2] Karatay, F.E., *Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Kataloğu,* Tarih, Teracüm, Menakıb bölümleri, s. 157 vd.

[3] *Hayat*, 1-2, K.evvel, 1926, s. 4-5; *Tarih Mecmuası*, II, s. 27, not 1.

[4] H. Edhem, *Düvel-i İslâmiye,* s. 296 not 1.

araştırmacılardan olmuştur. P. Wittek, 1934'te yayınlanan Menteşe Beyliği adlı yapıtında:

> Şikârî'den en son Köprülüzâde M.Fuad, bahsetti ve bu suretle bu mevzu üzerinde şimdiye kadar verilen haberleri –meselâ Hüseyin Namık Orkun, *Körösi Czoma,* I. s. 415 vd– tashih etti. Eser, Farsça yazılmış manzum bir Karaman tarihine dayanıyor. Bunu Yârcânî isminde bir şair Karaman beylerinden Alâeddîn Bey'in (1356-1391) emriyle Hoca Dehhânî'nin Selçuklulardan Alâeddîn III'ün zamanında meydana getirilen ve Rûm Selçuklularından bahseden Şahnamesini taklid ederek telif etmiştir. Yârcânî'nin kaybolmuş olan Farsça eserinin tevsi edilmiş Türkçe ve mensur işlemesi Şikârî'nin birbirinden çok farklı yazmalar halinde mevcut olan, ihtimal Selim I. zamanında meydana gelen *Karaman Tarihi*'dir. Biz burada İstanbul'da, Millet Kütüphanesi'nde 458 numarada mevcut olan en kısa ve eski (H. 1119/M. 1707 yılından) yazmaya istintac ettik.

[5] Wittek, P. *Menteşe Beyliği,* s. 49, not 160.
[6] a.g.e., çev. s.48-51.

diyor.[5] Konya'daki H. 1023/M. 1614 tarihli nüshayı Köprülü gibi Wittek de görmediğinden, Millet Kütüphanesi'ndeki Ali Emirî nüshasının, Şikârî yazmalarının en eskisi sanılması doğaldır. Wittek daha önemli bir işarette bulunarak Müneccimbaşı'nın, *Câmi'ü'd-Düvel* adlı tarihinde Karamanlılar için Şikârî'yi kaynak olarak kullandığını belirtiyor.[6]

Konya Yusuf Ağa Kütüphanesi'ndeki nüshanın, Ali Emirî nüshasından daha eski olduğunu, ilk sayfasına farklı zamanlarda yazılmış, "tesâhub kaydı" denen, kitabın sahibi olanların kaleminden çıkma tarih ve Arapça kayıtlar göstermektedir. Okunabilen notlar şunlardır:

> "Târih Sene 1023",
> "Hazâ Kitâb-ı Karamaniyye okuyub bunu yazdım ",
> "Hazâ Kitâb-ı Karamannâme",
> "Kitâb-ı Tevârih-i Karamaniyye Kahramân-ı zaman",
> "sâhib mâlik es-Seyyid ...(?) bin es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Sultân? ...(?)" "Kitâb-ı Tevârih-i Karamaniyye Kahramân-ı Zamân, târih rebi'ü'l-ulâ sene 1153".

Karamannâme. *Şikârî Karamannâmesi*'nin Millet Kütüphanesi'ndeki nüshasının 1a sayfası: Sayfanın üstünde "*Karaman Tarihi. Müellif: Şikârî*" yazılı. Ali Emiri Tarih 458.

Bunlardan, Milâdi 1614 ile Haziran 1740'ı karşılayan Hicrî 1023, Rebi'ü'l-ulâ 1153, birer tesâhub tarihi olup ikisi arasında 126 yıllık bir zaman aşımı vardır. H. 1023/M. 1614, yazmanın bu tarihten önce istinsah (kopya) edildiğini, asıl kitabınsa daha da önce yazıldığını gösteriyor.

Sahiplenenler veya okuyanlarca kitabın adı olmak üzere yazılan "*Kitâb-ı Karamaniyye*" , "*Kitâb-ı Karamannâme*" , "*Kitâb-ı Tevârih-i Karamaniyye — Kahramân-ı Zamân*" (Zamanın Kahramanlarının Tarihleri) ad takımları yazmada da (y. 42b, 59b, 65a, 71a) geçiyor.[7]

İçerik

Şikârî, Mehmed Bey'in 1277'deki Türkçe buyruğuna, üç yüzyıl sonra, onun vefalı bir soydaşı —aşağıda açıklanacağı üzere belki de torunu— tavrıyla Karamanoğulları'nın tarihini "Türkçe" ve destansı bir üslupla yazarak yanıt vermiştir. Ancak, İbn Bibi'nin Cimrî Vak'ası'nda değindiği bu ayrıntıyı bilmediğinden, *Karamannâme*'de Mehmed Bey'in Konya'yı ele geçirişini anlatırken buyruktan söz etmiyor.

İçeriği ve anlatım biçimiyle yerel sözlü-yazılı derlemeler dışında, herhangi bir genel kaynağa başvurulmadan yazılmış özgün bir tarih izlenimi veren *Kitâb-ı Karamaniyye*, dönemin Anadolu Türkçesiyle ve dinleyici topluluğu önünde meddah üslubuyla sesli okumaya uygun tarzda yazılmış, heyecan yükleyici bir metindir. Tarzı gereği abartı ve olağanüstülükler içermekle birlikte verdiği adlar, betimlediği olay ve ortamlar gerçektir. Çağdaşı ve daha eski yazarlar gibi Şikârî de eserinin baş tarafında Yunan (Grek-Hellen) Rûm (Roma-Bizans), Acem (Pers-Sasanî) tarihlerine, Hz. Muhammed'in peygamberliğine değinmelerden sonra, Rûm-İran-Arap savaşları yüzünden Anadolu kentlerinin harap olup sönüşünü, 325 yıl sonra Selçukoğulları'nın Lârende'yi, Konya'yı, Aksaray'ı imar edişini, Haçlı Seferlerini, Kılıç Arslan ve Sultan Mes'ud zamanlarındaki fetihleri özetliyor.[8]

Karamanoğulları'nın girişinde ise Keykubad'ın sultanlığı zamanında, Kalhanoğullarından ve Şirvân Hân soyundan, Oğuz boyları beylerinden Sa'adeddin'in on bin oba ile Şirvân'dan kalkıp Sivas Kayseri yaylaklarında yurt tutuşu, ölünce oğlu Nûreddin'in (Nûre Sûfî) yerleşikliği göçebeliğe tercih edip Kayılar ve Türkmenlerle anlaşarak Ereğli (Herakl) Kalesi'ni aldığı, buraya yerleşen göçebelerin evler yaparak bağ bahçe yeşerttikleri[9] anlatılmıştır. Bu bilginin doğruluğunu bir Osmanlı kaynağı şöyle doğruluyor:

7 Kimi yazma tarih kitaplarının adlarındaki "tevârih" sözcüğü, "tarih"in çoğulu olup Doğu hanedanlarında her hükümdarın saltanatı, ayrı bir "tarih" evresi sayıldığından, bunları sırasıyla veren kitaplara tevârih deniliyordu. Bundan dolayı, Osman Bey'den Fatih'e, II. Bayezid'e kadar ilk Osmanlı padişahlarını anlatan kimi tarihler de *Tevârih-i Âl-i Osman* (Osmanoğulları'nın tarihleri) adıyla anılmaktadır.

8 y. 2-a, 4-b.

9 y. 6-a, 7-a.

> Baba İlyas 'Acem, Amasya'da sakin idi. (...) Dervişleri Babalı demekle meşhûr oldı. Sultan Gıyaseddin bin Sultan 'Alâeddin ol tâifenin hurucunu ihtimâl verüb sofilerini katl-iâm eyledi. Kendi dahi çok zaman geçmeden kullarının elinde küşüte olub nesilleri munkatı' oldu. Şeyh Muhlis Baba, Yunân'da altı ay padişah olduktan sonra Baba İlyas'ın sofilerinden Nureddin nâm sofînin Karman adlu beş yaşında bir oğlunu Yunan tahtına iclâs eyledi.[10]

Bundan sonra, yalın denebilecek bir Türkçe ile Karaman beylerinin yaşamları, savaşlar, olağanüstü vak'alar, avlar, oturumlar, eğlencelerle iç içe, 250 yıllık bir Türkmen beyliği örüntüsünde anlatılarak romansı denebilecek bir "son"a bağlanmaktadır. Kasım Bey'in, kendisine sığınan Cem Sultan'ın Rodos'a gitmesi ardından "daha yigirmi iki yıl sağ olub cümle Taş-ili'ne hükm eylediği, kimse elinden almağa kaadir olmadığı, Bolkar Tağı katı sarp olmağile ele getürülemediği" en son, Yavuz Selim'in buyruğu üzerine zehirlenerek öldürülmesi için Hucentîoğlu denen kethüdasının elde edildiği, "Kasım Bey, Ramazân-ı şerifden bir hafta mukaddem Kestel Yaylağında birkaç gün 'ayş ü safâ eylerken Hucentîoğlu'nun buluşub ziyâfet şeklinde birkaç kuzu bişürüb ve helvâ bişürüb andan sonra zehri şerbete katub..."[11] Kasım Bey'e, otuz serverine, üç oğluyla bir kardeşine ecel şerbeti içirildiği anlatılmaktadır.

Osmanlı kültür ve tarih söylemlerinin Karaman bölgesine henüz egemen olmadığı bir sırada yazılan bu eserdeki "cenk"lerle kimi tarih haberlerinin, *Tevarih-i Âl-i Osman*'lara nasıl yansıtıldığı zaman-dizinsel olarak karşılaştırıldığında "resmi" kurguları duraksamada bırakacak sonuçlar ortaya çıkıyor. Örneğin, Osmanlı tarihlerinin hepsinde, bağımsızlık belirtileri "tabl ü 'alem" in, Osman Bey'e (III.) Alaeddin Keykubad (4 kez sultanlığı 1284 –1302? arasındadır) tarafından gönderildiği; *Düsturnâme-i Enverî*'de ise:

> *Nûre Sofî oğlu Mîr-i Karman*
> *Eyledi Osman'a hızmet zaman*
> *Almışdı ilini ânun Tatar*
> *Vardı Osman cümle kıldı cümle târ ü mâr*
> *Karman dayim gelürdi hizmete*
> *Gönderüb akına özengi tuta*[12]

denilerek ailenin atası Karaman'ın Osman Bey'in hizmetinde olduğu anlatılıyor. Oysa Şikârî, Selçuklu sultanlarının, İnönü-Eskişehir dolaylarındaki sürülerinin "çobanbaşısı" (!) olan Osman Beg"e[13] beylik be-

[10] Mecdî, *Şakaik,* 1, s. 23.
[11] y. 169-b.
[12] *Düsturnâme,* s. 82.
[13] y. 63/a.

lirtisi davulu, kılıcı ve bayrağı Karamanoğulları'nın verdiğini, Osmanoğulları'nın bu iyiliği unutup nankörlük ettiklerini yazıyor.

Şair Ahmedî'nin (ö.1413), Murad Hüdâvendigâr'ın Karamanoğlu Alâeddin Bey'i savaş alanında nasıl sıkıştırdığını,

Etdi anunla Karaman Şâhı ceng
Likîn oldı yer yüzi gözine teng
Varsak u Durgut u Türk ü Rûm u Şâm
Anun ile bileyidi anda tamâm

vb. dizelerle anlatışına;[14] veya aynı konuda Anonim *Tevarih-i Osman*'daki:

Kacdı ögünden Karaman Şâhı anın
Oldı mihr ile sipihr mâh anun
Çün Karamanlu'da bilürsen ne-var
Vârı dahi anda oldu târmâr

dizelerine[15] karşılık, Şikârî'de: "İbn Osman (I. Murad) içerü girüb yer öpüb Germiyân'dan şekvâ eyledi. Allahın buyruğu üzre kızım verdim, oğlumsun benim" dediği[16] yazılıdır. Soru, "hangisine inanalım" değil, "bu çelişkileri bir arada nasıl değerlendirelim" olmalıdır.

Yine, Osmanlı kaynaklarında daima "bey" lakabıyla anılan Karamanoğulları'nın, "şah" ve "sultan" sanlarını da aldıklarına ilişkin Şikârî'deki vurgulamaları Karaman kitâbeleri de doğruluyor.[17]

Masalsı-destansı örgüsüyle sürükleyici bir metin olan bu tarih, yaşamları cenk, av ve eğlence ortamlarında geçen, temiz yürekli, affedici, ihsanı bol, sâf, halksever, sözünde durmayanları affetmeyen Karaman beylerinin serüvenleriyle ahenktar, tumturaklı bir üslupla işlenmiştir. Bu bakımdan, Anadolu Türkçesi'nin erken dönem yazınsal ürünleri sırasına da katılabilir. Türk destan ve öykülerinde söz başlarında yinelenen "râvi eydür" (söylenceyi-öyküyü aktaran der ki) ve Farsça "diğer yandan" anlamındaki "ez-in-cânib" deyimleri bu eserde de sıkça kullanılmış, destanların "canavar öldürme" motifi, hoca, ata, bilge, yiğit, dost vb. karakterleri de ihmal edilmemiştir. "Atâ Beg", "Turgud", "Arız Hekîm", "Kökez", bilgelikte, özveride, bahadırlıkta, Karaman beylerine omuzdaşlık eden ölümsüz kimliklerdir.

Bunlardan, Karamanoğulları'nın en sadık ve gözüpek yardımcısı konumundaki Kökez Bey ve ölünce yerini alan Kökezoğlu'dur ki, bu baba-oğul, tipik Türk şövalyeleridir. Şu öykü ilginçtir: Mehmed Bey

14 Ahmedî, *Tevârih-i Mülûk,* s. 15.
15 Giese, *Tevarih,* s. 20.
16 y. 113/b.
17 Edhem, H., "Karamanoğulları Hakkında Vesâik-i Mahkûke" *TOEM,* 2-3, s. 697 vd. 821 vd.

1277'de Konya'yı işgal ettiğinde Kökez'den Selçuklu şehzadelerinin yakalanmasını istemiş. bunlardan biri kaçıp Mevlâna Dergâhı'na sığınmış. Oraya gelen Mehmed Bey'e, Mevlâna ve dergâhı konusunda bilgi veren Kökez, böyle kutsal bir yerde baskın ve kavga yapmanın günah olduğunu, o nedenle sığıntı şehzadeyi teslim almadığını bildirmiş.

Spor müsabakası gibi nakledilen muharebe ve kuşatmalar, magazî-gazavat-nâme lejandlarını hatırlatmaktadır. Ardı arkası gelmeyen cenkler çoğunca yedi gün yedi gece, kırk gün kırk gece sürebilmekte, "cem' edilen" ordular on, yirmi, kırk, yetmiş bin mevcutlu olabilmekte, iki taraftan binlerce yiğit ölmekte, şehit düşmekte, dereler, sahralar kana boyanmakta, başsız bedenlerden, bedensiz başlardan tepeler yığılmakta, üç yüz okkalık gürzler savrulmakta, mızraklar, ok temrenleri zırhları delip geçmektedir. Fakat yine de bir sonraki cenk için, binlerce, onbinlerce er, asker, yiğit cem edilebilmektedir.

Yine öğreniyoruz ki, uluların, beylerin, bilgelerin çağırıldığı "divan"larda siyasal konular görüşülüp, savaş ve barış kararları alınıp yargılamalar yapıldıktan sonra "meclis" denen toplantılarda "'ayş u nûş, zevk u safâ" ediliyormuş. Karaman tahtından gelip geçenlerin ortak eylemlerinin, cenk, divan, bezm (eğlence meclisi), şikâr (av) olduğu sıklıkla vurgulanmaktadır. "Devlet sınaması" denen bir tür düello-teke tek vuruşmanın, beylik törelerinden olduğu, Karamanoğlu Mehmed Bey'in, Selçuklu Sultanı II. Alaüddin'e "Bu Müselmanları birbirine niçe kırdırırız? Gel seninle devlet sınayalım. Ben helâk olam taht senin ola veyahud sen ölsen taht benim ola!"[18] önerisiyle belgeleniyor. Öfkeler "Mehemmed Hân ejderhâ gibi gümreyüb arslan gibi çengürüb gazaba gelüb" vb. tümcelerle vurgulanırken, sık sık tertip edilen eğlenceler "Meclis kurub meydâna bâde getürüb Rûm Yunân dilberler ile raksa girüb kelleler germ hâtırlar nerm olub..."[19] vb sahnelerle betimlenmiştir.

Aralarındaki "Sokrates-vâri aşk"a da değinilen Karamanoğlu Alâüddin Bey'le, Ertenâoğlu Mehmed Bey'in buluşup eğlenmeleri bir seferinde şöyle anlatılıyor:

> İki 'âşık, iki ma'şuk birbirini buldular. Eski pârları (yılları) tâzelediler. Hemân meclis kurub kırk gün oturub 'ayş u safâya başladılar. Rûm ve Yunân dilberleri, mahbûb ve mahbûbeleri, kimi raksa girüb kimi kaanun, kimi ceng, kimi def dutub sadâ-yı ceng ü nâyı felekde Zühre tahsîn eyledi. Sâki-yi gül çehreler meclisi gül eylediler. Ol iki perri, ol iki şâh mest-i müdâm olub dem bu demdir deyüb safâda oldular.[20]

18 y. 33a, 75a.
19 y. 24-a
20 y. 54-b, 55-a.

Selçuklu sultanlarının sarayı. *Karamannâme*'de Sarây-ı Keykubâd adıyla anılan Konya içkalesindeki Selçuklu sarayının 1830'lardaki harap manzarası. Arkada Alâüddin Camisi. Charles Texier, *L'Asie Mineur*, Paris 1849. c. II, lev. 100.

Konya'yı zapteden Karaman beylerinin "Sarây-ı Keykubâd" denen Selçuklu sultanlarının sarayına, Lârende'ye dönüşlerinde kendi sarayları-na kondukları, Lârende'de "Saray-ı Şeyh Yunûs"tan başka sarayların bulunduğu öğrenilmektedir. Bir seferinde de Alaeddin Bey'in Bedsiye Kalesi'ne[21] giderek buradaki gizemli "Sarây-ı Umrân"ı[22] gezmesi, bu kasrın altındaki su çıkan mağaraya girip yeraltı su yollarından "kayıkla" geçip bir göle ulaşması, cenneti andıran burada, yüzyıllar öncesinden kalan lahitleri mumyaları incelemesi, lahitlerden çıkan bir kitabı çevirttirmek için Şam'dan Yahudî Uğruş'u getirtmesi vb. anlatılar, destansı abartılar bir yana bırakılırsa kültür turizmi tarihine boyut kazandıran verilerdir.

Kitâb-ı Karamaniyye'de bir iki yer dışında tarih verilmemiştir. Bu özelliği ve ilk bölümlerinin daha destansı, 14. yüzyıl sonlarından beyliğin sönüşüne kadarki evresinin daha gerçekçi içerikler yansıtması, bu ilginç tarih öyküsünün önceleri Karaman diyarının odalarında, obalarında, ozan dilinde ve sazında bir halk destanına dönüştüğü, ikinci evrede de cönk ve yazmalara işlenmiş olduğu kanısını uyandırıyor. Şikârî (Avcı) mahlaslı yazarın da öyküleri dinleyip Hoca Dehhânî, Yâricânî cönklerini edinerek veya Karamanoğulları'nın son kuşağını temsil eden İshak, Pîr Ahmed ve Kasım Beyleri tanımış; saraylarında bulunmuş gözlemcilerden, hanedanın sönüşünden sonra, kendisine intikal eden yazılı-sözlü bilgilerden yararlanarak kalemine yön verdiği anlaşılıyor. Bu olasılıkların doğruluk payı, aşağıda yazarlar bahsinde açıklanmıştır.

21 y. 85b, 88b. M. Koman, bu kalenin Silifke'ye 21, Narlıkuyu'ya 5 km. mesafedeki, çevre köylülerin Cennet-Cehennem dedikleri yer olduğunu ve incelendiğini yazıyor. *Şikâri Tarihi*, Önsöz, s. 2.

22 y. 88-a.

Bu bakış doğrultusunda Şikârî'yi, Dehhânî'nin ve Yâricânî'nin Farsça nazmettikleri *Karaman Şehnâmesi*'ni Türkçe'ye çeviren bir ozan-yazar görmek yerine, sözlü-yazılı anlatıları derleyip *Kitâb-ı Karamaniyye*'yi telif eden tarihçi kabul etmek gerekiyor. Kaldı ki, kitabın ilk sayfalarında I. Alâeddin Bey'in (1361-1397) Hoca Dehhânî Şehnâmesi'ni tamamlamasını istediği Yâricânî'nin, Kasım Bey zamanına kadar daha yüz yıl yaşayıp tamamlamış olması olanaksızdır.

Yazarlar: Dehhânî / Yâricânî / Şikârî

Bu üç şahsiyetten Dehhânî'yi F. Köprülü tanıtmıştır.[23] Yâricânî hakkında herhangi bir bilgi yoktur. Sadeddin Nüzhet (Ergun) ve Mehmed Ferid'in (Uğur) ortak eserleri *Konya Vilâyeti Halkyat ve Harsiyatı* adlı kitaptaki şairler arasında bu adlar görülmüyor. Şikârî'ye gelince, bu mahlaslı üç ozanı Âşık Çelebi (ö. 1571), bunlardan asıl ünlü olanını ayrıca Kınalızâde Hasan Çelebi (ö. 1604) tanıtmıştır. Acaba *Karamannâme*'yi yazan, bu Şikârî'lerden biri midir veya hangisidir? *Karamannâme*'de açıklandığına göre Dehhânî, Selçuklu sultanı Alâeddin bin Keykubad (?) adına, *Firdevsî Şehnâmesi* tarzında Farsça bir şehnâme nazmetmiş. Karamanoğulları için başladığı şehnâmeyi ise bitiremeden ölmüş. Alâeddin Bey, Yâricânî'den Dehhânî'nin yarım bıraktığı şehnâmeyi tamamlamasını istemiş. Şikârî'nin bu açıklaması, Dehhânî ile Yâricânî arasında yüzyıllık bir zaman aşımını hatırlatıyor.

Merhum Ali Emirî'nin çıkarsamasına göre Şikârî, Yâricânî'nin bu Farsça şehnâmesini düzyazıyla Türkçe'ye çevirmiş:

> *Firdevsî Şehnâmesi*'ni Sultan Alâeddin Keykubâdî-i Selçukî görerek Selçuk Hanedanı için Dehhânî nâm şaire aynı tarzda yirmi bin beyitli bir şahnâme yazdırmış. Bu şahnâmeyi Alâeddin-i Karamanî görüp Yâricanî nâm şaire de Karaman hanedanı için bir nazire inşa ettirmiş. İşte bu *Karaman Şehnâmesi*'ni Şikârî nâm zat görerek nesren Türkçe'ye tercüme etmişti. Bunun böyle olduğunu, Şikârî mensûr olarak tercüme eylediği Karaman tarihinin baş taraflarında yazıyor ve Yâricânî'nin bazı Farisî beyitlerini de tarihinin bazı mahallerinde vesika olarak irat ediyor. Dehhânî ve Yâricanî'nin Selçukîler ve Karamanîler hakkında inşat ettikleri şehnâmeler her türlü taharriyata rağmen bulunamadı. Lâkin Şikârî'nin, *Yâricânî Şehnâmesi*'nden tercüme eylediği mensur *Karaman Tarihi* yanımda mevcuttur.[24]

23 Köprülüzade, F., "Selçukîler Devrinde Anadolu Şairleri: Hoca Dehhânî" *Hayat Mecmuası,* sayı 1, 1926, s. 4-5; ayrıca, Banarlı, N. S., *Resimli Türk Edebiyatı,* s. 90-91.

24 Koman M., *Şikârî'nin Karamanoğulları Tarihi*, Önsöz, s. 10-11.

Burada, gözden kaçan bir yanılma vardır: Şikârî, *Karamannâme*'de, Dehhânî'nin (III.) Alâeddin Keykubad (?) için yazdığı şehnâmenin sonuna Karamanoğulları için de 600 beyit yazdığını, fakat tamamlayamadan öldüğünü, Karamanoğlu Alâeddin Bey'in, Yâricânî'ye bu Farsça şehnâmeyi tamamlattığını yazıyor:

> [Yâricânî] bir şâh-nâme bağlamış ki hergiz nazîri olmaz, bî-misl (...) Bahâsın bulmayub nâdân elinde kalmış. Elhâsıl, Fârisî olmağla şöhret bulmayub rağbetden dûr olmuş. Ben (...)Türkî'ye tercüme eyledim ki okumağa rûşen ola. Yârân-ı safâ okuyub safâ kesb edeler.[25]

Bu açıklamadan, Yâricânî'nin Farsça şehnameyi, Alaeddin Bey (1361-1397) zamanında tamamladığı öğreniliyor. Oysa, Türkçe *Karamannâme*, Karaman beylerinin sonuncusu Kasım Bey'in (1469?-1493)[26] zehirlenerek öldürülüşüne değin, hanedanın daha yüz yıllık tarihi içermektedir. O halde Şikârî, kitabının ilk bölümünü, günümüze ulaşmayan manzum *Dehhânî-Yâricânî Şehnamesi*'ni Türkçeye çevirerek yazarken, Alâeddin Bey'den sonraki beylerin yaşamlarını ve dönemlerini de başka kaynaklardan yazmıştır.

İ. H. Uzunçarşılı *Anadolu Beylikleri* kitabında, "15. Asırdaki Fikrî Cereyanlar"a değinirken,

> Yarıcâni ismindeki şairin Karamanoğlu Birinci Alaüddin Bey'in (vefatı 1398) emriyle on dördüncü asır sonunda yazmış olduğu, farisî *Karamanoğulları Şehnâmesi*, bu on beşinci asır sonlarına doğru, Şikârî (vefatı 1506?) ismindeki âlim tarafından ilâvelerle Türkçe'ye çevirilirken yine aynı aile hükümdarları, Allâme Feyzullah, Hoca Fakıh, Fehhar, Halimî, Nizâmî, Hızır bin Mahmud, adlı ilim, şiir ve edebiyat mensuplarını sarayları etrafında toplayarak Türk irfanının yükselmesine hizmet eyliyorlardı. Karaman hükümdarı İbrahim Bey tarafından murahhas olarak Murad II.'ye gönderilen Taksirü't-Tefsir sahibi Karamanlı Hamza (vefatı 1466) Tefsir ve Hadis'de mütehassıs idi. Keza, 1429'da vefat eden ve Karaman kasabasında müderislik yapan *Işrakü't-Tevârih* müellifi Niğdeli Kara Yakub ve yine müdakkik bir âlim olan Karamanlı Sarı Yakub Karamanoğulları devri âlimlerindendir.[27]

demek suretiyle, Şikârî'nin, Karamanoğulları sarayı muhitinden bir aydın-bilgin olduğunu ileri sürüyorsa da bu, ölüm tarihininin 1506 (H. 912) olarak kaydedilmesinden kaynaklanan bir tahmin olmalıdır. Çünkü, Kı-

25 Çevrimyazı–tıpkıbasım, y. 5a, 5b.
26 Uzunçarşılı, İ. H., *Anadolu Beylikleri,* s. 32-35.
27 age, s. 220.

nalızâde'nin verdiği Hicrî 992 (M. 1584) ölüm tarihi, M. Koman'ın, *Şikârî Tarihi* önsözündeki "Ali Emirî'nin verdiği malumat" başlıklı açıklamada sehven 912 dizilmiştir.

Ozanların yanında bilginleri de içeren, Âşık Çelebi'nin *Meşâ'irü'ş-Şu'arâ* adlı tezkiresinde 16. yüzyılda yaşamış üç Şikârî tanıtılıyor. Bunlardan biri için özetle:

> Mekânı Rumeli'nde İpsala idi. (...) emvâl-i şâhîye müfettişi oldu. (...) Kadri günden güne nümâyiş buldu. Hâlâ kadıdır" diğer bir Şikârî hakkında: "Hazinedar-zâde Mustafa Çelebi derler. (...) Bir zaman hazine kâtibliğinde bulunup (...) Sultan Mustafa merhum ibtidâ sancağa çıkdıklarında bile gidüb sekbanbaşı ve çavuşbaşı ve musahib ve sırdaşı olub" (...)[28]

deniliyor. İkincisinin devşirme ve Enderun'dan yetişme olduğu, Kanunî'nin oğlu Mustafa'nın boğdurulmasından (1553) sonra kendisine zeamet verildiği öğreniliyor. Bu Şikârî'nin, Karaman gebranından devşirilmiş olabileceği, Şehzade Mustafa sancağa çıkıp Karaman (Konya) valiliğine gönderildiğinde yanında görevlendirildiği, 1540'larda Karamanoğulları'nın bölgedeki anıları henüz unutulmadığından, Şikârî Mustafa Çelebi'nin şehnâmeler, cönkler derleyip öyküler dinleyerek *Karamannâme*'yi yazdığı ileri sürülebilirse de bu, kanıtlanmayacak bir varsayımdır.

Asıl üzerinde üzerinde durulması gereken, İ. H. Uzunçarşılı'nın "âlim" dediği üçüncü Şikârî'dir. Âşık Çelebi, yakından tanıdığı ve tezkiresini yazarken hayatta olduğunu ihsas ettiği bu Şikârî'yi ayrıcalı, hatta olağanüstü bir kimlikli tanıtıyor:

> Ceddi 'Acemî Kasım demekle ma'ruf Kasım Paşa ve babası Hasan Beğ ki hâlâ sâhib-i livâdır ve kendü dahi yegâne-i zu'amâdır. Sa'âdet-i yigitin iki gevher-i semini ve şecâ'at zemininin iki verd-i nesrini, devlet postunun iki magâz-ı nâ-râmı, savlet ravzasının iki serv-i gül-endâmı, hasb-i keyâhinin bebr ü şîri, neseb niyâmının hançer ü şemşîri, şeref sadefinin iki dürr-i girân-bahâsı, baht dırahtının iki şah bülend-i bâlâsı, asâlet çemeninin gülşen ü bâğı, celâlet encümeninin çeşm ü çerâğı, şecâ'at hanedânının tev'em ü hemzâdı ve şehâmet gülistânının serv ü şimşâdı sahavet kasrının der ü revzeni, semâhat bağının serv ü süseni, Hâlid ibn Velid evlâdının Rüstem ü İsfendiyârı ve İsfendiyâr tebârının pesend ü 'ud-mümâreti, Saltanat Divânında vezir-i Âsafrâh ve memleket eyvânında emîr- sâf-ârâh Mustafa Pâşâ ve Ahmed Pâ-

28 Âşık Çelebi, *Meşa'irü'ş-Şu'arâ*, y. 248b, 249a.

Şikârî. Âşık Çelebi'nin *Meşâ'irü'ş-Şu'arâ*'da kendisinden övgülerle sözettiği Şikârî. Millet Kütüphanesi, Ali Emirî Tarih 772, y. 749-750.

şâ cenâb-ı şeriflerine şeref-i karabet-i karabesinden cür'a-nûş ve anlarun âsitânesine 'ubûdiyetle halka-begûş olduğı takrible Şikârî tahallüs etmişdir. Çün âzâde-i sâhib-i hatır u tab'-ı küşâdedir. Hem sühan(ver) hem dilâverdir. Tekâveranlıkda ve raht-revânlıkda silâhşorlukda pençe-zorlukda nîze-güzârlıkda siper-süpârlıkda ve sâf-şikenlikde ve nâvek-fenlikde ve serbâzlıkda hadeng-endâzlıkda, ceng-azmudelikde rezm- peymâlıkda akrânı içinde nâdir, şâhin salmakda şikâr almakda hod per-i 'Anka'yı püftere ve nesr-i tayrı uçurma eylese zeng-i zerrîn Mihr ü Mâh'la çerâğ-ı çarh uçurmasına gelür.

Şi'ri:

Dahi sebk ü şirîn ü levendâne vü 'aşk-âyîndür şu'arâ

Degüldür şa'şa'a-i Mihrile âh-ı pür-şerârımdır
Zebûn olmuş sipihrin kavsini oklu şikârımdır[29]

Âşık Çelebi, Şikârî'nin yeteneklerini sıralarken sanki onun Karamanoğulları'yla soy bağını imâ ediyor ki: Büyük babası 'Acemî (İranlı) Kasım Paşa, son Karaman beyi Kasım Bey'in torunlarından ve onun ölümünden sonra Karaman yurdundan Erdebil'e göçen hanedan bi-

[29] a.g.e., y. 248b, 249a.

reylerinden olmalıdır. Âşık Çelebi, gerçi Şikârî'nin Karamanoğulları'na mensubiyetinden ve *Karamannâme*'yi yazdığından söz etmiyor. Buna karşılık, bir "şecaat hanedanı"na mensup olduğunu vurguluyor. *Meşa'irü'ş- Şu'arâ*'yı yazdığı 1560'larda, yetenek ve becerileriyle hayranlık uyandıran Şikârî'yi; Kınalızâde Hasan Çelebi *Tezkiretü'ş-Şu'arâ*'da, Âşık Çelebi'nin uzun uzun sıraladığı atıcılık, binicilik, avcılık vb. becerilerine daha yalın değinerek tanıttıktan sonra, ve kendi köşesine çekilmiş olarak, H. 992/M. 1584'te öldüğünü, *Yusuf ve Züleyhâ*'yı tamamlayamadığını özetle şöyle belirtiyor:

> Asıl adı Ahmed olub Mirlivâ Hasan Paşa'nın oğlu, Acemî Kasım Paşa'nın torunu, merhum Şemsi Paşa'nın da akrabasıdır. Ailesinin büyük küçük her ferdi gibi o da ava düşkündü. Denî dünyayı –Şikârım olmaz, diyerek umursamazdı. Kendi köşesinde dervişâne yaşamayı seçmiş güzel huylu bir zattı. Bu günlerde edebi değeri yüksek bir nazımla Yusuf ve Züleyhâ öyküsüne başlamıştı ki, ruh kuşu, artık bu dünyanın çirkinliklerine konmaktan ar edip ruhlar âlemine avlanmaya çıktı (!) Sene 992 [1587].[30]

Ferid Uğur'un çevriyazısını kitap olarak yayınlayan M. Koman'ın,

> Eski bir yazma cönkte Şikârî'nin bir gazelini buldum. Bu, kendisinin nazım sanatında pek de geri şairlerden olmadığını açıklamakta idi. *Konya Mecmuası*'nın 31. sayısında yayınladığımız bu gazeli gören Pr. Dr. Ali Nihat Tarlan, lisan itibariyle muahhar şairlerden birine aid olacağını söyledi.

diye bir not düştüğünü de ekleyelim.[31]

[30] Kınalızade Hasan Çelebi, *Tezkiretü'ş-Şu'arâ* 517-518.

[31] Koman, M., *Şikârî'nin Karaman Oğulları Tarihi,* Önsöz, s. 1; Ayrıca bkz.: Kâtip Çelebi, *Keşfü'z-Zünûn,* c. II, s. 2055; Levend, A. S., *Türk Edebiyatı Tarihi,* s. 129, 278, 283; İpekten, H., *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı Sözlüğü,* s. 488; "Şikârî", *Meydan Larousse,* c. 11, s. 781. (Buradaki kısa özgeçmişte tarih ve bilgi yanlışlıkları vardır.)

Çevrimyazı-Tıpkıbasım

Konya Yusufağa Kütüphanesi'deki yazmanın iç kapağında "T. C. Konya Millet Kütüphanesi Müdürlüğü" mührü, kayıt sırasında kütüphane müdürü olan Mes'ud Koman'ın imzası, "Yusufağa Kütüphanesi Kitap no. 562" kaydı ile kayıt sırasında eski harflerle yazılmış *Karaman Oğlu Târihi* ibaresi ve "ilâve kâğıt" başlığı altında, eksik yapraklar sıralanmıştır. Buna göre 41-42., 61-62., 99-100., 114-115., 124-125. yapraklar arasında birer; 110-111. arasında 10; son 168. yapraktan sonra da iki olmak üzere 17 yaprak eksiktir.

Bunlar, İstanbul nüshalarından eski harflerle kopyalar alınarak yazmaya eklenmiş, M. Koman'ın yayınladığı *Şikârî Tarihi*'nde de ilgili aralara ulanmıştır. 110-111 arasındaki 10 yaprak, Lârende'nin eski tarihine dair ve Karamanoğulları ile ilgisi olmayan söylenceleri içermektedir.

M. Ferid Uğur'un, eserin *Konya Mecmuası*'ndaki tefrikasına yazdığı ve Mes'ud Koman'ın basıma hazırladığı kitaba da aynen konulan önsözde, yazmayla ilgili özetle şu bilgileri veriyor ki, yazma eserlerimizin başına gelenleri, ondan ötekine el değiştirmelerini, istinsahlarını örneklendiren ilginç bir öyküdür:

> ... İlbayımız ve Halkevi Başkanımız Cemal Bardakçı'nın himmetleriyle Üniversite kitapsarayında mevcut mufassal *Karaman Tarihi*'nden Ali Emirî merhumun kopye ettirip kütüphanesine koyduğu nüsha ile gene merhumun kütüphanesinde bulunan ve muhtasar *Şikârî Tarihi* denilen bir nüshanın suretlerini getirttik. Elimizdeki muhtasar ve mufassal nushalarla karşılaştırdık. Mufassalların ve muhtasarların da yine aynı şeyler olduğu anlaşıldı. Müellifleri malum olmayan mufassallar, İbrahim Aczi'nin kaleminden çıkmış, fakat değişerek, şişerek çıkmış. İlkmektep öğretmenliğinden emekli olan Bay İbrahim Aczi, Karaman'da nüfus memuru iken 1326 (1910) senesinde Konya Valisi ve Tarih-i Osmanî Encümeni azâsı Arifî Paşa devren (denetim için) Karaman'a gelmiş. Orada Karaman Oğulları'na dair ne gibi kitaplar bulunduğunu (...) böyle şeylerle meşgul olan İbrahim Aczi'ye sormuş. O da Karaman'da mukim Hadimî-zâde Enver Efendi'den vaktiyle okumak için aldığı bir tarihten istinsah ettiği bazı parçaları getirip göstermiş. (...) Paşa'nın ricası üzerine Enver Efendi'den kitabı bin rica ve minnetle tekrar alarak başından sonuna kadar alel'acele kopya ettikten sonra Paşa için de bir suret çıkarmağa başlamış. Fakat bu defa aynen çıkarmayıp Paşa'nın daha ziyade memnun olacağı zannıyla eski kelime ve ifadeleri yenileştirmiş; diğer eserlerden topladığı münasip malumatı da katıp karıştırmış. Kitabın müellif ve mütercimlerinden bahis satırları terketmiş, Osmanlılar aleyhindeki husumetkârane sözleri kaldırmış. (...) Velhasıl kitap büyümüş. (...) Arifî Paşa'nın kızı tarafından Darülfünun (İstanbul Üniversitesi) Kütüphanesi'ne teberru edilen (mufassal) *Karaman Tarihi* işte budur. (...) Enver Efendi'deki asıl nusha ise bilahere Veled Çelebi'ye, ondan Konya İnhisarlar Başmüdürü İhsan'a ve onun ölümüyle de refikası Bayan Perver vasıtasıyla 56 yaprağı noksan olarak bize geçti. Koparılmış olan yaprakları bulduk, yerlerine koyduk, eseri bü-

Karamannâme. *Şikârî Tarihi* olarak da bilinen *Kitâb-ı Karamaniyye* ya da *Karamannâme*'nin Konya Yusufağa Kütüphanesindeki nüshasının "T.C. Konya Millet Kütüphanesi" mührülü ve "M. Koman" imzalı 1b–2a sayfaları [üstte].

Karamannâme. Eksik sayfalara Ali Emirî nüshasından kopya edilerek yapılan ekler, kütüphane mührü basılarak M. Koman tarafından imzalan zarfların içine yerleştirilip yazmanın ilgili sayfalarına yapıştırılmış [alttta].

tünledik. Şimdi hem mecmuada parça parça çıkarmağa, hem de kitap şeklinde bastırmağa teşebbüs ettik.
Bu nüsha ile Ali Emirî merhumun Millet Kütüphanesi'ne bıraktığı muhtasar Şikârî nushası ifade itibariyle ufak tefek müstensih değiştirmesinden sarfınazar, birbirinin aynıdır. İkisi de Şikârî tercümesidir. (...) Binaenaleyh şimdiki halde ellerde ve kütüphanelerde bulunan Karaman tarihlerinin kaynağı Şikârî'nin Yaricanî'den tercüme ettiği kitaptır. (...) *Şikârî Tarihi*'nin aslı olan Yaricanî şehnâmesi bittabi bir nevi halk vekayinamesidir. Firdevsi Şehnamesi'nde olduğu gibi bunda da mâ-vaka' uymayan bir takım hurafeler ve şairane mubalağalar vardır. (...) Şikârî'de görülecek asılsız rivayetleri atıp hakikatleri almak tarihle uğraşanlar için güç bir şey değildir. Ne de olsa bu eserin basılması Köprülüzade Profesör M. Fuat üstadımızın dedikleri gibi Karaman tarihinin tenviri için ehemmiyeti haiz bir teşebbüstür.[32]

Saptanabilen en eski sahibi Hadimî-zade Enver Efendi olan nüshanın kütüphaneye alınışını ise Mes'ud Koman, yukarıdaki önsöze koyduğu bir dipnotta açıklamaktadır:

Bu, merhum Ferid Uğur'la Bayan Perver'den sayın Vali Cemal Bardakçı'nın himmetiyle Hususi Muhasebe tahsisatıyla 200 liraya satın alınarak Konya Millet Kütüphanesi'ne kazandırdığım kitaptır.[33]

32 Koman, M., *Şikârî'nin Karaman Oğulları Tarihi*, s. 5-9.
33 a.g.e., s. 8.

Karamannâme. Yusufağa Kütüphanesi'ndeki nüshada, kurşunkalemle yer yer "düzeltmeler", karalamalar yapılmış.

Merhum Ferid Uğur, Yusufağa nüshasının maddi tavsifini de şöyle yapmıştır:

> Sağlam samanî bir kağıda yazılmış, 20,4 x 14,5 ebadında 335 sahifeden ibarettir. Her sahifesinde 13 satır vardır. Ali Emirî' Kütüphanesi'ndeki muhtasar Şikârî'nin 182 sahife olması beher sahifesinde 25 satır bulunmasından ileri gelmiştir. Bizdeki nüshanın "ezin canib" ve "râvi eyder" sözleri kırmızı ile yazılmıştır. İçinde yaldıza çiçeğe dair birşey yoktur. Cildi mukavvadır. İmlâsında epeyce müstensih hataları vardır. Baş sahifesinin arkasında sene 1023 diye bir tarih ve tarihin üstünde üç küçük satırlık bir yazı varsa da bu yazı ile o sahifeye basılan mühürler okunamayacak bir halde karalanmıştır. Yine bu sahifenin alt tarafında ve sağ kenarına yakın bir yerde "Kitâb-ı tavarih-i Karamaniye. Kahreman-ı zeman, tarih rebiülahir sene 1153" ibaresi mevcuttur. Bu ibarenin sonradan kitabı ele geçiren biri tarafından yazıldığı ve asıl istinsah tarihinin 1023 olduğu şüphesizdir. Kitaptaki vukuat Yavuz Sultan Selim zamanında Karaman oğlu Kasım Bey'in, kethüdası Hucendî oğlu tarafından zehirlenmesiyle bitiyor.[34]

Bu tanımlamaya, eserin, 16. yüzyıl sonlarında yaygınlaşan okunaklı bir nesihle yazıldığını eklemek gerekiyor.

Karamannâme'nin Yusufağa Kütüphanesi nüshası yeni baskıya hazırlanırken, yazmanın fiziksel ve tarihsel özgünlüğünü korumak ilkesiyle tıpkıbasımda rötuşlar; çevriyazıda da düzeltme, tamamlama, ekleme, açıklama yapmama ilkesi güdülmüş, ancak çevriyazıda birkaç yerde ayraç içinde zorunlu ek ya da tarih gösterilmiştir. 1940'larda tefrika ve yayın amacıyla ellerde dolaşırken yazmanın sayfalarına çıkmalar, düzeltmeler, rakamla tarihler yazılması bir yana, satırlara da girilerek kimi sözcükler karalanıp üzerlerine daha uygun düşenleri, kimilerinin yanına anlamları yazılmış, çizgiler, işaretler konulmuş, sayfa numaraları değiştirlmiştir. Bunların en kabacaları ile yanıltıcı numaralar basım sırasında tıpkıbasım filminde temizlenmiştir.

Çevriyazılardaki önemli bir sorun, Arap harfli Türkçe sözcüklerin o dönemdeki seslendirilişlerine göre yapılandırılmasıdır. Örneğin, Türkçe'deki e-i arasındaki kısık ünlü Arapça (y) ile gösterilirken, bunun Türk Alfabesinde işareti yoktur. Aynı şekilde sözcük sonlarındaki kimi ekleri okutan (y)'nin de ünlüler uyumu kuralı bir tarafa bırakılarak (ı-i) ünlüleriyle gösterilmesi gibi bir çevriyazı kuralı geçerlidir. Halk Türkçesiyle yazılmış bulunan *Karamanname*'nin çevriyazısında, söz-

34 a.g.e., s. 8.

cüklerin, "okındı", "idüb", "didi" vb. göze itici gelmemesi, daha kolay okunup seslendirilmesi amacıyla bu yapay kurala uyulmayarak sözcüklerin yerleşmiş sesleriyle okunmalarını sağlayıcı yaygın yazımlara uyulmuştur. Yazılış biçimleriyle "irşüb", "karşub", "bulşub" ,"yigirm", "alt" vb. okunabilen sözcükler de erişüb, karuşub, buluşub, yigirmi, altı olarak bugünkü yazımlarına yaklaştırılmıştır.

Özel ad yazımlarında önemli duraksama, "Karmân" (Karaman), "Germyân" (Germiyan), "Sarhân" (Saruhan), "Menteşa" (Menteşe), "Bolkar/Bulkar/Bulğâr", "Kosun/Kusun", "Kökez/Gökez", "Gücer/Göçer", "Gâvle/Gevele" vb. yazımların, yüzlerce yıl önceki okunuşlarının bilinmemesinden kaynaklanmaktadır. Örneğin, Karaman olarak yerleşmiş bulunan sözcük *Karamannâme*'de baştan sona "Karmân" yazımıyladır. Oysa *Tevârih-i Âl-i Osman*'da[35] "Karaman", *Düsturnâme* çevriyazısında "Karman",[36] Şakaik'de "Karmân"dır. Dolayısıyla bu yazımları müstensih hataları yanında, geçmiş zamanların söyleyiş biçimlerine bağlamak da yanlış olmaz. P. Wittek "Menteşa" yazımını "Mantachias" kökenine bağlıyor.[37]

Yazar Şikârî'ye değil, müstensihe yüklenecek bir yanılgı, Arapça künyelerin yazılışlarında dikkati çekmekte; alt kuşaktan yukarıya (oğuldan ataya) doğru örneğin, Esen bin (II.) Ertenâ bin Mehmed bin Ertenâ olması gereken sıralamanın, "Ertenâ bin Mehmed bin (II.) Ertena bin Esen"[38] biçiminde tersine döndürüldüğü görülmektedir. Yine, bir yazım aksaklığı olarak "demiş ki" ile başlayan konuşma tümcelerinin sonunda da "demiş" sözcüğü yinelenmiştir.

Üslubundan topluluk önünde sesli okunmak için yazıldığı fark edilen *Karamannâme*'de, sık sık yinelenen "ez-in-cânib" (öbür yandan, öte yandan), "râvi eydür" (söylenceyi aktaran diyor ki) deyimleri bunu gösteriyor. Gazavatnâme, hikâye türü kitapların eski geleneksel okunuşlarında, dinleyicilere anlama fırsat vermek ve açıklamalarda bulunmak kuraldı. Çoğunca, bu deyimlere gelindiğinde durulurdu.

Sonuç olarak her çevriyazı çalışmasında, çözümü zor sorunlar, günümüzün anlayış ve alışkanlıklarına uymayan özellikler yine de az değildir. Ancak *Karamannâme* gibi, dilinden çok içeriğiyle önemli yapıtlarda, okumayı kolaylaştırıcı yazım ilkelerine uymak önceliklidir.

35 Giese, *Tevârih-i Âl-i Osman,* s. 4.
36 Enverî, *Düsturnâme*, s. 75, 82; Mecdi, 1, s. 22, 372.
37 Wittek, P., *Menteşe Beyliği,* s. 26-7.
38 y. 143-a.

Kaynaklara dair

Birinci Dönemi oluşturan Selçuklu Sultanlığı, Karaman Beyliği, Osmanlı Devleti'nin kuruluşu evreleri için, temel kaynakları Fuad Köprülü şöyle sıralamaktadır: Reşîdeddin: *Câmi'ü't-Tevârih*, İbn Bibi: *el-Evâmirü'l-Alâ'iyye fi'l-Umuri'l-Alâ'iyye*, Aksarayî: *Müsameretü'l- Ahbâr*, (Houtsma): *l'histoire des Seldjoucides* (Anonim Selçuknâme), Niğdeli Kadı Ahmed: *el-Veledü'ş-Şefik*, Aziz bin Erdeşir-i Esterâbadî: *Bezm ü Rezm,* Enverî: *Düstûrnâme*. Köprülü: "Bunlara, 15. Asırda yazılmış olmakla beraber, Karaman Oğulları tarihine ait Şikârî'nin, kıymeti oldukça meşkûk (kuşkulu) eserini de ilâve edebiliriz" diyor.[1] P. Wittek[2] ve İ. H. Ertaylan[3] da aynı kanıdadırlar.

Köprülü, *Bezm ü Rezm*'in çevirisine yazdığı önsözde ise bu eserlerin yazarlarının da birbirinden yararlandıklarını, sözgelişi Esterâbadî'nin, Karamanlılar'dan söz ederken İbn Bibi'den alıntıda bulunduğunu vurgular.[4] C. Cahen ise Karamanoğulları'yla ilgili haberleri de içeren üç kaynaktaki -İbn Bibi, Aksarayî ve bir Ermeni Vekayinâmesi- bilgileri bağdaştırmanın olanaksızlığını belirtir.[5]

İkinci dönem denebilecek, Selçuklu Devleti'nin yıkılışı ardından Karamanoğulları'nın durumu, Osmanlı Devleti ve Moğollarla mücadeleleri evresi de yine *Şikârî Tarihi*'nden, *Düsturnâme-i Enverî*'den, *Münşeâtü's-Selâtin*'den ve *Tevârih-i Âl-i Osman* denilen, ilk padişahlar ekseninde kaleme alınmış Ahmedî, Oruç Beğ, Rûhî Çelebi, Âşıkpaşazâde, Neşrî (Cihannümâ), İbn Kemal vd. vekâyinâmelerden izlenebilmektedir. Cem Sultan'ın, ölümüne kadar yanında olan sadık nedimlerinden biri (olasılıkla Haydar Bey) tarafından yazılan *Vakıat-ı Sultan Cem*'in ilk sayfalarında da Cem Sultan'ın Karaman'daki valiliği, Kasım Bey'le dostluğu, birlikte mücadeleleri gün gün anlatılmıştır.

Genel çerçevede Selçuklu tarihine ilişkin, Arapça, Farsça, Türkçe ve başka dillerdeki kaynakların daha kapsamlı bir tahlilini, *Selçuklular Tarihi*

1 Köprülüzade, F., *Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu,* s. 17-18.
2 Wittek, P., *Menteşe Beyliği,* s. 48.
3 Ertaylan, İh. H., *Cem Sultan,* s. 275.
4 Esterâbâdî, *Bezm ü Rezm,* s. 7.
5 Cahen, C., *Osmanlılar'dan Önce Anadolu'da Türkler,* s. 275.

ve Türk-İslâm Medeniyeti adlı eserinin, "Selçuklu Tarihinin Kaynakları Hakkında" başlıklı giriş bölümünde[6] Prof. Dr. Osman Turan yapmış; İ. Hakkı Uzunçarşılı da "Onüçüncü asırdan Onbeşinci asır ortalarına kadar Anadolu'da, gerek hükümdar ve beylerin namlarına ve gerek müstakil olarak te'lif ve tercüme suretiyle meydana konmuş olan eserlerden bugün elimize geçmiş olanlarının muhtelif ilim ve fenlere göre bir cetveli" başlığı altında Tefsir, Fıkıh, Tasavvuf, Tarih ve Menâkıb, Tıb, Ahlak ve Siyaset, Edebiyat, Fen, Lügat, Felsefe, Avcılık ve Muhtelif konulara göre bir listesini vermiştir.[7] Uzunçarşılı'nın listelerinde, Karamanoğulları'nı doğrudan ilgilendiren tek eser *Şikârî Tarihi/Kitâb-ı Karamaniyye*'dir. *İslâm Ansiklopedisi*'ne "Karamanlılar" maddesini yazan M. C. Şihabeddin Tekindağ'ın verdiği bibliyografya da Karamanoğulları tarihi açısından önemlidir.

İ. Hakkı Konyalı'nın *Abideleri ve Kitabeleri ile Karaman Tarihi*, alan çalışmalarına dayanan kapsamlı bir eser; Cüneyd Ölçer'in *Karamanoğulları Madeni Paraları* bilimsel bir kaynaktır. Osman Nuri Dülgerler'in *Karamanoğulları Dönemi Mimarisi*, yayımlanma aşamasında bir doktora tezidir. Karaman ve Karamanoğulları konulu başka yayınlar da vardır. Bunlardan; Dr. Tahsin Ünal'ın *Karamanoğulları Tarihi*, ulaşılabilen kaynaklar ışığında hazırlanmış olup siyasi tarih ağırlıklıdır. Daha yakın bir zamanda yayınlanan Dr. H. Mehmet Armutlu'nun *Karamanoğulları Tarihi*, bir takım eklemeler dışında *Şikârî Tarihi*'nin yeni bir uyarlamasıdır.

6 Turan, O., *Selçuklular Tarihi ve Türk-İslâm Medeniyeti,* s. 1-26.

7 Uzunçarşılı, İ. H., *Anadolu Beylikleri,* s. 259-262.

Kaynakça

Ahmed Eflâkî, *Âriflerin Menkıbeleri I-II,* çev. Tahsin Yazıcı, Devlet Kitapları, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1986..

Ahmedî *Dâstân ve Tevârih-i Mülûk-i Âl-i Osman,* (dzl. N. Atsız, *Osmanlı Tarihleri I*), Türkiye Yayınevi, İstanbul 1947.

Aköz, Alâeddin "XVI. Yüzyıl Sonunda Karaman", *Osmanlı Araştırmaları – The Journal of Ottoman Studies,* IX (ayrı basım IX), İstanbul 1989 s. 331-345.

Aksaraylı Kerimeddin Mahmud, *Selçukî Devletleri Tarihi/Müsamerat -al-ahyar* adlı Farsça tarihin tercümesi, çev. M. Nuri Gencosman; önsöz ve notlar: F. N. Uzluk, (Anadolu Selçukîleri Gününde Tarih Bitikleri: 2, Recep Ulusoğlu Basımevi, Ankara 1943.

Aksaraylı Mehmed oğlu Kerimüddin Mahmud *Müsâmeret ül-Ahbâr, Moğollar Zamanında Türkiye Selçukluları Tarihi,* yay. Osman Turan, TTK, Ankara 1944.

Anonim *Sevâkıb-ı Sultân-ı 'Ulemâ Mevlâna Muhammed Belhî Celâleddinü'r-Rûmî,* Kitâb-ı Müzekkiyü'n-Nüfûs derkenârı, Karahisârî el-hac Ali Rızâ Efendi, Taş Matbaası, İstanbul 1281.

Armutlu, Dr. H. Mehmet *Karamanoğulları Tarihi,* Karaman Valiliği yayını, Karaman 2001.

Aslanapa, Oktay *Türk Sanatı II, Anadolu Selçuklularından Beylikler Devrinin Sonuna Kadar,* Kervan Yayınları, İstanbul 1984.

Âşık Çelebi *Meşâ'irü'ş-Şu'arâ,* Millet Kütüphanesi, Ali Emiri Tarih 772.

Âşıkpaşaoğlu Ahmed Âşıkî *Tevârih-i Âl-i Osman,* (dzl. Çiftçioğlu N. Atsız, *Osmanlı Tarihleri I*), Türkiye Yayınevi, İstanbul 1947.

Atsız, N. *Osmanlı Tarihine Ait Takvimler I,* 824, 835, 843 tarihli Takvimler, Küçükaydın Matbaası, İstanbul 1961.

Atsız, N. *Türk Tarihinde Meseleler,* Afşın Yayınları, Ayyıldız Matbaası, Ankara 1966.

Aziz bin Erdeşir-i Esterâbadî *Bezm ü Rezm (Eğlence ve Savaş)*, çev. Mürsel Öztürk, Kültür Bakanlığı Yayını, Başbakanlık Basımevi, Ankara 1990.

Banarlı, Nihad Sami "Anadolu'da ilk Divan Şairleri: Hoca Dehhânî ve Şiirleri", *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi,* Yedigün Neşriyatı, s. 90-91.

Bursalı, Mehmed Tâhir *Osmanlı Müellifleri,* c. I-III, Matbaa-i Âmire, İstanbul 1333-1342.

Cahen, Claude *Osmanlılar'dan Önce Anadolu'da Türkler,* çev. Yıldız Moran, E Yayınları, İstanbul 1979.

Davis, Rev. E. J., M.A. *Life in Asiatic Turkey, A Journal of Travel ın Cilica —Psdias and Trachea, Isauria, and parts of Lycaonia and Cappadocia,* London, 1879.

Devellioğlu, Ferit *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat,* (eski-yeni harflerle), hzl: A. Sami Güneyçal, Aydın Kitabevi, Ankara 2003.

Dülgerler, Osman Nuri *Karamanoğulları Dönemi Mimarisi,* İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, yayınlanmamış doktora tezi, 1994.

Enverî *Düsturnâmei Enverî,* hzl. M. Halil Yinanç, Türk Tarih Encümeni Külliyatından, Evkaf Matbaası, İstanbul, 1929.

Ercan, Prof. Dr. Yavuz *Osmanlı İmparatorluğu'nda Bulgarlar ve Voynuklar,* TTK, Ankara 1989.

Ergun, Sa'deddin Nüzhet, Mehmed Ferid *Konya Vilâyeti Halkiyyat ve Harsiyatı,* Vilâyet Matbaası, Konya 1926.

Ertaylan, İsmail Hikmet *Sultan Cem,* İÜ Edebiyat Fakültesi Yayını, (İş Bankası tarafından bastırılmıştır) Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1951.

Eyice, Prof. Dr. Semavi "Karadağ (Binbirkilise) ve Karaman Çevresinde Arkeolojik İncelemeler/ Recherches Archéologiques à Karadağ (Binbir Kilise) et dans la région de Karaman" *İÜ Edebiyat Fakültesi Dergisi,* İstanbul 1971, s. 1-15.

Ezgü, M. Fuad "Karamanlı", *İslâm Ansiklopedisi,* 5. cilt, 1. kısım, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1950, s. 311- 316.

Ferit, M.-Koman, M. Mesut *Selçuklu Veziri Sahip Ata ile Oğullarının Hayat ve Eserleri,* Konya Halkevi Yayınları, Türkiye Matbaası, İstanbul, 1934.

Giese, Dr. Friedrich *Tevarih Al-i Osmân,* nâşir: Breslâv Dârülfünunı müderrislerinden Prof. Dr. Firidrıh Gize, *Die Altosmanischen Anonymen Chroniken Tevarih Âl-i Osman,* Breslau, 1922.

Gökbilgin, M. Tayyib "XVI. Asırda Karaman Eyaleti ve Lârende (Karaman) Vakıf ve Müesseseleri", *Vakıflar Dergisi,* s. VII, İstanbul 1968, s. 29-38.

Gümüşçü, Osman — *Tarihî Coğrafya Açısından Bir Araştırma: XVI. Yüzyıl Lârende (Karaman) Kazasında Yerleşme ve Nüfus,* TTK, Ankara 2001.

Halil Edhem — "Karaman-oğulları Hakkında Vesâik-i Mahkûke", *Tarih-i Osmanî Encümeni Mecmuası,* sene: 2, s. 697-741; sene 3, s. 821 – 873.

Haydar Bey — *Vakı'ât-ı Sultan Cem,* yay: Mehmed Ârif, TOEM, 5. sene, Nisan 1330, Ahmed İhsan Matbaası, İstanbul 1330.

İbn Battûta Tancî, Ebû Abdullah Muhammed — *İbn Battûta Seyahannâmesi I.,* çev. A. Sait Aykut, YKY, İstanbul 2004.

İbni Bibi — *Anadolu Selçukî Devleti Tarihi,* Farsça Muhtasar Selçuknâmesinden, çev. M. Nuri Gencosman, notlar: F. N.Uzluk, Anadolu Selçukîleri Gününde Tarih Bitikleri 1, Uzluk Basımevi, Ankara 1941.

İbn-i Bibi (el-Hüseyn b. Muhammed b. Ali el-Ca'feri er-Rugadî) — *el-Evamirü'l- Ala'iyye fi'l-Umuri'l-Ala'iyye,* hzl. Adnan Sadık Erzi, I. Tıpkıbasım, TTK, Ankara 1956.

İbn Bibi (El-Hüseyin b. Muhammed b. Ali el-Ca'feri er-Rugadi) — *el Evamirü'l-Ala'iyye fi'l- Umuri'l-Ala'iyye* (Selçuk-nâme), II, hzl. Mürsel Öztürk, Kültür Bakanlığı 1000 Temel Eser, Millî Kütüphane Basımevi, Ankara 1996.

İbn Kemal — *Tevârih-i Âl-i Osman,* I. Defter, hzl. Şerafettin Turan, TTK, Ankara 1991.

İbn Kemal — *Tevârih-i Âl-i Osman,* II. Defter, hzl.Şerafettin Turan, TTK, Ankara 1991.

İbn Kemal — *Tevarih-i Âl-i Osman,* VII. Defter, tenkitli transkripsiyon, hzl. Şerafettin Turan, TTK, Ankara 1991.

İbn Kemal — *Tevârih-i Âl-i Osmân,* VIII. Defter, transkripsiyon, hzl. Ahmet Uğur, TTK, Ankara 1997.

İpekten, Haluk; İsen, Mustafa; Toparlı, Recep; Karabay, Turgut — *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü,* Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayını, Ankara 1988.

Karamanlı Nişancı Mehmed Paşa — *Osmanlı Sultanları Tarihi,* (çev. İbrahim Hakkı, *Osmanlı Tarihleri I*), Türkiye Yayınevi, İstanbul 1947.

Karatay, Fehmi Edhem — *Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Kataloğu,* c. I-II, Topkapı Sarayı Müzesi Yayını, İstanbul 1961.

Kâtip Çelebi — *Keşfü'z-Zünûn an Esamii'l-Kütübi ve'l-Fünun*, II, yay. haz. Rıfat Bilge, İstanbul 1943.

Kınalızade Hasan Çelebi — *Tezkiretü'ş -Şuarâ* I, hzl. Dr. İbrahim Kutluk, TTK, Ankara 1989.

Konyalı, İbrahim Hakkı — *Âbideleri ve Kitâbeleri ile Karaman Tarihi, Ermenek ve Mut Âbideleri,* Baha Matbaası, İstanbul 1967.

Köprülü-zâde Mehmed Fuad	"Oğuz Etimolojisine Dâir Tarihî Notlar", *Türkiyat Mecmuası,* 1925, c. I, s. 185-211.
Köprülü-zâde Mehmed Fuad	"Selçukîler Devrinde Anadolu Şairleri: Hoca Dehhânî", *Hayat,* Sayı 1, Kânun-ı evvel 1926, s. 4-5.
Köprülü-zâde Mehmed Fuad	"Anadolu Beğlikleri Tarihine Ait Notlar", *Türkiyat Mecmuası,* c. II, 1926, İstanbul 1928, s. 1-32.
Köprülü, Fuad	*Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu,* TTK, Ankara 1988.
Lane-Poole, Stanley	*Düvel-i İslâmiyye,* Târihi Medhaller ile Takvimî ve Ensabî Cedvelleri Muhtevidir. Yazarın "*The Mohammadan Dynasty*, Paris 1925" eserinin Halil Edhem tarafından, ta'dilât ve ilâvelerle yapılan tercümesidir. Millî Matbaa, İstanbul 1927 (hicrî, 1345).
Levend, Agâh Sırrı	*Türk Edebiyatı Tarihi,* I. cilt, Giriş: Edebiyat Tarihimizin Başlıca Sorunları– Edebiyat Tarihçisi Gözü İle Edebî Eserlerimiz –Arap ve Fars Edebiyatları– Edebiyat Tarihimizin Kaynakları, TTK, Ankara 1988.
Matrakçı Nasûhü's-silâhî	*Beyân-ı Menâzil-i Sefer-i 'Irakeyn-i Sultan Süleymân Hân,* hzl. Prof. Dr. Hüseyn G. Yurdaydın, TTK, Ankara 1976.
Mecdî Mehmed Efendi	*Şakaik-ı Nu'maniye ve Zeyilleri Hadaiku'ş-Şakaik,* hzl. Abdülkadir Özcan, Çağrı Yayınları, İstanbul 1989.
Meredith-Owens, G. M.	*Meşâir üş-Şu'ara or Tezkere of 'Âşık Çelebi,* London, 1971.
Mustafa Âlî	*Künhü'l- Ahbar nâm Âlî Tarihi'nin cild-i hâmisi*, İstanbul 1285.
Mustafa Âlî	*Fusûl-i Hall ü 'Akd*, elyazması, N. Sakaoğlu özel kitaplığı
Müneccimbaşı Ahmed b. Lütfüllah	*Camiü'd-Düvel,* Osmanlı Tarihi 1299 – 1481, çev. Ahmed Ağırakça, İnsan Yayınları, İstanbul 1995.
Neşrî, Mehmed	*Kitâb-ı Cihan-nümâ, Neşrî Tarihi*, c. I-II, hzl. Faik Reşit Unat–Mehmet A. Köymen, TTK, Ankara 1987.
Ölçer, Cüneyd	*Karamanoğulları Beyliği Madeni Paraları*, Yenilik Basımevi, İstanbul 1982.
Özön, Nijad	*Dil Kılavuzu*, Arkın Kitabevi, İstanbul 1985.
Remzî, Dr. Hüseyin	*Lûgat-ı Remzî*, c. 1-2, Matbaa-i Hüseyin Remzi, İstanbul 1305.
Ruhî Tarihi	Oxford nüshası–Değerlendirme, metnin yeni harflere çevirisi–tıpkı basım ile birlikte hazırlayanlar: Yaşar Yücel-Halil İbrahim Cengiz, TTK, Ankara 1992
Sağlam, Osman Ferid	"Şimdiye Kadar Görülmeyen Cimrî Sikkesi", *Belleten,* c. IX, sayı 35, levha LXII, Ankara 1945.
Schiltberger, Johannes	*Türkler ve Tatarlar Arasında,* (Als Sklave im Osmanischen Reich und bei den Tataren), çev. Turgut Akpınar, İletişim Yayınları, İstanbul 1995.

Sümer, Faruk "Oğuzlara Ait Destanî Mahiyette Eserler", *DTCF Dergisi*, XVII/34, Ankara 1959.

"Şikârî Ahmed", *Meydan Larousse,* c. 11, s. 781, İstanbul 1973.

Şikârî'nin Karaman Oğulları Tarihi İndeks, not, kroki, plan ve resimler ekleyerek tertipleyen M. Mes'ud Koman, Konya Halkevi Yayınları, Yeni Kitap Basımevi, Konya 1946.

Şükrullah *Behcetüttevârîh,* (çev. Çiftçioğlu N. Atsız, *Osmanlı Tarihleri I*), Türkiye Yayınevi, İstanbul 1947.

Şükûn, Ziya *Farsça-Türkçe Lûgat, Gencine-i Güftar Ferheng-i Ziya*, I-II-III, Devlet Kİtapları, İstanbul 1984.

Tekindağ, M. C. Şihâbeddin "Karamanlılar", *İslam Ansiklopedisi,* 5. cilt, 1. kısım, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1950, s. 316-330.

Tekindağ, Şehabettin *Konya ve Karaman Kütüphanelerinde Mevcut Karamanoğulları ile İlgili Yazmalar Üzerinde Çalışmalar,* İÜ Edebiyat Fakültesi Basımı, 1979.

Turan, Osman *İstanbul'un Fethinden Önce Yazılmış Tarihî Takvimler*, TTK, Ankara 1954.

Turan, Prof. Dr. Osman *Selçuklular Tarihi ve Türk-İslâm Medeniyeti,* Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayını, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1965.

Tursun Bey *Târih-i Ebü'l-Feth,* hzl. A. Mertol Tulum, İstanbul Fetih Cemiyeti Yayını, Baha Matbaası, İstanbul 1977.

Uluçay, M. Çağatay *Saruhanoğulları ve Eserlerine Dair Vesikalar,* Manisa Halkevi Yayını, Resimliay Matbaası, İstanbul 1940.

Unat, Faik Reşit *Hicrî Tarihleri Milâdî Tarihe Çevirme Kılavuzu,* TTK, Ankara 1974.

Uzunçarşılı, İ. Hakkı "Karamanoğulları Devri Vesikalarından İbrahim Bey'in Karaman İmâreti Vakfiyyesi", *Belleten,* c. I, sayı 1, s. 56-127, Ankara 1937.

Uzunçarşılı, Ord. Prof. İ. Hakkı *Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu Karakoyunlu Devletleri,* TTK, Ankara 1969.

Ünal, Dr. Tahsin *Karamanoğulları Tarihi,* Türkçe Kaynaklara Göre, Karaman Esnaf Kefalet Kooperatifi Yayını, Arı Basımevi, Konya 1986.

Wittek, Paul *Osmanlı İmparatorluğu'nun Doğuşu,* çev. ve cetvelleri ekleyen: Fahriye Arık, Şirketi Mürettibiye Basımevi, İstanbul 1947.

Wittek, Paul *Menteşe Beyliği, 13-15'inci Asırda Garbî Küçük Asya Tarihine Ait Tetkik,* çev. O. Ş. Gökyay, TTK Yayını, Ankara 1986.

Yücel, Prof. Dr. Yaşar *Anadolu Beylikleri Hakkında Araştırmalar, Eretna Devleti, Kadı Burhaneddin Ahmed ve Devleti, Mutahharten ve Erzincan Emirliği II,* TTK, Ankara 1991.

فرمان نامه

Şikârî **KARAMANNÂME**

ÇEVRİYAZI: Necdet Sakaoğlu

◗ Bismillâhirrahmanirrahîm ve bihi nesta'în ◗ 1 b

Benâm-ı an ki şâh-ı bî-zevâlest — Hudâvend-i hakîm zü'l-celâl est
Kadîm ü kaadir ü kayyûm vâhid — 'Alîm ü sâbir ü cebbâr mâcid
Rahîm ü fâliku'l-esbâh settâr — Mu'în ü hâfiz ü 'allâm-ı esrâr
Felek müstahkem ez emr ilâh est — Hôd ender âsmân der bahr mâh est
Hûr ü mâh ü nücûm ü heft seyyâr — Zemîn ü âsmân u çerh-i devvâr
Heme der tâ'at u der inkıyâd-est — Ki hükm-i kaatı'-ı u ber nefâzest
Zj nev'i cins-i insân âferide — Zj zıdd-ı 'unsûr insân âferide
Yeki râ hıl'at-ı levlâk bahşest — Yeki râ cây-ı ber eflâk bahşest
'Ali an şîr-i Hak ki u şâh nist — Beşîri an dü derş şâh ü nist

Pür hissenin kıssa-güzâ(r)ı ve bu ceride-i pesendîdenin varak-nigârı edâ-yı şirîn ve elfâz-ı şekkerîn-birle râviyân- kuhen ve nâkilân-ı suhân kelimât-ı şeker-bârlarında şöyle buyurmuşlar. ◗ Hazreti Muhammed Mustafâ sallallah 'aleyhi vesellem nübüvvet da'vâsın etmezden evvel Rum diyârının pâdişâhlarına kayser derler, nitekim Hind'de rây dedikleri gibi. ◗ 2 a

Râvi eydür: Ol zamanda Rûm'a hükm eden kayserin (adı) Yusanus idi. Kayseriyye'de sâkin idi. Bir karındaşı dahi Lârende'de sâkin idi. Herakle derler idi. Bir karındaşına Fisandon derler idi. Kostantiniyye'de sâkin idi. Ammâ cümle mülk(ü) zapt eden Yusanus idi.

Râvi eydür: 'Acem pâdişâhı Nûşirevân vefat edüb (oğlu) Hürmüz şâh olub ziyâde zûlme mâil olmuş. Acem beğleri cem' olub Hürmüz'ü dutub gözüne mil çekdiler. İttifak oğlu Hüsrev, Azerbaycân'da bulundu. 'Acem diyârın Behrâm Çopân zapt edüb Hüsrev duyub Medâyin şehrine geldi. Hürmüz'e buluşdu.

Hürmüz eydür:

– Oğlum, var Kayser-i Rûm'dan yardım iste. Yohsa sen Behrâm cengine kaadir olmazın dedi. Hüsrev, ta'cil süvâr olub Antakiyye'ye geldi. Kaysere hâlin bildirdi, 'arz eylediler. Yusanus, Hüsrev(i) istikbâl edüb ri'âyet eyledi. Bir yıl sâkin oldu.

Râvi eydür: Kayser altmış bin er cem' eyledi. Oğlu İlyanus(u) ser'asker edüb bile koşdu. Eyyâm ile diyâr-ı 'Acem'e geldiler. Behrâm kıssayı duyub 'asker çeküb mukabil oldu. Mâbeyinlerinde iki yıl ceng ve kıtal vâki' oldu. Hak te'âlâ fırsat verüb Behrâm sınub ◗ Horasan'a kaçdı. ◗ 2 b Diyâr-ı 'Acem'e Hüsrev serteser hükm edüb andan sonra tâli'i kuvvet bulub Yemen'e ve Çin'e ve Hind'e ve Habeş'e hükm eyledi (eyle) 'azîm pâdişâh oldu ki devrinde kimesne karşu komadı.

Râvi eydür: Evvel ziyâde 'adalet eyledi. Sonra katı zâlim oldu. Ez-in-

cânib, Rûm diyârında fetâret vâki' olub pâdişâhları Yusanus(u) helâk eylediler. Oğlu İlyanus şâh olmak diledi. Rûm beğleri kayil olmayub Herakl'ı şâh eylediler. Rûm tâifesi iki bölük olub İlyanus'a dediler ki:

– Gel var, 'Acem şâhı Hüsrev'den yardım iste, dediler. Hemân İlyanus bu sözü ma'kul görüb kendüsine tâbi' olanı alub Medâyin şehrine geldi. Hüsrev hoş görüb ri'âyet kıldı. İlyanus Hüsrev'e Yusanus'un helâkin haber verdi. Kendünün kıssasın beyân eyledi:

– Ey şâh-ı 'Acem! Senden meded dileyü geldim, dedi.

Hüsrev buyurdu, yüz bin 'asker verdi. 'Ammi-zâdesi var idi. Adına Şehriberâze derler idi. Katı dilâver kişi idi. Tabl 'alem verdi. Yüz bin er ile menzil be-menzil diyâr-ı Rûm'a gelmekde. Ez-in-cânib, Herakl'e haber erişdi ki:

– Gaafil olma! Düşmen geldi erişdi, dediler. Hemân Herakle yüz bin Yunân Rûm Mağrib 'askerin cem' edüb Sis sahrâsına erişdiler. İki 'asker karışub muhkem ceng kıldılar. Herakle sınub kaçub Lârende'ye geldi. Şehriberâze, İlyanus tahtın Kayseriyye'ye göçürdüler.

◗ 3 a Râvi ◗ eydür: Kostantiniyye şâhı da yardım gönderüb Herakle yine zuhûr edüb bir buçuk yıl mâbeyinlerinde ceng kâim oldu. Şehriberâze galebe edüb cümle Rûm Yunân'ı elinden alub Herakle kaçub İslâmbol'a geldi. Gayri el vermedi. İlyanus cümle vilâyet(i) zapt eyledi. Andan sonra Haleb'e geldi. Ânı dahi aldı. Andan sonra Mısır'a kasd eyledi. Darben alub taht edüb andan sonra Beytü'l-mukaddes'i alub cümle diyâr-ı 'Arab'a hâkim oldu. Şehriberâze on bir yıl şâhlık eyledi. Ammâ bâc harâc(ı) Hüsrev'e gönderirdi.

Râvi eydür: Hazret-i Muhammed Mustafâ da'vâ-i nübüvvete başladı. Allah te'âlânın emriyle Hüsrev'in fer-i mehâbeti zâil oldu. Her ne cânibe 'asker gönderse sınmağa başladı. Devlet 'Acem'den kalkub 'Arab'a geldi.

Râvi eydür: Herakl(e) bir gice vâkı'asında dediler ki:

– Ne tursun? Devlet senindür, kalk Rûm'u zabt eyle, dediler. 'Ale's-seher kalkub Kostantiniyye 'askerin (cem') edüb yürüdü. Kayseriyye'ye gelüb İlyanus'u tutub helâk eyledi. Rûm'u ve Yunân'ı başdan başa zabt eyledi. Herakle gelüb Lârende'yi taht edüb dört yıl sâkin oldu.

Râvi eydür: Şehriberâze Herakl'in gene pâdişâh olduğun işidüb 'Arab 'Acem 'askerin cem' edüb Lârende'ye yakın geldi. Herakl duyub yüz bin Rûm Yunân Mağrib 'askerin cem' idüb Eregli ovasında buluşub

◗ 3 b cenge başladılar. Dört yıl mâbeyinlerinde ◗ ceng kâim turdu. 'Âkıbet Şehriberâze yegin gelüb Herakl'i helâk eyledi. Şöyle zabt eyledi ki diyârları katl'âmm eyledi. Konya'yı Lârende'yi Aksarây(ı) şöyle harâb eyledi,

yere berâber eyledi. Bu üç pâre şehre tevârihde Yunân yazarlar. Tarsus'a dahi Yunân demişler.

Râvi eydür: *Tevârih-i Taberîye*'de "Yunân harâb" demiş. Elhâsıl üç yüz yigirmi beş yıl harâb yatub sonra Âl-i Selçukîlerden bir pâdişâh gelüb ma'mûr eyledi.

Râvi eydür: Diyâr-ı 'Acem'de fetâret-i fuzûliye vaki' olub Tüben Virekâre tâifesinden bir pâdişâh cümle kabilesin alub eviyle 'avretiyle Diyâr-ı Rûm'a gelüb Aksarây(ı) begenüb ma'mûr eyledi, mekân edindi. Ol pâdişâhın adına Melik derlerdi. Elhâsıl Aksarây'da yedi yıl oturub ekser ava şikâra çıkardı. Birkaç gün şikâr ardınca yürüdü. Lârende şehrine çıkageldi. Gördü bir harâbe vilâyet. Ammâ âbı havâsı hûb. Bu diyâr hoş gelüb bunda bir kilisâ seyr eyledi. Sekiz yerde kapusı var. Bir 'âli binâdır ki yüz seksen kubbe üstünde idi. Melik Şâh buyurdu, Lârende'yi ma'mûr eylediler. Ol kilisâyı câmi' eylediler. Etrâfında il çok idi. Cümle şehre gelüb şöyle ma'mûr vilâyet eyledi ki evvelkinden dahi ma'mûr oldu. On üç yıl sâkin oldular. Bir oğlu oldu. Adını 'Abdullah dediler. Melik Şâh, Allah emrine gitdi. Oğlu 'Abdullah(ı) pâdişâh ◗ eylediler. ◗ 4 a

Yigirmi yıl hükm eyledi, andan vefât eyledi. Nizâm Şâh nâmında bir oğlu kaldı. Ânı pâdişâh eylediler. Katı 'âdil oldu. Taş-ili'ni kâfir elinden aldı. Gazâ eyledi. Eregli diyârın kâfir elinden Nizâm Şâh aldı. Gazâ mâlinden gelüb Lârende'ye câmi' yabdı. Dört yıl geçüb bir gün meclis edüb beglerden ba'zısı Konya'yı zikr eylediler. Nizâm Şâh ma'mûr etmesin(i) teklif eylediler. Nizâm Şâh makbûl edüb ol gün süvâr olub yigirmi dört bin âdem ile üstüne vardı. Etrafında(n) il'e sürüb Konya şehrin ma'mûr eylediler. Nizâm Şâh gâh Konya'da gâh Lârende'de sâkin olurdu. Elhâsıl-ı kelâm,

Rivayet eydür: Belh diyârında Âl-i Selçuk'dan Ertuğrul, cümle kabilesiyle Rûm'a çıkub Nizâm Melik Şâh'a gelüb Lârende'de buluşub Nizâm Şâh, hoş görüb Aksarây'ı anlara verüb vatan edindiler. Ertuğrul'un bir oğlu vardı. Kılıc Arslan derler idi. Katı 'âkil ve bahâdır server idi. Nizâm Şâh oğul edinüb kızın verdi. Nizâm Şâh'ın oğlu olmamış idi.

Râvi eydür: Yigirmi altı yıl pâdişâh olub 'âkıbet âhirete intikal eyledi. Kılıc Arslan pâdişâh olub dört yıl Aksarây'da sâkin oldu. Andan sonra gelüb Konya'yı taht edinüb ◗ yigirmi yıl dahi Konya'da sâkin oldu. ◗ 4 b

Râvi eydür: Ol zamânda Görkes ve İskenderun ve Payâs ve Antâliyye cümle kabileler Frenk elinde idi. Ol 'asrda altmış bin Frenk, İskenderiyye'de zuhûr edüb Konya şehrine gelince yağma edüb Kılıc Arslan Lârende'de bulunub 'asker cem' edüb erişmeyüb Aksarây'a ardınca varub muhkem ceng edüb 'âkıbet kâfir yegin gelüb şehid eyledi. Ez-in-cânib,

bir oğlu var idi. Ba'zı râvi, suya gark olub öldü demişler. Keyhüsrev derler, Nizâm Şâh kızından, Lârende'de sâkin olurdu. Ahvâli duyub 'asker çeküb Aksarây'a geldi. Sitâresinde kâfi yağmâya girmişler idi. Lâ'inlerin kırkı bir yerde degil. Keyhüsrev şöyle kırdı ki bir cân kurtarmadı. Çok mâl eline girdi. Lârende'ye gelüb ol mâl ile Lârende kal'asın yapdı. Lârende'yi taht edinüb otuz üç yıl şâhlık eyledi. Anatolı diyârın kâfir elinden aldı. Germiyân, Nizâm Şâh'ın beglerinde idi. Âna verdi. 'Âkıbet yakasın dest-i ecelden kurtarmayub vefât eyledi. Yerine Keykubâd geçdi. Trabuzon ve Sinâb diyârın kâfir elinden aldı. İsfendiyâr'ı anda hâkim eyledi. Teke Pâşâyı Antâliyye etrâfında olan diyârlara beg

◗ 5 a eyledi. Lârende'de gâh ◗ Konya'da sâkin olurdu. Bir gün ecel erişüb tomâr-ı 'ömrün dürüb bırakub gitdi.

Bu fenâ yurdu oğlu Sultân 'Alâüddin, meşhûr-ı cihân pâdişâhdır, tahta geçürdüler. Hükm-i 'adâletinde cihân 'arûsa döndü. 'Adâletde Feridûn şeca'âtde İskender idi. Tîğ-i kahriyle 'adûların giryân eyledi. Yigirmi altı yıl Rûm Yunân'a hükm eyledi:

Cihândır buna gelenler geçdi kim kaldı *Ne İskender ne Karûn ne Cem kaldı*

Râvi eydür: Saltanat 'Alâüddin'de münkatı' oldu, Karamanîler'e değin. Bir iki yüz yıl zabt eyledi. 'Âkibet anlar dahi kalmadı. Ez-in-cânib,

Beyit

Yâr nâ-payidâr dost medâr *Dostîrâ ne şâyed in gaddâr*
Dehhânî-i sühân-perver *Yâricânî edâ güster*

Şehnâme-i bî-nazîrede şöyle rivâyet eylemişler ki Karamanoğlu Mahmud oğlu Halil oğlu 'Alâüddin, lâkabına Ebu'l-feth der(ler) Rûm Yunân'a Ermen'e hükm eyledi. 'Alâüddin-i Evvel'den Karamanoğlu 'Alâüddin on iki sancak ziyâde hükm eyleyüb ol şâh-ı 'âdilîn ekser şu'âra ile musâhabet eder imiş. Bir gün meclisde Firdevs'in Sultân Mahmud nâmına buyurduğu Şehnâme'yi okudular. Meger Sultan 'Alâüddin bin Keykubâd-ı ma'deleddin nâmına şehnâme söylemişler. Keykubâd'a ◗ dahi Dehhânî üstâd-ı nâmdâr yigirmi bin beyit bir şehnâme söylemişler. Karamanoğlu Sultan 'Alâüddin dahi buyurdu:

◗ 5 b

– Yâricânî üstâd! Dehhanî Şehnâmesi'n, Keykubâd oğlu Sultân 'Alâüddin tamâm edüb Karaman nâmına altı yüz beyit söyleyüb itmâmı müyesser olmayub Allah emrine gitdi. Elbetde sen tamâm eyle deyüb ol şâir-i sihr-âferîn, ol üstâd dilinden Yâricânî ercümend-i Firdevsî mânendi

bir şâhnâme bağlamış ki hergîz nazîri olmaz, bî-misl. Felek-i dûn-perver budur. Bahâsın bulmayub nâdân elinde kalmış. Elhâsıl, Farisî olmağla şöhret bulmayub rağbetden dûr olmuş. Ben bî-çâre derdmend-i âvâre Türkî'ye tercüme eyledim ki okumağa rûşen ola. Yârân-ı safâ okuyub safâ kesb edeler. Bu derdmendi bir du'â ile şâd edeler.

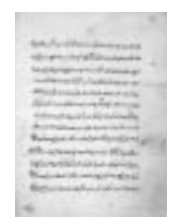
Eger bilmek dilersen bu Gubârı *Ayaklar turağı ya'ni Şikârî*

Dehhanî'nin Hudâ şâd eylesün rûh-ı revânın. Yâricânî'nin dahi türbesi pür-nûr olsun. Ol üstâd-ı nâmdâr ve filsof-i büzürgvâr, şöyle rivâyet eyler ki 'Alâüddin bin Keykubâd tahta geçüb oturdu. Yigirmi dört vezir dört yüz pehlivân ve bin altı yüz çavuş dört yüz didebân altmış bin kapukulu dört yüz ma'nidâr ◗ şeyh, vâ'iz, 'âlim, 'âbid bile otururdu. Velî pâdişâh idi. ◗ 6 a

Râvi eydür: Rûm, Yunân, Şâm, Ermeni, Mağrib cümle musahhar eylemiş idi. Geh 'adâlet geh siyâset gâh şikâr gâh 'ayş işretde idi. Ez-in-cânib bî-nazîr. Yâricânî şöyle rivâyet eyler ki Kâlhânoğulları'ndan Şirvân Hân neslinden Oğuz tâifesi Oğuz beglerinden Sa'âdeddin derler bir beg var idi. Şirvân vilâyetinden gelüb çıkmış idi. Çok kabile idi. Râst on bin oba idi. Konar göçer idi. Yazın Sivas'da Kayseriyye yaylakları idi. Kış diyâr-ı 'Acem'e giderler idi. Bunlara Oğuz tâifesi derler idi. Ekseriyâ Ermeni kâfir ile ceng ederler idi. Beglerine Sa'âdeddin, karındaşına 'İmâdeddin derler bir bahâdır yigit idi. Oğlu var idi, Nûreddin derler idi. Türkmân tâifesini bunlar, anlar-bile konar göçer idi. Türkmân tâifesinin beğine Hayreddin derler idi. Bir yıl bahârın, eger Türkmân eger Oğuz yaylaka çıkdılar. Sa'adeddin vefât idüb Nûreddin beg eylediler. Türkmân begi Hayreddin eydür Nûreddin'e:

– Ey Nûreddin Beg! Konub göçmekden usandık. Bâri Herakle kal'asını kâfir elinden alub mekân edinsek dedi. Oğuz begleri bu sözü ma'kul gördüler. Eger Türkmân, eger Oğuz ◗ tâifesi bir yere cem' olub Nûreddin(i) serdâr eylediler ki ânın sözüne kimesne muhalefet eylemeyeler. 'İmâdeddin ve Hayreddin, Nûreddin Bege kethüdâ eylediler. On bin kılıc, yarar atlı yayak er cem' eylediler. Herakle kal'asının üstüne yürüdiler. Ez-in-cânib, Herakle kâfirleri kıssayı duyub bir yere cem' oldular. Beglerinin adına Kısun derlerdi. Cümle kâfir demüre gark olub taşra çıkdı, hâzır baş oldular. Bu cânibden Nûreddin, Oğuz Türkmân beglerin dört bölük eyledi. Turğud ve Bayburt begleri pusuda kodu. Kayı begi Mirzâ'yı bir mıkdâr 'asker ile ilerü gönderdi. Kendüsü 'İmâdeddin ve Hayreddin ile yâb yâb kal'a cânibine dolaşdılar. ◗ 6 b

Râvi eydür: Kosun, kâfirler ile kal'adan çıkub yürüdü. Kayı begi ile Mirzâ Beg mukabil erişüb cenge başladılar. Tîğ sadâsından kulaklar dutuldu. Ceng gitdikce ziyâde oldu. Kosun, katı bahâdır kâfir idi. Sultân 'Alâüddin bir kaç kere 'asker çeküb Kosun'u tutmağa kaadir olmadı. Elhâsıl Kosun, iki bin 'asker ile Türkmân 'askerin sıyub kovmağa başladı. Turğud ve Bayburt begleri dört bin Oğuz 'askeri ile pusudan çıkub Kosun'un ardın aldılar. Kayı begi ◗ 7 a ◗ Mirzâ Beg, anlar dahi önden yürüdü.

kal'a tarafından Nûreddin Beg yürüdü. Kâfir 'askerin ortaya alub ceng edüb üç gün muhkem ceng etdiler. Dört bin er toprağa düşdü. Yüz bin belâ ile Kosun'u tutdular. Kâfiri kırdılar. Kal'aya gelüb hâhnâ hâh kal'ayı aldılar. İçinde olan kâfirleri taşra sürüb kendiler evler yapub ma'mûr edüb bağlar bakçalar eylediler. Dört yıl sâkin oldular. Amma Kosun imâna gelüb Müselmân oldu. Turğud Bege kızın verdi. Her ceng ve gazâda bunlar ile bile-segirtdi. Bir niçe zaman bunun üzerine geçüb Sivas yaylakların zabt eylediler. Ez-in-cânib, Sivas Begi Hacı Bahâdin, bunların hareketin duyub Kürd kavmin cem' edüb Eşref derler bir ulu beg var idi.

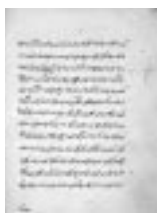
Anâ eydür:

– Bu Oğuz tâifesi Şirvân'dan gelüb bu diyârları yere berâber mülk edindiler deyü 'asker cem' edüb bunlar ile tuşmayınca olmayayur dedi.

Eşref eydür:

– İstersen bir kat ceng edelim dedi. Hemân on dört bin Kürd cem' edüb üstlerine yürüdüler.

Râvi eydür: Oğuz ve Türkmân kavmi Ermeni ta cengden gelmişler idi. Haber erişdi ki ne tursursuz? ◗ 7 b ◗ Kürt begleri sizi kırmağa geldi, dediler.

Nûreddin eydür:

– Bunlara hîle gerek. Yohsa çok tâifedir ceng mümkin degildir dediler.

Kosun eydür:

– Ben size 'âsî olub kaçub anda varayım. İşitdim, oğlu 'Ali Menteşa(yı), Sivas'da yerine koyub gitmiş. Hacı Bahâdın ile ceng ederken ben Sivas'ı Menteşa elinden alayım dedi. Bu re'y ma'kul görüb Kosun'u Sivas'a gönderdiler. Bin er ile gitdiler. On bir bin er cem' edüb 'asker-i Kürde mukabil erişüb cenge başladılar. Elhâsıl 'asker Sivas'a erişdi. Menteşa duyub kar(şı) çıkdı. Kosun Türkmân Oğuz beglerinden muhkem şekvâ eyledi. Menteşa'yı alub şehre götürdü ve ziyâfet eyledi.

Râvi eydür: Kosun bir gice bâde ederken fırsat bilüb Menteşa'yı sabr eyledi. Bin yigit ile ol gice kal'ayı feth eyledi. Ertesi Nûreddin Bege mektûb gönderüb meger mektûb geldigü vakitde ceng-i 'azîm idi, ahşâm olub iki 'asker konub nısfü'l-leylde Nûreddin cümle 'askeri alub

Sivas'a geldi. Kosun tuyub kapuyı açdı. İçerü girüb ne kadar Kürd begleri habs oldu ise ri'âyet edüb Menteşa'yı dahi getürüb hil'at verüb azâd eyledi. Dedi ki ◗ pederin bize kasd eyledi. Bu hususda günâhımız yokdur deyüb babasına gönderdi. Ez-in-cânib, Hacı Bahâdır kıssayı duyub dönüb Sivas'ın üstüne geldi. Gördi ki, şehr elden gitmiş. Kal'asın bilmedi. Oğlu Menteşa gelüb Nûreddin'in mürüvvetin söyledi. Dedi ki, her ne ki oldu ise senden oldu. Bunun çâresi sulh olmakdır. Zirâ cümle halk âna mâildir, dedi. Bir sahi civân, ancak dedi. İki cânibden begler mâbeynine girüb sulh eylediler. Cümle Sivas kavmi Nûreddin'e bende olub 'ayş ü safâya başladılar. ◗ 8 a

Râvi eydür: Sultan 'Alâüddin'in Sivas'da meger hutbesi okunurmuş. Meger Hacı Bahâdır, cümle Kürdü başına cem' edüb baş çeküb hutbeyi nâmına okutmuş imiş. Sultana 'âsi olmuş. Sultan dahi 'asker çeküb cenge gelmek üzere iken haber geldi ki Oğuz begleri Sivas'ı Hacı Bahâdır elinden almışlar deyü. Sultan 'Alâüddin safâ eyledi. Bir mektub Kayseriyye Begi Ca'fer'e gönderdi. Ca'fer mektûbu alub 'izzetle sultâna okuyuverdi. Demiş ki, sen ki Kayseriyye begisin. Hacı Bahâddin elinden Sivas'ı alub zabt eden ne kimsedir? Yoklayub bilüb bu cânibe ◗ bildüresin demiş. Hemân Ca'fer Beg, sultân ağzından bir mektûb yazub karındaşı 'Ali Bege gönderdi. 'Ali Beg dahi 'azm edüb Sivas'a geldi. ◗ 8 b

Râvi eydür: Nûreddin ol gün meger Turğud ve Bayburt ve Kayı Begi Mirzâ ve Eşref ve 'İmâdeddin ve Hacı Bahâddin ve Menteşa'yı ve Kosun ve Hayreddin ve cümle Oğuz ve Türkmân ve Kürd beglerin cem' edüb musâhabet edüb otururlar idi. Bir kimesne içeri girüb dedi ki:

– Kayseriyye beginin karındaşı geldi. Sultân mektûb göndermiş dedi.

Nûreddin eydür:

– İstikbâl edün, dedi. Cümle begler karşu çıkub muhkem ri'âyet eylediler. Alub içerü götürdiler. 'Ali Beg dahi mektûbu açub okuyub mefhûmun bildiler.

Nûreddin eydür:

– Ey 'Ali Beg! Biz sultâna 'âsî degiliz. Her nice buyurursa cân baş üzere dedi. 'Ali Bege muhabbet-nâmeler verüb 'Ali Beg mektûbu alub Kayseriyye'ye geldi. Andan sonra Konya'ya Ca'fer kendi mektûbları alub sultâna gelüb sundu. Alub vezirler mektûbu okuyub mefhûmu bildiler. Demiş ki, Hân oğlu hânım, Gelincân Hân oğluyum. Vilâyetimiz düşmen tâlân eyledi. Cümle kabilemi ◗ alub Rum'a çıkdım. Sâir kulların gibi ben dahi kulunum.. Ricâm oldur ki sâye-i himmetinde hoş geçem, demiş. Sultâna hoş gelüb Ca'fer Bege eydür: ◗ 9 a

– Var, alub bunda gel, dedi. Ca'fer Beg sultânın iki veziriyle Sivas'a

gelüb cümle Oğuz beglerin alub Kayseriyye'ye geldi. Bir kaç gün oturub andan kalkub Konya'ya geldi. Bir sahrâya kondular. Ertesi divân olub (sultân) yigirmi dört vezir iki yüz pehlivânla tahta geçüb hükümete başladı. Ca'fer Beg, Oğuz beglerinden Nûreddin Begi alub divâna girdi. Nûreddin âyini erkânı seyr eyledi. Sultân gördü ki bir mehîb begdir ki gözler görmüş değil. Begenüb hürmet eyleyüb hil'at gey(dir)di. Elhâsıl kırk gün oturub andan sonra bir gün destûr diledi. Sultân, tabl 'alem ve kılıc kuşatdı. Andan sonra Kayseriyye Begi Ca'fer Beg ile Kayseriyye'ye geldiler. Bir ay koyuvermeyüb Ca'fer Begin bir mahbûbe kız karındaşı var idi. Nûreddin Bege verüb Sivas'a gönderdi.

Râvi eydür: Ca'fer Beg Moğol beglerinden idi. Elhâsıl Nûreddin kızı alub Sivas'a geldi. Bir zamân zevk safâ eylediler. Bir oğlu vücûda gel-

◗ 9 b di. Adını Karaman ◗ kodular. Beş yıl Sivas'da sâkin oldu.

Râvi eydür: Ermenâk kâfirlerinden şikâyetci geldi.

Süleymân Pâşâ eydür:

– Pâdişâhım! Siz emek çeküb kalkmak ne zahmetdür? Bir mektûb gönderseniz Oğuz Begi Nûreddin Beg ânı almak mukarrerdir.

Sultân eydür:

– Bu çok maslahatdur, dedi. Bir mektûb yazdurub Nûreddin Bege gönderdiler. Mektûb gelüb Nûreddin'e degdi. Onda: Nûreddin 'askerin cem' edüb Ermenâk üstüne varub ceng edesin. Hudâ fırsat verüb bu kal'ayı feth edesin. Zirâ Müselmânlara ziyâde cefâ eylemişler. Diyârları senin mülkün ola demiş. Cümle hemân Oğuz ve Türkmân ve Kürd beglerin cem' edüb Konya'ya gelüb sultâna buluşdular. Andan kalkub Alâtâğ yüzünden Ermenâk'e yakın geldiler. Üç yerden bin âdem pusu kodular. Menteşa'yı üç yüz er ile kal'aya gönderdiler. Nûreddin yâb yâb varmağa başladı. Menteşa, seherin kal'aya geldi. Kâfir 'askeri görüb sâfi demüre gark olub bin altı yüz kâfir taşra çıkub Menteşa ile bir mıkdâr ceng eylediler. Menteşa sınub kaçdı. Kâfir-i koduk kal'adan ayrıldı. Turğud ve Bayburd bir yanadan yürüdü. Eşref, Mirzâ, Hacı Bahâdır

◗ 10 a pusudan ◗ çıkub kal'adan cânibini aldılar. Kosun 'İmâdeddin bir cânibden yürüdüler. Nûreddin Beg tabl ü nakkare dögüb yürüdü. Kâfir ânı görüb döndü. Kaçan gördü, dört yanın bağlamışlar. Şöyle kırdılar, kâfir begi bir dâne kaçub kurtulmağa mecâl olmadı. Elhâsıl kal'ayı zar zor ile feth eylediler. Girüb içerü çok hazine buldular. Etrâfını cümle zabt eylediler. Andan sonra 'asker çeküb Mud'a geldiler. Kırk gün ceng edüb Mud'u dahi feth eylediler. Andan sonra Gülnâr'ı, andan sonra Mâre kal'asını feth eylediler. Dönüb Bolkar tâifesiyle bir yıl ceng eylediler. Begine Yahşi Hân derler idi, cengde helâk oldu. Bolkar 'askeri

gelüb muti' oldular. Yahşi Hânın bir oğlu var idi. Aydın Beg derler idi. Nûreddin ânı, babası yerine beg eyledi. 'Ahd eylediler ki dosta dost düşmene düşmen ola. Andan sonra Ermenâk'e gelüb mesken edindiler ve oğlu Karaman'ı yerine beg edüb kendü Sivas'a geldi. Baba İlyâs derler idi, bir ulu şeyh var idi. Âna bi'at edüb sofu oldu.

Râvi eydür: Ermenâk'i ve Mud'u alduğu vaktin kal'aların miftâhların Turğud ◗ Beg ile sultâna gönderdi. Sultân şâd olub cümle feth olunan diyârı Nûreddin Bege bağışlayub hil'at kılıc tabl 'alem gönderdi. Meger sultânın 'ammizâdesi var idi. Aksarây Begi idi. Melik Arslan derlerdi. Bir dilâver yigit idi. Hil'at ve mübârek bâd mektûbun ânunla gönderdi. Melik Arslan gelüb Bolkar eteginde Mâre nâm kal'ada bulub cümle 'asker ile kal'ayı ma'mur ederlerdi. Nûreddin Bege haber oldu ki sultânın 'ammizâdesi geliyürür dediler. Cümle begler ile istikbâl eyledi. Melik Arslan Nûreddin'i görüb begendi. Sultânın mektûbun ve hil'atın verdi. Bir ay anda oturub 'ayş ü safâ eyledi. Oğlu Karaman gelüb Melik Arslan'ın dizin öpdü. Melik Arslan oğul edindi. Karaman'a muhabbet eyledi. ◗ 10 b

Râvi eydür: Melik Arslan, Nûreddin Beg ile karındaş olub eyle muhabbet eylediler ki altı yıl birbirinden ayrılmadılar. Ol 'asrda, Şeyh İlyâs eyle iştihâr verdi ki niçe velâyete kerâmeti zuhûr eyledi. Nûreddin, mülk(i) Karaman'a verüb bi'at eyledi. Baba İlyâs katı ulu şeyh idi. Nûreddin Sofu 'uzlet edüb ◗ hırka-pûş oldu. Yedi yıl mağaralarda yatdı. Sonra velâyete kadem basdı. Şâhnâmede Yâricânî, bu beyitleri ânın hakkında söylemişdir. ◗ 11 a

Beyit

Büzürgi bûd merdâne 'acâ ? *Nihâde Nûr-i Sofî nâmeş Âbâ*
Peder-i aslî Oğuz Hân merd-i vâlâ *Be-dergâh-ı Hüda-kerde tulâ*
Mukaddem bûd ber-Etrâk bisyâr *Be-resm-i Oğuz behr-i katl-i küffâr*
Çü pesend mülk-i Ermen vatan kerd *Be-dil-endîşe pes nik vezan kerd*
Beşer ki cife-i dünyâ dileş kerd *Pes ez-çendan gazâ-ber tâ'at üftâd*
Beher kûhi vü beher deşt ü beyâbân *Bedu munis şüd ender vahş-ı hayvân*

Râviler eyle rivâyet eder ki Nûrî Sofî dünyâdan el çeküb oğlu Karaman'a pâdişâh olub kadd ü kâmetde ve mehâbetde ve bahâdırlıkda nazîri yokdu ve sehâvetle nâm çıkardı. Salduğu gürzü diyâr diyâr gezdirdiler, kimse salmağa kaadir olmadı. cümle 'askerin cem' edüb Sivas etrâfında altmış bin er cem' eyledi.

Râvi eydür: Kayseriyye begi Ca'fer Beg Karaman'ın Tâyısı idi. Vefât edüb bir oğlu yerine beg oldu. Adına Ertenâ derlerdi. Eyle büyük âdem

◗ 11 b idi ki gören dîv sanurdu. Asla at çekmezdi. Sığıra binerdi. ◗ Salduğu gürzü yerinden on âdem kaldurmazdı. Elhâsıl Karaman Sivas'a gelüb tâyısı oğluna haber gönderdi, gelsün deyü. Ertenâ dahi haber gönderdi ki:

– Öyle âdemin ayağına varmam. Eger bana 'askerin çokluğun bildirirse cümlesin yalnız başma kırarım dedi. Karaman bu kelâmı işidüb hemân suret degişüb Kayseriyye'ye geldi. Ertenâ'nın sarâyı önüñde turdu. Ertenâ her seher çıkar sarây öñünde gürz salardı. Ol çıkub gürzleri önüne dizüb salmağa başladı. Karaman gördü, tenhâ. Yanında dört âdem var. Anlar seyr eder Ertenâ gürzü salar. Karaman yâ Allah, deyüb erişdi. Çoban şeklinde gürzün birin kaldurub Ertenâ'nın üstüne yürüdü. Gördü ki bir siyâh çehre uzın boylu yigit, gürzünü degnek gibi getürüb üstüne yürüdü. Karşu varam sandı. Karaman şöyle urdu ki, aklı başından gitdi, yıkıldı. Karaman, gürzün ve hancerin alub Sivas'a doğru revâne oldu. Ertenâ'yı kulları gelüb Sivas'a götürdüler. Karaman'ın ardınca segirdiler. Kim idügin bilmediler. Ez-in-cânib, Karaman Sivas'a geldi.

◗ 12 a Hemân Kaya Beg ile gürzü hanceri Ertenâ'ya ◗ gönderdi. Ertenâ korkub beglerin alub Sivas'a gelüb Karaman'a buluşub 'ayş 'işrete başladılar.

Râvi eydür: Ol zamânda yavuz tâife var idi, Moğol derler. Sultân 'Alâüddin'in andan yavuz 'askeri yokdu. Beglerine Atâ Beg ve Melik Nâsır derler idi. Bir kaç bölük var idi. Karaman'ın sehâvetin ve dilâverligin duyub cümle Moğol cem' oldular. Şöyle iştihâr verdi ki üstâd silâhşoru var idi, begzâde idi. Şâmlı idi. Bin yigit ile muhabbete Sivas'a geldi, Karaman'a buluşdu. Adına Hâmid derler idi. Karaman ziyâde ri'âyet eyledi. Karaman ve Ertenâ, silâhşorlık 'ilmin andan tahsil eylediler. Ez-in-cânib, Tarsus begi Yahşi Hân, Varsak tâifesin cem' edüb Aydın begi ile ceng eyleyüb Aydın sınub kaçub Karaman'a geldi. Varsak tâifesinden şekvâ eyledi.

Karaman eydür:

– Ey begler cem' olun. Hem varub pederi ziyâret edelim, hem görelim Varsak tâifesinin murâdı nedir, dedi. Türkmân ve Oğuz begleri ve Moğol begleri altmış bin er ile Tarsus'a gelüb Yahşi Hânı dutub Varsağı muhkem kırub Aydın'ı Bolkar'a beg edüb kendüsü Ermenâk'de pederine buluşub Nûre Sofî, Yahşi Hânı dilek edüb azâd eyledi. Andan,

◗ 12 b bir iki gün oturub ◗ Sivas'a geldi. 'Adâlet edüb begleri ile 'ayş 'işrete başladı. Ez-in-cânib, Sultân 'Alâüddin, bir gün yigirmi dört vezir, altı yüz kırk dört sancak begi cümle 'ulemâ fuzalâ oturub divân ederken Tarsusî begi Yahşi, Karaman'dan şekvâ idüb tâcın yere urdu.

Lârende hâkimi Hacı Begler eydür:

– Pâdişâhım! Karaman'ın başında Türkmân Moğol yüz bin er vardır. Eger bu üslûb üzere kalursa pâdişâhlığını elinden almak mukarrerdir, dedi.

Sultân eydür:

– 'Asker gönderelim, varub dutub getüresin dedi.

Germiyân eydür:

– Sen kendün varsan cenge kaadir olmazsın dedi. Sultân ziyâde korkdu.

Süleymân Pâşâ eydür:

– Mektûb gönderelim. Eger hıyâneti varsa gelmez. Âna göre âl edelim, eger hıyâneti yok ise gelür. Eyle dilâveri helâk eylemek insâf degildir dedi. Sultân, Süleymân Pâşânın sözünü ma'kul gördü.

Râvi eydür: Sultânın 'ammisi Melik Arslan, Karaman'ı oğul edinüb kızın vermiş idi. Karaman'dan iki oğlu olmuş idi. Birinin adı Mehmed ve birinin adı Mahmud derler idi. Melik Arslan'a Karaman Beg'i sordılar, sultânın meclisinde bulunub mektûbu anâ verdiler. Melik Arslan, mektûbu alub cânib-i Karaman'a 'azm eylediler.

Râvi eydür: Karaman, beglerin cem' eyledi. Üstâd ◗ silâhşor Hamîd Beg, Menteşâ Beg, Bolkar Beg, Aydın Beg, Oğuz Beg, Turğud Beg ve Bayburd Beg, Türkmân begi Kır Beg, Mirzâ Bahâdır ve 'İmâdeddin ve Kosun Beg ve Kürd begi Hacı Bahâddin ve Eşref Beg ve Kayseriyye begi Ertenâ ve Moğol beglerin cümle elli beş bin er cem' edüb Hamîd Begin Şâm kavmiyle da'vâsı var imiş. Andan kaçub gelüb Karaman'dan meded taleb ederdi. ◗ 13 a

Karaman eydür:

– Ey begler hem Şâm'ı ziyâret edelim ve hem Hamîd Begin tâyıları gelüb varmağa komayub araya girüb minnetciler koyub altmış bin filoriye sulh olub dönüb Kayseriyye'ye gelürken Nûre Sofi'nin vefâtı haberi gelüb ılğâr edüb Ermenâk'e gelüb mâtem edüb oğlu Mehmed ve Mahmud, Bergün yaylağında idi. Gelüb Karaman'ın elin öpdüler. Karaman, oğulların görüb şâd oldu. Cümle begler bir yere cem' olub divân eylediler. Hamîd ve Menteşa ve Aydın ve Turğud ve Mirzâ ve Eşref ve Hacı Bahâdır ve Türkmân ve Moğol ve Kürd begleri, murâdları Silifke kâfirleri çok Müselmân katl eylemişler idi. Anda cenge gitmek idi. Cümle beglerin cem' edüb cenge gitmege müşâvere ederken Kökez Hân içerü girüb dedi ki:

– Sultân mektûb göndermiş. Kayın baban ◗ Melik Arslan, iki vezir geleyürür imiş, dediler. Hemân Karaman istikbâl edüb bir sarâya kondurdılar. Erte(si) Süleymân Pâşâ, Melik Arslan ile mektûb-ı sultânî(yi) alub divâna gelüb Karaman'a verdiler. Eşref açub okudu. Demiş ki: ◗ 13 b

– Ey Karaman! Senin çok bahâdırlığın işitdim. Hudâ ziyâde eylesün. Cümle begler seni görmege müştâkdır. Gelüb Konya diyârın müşerref kılsan. İnşâallah te'âlâ sana küllî ri'âyet olunur,demiş. El başda koyub elçilere hil'at verüb gitmek yarağın gördü. Süleymân Pâşâ, Karaman Begin

sağ ve sol dilâverlerin seyr edüb ve kendini sehâvetin ve mehâbetde görüb gene sultân cânibine ʿazm edüb Konya'ya geldi. Divâna girüb sultân öñünde öpdü. Sultân, ahvâl-i Karaman'dan suvâl eyledi.

Süleymân eydür:

– Pâdişâhım! Yakın zamânda böyle bir dilâver zuhûr eylememişdir dedi. Kahramânlar darbına karşu durmaz. Hâşâ ki pâdişâhım hıyânet ede. Zirâ mektûbu sunduğumuz gibi, bir an karâr eylemeyüb gelmek yarâğın gördü. Eger gelmese Süleymân'ın dîvleri anı bunda getürmege kaadir olmaya dedi. Sultân ziyâde safâ eyledi. Ez-in-cânib Karaman,

◗ 14 a beglerin cem' edüb gelmek üzere ◗ iken Melik Arslan eydür:

– Ey Karaman Beg bilmiş ol, sultân sana hile edüb varduğın sâ'at seni helâk eder. Zirâ seni hâin bildirdiler dedi. Begler dahi Konya'ya gitmesini ma'kul görmediler.

Karaman eydür:

– Emr Hudânındır, ben âna hiç nesne eylemedim. İnşâallah ol dahi bana nesne edemez deyüb kırk bin er ile iki yüz otuz pehlivânla cânib-i Konya'ya ʿazm edüb gelüb Konya kal'asının önüne erişdi. Melik Arslan, Sultân'a erişdi ki:

– Sultânım, Karaman geldi, dedi. Sultân emr eyledi, vüzerâ ve ʿulemâ ve ekâbir istikbâl edüb Karaman'ı kırk bin er ile Kal'a-i Vâyâ'da kondurdular. Sahrâ-ı peygâre bârgâhla serteser toldu. Üç gün ziyâfet eylediler. Dördüncü gün sultân yigirmi dört vezir ile tahta geçüb başına tâc-ı zerrin, beline kemer-i murassâ' bağlayub oturdu. Rûm Yunân begler, altmış bin altun libâslı murassâ' kemerli kul durub cümle ʿulemâ-i diyâr ve zurâfâ-i rûzigâr otururdu. Germiyân Teke Pâşâ, Mîr Musâ, Hacı Begler, Karatây, Sâhib-i İsfendiyâr Mahmud Pâşa, Halil Pâşâ, Süleymân Pâşâ cümle oturdular. Karaman dahi kırk dâne bahâdır dîv gibi pehlivânla divâna gelüb içerü girdi. Âyini erkân-ı pâdişâhî görüb

◗ 14 b ilerü ◗ varub gördü ki sultân bir altun kürsi üzerinde oturur edeb-birle. Sultânın dizin öpüp gerü çekildi. Kırk altun kürsî gördü. İşâret eylediler. Geçüb oturdu. Sultân Karaman'ı gördü, kadd ü kaametde bülend dilâverdir ki zamânın Rüstemidir. Sultân begendi, ʿizzet ikrâm eyledi. Ol kırk yigitleri sordu. Eydür:

– Bunlar kimdir, dedi.

Karaman eydür:

– Pâdişâhım, begzâdelerdir. Her biri bin kılıcdır. Dehrin kahramânları ve ʿasrın Nerimânlarıdır dedi. Ermenistân dîvlerin bu dilâverler ile zabt eyledim, dedi. Sultân cümlesine hil'at verdi. Sultân buyurdu, bezm âlâtın gördüler. Yedi gün ʿayş ü ʿişret etdiler. Andan şikâre

bindiler. Elhâsıl, üç ay ki ʿayş ve şikâr ve divân. Râviler rivâyet eder ki Sultân ʿAlâüddin yüz otuz vakiyye gürz salardı. Karaman otuz Vakiyye terakki eyledi. Sultân, âferin eyledi. Kemânkeşlikde ve gürz salmakda ol ʿasrda Karaman'a bedel kimesne yokdu.

Râvi eydür: Karaman, üslûb-ı divân, âyin-i ʿaskerî tarz-ı şâhlığı tamâm tahsil eyledi. Sultân eyle muhabbet eyledi ki Karaman'sız bir lokma yemezdi. Ez-in-cânib, Karaman, sultâna gitmek diledügi zamânda Bolkar ʿaskeriyle Aydın bile ◗ ve Gülnâr-ı Mud ʿaskeriyle Hamîd ile ve Moğol beglerinden Devletşâh, ol altı bin er ile muhâfaza-i vilâyet içün koyub gitmiş idi. Ez-in-cânib, Silifke kâfiri, Görkes'den, Payas'dan ve İskenderun'dan yardım getürüb yigirmi bin demür tonlu kâfirler Andoriyye nâmında bir kâfir serdâr olub Görkes önüne konub oturdular. Antaliyye ve Kıbrıs'a yardım içün mektûb saldılar. İki bin kâfir demüre gark olub süvâri ve yaya Fisandon nâmında bir kâfir baş olub Mud önüne gelüb muhkem yağmâ edüb niçe Müselmânları helâk edüb vilâyeti harâb kıldılar. Hamîd, Aydın ve Devletşâh'a feryâdcı erüşüb Bolkar'ın dört bin ʿasker(i) ile Aydın Beg erişüb cenge başladılar. Bolkar ʿaskeri cümle sapan atarlar idi. Çok kâfir kırub Silifke önüne degin kovdular. İki bin kâfir Silifke kal'asından çıkub cenge başladılar. Bolkar ʿaskeri zebûn olub hemân dört bin er ile Hamîd Beg erişdi. Kılıc sadâsı göğe çıkdı. Kâfir sınub Görkes'e feryâdcı erişdi. Yigirmi bin kâfir pulâd deryâsı gibi çalkandı. Dört bin süvâr ile dört bin Moğol ʿaskeri on iki (bin) Müselmân ʿaskeri yigirmi bin kâfir ʿaskeri ◗ ile ceng eylediler ki sahrâ kanla toldu. İskenderun ve Payâs kâfirleri erişdi. Otuz altı bin kâfir oldu. Müselmân ʿaskeri zebûn oldular. Ahşama degin kâfirlerle ceng etdiler. Bir yere kondular. Kaçmağı ma'kul görmeyüb bir mufassal mektûb yazub Karaman'a Konya'ya gönderdiler. Gâh hile ile gâh darb zarbla cenge başladılar. Ez-in-cânib, mektûb götürüb bir gün divân edüb sultânla Karaman otururken sundılar. Süleymân Pâşâ okudu, cümle begler ağlaşdılar. Karaman, sultânın dizin öpüp destûr diledi. Sultân, hazine açub yedi bin Dâvudî zırh bağışladı tabl ʿalem verdi. Ol kırk servere ve Karaman'a kırk murassâ' rahtlı at verdi. Kırk altun cebe verdi. Karaman'a bir siyâh at verdi, dünyâda misli yoğdu. Varsa Şist'in idi. Bir murassâ' tîğ kuşatdı.

◗ 15 a

◗ 15 b

Sultân eydür:

– Ey Karaman! Biz ʿadüv sözüne uyub sana kıymadım. Lâyık olan oldur ki sen dahi bana hıyânet edüb zor bâzuna ve ʿaskerine tayanub benim vilâyetime kasd eylemeyesin dedi.

Karaman eydür:

– Benim ʿahdim olsun ki senden yana tîğ çekmeyem dedi. ʿAhdnâmeler yazdılar. Karaman ol kırk ejder gibi pehlivânla, kendüsi arslan

◗ 16 a gibi güm ◗ gümleyüb taşra çıkub sultânla vedâ'laşub kırk pulâd cebelî ʿasker ile ʿalem pervâzın açub kös nakkare dögüb ʿazim ziynet ile şehri taşra çıkub kondu. Sultân ardınca Melik Arslan ile yüz yük bal ve yağ buğday ve pirinc zahire gönderdi. Sultân divân edüb Karaman'ın bahâdırlıkda zikr ederdi. (Hacı Begler):

– Pâdişâhım mülki elden çıkardın, dedi. Sultân gâma düşdü.

Süleymân Pâşâ eydür:

– Pâdişâhım gâm çekme. Mülk Allahındır. Herçe bâd âbâd virân olurdu. Sultânı tesellâ eyledi. Ez-in-cânib, Karaman, ʿaskerin dört bölük eyledi. Ol on bin Kürdistân ʿaskeri ile Menteşa'yı Eşref ve Kosun'nu gönderdi. Tarsus tarafından on bin ʿasker ile Turğud Bayburd Kaya Beg Türkmân ve Oğuz begler ile Mâre semtine ve on bin Moğol ʿasker ile Mirzâ Bahâdır ve Kayseriyye begi Ertenâ'yı gönderdi. Kendüsi yedi bin Dâvudî zırhlı yarar ʿasker ile Deve Meydanına erişüb Mud sahrâsına indi. Ez-in-cânib, Aydın Beg, Hamîd Beg ki ceng edüb kâh kaçmak üzere iken Tekbîr sadâsı erüşüb gördü ki bölük bölük tozlar belürdü. Ânı gör-

◗ 16 b düler ki Kürdistân begleri ◗ erişüb kâfire şöyle urdular ki tîğ ve gürzün sadâsı âsmâna erişdi. Anın ardınca Turğud ve Kaya Beg Türkmân begleri erişdi. Andan Bolkar begleri andan Kayser ʿaskeri erişdi. Andan sonra tabl nakkare sadâsı erişüb Karaman Beg kâfir ʿaskerin ortaya alub eyle urdular ki tîğ, sahrâ üleşle toldu. Yedi gün, gice ve gündüz ceng oldu. Toz dünyâyı bürüdü, ak ve kara seçilmez oldu. Gitdikce ceng ziyâde oldu. Kırk pehlivânla Karaman, Hamza-vâri na'ra urub kâfiri bölük bölük böldüler. Kimin gürz ile hurduhâş eylediler ve kiminin nîze ile boğazın deldiler. Dilâverler kaplan gibi kana bulaşdılar. Karaman, ceng içinde âdemi âdeme çalardı. Allah te'âlâ fırsat verüb kâfiri sıyub kal'a-i Görkes'e kaçırdılar. Karaman'ın bârgâhın Görkes'e karşu kurudular. Cümle ʿasker gelüb kal'a öñünde hâzır oldu. Gördüler bu kal'adır ki her burcu âsmâna çıkmış. Yüz yıl ceng olsa bir taşı kopmaz. Begler ile Karaman kal'ayı seyr ederken anı gördüler deryâ içinde kırk dâne ejder gibi gemi zuhûr eyledi. Cümle Frenk kâfiri gemiler taşra çıkub ve kal'adan taşra çı-

◗ 17 a kub serâpâ som demüre ◗ gark olmuş. Sahrâ pulâd deryâsı gibi çalkandı. Elli yedi bin İslâm ʿaskeri bir yere cem' oldular.

Karaman eydür:

– Ey begler! Kaçmak erlik değildir. Cümle şehid olmak gerekdir dedi. Tâ kıyamete degin nâmımız erlikle söylene dedi. Cümle atlı ve yayak ʿalem pervâzın açub tabl nakkare dögüb on bin Bolkar'ın seng-endâzın

öñe sürdüler. Sağ kola Moğol tâifesi durdu. Sol kola Kürd Türkmân ʿaskeri durdu. Kâfir begleri alây bağlayub İslâm ʿaskerine karşu durdular. Tekfûr Kostantin kırk bin kâfir göndermiş idi. İki alây bahr-i ummân gibi çalkandı. İskenderun begi Markos begi çarkacıyla meydâna girdiler, er taleb eylediler. Bolkar bin Aydın Beg yedi bin yigit ile mukabil erişüb sapâna taş koyub şöyle saldılar taşı ki kafaların târmâr eylediler. Aydın Beg kendü eliyle meydâna yigirmi kâfir depeledi. Bir dırâz kaamet kâfir meydâna girüb dîv gibi Aydın'ı pâreledi. Karaman Beg gürzün getürüb at sürüb üzengi üzerine kalkub şöyle darb eyledi ki kâfiri sinesine varınca hurde hâm eyledi. Andan, altmış bin kâfir seyl gibi akdı. Cümle İslâm ʿaskerile ◗ karuşub toz şöyle kopdu ki ʿâlem görünmez oldu. Sekiz gün gice ve gündüz ceng olub gövdeler dağ gibi yığıldı, kanlar seyl gibi, kılıc yıldırım gibi parladı. Kıyâmet gününe döndü. Kâfirden ve Müselmândan yigirmi bin âdem toprağa düşdü. İslâm ʿaskerinin yarı kalmadı. Dokuzuncu gün mu'cizât-ı Muhammed erişüb kâfir sınub kaçdı. İslâm begleri şöyle za'if olmuş idi ki âdem kovmağa mededleri kalmadı idi. Âhir konub yâr(e)lerin bağladılar, ölenler içün ağladılar. Karaman kavminden yâresiz âdem yoğdu. Gayret edüb kal'aya karşu kondular Kosun Begi isteyüb araya begler boğub sulh eylediler. Yüz bin sikke filori, bin pâre kumaş, Silifke kal'asını verdiler. Yılda kırk bin filori harâc vermekde oldular. Karaman Beg Silifke'yi Hamîd Bege verdi. Beş yüz hisâr eri yazdı. Aydın begi yedi bin Bolkar ʿaskerile muhâfazaya kodu. Kendüsi Mud şehrine geldi. Melik Arslan'ı pişkeş ile Muştuluk mektûbı yazub vâfir kâfir esiri ile Konya'ya sultâna gönderdi. Melik Arslan Konya şehrine gelüb divâna girüb cümle getürdüğini sultâna ʿarz eyledi. Sultân şâd olub Melik Arslan Karaman'ın eyledüğü bahâdırlıkları bir birin beyân eyledi. ◗ Sultân hil'at verüb muhâbbet-nâme yazub Melik Arslan'la Karaman Bege gönderdi. Ez-in-cânib, Karaman Beg, ʿazm-i Sivas edüb şehr-i Sivas'a geldi. Ertenâ'yı Kayseriyye'ye gönderüb kendüsi ʿayş safâya başladı. Melik Arslan sultândan hil'at ve muhabbet-nâme getürüb Karaman cümle begleri ile ʿayş safâ edüb ziyâde zevk safâ ile mukayyed oldular.

◗ 17 b

◗ 18 a

Râvi eydür: Engüri tarâfının begi Ermeni idi, re'âyâsı Müselmân idi. Sultâna harâc verirler idi. Hisâr kâfir elinde idi. Adına lâ'inin, Kara Dâvud derlerdi. Müselmânlara muhkem cefâ ederdi. Karaman Bege bu husûsu çok söylediler. Karaman Beg sultânın hâtırı içün mukayyed olmaz idi.

Râvi eydür: Kayser Beg Ertenâ'nın bir karındaşı var idi. Halil Beg derler idi. Bir gün şikâra çıkub gezerken Engüri beginin bir karındaşı var idi.

Adına Kaypur derlerdi. Develi Karahisâr'da beg idi. Av üzerinde Halil'e râst gelüb meger ezel aralarında husûmet vardı. İki yüz âdem Halil'i tudub Engüri'ye karındaşı Dâvud'a gönderdi. Ertenâ karındaşının esir olduğun

◗ 18 b duyub 'asker cem' edüb Karaman'a geldi. ◗ Buluşub ağladı. Eydür:

– Hemîşe bu mel'ûn, Müselmânlara cefâ üzeredir. Bize dahi cefâ üzredir, ne buyurursuz, ne tedârik edelim, dedi.

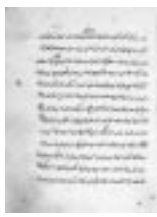
Karaman eydür:

– Bir dini yok kâfirdir, varub vilâyetin harâb idelim dedi. Melik Arslan buyurdu; 'adâveti giderin, vâki' olan mâcerâyı sultâna bildirin, dedi. Karaman mektûb yazub Kaya Begi ve Şeyh Yûnus'u Konya'ya gönderdi. Divâna girüb sultâna sundular. Vezir açub okuyub mefhûmun bildirdi. Bir mektûb Moğol begi ve İsmâ'il Ağayı bile koşub Engüri'ye gönderdi. Varub mektûbu mel'ûna sundular. Mel'ûn mektûbu yazub sultâna gönderdi. Süleymân Pâşâ açub okudu. Demiş ki:

– Pâdişâhım! İki hasım birbirine râst gelüb birbirin helâk eylemişler. Benim ortada nem vardır? Karaman'ın murâdı vilâyeti benim elimden almakdır, dedi. Her ne buyurursunuz, emir sizindir, demiş. Vezirlerde Karaman'ın hasmı var idi. Hacı Begler gibi, Sâhib gibi. Dediler ki:

– Pâdişâhım Karaman Konya'yı almak diler. Engüri degildir, dediler. Sultân mektûbu Karaman'a gönderdi. Alub okudular. Demiş ki:

– Ey Karaman! Elin sözün gerçek idi. Yürürsen edebin ile ulaş!

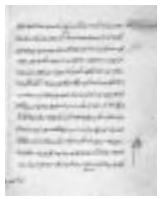

◗ 19 a demiş. Elhâsıl ◗ arada on kerre mektûb gidüb geldi, kaabil olmadı. Kâfir cefâyı ziyâde eyledi. Bir mektûb gönderdi ki:

– Pâdişâhım, lûtf edüb müfsid sözüne uyma. Bize destûr ver. Müselmânlar kâfirin elinden zebûndur dedi. Sultân gene icâzet vermedi.

Ertenâ eydür:

– Ey (Karaman) Beg! Sultân da bildüginden kalmasun. Sür, 'askerin cem' eyle, dedi. Karaman, beglerin cem' edüb otuz sekiz bin er cem' kıldı. Aydın'ı, Kosun'ı mukaddem edüb ön saldılar. Kendüler ardınca yâb yâb varmakda idi. Kosun, Aydın, altı bin er ile sabâh namâzında gâfil Devle Karahisar'ı basub cümle kâfiri kılıcdan geçürüb kal'ayı zabt kıldılar. Gelüb Karaman dahi erüşüb cum'a namâzın anda kıldılar. Ez-in-cânib, Engüri'ye feryâdcı erüşüb Kara Dâvud kıssayı bilüb on iki bin Ermeni kâfirini serâpâ demüre gark edüb gelmekde.

Râvi eydür: Karaman yanında dört Moğol begi var idi. Birine Devletşâh derler, karındaşına Bâbuk derler, birine İsmâ'il Ağa derler, birine Atâ Beg derler. Bunlar on beş bin Tatara mâlik idi. Bunları Engüri kâfirine karşu gönderdi. Turğud, Kaya ve Kosun ve 'İmâdeddin bir yanadan gön-

◗ 19 b derdi. Aydın ve Menteşa ◗ ve Hamîd ve Mirzâ Bahâdır dört bin Kürd 'as-

keriyle gönderdi. Karaman kendüsi Ertenâ ile Engüri üstüne yürüdü. Yedi cânibden ʿasker mukabil olub cengde iken Karaman gelüb hisârı zor ile zabt eyledi. Kilisâları yakub câmiʾ eyledi. Kâfirleri taşra koyub reʾâyâ bağladı. Müselmânları hisâra koydu. Engüriʾyi maʾmûr eyledi.

Râvi eydür: Karaman begleri Engüri begine bir sahrâda râst gelüb karşusundan Bolkar kavmi, bir cânibden Kürd Türkmân begleri yürüdü. Sekiz gün muhkem ceng eylediler.

Râvi eydür: Karaman, Ertenâ Beg şehri maʾmûr eylediler. On bin demür tonlu er ile ardından erişüb on bin Moğol dahi eyle tîğ urdular ki kâfir zebûn olub Engüriʾye kaçdı. Gelüb gördü ki şehri Müselmân zabt eylemişler. Cümle rızkın alub ʿAcem diyârına varub Kars kalʾasın maʾmûr edüb anda kaldılar.

Râvi eydür: Karaman Engüriʾye gelüb ne kadar yaylak var ise Moğol tâifesine bağışladı. Ol zamândaki Moğol tâifesi diyâr-ı Rûmʾa gelmişlerdi. Sultân bunlara Begşehri yaylakların ve Ilkun yaylakların ve Nigde otlakların vermiş idi. ◗ Kuvvetlü güçlüydü. Bunlar boy boy, oba oba. Pâdişâhlarının bunlarda yüz ʿaskeri yoğdu. Dâvudʾun ne kadar otlak ve yaylakı var ise Karaman bunlara bağışladı. Cümle Moğol gelüb Karamanʾın başına cemʾ oldular. Engüri tarafında ne kadar kalʾa var ise kâfir elinden alub zabt eyledi. Ez-in-cânib, sultân duyub bî-huzûr oldu. ◗ 20 a

Hacı Begler Emir Musâ eydür:

– Fırsat elde iken helâk eylemedin, şimdin gerü kaabil olmaz, dediler.

Râvi eydür: Karaman ʿaskerin cemʾ edüb Kayseriyyeʾye geldi.

Ertenâ eydür:

– Sultân, ziyâde bî-huzûr oldu, dedi.

Karaman eydür:

– Varub birşiriz, dedi. Hemân yigirmi sekiz bin er ile Konyaʾya geldi. Erte divâna girüb pişkeş çekdi. Girüb sultânın dizin öpdü. Alduğu kalʾanın miftâhların ʿarz eyledi. Sultân iltifât eylemedi. Karaman kakayub yigirmi sekiz bin er ile yarar dilâverler ile göçüb gitdi.

Râvi eydür: Bir sebeb dahi bu oldu ki, Lârendeʾyi sultândan ricâ eyledi ki mekân edine.

Sultân eydür:

– İki pâre makbûl şehrim vardır. Ânın dahi birin sana mı vireyim, dedi. Lârende, atam dedem ◗ tahtıdır dedi. Karaman kakayub gitdi. Sultân korkdu. ◗ 20 b

Süleymân Pâşâ eydür:

– Hasud sözüne uydun. Zirâ Karamanʾın sana hıyâneti yoğdu. Eger olaydı üç günün içinde cümle mülkini zabt eylerdi, dedi. Ammâ Hacı Beg-

ler sözine uydukca ziyân eylersin, dedi. Ez-in-cânib, Karaman Ermenâk'e gelüb safâya başladı. Melik Arslan Ermenâk'e gelüb Karaman'a eydür:

– Ey Karaman Beg! Cümle fesâd Hacı Beglerindir dedi. Divân-ı sultânda söylenen sözleri beyân eyledi. Karaman fırsât gözetdi.

Râvi eydür: Lârende'yi Mîrşâh'la Hacı Begler taleb ederlerdi. Sultân Lârende'yi Hacı Begler'e verdi. Hacı Begler gelüb zabt eyledi. Karaman'a haber oldu ki Lârende'yi Sultân Hacı Begler'e verdi dediler. Karaman hemân av bahânesiyle Ermenâk'den sürüb Lârende'ye geldi. Hacı Begler duyub istikbâl eyledi. Karaman Hacı Begler'i görünce arslan gibi kapub berdâr eyledi. Âna mensûb olanları kırub şehri zabt eyledi. Gördü ki bir âbı hevâsı sovuk şehrdir. Emr eyledi, bir sarây-ı 'azîm binâ eylediler. Şehrlüye ri'âyet ve 'adâlet eyledi. Altı yıl sâkin oldu. Taht edindi. Ez-in-cânib ◗ sultân duyub bî-huzûr oldu. Etrâf u eknâfa mektûb salub 'asker cem' eyledi. Germiyân geldi, Kürd İsfendiyâr geldi.

◗ 21 a

Râvi eydür: Antâliyye ol zamânda kâfir elinde idi, Müselmân elinden almış idi. Her zamân Frenk 'asker çeküb Begşehri'ne gelince harâb eylemiş idi. Şikâyetci dünyâyı dutmuş idi. Teke Pâşâ dahi sınub sultâna gelmiş idi.

Vezirleri cem' edüb eydür:

– Hasma iki konak karşu çıkub cenge gidelim. Dediler ki:

– Pâdişâhım! Karaman'a müdârâ edüb ri'âyet kılalum, ânı Frenk'e gönderelim. Biz safâ üzerine olalım varub, Frengi tağıda, dediler. Bizim gönlümüzdeki Karaman'da yokdur.

Süleymân Pâşâ eydür:

– Pâdişâhım! Lâyık olan budur. Zirâ Karaman'ın başında 'asker çokdur ve hazine çokdur, müdârâ lâzımdır. İki düşmen ile cenge kaadir degiliz, dedi. Sultân buyurdu, muhabbet-nâme yazdılar, hil'at ve kılıc verüb Süleymân Pâşâyı dört vezir ile Karaman'a gönderdiler. Ez-in-cânib, Karaman'a haber oldu ki, sultândan ilçi geldi. Karaman emr eyledi, Türkmân ve Kürdistân ve Moğol ve Oğuz begleri cümle istikbâl eylediler. Bir sarâya kondurdular. Ertesi ziyâfet eylediler. Süleymân Pâşâ muhabbet-nâmeyi ve hil'at ve kılıcı Karaman'ın öñünde kodu. Nâmeyi okuyub mefhûmun bildi. ◗ 21 b

Karaman eydür:

– Sultânın her hızmeti cânım üzerine. Bizim 'isyânımız yokdur. Sultân müfsid sözüne uyâr. Hacı Begler hasmım idi. Buldum öldürdüm. Âna niye bî-huzûr olur? Eger Lârende ise murâdı, cümle mülkim anındır, dedi.

Pâşâ eydür:

– Kâfir elinden vilâyet harâba varmış idi. İnsâf degildir bakub durmak.

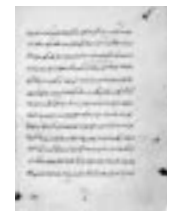
Lûtf edüb bu hızmeti edâ etmek gereksin, dedi. Karaman el başda koyub ser çeşm deyüb Hamîd Bege buyurdu. Cümle hâzır ve gâyib 'asker cem' edüb iki yüz yigirmi merd-i meydân, kırk dört bin demür tonlu 'asker ile kalkub Devletşâh Bâbuk Hân on bir bin er ile Moğol 'askerin evvel gönderdi. On bin 'asker ile Aydın ve Kaya Beg, Melik Arslan otak götürüb gitdi. Turğud, Bayburd, 'İmâdeddin dokuz bin Türkmân Oğuz kavmiyle gitdi. Hacı Bahâdınoğlu, Menteşa Beg sekiz bin Kürd dilâverler ile gitdi. Mirzâ Beg, Kosun Beg ve Hamîd Beg ve Ertenâ Beg on yedi bin Dâvudî zırhlı er ile Karaman Beg, Süleymân Pâşâ ile vedâ'laşub tabl ü nakkaresin ◗ döge döge Mud şehrine geldi. Andan geçüb Gülnâr'a geldi. Andan Ma'mûriyye öñünde Manavgat diyârına geldi. Andan göçüb menzil be-menzil Gölhisâr önüne kondu. Sahrâ bâr(g)âhla doldu. Serâperdeyi Karaman kurub iki yüz altun ve gümüş kürsî kurdular. Karaman geçüb oturdı. Cümle Moğol gördü. Türkmân begleri gelüb karşusına karar eylediler. Altı kapucı, dört yüz serheng, gümüş bilekli çâşnigîrler, sımât salub altun gümüş sahânlar ile dürlü dürlü nefâyis döşendi. Serv kaamet mahbûblar bâde-i gülgûn getürdüler. Kadeh üçer üçer devr edüb her biri bir mest ejderhâya döndü. ◗ 22 a

Râvi eydür: Gölhisâr'ın bir fitne lâ'in dizdârı var idi. Gelüb Karaman'a buluşub ol gün ziyâfet ânın idi. Karaman Beg, kâfirlerin ahvâlinden suvâl eyledi.

Dizdâr eydür:

– Şimdi 'askeri falân yerde safâdadır dedi. Karaman, mestânile beglere emr eyledi ki: Hemân baskun edelüm, dedi. Moğol 'askerin evvel gönderüb kendüsi Bolkar'ın yedi bin seng-endâz 'askerin önüne alub sâfi demüre gark eyleyüb ikişer yedek ile otuz dört tünd-hûnân dökücü 'asker ile menzil be-menzil yürüdü. Ez-in-cânib, kâfire haber oldu. Dişden dırnağa varınca ◗ sâfi demür olub otuz sekiz bin kâfir deryâ gibi çalkandı. Bir cânibden on bir bin tîr-endâz Moğol Tekbîr(le) üstüne yürüdü. İki tâğ birbirine tokunur gibi dokundu. Âdem na'rasından, gürz gütledüsünden dünyâ sarsıldı. Ok yağmur gibi yağdı. Bir fasl Moğol ceng eyledi, sınmağa başladı. Ânı gördüler ki bir 'azîm toz belürdü. Karaman Beg nazar eyledi, sahrâyı kan bürümüş. Karaman, şemşir sadâsın görüb mest peleng gibi güm güm gümleyüb tîğın çeküb arslan gibi na'ra urdu sâğ kolda idi. Turğud ve Bayburd ve Hamîd on bin yarâr dilâver ile Kayseriyye Begi Ertenâ yürüdü. Altı bin dilâver ile Sivas 'askeri Hacı Bahâdın ve Menteşa yürüdü ve Kosun kâfirin dört yanın alub hây hûyda sahrâ yankulandı. Yerin bir katı âsmâna çıkdı. Kâfirin iki serdârı var idi, birisine Niko ve birine Marko derlerdi. 'asker sürüb üç kerre Karaman üstüne yürüdüler. 'asker Karaman'ı ol hâlde görüb Tekbîr getürüb yedi bin dilâver ile şöyle ıkdâm ◗ 22 b

eyledi ki kâfirin 'alemin yıkdı. Yanko görüb Karaman ile mukabil erişüb
◗ 23 a kütâ küt gürz ceng eyledi. Karaman hemân gayrete gelüb ◗ kâfire yine erişüb bir gürz urdu ki, yıkub bağladı. Elhâsıl, on bir gün karışub ceng eyledi. İki cânibden yedi bin er toprağa düşmüş. Ceng gitdikce ziyâde oldu.

Râvi eydür: Karaman, Kosun'ı yanına çağrub eydür:

– Biz kâfir ile ceng ederken kal'aya bir çâre eylesen olmaz mı, dedi.

Kosun eydür:

– Nola, cân baş üzerine, deyüb dönüb gitdi. 'askerine geldi. Ma'lûmdur ki Kosun kâfirden dönüb Müselmân olmuşdur. İki bin kişi dönmüşdür. Ez-in-cânib, bu iki bin er ile Kosun, kâfir şekline girüb Antâliyye kal'asının kapusu önüne gelüb çağrışdılar. Fisandon nâmına bir kâfir bekci komuşlar idi. Kapu üstüne gelüb sordu:

– Kimsiz, dedi.

Kosun eydür:

– Kıbrıs'dan yardım içün geldik. On bin kâfir idik. Altı bin anda cengde kırıldı, iki binimiz gemide, iki binimiz kal'aya bekciliğe gönderdiler, dedi. Fisandon inüb kapuyu acdı. İçerü girüb kapuyu bağladı. Fisandon'a sordu ki ne kadar bekci vardır, dedi.

Fisandon eydür:

– Beş yüz vardır, dedi. Fisandon'a, Kosun hep bir yere cem' eyle dedi. Cümlesin cem' eyledi. Kosun işâret eyledi. Cümlesin kılıcdan geçürüb

◗ 23 b kal'ayı zabt eylediler. Ammâ çok hazine çıkdı. Kosun'un ◗ bir karındaşı var idi, Elvâh derler. Altı yüz yigit ile kal'ada koyub dört esir çıkarub altı bin er ile leşgergâna geldi. Kâfirin ardında kovalayub öyle urdular ki kılıclar sadâsı feleğe çıkdı. Bir ay ceng oldu, kâh sıngunluk gösterüb. Moğol begelerinden İsmâ'il Ağa var idi. Begşehri'nde sâkin idi. Altı bin Tatar ile gelüb Karaman'a kul olub kâfirin ardınca Devletşâh, Atâ Beg, İsmâ'il, Bâbuk, Kaya Beg, Eşref, Aydın, yigirmi sekiz bin er gönderüb Karaman, Antâliyye cânibine gitdi. Zirâ Kosun feth haberin getürüb miftâh vermiş idi. Gelüb kal'ayı temâşâ kıldı. Cümle hazineyi zabt eyledi. Kosun, Melik Arslan'ı miftâh ile Konya'ya gönderdi. Karaman, Gölhisâr önüne gelüb 'ayş ve safâya başladı.

Râvi eydür: Kâfir kaçub Görkes'e geldi. Kimi gemiye binüb Kıbrıs'a gitdi. Ol zamânda kâfir(in) Görkes'den pek kal'ası yoğdu. Begler dahi dönüb Karaman'a gelüb Moğol begler ile 'ayş 'işrete başladılar. Ez-in-cânib, Melik Arslan kal'anın miftâhın kâfirden bin altı yüz esir ile gelüb sultâna 'arz eyledi. Sultân hil'at verüb muhabbet yazub Karaman'a
◗ 24 a gönderdi. Melik Arslan yine Karaman'a gelüb mektûbu ◗ verdi. Karaman Sultânın sözün begenmedim, sana bir hile edüb kırdıydı.

Karaman eydür:

– Ben âna kemlik eylemedim. Kırsa emr Hudânındır. Nihâyet şehid olam! Ne sa'âdetdir?

Râvi eydür: Sultân, mahfî vüzerâ ile şöyle müşâvere eyleyüb Karaman ahvâlin vüzerâ dediler ki:

– Pâdişâhım, hile gerek, yohsa zor ile olmaz, dediler. Teke Pâşâya Antâliyye'yi verdiler. Bir begin eline zehir verdiler, mektûb ile Gölhisâr dizdârına gönderdiler. Ez-in-cânib, Karaman iki yüz yigirmi sekiz demür kuşaklı pehlivânla altun sandâli üzerine oturub bir yanında Moğol begleri, bir yanında Kürd Türkmân serverler ile meclis kurub meydâna bâde getürüb Rûm Yunân dilberler ile raksa girüb kelleler germ hâtırlar nerm olub oğlu Mehmed Beg dahi yanında idi. Dizdâr lâ'in her gün 'arak getürürdü. Bir gün beg gelüb zehr-i mektûb(u) dizdâr-ı bî-dîne sundu. Dizdâr mektûbu okuyub mefhûmun bildi. Zehri gizleyüb fırsat gözledi. Ammâ Karaman, kâfir elinden ne kadar mâl ve hazine aldı ise oğlu Mehmed Beg ile Aydın ve Hamîd'i bile koşub Bergün yaylâğında olurdu, evi ve 'avretiyle Mehmed Beg üç yüz deve yükü cebehâne, yüz katır yükü altun gümüş götürüb bir mağaraya ◗ mahzen edüb gene Gölhisâr'a geldi. Ez-in-cânib, Karaman ◗ 24 b

begleri destûr verüb kendüsü tahsil-i mizâc içün Gölhisâr öñünde 'ayş 'işrete başladı. Her gün dizdâr-ı bî-din, bir şişe 'arakı ile gelürdü. Bir gün lâ'in geldi gördü Karaman yalnız oturmuş. 'Arak ile dizdâr ilerü varub du'â eyledi. Zehr-nâk 'arakı bir câme koyub Karaman'a sundu. Alub ecel câmın nûş eyledi. Aydın Beg ve Kaya Beg ve Menteşa Beg ve oğlu Mehmed Beg yanında idi. İçdigi gibi cigeri pâre pâre oldu. Karaman kıssayı hemân bildi, âh eyledi. Hemân hancer çeküb dizdârı tutdu:

– Hay mel'ûn, kıydın bana, deyüb hancer ile şöyle urdu ki, bir yüzünden bir yüzüne çıkdı, kendi dahi yıkıldı. Çe fâide! Tâ ezelden takdir-i kalem böyle imiş. Begler feryâd edüb yakaların çâk eylediler. Karaman gözün açub eydür:

– Ey beglerim! Gayret edüb oğlumu düşmen eline vermeyesiz ve ey oğlum! Sen dahi cehd edüb kanımı sultâna komayasın, dedi. Cân-ı 'azizin Hakk'a teslim eyledi. Ez-in-cânib,

beyit

Sunub câm-ı ecel sâki-yi devrân *Alub nûş eyledi âhir Karaman*
Küçâ Keyhusrev-i Hâkaan ü Fağfur ◗ *Ki ber-mülk-i cihân dârende meşhûr* ◗ 25 a
Küçâ Dârâ vu Cemşîd u Feridûn *Ser-i a'lâm-ı şân-ı bîsûd-ı gerdûn*

eydür.

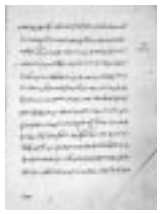
Karaman'ı tâbuta koyub Ermenâk'e götürüb defn eylediler. Ez-in-cânib, sultâna haber erişdi ki:

– Düşmenin helâk oldu! Sultân 'asker çeküb Lârende(ye) gelüb Karaman'ın ne kadar begleri var ise ri'âyet eyleyüb mansıbların verüb cümlesiyle müdârâ eyledi. Ez-in-cânib, Aydın, Hamîd ve Turğud ve Kaya Beg, Mehemmed Begi ve Mahmud Begi alub Bolkar Tağına çıkdılar. Öyle sarbdır, Süleymân'ın dîvleri gele, kimseyi alub gitmege kaadir olmazlardı. Evi ve 'avreti, Bergüb yaylağında iki oğlu bile kaldı. Biri Kasım ve biri Halil. Ez-in-cânib, Sultân cümle mülk-i Karaman'ı, İbn Hûten nâmında bir kimesneye verdi. On bin âdem bile koşdu, dedi ki:

– Karaman'ın oğulların bulub helâk etmeyincek fitne basılmaz, dedi. İbn Hûten fırsat gözedüb dururdu:

– Mehemmed Beg, yaylaka anasına geçer, dutub helâk eyle, dedi. İbn Hûten, sultânın cevâbın işidüb:

– Emr sultânımun! deyüb 'asker çeküb Ermenâk'e geldi, andan Mud'a geldi. Karaman'ın cümle mülkün rızkın zabt eyledi. Ol kadar

25 b cehd eyledi, Karaman'ın oğulların ve beglerin ele getüremedi. Fırsat gözetmeye başladı. Ez-in-cânib, Karaman begleri ve iki oğlu Bolkar Tağında sâkin oldular.

Râvi eydür: Şeyh-i 'azîm var idi. Velâyeti, kerâmeti zâhir olmuş. Adına 'Ârız derlerdi. 'İlm-i rasadda Aristo'ya, 'ilm-i nücûmda Zeryûce, 'ilm-i hikmetde Eflâtun, 'ilm-i felâsefede Calinûs idi. 'ilm-i külliyâtda ve cüz'iyâtda nazîri yokdu. Ez-in-cânib, Aydın, Hamîd, Turğud, Kaya, Mehemmed Begi alub ol pîre götürdüler. Mehemmed Beg pîrin elin öpdü. Dediler ki:

– Ey 'Âkîl-i cihân! Ma'lûmundur, Sultân Şâh Karaman'a zulm eyledügü. Lûtf edüb bu civânın tâli'in devlet ve dünyâ el verüb babası menziline varır mı, varmaz mı, dediler.

Râvi eydür: 'Ârız, Mehemmed Begin tâli'in tutub cevâb verdi ki:

– Gerçe gaybı Allah bilür ammâ bu civân, sultândan atâsı kanın alur, cümle mülk-i sultâna hükm (eder) dedi.

– Ammâ muhkem hıfz edin, dedi ve hem, benim yanıma gâhi getürün, 'ilm ta'lim edeyin, dedi.

Râvi eydür: Sekiz yıl bu iki nev-civâna 'ilm ta'lim eyledi. Her 'ilm(i) tahsil kıldılar. Hamîd Begden silâhşorluk sanâ'atin dahi tahsil eylediler. Ez-in-cânib, sultân müdâra edüb Karaman'ın beglerine ri'âyet eyledi.

26 a Her birine bir sancak verüb fitneyi basdı. Mirzâ'ya Ermusun'u verdi. Ertenâ'ya ri'âyet eyleyüb Kayseriyye'yi gine mukarrer eyledi. Hacı Bahâdın'a ve Menteşa'ya Sivas'ı verdi. Moğol beglerin(den) Devletşâh(a) İs-

haklı'yı, İsmâ'il Ağaya Begşehri'n, Bâbuk'a Nigde'yi ve Atâ Beg'e Ilgun'u verüb cem'iyyeti dağudub İbn Hûten'e mektûb saldı ki:

– Karaman'ın oğulların ele getürmek üzre olasın dedi.

Râvi eydür: Mehemmed Beg on sekiz yaşına kadem basdı. Öyle mehâbet bağladı ki vasf olunmaz. Kırk oğlan var idi, bile-doğmuş büyümüş. Mehemmed Beg lâlalarına danışub varub vâlidesin ziyâret ede.

Aydın eydür:

– Ey şehzâde! İbn Hûten niçe yıldır ki senin fırsatın gözler. Nice gidersin, dedi. Mehemmed Beg gördü bunlar destûr vermezler. Hasret âteşi cânını yakdı. Bir gün uğrunca kırk nevcivânla bir gice süvâr olub Bergüb Yaylağına geldi. Anda sarâyları var idi. Vâlidesi ve iki kücek karındaşı onda olurdu. Vâlidesine buluşub gâyet hasret idi. Birkaç gün koyuvermedi. Ez-in-cânib, gözcüler, İbn Hûten'e haber ergürdüler. Hemân yedi bin er ile gelüb bir gice basub Mehemmed Begi kırk yâri ◗ ile götürdü. Anasının feryâdı âsmâna çıkdı. Lâlaları tuyub gama düşdüler dediler ki: ◗ 26 b

– Mahmud sağ olsun! Tedbirin fâidesi olmadı, iş takdirindir, deyüb 'Ârız Hekîm'e vardılar. Olan mâcerâyı haber verdiler. Ârız, 'ilm-i nücûma bakdı, tâli'in gördü.

Eydür:

– Ey begler! Gam yemen, devlet ol yüzden zuhûr ede gibi inşâallah dedi.

Aydın eydür:

– 'Alâüddin eline giren hiç sâğ kurtulur mu, dedi.

'Ârız eydür:

– Üc yıla dek zuhûr eylemezse her sözüm yalan olsun! Bunlar bu cidâlde kaldılar. Ez-in-cânib, İbn Hûten, Mehemmed Begi gördü ki bir nev-civân! Gözler görmüş degil. Helâk eylemesin ma'kul görmedi.

Râvi eydür: Mirzâ Bahâdır ve Melik Arslan, Mehemmed Begin tutulduğun tuyub ılgâr edüb İbn Hûten'e geldiler. Dediler ki:

– Ey İbn Hûten! Eger bu civâna hatâ ergürecek olursan cümle Karaman begleri tuğyân edüb seni mülkinden çıkarmaları mukarrerdir. Karaman'a eyledigin zulm yeter. Pâdişâhunuza ri'âyet etmen ile kimse karşu komadı. Cüz'i bahâne ararlar, öyle bil, dedi. İbn Hûten korkub Mehemmed Begi sultâna bildirdi. Bir oğlân ◗ gönderdi. Sultan Mehmed Begi ol kırk oğlâncıkları yanından koyuvermedi. ◗ 27 a

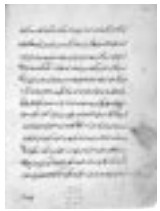
Oğlu söyleyüb eydür:

– Dünyâ nice şehzâdeleri bir dûna hızmetkâr eyler. Elhâsıl, üç yıl geh aşikâre, uğrun, İbn Hûten'in yanında oldu. Bir gice bir düş gördü: Eline bir yeşil 'alem, barmağına bir zümürrüd hâtem dakdılar. Uyanub bu kırk civânlar dediler ki:

– Yakında şâh olursun dediler. Elhâsıl, bir gün bir mektûb sundular. Demişler ki:

– Halk seni gözler, hareket eyle, ey İbn Karaman! Nice bir kulluk edersin bir ırgada, demişler. Mehemmed Beg fırsat bulmadı. Hikmet-i İlâhi şöyle vâki' oldu ki, Mud yanında bir devletlü dügün eyledi. Karaman'ın muhiblerinden idi ve hem ol zamânda kâfir korkusundan gelini bir köyden bir köye alub götürmezler idi. Düğün sâhibi gelüb İbn Hûten'den tabl 'alem istedi ve hem Mehemmed Begi bilece-ver, ihsân eyle dedi. Yüz bin belâ ile gönlün edüb tabl 'alem verüb ve kırk yâriyle Mehemmed Beg cümle üç yüz er ile Mud şehrine yakın gelüb ol kırk civânlar dediler ki:

– Cân verecek gündür, dediler. Birisi 'alem kapub dikdi, birisi çağırdı ki:

◗ 27 b – İl gün Karamanoğlu Mehemmed Begindir, dedi. Tabl nakkare ◗ kütâ küt dögdüler. Ol sâ'at üç bin er bir günde biriküb gelüb Mud'a girüb oturdular. Bolkar'a haberci gönderdiler. Ol gün Mud içinde çok âdem helâk eylediler. Ez-in-cânib, Ermenâk'e İbn Hûten'e feryâdcı erişdi:

– Ne durursun? Cümle 'âlem Karamanoğlunun başına birikdi dediler. Hemân İbn Hûten 'asker çeküb Mud'a erişdi. Mehemmed Bege haber oldu. Karşu mukabil çıkub duruşdular. İbn Hûten, sınub Ermenâk'e kaçdı. Mehemmed Beg yolları bağladılar. İbn Hûten geçemeyüb kaldı. Bolkar 'askerine muştucu gelüb Mahmud Begi, Aydın ve Hamîd ve Kaya ve Eşref ve 'Ârız Hekîm gelüb Mehemmed Begi gördüler ki yigit olmuş mânend-i Kahramân!

Râvi eydür: Etrâf eknâfa mektûb salub evvel Ertenâ yedi bin Kayseriye 'askeri ile geldi. Andan Moğol kavmi İsmâ'il Ağa, andan Devletşâh ve Atâ Beg ve Bâbuk Hân, yigirmi bin Moğol 'askeri ile bunlar geldi. Sivas begleri Hacı Bahâddinoğlu, Menteşa, dokuz bin Kürd 'askeri ile Ermedyûn Beg Mirzâ Beg, Melik Arslan ve Kosun geldiler. Ez-in-cânib, kırk altı bin er cem' eyleyüb Âsmâna erişdi. Divân eyleyüb iki yüz yigirmi sekiz

◗ 28 a Karaman'ın pehlivânı cem' olub ◗ Mehemmed Beg eydür:

– Sultândan intikam alub Karaman'ın rûhunu şâd eylemek gerekdir, dedi. Bunlar eydür:

– Cân baş yoluna olsun. Sen buyur biz dutalım dediler. Ez-in-cânib, İbn Hûten destmâlin boğazına dakub gelüb Mehemmed Beg nazarında yer öpüb:

– Ey şâh! Hasmın ben degülem, 'Alâüddin'dir. Ben sana eylik eyledim, merdümlük oldur ki sen dahi eyilik eyleyesin dedi. Begler dediler ki ma'kul budur, eyilik eyle dediler.

İbn Hûten eydür:

– Lûtf edüb yol verin geçüb gidelim, dedi.

Mehemmed Beg eydür:

– Kanı atâmın hazinesi, dedi. İbn Hûten ne kadar cebe-hâne ve hazine aldı ise teslim eyledi.

Râvi eydür: Mehemmed Beg 'asker çeküb Lârende'ye geldi. Emîr Musâ hâkim idi. 'Alâüddin'e mensûb olanları alub Konya'ya kaçdı. Karamanoğlu'na kapucubaşı Kökez beg ve Gücer, dört bin yigit ile istikbâl edüb Mehemmed Begi şehre getürdüler. Gelüb Karaman'ın sarâyların ma'mûr edüb kendi dahi zibâ sarâylar yapdı. Andan sonra bir mübârek gün tahta gecürdüler. Duâ' ve senâ ile.

Râvi eydür: Mevlânâ 'Ârız(ı) vezir eyledi. Hacı Bahâdır'ı vezir eyledi. Melik Arslan'ı ◗ vezir eyledi. Mahmud Pâşâyı vezir eyledi. Turğud ve Bayburd ve Kaya 'İmâdeddin(i) on dört bin Türkmâna serdâr eyledi. Bolkar, Aydın, Gülnâr 'askerine, Hamîd ve Kosun ve Kürd kâfirden 'Alâüddin'den otuz bin cebe ve zırh kalmış idi. Ermenâk kal'asında idi. Getürüb 'askere üleşdirdi. Sahrâ-yı Lârende bârgâhla doldu. Her gün kendüsi bir altun kürsî üstünde otururdu. Karşusuna dört yüz pulâd kürsî kurdu. Gelüb dört yüz bahâdır server oturub Ertenâ Beg ve Moğol begleri Devletşâh ve Bâbuk ve Atâ Beg ve İsmâ'il Ağa, yigirmi bin Moğol 'askeri ile gelüb sol kolda karar eyledi ve Şeyh Yahyâ ve Mevlânâ 'Ârız, hem müftî ve hem vezir idi. Şeyh Hasan, Mevlânâ Gaddârî ve Mevlânâ Cüneydî, kırk müftî, şeyh vâ'iz oturdu. Divânında hâzırlar idi. ◗ 28 b

Râvi eydür: Otuz yedi bin üçer yedekli tünd-hû Moğol, Kürd, Türkmân cem' edüb yigirmi bin piyâde seng-endâz Bolkar ve Gülnâr, Rûm 'askerin cem' eyledi. Kurulan bârgâhın bir ucu Karatağ'da ve bir ucu şehrde idi. Ez-in-cânib, Mehemmed Beg içün bir bârgâh-ı ser-bülend kurdular. ◗ Dört yüz pehlivân pulâd, sandali üzere geçüb oturdu. Kırk müftî, şeyh 'âlim oturdu, vezirler oturdu. Mehemmed Beg buyurdu: ◗ 29 a

– İbn Hûten'i getürdüler. Mufassal mektûb yazub Konya'ya sultâna gönderdi.

Mehemmed Beg eydür:

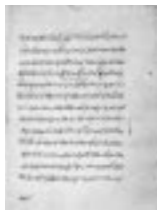
– Ey İbn Hûten, var gördüğün gibi sultâna haber ver, dedi. Ez-in-cânib, sultân, Karamanoğlu'nun zuhûr eyledüğün duyub korkub hazân gibi ditredi. Germiyân, Sâhib, Hacı Begleroğlu Halil, İsfendiyâr-ı Kerdiyye, Teke Pâşâ Süleymân Pâşâ, Karatâyı, Alişâr, Lâ'l Ağa yigirmi dört vezir cem' edüb otuz mîrân-ı 'ulemâ-ı ve zürefâ-ı rûzigâr, husûsâ ki hazret-i Mevlânâ, kırk müftî 'âlim, meclisinde hâzır idi. Karahân derler idi, bir beg var idi.

Eydür:

– Sultânım, altmış bin var, 'askerimiz. Emr eyle varub Lârende'yi yere berâber edelim, dedi.

Karatâyı eydür:

– Sulh edelim dedi. Her biri bir söz söylediler. Ez-in-cânib, kapuda galebe peydâ oldu. İbn Hûten içerü girüb Mehmed Begin mektûbun sundu. Süleymân Pâşâ açub okudu. Demiş ki: Sultân, Karaman yolunda cân bâş oynadur iken niçün kıydın, ◗ Allah'dan korkmadın? Karaman bir pâdişâh oğlu, senin kulun değil idi. Sana rızâ kulu idi. İmdi hâzır-baş ol. Vasiyyet yerine getürüb senden babamın kanın alam, vefâdârlığa 'ivâz ne ma'kule ederler sana bildiririm inşâallah, demiş.

◗ 29 b

Râvi eydür: Sen 'Alâüddin bin Keykubâd bin Keyhusrev bin Kılıc Arslan bin Ertuğrul bin Âl-i Selçuk isen, ben dahi Oğuz Hân bin Gelencân ibn Alp Arslan bin İbrahim Hân Sa'adeddin Nûreddin Karaman Hân bin Mehemmed Hânım; hân oğlu hânım. Şirvân Kûh-ı Elburuz'dan gelmiş idi benim aslım. Cümle Moğol Kürd ve Türkmân benimledir. Sultân-ı Moğolum, varurum vaktine hâzır olasın, demiş.

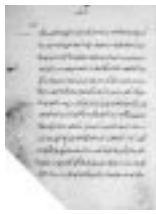
Râvi eydür: Meclisde Hazret-i Mevlânâ hâzır idi. Mübârek ağzın açub dedi ki:

– Ey sultân! Kork şâh-ı Moğol'dan dedi. Sultân, berk-i hazân gibi ditredi.

İbn Hûten eydür:

– Çok 'askere mâlikdir. Türkmân, Bolkar, Moğol Kürd begleri gelüb cem' olmuş. Mehîb dilâverlerle Lârende sahrâsı tolmuş. Kendüsi bir dilâver olmuş ki kahramânlar elinden 'âciz dedi.

Râvi eydür: Sultân altmış bin er cem' eyledi, oğlu Kıvâmeddin'i ser-

◗ 30 a

dâr eyledi. ◗ Kendüsi:

– Hazret-i Mevlânâ'nın sözünden korkdum. Karamanoğlu bunda gelürse ceng edevüz, dedi.

Râvi eydür: Kapucubaşı var idi, Moğol kavminden idi. Birine Saruhân, birine Orhân derler idi. Moğol kavmi, 'Alâüddin'den yüz çevrüb Karaman'a gitdikleri vakitde bu iki kapucubaşılıkdan çıkarub habs eylemiş idi. Karaman'ın vefâtından sonra gene mansıbların vermiş idi. Emîr Musâ ile bu iki Moğol begine mektûb verüb Lârende'ye gönderdi. Bunlar Lârende sahrâsına erişdi. Gördüler ki sahrâ bârgâhla tolmuş. Karamanoğlu'nun serâperdesinin kulesi âsmâna çıkmış. Kapucuları alub divâna geldiler. Gördülerdi ki Mehemmed Hân bir altun kürsî üstünde oturmuş, elinde yüz seksen vakiyye bir gümüş 'amud dutar. Sâğ ve solunda iki yüz otuz sekiz pehlivân oturmuşlar. İki (yüz) 'âlim müftî, şeyh, kadı 'âbid oturur. Altmış bin Türk, Bolka(r), Karaman Kürdistân dilâverleri, kimi turmuş, kimi oturur. Mehemmed Beg işâret eyledi, oturdular. 'Ârız Hekîm, mektûb(u) açub okudu. Demiş ki:

– Ey şeh-i Moğol benden, baban Karaman'ın kanın taleb edermişsin. Herçe ◗ bâd bâd, yüz çevirmem yokdur ammâ re'âyâ tağılur ve vilâyet harâb olur demiş. Ez-in-cânib, sultân, Fazlullah Pâşâyı uğrunca 'Ârız Hekîm'e göndermiş. Demiş ki lûtf edüb sulh edesiz. Vilâyet harâb olmaya. 'Ârız çok sa'y eyledi. Mehemmed Beg kayil olmadı. Şehnâme'de üstâd Yâricânî, Karamanoğlu'na sultânın gönderdüğü mektûbu(n) sûretin yazmışdır. Ez-in-cânib, ◗ 30 b

Be-Fazlullah Pâşâ ve be-'Ârız-ı *Sühânhâ. Dânen (?) hem-çûn (?)*

İbn Fars, mektûbda vâki' olan beyitler budur:

Bi-fazl-ı hak ez in leşker çi bâkest *Ki incâ leşker çün âb hâkest*
Ki u'râ leşkeri Tatar Türkest *Merâ(?) Şirân cengi pes sırr-ı kest*
Ki u'râ leşker-i Efrâsyâb est *Merâ çün resm (Rüstem?) sekr-i şebabest*

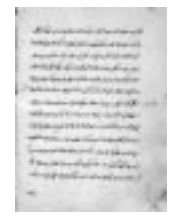
Râvi eydür: Karamanoğlu, mektûbun cevâbın tuyub gazaba geldi. Gözleri kanile toldu. Eyitdi:

– Allah verürse 'askerini at ayağı altında koyayın, vilâyetini yıkub yakub yere berâber edeyin deyü mektûb yazub yine sultâna gönderdi. Mehemmed Beg Saruhân'a eydür:

– Ey dilâver, işitdim, Alâüddin sana cefâ eylemiş. Cümle Moğol begleri bizimle olub sen anda olmana ◗ sebeb nedir? Bunda kal sana ri'âyet-i küllî edeyin dedi. Saruhân kaldı. Orhân'ile Fazlullah Pâşâ mektûbu alub Konya'ya geldiler. Karamanoğlu Saruhân'ı mîr-âhûr eyledi. ◗ 31 a

Râvi eydür: Karındaşı Mahmud Begi Ertenâ Begle Sivas'a gönderdi. On bin Kürd 'askeri ile varub bir ay oturdu. Andan kalkub Engüri'ye gelüb Alâüddin'in bir begi zabt eder idi, ismine Melik Nâsır derler idi. Karaman gelecegin duyub kaçdı. Mahmud Beg Engüri'yi zabt edüb Atâ Bege verdi. Andan sonra dönüb Kayseriyye'ye geldi. Ertenâ dahi 'askerin cem' edüb andan geçüb Nigde begleri Gazgancık, Nigde'yi zabt ederdi. Nigde'nin kapuların bağlayub cenge başladı. Ez-in-cânib, Mahmud Beg, Atâ Beg, Devletşâh, Ertenâ, Sivas Kayseriyye Moğol 'askeri gelüb Nigde'i çevürüb içerüden Gazgancık, taşradan Mahmud Beg otuz gün ceng edüb zor ile Nigde'yi alub Gazgancık'ı dutub begligin Bâbuk Hâna verdi. Gazgancık'ı Lârende'ye Mehemmed Hâna gönderdi. Mehemmed Hân buyurdu, Ermenâk kal'asında habs eylediler.

Râvi (eydür): Mahmud Beg yigirmi bin er ile Tarsus'a geldi. Varsak kavmin ◗ muhkem kırub şehri alub zabt eyleyüb Yahşi Hân oğulların ◗ 31 b

dutub şehrin begliğin Bahtiyâr'a verdi. Andan sonra geçüb Lârende'ye geldi. 'asker ile sahrâyı dol(dur)dular. Andan gelüb karındaşına buluşub sekiz pâre kal'anın miftâhın verdi.

Râvi eydür: Engüri'nden Melik Nâsır Tarsus begi ve Nigde begi Konya'ya gelüb sultânı görüb Karamanoğlu'ndan şikâyet eylediler. Dediler ki katl-i 'âmm eyleyüb vilâyetimizi aldı, hutbeyi ve sikkeyi kendü nâmına eyledi. Senin nâmın kaldırmak erkeklik değildir dediler. Sultân muhkem ıztırâba düşdü. Hemân emr eyledi. Oğlu Kıvâmeddin ve Erdeşir'i on bin er ile gönderdi. Bunlar gelüb Çıharşenbih Suyunun kenârına sultânın bârgâhın kurub kondular. Ez-in-cânib didebânlar gelüb Mehemmed Hâna dediler ki:

– Ne tursun? Sultân üstüne geliyor. Seni tutub şehrini cümle harâb etmege kasd eyledi. Mehemmed Hân bu sözü duyub ejderhâ gibi gümrenüb arslan gibi çengürüb gazaba gelüb buyurdu. Melik Arslan

◗ 32 a dört (bin) Bolkar 'askerin alub Kökez Kapucubâşı dahi on bin ◗ Karaman 'askeri ile geçüb bârgâh-ı ibn Karaman'ı getürüb bârgâh-ı 'Alâüddin'e karşu kurdular. Ânın ardınca on iki bin Kürd 'askeri ile Menteşa Hacı Bahâddin'i gönderdi.

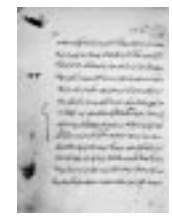
Râvi eydür: Sultân, Zülkaadiroğlu Mar'aş kavmin on dört bin er ile gönderdi. Yigirmi gün oturak edüb bir gün Kürdistân beglerin cem' edüb süvâr olub sultânın çarkacılarına râst gelüb ol gün 'azîm ceng oldu. Sultân cânibi sınub dönerken Zülkaadir begleri yürüyüb iki 'asker karışub hây hûy sesi âsmâna çıkdı. Anı görüb Bolkar'ın dört bin sapân atıcıları(ı) şöyle urdular tâşı ki sultânın 'askeri muhkem sındı. Ol hâlde iken tokuz bin Teke kavmi erişüb Karaman begleri sındılar. Köprüyü beri yüze geçürdüler. Ez-in-cânib, Mehemmed Bege haber erişdi:

– Ne tursun? 'askerin sındı, dediler. Mehemmed Beg buyurdu. Moğol begleri Devletşâh, Bâbuk Hân ve İsmâ'il Ağa ve Atâ Beg yigirmi bin tuhaf Moğol 'askeri ile şöyle yürüdüler ki ceng yerine gelicek gördüler ki sahrâ kızıl kana gark olmuş. Kütâ küt cengdir. Tîğlar yıldırım gibi şu'le verir;

◗ 32 b kelleler top gibi ◗ yuvalanur. Hemân Tekbîr getürüb Moğol tâifesi şöyle yürüdüler ki 'asker-i sultânî bölük bölük böldüler. Yerin tozu âsmâna çıkdı. Ol gün sekiz bin âdem toprağa düşdü. Üç gün gice ve gündüz ceng eylediler. Sultân 'askeri zebûn oldu. Ol sâ'at on altı bin er ile Germiyân 'askeri erişdi. Karaman 'askerine erişdi. Karaman 'askerin geri bırakdılar. Mehemmed Bege feryâdcı erişdi. Emr eyledi. Türkmân 'askeri ile Turğud ve Bayburd ve Eşref ve 'İmâdeddin ve Bahâddin yedi bin tîğ-zen-i merd ile erişüb sultân 'askerin zebûn eylediler. Sultân buyurdu, Kerde ve İsfendiyâr ve sâhil begleri on beş bin merd er ile Karaman 'askerin zebûn eyledi-

ler. Ez-in-cânib, Karamanoğlu buyurdu. Kayseriyye ʿaskeri Ertenâ Beg ve Kosun Beg ve Kaya Beg on bin dilâver ile erişüb gürzün kütüldüsü âsmâna erişdi. On beş gün muttasıl ceng oldu. Sahrâ leşle doldu. ʿasker-i sultânî sınub kaçası gelüb Konya'ya erişdi. Sultân duyub kerr ü ferle yigirmi bin demür cebeli ʿasker ile erişüb şöyle tîğ urdular ki Lârende ʿaskerin sahrâya değin kovdular. ◗ Mehemmed Hâna âdem erişdi. Dediler ki: ◗ 33 a

– Ne turursun? İş işden geçdi. Sultân ʿaskerini sınub şehrin kenârına geldi! Hemân buyurdu. On altı bin Dâvudî zırhlı dilâver ile süvâr oldu. Dört bin Bolkar'ın seng-endâzın önüne bırakdı, Saruhân'ı serdâr eyledi. Sâğında Gülnâr ve Mut ʿaskeri ve solunda Oğuz begleri ile Mirzâ Bahâdır ve Halil ve Mahmud ve Gücer bâd-pâylara süvâr olub ʿalem açub tabl nakkare dögüb ejderhâlar gibi yürüdüler. ʿasker karuşub yedi gün cenk oldu. ʿasker tâğlar gibi yığıldı.

Râvi eydür: İki tarafdan yigirmi üç bin er toprağa düşdü. Elhâsıl Mehemmed Beg, gürzün eline alub sultâna karşu yürüdü. Sultânın şakal-ı peykerin Karamanoğlu'nun ejder serine karşu dikdiler.

Râvi eydür: Ceng içinde Karamanoğlu, sultân-ı Moğol çağırdı ki:

– Ey ʿAlâüddin! Bu Müslümânları birbirine niçe kırdırırız? Gel seninle devlet sınayalım. Ben helâk olam taht senin ola veyâhud sen ölsen taht benim ola, dedi. Cümle ekâbir-i â'yân Karamanoğlu'nun sözünü ma'kul gördüler. Dediler ki:

◗ – Sultân, çok Müselmân helâk oldu. İki gözde Müselmânsız. Ceng eyleyin yâ senin olsun veyâ onun, devlet tâc dediler. Sultân atın sürüb Şâh-ı Moğol'a berâber erişdi. İki sultân ellerine altun gürz, altun şeşber alub cânına başına kasd eylediler. On yedişer hamle edüb ʿâkıbet sultânın atı yıkulub kendüsü yere düşdü. İki ʿasker karışub üç gün ceng ü kıtâl eylediler. Tâ devr-i Rüstem'den berü olmamışdı. Âhir-kâr sultân ʿaskeri sınub Konya cânibine dönüb kaçdılar. Sultân rûzgâr-ı nâmuvafık da tâli'in nâ-müsâ'id görüb kaçarak Konya'ya geldi. Ayağının birisine yâre ermiş idi. Ağlayarak savma'a-ı Mevlânâ'ya geldi. İçerü girüb yer öpüb tâli'inden ağladı. Dedi ki: ◗ 33 b

– Ey kutb-ı zamân! Duâ' eyle. Düşmen gaalib ve tâli' zebûndur. Tâife-i Moğol dünyâyı harâb edecekdir.

Râvi eydür: İş takdirindir. Bu bâbda evliyâ enbiyâ ʿâcizdir. Kendünü pinhân eyle. Begşehri'ne doğru gitmen hayırlıdır dedi.

Râvi eydür: Sultân ve Süleymân Pâşâ ve Ya'kub Pâşâ ◗ ve oğlu Kıvamüddin(i) alub Begşehri tâğlarında bir mağarada üç ay sâkin oldular. Karamanoğlu altmış bin hûncu-vâr dilâver ile gelüb Konya kal'asın kuşadub oturdular. ◗ 34 a

Râvi eydür: Sultan kaçub gitdüğü vaktin, vezirin yerine koyub gitmiş idi. Birine Eminüddevle derler idi. Birine Bahâüddevle derler idi. Bunlar şehr kapuların bağlayub şehri vermediler. Yigirmi sekiz gün kal'a üzerinde ceng etdiler. Bolkar kavmi, Moğol kavmi iki burcun yıkub içerü girdiler. Öyle kıtâl oldu ki 'Alâüddin beglerinden altı yüz âdem katl eylediler. Ol iki veziri helâk eylediler. Şehr kavmi amân dediler. Karamanoğlu, iki yüz hân oğlu hân ile Keykubâd Sarâyına geldi. Sultân Alâüddin'in cümle hazinesin ve cebe-hânesin ve rızk ve esbâbın zabt eyledi. Emr eyledi ki, kal'asını bâşdan bâşa yıkalar. Zirâ ahd eylemiş idi. Ve hem 'Alâüddin'in iki karındaşın helâk eyledi. Birisi kaçub savma'aya Hazret-i Mevlânâ'ya geldi.

Kökez gelüb eydür:

– Düşmenin birisi kaçub Hazret-i Mevlâna'ya vardı. Andan harbi çıkarmağı ma'kul görmedim, dedi. Etrâfından Mevlânâ'nın kim idügin beyân eylediler. Mehmed Beg, evsâf-ı Mevlânâ'yı duyıcak emr eyledi.

◗ 34 b ◗ peykerine süvâr olub kırk nâmdâr ile Hângâh-ı Mevlânâ'ya geldiler. Hazret-i Mevlânâ'ya haber oldu ki:

– Karamanoğlu seni ziyârete geliyor dediler. Gelüb içerü girdi. Hazret-i Mevlânâ'yı bir mehâbetde gördü ki söylemeğe mecâli kalmadı.

Şehnâme sâhibi eydür:

– Arslan şeklinde göründü. Karamanoğlu bir zamân hayretde kaldı. Bir sadâ kulağına erişdi ki:

– Ey Şeh-i Moğol! Gel içeri gir, dedi. Nazar eyledi gördü-kim, yigirmi bir ak sakallu pîrler kırmuzılar giymişler. Hazret-i Mevlânâ duhâniler giymiş, musâhabet ederler. Mehemmed Beg edeb-birle içerü girüb hâkipâyilerine yüzün sürdü. Hazret-i Mevlânâ hande edüb eydür:

– Ey Şeh-i Moğol! Niçün bî-amânsın? Bu kal'ayı harâb etmek istermişsin dedi.

Karamanoğlu eydür:

– 'Ahd eyledim!

Hazret-i Mevlânâ eydür:

– Yedi kullesin yıkub gene yap, ahdin yerin(i) bulsun dedi. Ez-incânib, Karamanoğlu, beglerine emr eyledi. Ertaş Kapusu cânibinden yedi kullesin yıkub gene yapdılar. 'Ahdi yerine vardı. Karamanoğlu eyle kin ile gelmiş idi ki, cümle Konya'yı katl-i'âmm ede, cümlesini harâb ede. Hazret-i Mevlânâ, bâtın kuvvetiyle sırr ile eyle muhabbet eyledi ki bir yıl mıkdârı hızmet-i Mevlânâ'ya geldi ve gitdi. Dört yüz hân oğlu hân ile her

◗ 35 a gün ◗ mülâzemet ederdi. Altmış bin er ile Kal'a-i Abâd'da oturdular. Bir yıldan sonra karındaşı Mahmud Begi Taht-ı Lârende'ye gönderdi.

Râvi eydür: Sultân ʿAlâüddin, Cimr(î) nâmında bir harâmiyi habs eylemiş idi. Karamanoğlu, hapisden çıkarub Konya'ya hâkim eyledi. Engüri'yi Devletşâh(a) verdi. Konya ile Engüri arasında olan sahrâyı ikiye bölüb yarısın Turğud'a, yarısın Bayburd'a verdi. Tarsus tarafında iki nâhiye, birin Kosun'a ve birin Elvân'a verdi. Ermedsun'u Mirzâ Bahâdır'a verdi. Mehemmed Begin iki küccek karındaşı dahi vâr idi, Mahmud Begden gayri. Birine Kasım derler. Ermenâk'i âna verdi. Mut ve Silifke'yi Halil'e verdi. Begşehri'n, Moğol beglerinden İsmâ'il Ağaya verdi. Nigde'yi Bâbuk Hâna verdi. Kaya Bege, Kıyı nâmında olan diyârı verdi. Ol zamândan berü anlarun nâmı kaldı. Kimi Turğud, kimi Bayburd nâmıyla öyle kaldılar.

Râvi eydür: Karamanoğlu, Cimrî'yi Konya'da hâkim koyub kendüsü altmış bin er ile geçüb Ilkun'a geldi. Begine Ca'fer derlerdi. Gelüb buluşub pişkeş verüb eline yeni hüccet verdi. Andan Akşehr'e geldi. Moğol beglerinden Halil Begi ◗ anda hâkim eyledi. İshaklu'da sultânın ʿammisi oğlu otururdu. ʿAduddevle derler idi. Gelüb Mehemmed Bege buluşdu. Hoş görüb gene yerini verdi. Aksarây Devlekarahisâr'ı gene Melik Arslan'a verdi. Kayseriyye Ertenâ Begde idi. Gene âna verdi. Sivas'ı gene Hacı Bahâdır'a mukarrer eyledi. ◗ 35 b

Râvi eydür: Karahisâr begi çok mâl, otuz dâne yarâr at getürüb suçun diledi ki ʿafv ede. Helâk eylese gerek idi. Günâhın bağışlayub yine Karahisâr'ı verdi. Andan geçüb Kütâhiyye üstüne vardı. Germiyân, destmâlin boğazına dakub karşu geldi. ʿÖzrün diledi. Alub şehre götürdü. Ziyâfet edüb kızın verdi. Kırk gün anda kalub ʿayş ʿişret eylediler. Ez-in-cânib, andan dahi geçüb sâhil diyârına geçdi. Cümle sâhil beglerin tutub helâk eyledi. Bir vezirin Saruhân'a verdi, bir mıkdârın Aydın Bege verdi. Bir kaç gün sâkin olub andan dahi göçüb Felek-âbâd'a geldi. Diyâr-ı Altânas ve Antâliyye'yi, Teke Pâşâya verdi.

Râvi eydür: Bolu'yu Çıralı Tâğına ◗ varınca Hamîd Bege verdi ve dahi Bolâd, Cinine, bir nice diyâr-ı Menteşa'yı verdi. Lâbâd ve Balıklı ve ʿAziz ve Murvaklı' ve Kışla'yı Eşref Bege verdi. ◗ 36 a

Râvi eydür: ʿOsmân gelüb buluşub çok hızmet eyledi ve oğlu Aydın'ı dahi alub Lâzkıye'ye götürdü. İskender kesdüğü boğaza gelince ʿOsmân'a verdi. Tabl ʿalem verüb beg eyledi. Andan Karadeniz kıyılarına gelüb nice begler helâk eyledi. Tâ Engüri'ye gelince birkaç gün oturub andan Sivas'a gitdi. Andan kalkub Mar'aş'a geldi. Zülkaadir mukabil gelüb ceng eyledi. İki gün tâkat getürmeyüb kacub kal'aya düşdü. Karamanoğlu altmış bin er ile kal'ayı çevürüb Zülkaadir Begi tutub kafese koyub karındaşı Musâ'ya verdi. Yigirmi gün oturub andan göçüb Kayseriyye(ye) geldi.

Ertenâ Beg dilek eyleyüb Zülkaadir'i âzâd eyledi. Gene begligin verüb gönderdi. Mehemmed Beg göçüb Lârende'ye geldi. Sarâyların ma'mur edüb 'ayş ü safâya başladı. Bir nâhiye Gücer Bege bağışladı ve bir nâhiye Firûz Bege bağışladı. Bir nâhiye Kökez'e bağışladı, hem kapucubaşısı idi.

◗ 36 b Üstâd-ı cihân Yâricânî, Mehemmed Beg kendü beglerine ◗ vilâyet tevzi' eyledüğün bu beyitlerle yazmış. Ez-in-cânib,

beyit:

Cânib-i beşîrî fâş şüde der dehr nâmeş
Saruhân Aydın Menteşa der kef
Be-nezl-i ni'met-i îşân râ be ye'd est
Heme şehr u velâyet şud muvâfik
Heme ber-imdâd küşte mahkûm
Bedû dâden vilâyet râ ba'ide
Tasarruf kerd bedân sâhib be a'det
Ez ân târih dâred nâm-ı şân bâd
Ẕi-Antâliye tâ kûh-ı Çerâlu
Bedu güft bed rûyişân bin zâd
Be-'Osmân kal'a-i Germiyân râ bâ-'Alişâr
Vilâyet Begşehri ve Akl'ı Balıklu

An ri'âyet çü bi sited intikaam kâr hod dide

'Alişeri vü Hamîd ü İbn Eşref
Ber âmed Kaasıd sâhib-i amân hâ...(?)
Ve'z ancâ rande leşker sûy-i le'dek
Ẕi-deryâ-yı Skender tâ ber ân bûm
Yeki salâr-ı Sarıhân bûd Aydın
Ki Aydın mand nâm-ı an vilâyet
Pulâd-ı çişe râyâ neşâdâd
Felekâbâd İstânus Borlı
Be-Karaman bin Hamîd ceyş serdâr(?)
Duşe Çay diger nezd begirân ezin gûne mağv hak
Mukarrer kerde bâ menşûr mukarrer
Kurâ-yı Gargar u Mervân vilâyet-i bâ-Eşref dâd görmeş (?)

Hudârâ şükr kerd bâ zikr dide

Râvi eydür: Karamanoğlu, cümle vilâyeti kendü beglerine tevzi' edüb dönüb ◗ Lârende'ye gelüb hergâh istğfâr edüb 'ibâdete başladı. Ez-in-cânib Sultân Alâüddin iki yıl Begşehri-kim sâkin olub Ebusar'da bir dizdâr var idi. Kendinin kulu idi. Ekser anda gizlendi. Mehemmed Begin gelüb sâkin olduğun duyub üç yüz âdemle süvâr olub diyâr-ı Osmân'a geldi. Osmân duyub karşu çıkdı, ri'âyet edüb kondurdu. Hâlin sordu.

◗ 37 a

Alâüddin ağlayub eydür:

– Kani rahat bahtım, kani mülk mâlim, kani sâğ ve solda olan beglerim? Karaman bana bir iş eyledi ki dünyâda kimse kimseye eylemedi. Konya gibi şehrimi, bana rağmen Cimrî nâmında bir harâmîye bağışladı dedi, ağladı.

Osmân eydür:

– Pâdişâhım, biz ânınla cenge kaadir olmazız. Ne kılalum, dedi.

Râvi eydür: Meger Kefe cânibini karındaşı elinden hânlığı alıvermiş idi. Mektûb yazub mührleyüb karındaşı Ya'kub'u, Süleymân'ı gönderdi. Gelüb Kefe yakasına gecüb mektûb-ı sultânî Hasan Girây Hâna sundular. Acub okudu. Demiş ki:

– Ey Hân! Erlik zamânıdır, eyilik demidir. Karamanoğlu beni diyârımdan sürüb çıkardı. İki mangıra muhtâc eyledi. Hâs ağalarımdan ve beglerimden yedi bin yigidim helâk ◗ eyledi. Bana hakaret etdi. Tahtımı Cimrî nâmında bir harâmîye verdi. Lûtf sizindir, demiş. Hemân hân emr eyledi. Yetmiş bin Tatar, ikişer yedeklü, çifte tirkeşlü tünd-hû Tatar cem' edüb gemilere binüb Sinâb tarafına çıkub kondular. Sultâna elçi erişdi, ne tursursun, dedi. Ez-in-cânib, sultânın yanına on bin âdem gelmiş idi. Karşu varub bir avda buluşub görüşdüler. Hân inüb sultâna 'izzet eyledi. Sultân, ahvâlinden ağladı. ◗ 37 b

Hân eydür:

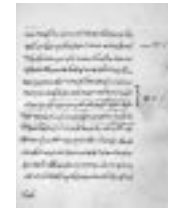
– Gâm yeme ey şâh! Evvel Germiyân Aydın'ı harâb edeyim, dedi. Begler dediler ki:

– Zarâfet oldur ki başına 'asker cem' eylemedin İbn Karaman'ı ele getürelim. Yohsa 'askeri çokdur. Sonra cenge kaadir olamazız, dediler. Bu tedbiri ma'kul görüb 'Osmân diyârına geldiler. 'Osmân 'izzet edüb bile-gitmedi. Zirâ, evvel tabl 'alemi 'Osmân'a Karamanoğlu vermiş idi. Nân gözedüb gitmedi.

Râvi eydür: Doksan bin er ile Karahisâr'a geldiler. Karahisâr begi de dört bin yigit ile önüne düşüb Akşehr'i geçüb Konya'ya geldiler. Cimrî duyub kaçdı. Sultânı, şehrli istikbâl edüb tahta geçdi. Seksen sekiz bin er ile konub oturdu. ◗ Ez-in-cânib, Moğol begleri Atâ Beg ve Devletşâh on bin er ile kaçub Lârende'ye geldiler. Mehemmed Hâna buluşub Alâüddin nice geldüğün haber verdiler. Oğlu mektûb yazub yakın beglerin cem' eyledi. Otuz bin mıkdârı 'asker geldi. Ez-in-cânib, Sultân Melik Arslan'ı Aksarây'dan getürüb mektûb yazub dört Tatar Mirzâ ile Lârende'ye gönderdi. Ez-in-cânib, Mehemmed Beg mevcûd olan begleri ile musâhabet edüb otururken Kökez içerü girüb ilçi getürdüğü mektûbu Mehemmed Bege sundu. Mahmud Pâşâ açub okudu. Demiş ki: İbn Karaman! Cümle beglerim helâk eyledin. Atâmdan kalan hazinemi ve rızkımı yağmâ ve talân eyledin. Niçün tahtımı Cimrî bî-nâm bî-asla verdin, demiş. Karamanoğlu emr eyledi. 'Ârız Hekîm'e bir mektûb yazub Konya'ya gönderdi. Melik Arslan divâna girüb mektûbu sundu. Açub okudular. Demiş ki: ◗ 38 a

– Ey 'Alâüddin! Ben pâdişâhlık içün varmadım; atâmın senden kanın alsam gerek idi, vardım. Seni helâk eylesem gerek idi. Devletin ziyâde imiş. Kaçub kurtuldun. Senin yerüne iki karındaşın, altı ◗ vezirin, yedi bin kulun katl eyledim. İşde ben hâzırım. Senin gibi 'avret sûretine girüb kaçmadım. Hudâdan şehâdet isterem. Gel berü görelüm, Hak ne gösterir? Eger Cimrî kıssasından suvâl edersen, Hârun er-Reşîd Mısr'a sultân iken vüzerâsına demiş ki: ◗ 38 b

– Fir'avn'ın tanrılık da'vâsı eyledügü, hemân Mısr'a mâlik olduğu içün müdür? demiş. Vüzerâsı dahi demişler ki:

– Beli, bundan ötürü dediler. Ez-in-cânib, Hârun er-Reşîd, bir kara 'Arabı getürüb Mısr'ı bağışladı. Ben dahi tahtını mezâda verdim, Cimrî'den gayri müşteri ele girmedi. Hemân âna verdim de çıkub gitdim, demiş:

– İmdi ey Alâüddin! Pâdişâhlık, cümle 'âlemi yokdan vâr edene lâyıkdır. Cimrî, seninle benden yekdir, ânın yanında, demiş. Ey 'Alâüddin, ben vardım, sen kaçdın. 'Ahdim oldur ki geldüğün vakitde beş 'âdeme mâlik olursam çıkub seninle duruşam, demiş.

Alâüddin eydür:

– Ey hân! Da'vâcın katı bahâdırdır, dedi.

Hân eydür:

– Sen tahtında otur ben varayım, deyüb yetmiş bin Tatar ile menzil be-menzil gelmekde. Meger Karamanoğlu, karındaşını Sivas'a göndermiş idi. Halil, Kasım bu iki karındaşı yânına alub ◗ 39 a ◗ yigirmi bin 'âdem ile Ermedsun'a geldi. Bin yigit ile Mirzâ gelüb eydür:

– Ey Şâh, haber eyle cümle 'askerin gelüb cem' olsun, dedi. Alâüddin Hân gelüb Karatâğ'ın altına konmuş. Ez-in-cânib, belki yigirmi bin er ile karşu erişüb Allah Allah, deyüb na'ralar urub yetmiş bin Tatarı tağıdub şöyle urdular ki kılıcı, ol sâ'at üc bin Tatar toprağa düşdüler. Sabâh oldu, Karaman ile Tatar belli oldu. Kariye-i Sülün öñünde on gün gice ve gündüz ceng oldu.

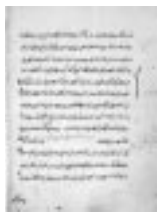
Râvi eydür: Hân vezirine eydür:

– Yetmiş bin Tatar, yigirmi bin eri sımamak ne demekdür, dedi. Ez-in-cânib, vezir eydür:

– Devletlü hân! Bunlar, muttasıl böyle ceng edici dilâverlerdir, dedi. Mehmed Beg muhkem yorulub kondular. Mehemmed Beg dönüb şehre geldi. Gördü karındaşı dahi gelmemiş.

Eydür:

– Ey begler! Tatarı şehre getürmekden şehid olmak yegdür. İki küçek karındaş bile-alub on yedi bin er ile yürüdü. Kızıltâğ öñünde râst gelüb tîğ çeküb Tekbîr getürüb Tatar çerisine koyuldular. Üç gün üç gice ceng olub yerin bir katı ◗ 39 b ◗ tozub göğe çıkdı. Gâziler mest pelenge döndüler, kan içmekden. Ez-in-cânib, eydür Mehemmed Beg:

– Bin dilâver ile sürüb hânın 'alemin yıkdı. Hân bildi ki tuğun yıkan Karamanoğludur. On bin Tatarı çevirüb öğle zamânına degin ceng kıldılar. Bin yigidi şehid eylediler. Mehemmed Begin üç kerre atın yıkdılar. Yine atlandı.

Râvi eydür: Mehemmed Beg kendü kılıcıyla dört yüz yigirmi baş kesdi, bir nice def'a. Sonra kendisünü şehid eylediler. Karamanîler sınub kaçdılar. Tatar gelüb Lârende'yi yakub yağma eylediler. Şehnâme'de Mehemmed Begin şehid olduğu mahâlde bu beyitleri yazmış:

Şehîd-i gâziyân budend îşân — *Be-devlet hoş zebân budend îşân*
Kucâ ân serverân hoş hırâmân — *Kucâ ân gül-ruhân nîk nâmân*
Be-mürdend hâk heftend — *Be-zîr -i hâk heme sünbül tehfend (?)*
[Var fenâ deştin temâşâ kıl açub 'ibret gözü]
Nice İskender türâb olmuş nice Dârâ yatur

Ez-in-cânib, Lârende'yi Tatar harâb edüb oturub bir zamân sultândan haber geldi ki sultân demiş:

– Ey hân! Ta'cil varub Mut'a ve Ermenâk'e Karamanoğlu'nun aslın ve neslin kır, demiş.

Râvi eydür: yetmiş bin Tatar Deve meydânına ◗ tüfenk gibi geçüb ◗ 40 a

Mut Ovasına gelüb kal'ayı çevirüb üç gün ceng eylediler. Ez-in-cânib, Mahmud Beg, Sivas'dan otuz üç bin er ile Bolkar'a çıkmış idi. Bolkar kavmi hâzır olmuş idi. Ol mahalde Mehemmed Begin şehâdeti haberi geldi. Mahmud Beg âh edüb kendüsünü yerden yere urdu.

Mirzâ eydür:

– Ne tursun? Mut'u yıkdılar. Eger tiz varmazsan cümle mülk elinden gider, dedi. Mahmud Beg buyurdu. Bolkar kavmi derbendleri bağladılar. Kendüsü otuz bin Kürd Türkmân ve Moğol 'askeri ile kös nakkare dögüb Mut'a geldiler. Tatar'a şöyle tîğı urdular ki Tatar sınub kaçub derbende geldiler. Bolkar'ın on bin seng-endâzları şöyle urdular taşı-kim, bir bâş kurtarmadılar. Bin dânesin dutub esir eylediler. Mâ'adâsın kırdılar. Yağma olan rızkı heb sâhibine verdiler. Ez-in-cânib, Mud'dan geçüb Lârende'ye geldi. Gördü ki şehri harâb eylemişler, hânı da bile-dutmuşlar idi. Ne kadar rızk yağma olundu ise meydâna dökdüler. Sâhibleri alub gitdiler, duâ' ederek. Mahmud Beg buyurdu, dedi:

– Yedi bin Tatara bir yılda cümle şehri ma'mûr ◗ etdirdi. 'askerin cem' ◗ 40 b

edüb 'ayş safâya başladı. Ez-in-cânib, mektûb yazub Konya'ya gönderdi. Mahmud Hân gelüb olan kıssayı sultâna haber verdi. Mektûbu alub okudular. Demiş ki: Ey sultân! Vaktine hâzır olasın, imdi varırım! demiş. Sultân işidüb korkdu. Mektûb yazub Süleymân Pâşâyı, Melik Arslan'ı, Mirzâ Musâ'yı görderdi. Bunlar Lârende'ye gelüb gördüler ki Mahmud beg otuz yedi bin 'asker, dört vezir, yüz seksen pehlivân pulâda gark olmuş. Bunlar içerü girüb yer öpdüler. Mahmud Beg bunları görüb ri'âyet eyledi.

Süleymân Pâşâ eydür:

– Ey şehzâde! Lûtf eyle, cengden ferâgat eyle. Vilâyet harâb olub re'âyâ dağıldı. Senin diyârın sana, bizim diyârımız bize, dedi. İki şâhı sulh eyleyüb muhabbet-nâmeler aldılar. Kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husûmet edüb dönüb Konya'ya geldiler.

Râvi eydür: Üç yıl böyle kaldı. Üstâd-ı devrân şöyle buyurmuş ki: Aksarây begi Melik Arslan vefât edüb Halil derler bir oğlu kalmış idi. Sultân, Halil'i redd edüb Aksarây'ı Hasan derler bir kimesneye verdi. Ez-in-cânib, Halil gelüb Karamanoğlu'na sultândan şikâyet eyledi. Dedi ki:

◗ 41 a – Ben 'ammüsi oğlu olam, dahi benim ◗ babamdan kalan mansubımı elimden alub hâricden bir kimesneye vermek insâf mıdır, dedi.

Râvi eydür: Bir şefâ'at-nâme yazub gönderdi. Halil Konya'ya gelüb divâna girüb mektûbu sundu. Sultân mektûbu alub pâre pâre eyledi. Halil Lârende'ye bir mektûb yazub Engüriyye Moğol Bege ve Devletşâh Bege gönderdi. Halil, Engüriyye'ye gelüb mektûbu okudular. Mektûbda demiş ki:

– Ey şâh-ı Moğol! 'Asker çeküb Aksarây'a gelüb cebren ve kahren Halil'e şehri alıveresin. Eger sultân 'askeri gelürse ben dahi hâzır-başım, varırım demiş. Zirâ, 'ahd sınmağa bahâne ola demiş.

Râvi eydür: Devletşâh, on bin Moğol 'askeri ile Aksaray'a gelüb Hasan'ı helâk edüb Halil Bege alıverdi. Ez-in-cânib, sultân kıssayı duyub kırk bin er cem' edüb cümle harr gitmek yarâğında iken,

Râvi eydür: Sultânın bir oğlu vâr idi. Rükneddin derler idi. Fırsat gözlerdi ki atâsını helâk ede, fırsat bulmazdı. Meger hikmet Hudânın, ol gün fırsat bulub zehr verüb helâk eyledi. Birkaç gün yâs edüb hakkına kodular, oğlunu yerine pâdişâh eylediler. Râvi ◗ tahta geçdi.

◗ 41 b

Râvi eydür: Sultan Konya'ya geldüğü vakti Cimrî kaçub yine harâmîliğe başlamış idi. Sultân, Sâhib Atâ'yı tutmağa göndermiş idi. Sâhib Atâ varub cümle harâmîleri tağıdub Cimrî'yi tutub Konya'ya geldi. Gördü ki sultân geçmiş, Rükneddin pâdişâh olmuş. Sâhib Atâ gelüb Cimrî'yi olmuşuna göre 'arz eyledi. Buyurdu, Lârende Kapusuna berdâr eylediler. Ez-in-cânib, Sâhib Atâ, yerine kaaim-makaam olub Kendüsü 'asker çeküb Aksarây'a geldi. On bin Moğol karışub muhkem ceng eylediler. Üç gün peyâpây, dördüncü gün on dört bin Moğol dahi erişüb Atâbeg ve Bâbuk Hân ile ceng eylediler. Leşle sahrâ doldu. Meger dört bin Moğol piyâde 'asker önünce sapân atarlar idi. Hikmet-i ilâhî şöyle oldu ki Rükneddin'in kulağı dibine bir taş urur. Hiç cevâb vermeyüb dünyâsın değişir. 'asker sınub kaçub Konya'ya geldiler. Moğol yağmâ ederken ardınca gelür Sâhib Atâ'yı pâdişâh eder. Çıkub Moğol tâifesiyle Ceng ederler.

Devletşâh eydür:

– Karamanoğlu, Konya'yı yağmâ eylediğimize kayil olmaz, dedi. Dönüb Lârende'ye gelüb geçen mâcerâyı Mahmud Bege haber verdiler. Mahmud Beg, sultânın[1] ◗ (oğlu) karışub hâyı hûy cihânı dutdu. Üç gün üç gice çalışdılar. Sahrâ leşle doldu. On bin er toprağa düşdü. Ammâ kâfir kuvvet bulub Müselmânlar zebûn oldu. Bir sarp tâğ vâr idi. Sınub ol tâğa çıkdılar. Kâfir etrâfın alub oturdular. ◗ 42 a

Râvi eydür: Mahmud Şâhın dört oğlu vâr idi. Birine Şemseddin derlerdi, birine 'İsâ ve birine Mûsâ ve birine Halil derlerdi. Halil ziyâde dilâver idi. Ez-in-cânib, Mahmud Şâh mektûb göndermiş idi, meded içün. Mirzâ Halil, Bolkar kavmine serdâr idi. Kâfir elinden pederinin sınduğun bilüb on bin Bolkar yedi bin Turğud ve Bayburt 'askerin alub tabl 'alem çeküb ılgâr edüb ol tâğa erişdi. Müselmânlar açlıkdan zebûn olmuşlar idi. Ölmelerin ihtiyâr etmişler idi.

Râvi eydür: Mirzâ Halil ahşâma degin sabr edüb ahşâm zulmetinde Tekbîr getürüb kâfiri şebîhûn eylediler. Şöyle tîğ urdular ki kâfiri tağıtdılar. Ez-in-cânib, tâğda olan begler Tekbîr sadâsın işidüb Mahmud Hân duyub anlar dahi yürüdüler. Sabâh olunca sahrâ kandan görünmez oldu. Kâfiri ◗ kaçurub Kelenderî kal'asına düşürdüler. Yedi gün ceng eylediler. Âhir kal'ayı bırağub kaçdılar. Müselmânlar kal'ayı zabt eylediler. Halil Beg gelüb babasının dizin öpdü. Mahmud Beg, hisâr-erleri yazub dizdâr kodu. ◗ 42 b

Râvi eydür: Mahmud Hânın ayağına yâre ermiş idi. Ez-in-cânib, Mahmud Hân 'asker çeküb kerr ü ferle Lârende'ye geldi. Yedi gün sâğ olub yâresi ziyâde olub âhir Allahın emrine intikal eyledi. Karamannâm(e)de bu beyitleri zikr eylemişler.

---

[1] **Eksik 1 yaprağın özeti:** Öldüğünü Sahib Atâ'nın saltanat naibi olduğunu öğrenince Kosun, Kaya Firuz, Kökez, Elvan, Turgud beyler ve kırk üç bin erile Konya'yı kuşatır. Sahib Atâ çıkıp bağlılık bildirir. Mahmud Beg, kente girip Keykubad Sarayındaki hazine ve cebehaneye el kor. Bac ve haracı kaldırıp Konya'ı imar eder. Aydın, Saruhan, Hamid, Menteşe, Germiyanoğlu, Teke Paşa, Eşref beyler gelip biat ederler. Halk huzura kavuşur, savaşlar kesilir. Sahib Atâ'ya yine Karahisar verilir. Ermenâk Kalesinde hapis Kazancık Bey azat edilir. Mahmud Bey üç yıl Konya'da oturur. Ma'muriyye ve Taşeli'ne kâfirlerin saldırması üzerine otuzaltı bin er toplanır. Devletşâh ve İsmail Ağa, on dört bin Moğol askeriyle döğüşürken Karamanoğlu da yirmi iki bin erle yetişir. Kaleye girmelerini engelleyerek kâfirleri Kelender kalesine ve İskenderun'a kadar kovalar. Mahmud Şah, kale kapısını yıktırıp içeri girer. Kiliseleri camiye çevirtir ve onarttığı kaleye Mamuriye adını verir. Altı bin kâfir İskenderun'dan, dört bin Payas'tan,sekiz bin Kökes'den gelip Kelender'de toplanır. Bunu haber alan Karamanoğlu, zırhlı beyleri ve erleriyle karşı çıkar …

[Ali Emirî nüshasından, kopya edilerek yazmaya eklenen metin.]

Cûşa Mahmud rıhlet kerd nâçâr *Ze(?) ferzendân halk bi-nihâd ev çâr*
Yeki şeh be-devr-i dünyâ est nâmeş *Duvvum- Mûsâ Mesih-i subh meşâmeş*
Sevvum 'İsâ bude meşhûr-ı 'âlem *Ki pâşâ-zâde-gân-ı hoş bûd hurrem*
Çehârum bû(?) rıhlet râ-sezâ-vâr *Halil an Mirzâzede şâh ebrar.*

Râvi eydür: Büyük oğlu Bedreddin yerine şâh eylediler. Tamâm 'adâlet eyledi. Karaman begleri râzı oldular. Bunun dahi üç oğlu vâr idi. Birine Şemşeddin ve birine Fahreddin derler ve birine Karaman derlerdi. Mehemmed Beg habs eyledügü Moğol begi Gazgancık ile Karaman'a

43 a Tarsus nâhiyesin Mahmud Bege vermiş idi. Karaman ile Gazgancık bir yerde imtizâc eylemişlerdi. Köylükde otururlardı. Ez-in-cânib, Karaman ve Gazgancık, Bedreddin'in şâh olduğun duyub Bolkar'dan beş bin 'asker cem' edüb beş bin dahi Tarsus'dan Varsak tâifesin cem' edüb gelüb Taşeli'ne çıkub Silifke'ye gelince urub Mut kal'asını yağmâ eyledi. Çok davar ve rızk ve mâl cem' edüb derdi ki:

– Bedreddin şâhlığa mahal degildir. Ey Karamanoğlu! Mehemmed Hândan, Mahmud Hândan sonra şâhlık senindir deyüb dünyâyı yıkub yakub harâbe eylediler.

Râvi eydür: Karamanoğlu'na haber verdiler ki:

– Ne tursun? Gazgancık İç-el'i başdan başa harâb eyledi. Bedreddin korkdu.

Halil eydür:

– Ne korkarsın? 'Asker ver, varub baş getüreyim, dedi. Hemân Mirzâ Halil Beg beş bin er cem' edüb pulâda gark eyledi.

Bedreddin eydür:

– Ciger köşem! 'Askerin azdır, düşmânın yavuz mel'ûndur, gûl-i beyâbândır. Dahi 'asker cem' edelim dedi.

Mirzâ Halil eydür:

– Benim 'askerim âteşdir. Sahrâya tolsa oda yakar deyüb süvâr olub tabl u 'alem çeküb tâğa çıkdılar.

43 b Râvi eydür: Mehmed Beg şehid oldukdan sonra 'Ârız Hekîm, 'uzlet ihtiyâr edüb bir köyde sâkin olub kalmış idi. İttifak Halil'in yolu giderken ol pîrin savma'asına uğradı. Gelüb buluşub duâ' temennâ eyledi.

Pîr eydür:

– Ey şehzâde! Fırsat senindir, inşâallah dedi ve hem senin bir oğlun zuhûr eylese gerek, sâhib-i kuvvet olsa gerekdir. Adını Alâüddin koyasın, dedi. Elhâsıl, vedâ'laşub düşmen tarafına yürüdü.

Râvi eydür: Gazgancık tuyub Halil Beg gelicegin, otuz bin Varsak, Bolğâr ve Gülnâr 'askeri ile Deve meydanına çıkub gözedüb tararken beri

tarafdan beş bin demür tonlu dilâverler ile Mirzâ Halil Beg erişüb duruşdular. Kılıc yıldırım gibi şakıdı, başlar kesildi, kanlar döküldü. Meydân, rûz-i haşre döndü. İki gün ceng oldu. Halil 'askerinden bin yigit düşdü. Karaman beglerinden, sipâhdan, za'imden yedi yüz 'âdem esir eyledi. Halil kaçub Ermenâk'e düşdü. Sancağın alıkodular. Çimen Yaylakına çıkub Gazgancık otuz bin yigit cem' edüb Karamanoğlu'nun altun başlu 'alemin diküb gurûr ile oturub bâde içüb esir olan ◗ Karaman beglerin ◗ 44 a karşusuna getürüb dizüb üzerlerine cur'a atardı. Lârende'ye bin 'asker gönderdi ki gele tahtı ala. Ez-in-cânib, Bedreddin Halil Begin sınduğun duyub 'asker cem' edüb sekiz bin Bolğâr 'askeri ile Kökez'i gönderdi. İki bin yigit ile Mirzâ Bahâdır'ı gönderdi. On bin er ile Turğud Bayburd'u gönderdi. Yedi bin er ile Kaya Begi gönderdi ve Kosun'u gönderdi. Altı bin yigit ile Firûz'u ve Gücer'i gönderdi. Üç bölük yedi bin. Kökez, tabl 'alem alub Halil'e geldi. On yedi bin er ile yaylağa erdi. Gördü Gazgancık 'ayş safâda! Tekbîr getürüb kılıc çeküb yürüdü. Gazgancık kahkaha ile güldü. Atına binüb mukabil oldu. Ez-in-cânib, yedi bin er ile Kosun ve Kaya Beg yürüdü. Bin yigit ile Mirzâ Bahâdır çıkageldi.

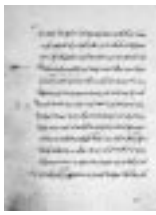
Halil eydür:

– Ey Mirzâ! cehd eyle sancağı alıgör! dedi. Mirzâ Beg bin yigit ile sancağa yürüdü. Sancağı darbî aldı. Üç gün ceng oldu. Ol tâğ kana boyandı. Gazgancık şöyle yürüdü ki yine Karaman 'askerin dağıtdı. Hemân toz peydâ oldu. On bin er ile Turğud ve Bayburd yürüdü. Na'ralar urub yürüdü. Hâyi hûyi ile tâğlar ◗ yanğulandı. Gürzün kütledüsü âsmâna eriş- ◗ 44 b di. Leşler tâğlar gibi yığıldı. Yedi gün muhkem ceng oldu. Gazgancık sınub Bolkar'a çıkdı. Menendiz kal'asına vardılar.

Râvi eydür: Halil Beg esirleri halâs edüb çok mâl ve 'azık bırakdurub yağmâ edüb Lârende'ye gelüb Bedreddin Bege buluşub geçen kıssayı haber verdi. Ez-in-cânib Gazgancık Aksarây üstüne gelüb şöyle yağmâ eyledi ki çok diyâr harâb eyledi. Yine feryâdcılar erişüb Lârende'ye hemân Halil Beg yigirmi dört bin er ile kalkub tabl ü 'alem nakkare dögüb menzil be-menzil erişüb Aksarây öñünde bir kat uğraşub on sekiz gün gice ve gündüz ceng edüb ceng içinde Halil Bege râst gelüb süñü havâle eyledi. Halil Beg savub eline çeşber alub döge döge lâîni bağlayub andan sonra leşgeri tağılub kimisin kırub ve kimisin kaçub cümle mâl rızkın alub Lârende'ye geldiler. Şâh karşu çıkub Halil Begi alub şehre geldi. Cümle rızkın meydâna döküb sâhibi olan aldı, olmayanı satub bir câmi' yapdı.

Râvi eydür: Bedreddin gitdi Ertenâ ile saltanat mührün Mirzâ Halil'e verdi:

◗ 45 a

– Hükm-i hükümet ◗ hakkından sen yeg gelürsün, dedi. Halil mührü alub vilâyeti zabt eyledi.

Râvi eydür: Halil Beg 'asker çeküb Konya'ya geldi. Keykubâd Sarâyın ma'mûr edüb geçüb tahta oturdu.

Râvi eydür: Sultân Alâüddin ile Mehemmed Begin cengi zamânında, Halil Beg, Hazret-i Mevlânâ'nın hızmet-i şerifinde idi. Külâhın çekerdi. Hikmet Hudânın bu pâdişâh oldukda, kırk günden sonra Karaman eydür:

– Gelüb erişmez. Kırk gün mâtem eder. Üstüne türbe yapdırır. On yedi yıl şâh olur. Beş oğlu olub birine Dâvud birine Hızır birine İshak birine Süleymân birine Şâh Alâüddin derlerdi. Diyâr-ı Aksarây'ı Dâvud'a verdi. Hızır'a Ermenâk'i verdi. İshak'a Akşehr'i verdi. Süleymân 'âkil olmağla vezir eyledi. Alâüddin, hemân okuyub yazub karındaşı oğlunu Bolkar 'askerine serdâr eyledi. Şemşeddin'e ve Fahreddin'e Mut vilâyetin verdi. Karaman'a Gülnâr etrâfın verdi. Dünyâ kimseye bâkî degil. Gelen geçer ve konan göçer. Ecel günü erişüb Halil Beg vefât eyledi. Yine saltanat mührün Bedreddin'e götürdüler. Kücek oğlu Alâüddin

◗ 45 b Konya'da kaldı. Ez-in-cânib kelâm, bir gün ecel erişüb ◗ Bedreddin 'ömrü defterin dürdü. Yedi gün mâtem eylediler. Karaman begleri cem' olub defn eylediler. Oğlu Fahreddin ziyâde bahâdır olmağla yerine şâh eylediler. Rivâyet ederler ki Rûm Yunân'da yanına kimesne geçmedi. Kadd ü kaametde gâyet bülend idi. Degme at çekmezdi.

Râvi eydür: 'adâleti ziyâde eyledi. Moğol beglerinden çok kimesne helâk eyledi. Devletşâh, Atâ Beg, Bâbuk Hân duyub 'asker çeküb cem' edüb gelürken Süleymân dört bin yigit ile karşu varub ceng eyledi.

Râvi eydür: Fahreddin, Moğol beglerinin Süleymân Beg ile Aksarây üstünde cidâlin duyub on sekiz bin er cem' edüb ılgâr edüb Moğol'a erişdi. Şöyle kılıcı urdu ki Moğol sınub Kayseriyye'ye Ertenâ Bege geldiler. Karamanoğlundan şikâyet eylediler. Dediler ki:

– Nâ-hak yerde yürürdü. Bizim nice beglerimiz helâk eylediler. Ez-in-cânib, Ertenâ mektûb gönderdi. Peyk, Lârende'ye gelüb mektûbu Fahreddin'e sundu. Süleymân Beg açub okudu. Demiş ki:

– Ey Karamanoğlu! Mehemmed Beg ve Mahmud Beg zamânında kıyâs eylemesin. Anların eyledüğü cefâ dahi yüreğimizde durur demiş.

◗ 46 a Süleymân Beg mektûbu yırtub ◗ haber gönderdi ki:

– Eger er isen Rûm 'askerin cem' edüb gelesin. Hutbeyi sikkeyi nâmına okudasın, dedi. Peyk mektûbu alub Kayseriyye'ye geldi, mektûbu verdi. Ezincanib, Ertenâ Beg, mektûbun mefhûmun bilüb Moğol kavmin cem' edüb Aksarây'a geldi.

Râvi eydür: Karamanoğlu Fahreddin ve Süleymân, 'Alâüddin'i

tahtda koyub kendüsü on bin Bolkar ʿaskeriyle gelemekde. Süleymân Beg Aksaray'a erişüb,

râvi eydür: Ertenâ yigirmi bin Rûm ʿaskeri ile mukabil olub bir fasıl ceng eylediler. Allah ta'âlâ ʿasker-i Karaman'a fırsat verüb Ertenâ sınub kaçdılar. Bunlar dahi tâ Kayseriyye'ye varınca kovdular. Çok mâlin rızkın yağmâ eylediler. Andan sonra, dönüb Lârende'ye geldiler. Tahta geçüb Süleymân Begi vezir edüb Alâüddin'e Konya'yı verdiler. Varub anda sâkin oldu.

Râvi eydür: Mahmud Begin iki oğlu vâr idi. ʿİsâ Beg ve Musâ Pâşâ ve Bedreddin oğlu Hızır Beg, bunlar ihtiyâr olmuşlar idi, vezirler makâmında idi. Cümle halk bunların sözlerine kayil idi. Diyâr-ı Karaman'a her ne etdi ise bunlar kayil idi. Süleymân Begi cümle umûra ◗ müvekkel idiler. ◗ 46 b

Râvi eydür: Bir kethüdâsı vâr idi. Kara Ca'fer derlerdi. Moğol beglerinden idi. Alâüddin'e şehzâde şikârda râst gelüb dutub bağlayub şâha gönderdi. Zirâ, Karaman kavmin râst geldügü yerde dutub helâk ederdi. Elhâsıl, Kara Ca'fer'i dutub Lârende'ye şâha götürüb ʿarz eylediler. Şâh, kadıya götürdü. Yedi yüz kan üzerine isbât eylediler. Katı pîr idi, toksan yaşına girmiş idi.

Kara Ca'fer eydür:

– Ey şâh, deden Karaman öñünde çok yoldaşlık eyledim. Gel beni azâd eyle, dedi. Beş yüz Moğol bile dutmuşlar idi. Şâh merhamet eylemeyüb cümlesin katl eylediler. Ez-in-cânib, Ertenâ Beg kıssayı duyub begler(i) cem' eyledi. Devletşâh Ağa ve Bâbuk Hân dedi ki:

– Karamanoğlu Fahreddin'in murâdı cümle Moğol tâifesin kırmakdır. Başınuz tedârikin görün, dedi.

Hân eydür:

– Erlik ile olmaz! Bu işde hîle gerek dedi.

Ertenâ eydür:

– Siz bilürsüz dedi. Hemân casuslar saldılar. Ez-in-cânib, meger Fahreddin, Bolkar Tâğının dibinde, Devle nâm karyede yaylâk edinüb bir sarây yapdurub onda olurdu. Ez-in-cânib, Bâbuk Hân Ertenâ'ya eydür:

– Benim hîlem vardır, ʿaskerünü ◗ cem' eyle, dedi. Bir yıl sâkin olub ◗ 47 a bir gün ʿasker cem' edüb menzil be-menzil Yabâğ Tâğının dibine konub Bâbuk Hân Tatara pusu iledüb hâzır-baş oldu. Ez-in-cânib Fahreddin, begleri ile ʿayş ü safâda idi. (Karındaşı) Şemseddin, Bolkar ʿaskerine serdâr idi. Elhâsıl oturub safâ ederken bir koca gelüb mektûb sundu. Açub okudu. Demiş ki:

– Birâderim, Gazgancık harâmîlerinden iki yüz atlu gelüb vilâyeti harâb eylemişler. Benim dahi yanımda yetmiş kişi bulundu. Varub ceng

eyledim, beni zebûn kıldılar. Mektûbum varub sana vusul buldukda, yanında âdemin on bulunursa da dahi gelüb yetişesin, demiş. Fahreddin işidüb âh eyleyüb cebesin geyüb atına süvâr oldu. Mevcûd yetmiş âdem bulundu. Süleymân Beg bunda hâzır-baş idi.

Pâşâ eydür:

– Sabr eyle 'asker cem' edelim. Düşmen çokdur, belki hîle ola dedi. Fahreddin Beg Süleymân Beg yetmiş er ile pâd-pâylara süvâr olub yürüdüler. Kanu Deresine geldiler. Bâbuk Tatara erişüb çağırdı ki:

– Ey Karamanoğlu! Kande gidersin, dedi. Fahreddin gördü, çağıran Devletşâh'dır ve Bâbuk'dur. Hemân süñüsün çevirüb mukabil oldu. Dedi ki:

47 b

– Ey hâin, velini'metin degilim, deyüb süñü ile yigirmi Moğol helâk eyledi. Devletşâh mukabil olub atdan yıkılub kaçdı. Andan sonra pusu açulub on bin Moğol ortaya aldılar. Ardınca kırk yigit ile Süleymân Beg erişdi. Şöyle ceng eylediler ki görenler hayrân kaldılar. Altı yüzün depelediler. Süleymân Beg kafadârı ile yürüyüb Moğol 'askerin bölük bölük eyledi. Yedi yüz Moğol onlar dahi baş kesdi. Âhir gördüler, olmaz imiş. Bâbuk Tatarın, sekiz bin Moğol 'askeri ile üstüne düşüb bir barmağın düşürüb Süleymân'ı yıkub bağladılar. On bin Moğol Fahreddin üstüne gelüb Fahreddin na'ra urub yüz seksen Moğol helâk eyledi. Âhir atın süñüleyüb yıkdılar. Baş(ını) kesüb şehid kıldılar. Âhir Ertenâ'yı lâînin önüne götürdüler. Süleymân Şâh Ertenâ'yı görüb eydür:

– Ey lâîn! Bir zamân ânın kulu değil mi idin ve kızın vermedin mi, şimdi düşmen mi oldun, dedi. Ertenâ Süleymân'ın bendin giderüb hil'at tâc verdi. Alub Kayseriyye'ye götürdü. Dedi ki:

– Ey Süleymân Şâh! Vallah murâdım böyle değildi. Şâhı helâk eyleyem bu mel'ûnluk Moğol tâifesinin oldu. Bu beyit(i) söyledi:

48 a

Zühhâde kunc-i mescid, mesken bana harâbat *Takdir böyle yazmış neyim benim arada*

Allahın emri böyle imiş. Mihnet (?) senindir dedi. 'ahidnâme yazdılar. Kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husûmet edüb Fahreddin'in başın verüb Lârende'ye gönderdiler. Ez-in-cânib, Lârende'ye haber vardı ki Moğol hîle edüb Süleymân'ın ve Fahreddin Şâhın başın kesdiler. Karaman begleri karışub Şemseddin'i Bolkar'dan indirüb şâh eylediler. On bin Bolkar Gülnâr 'askerin hâzır eylediler ve dahi Turğud ve Kaya ve Kosun cümle yigirmi beş bin er cem' eylediler. Kayseriyye üstüne gitdiler.

Râvi eydür: Haber geldi ki Süleymân Şâh geliyüverir. İstikbâl eylediler. Yâs mâtem edüb defn eylediler.

Râvi eydür: Şemseddin bir yıl iki ay şâhlık eyledi. Bir küccek karındaşı vâr idi. Karaman derlerdi. Şâhlık tama'ıyle fırsat bulub bîçâreye zehr verüb helâk eyledi. Vüzerâ, Karaman begleri yedi gün yâs mâtem edüb Hakkına ulaşdırdılar. Müftî şeyh kadı vâ'iz cümle 'ulemâ, Musâ Begi yerine şâh eylediler. Karaman'ı habs eylediler. Beş kimesneye dahi zehr verdiler. Karaman ve Sa'adeddin ve Hacıbegleroğlu ◗ Halil ve ◗ 48 b

Kasım ve Yunus(u) habs edüb bunları yine âzâd eylediler. Bunlar Süleymân Bege buğûz eylediler ki bize andan oldu dediler.

Râvi eydür: Musâ Begin marazı vâr idi. Hükm-i hükümete kaadir degildi. Bir gün divân edüb cümle 'ulemâyı ve vüzerâyı cem' edüb 'Ârız Hekîm(i) getürdüler. Dedi ki:

– Ey pîr! Bu benim san'atım degil. Şâhlık Süleymân'ın ve Karaman'ın ve Alâüddin'in tâli'in dut görelüm müstahak mıdır, dedi. 'Ârız Hekîm Şâh 'Alâüddin'in tâli'in tutub kuvvet gördü. Dedi ki bu şehzâde, Rûm ü Yunân'a hükm ede. Ekser gazâsı kâfire ola.

Râvi eydür: Ol zamânda kâfir Görkes'de katı çok idi. Müslümânları incidirler idi. Payâs'dan İskenderun'dan Antaliyye'ye vârınca kâfir elinde idi. 'Alâüddin ibn Karaman'a ânınçün Ebu'l-feth dediler ki bu kıyıları bu feth eyledi. Şeyh 'Ârız, 'Alâüddin'in nice olacağın dedi. Ez-incânib hâsıl-ı kelâm Mîr Musâ Lârende'de yerine Süleymân'ı ve Karaman'ı koyub kendüsü Karaman beglerin alub vilâyeti devr edüb Mut şehrine geldi. Sâhil olmağla anda mekân bağlayub dört yıl sâkin oldu.

Râvi eydür: Süleymân ile Karaman ittifak edüb cümle diyârı zabt eylediler. Mîr Musâ ahvâli ◗ duyub begler ile müşâvere edüb Konya'ya şâh ◗ 49 a

'Alâüddin'e mektûb gönderdi.

Râvi eydür: 'Alâüddin Şehzâde, katı bahâdır, şeci' dilâver civân olmuş idi. Gürz salmakda yây çekmekde ok atmakda silâhşorlukda misl(i) yokdu.

Râvi eydür: Kayseriyye begi Ertenâ Begin iki oğlu vâr idi. Birinin Ca'fer, birinin adı Mehemmed idi, Konya'ya göndermiş idi. 'Alâüddin ile bile-bulunmuş idi. Okumakda yazmakda sebk-dâş idiler. Birbirine eyle muhabbet eylemişler ki birbirinden bir sâ'at ayrılmak kaabil degildi. Mehemmed gâyet mahbûb idi. Beglerden çok 'âşıkı vâr idi.

Râvi eydür: 'Alâüddin civân-bahta eyle 'âşık olmuş idi ki bir sâ'at görmese divâne olurdu. Bunlar bir gün oturub 'ayş safâ ederken Kökez görüb Mîr Mûsâ'nın mektûbun verdi. Alub Mehemmed Beg okudu. Demiş ki:

– Gözüm nûru 'Alâüddin! Eger taht murâdın ise tîz gelüb erişesin. Eger ihmâl edersen Karaman, mülkini zabt eder. Hâindir hıyânet edüb sonra cümlenüzü kırar. Âtamın vasiyyeti oldur ki cümlesinden senin tâli'in kuvvetlüdür. Tîz gelesin, atân vasiyyetin yerine getüresin demiş.

Mehemmed Beg eydür:

◗ 49 b — Hemân gitmen gereksin dedi. ◗ Sen pâdişâh oldukdan sonra bana dahi fâide çok olur. Sonra, senin benim değil mi, dedi. ʿahd ü amân eylediler. Cân tenden ayrılur gibi ayrıldılar, ağlaşarak vedâʾlaşub ʿAlâüddin beş yüz dilâver ile ılgâr edüb Mutʾa geldi. Mîr Musâʾnın dizin öpdü. Cümle Karaman begleri gelüb ʿAlâüddinʾi görüb şâd oldular. Müşâvere edüb Mîr Musâʾnın bir mahbûbe kızı vâr idi, ânı verdi. Mutʾda yetmiş gün sâkin oldu.

Râvi eydür: Karamanʾın, Mehemmed Begin, Mahmud Begin ve Halil Begin, yigirmi dört bin Dâvûdî zırhlı ve cebe ve ʿalem ve nakkare ve hazine çeker dilâverleri vâr idi. Bu, cümle Ermenâk kalʾasında idi. Musâ Beg getürdü ʿAlâüddinʾe teslim eyledi. Cümle Bolkar ve Gülnâr ʿaskeri gelüb biʾat eylediler. Gördüler ki Karaman akrânı bir dilâver idi.

Râvi eydür: Oğlum gel, uğrunca Lârendeʾye vâr. Karındaşın Süleymânʾı alub gelegör. Gerçe devlet senindir. Hele taht(ı) evvel âna teslim edelim, dedi. ʿAlâüddin muhalefet eylemeyüb beş âdem ile bir gice Lârendeʾye gelüb Süleymân Sarâyına geldi. Sultân Alâüddinʾe haber oldu.

◗ 50 a — Taşra çıkub ʿAlâüddinʾi gördü. Bağrına basub ◗ gözlerin öpdü. ʿAlâüddin mektûbu Mîr Musâʾya sundu. Süleymân açub okuyub mefhûmu bildi. Ammâ fikre vardı.

ʿAlâüddin eydür:

— Ey birâder! Karaman, bizden yek degildir. Ol tahtına oturmak ise biz hızmetkârız dedi. Atân tahtı bir hâini ortak eylemek katı hamakatdur dedi. Kaya Beg Gücer Beg Kökez Beg ve Firûz Beg cümle maʾkul gördüler. Süleymân Beg fikr eyledi. Gördü ki eyledüğü iş iş değildir. Cümle vüzerâ ile süvâr olub ol gice Mut şehrine geldiler. Cümle Bolkar Gülnâr begleri istikbâl edüb kondurdular. Üç gün sâkin oldu. Dördüncü gün divân eyleyüb Karaman begleri gelüb cemʾ oldular. Mîr Musâ, hâtemi Süleymânʾa verdi. Dedi ki:

— Vasiyyet-i Halil budur ki ʿadâlet ile reʾâyâyı hoş dut dedi. Cümle begler gelüb biʾat kıldılar. Âyini divânı tamâm düzdüler. Ez-in-cânib, Karaman Süleymân Şâh karındaşıyla bir olub tahta geçdügün duyub hemân Hacı Kutluşâhʾı, Kasım Saʾadeddin, Şeyh Yûnus, Halil ibn Hacı Begler Tâceddin, bunları cemʾ edüb kimin vezir, kimin kethüdâ edüb on yedi bin er cemʾ edüb etrâf-ı vilâyeti zabta başladı. Ez-in-cânib, Mîr

◗ 50 b — Musâ ◗ eydür:

— Karaman yavuz düşmendür, tahtı nice alursunuz, dedi. ʿÂrız Pîr eydür: ʿAlâüddinʾe cevâb gönderdik. Sâhib-i zuhûrdur. Feth ânın elindedir dedi. Süleymân, ʿAlâüddin yüzüne bakdı.

Eydür:

– Ciger köşem, gayret demidir dedi. 'Alâüddin on dört bin Bolkar Gülnâr 'askeri ile sâfi demüre gark edüb menzil be-menzil Ermenâk'e geldiler. Gice idi. Pâspânlar yukarudan gördüler ki bir 'azim 'askerdir. Ağaya duyurdular. Gelüb tâc-ı hânı üstünden görüb dedi ki:

– Kimsiz, gice vakti? Ne tâifesiz? Kapuyu niçün açalım, dedi. 'Alâüddin çağırdı ki:

– Aç kapuyu ben 'Alâüddin Halil Mahmud bin Karaman'ım dedi. Dizdârı sabâha dek açmadı.

Sonra dizdâr eydür:

– Bildim, Sultân-ı cihânî! Sen bana makbûl mansıb ver ki uğrunda cân baş fedâ edeyim dedi. 'Alâüddin kabûl eyledi. Kapuyu açdı, içerü girdi. Halil Begin Gazgancık cenginde kalan nusret 'alemin(i) getürdü sultân-ı Karaman'a verdi ki yedi bin Dâvudî zırh vâr idi. Çok mâl hazine verdi. 'Alâüddin, dizdâra Silifke sancağın verdi, İsmini Uğur Hân kodu. Andan sonra yine Mut'a geldiler. Kırk gün sâkin oldular. Ecel erişüb Mîr Musâ Allah emrine ◗ gitdi. Defn edüb yedi gün mâtem eylediler. ◗ 51 a

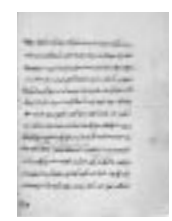

Râvi eydür: Süleymân Şâh bir gün tahta geçdi. Cümle begler cem' oldular. Dediler ki:

– Ey şâh! Atân Karaman ve Mehemmed Beg Sivas'dan İskender Kesdüğü Boğaz'a degin hükm ederdi. Lâyık mıdır ki tahtınuzda gayriler otura? Dedenüzün ne kadar kulu var ise hutbe sikke sâhibi oldu dediler. Süleymân Şâh buyurdu: Yigirmi dört bin er cem' eylediler. Çîn pulâda gark oldular. 'Alâüddin civân-baht serdâr olub Ermenâk'e geldiler. Kış u şiddeti şöyle ziyâde idi. Allaha sığınub geçüb yele yele gelüb tâ Lârende üstüne gelince çok âdem ve tavâr helâk oldu. Ez-in-cânib, Karaman'a dediler ki:

– Şehzâde 'Alâüddin cenge geliyürür yigirmi bin er ile. Yigirmi altı begle karşu çıkdı. İki 'asker mukabil olub iki gün ceng-i 'azim eylediler. Hak süphâne ve te'âlâ fırsat verüb yigirmi iki begle Karaman'ı bağladılar. Çok âdem helâk oldu. Şehrli istikbâl eyleyüb 'Alâüddin'i dedesinin sarâyına götürdüler. Süleymân Şâhı tahta geçürdüler. Cümle bi'at eylediler. Hıyânet eden begleri zindâna kodular.

Râvi eydür: Süleymân Şâh divân edüb Hızır Pâşâ ve 'İsâ Pâşâ ve 'Ali Beg ◗ ve Emîrşâh ve Kökez ve Kaya Beg ve Oğuz Hân ve Gücer Beg ve Firûz Beg ve Turğudoğlu ve Kosun oğlu, sâğ ve sol oturub divân eylediler. Süleymân Şâh, 'Alâüddin'e eydür: ◗ 51 b

– Saruhân ve Aydınoğlu ve Eşref ve Hamîd ve Menteşa ve 'Osmân, bunlar vefât edüb oğulları hakk-ı nânı unutub sikke hutbe sâhibi oldu-

lar. ʿasker cem' edüb diyâr-ı sâhile vâr, eger istikbâl ederlerse her birine hüccet ver, safâda olsunlar. Eger cidâle cenge çıkarlarsa ceng eyle dedi. Râvi eydür. Şâh ʿAlâüddin, on bin seng-endâz Bolkar ʿaskerin alub Konya'ya geldi. Sarây-ı Keykubâd'a geldi kondu. Turğudoğlu, Baybur-doğlu geldi. Moğol beglerinden Devletşâh ve Bâbuk Hân ve Atâ Beg, on bin Moğol dört bin ʿasker ile Elvânoğlu, iki bin Kosunoğlu geldi, Kökez ve Gücer yedi bin er ile geldi. Akşehr'e geldi, andan İshaklu'ya geldi. Bunlar Moğol beglerine vardı. Yine geçüb Karahisâr'a geldi. Sâhib-i Pîr gelüb pişkeş çeküb yeni hüccet aldı. Andan geçüb Kütâhiyye'ye geldi. Germiyânoğlu ʿAlişâr karşu gelüb şehrine alub gitdi. Ziyâfet eyledi. Yi-

girmi bin altun verüb ◗ hüccet aldı. Andan ʿOsmân geldi. On bin altun ◗ 52 a pişkeş verdi. Andan sonra Eşref geldi. Yigirmi bin altun verüb yeni hüccet aldı. Andan ʿAlâüddin diyâr-ı Saruhân'a geçiverdi. Saruhânoğ-lu'na haber oldu. Cümle Saruhânîler istikbâl edüb şehre götürdüler. Ziyâfet edüb on yük sim verdiler ve yedi yük kumaş verüb hüccet aldılar. Andan geçüb Aydın diyârına geldi, anda kışladı. Andan geçüb diyâr-ı Menteşa'ya ve Hamîd diyârına geldi. Andan geçüb Teke diyârına geldi. Estânus yaylakına çıkub anda ʿayş safâ içün birkaç gün kaldı. Süleymân Şâh(a) i'lâm eyledi.

Râvi eydür: Diyâr-ı Gülnâr'da bir ʿâmil vâr idi, Begsus derlerdi. Tuğyân edüb ʿasker çeküb Ma'mûriyye kal'asın zabt eyledi. Emirşâh Si-lifke begi idi. Duyub ʿasker çeküb ceng eyledi. Begsus yegin gelüb dutub habs eyledi. Oğuz Hân varub dört bin er ile çok cidâl eyledi. Sınub ka-çub Teke vilâyetine geldi. Estânus, ʿAlâüddin'e çıkub buluşub geçen

kıssayı ◗ haber verdiler. ʿAlâüddin duyub ʿaskerin cem'edüb tabl nakka- ◗ 52 b re dögüb geçüb ʿAlâiyye şehrine geldi. Andan geçüb Manavğad'a geldi. Andan menzil be-menzil Ma'mûriyye kal'asına geldi. Begi duyub istik-bâl edüb ʿözrün dileyüb gördü ki bir dilâver yigitdir. Zamânın Rüs-tem'idir. Helâk eylemesin ma'kul görmedi. Ma'mûriyye begi eyledi. Oğuz Hâna Silifke'yi verdi. Emirşâh'a Gülnâr'ı verdi. Andan geçüb Lâ-rende'ye geldi. Süleymân Şâh istikbâl edüb Hoca Yûnus Sarâyına kon-durdu. Erte divân eyleyüb divâna gelüb cümle getürdügü muhabbet-nâmeleri verdi. Şâhzâde olub kendüsü cümle habs olan begleri beca(?) zindândan çıkarub herbirine bir mansıb verdi. Divân dağılub ʿayş safâ-da oldular. Ez-in-cânib, bir gün divân edüb otururken bir iki âdem feryâd edüb dediler ki Kıvâmeddin Mut kal'asın Gargar kal'asın Bo-zok'da yedi bin harâmiyle harâb edüb önünce yetmiş yük altun gider, dediler. Ez-in-cânib, ʿAlâüddin kalkub yigirmi bin süvâr, sekiz bin pi-

yâde Bolkar ʿaskerin alub pulâda gark ◗ olub bir derbende geldi. ◗ 53 a

Râvi eydür: Kıvameddin, ʿAlâüddin'in gelcegin duyub derbende gelüb ʿAlâüddin'in üç bin âdemin helâk eyledi. ʿAlâüddin, ol hâl(i) görüb atdan inüb yüzün yere urub Hudâdan nusret diledi. Kılıc ʿuryân edüb Kıvâm'ın üstüne yürüdü. Şöyle ceng eylediler ki, sahrâlar kanla toldu. Kıvâm sınub Gargara kal'asına düşdü. ʿAlâüddin dört bin er ile kal'aya nerdübânlar kurub içerü girüb yedi bin âdem katl eylediler. Kıvâm'ı dutub zencire aldı. Andan sonra Mut kal'asına gelüb Kıvâm'ın hazinesin çıkardılar. Kırk altun cebe, altmış küb mâl, üç yüz deve yükü cebehâne bin gümüş cebe, üç yüz gümüş kürsî.

Râvi eydür: Kıvâmeddin'i helâk edüb kal'aya dizdâr diküb Şâh ʿAlâüddin kendüsü Lârende'ye geldi. Süleymân Şâh istikbâl edüb ol gün sâkin olub ertesi divân eylediler. Cümle hazineyi teslim eylediler ʿayş ʿişrete başladılar. Konya'yı küccek karındaşı Dâvud Bege vermiş idi.

Râvi eydür: Şâh ʿAlâüddin, Kayseriyye Begi Ertenâ Beg ◗ oğlu Mehmed Beg ile on üç yıl Konya'da bile okuyub yazub bile-büyümüşler idi. Birbirine ʿâşık olmuşlar iki idi. Da'vâyı böyle eylemişler idi ki taht tâc terk edeler, birbirini terk etmeyeler. Birbirinin yoluna cân baş vereler. ◗ 53 b

Râvi eydür: ʿAlâüddin taht sevdâsına düşüb Mehemmed Begi koyub gitmiş idi. Ez-in-cânib, Ertenâ vefât edüb Rûm begleri Konya'ya gelüb Mehemmed Begi alub Kayseriyye'ye götürüb pederinin yerine şâh eylediler. Hoca ʿAli derler bir veziri vâr idi. Karındaşı İbn Kürd, Sivas(ı) Karamanlu elinden alub mâlikâne beg olmuş idi. Bunlar Mehemmed Begi mahbes eylemişler idi. Moğol beglerinden İsmâ'il Ağayı kethüdâ eylediler.

Râvi eydür: Mehemmed Beg umur ile mukayyed olmayub ʿayş safâ ile şikâr ile sarâyile mukayyed olduğuna Rûm begleri kayil olmayub taht-ı Rûm'a karındaşı Ca'fer Begi şâh eylediler. Mehemmed Begi çıkardılar.

Hoca ʿAli Ağa eydür:

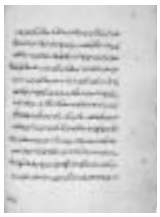
– Ey Mehemmed! Gel imdi Şâh ʿAlâüddin'e vâr, aranuzda bu kadar muhabbet ve bu kadar ʿahd amân vâr, andan meded iste. Âdem âdeme şimdi gerek olur dediler. Ez-in-cânib, Mehemmed Beg, on süvâr ile ʿazm edüb ◗ Konya'ya geldi. Dâvud Bege buluşdu. Dâvud Beg alıkoyub ʿAlâüddin hâtıriçün ri'âyet eyledi. Süleymân Bege Mehemmed Begin geçen kıssaların ʿarz eylediler. Süleymân Beg sekiz bin er ile Kökez'i gönderdi ki, ◗ 54 a

– Vâr, Kayseriyye'yi ma'kul ile alıver dedi. Kökez Konya'ya gelüb Mehemmed şâd olub Akşehr'den Konya'dan Aksarây'dan yigirmi sekiz bin er cem' edüb Kayseriyye'ye gelüb Erceş Tâğının dibine kondular. Ma'kul ile buluşdular. Rûm begleri kayil olmayub çıkub muhkem ceng kıldılar. Kayser sınub kal'aya düşdüler. Yedi ay bekleyüb almadılar. Dâ-

vud Beg ile Mehemmed Beg Kayseri cenginde iken Moğol beglerinden Hacı Kutluşâh Konya'da tenhâ kalduğun duyub yedi bin Tatar 'askeri ile Konya üstüne gelüb cenge başladılar. Evlâd-ı Halil'den Mahmud Pâşâ nâmında bir kimesne komuş idi yerine. Dâvud Beg kapuları bağlayub cenge başladılar. Kutluşâh Konya kavmine muhkem ıztırâb etdi. Âhir-kâr, Dâvud Beg cânibine mektûb uçurdular. Dâvud Beg Konya üstüne düşmen geldüğün duyub Mehemmed Bege eydür:

– Kayseriyye'ye gene gelevüz, deyüb dönüb Konya cânibine teveccüh

◗ 54 b eylediler. Ilgâr edüb dördüncü gün Konya ◗ şehrine erişdiler, gördüler bir ceng ve bir kıtâldür ki 'âlem güm güm öter. Hemân yigirmi bin er ile Tekbîr getürüb yürüdüler. Moğolu şöyle kırdılar ki nâm ü nişânın komadılar. Şehrli kapuyu açub Mahmud Pâşâ Dâvud Begi, Mehemmed Begi istikbâl edüb sarâya gelüb 'ayş safâya başladılar.

Râvi eydür: Mahmud Beg bir mektûb yazub Şâh 'Alâüddin'e gönderdi. Peyk Lârende'ye gelüb mektûbu şehzâdeye sunub 'Alâüddin açub okudu. Demiş ki:

– Ey şehzâde, bizi unutdun! Yâr-i kadîmle 'ahdini niçün unutdun? Lûtfedüb bizden cânibe nazar edesin. Ma'lûmun ola ki cümle diyârımızı elimizden aldılar. Bî-tekellüf gelüb senin diyârında sâkin olduk. Bu cânibi gelüb müşerref eylemen kaabil degil mi? demiş. 'Alâüddin yârın mektûbun okuyub âh eyledi. Gelüb Süleymân Begden destûr diledi. Süleymân Şâh destûr verüb hemân pâd-pâylara süvâr olub dört bin yigit ile Konya'ya geldi. Mehemmed Beg istikbâl edüb sarâya getürüb kondular. İki 'âşık iki ma'şuk birbirini buldular. Eski pârları tâzelediler. Hemân

◗ 55 a meclis kurub kırk gün oturub 'ayş safâya başladılar. Rûm ◗ ve Yunân dilberleri, mahbûb mahbûbeleri, kimi raksa girüb kimi kaanun kimi çeng, kimi def dutub sâdâ-yı çeng nâyı, felekde Zühre tahsîn eyledi. Sâki-yi gül-çehreler meclisi gül eylediler. Ol iki perri, ol iki şâh mest-i müdâm olub dem bu demdür deyüb safâda oldular.

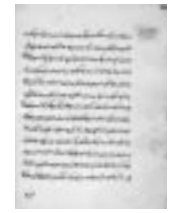
Râvi eydür: Ol 'asrda Konya'nın içinde sözü dinlenür dört lâ'in var idi. Birine Ahi Nahis derler, birine Ahi Murâd derler, birine Cebbâr Kethüdâ derler, birine Bâzârbâşı derlerdi. Bunlar şehrliyi bir yere cem' edüb dediler ki:

– Eger Karamanoğlu bunda kalursa bizim hâlimiz harâb olur. Bir tedârik edüb kaldıralum deyüb tenhâca şehr halkı Mehemmed Begin yânına gelüb dediler ki:

– Ey Mehemmed Beg, lûtf eyle, bu şehri sen Karamanoğlu'ndan iste! Bizim şâhımız ol. 'Alâüddin'i yine diyârına gönder. Zirâ Karamanîler, tünd-hûdur. Biz seninle imtizâc ederüz, ânınla edemeziz, dediler.

Mehemmed Beg bu mel'ûların sözünü gerçek sanub bir gün meclisde bâde ederken 'Alâüddin'in dizin öpüb eydür:

– Ey şehzâde! Ma'lûmdur ki karındaşım hâinlik edüb tâc tahtım elimden ◗ aldı. Geldim senin devletinde hoş geçiyiveririm. Lûtf edüb bu şehrin hükm-i hükümetin bana ver. Birkaç gün bunda sâkin olam, dedi. ◗ 55 b

'Alâüddin eydür:

– Cümle şehrim senindir ammâ, karındaşım Dâvûd Begi bundan kaldırması güç. Nihâyet bilece-geçinin dedi. İştirâk olun dedi. Bu hâl üzere bir ay geçdi.

Râvi eydür: Lâinler bir mektûb düzüb zarâfetle 'Alâüddin'e sundular. 'Alâüddin açub okudu. Demiş ki:

– Gözüm nûru birâderim! Mektûb varınca bir sâ'at eglenmeyüb bu cânibe gelsin, demiş. 'Alâüddin, Mehmed Beg ile vedâ'laşub gitdi. Ez-in-cânib, Ahi Nahis, Kürd Begi Kutluşâh'a haber gönderdi ki:

– Tîz gele erişesin. Karamanoğlu gitdi, Mehemmed ile Dâvud kaldı. Anları biz helâk ederüz, demiş. Ez-in-cânib, Hacı Kutluşâh mektûbu okuyub altı bin Kürd ile 'İmâdeddin ile dört bin Moğol kendiyle Herakle kal'asından geçüb Konya şehrine erişdiler.

Râvi eydür: Dâvûd Beg ile Mehemmed Beg, evlâd-ı Halil'den on yedi bin er ile 'ayş 'işret ederlerdi. Hemân hây hûy sadâsı peydâ oldu. 'Aceb ne ola, deyü taşra çıkub seyr ederken ânı gördüler: Şehr kavmi Kürd tâifesine ◗ kapuyu açıverüb Ahi Nahis, Hacı Kautluşâh'ın önüne ◗ 56 a düşüb gelüb sarây-ı Keykubâd'ı çevirüb cenge başladılar. Mehemmed Beg, Dâvûd Beg anı görüb cân baş Kaysı olub Dâvûd Beg bir ata binüb Lârende'ye kaçdı. Mehemmed Beg, 'uryân bir su delüğünden çıkub Sivas'a toğru kaçdı. Kürd kavmi kılıc çeküb Evlâd-ı Halil'den yigirmi dört şehzâde katl eylediler, 'asker-i Karaman'dan dört bin er helâk eylediler. Hacı Kutluşâh Konya'yı zabt eylediler.

Râvi eydür: Mehemmed Beg abdâl şekline girüb Sivas'a geldi, bir hânegâha kondu. Mehemmed Begi görüb bildiler ki Rûm şâhının oğludur. Gelüb İbn Kürd'e haber verdiler:

– Mehemmed Beg, derviş tonuna girüb abdâl olmuş dediler.

Râvi eydür: İbn Kürd bu haberi tuyub âh edüb ağladı. Zirâ muhkem severdi. Kalkub hânegâha geldi. Mehemmed Begi alub sarâyına getürdü, bâşına tâc-ı şâhî, arkasına libâs-ı şehinşâhî kodu. Dedi ki:

– Sen şâhsın, ben kulunum! Bu kadar sana savuk bakduğum Karamanoğlu öcünden idi.

Râvi eydür: İbn Kürd'e,

– Karındaşımla hâlimiz nice olur, dedi. İbn Kürd eydür:

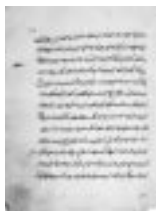

◗ 56 b – Hele şimdi Sivas'ı zabt eyle. ◗ Sonra Kayseriyye'yi bulasın dedi. Ez-in-cânib, Hoca 'Ali Kayseriyye vilâyetinde zâbit idi, zabt ederdi. Cümle hazineye Ca'fer Beg ânı kethüdâ edüb cümle Rûm'u Hoca 'Ali'ye ısmarlamış idi. Hoca 'Ali ise Mehemmed Bege muhkem 'âşık idi, kande gitdigün bilmezdi. Bir gün Mehemmed Beg Sivas'a geldigün tuyub cümle hazineyi alub Sivas'a geldi. Mehemmed Begin öñünde kodu. Emrine mûti' olub hızmetine başladı.

Râvi eydür: Mehemmed Beg şöyle mahbûb idi ki Yunân'de ve Ermeni'de buna benzer mahbûb yoğdu. Niçe şehzâdeler 'âşık olub hızmetkâr olmuşlar idi.

Râvi eydür: Konya'yı Kürd tâifesi zabt eyleyüb Dâvûd Beg kaçub Lârende'ye gelüb 'Alâüddin'e ve Süleymân Şâha kıssayı haber verdi. 'Alâüddin, Mehemmed Beg kande gitdügün bilmeyüb gama düşdü. Zirâ mübtelâ idi. Mehemmed Begin iftirâkından Mecnûn'a döndü.

Râvi eydür: 'Alâüddin 'aşk kuvvetiyle silahşorluk 'ilmini şöyle tahsil eyledi ki atduğu oku taşa geçürürdü ve Karaman'ın gürzüne yigirmi vakiyye terakki kodu. Nîzesi elinden düşse iki âdem gücle kaldırırdı. Ziyâde şecâ'at ve mehâbet bağladı. Mehemmed Begin muhabbeti, ânı divâne eylemiş idi

◗ 57 a ammâ, ◗ karındaşı Süleymân Şâh icâzet vermezdi varub buluşmağa. Ez-in-cânib, Mehemmed Beg bir gün Hoca 'Ali'ye ve İbn Kürd'e eydür:

– Niçün bana tahtım alıvermezsiz? Karamanoğlu 'Alâüddin'e bir mektûb göndersem bir günün içinde Kayseriyye'yi harâb ederdi, dedi. Bunlar korkub dediler ki:

– Eger vilâyetin alıvermezsek bu gine Karamanoğlu'na gider, deyüb on bin Kürd on bin Moğol cem' edüb Kızılırmak kenârında cem'iyyet eylediler.

Râvi eydür: Ca'fer Kayseriyye beglerin cem' edüb mukabil geldi. Yigirmi bir gün muhkem ceng oldu. Kürdistân 'askeri yegin gelüb Rûm 'askeri sınub kaçdı. Ca'fer, nâ-bedîd olub ölüsün dirisin kimse bilmedi. Mehemmed Beg, kerr ü fer sâhibi olub gelüb cümle Rûm'u zabt eyledi. Hutbe sikke sâhibi olub pâdişâh oldu.

Râvi eydür: Süleymân Beg kıssayı duyub Karaman beglerin cem' edüb 'Alâüddin'e eydür:

– Ey birâder! Ertenâoğlu nâmına hutbe okutmuş. Sivas atâmızdan kalma mülkimizdir. (Mektub) gönderelüm sulh ile mi olur ve ceng ile mi olur, dedi.

'Alâüddin eydür:

– Ey birâder! Bu ki akrabalık vardır ve dahi bile-doğub büyüdük ve

◗ 57 b bir dahi muhkem muhabbetim var. ◗ Benim hâtırım içün söyleme dedi. Süleymân Şâh eydür:

– Andan onlar bizim ile eski düşmendir. Pederi Ertenâ bizim ʿammimizi katl eyledi ve benim iki barmağım ânın elinde düşmedi mi? Ve bir oğlana bu kadar eyilik eylesen sana olkadar cefâ edecekdir dedi. Zirâ oğlanda hakikat olmaz dedi.

Râvi eydür: Bu hâl üzre bir yıl geçdi. ʿAlâüddin'in muhabbeti gitdikce ziyâde oldu. Mehemmed Bege buluşmağa çâre bulmadı. Bir gün Herakle kal'asın bahâne edüb ziyâret-i akrabâ deyüb yigirmi yedi bin er cem' edüb niçe yük kumâş ve sîm zer yükledüb ʿazm-i Sivas eyleyüb gitdi. Ez-in-cânib, Mehemmed Bege haber oldu ki, Şâh ʿAlâüddin geliyürür. İbn Kürd ve Hoca ʿAli gelsün deyüb korkdu.

Mehemmed Beg eydür:

– Korkman! Ol beni ziyârete gelür. Gelin imdi karşu çıkalum, dedi. Mehemmed Beg dört bin er ile üç günlük yol karşu varub buluşub görüşüb alub Sivas'a geldi. Tâli'de bahâr zamânı idi. Bir bağda su pınâr kenârına konub sohbet yarâğın görüb cümle Rum Karaman begleri cem' olub ol iki şâh-ı civân-baht, iki altun sandali ◗ üzerine oturub sâir begler etrâfa oturub ʿayş nûşa başladılar. Rum ve Ermeni dilberleri gelüb kimi sâz kimi sözde ve kimi raksa girüb raks ederdi. Üç ay bahâr safâsıyla geçdiler. Gitdikçe muhabbet ziyâde oldu. ◗ 58 a

Râvi eydür: Hoca ʿAli ve İbn Kürd, bir gün Mehemmed Begi tenhâya geçüb dediler ki:

– İbn Karaman'dan kork ve kendünü çek! Bunlar tünd-hû tâifedir. Husûsâ ki atân Ertenâ bunların ʿammisin helâk eylemişdir ve hem Sivas bunların mülkleri iken biz zabt edeyürüz. Bu şehzâde bahâdır kopayıverir. Şimden gerü dedesi Karaman'ın zabt eyledügü diyârı kimin elinde bulsa çeker alur. Ol Karamanîler zamânın Rüstem(i) idi. Şimdi bir mıkdâr zaa'fa vardılar. Aydın ve Saruhân ve Menteşa ve Hamîd ve Eşref ve Kosun ve Elvân ve Atâ ve Ertenâ, bunların kulu idi. Şimdi her biri bir pâdişâh oldu. Bu sözlerden Mehemmed Beg pek korkuya düşdü. Ortada birkaç gün geçdi. Bir gün meclis kurub otururken Mehemmed Beg ayak üstüne kalkub destûr diledi.

Eydür:

– Ey şehzâde! İşitdim, birâderin şâh, sana intizâr etmiş imiş. Yine Hak nasib ederse yine hızmet bâki dedi. ʿAlâüddin, ferâsetle bildi ki, ◗ İbn Kürd korkdu ve hîle eyledi. Hemân vedâ' edüb ʿaskerin cem' edüb gitmek yarâğın gördü. ◗ 58 b

Mehemmed Bey eydür:

– Ey şehzâde! Ümidim budur ki sen dahi hasûd sözüne uyub üstümüze tîğ çekmeyesin, dedi. ʿAlâüddin ʿahd eyledi. ʿAhdnâmeler yazub

verdi. Andan geçüb bir mıkdâr (?) gönderdi. ʿAlâüddin, âh zâr ile Lârende'ye geldi. Ez-in-cânib Süleymân Şâha haber oldu. Karaman begleri ile istikbâl edüb sarâya kondurdu. Ertesi divân eyleyüb ʿAlâüddin'i ʿaşkla Mecnûn gördü. Dedi ki:

– Ciger-köşem! Oğlandan kimesneye vefâ gelmez. Gayret oldur ki mülkimizi gayri kimse zabt eyledi. Biz(e) zebûn olmak lâyık mıdır, dedi. ʿasker cem' edüb niçün Konya'yı almak cehd eylemezsin, dedi. Bir alây Kürd-i nâ-pâk, Konya gibi şehri elimizden aldılar, dedi. ʿAlâüddin buyurdu, ʿasker cem' edüb Konya üstüne gitmeğe. Ez-in-cânib, bunlar bunda İbn Kürd, Hoca ʿAli bir yere gelüb İbn Kürd eydür:

– Biz Karamanoğlu'nu sevmeziz. Dedesi Karaman, bizim Hacı Bahâdır'ı tutub diyârın elinden aldı. Niçe zamân bu oğlanın murâdı, Karamanoğlu ile bir olub şehr-i Sivas'ı almakdır. Biz kendüye eylik edüb karındaşın helâk edüb ◗ Kayseriyye'yi alıverdik, dedi. ◗ 59 a

Hoca ʿAli eydür:

– Gel varub söyleyelim, Karamanoğlu'ndan ferâğat ederse eyledi, eylemezse kendüsi bilür, deyüb Mehemmed Begin yânına gelüb çok cefâ eylediler. Dediler ki:

– Yâ ʿAlâüddin'i terk eyle ya bizi, dediler. Mehemmed Beg bunlardan korkub kaçub Kayseriyye'ye geldi. Ez-in-cânib, İbn Kürd, Mehemmed Begin kaçduğun tuyub Hoca ʿAli'ye dört bin ʿasker verüb Karamanoğlu'na gelüb:

– Mektûb salmadın! Tîz eriş, tutub habs eyle dedi. Hemân Hoca ʿAli ılgâr edüb Kayseriyye'ye gelüb Mehemmed Begi dutub habs eyledi. Cümle Rûm'u zabt eyledi. Mehemmed Beg bir mektûb yazub gönderdi. Uğrun Lârende'ye gelüb kethüdâsı Sinân Beg gelüb ʿAlâüddin'e verdi, kıssaları beyân eyledi. Demiş ki:

– Yâr-vefâdarlık şimdi gerek, deyüb ağlamış. ʿAlâüddin gazaba gelüb arslan gibi yerinden kalkub divân-ı Süleymân'a geldi. Mehemmed Begin habs olduğun bildirdi. Dedi ki:

– İbn Kürd, hem şâh olub mülk sâhibi oldu ve hem Mehemmed Begi tutub Kayseriyye'yi alub gitmek katı korkusuzlukdur ,dedi.

Süleymân Şâh eydür:

– İbn Kürd, bahâdır erdir, arslan gibidir. Mehemmed Begi darbı hapisden almağa Rüstem gerek, dedi.

Râvi eydür: ʿAlâüddin duâ'dan unutman, deyüb taşra çıkdı. Yedi bin ◗ Dâvudî zırhlı dilâver alub sekiz bin yayak kemânkeş Bolkar ʿaskerin cem' edüb Gücer Begi serdâr edüb önce gönderdi. Turğudoğlu, Kosunoğlu, Kökez Beg (i) on bin süvâr ile gönderdi. Altı bin Moğol ʿaskeri ile İsmâ'il ◗ 59 b

Ağayı gönderdi. Kendüsü Oğuz Hânla ve karındaşı Dâvud Beg ile menzil be-menzil varmağa başladı. Kaya Begi ve Mirzâ Begi sekiz bin er ile ardınca kodu. Ez-in-cânib, İbn-Kürde haber erişdi ki, 'Alâüddin ibn Karaman 'askerin cem' eylemiş geliyürür dediler. İbn Kürd, kahkaha ile gülüb otuz bin dîv gibi Kürd 'askeri karşu varub on bin seng-endâz Bolğâr dilâverleri ile bir defa' duruşdular. Bolğâr 'askerin zebûn eyledi. Ol mahâlde altı bin Moğol 'askeri ile İsmâ'il Ağa erişdi. Ânın ardınca Turğud ve Bayburd ve Kosunoğlu on bin demür tonlu er ile bir gün ceng oldu. Sahrâ kanla toldu. İkinci gün Şâh 'Alâüddin erişdi. Yedi bin ejder gibi Karaman 'askeri ile bir cânibden Mirzâ Bahâdır, Kaya Beg erişdi.

'Alâüddin'e Kaya Beg eydür:

– Bu cenge müdâm Kahramân gerek, dedi.

'Alâüddin eydür:

– Biz de zamânın Kahramân'ıyuz! Bize dahi Karmânîler derler. Dört yüz otuz sekiz vakiyye altun gürzü Karaman Şâhın ◗ çeküb Tekbîr getürüb yirmi yedi bin dilâverleri yürüdüler. Yerin bir katı âsmâna çıkdı. Kılıçlar yıldırım gibi şakdı. Bolğârîlerin sapânı taşı yağmur gibi yağdı, süñüler ejderhâ gibi kaçğırdı. Yedi gün kırışma ceng oldu. İki tarâfdan on bin bir er toprağa düşdü. Kan sel gibi akdı, pehlivânlar mest pelenge döndü. Şâh-ı kişver-küşâ, 'askeri iki bölüb yetmiş Kürdü mest peleng gibi depeledi. Mirzâ Bahâdır, yedi bin ejder ile İbn Kürd'ün 'alemin yıkdı. İbn Kürd, atın sürüb Mirzâ'ya gürz havâle eyledi. Mirzâ'yı zebûn eyledi. Mirzâ ânı gördü, 'Alâüddin kana gark olmuş. Ceng edüb gezerken 'Alâüddin, Mirzâ'yı İbn Kürd elinde zebûn görüb na'ra urub Kürd'e mukabil erişdi. Dedi ki:

◗ 60 a

– Ey Kürd-i nâ-pâk! Benim atâmın seyisliğin ederken şimdi pâdişâh oldun. Şehzâdeleri begenmezsin dedi. Ez-in-cânib,

Kürd eydür:

– Ey Karamanoğlu! Ben sana ne eyledim? Bir oğlandan ötürü benimle ceng edersin. Bana ne hayrı degse sana dahi olkadar deger dedi. Ol oğlandan kimesneye vefâ gelmez. Sana dahi ne kala göresin, dedi.

Râvi eydür: 'Alâüddin, İbn Kürd'ün cevâbına kulak tutmayub gürz ile döğe döğe yıkdı. ◗ İbn Kürd 'asker arasına kaçdı. Karaman begleri ol gün Kürdü tağıdub kaçırdılar, mâl ganimet yağmâ kıldılar. Şehrin kapusun açub Mehemmed Begi zindândan çıkardılar, tahta geçürdüler. Mehemmed Beg, 'Alâüddin'e duâ'lar edüb iki gün 'ayş safâ eylediler.

◗ 60 b

Bir gün Şâh 'Alâüddin eydür:

– Ey Mehemmed Beg! Akrân emsâl gayreti cânımıza geçdi. Her birisi ta'n ederdi. Dedenüzün mülkini el zabt eyler düşmen çoğaldı, elimiz-

de mülk kalmadı. Murâdımız oldur ki Konya'yı Kürd elinden alavuz. Himmet koş, deyüb 'askerin cem' edüb sahrâya çıkdı. Mehemmed Beg bir konak yer götürdü. 'Alâüddin Lârende'ye erişdi. Ol gün sâkin oldu. Ertesi divân edüb Süleymân Şâh Karaman begleri ile divân-ı Süleymân'a geldi. Esnâ-yı kelâmda, geçen mâcerayı geldi söyledi. 'Alâüddin, İbn Kürd'ün geçen kıssaların hikâyet eyledi. Süleymân Şâh eydür:

– Öyle oğlandan İbn Kürd yegdür dedi. Elhâsıl, 'Alâüddin kâh 'ayş, kâh tedbirde. Ez-in-cânib, İbn Kürd kaçub Sivas'a geldi. Cümle Kürdistân beglerini ve Türkmân beglerini cem' edüb Hoca 'Ali'ye, 'Alâüddin ile geçen mâcerâyı haber verdi.

Hoca 'Ali eydür:

– Şimden gerü 'askerinle varub Lârende'yi harâb eyle dedi.

◗ 61 a ◗ Râvi eydür: 'Alem açub nakkare dögüb Kayseriyye'ye geldi. Mehemmed Beg, mukabil cenge kaadir olmayub kaçub Lârende'ye geldi. 'Alâüddin duyub istikbâl edüb sarâya kondurdu. Ertesi ziyâfet eyledi. Dedi ki:

– Gam çekme. Görelim bir zamân, niçe olur, dedi. Ez-in-cânib, İbn Kürd 'asker çeküb Aksarây'a geldi. Muhkem ceng eyledi. Aksarây'ı almayub Konya üstüne geldi. Kutluşâh çıkub istikbâl eyeleyüb Sarây-ı Keykubâd'a kondurdu. Kırk bin Kürd cem' oldu. Süleymân Bege mektûb gönderdi ki hâzır olsun, vardım, dedi. Ez-in-cânib, Süleymân Beg 'Alâüddin'e eydür:

– Ne tursun? Ben 'asker cem' edince sen geç Moğol ve sâhil beglerin cem' edüb Akşehr'den beri gel, dedi.

Râvi eydür: 'Alâüddin, Mehemmed Begi bile-alub Begşehri'ne geldi. Moğol begi İsmâ'il Ağa, sekiz bin er ile karşu geldi. Ağayı bile-alub geçüb Akşehr'e geldiler. İshaklu'dan Devletşâh geldi yedi bin Moğol 'askeri ile. Atâ Beg geldi. Yigirmi bin Moğol 'askeri cem' oldu. Bin yigit ile 'Osmân geldi. Dört bin yigitle Hamîdoğlu İlyâs geldi. 'Alâüddin, İsmâ'il Ağayı Mehemmed Bege kethüdâ edüb dedi ki:

– Ben Lârende'ye geçüb Karaman beglerin cem' edüb ben zuhûr eyledügüm vakti siz dahi yürüyesiz ◗ deyüb Atâ Beg dört bin Moğol kavmin alub Teke diyârına geldi. Beş bin 'asker Aydınoğlu verüb dört bin 'asker İbn Menteşa ve Eşref'den geldi. Ez-in-cânib, yigirmi iki bin 'asker ile Lârende'ye geldi. Otuz bin dahi Karaman, Gülnâr, Bolkar ve Turğud 'askerin cem' eyledi. Elli iki bin er cem' edüb otuz bin selâtin serverleri cem' olub Bolğâr 'askerine Kökez Begi serdâr edüb cenge gönderdi. Ânın ardınca Kosun ve Turğud ve Kaya Begi ânın ardınca gönderdi. Andan sonra Karaman Begleri ile çîn pulâda gark olub 'Alâüddin yürüdü. Lârende'de Oğuz Hânla Emirşâh'la Silifke ve Mut ve

◗ 61 b

Ma'mûriyye ve Tarsus 'askerin Süleymân Beg yanında koyub kendüsü menzil be-menzil Konya cânibine teveccüh eylediler.

Râvi eydür: Mehemmed Beg Moğol begi İsmâ'il Ağayı kethüdâ edüb Ilkun'a beg eyledi. 'Osmân ve Devletşâh ve Bâbuk Hân hâzır-baş oldular.

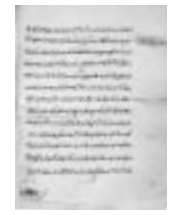
Râvi eydür: Saruhânîler Karaman'la yigirmi sekiz bin âdemle Lârende'yi zabt eylediler. Bir zamânda 'Alâüddin gelüb dutub Karaman'ı anlar ile habs eyledi idi. Anlar Bir yere gelüb mektûb yazub Hacıbegleroğlu Halil'e İbn Kürd'ü gönderdiler.[2]

– Sabr eyle görelim, derken bir toz peydâ oldu. Ânı gördü, 'Osmân erişdi. Gene galebe edüb Kürd üstüne yürüdüler. 'Osmân, 'askeri iki şak edüb Hacıbegler'in tûğun yıkdı. Devletşâh, ordusun dağıtdı. Kürd sınub kaçdı. Gâziler yağmâ edüb Mehemmed Beg Hoca 'Ali'yi Konya Meldüs kal'asına götürdü. 'Osmân ve Hamîdoğlu erişdi, Kürd kavmin muhkem kırdılar. Ez-in-cânib, İbn Kürd'e feryâdcı erişdi. İbn Kürd gazaba geldi. Dört bin Kürd ile Hacı Kutluş'yı Gelincân'ı Konya kal'asında koyub otuz bin Kürd ile kendüsü Meldüs kal'asına yürüdü. Bir seheri erişüb otuz bin Kürd ile ortaya alub Hoca 'Ali ve Hacıbegleroğlu erişdi. Cümle kırk sekiz bin er ile Kürd, Türkmân, Moğol 'askeri orta yerde kaldı, taşra çıkmağa meded kalmadı. On bir gün gice ve gündüz ceng oldu. Sahrâlar leşle toldu. Cümle tâğ ve taş kan oldu. 62 a

Râvi eydür: İbn Kürd 'Osmân ile Hamîd'i dutub zencirine aldı. Mehemmed Beg fırsat bulub Devletşâh Ağa ile kaçdılar. Dokuz bin Moğol toprağa düşdü. İbn Kürd, Moğol 'askerin dağıdub Hacıbegler'e eydür:

– Murâdım benim Karamanoğlu 'Alâüddin'e dokunmakdur. Sen 'Osmân'ı ve Hamîd'i iletüb Konya kal'asında habs eyle. Ben varub Lârende'yi harâb edeyim, dedi. Hacıbegler, bu iki serveri alub Konya tarafına gelmek üzere. Ez-in-cânib, Şâh 'Alâüddin, menzil be-menzil 62 b

[2] **Eksik 1 yaprağın özeti:** Hacıbegleroğlu ile İbn Kürd Konya'da buluşarak anlaşırlar. İbn Kürd Akşehir'i almak için on bin er gönderir. Süleyman Bey ise Kökez'i bir mektupla Kayseri Beyi Orhan'a yollayarak İbn Kürd'ü desteklememesini rica eder. Orhan Bey, verdiği yanıtta,

– Ey İbn Karaman! Sen adaletli ve iyilik sever bir padişahsın. Hatırın için İbn Kürd'e karşı Mehmed Beyi tutacağım, der. Mehmed Bey, Akşehir'in savunması için içeride üç bin er bırakıp Moğol beyleri İsmail Ağa, Devletşah, Bâbuk Han ile 28 bin kişilik bir ordu oluşturur. Yedi gün cenk edilir ve Moğollar yenilir. Bunun üzerine Hamidoğlu, Aydınoğlu, ve Osman, yedi bin erle harekete geçerler. Ez-in-cânib, Mehmed Beg, İsmâ'il Ağaya eydür:

– Nice olur firâr edelüm! dedi. Ağa:

[Ali Emiri nüshasından, kopya edilerek yazmaya eklenen metin.]

ʿazîm ʿasker ile Konya üstüne geldi. Hacı Kutluşâh'ın geldüğün görüb kapuyu bağlayub cenge başladı. Bir seherî şâh-ı kişver-küşâya feryâdcı erişdi. Dediler ki:

– Ne tursun? Cümle Moğol ʿaskerin kırdılar. Mehemmed Beg kaçdı. ʿOsmân'ı, Hamîd bin İlyâs(ı) dutdular. ʿAlâüddin duyub âh eyledi. Bolkar'ın on bin seng-endâzile Kökez'i mukaddem gönderdi. Ânın ardınca Kosunoğlu ve Kaya Beg ve Turğudoğlu ve Elvân ve Mirzâ Bahâdır'ı gönderdi. Ez-in-cânib, Kökez'in Bolkar tâifesiyle giderken Hacıbegleroğlu karşudan gelürken mukabil râst gelüb kaçırmayub dört bin âdem idi, kırdılar. ʿAlâüddin duyub şâd oldu. ʿOsmân gelüb ʿAlâüddin'e buluşdu.

Eydür:

– Ey sultânım! Çok ʿaskerim çok mâlım telef oldu.

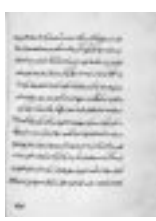
ʿAlâüddin eydür:

– Ey ʿOsmân! Yerine bin vereyim inşaallah. Benim dünyâ ve âhiret pederim ol, dedi.

Râvi eydür: ʿOsman'a tabl ü ʿalem verüb beg eyledi. Ana ʿivaz Kaya Begi bile koşub ʿOsmân her kande ise Mehemmed Begi bul dedi. Bun-

63 a lar Mehemmed Begi aramağa meşgûl oldular. (Ez-in-cânib) haber erişdi ki ne tarafa gidersin? ʿAlâüddin, ʿâlemi harâba verüb beglerin helâk eyledi dediler. İbn Kürd, kırk bin Kürd Türkmân ile dönüb Meldüs kal'asına gelüb andan dönüb Konya'ya gelürken Bolkâr kavmine râst gelüb cenge başladı. Karaman beglerine haber erişdi. Turğud ve Bayburd ʿaskeri erişdi. Şâh ʿAlâüddin erişüb Allahü ekber! Gürzün çâk çâkı felege erişdi. Günden güne ceng terakki buldu. Kürd tâifesin gûl-i beyâ(bâ)ni yuddu. Pehlivânlar, Hamzaî kahramânlar gibi na'ralar urub yigirmi sekiz gün ceng oldu. Tâğ ve taş, âdem leşle toldu. ʿOsmân, Keyhüsrev bin Keykubâd ʿAlâüddin'in çobânı bâşı idi. İnönü'nde ne kadar koyun ve sığır, atı ve devesi ve katırı vâr ise ʿOsmân gözlerdi, kâfir almazdı. Karamanoğlu Mehemmed Beg, ʿAlâüddin'i kaçurub cümle mülkini alduğu vakitin, ʿOsmân gelüb toğruluk gösterdi. Âna ʿİvaz Mehemmed Beg tabl ʿalem kılıc verüb beg eyledi. Ez-in-cânib ʿOsmân ve Kaya Beg, Begşehri'ne gelüb Mehemmed Bege anda buluşub alub Akşehr'e geldiler. Sekiz bin Moğol ʿaskeri ile İsmâ'il Ağa geldi, Devletşâh geldi, yigirmi sekiz bin Moğol cem' eylediler.

63 b ʿOsmân eydür:

– Ey Mehemmed Beg! Gör dünyânın elinde şâh zebûndur, gidelim dedi. Hemân pâd-pâylara süvâr olub ʿalem-i şakka açub kös nakkare dögüb yürüdüler. Meldüs cânibine teveccüh eylediler. Ez-in-cânib, Şâh

'Alâüddin eyle ceng eyledi ki, küştelerden püşteler peydâ eyledi. Bir mikdâr zebûn oldular. Ânı gördüler, toz buludu içinde nakkare sadâsı belürdü. Ânı gördüler Mehemmed Beg yigirmi sekiz bin tünd-hû Moğol 'askeri ile çıka geldi. İbn Kürd ânı görüb 'aklı başından gitdi.

Râvi eydür: Bir tarafdan Tatar ve bir tarafdan Karaman begleri şöyle urdular kılıcı ki bölük bölük eyledi, Kürd 'askerine hezimet düşdü, beşi bir yerde kalmadı. Ol gün yigirmi bin Kürd toprağa düşdü. İbn Kürd, Hoca 'Ali, ol hâli görüb Sivas yolların dutub kaçdılar. Mehemmed Beg, gelüb 'Alâüddin'in dizin öpdü. Cümle 'asker bir yere cem' oldular. Ölenler içün ağladılar. Yârelinin yâresin bağladılar. Cenge yarar yigirmi bin 'asker olub Kayseriyye cânibine gitdiler. Süleymân Şâh'a muştucular saldılar. Ez-in-cânib, bir gün Kayseriyye şehrine geldiler. Rûm begleri karşu çıkub alub şehre geldiler. Mehemmed Şâha Taht-ı Rûm'u teslim eylediler. 'Alâüddin ◗ Mehemmed Beg ile Rûm beglerin ◗ 64 a

sulh eyledi. 'Ahd-nâmeler yazub kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husûmet eylediler. Bir kaç gün oturub bir gün vedâ' edüb Karaman begleri ile kona göçe Lârende'ye geldiler. Süleymân Şâh istikbâl edüb şehre getürüb Hoca Yûnus Sarâyına kondurub 'ayş nûşa başladılar.

Râvi eydür: Hacıbegleroğlu Halil Meldüs kal'asında habs idi. Süleymân Şâh getürüb azâd eyledi ve hem vekilharç eylediler.

Râvi eydür: Kal'a-yı Tünd'ün bir dizdârı vâr idi, Manto derlerdi. Karamanoğlu'na tâbi' degil idi. Bin dilâver yigide mâlik idi. Çıkub niçe vilâyet harâb edüb muhkem kal'ası var idi. Kaçub yine kal'aya girerdi.

Râvi eydür: 'Alâüddin'in kücek karındaşı Hızır Beg, bir yaylakda safâ ederken Manto duyub varub basub üç yüz yigitle dutub bağlayub habs eyledi. 'Alâüddin'e yine feryâdcı gelüb Manto'dan şikâyet eylediler. 'Alâüddin emr eyledi. İki yüz yigirmi yedi pehlivân, yigirmi altı demür tonlu dilâver kös nakkare dögüb 'alem-i şakkın açub 'asker çeküb Tünd kal'asına geldiler. Manto, kal'a kapuların bağlayub burcdan cenge başladı. Bir ay ceng eylediler, kal'ayı almadılar.

◗ Râvi eydür: Nerdübân dizdirib kal'aya beraber bir gice kurub 'Alâüddin kendüsü, yüz kırk serverle burcunun dibine girüb oturdular. Sabâh olduğu gibi Tekbîr getürüb Manto'nun sarâyına yürüdüler. Manto'yu dutub zencire çekdiler, çok âdem kırdılar. Habsden karındaşını çıkarub kal'a kapusun açdılar. ◗ 64 b

Râvi eydür: Manto zenciri kırub iç kal'aya düşdü. Kökez Begi bile alub kaçdı. 'Alâüddin tekrâr otuz gün ceng eyledi. Ez-in-cânib Manto 'âciz kalub Kökez Begi salıverüb dedi ki:

– Eger şâhın bana bir ze'âmet verürse kal'ayı veririm, dedi. Man-

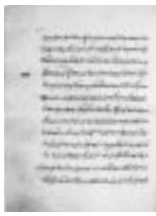
to'yu Kökez Beg alub şâha geldi. Manto gelüb 'Alâüddin'in dizin öpdü 'özrün diledi. Kal'anın miftâhın verdi. Manto'ya ri'âyet edüb ze'âmet verdi. Kal'ayı karındaşı Hızır Bege verdi. Bir ay kal'ada oturub bir gün süvâr olub 'asker çeküb Lârende'ye geldi. Ertesi divân-ı Süleymân Şâh'a geldi. Manto gelüb şâhın dizin öpdü.

Şâh eydür:

– Bu kimdür?

'Alâüddin eydür:

– Kulun Manto'dur. Şâh iken gelüb derbânın oldu, dedi. Şâh safâ

◗ 65 a edüb ◗ hil'at verdi. Divân edüb dört yüz şeyh, vâ'iz, müftî ve 'âlim ve 'Ârız Hekîm, sâğa ve sola oturdular. İki yüz seksen nâmdâr beg ve pehlivân, altı vezir.

Ba'dehû'Ârız Pîr eydür:

– Sultân-ı kişver-küşâ, lâyık mıdır ki Konya'yı bir alây Kürd-i nâ-pâk zabt ede, sen bunda safâda olasın, dedi.

Râvi eydür: Ey 'Ârız Hekîm, dün gice vâkıa'mda Hazret-i Mevlânâ'yı gördüm. Dedi ki:

– Ey İbn Karaman, ey şâh-ı Moğol! Bu şehri Kürd-i nâ-pâkden kurtar dedi. Cümle evliyâ Konya'yı sana bağışladılar, dedi.

'Ârız eydür:

– Feth senindir. Hemân 'asker çeküb yürü, dedi. Cümle 'asker hâzır idi. Çıkub sahrâya kondular.

Râvi eydür: Karaman-nâm(e)de, şâir-i nâzik -tâb'ın buyurduğu beyt bunlardır:

Şebi der hâb bud ân şâh-ı 'âdil — *Ki hâbi dîde şâdî kerd dil*
Celâ'l-ül-hakk ve'd-dîn pişeş âmed — *Ne bî-gâne çü nâmek(?) hoşeş âmed*
'İnâyet gerd şehr-i Konya râ dâd — *Zj rûheş müşkilât 'ukde-i yekşâd(?)*

Râvi eydür: Süleymân Şâh ve 'Alâüddin ibn Karaman, yigirmi altı bin

◗ 65 b er ile Konya üstüne geldi. Evliyânın himmetiyle Kürde kılıc çeküb ◗ karşu gelmege kaadir olmadılar. Kimi kaçdı, kimsi gelüb bende oldular. Şâh gelüb Sarây-ı Keykubâd'a kondu. Üç ay sâkin oldu. Şehrlüye muhkem ri'âyet eyledi, bâc harâcı kaldırdı. Ne kadar harâbe var ise ma'mûr eyledi. Cümle evliyâları ziyâret eyledi, çok türbe yapdı. Bir gün divân eyledi. Begler divâna cem' oldular. 'Alâüddin dahi şâhın nazarında oturub râvi eydür:

– İkimiz bir şehrde oturmak câiz degüldür. Sen burayı taht edin, ben Lârende'ye gideyim dedi.

'Alâüddin eydür:

– Emr sizindir dedi.

Râvi eydür: Süleymân Şâh vedâ' edüb Lârende'ye geldi. Geçüb tahta karâr eyledi. Mülki İsmâ'il Ağa'ya ısmarlayub kâh Erces Tâğında şikârda, kâh Kayseriyye'de 'ayş safâda idi.

Râvi eydür: Hoca 'Ali yigirmi bin Türkmân (ile) İbn Kürd'e Sivas'a geldi. Buluşub eydür:

– Ne tursun? Oğlan safâda ve zevkda, Karamanoğlu kendü 'âleminde! 'asker cem' eyle varub Kayseriyye'yi zabt edelim dedi. Ez-in-cânib, İbn Kürd otuz yedi bin Kürd Türkmân 'askerin cem' edüb Kızılırmağın kenârına kondular. Ez-in-cânib, Kayseriyye begleri cem' olub Mehemmed Bege gelüb dediler ki:

– İşte düşmen ◗ geldi. Tur(ma) 'asker cem' eyle. 'Âr nâmusun var ise ◗ 66 a

hasmınla ber-taraf ol. Andan sonra ruha(?) zevk u safâda ol, dediler.

Mehemmed Beg İsmâ'il Ağaya eydür:

– Sen Moğol 'askeri ile evvel yürü, ben ardınca varayım dedi. On bin Moğol 'askeriyle İsmâ'il Ağa yürüdü. Yigirmi sekiz bin Rûm 'askeri ile Mehemmed Beg dahi yürüdü. Ez-in-cânib, İbn Kürd su kenârında otururken gice Moğol şebîhûn eyledi. İki 'asker çât çât cenge başladılar. Dördüncü gün Moğol sındı. Bölük bölük kovarken Mehemmed Beg yigirmi sekiz bin er ile çıkageldi. Kazâyı gör ki Kürd kırk er ile bir alây Tatarı kovub Mehemmed Beg fırsat ganimet bulub İbn Kürd'ü dutub başın kesdi. Kürd 'askerin şöyle kırdılar ki sahrâ leşle toldu. Hoca 'Ali, İbn Kürd'ün katl olduğun duyub kaçub Sivas'a geldi. Mehmed Beg ardınca gelüb Sivas'ı zabt eyledi. Andan dönüb Kayseriyye'ye geldi. Cümle Rûm'u zabt eyledi. 'ayş nûşa başladı.

Râvi eydür: Şâh 'Alaüddin bir gün begler ile süvâr olub Begşehri'ne geldi. Şehr kavmi istikbâl eylediler. Bir sarâya konub vilâyeti teftiş eylediler. ◗ Cümle kal'a ve mezra' ve hâs ve çiftlik cümle İsmâ'il Ağa elinde- ◗ 66 b

dir. Ced be-ced Keykubâd zamânından berü. Sultân emr eyledi, cümle zabt eylediler. Serkeşlik edeni ordan kovub çıkardılar. Eger suğla, eger mezra', eger hâs, eger bâğ u bakçe, eger degirmen ve hamâm cümle zabt eyledi. Elvân Begi, sekiz bin er ile üstüne kodu. Dedi ki:

– Ol Rûm şâhne, kethüdâ oldu, varub anda mekân bağlasun, dedi. Ez-in-cânib, ağanın karındaşı Kutluşâ, tevâbi'in alub Kayseriyye'ye geldi. Ağaya mâcerâyı takrir eyledi. Ağa Mehemmed Begi görüb 'Alâüddin'den şikâyet eyledi. Dedi ki:

– Size hızmet eyledügüm içün 'Alâüddin cümle mülkimi zabt eylemiş. Demiş ki:

– Kethüdâ olduğu begin diyârında edinsin mülk, demiş. Ağladı,

Mehemmed Beg mektûb yazub Süleymân'a gönderdi. Süleymân Şah okudu. Demiş ki:

– Ol ağa, benim kulum idi. Mehemmed Bege yardım içün bile-gönderdim. Beni terk edüb Mehemmed Bege kul ve kethüdâ oldu. Benim diyârımda bâğ u bostânı neyler? Varub sâkin olduğu diyârda eylesin demiş.

Râvi eydür: İsmâ'il Ağanın karındaşı Kutluşâ Beg, Begşehri yânında

67 a bir kal'a vâr idi. Mure derler idi. Etrâf ânın mülki idi. 'Alâüddin kal'anın üstüne vardı. Harmân zamânı idi. Moğol kaçub kal'aya girdi. Cümle rızkı 'Alâüddin zabt eyledi. Kutluşâ, Kayseriyye'de ağaya gene feryâdcı gönderdi. Gelüb ağaya şekvâ eylediler:

– Kal'adan taşra çıkamazız. Ekin tereke hep elimizden gitdi. Açlıkdan kırılıyoruz deyü ağlaşdılar. Ağa, Mehemmed Bege gelüb 'Alâüddin'den şikâyet eyledi.

Râvi eydür: Ey 'Alâüddin! Senin murâdın bizimle husûmet. Ancak vâr sen de bildiginden kalma, dedi. İsmâ'il Ağa dört bin 'asker ile Kutluşâ'yı gönderdi. On bin yine cem' edüb Begşehri'ne gitdiler. Sultân 'Alâüddin, beş bin er ile Mirzâ'yı gönderdi ki gelüb cümle mahsûlü zabt eyledi. Moğol kaçub hisâra düşdü.

Râvi eydür: Şâh 'Alâüddin Konya'dan on bin er ile şikâr ederek Begşehri'ne yakın gelmiş idi. Ez-in-cânib, Mirzâ mahsûlü Konya'ya gönderüb kendüsü 'Alâüddin'e gitmek üzre iken dört bin Moğol 'askeri ile Kutluşâ erişüb yolun bağladı. Cenge başladılar. İki gün ceng kıldılar. Üçüncü gün İsmâ'il Ağa erişüb Mirzâ'yı ortaya alub zebûn eyledi-

67 b ler. Ardın önün bağlayub kaçmağa yol komadılar. Hemân Mirzâ Bahâdır Tekbîr getürüb şöyle urdu kılıcı ki çok Moğol kırdı. Ez-in-cânib, Şâh 'Alâüddin Kökez'i dört bin er ile gönderüb ava mukayyed olmuş idi. Kökez çıkageldi. Gördü bir ceng-i sultânî ki, gürzün çâk çâkı göğe çıkmış. Hemân şâha bir âdem gönderüb kendüsü Tekbîr getürüb kılıc çeküb dört bin dilâver ile yürüdü. Ağa kahkaha ile gülüb 'Alâüddin 'askerin ortaya alub kırmağa başladı.

Râvi eydür: Şâha âdem erişüb mâcerâyı haber verdi. 'Alâüddin on bin Dâvudî zırhlı dilâver ile şöyle yürüdü, tufân gibi erişdi. Gördü bir cengdir ki bin kelle bir akçeye! 'Alâüddin gazaba gelüb ejder gibi haykırub na'ra urub iki 'asker birbirine karışub Allahüekber! Ol gün kıyâmet gününe döndü. Yedi gün muhkem ceng oldu. Sekizinci gün Moğol sınub rızkın mâlin bırağub kaçdı. Begler cümle rızkı yağmâ eylediler. Diyâr-ı 'Alâüddin(i) zabt eylediler. Harâbesin ma'mûr edüb üç ay sâkin olub andan sonra göçüb Konya'ya geldi. Gâh 'ayş gâh siyâset edüb begleri ile zevk safâ eylemekde idi.

Râvi: İsmâ'il Ağa, ◗ Sivas'a gelüb Mehemmed Bege buluşub 'Alâüddin elinden çekdüğü cefâyı haber verdi ağladı. ◗ 68 a

Mehemmed Beg eydür:

– Sabr eyle görelim nice olur, dedi. Mehemmed Beg 'asker cem' edüb Aksarây önüne geldi. 'Alâüddin'in karındaşı Dâvud Beg Aksarây'da sâkin idi. Mehemmed Begin geldüğün duyub karşu çıkdı. Mehemmed Beg Dâvud Begi dutub bağlayub dönüb Kayseriyye'ye gelüb habs eyledi. Sinân (Süleymân?) Bege haber erişdi. Kücek karındaşını Mehemmed dutub alub habs eyledi, dediler. Süleymân Şâh bir mektûb yazub Sinân Nâibin eline verüb Kayseriyye'ye gönderdi. Sinân Nâib, emîrü'l-kelâm bir âdem idi. Kayseriyye'ye gelüb divâna girüb mektûbu Mehemmed Bege verüb alub okudu. Demiş ki:

– Ey şâh-ı Rûm! Senin uğruna, cân baş oynatduğumuza 'ivaz bunu mu eyledin? Eger 'Alâüddin'e bî-huzûr oldun ise ol senin çok cefâların çekmiş idi. Biz kemlik eyledik ise sen eylik eylemen gereksin, demiş. Hakk-ı nânî hâtırına getürüb karındaşımızı azâd eyleyesin, demiş. Mehemmed Beg mektûb yazub Sinân Nâible gönderdi. Sinân Lârende'ye gelüb Süleymân Şâh öñünde yer öpüb ◗ mektûbu sundu. Alub okudu. Demiş ki: ◗ 68 b

– Karındaşın eylik eyledi ammâ etdüğü kemlige değmedi! Benim kethüdâmın vilâyetin elinden aldı, dört bin âdemisin kırdı ve nice hakaret eyledi. Elbetde bir kat ceng eylemeyince olmazız dedi. Süleymân Şâh mektûbu Konya'ya 'Alâüddin'e gönderdi. 'Alâüddin mektûbu okuyub mefhûmun bilüb 'asker cem' edüb Lârende'ye geldi. Süleymân Şâh istikbâl edüb Hoca Yûnus Sarâyına kondurdu. Ertesi divân edüb cümle erbâb-ı devlet divâna geldiler. Mehemmed Beg kıssası açıldı.

'Alâüddin eydür:

– Birâder, ezelden meseldir, bir vefasız oğlana biz eylik edüb Rûm'a şâh eyledik. Âna 'ivaz karındaşımızı habs edüb vilâyetimize kasd eyledi. İbn Kürd'ün dedüğü sözler gerçek imiş geldi. Ammâ hakk-ı nân var idi. İnşâallah yoluna getürür dedi.

Râvi eydür: Üç gün sâkin olub dördüncü gün yigirmi sekiz bin 'askeri çîn pulâda gark edüb on bin Bolkar'ın sapân atıcıların önüne düşürüb Aksarây Ovasına bârgâh kurub 'ayş nûşa başladı. ◗ Ez-in-cânib, ◗ 69 a Mehemmed Bege haber geldi. 'Alâüddin 'azîm 'asker ile gelüb Aksarây Ovasına kondu. Yâ varursun yâhud ol bunda gelür, dediler. Mehemmed Begin bir 'akil veziri vâr idi. Hoca 'Ali derler ve Erces begi Evrân Beg, bunlara eydür:

– Ey Şâh! 'Alâüddin, bahâdır dilâver şehzâdedir ve hem Karamanlı çokdur, yüz bin tâifedir. Sen anların cengine tâkat getürmezsin. Mar'aş

begi Zülkaadiroğlu'n araya bırağub sulh edelim, dediler. Mehemmed Beg râzı oldu. Zülkaadir'i gönderdi. Minnet edüb Dâvûd Bege vardılar. Kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husûmet edüb 'Alâüddin dönüb Konya'ya geldi. Yine 'ayş safâya başladılar. Arada bir yıl geçdi.

Râvi eydür: Mehemmed Beg muttasıl bâde-nûş idi. Cümle Rûm'u İsmâ'il Ağaya ısmarlamış idi. Kendüsü 'ayş 'işret ederdi. Ağa hazine bağlamış idi. Elhâsıl, 'Alâüddin Beg ile Mehemmed Beg sulh olduklarına kakıyıb cümle rızkın mâlin alub beş bin yigit ile çıkub Begşehri'ni arzû edüb gitdi. Bir kavl dahi eydür: Bir gün meclisde 'ayş ederken, Ağa, Mehemmed Bege eydür:

– Benim öcüm Karamanoğlu'ndan alıvermege kaadir olmadın, dedi. Mehemmed Beg eydür:

◗ 69 b – Nice edelim? Cümle 'âlem bizi kandı. Biri bu ki akrabalık ◗ vardır ve bir dahi 'askeri çokdur ve bir dahi yine Rûm'a Karamanoğlu şâh eyledi. Nice kılıc çekeyim, dedi. İsmâ'il Ağa kakyub taşra çıkdı. Karındaşı Kutluşâ'ya eydür:

– Mehemmed, Karamanoğlu'ndan korkar. Kendiyi Rûm şâhı eden ben idim. Şimdi, Karamanoğlu eyledi der. Sultân emr e(t)di, bin deve ve katır altun gümüş ve kemhâ yükledüb Begşehri'ne 'azm edüb gitdi. Sabâh oldu. Mehmed Beg, ağanın kakyub gitdügün duyub eydür:

– Hudâya saldık, yoluna gele, dedi. Didebânlar Sultân 'Alâüddin'e haber verdiler ki İsmâ'il Ağa şâha 'âsi olmuş bî-hesâb altun gümüş yükledüb Begşehri'ne gelüb geçdi dediler.

Râvi eydür: Sultân ceng içün yigirmi sekiz bin Dâvudî zırhlı dilâver ile on bin Bolkar 'askerin çeküb Begşehri'ne geldi. Bolkar'ın piyâdelerine buyurdu. Yolları bağladılar. Kendüsü pusuya girdi. İsmâ'il Ağa yigirmi beş bin Moğol 'askeri ile gelüb geçmek üzre iken Bolkar kavmi karşu varub bir fasl ceng eylediler. Kılıcın sadâsı dünyâyı tutdu. Hemân pusudan yigirmi sekiz bin er ile çıkub Tekbîr getürüb Mirzâ Bahâdır yürüdü. İkdâm edüb Bolkar 'askerin sınub Mirzâ'yı ortaya alub zebûn

◗ 70 a eyledi. Ağa, kendüsü çeküb ◗ üstüne geldi. Haykırub eydür:

– Ey Mirzâ! Şâhın bana eyledügü cefâyı bugün ben dahi sana eyleyeyim dedi. İkdâm edüb bir gün ceng eylediler. Bolğâr 'askeri ve Mirzâ 'askeri gâyet zebûn olmuş idi. Ânı gördüler ki kös nakkare sadâsı 'âleme velvele bırakdı, toz âsmâna çıkdı. Ağa gördü ki tûğ-ı şâhî göründü. Bildi ki gelen Şâh 'Alâüddin'dir. Hemân âh eyledi. Kendüsünden ümidi kesdi. Ez-in-cânib, yigirmi sekiz bin er ile 'Alâüddin erişüb na'ra urub tîğ çeküb Karaman begleri ile yürüdü. Üç gün üç gice ceng muhkem oldu. Dört yânın bağlayub bir âdem çıkarmadılar. 'Alâüddin kalkanın çevrüb eline ok yây alub cenge girdi. Ceng edüb giderken ağaya râst ge-

lüb biribirine hamle eylediler. Bir nice hamleden sonra ʿAlâüddin Şâh bir ok atub dizin urdu. Vardı ağa, oku çeküb çıkardı. Temren kemükde kaldı. Üç yerde yâre urdu, yıkub bağladı. Baş gidince ayak pâyidâr olmaz. Cümle Moğolu kırdılar. Kimsi kaçdı. Ol kadar mâl ve rızk çokdu ki hesâbın Alah bilür. ʿAlâüddin zabt eyleyüb'azm eyleyüb Konya'ya geldi. Ez-in-cânib, Süleymân Şâh(a) ʿAlâüddin Moğolu kırub ◗ İsmâ'il Ağayı tutmuş deyü haber geldi. Gücer'i bir mektûb ile gönderdi. Gücer gelüb mektûbu ʿAlâüddin'e verdi. Okudu. Demiş ki:

◗ 70 b

– Benim birâderim, İsmâ'il Ağayı azâd edesin. Eski emekdârındır. Kul hatâsız olmaz. Yine ri'âyet edesin demiş. Buyurdu, zindândan çıkarub at ton verüb ve Lârende'ye gönderdi. Ağa Lârende'ye gelüb şâha buluşdu. Şâh muhkem ri'âyet eyledi. Şâh cerrâh getürüb temreni kemükden çıkarub yâresini tımâr eyledi. Eyüce oldu. Süleymân Şâh divâna getürdü. Rızkının yarısın verdi. Gene Begşehri'n cümle verir. ʿAlâüddin, ne kadar rızkın mülkin aldı ise verdi. Dedi ki:

– Ey ağa! Suç senden oldu, bizden olmadı. ʿAlâüddin'in bu kadar cefâsın ma'zûr tutasın. Kendü çelebindir dedi. Ağa dahi ʿözr eyledi. ʿahd eyledi ki evvelki gibi gene dosta dost düşmene düşmen ola.

Râvi eydür: Yine cümle Moğol başına cem' oldu. Süleymân Şâhla vedâ'laşub Begşehri'ne geldi. Kücek karındaşı Mîr Hasan ile armağân düzüb Konya'ya ʿAlâüddin'e gönderdi. Varub ʿözrün diledi. ʿAlâüddin ʿahd-nâmeler yazub ağaya gönderdi.

Râvi eydür: Kayseriyye'ye Mehemmed Bege haber vardı ki ʿAlâüddin, ◗ ağaya râst gelüb ʿaskerin kırub kendüsünü tutub cümle mâlin alub sonra gine barışub rızkını ve mansıbını vermiş. ʿAhd eylemişler ki gene evvelki gibi uğruna cân baş vere. Mehemmed Beg bu sözü işidince ʿaklı başından gitdi. Hoca ʿAli'ye eydür:

◗ 71 a

– Eger ʿAlâüddin Moğol begleri ile bile-oldu ise Taht-ı Rûm'u benim almazdan alıverir. Hîle eylemek gerek dedi. Sultân emr eyleyüb Sivas'ın ve Kayseriyye'nin ne kadar ʿaskeri vâr ise cem' edüb çîn pulâda gark oldular. Ez-in-cânib, Süleymân Şâhın yanında bir iki muzî vâr idi, fırsat gözedirler idi. Karaman ve Kasım ve Sa'adeddin kim var ise Mehmed Begin geleceğin duydular. Mektûb gönderdiler ki toğru Lârende'ye gelesin. Biz dahi Mut'un Gülnâr'ın ʿaskerin cem' edüb yürüyevüz. Süleymân Şâh helâk olunca ʿAlâüddin nesneye kaadir olmaz dediler. Mehemmed Beg bunların râyini görüb ʿasker çeküb gelmekde. Şâh Süleymân kıssayı duydu. Etrâfa mektûb saldı. On bin Bolkar ʿaskeri geldi. Gülnâr ve Mut ve Silifke begleri geldi ve Ma'mûriyye ve Tarsus ve Kosun ʿaskeri geldi. Otuz bin er cem' eyledi.

◗ 71 b Râvi eydür: Mehmed Beg Kürd Türkmân ◗ Rûm ʿaskerin, çeküb Nigde'ye andan geçüb Eregli'ye andan geçüb Bolkar Tâğının etegin sıyırdub Devle üstünden Fisandon'a gelüb andan gelüb şehre karşu konub üç gün sâkin oldu.

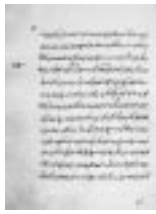
Râvi: Süleymân Şâh divân eyledi. 'Ârız Pîr ve Şeyh Nizâmeddin ve Müftî Yûnus ve Şeyh Hasan ve Emîr Şâh ve Lâ'l Ağa ve ʿulemâ-yı diyâr zurafâ-yı rûzigâr cem' edüb eydür:

– Vârun görün Şâh-ı Rûm niye gelmiş, dedi. Mahmud Pâşâyı ve Oğuz Hânı ve ʿÂrız Hekîmi gönderdi.

Râvi eydür: Mehmed Beg gördü ki Karaman ʿaskeri çokdur, ceng kaabil değil. Begleri ile müşâvere eyledi. Müdârâyı ma'kul gördüler. Ez-in-cânib, Mahmud Pâşâ dört beg ile içerü girüb dediler ki hoş geldin, murâdınuz nedir, hayır mıdır şer midir? Şâh cevâb ister dediler.

Mehmed Beg eydür:

– Hayırdır. Cenge gelmedik. Süleymân Şâh pederimiz yerindedir. Üstümüzde hakk-ı nân çokdur. Ziyârete geldik ve hem bir at vâr imiş. Ânı ricâya geldik, dedi. Vezirler kalkub divân-ı Süleymân'a gelüb ahvâli bir bir beyân eylediler. Süleymân Şâh emr eyledi, bir mektûb yazub Mahmud Pâşâ eline verdiler. Mahmud Pâşâ alub divân-ı Şâh-ı Rûm'a

◗ 72 a geldi. ◗ Ez-in-cânib, Mehmed Beg Rûm beglerin cem' edüb musâhabet edüb otururken Mahmud Pâşâ içerü girüb edeb-birle mektûbu sundu. Hoca ʿAli mührün bozub açub okudu. Demiş ki:

– Ey Şâh-ı Rûm! Dost dostu ziyârete böyle gelmez. Ahvâl ma'lûmdur. Neye geldüğün bilürüz. Eger sen cümhür-sıfat dîv-gûle Kürdistân'ı devşürüb geldin ise benim dahi Süleyman-veş Rüstem-i Sâm Zâl'im vardır. Eger sen Efrâsyâb-ı devr isen ben dahi Keyhüsrev-i zamânım. Eger ʿaskerin Kürd Türkmân Rûm Tatar ise benim Bolğâr Yunân Moğoldur, demiş. Ma'lûmdur ki bize Karamanîler derler. Zamânın Kahramân'ıyuz, demiş. Kürdistân begleri Mehmed Bege dediler ki:

– Eger ceng edersen hatâ edersin. Sulh olmak gerek dediler. Araya begler girüb sulh eylediler. İki şâh bir yere gelüb ʿayş ʿişret edüb Süleymân Şâh ricâ eyledügü atı bağışlayub andan göçüb Kayseriyye'ye geldiler.

Râvi eydür: Engüri'yi Karamanoğlu Mehemmed Beg Moğol begi Atâ Bege vermiş idi ve Ilkun'u Devletşâh'a ve İshaklu'yu Ca'fer'e. Bâcı harâcı Karamanoğlu'na gönderirlerdi. Hutbe ve sikke Karamanoğlu

◗ 72 b nâmına okunurdu. Mahsûl kendülerin ◗ idi. ʿAlâüddin Şâh olunca haber gönderdi ki sikkeyi ʿAlâüddin nâmına uralar, bâc harâcı göndereler. Atâ Beg ve Devletşâh bir yere gelüb müşâvere edüb dediler ki:

– Dahi kendi şâh olmadın. Şâh, karındaşı Süleymân Begdir. He-

mân 'asker cem' edüb Akşehr üstüne geldiler. Akşehr'de Uzun Hasan otururdu. Moğol gelince 'Alâüddin'e mektûb gönderüb ve ahvâli gönderdi. Ez-in-cânib, 'Alâüddin ahvâli tuyub etrâf beglerin cem' edüb Bolkar ve Kosunoğlu'n ve Turğudoğlu'n ve Kayaoğlu'n ve Oğuz Hân cümle yigirmi sekiz bin er ile çîn pulâda gark olub gürz tîğ götürüb 'asker çeküb Akşehr'e geldi. Moğol kavmin şebîhûn eylediler. Üç gün muhkem ceng eyledi. Ceng içinde Atâ Begi ve Devletşâh'ı tutdu, Menteşaoğlu bile-idi. Ca'fer ile ol kaçdı. Cümle rızkın mâlin, atın devesin ve koyunun sürüb Konya'ya götürdüler. Dört yüz Moğol begi habs eylemiş idi. Diledi ki cümle helâk eyleye. Ez-in-cânib, Begşehri'nde İsmâ'il Ağa tuyub Lârende'ye bege geldi. Şefâ'at-nâme alub Konya'ya geldi. Divâna girüb 'Alâüddin öñünde yer öpdü pek çok:

– Ey şehzâde! Atâ Beg ve Devletşâh ve Bâbuk Hân ve ben kulun yetmiş seksen yıldır ki atân ve deden öñünde ceng eyledik. Eski yâr-ı vefâdârlarurz ve pîrlerriz. Bunları helâk eylesen dünyâyı sana güldürürsün dedi. Süleymân Begin şefâ'at-nâmesin verdi. 'Alâüddin Kökez Bege buyurdu: Moğol beglerin habsden çıkarub hil'ât verdi, cümle rızkların verdi. Yine evvelki gibi her biri diyârına gitdiler. ◗ 73 a

Râvi eydür: Bunlar uğrun Kayseriyye'ye Mehemmed Bege mektûb gönderdiler. Dediler ki 'Alâüddin bize muhkem reng verdi. Her kaçan zuhûr eylersen biz dahi hâzır başuz dediler. Cümle Moğol kavmine 'Alâüddin'in vardığın duyunca kimse varmadı. Demişler: Bilmiş ol, seni Yunân'a sultân edelim demişler. Mehmed Beg mektûbun mefhûmun bilüb otuz bin er cem' edüb Lârende'ye hâinlere mektûb gönderdi ki siz Süleymân Bege zehr verin, biz Moğol begleri ile 'Alâüddin'in hakkından gelürüz dedi.

Râvi eydür: Süleymân Şâh bir pâk mezheb ve bir pâk meşreb i'tikadı muhkem bir pâdişâh idi ki bir vakt namâzın kazâya komamış idi. Ehl-i Kur'ân hâfız idi. Kırk yıldır haftada bir hatm ederdi. Bir seherî, namâzın kılub virdin sürüb hammâmda gasl edüb namâzın edâ edüb tilâvet edüb taşra çıkdı. Derbânlar der-i devleti açub durdular. Bir kimse içerü girüb eydür: ◗ 73 b

– Mevlânâ 'Ârız Pîr vefât eyledi, siz sâğ olun! dedi. Zirâ toksan yâşına girmiş idi. Süleymân Şâh buyurdu.

Eydür:

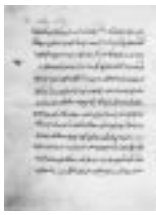
– Defn olıcak zamân degüldür. Sabr eyle dedi. Ol âdem bir zamân gidüb gene geldi.

Eydür:

– Buyurun, meyyit hâzır oldu, halk sultânıma muntazırdır dedi.

Süleymân Şâh emr eyledi. At çekdiler. Binüb taşra çıkdı. Hâinler kapuda dururlar idi. Ezelden müşâvere edüb fırsat gözlerler idi. Ol gün Süleymân Şâhın kapusunda bir tenhâ yerde sinüb eyle dururlar idi. Ardınca arslana üşer gibi her cânibden süñüler hamle eylediler. Kimi kılıc ile kimi tâş ile kimi tîr ile. Yigirmi altı yerde zahm urdular. Süleymân Şâh âh edüb atın sıçradub sarâya düşdü. Gördü sâfi kan olmuş:

– Bir zamân şâh idim, sâğım solum 'asker ile. Şimdi tenhâ Allahdan gayri kimse yokdur, dedi. Kullar erişüb âh efğân edüb yakalar çâk eylediler. ◗ 74 a ◗ Ammâ çi fâide iş takdirin. Eydür Şehnâme'de üstâd bu beytleri:

Bi-hamdülillâh ki (nâm)-ı men şehîd est
Çu men reftem 'Alâüddin bi-mânâd
Fiğân ezdest-i in cerh-i nûkûsâr
Velî çün hükm-i ilâhi çeninest
Bed kayâ dil sîne ey merd-i gaafil
Ki nûn-i hûniyem bedid est
Be emr-i Hak dehdi 'adl mend zâd(?)
Ki ne timâr- bigzâr ne þîmâr(?)
Ki kâh nîş kâhî ankebist est
Ki meh mihr est dâred zehr-i kaatil

Râvi eydür: Şâh, el-hükmilillâh şehîd olub cân-ı 'azizi Hakka teslim edüb muhibbleri mâtem edüb âyin-i erkân-ı Muhammedî üzre divân, oğlu Medresesinin yânında Kalemiyye Zâviyesinin türbesine Hazret-i Mevlânâ'nın vâlidesinin yânına defn eylediler.

Râvi eydür: Hâinler cem' olub Süleymân Begin yigirmi yedi ağasın habs eylediler. Kimsi kaçub Konya'ya 'Alâüddin'e gitdi. Ve kimsi müdârâ edüb kaldı. Ez-in-cânib, hâinler Kasım'ı tahta geçürdüler. Karaman'ı kethüdâ eylediler. Sa'adedin'i vezir ve Hacıbegleroğlu vezir olub her biri bir mansıb zabt edüb murâdlarına erdiler. Kayseriyye'ye Mehmed Bege mektûb gönderdiler.

Râvi eydür: Mehmed Beg Süleymân'ın şehîd olduğun duyub şâd oldu. Kayseriyye'den kalkub menzil be-menzil gelmekde. Ez-in-cânib, ◗ 74 b ◗ Şâh 'Alâüddin Konya'da karındaşı Dâvûd Beg ile Rûm Yunân begleri ile 'ayş safâda idi. Süleymân oğullarından Gücer Firûz Beg Konya'ya gelüb divâna girüb hâinlerin eyledügü hakareti şekvâ edüb feryâd kıldılar. 'Alâüddin duyub yedi gün mâtem eylediler. Cümle şehrli siyâhlar giydiler. Kökez Beg yigirmi bin er cem' edüb kırk gün mâtem eylediler. 'Alâüddin emr eyledi, 'asker cem oldu. Begler çîn pulâda gark oldular. Lârende'ye vârub hâinleri helâk edüb ve habs olan begleri kurtaralar. Şâh Süleymân'ın kanın alalar.

Râvi eydür: Moğol beglerinin bir bölügü 'Alâüddin'e hasm olmuşlar idi ve bir bölügü muhkem dost idi. İsmâ'il Ağa, şâhı severdi. Haber gönderdi ki:

– Ey Şâh ʿAlâüddin! Konya'dan gitmeyesin. Rûm Begi Şâh Mehemmed ile Moğol Begi Atâ Beg ve Bâbuk Hân ve Kutlu ittifâk edüb Konya'yı elinden almağı murâdları demiş.

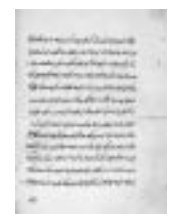
Râvi eydür: ʿAlâüddin yigirmi iki bin er ile ve kırk pehlivânla çıkub Konya'nın öñünde bârgâh kurub oturdular. Ez-in-cânib, bir tarafdan otuz bin er ile Mehemmed Beg gelüb karşusuna kondu. Bir tarafdan Moğol begleri ◗ yigirmi altı bin er ile gelüb kondular. Bir hafta mektûb gelüb gitdi. Sulh olmadılar. ʿÂkibet bir gün alây bağlayub meydân açıldı. Kökez Beg meydâna girüb yigirmi sekiz Moğol helâk eyledi. Moğoldan Kutlu girdi Kökez'i yâreledi. Oğuz Hân girdi, yüz Moğol depledi. Kara Ca'fer girüb Oğuz Hânı yıkdı. ʿAlâüddin at depüb meydâna girdi. Kara Ca'fer'i gürz ile döge döge bağladı. Hemân nîzesin çevürüb meydâna atın sıçradub ʿAlâüddin haykurub dedi ki:

◗ 75 a

– Ey hakk-ı nân bilmez Mehemmed! Ben ol kimesneyim ki seni İbn Kürd'ün elinden kurtarub Rûm'a şâh eyleyen ben idim ve bir zamân ʿâşık-ı zârın olub yoluna cân baş verdim. Ezelden meseldir: Vefâsı olmaz, oğlânın. Meydâna gel, devlet sınayalum dedi. Ez-in-cânib, Mehemmed gayrete gelüb atın sürüb gürz havâle eyledi şah gürzünü savdı, nîze havale eyledi. Yigirmi be (?) hamle eylediler. ʿAlâüddin rikâb üstüne kalkub bir gürz havâle eyledi. Mehemmed tâkat getürmeyüb yıkıldı. Moğol, Kürd, Rûm ʿaskeri ânı görüb bir uğurdan kılıc çeküb yürüdüler. ʿAlâüddin cümle Karaman ʿaskeri ile yürüdü. ◗ Kılıcın şakırdısı ve gürzün kütüldüsü âsmâna çıkdı. Şöyle ceng oldu ki sahrâ leşle doldu. Kan ırmağ olub akdı. ʿAlâüddin kırk dilâver ile sekiz bin Bolğâr ʿaskerin önüne bırağub Kürd ʿaskerin dâğıdub Mehemmed ordusuna erişüb tuğun yıkdı. Rûm ʿaskeri sındı kaçdı. Hemân yigirmi bin Moğol, Bâbuk Hânla Devletşâh ile çıkageldi. ʿasker-i düşmen elli bin oldu. Buyurdu, üç gün üç gice ceng oldu. Karamanîler sınub hisâr önüne geldiler. Ahşâm olunca(ya) ceng oldu. Ahşâm hisâra girüb kapuları bağlayub burca çıkub bunlar yukarudan onlar aşağâdan yigirmi gün ceng eylediler.

◗ 75 b

Râvi eydür: Bir gice ʿAlâüddin çıkub şebîhûn eyledi. Bir nice ʿazîm ceng oldu. Ol gice altı bin er düşdü. ʿAlâüddin bin yigit kafadâr edüb ceng içinde gezerken Devletşâh'a râst gelüb döge döge bağladı ve Bâbuk Hâna râst gelüb ânı dahi bağladı. Andan sonra hisâra girüb kapuları yapdı. Mehemmed ʿâciz kaldı. Nice edecegin bilmedi. Lârende'den hâinler ◗ Karaman'a iki yüz yük bâl ve yâğ ve buğdây yükledüb bin yigit ile Konya'ya gelüb girüb Mehmed'e buluşub zahire teslim eyledi.

◗ 76 a

Mehmed eydür:

– Karaman! ʿâciz oldum. ʿAlâüddin'i ele getürmedim.

Karaman gelüb eydür:

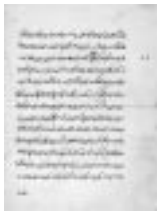
– Begleri birikmeden bir maslahat edemedin. Cümle gelüb cem' oldular. Gel şimdin gerü müdârâ eyle dedi.

Râvi eydür: Her gün Karaman 'askeri gelmekde idi. Ezin, Kürd begleri Kökez Bege râst gelüb dutmuşlar idi. Mehemmed Bege getürdüler. Kökez'e Mehemmed Beg hil'at verdi.

Eydür:

– Ey Kökez! Biz 'Alâüddin ile cenge gelmedik. Süleymân Begi hâinler şehîd eyledügün duydum. Geldim ki ziyâret edem. Gördüm kendüsü cenge hâzır olmuş. Bana dahi ifsâd eylediler. Andan sonra cenge başladık. Vâkıâ' hakk-ı nânımız çokdur. Bizi barışdurun, gene evvelki gibi dosta dost düşmene düşmen olalım. Dünyâ kimseye bâkî degildir dedi. Muhabbet-nâme yazub 'Alâüddin'e gönderdi.

Râvi eydür: Kökez Beg hisâra girdi. Gelüb 'Alâüddin öñünde yer öpüb mektûbu sundu. 'Alâüddin begleri ile oturub musâhabet ederdi. Baş kaldurub:

◗ 76 b ◗ – Ey Kökez! Mehmed seni eyi helâk eylememiş. Yohsa murâdı hîle mi eylemek, dedi. Kökez, Mehemmed Beg ne söyledi ise haber verdi. Mektûbu okuyub mefhûmun bildiler 'Alaüddin Şâh eydür:

– Güçle iş beşeremedi, hîleye başladı dedi.

Begler eydür:

– 'askerimiz gelüb cem'oldu. Bildigünden kalmasun. Nihâyet birşelim, eger hîle ederse biz dahi âna göre edelim. Eger etmezse yine âna göre edelim.

Râvi eydür: 'Osmân ile Karaman arâya girüb iki şâhı sulh eylediler. İkisin bir yere getürüb merhabâ edüb vallâhi billâhi Moğol begleri hâtırı içün ceng eyledim. Anların sözüne uydum dedi. Elhâsıl intikam kaldurub gene evvelki gibi muhabbet eyleyüb bir yıl 'ayş 'işret eyleyüb gâh bâğda gâh şikârda kâh hammâmda, 'Alâüddin gine beglerin tağıdub yalnız kendü kulları ile kaldı.

Râvi eydür: Mehmed Begin bir kethüdâsı vâr idi Moğol beglerinden. Bir gün âna eydür:

– Atâ Beg, bunu 'Alâüddin ile dost mu oldu sanursun? Murâdım hîledir. Sen on bin Moğol 'askeri ile Konya'da kal, ben Engüri'ye bahâne edüb gideyim. Ben gidince 'Alâüddin cümle 'askerin dağıdır. Hemân sen ◗ fırsat bulduğun gibi zencire çek. Ben dahi geleyim. Andan sonra cümle Rûm Yunân bizim olsun dedi. Bu tedbiri edüb Mehmed Beg divâna geldi. Şâh öñünde yer öpüp eydür:

◗ 77 a

– Moğol, Engüri'yi zabt eylemiş. Varub hakkından geleyim dedi. Ben gelince(ye) Atâ Beg hızmetinizde olsun dedi. Sultân dahi destûr ve-

rüb on bin er ile tabl ü dögüb Engüri'ye 'azm eylediler. Ez-in-cânib, Sultân 'Alâüddin cümle Karaman beglerin tağdub her biri vilâyetine gitdiler. 'Alâüddin kendü begleri ile 'ayş safâya başladı.

Râvi eydür: Atâ Beg fırsatı ganimet görüb karındaşı Ca'fer'e dört bin er verdi. Dedi ki:

– Sen varub Konya'yı zabt eyle. Zindândan Devletşâh'ı ve Bâbuk Hânı kurtar. Ben dahi dört bin er ile varub 'Alâüddin'i dutub getüreyim deyüb gitdi. Ez-in-cânib, Ca'fer gelüb şehri zabt eyledi. Zindândan Devletşâh'ı ve Bâbuk Hânı çıkardı. Nidâ edüb dedi ki:

– İl gün Ertenâ oğlu Mehemmed Şâhındır dedi. Karamanîler duyub kaçdılar. Şehre inkılâb düşdü.

Râvi eydür: Atâ Beg 'Alâüddin'i kırk pehlivânla basub zencire alub zindâna kodu. Mektûb ◗ yazub Mehemmed Bege gönderdi. Atâ Beg gelüb mektûbu sundu. Mehmed Beg okuyub tâcın felege atdı. 'askerin cem' edüb ılgâr edüb Konya'ya geldi. Tahta geçdi. Ertesi divân edüb zencir ile 'Alâüddin'i divâna getürdüler. 'Alâüddin Mehemmed Begi görüb güldü. Eydür: ◗ 77 b

– Ey Mehemmed! Eylige eylik olsa, öküze bıcak olmazdı dedi. Ben seni Rûm Şâhı edüb İbn Kürd'ü helâk edince çok cefâ çekdim. Niçe senin benim gibi aldatmışdır. Dünyâ sana da kalmaz dedi. Mehmed Beg söylemeyüb Atâ Beg'e eydür:

– Muhkem habs eyle. Eger kurtulacak olursa hâlimiz harâb olur dedi. Yarın siyâset edelim dedi. Atâ Beg, 'Alâüddin ile kırk pehlivânı habs eylediler. Zindâncının adı Rüstem idi. 'Alâüddin'i sabâh helâk olacağın bilüb önce ağlayub Allah'dan meded taleb ederdi, münâcâtda idi. Karındaşı Dâvûd Beg bir iki bin yigit ile Begşehri'ne İsmâ'il Ağaya gelüb ahvâli bildirdi. Ağa hemân on bin er ile Dâvud Begi alub gitdiler.

Ağa dedi ki:

– Şâhı helâk eylemedin erişürüz dedi. Ilgâr eylediler. ◗ Dâvud Begin bâşına on bin Karaman 'askeri gelüb cem' oldu. Her menzilde bin yigit gelürdü. Bunlar Konya'ya gelmekde. ◗ 78 a

Râvi eydür: Devletşâh, bu zâlim oğlu sabâh sultânı helâk eyleyecegin şübhem kalmadı. 'Alâüddin'i buna helâk eyletmek insâf degildir. Nekadarsa şâhımız oğludur, velini'metimizdir. Bu oğlan bizim nemizdir?

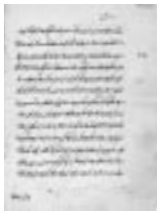
Devletşâh eydür:

– Benim dahi fikrim budur. Gel varub kurtaralım dedi. Bunlar gelmekde. Bizim kıssamız 'Alâüddin'e geldi.

Râvi eydür: Lâ'l Ağa derlerdi bir hâdım var idi. 'Alâüddin, Mehemmed Bege bağışlamış idi. 'Alâüddin muhkem severdi. Erte Mehmed Beg

ʿAlâüddin'i helâk edecegin bilüb sürüb zindâna geldi. İçerü girüb ʿAlâüddin'e buluşdu. Hâlin perişân gördü. Çıkub zindâncıya eydür:

– Sana bin filori vereyim ve hem seni beg edeyim. Gel lûtf eyle sultânı çıkaralım, dedi. Zindâncının gönlü olmadı. Ol hâlde iken Devletşâh, Bâbuk Hân geldi. Zindâncıya muhkem ikdâm edüb gönlü oldu. Devletşâh ve Bâbuk Hân içerü girüb sultânın dizin öpüb ʿözür eyledi-

78 b ler. Dediler ki bizden oldu senin dutulub habs olduğun. Sen dahi bize muhkem cefâ eyledin idi. Velini'metimizsin, bu oğlan seni helâk eylemesin(i) ma'kul görmedik deyüb ʿözürlerin dileyüb zindândan çıkarub kaçırıverdiler. Ol kırk yigit ve hâdım ve zindâncı, çıkub gitdiler. Konya'dan çıkub tâğa düşdü. Ol gece yalın ayak ve başı kabak gitdiler. Sabâh bir suyun kenârına erişdiler. Gördü bir ʿazim ʿasker konmuş oturur. Kaçub bir mağâra(ya) girüb çâsus gönderdiler ki göreler kimdir? Ve hem nafaka getüre. Gücer'i gönderdi. Zindâncı bile gelüb bir âdeme sordular.

Ol âdem eydür:

– Bunlar Moğol ʿaskeridir, begleri İsmâ'il Ağadır ve karındaşı Dâvud Begdir. Konya'ya sultânı kurtarmağa giderler, dedi. Bunlar dönüb gelüb sultâna muştuladılar. Sultân Gücer'i gönderdi:

– Gör hîle olmasun dedi ve Firûz gelüb orduya erişdi. ʿAzim otağ kurdular. Gelüb içerü girdi. Gördüler ki Karaman begleri ve Dâvud Beg ve ağa oturub musâhabet ederler. Gücer segirdüb dizlerin öpüb

79 a feryâd eyledi. Begler Gücer'i ve Firûz'u görüb figân eyledi. Dediler ki eylik bilmez oğlanın elinden nice kurtuldunuz? Sultânı neyledi, helâk mi eyledi, yohsa elinde zebûn mu, dediler. Bunlar başlarından geçen kıssayı bir bir haber verdiler.

Gücer eydür:

– Bi-hamdülillah sultân bizimledür, sâğ esendür dedi. Cümlesi bundan bu sözü duyub Karaman begleri yalın ayak başı kabak segirdüb mağâraya gelüb sultânın ayâğına düşdüler. Bir zamân ağlaşdılar. Andan sultânı alub ʿaskere götürüb tâc-ı şâhî ve libâs giynüb tahta geçürdüler.

Ağa eydür:

– Buyur imdi cümle hızmetine bel bağladık dedi. Yâr odur ki bûñ deminde yâr ola. Şâdılıkda sâd hezârân yâr ola deyüb sultâna bir siyâh at çekiverdi. Hemân oradan geçüb Begşehri'ne geldiler. Etrâfa muştucular saldılar:

– İl gün Sultân ʿAlâüddin'indir, deyü çağırdılar. Yedi gün otuz bin er cem' oldu geldi birikdi. Gargar kal'asının dizdârı Mîr Yûsuf geldi, Okluk kal'asının begi geldi.

Râvi eydür: İbtidâ tahta geçdi, âdem saldı. ʿÂrız Pîr'i getürdüler. Mahmud Pâşâ geldi, vezir eyledi. Melik Arslanoğlu Halil'i vezir eyledi. ◗ Hızır Pâşâyı vezir eyledi, Kökez'i kapucubaşı eyledi, Rüstem'i mîrahûrbaşı eyledi, Oğuz Hânı kethüdâ eyledi. Hemân buyurdu. Otuz bin dilâver ile Begşehri'nden geçüb Sırsıkaad kal'asına geldiler. Begine Ğalincâ derler idi. Kıssayı duyub kal'a kapuların bağladı. ʿAlâüddin otuz bin ʿasker ile kal'ayı çevürüb yigirmi sekiz gün ceng eyledi. Almağa kadir olamadılar. Bir gice kemend atub burca çıkdılar. Kırk pehlivânı yukaru çekdiler. ʿAlâüddin dahi çıkdı. Cümle üç yüz âdem çıkardılar. Kökez Beg önlerine düşüb Galincâ'nın sarâyına gelüb kapusun yıkub içeri girdiler. Galincâ'nı bağladılar. Hisâr kapusuna yürüdüler. Kapuculara helâk eylediler. Kapuyu açub cümle Karaman ʿaskeri içerü girüb kal'ayı zabt eylediler. Çok mâl ve hazine ve cebe-hâne çıkdı. Cümlesini ʿaskerine bağışladı. Galincâ'nı âzâd eyledi. Gene kal'ayı âna verdi. Bir kaç gün sâkin olub oturdu. ◗ 79 b

Râvi eydür: Mehemmed Beg ʿAlaüddin'in kaçduğun duyub gama düşdü. Atâ Begi ve ʿAli Begi on bin er ile gönderdi. Cehd edüb her diyârı teftiş edüb ele getüreler. Ez-in-cânib ◗ sultân kendi Atâ Bege eremeyüb çıkduğun duyub on bin dilâverle Kökez ve Dâvud Begi gönderdi ki Atâ Begi dutub getüreler. ◗ 80 a

Râvi eydür: Sultân cümlesi Karaman'ın pir (ve) civânların ve ʿulemâsın ve beglerin cem' edüb Konya sahrâsına erişdi. Bir zibâ yere konub kırk gün ʿibâdet eyledi ve kırk günde fukarâya ri'âyet edüb ziyâfet eyledi. Hikmet-i ilâhî evvel bahâr ayı Nevrûz ayı idi. ʿUlemâ tevhîd ile tahta geçürdüler duâ' ve senâ ile. Ez-in-cânib, Dâvud Şâh Konya'ya erişmedi. ʿAtâ Beg ʿAli Beg on bin er ile erişüb muhkem ceng eylediler. Yedi bin er ile Kökez dahi erişdi. Rûm ʿaskerin muhkem kırdılar. ʿAli Begi dutub zencire çekdiler. Moğol sınub kaçdı. Dört bin âdem esir eylediler. Alub ʿAlâüddin'e getürdiler. Emr eyledi ʿAli Begin başın kesüb Konya'ya Mehemmed Bege göndere. Atâ Beg kaçub Konya'ya geldi. Doğru divâna geldi. İçerü girüb Mehemmed Begin öñünde kücek karındaşı ʿAli Begin başın gördü.

Eydür:

– Ey şâh-ı Rûm! ʿAlâüddin başında kırk bin vâr ʿasker. Senin âna eyledigin cefâyı ol dahi sana eder, gaafil olma ◗ dedi. ◗ 80 b

Mehemmed Beg eydür:

– ʿaskerim çokdur, varub ceng ederim dedi.

Atâ Beg eydür:

– On bin er ile karındaşın'Ali Begi katl eyledi. Sana dahi bir iş eder

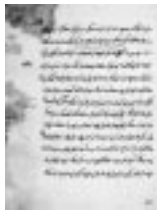
ki kıyamete degin söylenürsün. Ânınla cenge kaadir olmazsın dedi. Gel Sivas'a gidelim. Zirâ rüsvâlık edersin dedi. Bunlar bunda müşâverede iken ilçi içerü girüb mektûb sundular. Mehemmed Beg alub okudu. Demiş ki:

– Ey Mehemmed Beg! Ben ol Şâh 'Alâüddin'im. Senin yolunda mâlimi başımı vermiş idim. İbn Kürd gibi dilâveri helâk edüb seni Rûm pâdişâhı etdim. Buna 'ivaz sen dahi gaafil zencire alub 'ırzımı pâymâl edüb boğazıma zencir dakub çarşularda ve sokaklarda ve zindânlarda beni rüsvâ-yı cihân edesin. Vaktine hâzır olasın, imdi vardım, demiş.

Râvi eydür: Mehemmed Beg Karamanoğlu'nun cengine kaadir olmayub bir kulu vâr idi. Adına 'Ali Zerger derlerdi. Konya'yı âna verüb kendüsü cümle mâlin ve rızkın alub Sivas'a 'azm edüb gitdi. Ez-in-cânib, ilçi gelüb Mehemmed Begin çıkduğun haber verdiler.

Begler eydür:

– Ey, şâh-ı kişver küşâ! Lâyık olan budur ki hâinler elinden evvel

81 a tahtını kurtar, Süleymân Begin rûhunu şâd eyle. Andan sonra düşmenin helâk olunması kaabildir dediler. 'Alâüddin gördü ki bu söz ma'kuldür. Hemân 'asker çeküb Ermedsun'a geldi.

Râvi eydür: Mirzâ gânî olmuş idi. Karşu çıkub alub sarâyına götürüb ziyâfet eyledi. Esnâ-yı kelâmda eydür:

– Ey sultân-ı cihân! Kuvvetin ziyâde olsun. Karaman Şâhın rûhunu şâd eyledin. Bu cânibler katı kuvvet buldular. Gayret gerek dedi.

'Alâüddin eydür:

– Ey pîr, duâ'dan unutma, dedi. Hemân göçüb menzil be-menzil gitmekde.

Râvi eydür: Mirzâ Bahâdır ve 'Ârız Pîr, bunlar yüz yigirmi sekiz yâşında vefât eylediler. Tâ Karaman'ın müneccimleridir. Ez-in-cânib, hâinler sultânın geldügün duyub 'asker cem' edüb cenge karşu çıkdılar. Turğudoğlu'n, Bayburdoğlu'n şehrde koyub gitdiler. Ya'kub Bahşâyiş, Lâ'l Ağa, Kayaoğlu ve Turğudoğlu bunlar dediler ki, 'Alâüddin bizim şâhımız oğludur. Ne münâsebet hakk-ı nânı koyub biz bu hâinlere yardım eylemek! Aslı nedür? deyüb 'Alâüddin on sekiz bin er cem' edüb bunlar dahi hâinler 'askeri ile çıkdılar. Hâinler bunları kendülerine yardım

81 b eder kıyâs eylediler. 'Alâüddin kırk bin er ile gelüb alây bağlayub cenge başladılar. Hemân sultân atın depüb Turğud ve Kaya cânibine çağırdı ki:

– Ey Turğudoğlu ve Kayaoğlu, Yahşi Hân ve Ya'kub ve Lâ'l Ağa! Siz dahi hâinlerden mi oldunuz? Sizin her birinüz mülk sâhibi eden Karamanoğlu Mehemmed Şâh degil midir? Sizin pederlerinüz Karaman rikâbında yürümezler miydi? Kanı hakk-ı nân nemek nice oldu, dedi.

Bu beş begler cümle ʿaskeri ile gelüb ayâğına düşdüler, rikâbın öpüb dediler ki:

– Biz senün bendenüz. Ammâ müdârâ eyledik. Bugün geldik ki yoluna cân baş oynadavuz, dediler.

ʿAlâüddin şâd oldu. Hil'at giyürdü. Hâinler hemân ânı gördü ki bunlar kendülerden kaçub ʿAlâüddin'e vardılar. Hâin ʿaskeri tâkat getürmeyüb kaçub şehre girdiler. Sultân buyurdu. Şehrin etrâfın çevirdiler, kimesne kaçırmayalar. Ez-in-cânib, Sultân ʿAlâüddin tabl nakkare dögüb şehre geldi. Nısfu'l-leyl idi, bir karanu gice idi. Göz gözü görmez idi. Karaman, Kasım, Sa'adeddin ve Halil ve Memi Şâh yigirmi altı nefer kimesneler, hâin on bin ʿasker ile taşra çıkub her biri kılıc ve gürz çeküb yürüdüler. İki ◗ ʿasker birbirine karışub eyle ceng eylediler ki kılıclar yıldırım gibi yalıbdı, gürzün kütâ kütünden sahrâ sarsaldı. Şöyle gurri kobdu ki zûlmet-i gicede kıyâmet kopdu sandılar. Bir cânibden sultân yürüdü, bir cânibden Moğol yürüdü, bir cânibden Turğud, Kaya yürüdü, bir cânibden Kökez yürüdü. İki gün iki gice ʿazim ceng oldu. Üçüncü gice siyâh gicede kaçub şehrden taşra çıkub gitdiler. Sultân ardlarınca sekiz bin Moğol gönderdi. On bin Bolkar kavmi ile Kökez'i gönderdi. Kendüsü şehre girüb doğru sarâyına geldi. Cümle şehr kavmi gelüb İstikbâl edüb ʿözürlerin dilediler. Dedesinin sarâyların ma'mûr eyledi. Karaman'dan otuz altı begleri, hâinler habs eylemiş idi. Anları zindândan çıkarub yine mansıbların verüb hil'at verdi. Bâc harâcı kaldurub ʿadl eyledi. Cümle re'âyâ râzı oldular. Lârende'yi ma'mûr eyledi. ʿUlemâya ve şeyhe ri'âyet eyledi. Her gün meclisde iki yüz kimesne otururdu, ʿulemâdan ve şeyhden. Ez-in-cânib, Dâvûd Beg ve Kökez Beg yedi bin yigit ile cümle hâinleri dutub Lârende'ye getürdiler.

◗ 82 a

◗ Râvi eydür: Bir seher sultân divân edüb dört vezir ikiyüz ʿâlim ʿâbid ikiyüz seksen mîr pehlivânlar, yüz elli serheng, dört yüz kapucu, kırk bin dilâver cem' olub divân kurub kime ʿadâlet kime siyâset. Dâvud Beg, kapucubâşı Kökez içerü girüb hâinleri ʿarz eylediler. ʿAlâüddin emr eyledi. Cellâdlar siyâset nutkuna saldılar. Meydân açıldı. Hâinlerden, evvel Tâceddin'i getürdiler. Züa'mâdan idi.

◗ 82 b

ʿAlâüddin Şâh eydür:

– Bre zâlim! Süleymân Şâhın her gün etmegin yerdin. Sana ne eyledi ki helâk eyledin, dedi. Cevâb vermedi. Emr eyledi pâre pâre eylediler. Andan sonra Hacıbegleroğlu Halil'i helâk eylediler. Andan sonra Şeyh Yûnus'u getürüb helâk eylediler. Süleymân Begin şeyhi idi. Andan sonra Sa'deddin hâini dört pâre kıldılar. Andan sonra Kasım'ı helâk eylediler. Andan sonra Karaman'ı getürdüler.

'Alâüddin eydür:

– Ey Karaman! Süleymân Beg 'ammizâden idi. Niçün kıydın, dedi. Ânı dahi pâre pâre eylediler. Andan sonra 'Alâüddin Hudâya şükr edüb

◗ 83 a Süleymân Begi gelüb ziyâret eylediler. Cânı içün fukarâyı ◗ konuklayub çok mâl bezl eylediler. Andan sonra tahta geçdi hükümete başladı.

Eydür:

– Moğol begleri Develetşâh, Bâbuk Hân 'asker çeküb Lârende'ye geldiler. Divâna girüb Sultân 'Alâüddin'e buluşdular. Destmâlin boğazına dakub tövbe istiğfâr edüb 'özrün dilediler. Gene 'Alâüddin mürüvvet edüb bunların suçun bağışladı. Mansıbların verdi.

Râvi eydür: 'Alâüddin bir gün buyurdu. Otâğın sahrâya kurdular. Münâdi nidâ edüb Konya üstüne göçmek yarâğın gördü. 'Alâüddin, Devletşâh, Bâbuk Hân yigirmi bin Moğol 'asker ile karındaşı Dâvud Şâhı serdâr edüb on bin er verüb Mehemmed Begin ardınca Kayseriyye'ye ve Sivas'a gönderdi. Bunlar menzil be-menzil gitmede. Ez-in-cânib, Sultân 'Alâüddin otuz bin er ile kona göçe gelüb şehre karşu kondu.

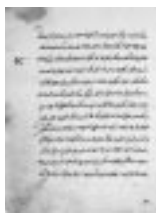
Râvi eydür: 'Ali Zerger, Rûm 'askeri ile Konya kapusun bağlayub cenge başladılar. Karamanîler aşağadan, Rûmîler burcdan kütâ küt cenge başladılar. Ez-in-cânib, Dâvud Beg Kayseriyye'ye gelüb Mehmed

◗ 83 b Beg kaçub gitdi. Ölü mü, ◗ diri mi kimse bilmedi. Dâvud Beg Sivas'a bir hâkim kodu, Kayseriyye'ye geldi. Kayseri etrâfın bölük bölük Moğol beglerine bağışladı. Kendüsü Kayseriyye'de kalub yigirmi altı bin er ile Moğol beglerin Konya'ya gönderdi. Moğol begleri Konya'ya gelüb Sultâna buluşub olan kıssayı beyân eylediler. Feth-nâmeler götürdü. Sultân mektûbu Devletşâh'la Zerger'e gönderdi. Devletşâh, kal'a kapusuna gelüb açub içerü girüb açub okudu. Demiş ki:

– Ey Zerger! Şâh ölmez ma'lumundur. Cedid hân ibn hân'ım. Konya benim tahtımdır. Gelüb kal'ayı teslim edesin. Sana küllî ri'âyet edem. Ez-in-cânib kelâm, Zerger eydür:

– Ey Şâh-ı Moğol! Konya bana emânetdir. Emânete nite hıyânet eylemezem ve dahi Konya gibi şehre mâlik olan beg, Sultân gelse vermezem dedi.

Devletşâh eydür:

– Kimin kal'asına emânet dersin? Mehemmed dahi hıyânet eyledi ki, çün şâh bile-ola dedi. Kal'a hod ezelden Sultân 'Alâüddin elinde idi.

Zerger eydür:

– Şimdi yigirmi dört bin dîv gibi Kürde mâlikim. Bildiginiz ne ise

◗ 84 a ânı eylen, deyüb kapuları bağlayub burca alât-ı ◗ ceng çıkarub cenge başladılar. Devletşâh gelüb sultâna haber verdi.

Râvi eydür: Zerger nazar eyledi. Sahrâ 'asker ile tolmuş, ol kadar

bârgâh kurulmuşdur ki hadd-i âdedi yokdur. Elhâsıl kırk gün ceng eylediler. Almak mümkün olmadı. Bir gün ceng ederken sultân Lârende Kapusuna geldi. Devletşâh tâ kapunun altında turur idi. Yukarudan Zerger mektûb atdı. Mektûbu sultân okudu. Demiş ki:

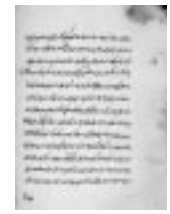
– Bu şehre 'ivaz bana yüz deve yükü buğdây bâl ve yâğ ve kumâş ve yedi bin filori gönder. Kal'ayı teslim edüb çıkub gideyim. 'Alâüddin eydür:

– Varın verin! Mahmud Pâşâ cümlesini birikdürüb bu katır (?) yüz deve kırk yük kumâş, yüz bin filori alub kapuya geldi. Kapuyu açub içerü alub Mahmud Pâşâyı habs eyledi. Devletşâh taşra varub kapuyu bağlayub cenge başladılar. Devletşâh gelüb sultâna eydür:

– Pâdişâhım, mel'un, yavuz hîle eyledi, dedi.

Sultân eydür:

– Gam degil. Benim rızkım yabana gitmez, dedi. Sultân emr eyledi. 'asker serâpâ çîn pulâda gark oldular. Hisârı çevirdiler. Kırk yerde mancılık kurdu. Her birin üç yüz yigit çekerdi. Seksen ◗ bir batmân tâş atardı. Eyle atdılar tâşı şehrin içini doldurdular. Çok evler harâb eylediler. ◗ 84 b

Râvi eydür: Sultân yedi bin Bolkar tâifesin sürüb Kökez Beg ile bir gice Lârende Kapusuna geldiler. Bir ağacdan câmi' vâr idi. Yıkub kapunun önüne yığdılar ve alâtın kurdular. Şöyle yan(dı) ki kapun(un) demir direkleri burclar kirec olub yıkdı. Bolkar kavmi âteşi şehre atdılar. Çok mahalle yakdılar. Sultân emr eyledi, cümle Moğol kavmi içerü yürüdüler. Ânun ardınca Karamanîler yürüdü. Ez-in-cânib, Kürt tâifesi karşu gelüb muhkem ceng oldu. Sokaklarda su yerine kan akdı. Leşle şehr toldu. Zerger kaçub Ahmedek'e girüb kapuyu bağladılar. Burca çıkdı. Elhâsıl, 'Alâüddin ceng edüb giderken Ahmedek Kapusuna geldi. Yukaru bakub Zerger'i gördü. Hazân yaprağı gibi ditreyüb durur.

'Alâüddin eydür:

– Ey merd-i ebter cân! Elimden nice kurtulursun, dedi.

Zerger eydür:

– Ey sultân! Hatâ benden 'atâ senden! Lûtf edüb günâhım bağışla. İnüb kal'ayı teslim edeyim.

Sultân eydür:

– Bi-hakk-ı Hudâ bağışladım. Gel aşğa in dedi. Andan sonra ◗ 'Ali Zerger hisâr kapusun açub taşra çıkdı. Sultânın ayağına düşdü. Sultânın merhameti gaalib idi. Terahhum edüb günâhın bağışladı. Elhâsıl-ı kelâm Rûm Yunân begleri cem' olub tahta geçüb oturdu. Nekadar hazine koyub gitdi ise cümlesin buldu. Tamâm âyini erkân-ı divânî düzüb bâc harâcı kaldurub 'adâlet eyledi. Cümle harâbe yerleri ma'mûr eyledi. ◗ 85 a

Râvi eydür: Ekser musâhabeti 'ulemâ ile idi. Elhâsıl-ı kelâm cümle

begler ile gelüb Hazret-i Mevlâna'yı ziyâret eyledi. Ne kadar evliyâ vâr ise Konya'da hep ziyâret eyledi, kurbân kesdi fukarâya ri'âyet eyledi. Yedi ay sâkin olub bir gün göçüb kös çalub yetmiş bin er ile Lârende'ye geldi. Tahta geçüb oturdu. Divân eyledi. Dört vezir, kırk sekiz 'âlim, şeyh, müftî vâi'z, mîrmîrân ve pehlivân makamlarında karâr eylediler. Dâvud Begi Konya'ya gönderdi. Melik Arslanoğlu Halil Begi gene Aksarây'a gönderdi. Ya'kub derler bir küçek birâderi vâr idi. Kayseriyye hâkimi eyledi. Devletşâh'a Engüri'yi verdi. İsmâ'il Ağaya Begşehri'n

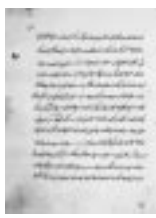
◗ 85 b verdi. ◗ Her bir beglerine bir diyârı verdi. Kendüsü bir ay 'ibâdet eyledi. Andan sonra gâh 'işret gâh 'ibâdet kâh siyâset.

Râvi eydür: Bir gün 'Alâüddin ehl-i divânla musâhabet edüb otururken 'Alâüddin eydür:

– Ey Begler, Hacıbegler evlâdından kimse kalmış mıdır, dedi.

Mahmud Pâşâ eydür:

– Pâdişâhım! Bir muhkem kal'a vardır. İskender zamânından kalmışdır. Yunânî kavminden 'Amr bin Kaytas nâmında bir şâh yapmışdır. Dünyâda bir böyle kal'a yokdur. Her kapunun eşiginden bir pınâr çıkardur, şekerden tatludur. Üstâd ol kal'ayı 'ilm-i hendese kâ'idesince yetmiş dört burc üzerine bünyâd eylemiş. Yüz arşun mıkdârı bülend eylemiş ve bir köşk bünyâd eylemiş. Olkadar san'at harc eylemiş ki dünyâda misli yokdur. Ol kal'anın karşusunda bir tâğ vardır. Nekadar şükûfe var ise ondadır. Sünbül, misk-i Rûmî ve zanbak ve za'frân, gül, yâsemin, erguvân. Ammâ derler ki Câmset Hekîm gördügü kuyu andadır, Mihr ü Vefâ'nın gördügü mağâra ol tâğdadır. Hükemâ-yı Yunân cümle heb ol tâğda bir-

◗ 86 a şey bulmuşdur ve Danyâl'ın 'ilm-i hikmet tahsil eyledügü mekân ol ◗ ol tâğdadır. Âna Bedsiye Kal'ası derler. Hâki misk 'anberdir. Hacıbegleroğlu Süleymân Pâşâ, senin havfinden ol kal'adadır ammâ pâdişâhım, helâk edecek âdem degildir. Ehl-i kalemdir. Dünyâda ne kadar 'ilm vâr ise tahsil eylemişdir dedi. Olkadar medh eyledi ki, pâdişâhı Süleymân Pâşâya 'âşık eyledi.

Sultân eydür:

– Var imdi getür, olkadar 'ilme mâlik ise vezir edeyim dedi. Bir muhabbet-nâme yazub Mahmud Pâşâya verüb gönderdi. Râvi eydür ol zamânda Karaman'ın Lârende'ye gelüb Hacıbegler'i katl eyledügü zamânda oğlu Halil ve Süleymân yedi bin yigitle kaçub gelüb Bedsiye ka'lasın ma'mûr edüb sâkin idi.

Râvi eydür kaçan Halil idi. Süleymân ol kal'ada doğmuş idi. Zirâ Halil'i 'Alâüddin katl eylemiş idi. Süleymân dahi yigirmi yaşında yokdu. Ez-in-cânib Süleymân'a didebân erişdi. Dediler ki:

– Ne tursun? Sultân seni helâk eylemege 'asker gönderdi, kaç, dediler.

Süleymân eydür:

– Emr Hudâ'nındır dedi. Dedem Hacıbegler'i Karaman helâk eyledi, babam Halil'i 'Alâüddin öldürdü. Nihâyeti beni dahi öldüreler deyüb bin yigit ile ◗ karşu çıkub Mahmud Pâşâyı istikbâl eyledi. Mahmud Pâşâ, hil'at geydürüb 'Alâüddin(in) muhabbet-nâmesin sundu. Süleymân Pâşâ dahi Mahmud Pâşâyı ve Kökez'i alub Kasr-ı 'Umrân'a götürdü. Muhkem ziyâfet eyledi. Dedi ki: ◗ 86 b

– Sultân 'Alâüddin'in kuluyum ve kal'a dahi ânındır. Ammâ âb hevâsı güzel yaylâkdır. Sultân tahsil-i mizâc içün bâri gelüb seyr ede idi ve hem bu diyârı müşerref eylese dedi.

Râvi eydür: Süleymân Pâşâ bir gün ol diyârın tuhfelerinden alub Süleymân ve Mahmud Lârende'ye gelüb kondular. Ertesi divân edüb Rûm Yunân Moğol begleri'ulemâ ve fuzalâ ve şeyh yetmiş sekiz 'âlim iki yüz otuz yedi dilâver yetmiş (bin) Türkmân ve Kürd ve Bolğâr ve Moğol ve Karaman 'askeri kapuda turdular. Dört vezir ile Mahmud Pâşâ, Süleymân'ı alub divâna getürdü. Süleymân içerü girüb a'yân-ı devlet erkân-ı saltanat seyr eyleyüb sultâna nazar eyledi. Gördü ki bir nev-civândır, henüz erişmiş. Edeb-birle dizin öpüb geri çekildi. Ânı gördü ki bir gümüş sandali kodular. Sultân işâret eyledi. Süleymân Pâşâ geçüb oturdu. Sultân bâş kaldurub Süleymân Pâşâya nazar eyledi. Gördü ki bir nüktedân-ı rind-i cihândır. ◗ Muhabbet eyledi dedi ki: ◗ 87 a

– Hoş geldin ey Süleymân! Pederin gibi serkeşlik eylemedin dedi.

Süleymân Pâşâ eydür:

– Pâdişâhım! Eşiginde kul olmak dehre sultân olmakdan yekdir dedi. Sultâna hoş geldi, vezir eyledi.

Râvi eydür: 'Alâüddin, Süleymân Pâşâyı her 'ilimde kâmil bildi. Bir 'ilm yokdur ki bilmeye ve tamâm istikametde görüb cümle mülki âna ısmarladı. Nice rûzgâr hızmetinde oldu. Bir gün vüzerâ ile meclis edüb otururken kal'anın ahvâlinden suvâl eyledi. Süleymân Pâşâ, 'Umrân derler bir şâh vâr imiş. Silifke tahtı imiş, Bedsiye kal'ası yaylakı imiş. Etrâfında olkadar pınâr vardır, hesâbın Allah bilür. Hükemâ-yı Yunân'dan dört yüz kişi medfûndur ve Dakyanus Tarsus'da iken anda sâkin olur imiş dedi. Sultân av bahâne edüb cümle begleri ile ol tâğa çıkub ol kal'ayı seyr eyledi. Etrâf bâğ bâğçedir ki cennet misâlidir. Ol Kasr-ı 'Umrân'a geldiler. Yüz seksen ayak nerdübân var idi. Sultân cümle begleri ile ol kasrın üstüne çıkdılar. Sâfi lâciverd altun halle yazılmış bir günlük yoldan deryâyı seyr eder. ◗ Her kullesi âsmâna çıkmış. Kasrın mukabelesinde taşın yarığından bir 'azim su çıkmış akar. ◗ 87 b

Sultân eydür:

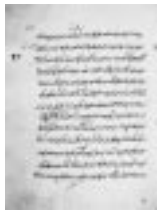
– Bu su ne cânibden çıkar, dedi.

Süleymân Pâşâ eydür:

– Hak ta'âlanın hikmeti çokdur. Ammâ bu mağâra teferrücgâhdır. Güz zamânı olduğu vakitin varub mağârada suyun çıkduğu yerde oturuz. Suyun içinden envaı' dürlü ni'met gelür. Elma gibi anar gibi şeftâlü gibi. Kandan geldügün kimse bilmez. Ne bu tâğın tepesine çıkmış vardır ve ne bu mağâranın dibine varmış vardır dedi. 'Alâüddin ta'accüb eyledi.

Râvi eydür: Sultân bu kasrın sâğında bir mermer tâş gördü. Lâciverd altunla yazmışlar. Gelüb okudu. Yazmış ki: Bu kasr yüksekligi dört yüz arşundur ve dahi sâhibi 'Umrân bin Kanus bin Askalân bin Kaytâs demiş. Andan sonra sultân begleri ile kasrdan aşğa inüb mağâraya geldiler. Gördüler ki bir tâş yarığından bir 'azim su feryâd edüb çıkar, deryâya benzer. Sultân emr eyledi. Yigirmi âdem alub bir kayık düzdüler. Vâfir yel mumları dökdüler. Mevlânâ 'Arız'ın bir oğlu vâr idi Zâl derlerdi. İki kimesne ◗ dahi vâr idi. 'ilm-i vefkda 'ilm-i nücûmda ve nârincâtda mâhir idiler. Birine Nizâmeddin, birine Süleymân bin Nâsır derlerdi. Sultân bunları alub vâfir ni'met getürdüler. Gemiye girüb uzun cıdâlar getürüb gemiyi sürüb gitdiler. Suyun feryâdı zehreler çâk eder. Üç gün zûlmetde şem'lar yakub yakub gitdiler. Gice gündüzü fark eylemediler. Dördüncü gün bir şavk yere çıkdılar. Su bir 'azim göl oldu. Gölün kenârında olkadar meyve ağacı bitmiş ki elmalar vâr ki âdem kellesi gibi. Sultân buyurdu: Taşra çıkdılar. Bir sahrâdır ki çemenzâr, etrâfı yalın kayadır. İnsan çıkmaz, dıvâr gibi. Meyve ağaçları var ki hergiz görülmemişler, çiçek açılmış kokusu insâna hayât verir. Dürlü dürlü otlar seyr oldu. Toprağı miske benzer kokusunu, pınarlar akar ki âb-ı zülâle benzer. Birez gitdiler kırk dâne kubbe seyr eylediler. Her biri âsmâna ermiş. İçerü girüb seyr eylediler. Duçdan dörtyüz tâbut gördüler. Ol tâbutları açdılar. Meyyitin gögsünde bir mücelled kitâb buldular. 'Ârız Hekîm'in oğlu açub cüzin seyr eyledi. Hiç okumağa kaadir olmadı. ◗ Bildikleri degildir.

◗ 88 a

◗ 88 b

'Alâüddin eydür:

– Birsin alub taşra çıkaralum, kâfirde Yahudide okur bulunur ola, dedi. Kitâbın birisini götürdüler. Elhâsıl yedi gün bâğ içinde sâkin olub 'acâyib ve garâyib meyveler yediler. Tamâm seyr eylediler. Sekizinci gün gene kayığa binüb çok cefâlar çeküb taşra çıkdılar. Süleymân Pâşâ gelüb 'izzet ikrâm ile sultânı kasra götürüb 'ayş nûşa başladılar. Sultân gördükleri temâşâları bir bir haber verdiler. Ta'accüb eylediler. Bir niçe gün bunda 'ayş eyleyüb bir gün, sultân begleri ile süvâr olub Lârende'ye geldiler. Ertesi divân edüb cümle 'ulemâ ve hükemâ gelüb oturdu. Sul-

tân kitâbı meydâna kodu. Kimesne bir harf çıkarmağa kaadir olamadılar. Etrâfa âdem saldılar. Ruhbânlar ve Yahudi 'âlimleri getürdüler. Ol kitâbı okumağa kaadir olmadılar. Ol meclisde Şâmlılardan bir pîr vâr idi, otur(ur)du. Ayak üstüne kalkub sultânın öñünde yer öpdü.

Eydür:

– Pâdişâhım! Şâm tarafında Safât nâhiyesinde bir Yahudi vâr idi. Ağrûş derler, katı pîrdir. Dünyâda nekadar 'ilm vâr ise bilür. Eger bu kitâbı okursa ◗ inşâallah ol okur dedi. Sultân ol kişiye at, ton vâfir filori verüb Şâm'a gönderdi. ◗ 89 a

Râvi eydür: Görkeş kâfirleri, İskenderin ve Payâs kâfirleri cem' olub Mut'a gelince ve Tarsus tarafın yağmâ edüb nice diyâr harâb edüb çok Müselmân esir eylediler deyü şikâyetci dünyâyı dutdu. 'Alâüddin begleri ile müşâvere edüb dediler ki:

– Yavuz kırımdır. Sultân hâzır olan begleri alub Konya'ya geldi. Türbe-i Mevlânâ'yı ziyâret eyledi. Nekadar evliyâ vâr ise ziyâret eyledi. Divân edüb etrâfa eknâfa mektûb saldı. Aydınoğlu, Hamîdoğlu, İlyâs ve Menteşaoğlu ve Eşrefoğlu bunlar heb 'askerlerin cem' edüb Konya'ya geldiler ve Moğol begleri ağa vefât eylemiş idi. Oğlu Eminüddevle, sekiz bin Moğol 'askeri ile Konya'ya geldi. Devletşâhoğlu Melik Nâsır geldi. Atâbegoğlu Gelincâ geldi ve Germiyânoğlu yardım verdi. Elhâsıl kırk bin er cem' eyledi.

Râvi eydür: 'Alâüddin o gice Cuma' gicesi idi. Pâk pâkize olub Hazret-i Mevlânâ ◗ türbesinde sabâha degin münâcât eyledi. Seher zamânında gözüne aykub gelüb bir vâkıa' gördü. Bir 'azim cem'iyyet, nûrânî pîrler gördü. Birisi aralarında(n) kalkub gelüb 'Alâüddin'in kulağına yapuşur eydür: ◗ 89 b

– Ben Mevlânâ'yım, anlar peygamberlerdir cümlesi. Nice pâdişâhlar kasd eyledi ol kal'ayı almağa kaadir olmadı. Hak subhâne ve ta'âlâ sana nasib eyledi. Ânın içün senin adını Ayakaç / Ebülfeth kodular. Tur(ma) imdi yerinde. Senin maksudun hâsıl oldu dedi. 'Alâüddin uyanub şâd oldu. Taşra çıkub Mevlânâ oğlu Ârif'e buluşub ta'bir eyledi. Duâ' edüb andan sonra cümle begler süvâr olub 'alem açub nakkare dögüb kırk bin er ile Lârende'ye gelüb Bolğâr 'askerin cem' edüb Kökezoğlu'n Kosun alub Mut'a geldiler.

Râvi eydür: Aydınoğlu'n, Hamîd bin İlyâs on bin 'asker ile mukaddem, ardınca Bolğâr 'askerin Eminüddevle ve Melik Nâsır, andan sonra Karaman begleri ile 'Alâüddin Silifke sahrâsına erişdiler. 'Alâüddin 'ahd eyledi ki eger kâfiri kırub Görkes kal'asını alcak olursam gazâ mâliyle ◗ Mevlânâ'nın üzerine bir yâşil türbe yapdırayım dedi. Sonra Yâşil ◗ 90 a

Türbe'yi bünyâd eyledi. Ez-in-cânib kâfir, 'Alâüddin'in gelecegin duyub otuz bin kâfir karşudan / başdan dırnağa varınca demür olub deryâ gibi çalkandı. Bir yerden Aydınoğlu, Germiyân 'askeri İbn Eşref erişüb iki 'asker birbirine Karışub Müselmân 'askeri bir katca ceng edüb kâfir yegin gelüb İslâm 'askerin dağıtdılar. Hemân bir cânibden Moğol 'askeri erişüb İslâm 'askeri kuvvet bulub gene yürüdüler. Bir fasl ceng edüb gene sındı. Ol sâ'at Bolğar 'askeri erişüb 'asker-i İslâmı za'if görüb Tekbir getürüb yürüdüler. İki 'asker deryâ gibi çalkandı. Allahüekber! Bir ceng oldu ki tâğ taş kanla lâ'l renk oldu. Âdem leşiyle sahrâ toldu. Toz dünyâyı bürüdü. Ol hâlde Karamanoğlu tolub bir yüksek yerden ceng seyr eyledi. Bir hây hûydur ki sahrâ güm güm öter.

Râvi eydür: Ânı gördüler, deryâ yüzünden dört dâne ejder gibi gemi gelüb ◗ 90 b ◗ on bin demür tonlu kâfir sâfi âteş olub 'askere erişdi. Eyle yürüdüler ki İslâm 'askerin bölük bölük komağa başladılar. Ez-in-cânib, Karaman ibn 'Alaüddin, ânı görüb on sekiz bin Dâvud zırhlı dilâverle Tekbîr getürüb tabl nakkare dögüb bâd-ı sarsar gibi yürüdü. Kâfir 'askerine şöyle koyuldular ki kırmağa başladılar. Tağılan 'asker dahi bir yere gelüb yürüdüler. Üç gün üç gice ceng eylediler. Kan ırmak olub akdı. Ammâ kâfir katı çok idi. Gene İslâm za'afa düşdü. 'Alâüddin ânı görüb âh eyledi.

Aydınoğlu eydür:

– Ey sultân! Mel'ûnlar sâfi demür. Ne ok batar ve ne kılıc keser! Hemân 'inâyet Allaha kaldı dedi. 'Alâüddin atından inüb yüzün yere sürüb ağladı. Andan baş kaldurub atına bindi gördü ki kâfir tuğa yakın gelmiş. Âh eyledi. Bolğâr beglerinin yüzüne bakdı dedi ki:

– Ey begler! Kaçmak erlik degildir dedi. Bolğâr 'askeri gayrete gelüb yedi bin sapâncı bir yerden sapâna tâş ◗ 91 a ◗ koyub atdılar. Darbca kâfirin yüzün döndürdüler. Ânın ardınca on bin Moğol tîr atub yürüdüler. Andan sonra Türkmân Kürd 'askeri yürüdü. Sultân Karaman, begleri ile Tekbîr getürüb kılıc çeküb yürüdüler. Sahrâ kıyâmet gününe döndü. Toz dünyâyı bürüdü. Üç gün muhkem ceng oldu. Hikmet Hudânındır. Gene kâfir yegin geldi. İslâm 'askeri kaçmağa başladılar. 'Alâüddin ol hâli görüb ağlamağa başladı.

Râvi eydür: 'Alâüddin nekadar 'ulemâ ve fuzalâ, kadı ve müftî ve şeyh vâi'z, cümle beglerin alub seher vaktinde Kâ'be'ye karşu durub feryâd edüb dediler ki:

– Yâ Muhammed! Yâ 'Ali! Zebûn ümmetine Hak te'âlâdan meded fırsat dile. Kâfir bizi muhkem zebûn eyledi deyü çağrışdılar. Ânı gördüler ki deryâ yüzünden berü rüzgâr esdi, misk 'anber kokular zuhûr

eyledi. Ânı gördüler dürlü dürlü renkler göründü. Yeşil kızıl eşkâller zâhir oldu. Ânı gördüler zûlmet,İslâm üstünden kalkub kâfir üstüne düşdü. Bildiler ki ʿalâmet-i hayırdır. Hemân atlarına süvâr olub Tekbîr getürüb ʿAlâüddin ibn Karaman eydür beglerine:

– Ne saʾâdetdür ki begün şehîd olana! Zirâ, cümle ricâl ◗ bizimledir, ◗ 91 b
fırsat bizimdir deyüb el kılıca urub şöyle yürüdüler ki kâfiri bölük bölük eylediler. Bir sâʾat içinde kâfir sınub kalʾaya düşdüler. Gâziler, ʿAlâüddinʾin bârgâhın getürüb kalʾaya karşu kurdular, divân eylediler. Sâğ olanlar geldiler, yârelü olanların yâresin bağladılar. Hesâb eylediler, sekiz bin üç yüz âdem şehid olmuş. Defn eylediler. Yedi gün sâkin oldular, dinlendiler. Bir gün taşra çıkub seyr eylediler. Deryâ içinde bir iki müntehâ burc yapmışlar. Eyle yüksekdir ki, her kullesi âsmâna erişmiş. Üstünde âdem teşhıs olunmaz. Bir iki burc dahi kur(u)da yapmışlar. Her kullesi âsmâna çıkmış. Andan sonra, bu kalʾayı ihatâ etmişler. Tâğ tarafına bir kalʾa dahi peydâ eylemişler, bir handak kesmişler Sedd-i İskender gibi. Deryâyı içine salmışlar. Bir başdan bir başına ok erişmez. Ak mermerdir ki sanʾat düzmüşler. Kırk direk soluna dizmişler, cümle zencire almışlar. İki kalʾa arasına üç yüz mermer direk dikmişler, cümlesine zencir çekmişler. İki sandık ile bağlamışlar. İçerü girmege ve taşra çıkmağa ol zencirler ile sandukla giderler. Meger bu kalʾayı ◗ İskender za- ◗ 92 a
mânında dîvler yapmış idi. Sultân temâşâ edüb taʾaccüb eyledi.

ʿAlâüddin eydür:

– Meger ʿinâyet-i Hudâ ve muʾcizât-ı Muhammed Mustafâ ola, yohsa bu kalʾa demürden muhkemdir dedi.

Râvi eydür: Kurudan tarafa Kücek Gökes derler idi. Cümle ʿasker ile üzerine gelüb Kürd Bolğâr üstüne havâle oldular. ʿAlâüddin emr eyledi. Cümle begler ʿaskerin cemʾ eyleyüb altmış bin er ile tâğa çıkdılar. Minâre gibi çâm ağâcın ve katran ve ardıc ağâcın, yigirmi gün altmış bin sipâhi kesüb kalʾaya yakın bir yere kıdılar. Bir gice şöyle siyâh oldu ki göz gözü görmez. Ol gice ʿaskerin cemʾ edüb sabâha degin kalʾanın etrâfını bağladılar, köşe köşe âteş kodular. Şöyle yandı ki âteş ʿalevi göge çıkdı. Kâfiri içerüden âteş alub burca çıkdılar. Okları yağmur gibi yağdırdılar. Bolğâr kavmi aşağadan sapân tâşını eyle urdular ki inildisi âsmâna çıkdı.

Râvi eydür: ʿAlev gitdikce âsmâna çıkdı. Üç gün üç gice yandı. Kalʾanın yarısı yandı yıkıldı. Muʾallak içinde olan kâfir kimi yanub kül ◗ oldu ve ki- ◗ 92 b
mi kaçub o kalʾaya gitdiler. Begler içerü girüb kalan esbâbı yağmâ edüb sultâna gelüb Büyük Görkesʾi çevrüb yedi yerde mancılık kurdular. Seksen batmân tâş atardı, iki yüz âdem çekerdi. Otuz gün dögdüler. Kâfir muhkem zebûn oldu. Nekadar ev vâr ise mancılık tâşı yıkub harâb eyledi.

Râvi eydür: Kâfirler Kıbrus'a mektûb gönderdiler. Ez-in-cânib, sultân bârudan içerü girüb deryâ tarafına iki yere mancılık kurub dögmeğe başladılar. Yigirmi gün dahi dögdüler, almadılar. Sultân mukabele bir burca vardı, üstüne çıkub ceng edüb ve hem seyr ederken ânı gördüler ki deryâ yüzünden on pâre ejder gibi gemi gelür. Yigirmi dahi hurda gemiler gelüb hisâra çıkmağa başladılar. Sultân 'Alâüddin, 'askeri ve begleri bâşına cem' edüb eydür:

– Ey serverler! Lûtf edün din 'aşkına gayret gerekdir. Cümlesi dediler ki yoluna cân ve bâş fedâ olsun, deyüb sâfi demüre gark olub kırk bin süvâr yigirmi bin piyâde Tekbîr getürüb kâfire karşu yürüdüler. Otuz bin dilâveri kal'aya cenge saldılar. Kırk bin er ile şâh karşu vârdı.

◗ 93 a Râvi eydür: Üç ◗ kâfir begi idi, biri İskenderun begi idi ve biri Kıbrus begi idi. Kırk bin demür tonlu kâfir yürüdüler. 'Alâüddin 'askeri dört bölüb Saruhânîler Aydın ve Menteşa ve Hamîd ibn Eşref sâğ kola ve Moğol 'askerin sol kola turdu. Türkmân Oğuz Hân ardın aldılar. 'Alâüddin Karaman begleri ile önünce Bolğâr'ın piyâdesi on bin sapânı bir yerden atarlardı. Eyle urdular tîğı ki Freng 'askerin bölük bölük kıldılar. Üç gün tamâm ceng oldu. Dördüncü gün kâfirin tuğun yıkdılar. On dört bin kâfir helâk eylediler. Hak te'âlâ fırsat verüb sınub kaçdı. Gemilere binüb Görkes'e vardılar. Ez-in-cânib, sultân cümle 'askeri ile kal'a üstüne geldi. Bir ay tamâm ceng eylediler. Bir gün kal'a içinde kâfirler cümle rızkları ile kaçub kal'ayı boş koyub gitdiler. Begler, Sultân 'Alâüddin Halil ibn Mahmud ibn Karaman gelüb kal'ayı seyr eyledi. Niçe yerlerin harâb edüb o yerden gidüb Lâs kal'asına geldiler. İçinde olan kâ-

◗ 93 b firleri kırub kimesne ku(r)tarmayub kal'ayı harâb eylediler. ◗ Gelüb bir sahrâya kondular. Diledi ki üç gün oturub Lârende'ye gideler. Ol diyârın Müslümânları gelüb feryâd edüb dediler ki İskenderun'a varınca bu kıyılar kâfir elinde olıcak Müselmânlar huzûr edemezler. Eger deniz kenârında kal'aları yıkmayasız, kâfir gene gelüb Görkes'i ma'mûr ederler.

'Alâüddin beglerine eydür:

– Nece edelim, dedi.

Begler eydür:

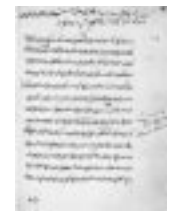
– Her nece buyurursanız eyle edevüz dediler. 'Alâüddin emr eyledi göçdüler. Kös nakkare dögüb yetmiş bin er ile İskenderun'a varınca harâb eylediler. Od kal'asın, Yılan kal'asın, Ejderhân kal'asın Anduğu kal'aların, Payâs'a erişdi. Payâs kâfirleri çıkub ceng eyledi. İbn Kosun anda şehid oldu. Yigirmi bir bin er şehid oldu. Hâhunâhâh kal'ayı alub Süleymân Begin bir oğlu var idi, adına Karaman derler idi. Kal'ayı âna verdiler. Andan geçüb İskenderun kal'asına geldiler. Begine 'Âc derler idi. On bir bin kâfir ile çıkub yigirmi gün ceng eylediler. Karaman beg-

lerinden yedi yüz er esir eylediler. Karındaşı Ya'kub'u anda şehid eylediler. Muhkem ceng oldu ki 'Alâüddin üç kerre sındı.

◗ Râvi eydür: Gice konub otururken kâfir kal'adan çıkub şebîhûn eyledi. Ol gice çok 'asker kırıldı. Kâfirler şöyle ıkdâm eylediler ki sultân bârgâhına geldiler. 'Alâüddin sanub bir karındaşını dutdular. Ammâ 'Alâüddin Bolğâr kavmiyle sürüb kal'aya geldiler. Gördüler kapu açuk. Cümle kâfirler İslâm ordusuna yağmâya gitmişler 'Alâüddin on bin Bolğâr kavmi ile kal'aya girüb zabt eylediler. ◗ 94 a

Râvi eydür: Sabâh olunca kâfirler İslâm ordusunda gezdiler, Moğol ve Türkmân ve Kürd ve Rûm ve Karaman 'askeri seherin gördüler ki sultânın bârgâhın kâfirler zabt eylemişler. Ânı görünce kaçmağa başladılar. Ammâ 'Alâüddin tuğun burca dikmiş, kütâ küt kös-i sultânî çalunur. Karaman, Moğol begleri sultânın kösü sadâsın işidüb kal'aya nazar eylediler. Sultânın tuğun görüb bildiler ki 'Alâüddin sâğdır. Cümle gelüb kal'aya girdiler. Sultânın ayağına yüz sürdüler. Sultân mevcûd olan 'askeri alub Tekbîr getürüb kâfirler üstüne yürüdüler. Oğuz Hânı bin yigit ile kal'ada koyub gitdiler. Kâfiri dört cânibin bağladılar. Eyle ◗ urdular tîğı ki aslâ cân kurtarmadılar. Andan sonra 'askerin alub kal'a üstüne geldi. Emr eyledi yere berâber eylediler. Yıkdılar, tâş tâş üstünde komadılar. Andan sonra[3] göçüb menzil be-menzil Adana'ya geldiler. Bahtiyâr Hân karşu gelüb ziyâfet eyledi. Andan geçüb Tarsus'a geldiler. Bir kaç gün Yahşi Hân ile safâ edüb andan dahi göçüb Lârende'ye gelüb bir kaç gün sâkin olub gazâ mâlinden Lârende'ye hisâr kurbünde bî-nazîr bir câmi' binâ edüb yanına bir türbe yapub kendüsü anda medfûndur. ◗ 94 b

Râvi eydür: 'Osmanoğlu Sultân Mehemmed İstanbul'u kâfir elinden alduğu zamânda, yedi yıl sonra Gedük Ahmed Pâşâya emr edüb Lârende'ye gönderdi. Gedük gelüb altı yıl sefer edüb âhir Lârende'yi Karamanoğlu Kasım Begin elinden alub sarâyı yerine hisâr yapub nekadar 'azîm binâ var ise yıkub hisâra harc eyledi. 'Alâüddin yapduğu câmi'yi yıkub andan gayri beş câmi' dört medrese otuz üç vakt mescidi biri Câmi'-i Sultân biri Câmi'-i Kâşî, biri Karamanşâh, biri Câmi'-i Kebîr derler. Biri Câmi-i Hasan Basrî, ◗ birisi Ak Mescid, birisi Nizâmşâh Mescidi derlerdi. Cümlesin yıkub hisâra harc eyledi. Henüz türbesi dururdur, hisâr kurbünde. 'Alâüddin ânun içinde medfûndur. ◗ 95 a

Râvi eydür: Andan gayri dört câmi üç medrese yigirmi yedi zâviye bile yıkub hisâra yapdı. Ez-in-cânib, geldik yine 'Alâüddin Şâh kıssasına. Dört tekye, yigirmi bir hân yapmış diyâr-ı Karaman'a.

[3] 759

Râvi eydür: Görkes'i feth edüb cümle begleri ile gelüb Lârende şehrinde karar edüb hükm-i hükümetde gâh 'ayş gâh şikâr gâh 'ibâdete meşgûl olub otururken bir gün beglerin başına cem' edüb musâhabet ederken bir pîr içerü girüb sultân öñünde yer öpüb eydür:

– Pâdişâhım, Konya öte yanında iki kal'a vardır. Birisine Ebusâr derler, birisine Anduğu derler. Ben kuluna Hacı Mustafa derler. Anduğu kal'ası benim elimdedir. Ebusâr, Mukbil derler bir harâmînin elindedir. Eyle harâmîdir ki bin yigide mâlikdir. Yüz bin erden yüz çevirmezler. Ziyâde bahâdır kişidir. At üstünde iki yigidi kapub kaldurur

◗ 95 b ve vilâyet begleri şöyle korkar ki her ne istese gönderirler. ◗ Yigirmi yıldır ki yolları kesüb belleri kesüb men'ine kimse mâlik degildir. Kal'a-i Ebuhisâr altun ve gümüş ile toldurmuşdur dedi.

Sultân eydür: İnşâ'allâh ânı biz ele getür(ür)üz dedi. Buyurdu, mektûb yazdılar. Mühürin urub Kökez Begi gönderdi.

Râvi eydür: Kökez Beg Oğuz Hân kırk kişi alub bir gün Ebusâr'a gelüb gördü. Hisâr kapusunun iç yanında Mukbil, bin yigit ile oturub musâhabet eder. Kökez mektûbu sundu Mukbil'e. Nazar eyledi gördü ki bir uzun boylu karayağız siyâh sakallu bir dilâver yigit. Begendi. Ez-incânib Mukbil mektûbu okuyub demiş ki: Sultân 'Alâüddin bin Halil bin Mahmud bin Karaman'ım. Ey Mukbil! Mektûbum sana vardıkda cümle 'askerin alub tahtım Lârende'ye gelesin. Harâmîliğe tövbe ve istiğfâr eyleyesin demiş. Mukbil bu sözü duyub gazaba geldi, gözleri kanla toldu. Hacı Mustafa bile gelmiş idi. Dutub habs eyledi.

Kökez'e eydür:

– Bin öyle sultânı bir çöpe saymazın! Var, bildüginden kalmasun dedi. Kökez'e bir yây verdi, dedi ki:

◗ 96 a – Bu yâyı vâr sultâna ◗ ilet. Eger çekebilirse gelsün beri ceng edelim. Eger çekemezse ânın gibi sultân bunda çok olur dedi.

Râvi eydür: Kökez Beg ve Oğuz Hân yâyı alub Lârende'ye geldiler. Divâna girüb yâyı sultânın önüne kodular. Geçen kıssayı bir bir hikâyet eylediler. Ve Hacı Mustafa'yı habs eyledügin beyân eylediler. Sultân(ın) yanında olan begler eydür:

– Bir harâmî, senin gibi dilâver sultânı saymayub bize yâyın göndere, âdemi(mi)z habs ede, dediler. Varub kal'asın yere berâber edüb ve kendüsini helâk edelim dediler. Sultân bir zamân sükûta vardı. Andan sonra baş kaldurub eydür:

– Sabr edelim görelim Hak ne gösterir, dedi.

Râvi eydür: Bir zaman sâkin oldu. Tamâm bir yıl geçdi. Bir gün sultân kırk dâne yigit alub bahâdır dilâver yigitler idi. Kendüsi tebdil-i sûret

eyleyüb Konya'ya geldi. Andan göçüb Çigil Tâğlarına çıkdılar. Bir âdem bulub Mukbil, yaylakın kangısında idügin haber alub ol makama gitdiler. Gelüb gördüler. Cümle begleri ile konub oturur, safâ eyler. Mukayyed olmuş. ʿAlâüddin ◗ mukabelesine kırk yigit ile bârgâh kurub konub safâya ◗ 96 b başladı. Ganî görüb Mukbil'e dediler ki karşumuza kırk âdem kondu. Ammâ ne kimesnelerdir? Bilmedik. Mukbil, âdem gönderdi:

–Varın görün kimdir, dedi. Bir âdemisi ʿAlâüddin'in bârgâhına gelüb sordu. Kimlersiz, ya nerden gelürsüz, dedi.

ʿAlâüddin eydür:

– Moğol beglerindenim. Adım Halil'dir. Sultân ʿAlâüddin'in kuluyum. Sultânın bir hemşiresi vardır. Gaayet güzellerindendir. Ânı istedim, dedi ki her kim erlik ile Mukbil'in başını kesüb şîrbehâ getürürse hemşiremi veryim ve hem vezir edeyim dedi. Ben dahi geldim ki yâ Mukbil'in başını alam murâdıma erem veyâ hod helâk olam dedi. Ol âdem gelüb kıssayı Mukbil'e tafsil üzre haber verdi. Mukbil kahkahâyla güldü.

Eydür:

– ʿAlâüddin kendüsi elimden halâs olur mu, bu ola, deyüb üç gün oturub dördüncü gün seher vaktinde Mukbil bin yigit ile süvâr olub haber gönderdi ki gelsün berü görelüm ne makule âdemdir, dedi. Sultan dahi kırk yigit ile süvâr olub meydâna geldi. ◗ Mukbil ʿAlâüddin'i görüb ◗ 97 a begendi. Dilâverligin ve mehâbetin, kadd kaametin begenüb atın sürüb sultânın yanına vardı.

Eydür:

– Ey yigit! Sen Moğol beglerinden misin? Niçün bir kızdan ötürü helâk olmağı ihtiyâr edersin, dedi.

ʿAlâüddin eydür:

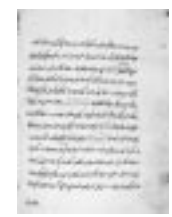
– ʿAşk yolunda niçe kelleler yolunmuşdur, dedi.

Mukbil eydür:

– Bir nev-civân yigitsin. Ancak cânım seni sevdi. Gel var git! dedi. Benim başım almağa gaayet bahâdır gerekdir dedi.

Sultân eydür:

– Gel berü bir katça seninle kuruşalum, görelim Hak ne gösterir, dedi. Mukbil kalkanın çevürüb yürüdü. ʿAlaüddin gürzün çeküb yürüdü. Rikâb üstüne kalkub şöyle urdu ki kalkanın bendin kırub yere düşürdü, andından. Sonra kılıc havâle eyledi savdı. Süñü havâle eyleyüb atın öldürdü. Öyle zamânına varınca kütâ küt ceng eylediler. Hak sübhâne ve te'âlâ fırsat verüb atdan yıkıldı. Sultân dahi atından aşağa inüb kemer kemere yaka yakaya bir zamân kuruşdılar. Hemân fırsat bulub kemerinden ◗ kapub yere urub muhkem bağlayub Gücer eline verdi. ◗ 97 b

Ânı görüb bin yigit ʿAlâüddin'i kırk yigit ile ortaya alub ahşâma degin muhkem ceng eylediler. Mukbil'i almadılar.

Râvi eydür: Karaman begleri sultânın gâyib olduğun duyub ferâsetle Mukbil'e gitdügün bildiler idi. Bin yigitle Bolğâr ʿaskerin Kökez'e verüb sultânı aramağa gönderdiler. Kökez Beg, kona göçe sultânın ceng eyledüğü yaylâğa geldiler. Ez-in-cânib sultân Mukbil ʿaskeri ile bir gün bir gice ceng kıldılar. Mukbil ʿaskeri galebe edüb sultânın bendinden Mukbil'i kurtardılar.

Râvi eydür: Sultân iki yerde yâre yemiş idi, muhkem zebûn olmuş idi. Ez-in-cânib, Mukbil bendden kurtulub atına binüb ʿaskerine eydür:

– Bu nev-civân sultân olmak vardır, dedi. ʿaskerin sultânın üstünden kaldurub gelüb gördü ki yârelenmiş, ziyâde zebûn olmuş. Mukbil, sultânın yanına geldi.

Eydür:

– Yigidim gel bu gice bende-hâneye gidelim. Bizim misâfirimiz ol.

◗ 98 a Sabâhın yine başım kesüb alub gidesin! ◗ Yâhud beni diri alub sultâna iledesin, deyüb ʿizzet ve ikrâm ile alub sarâyına geldi. Sultânın yâresin bağlayub tâze libâslar getürdü. Ol gice anda sâkin oldular. Cerrâhlar getürüb yârelerin tımâr eylediler. Mukbil gâhî ferâsetle derdi ki:

– Bu sultân degildir, bir makbûl ağası olmak vardır derdi. Bir hafta Ebusâr'da kaldılar. Bir gün sultân ve Mukbil oturub musâhabet ederken tabl ʿalem ve kös sadâsı dünyâyı dutdu. Sultân bildi ki gelen kendü begleridir, şâd oldu. Mukbil sultâna bakdı, eydür:

– Ey beg! Bu gelen Karamanoğlu ʿaskeridir. Bunlar yavuz tâifedir. Amân vermeyüb beni helâk ederler. Bana destûr ver gideyim, dedi.

Sultân eydür:

– Ey Mukbil! Bunlar senin bir kılına hatâ getürmezler. Yerinde sâkin ol dedi. Ammâ Mukbil ıztırâba düşdü. Altı bin er ile Kökez Beg erişdi. On bin er ile Dâvud Beg erişdi. Sultânı Mukbil ile bir yerde oturur gördüler. Bu iki beg segirdüb sultânın hâkipâyine yüz sürdüler. Atın çekdiler. Tâc-ı

◗ 98 b şâhı ◗ başına, mühr-i şehînşâhı barmağına dakdılar. Cümle halk el kavşurub hızmetine durdular. Mukbil ol hâli görüb sultân idügin bilüb ʿAlâüddin'in ayağına yüz sürüb ʿözrün diledi. Sultân hil'at verüb gene kal'asın kendüsine verdi. Mukbil'i makbûl edindi. Hacı Mustafa'yı habsden çıkarub yigirmi iki yıldan berü tahsil eyledügü mâli rızkı getürüb sultânın nazarında kodu. Kal'aları Hacı Mustafa'ya verüb Mukbil bahâdır olmağla ʿAlâüddin yanına alub kapuağası edindi. Elhâsıl-ı-kelâm, sultân ʿaskerin cem' edüb kona göçe Konya'ya gelüb kondu. Altı ay anda ʿayş safâda olub bir gün beglerin cem' edüb Lârende cânibine teveccüh eyledi. Sultân ʿAlâüddin yedi ay anda sâkin olub bir gün Süleymân Pâşâ, Bolğâr Tâğının şikârın medh eyledi. Sultân

emr eyledi. Av yarâğın gördüler. Cümle Karaman begleri süvâr olub şikâr edüb giderken bir alây Türk gelüb Gülek kal'asının kâfirlerinden şikâyet eyleyüb dediler ki biz yaylaka çıkmaz olduk ve kârbân ◗ geçmez oldu, dediler. ◗ 99 a

Sultân emr eyledi, av ederek kal'anın üstüne vardılar. Kâfirler sultânın geldügün duyub kal'ayı muhkem bağladılar. Sultân buyurdu Kökezoğlu'na. On bin 'asker ile kal'ayı çevirüb cenge başladılar. Üç gün ceng edüb kal'ayı almadılar. Dördüncü gün nerdübânlar kurub burca çıkdılar. Aşağa inüb kâfiri cümlesini kırdılar. İçine Müselmânlar koyub hisâr erleri yazdılar. Andan geçüb Lârende'ye geldiler. 'ayş ü safâya mukayyed oldular.

Râvi eydür: Ol zamânda Kayseriyye Begi, Ertenâoğlu Mehemmed sultânı zarâfetle zencire alub öldürüb cümle Rûm'u kendüsü zabt eylese gerek idi. Tâli'i kuvvet bulmayub 'Alâüddin kaçub Begşehri'ne gelüb cümle 'askerin cem' edüb zuhûr edüb 'asker çeküb Mehmed Begin üstüne gelüb kaçub gitmiş idi. 'Alâüddin cümle Rûm Yunân, Ermeni'yi zabt edüb ammâ Mehemmed nâ-bedîd olmuş idi. Ölüsün dirisin kimse bilmemiş idi. Bir oğlu kalmış idi. Adına Ertenâ derler idi.

Râvi eydür: Mehemmed bin Ertenâ ◗ bin yigit ile gelüb Yavâş Karahisâr'ın ma'mûr edüb mekân edinüb harâmîliğe başladılar. Nigde nâhiyesinde olan karyeleri muttasıl yağmâ ederlerdi. Ez-in-cânib, sultâna ibn Mehemmed'den şikâyet eylediler. Sultân on bin (er ile) Mukbil'i ve Rüstem'i ve Kökezoğlu'n ve Oğuz Hânı gönderdi. Ez-in-cânib, Nigde begi Kutluşâh, Lârende'ye gelüb divâna girüb sultâna eydür: ◗ 99 b

– Pâdişâhım! İbn Mehemmed, Karahisâr-ı Yavâş'ı muhkem edüb bin yigit ile çıkub Nigde etrâfının koyunun devesin katırın ve sığırın cümle sürüb alub gitdi. 'asker çoğaltmadın çâre eyle. Yohsa sonu güç olur dedi.

Sultân eydür:

– Ben 'asker gönderdim. Sen kal'anı muhkem bekle dedi. Hacı Kutluşâh dört bin yigit ile gelüb Nigde kal'asın muhkem zabt edüb oturdu. Ez-in-cânib 'asker ile Mukbil ve Rüstem ve Oğuz Hân, Kal'a-yı Yavâş'a erişüb bir gice konub sâkin oldular. Ez-in-cânib, İbn Mehemmed, sabâh olub hisârın kapusun açub sahrâya nazar eyledi. Gördü ki 'asker ile tolmuş. Hemân 'askerin alub taşra çıkub[4] ◗ 'askeri Ertenâ ile Nigde üstü- ◗ 100 a

[4] **Eksik 1 yaprağın özeti:** Yapılan savaşta İbn Mehmed'in yenildiği ve ölen Babuk Hanın yerine Moğol beyi olan oğlu Esen'e sığındığı; ikisinin Niğde dolaylarını yağmaladıkları, İshaklu yöresindeki Moğol beyleri Atâ Bey oğlu Bahtiyar ve Melik Nasır'la anlaşarak Ertenâ'nın oğlu Mehmed'i han yapmak üzere harekete geçtikleri, "cümle diyârı yağmaya başlayub yirmi bin Moğol cem' olub on bin Rum"

[Ali Emirî nüshasından, kopya edilerek yazmaya eklenen metin.]

ne düşüb zor ile döge döge Nigde'yi Hacı Kutluşâh'ın elinden alub Mehemmed bin Ertenâ'yı şâh eylediler. Kutluşâ kaçub Lârende'ye geldi. Andan geçüb Karahisâr-ı Yavâş'a geldiler. Esen'le Bahtiyâr, hisârı ma'mûr eylediler. Gene İbn Mehmed geçüb Herakle kal'asına, zor ile kal'ayı alub ânı zabt eylediler. Moğol 'askerine Esan'la Bahtiyâr serdâr olub Rûm 'askerini İbn Mehemmed'in önüne gelüb dediler ki:

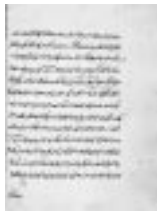
– Sultân sana zulm eyledi. Eger 'asker gönderirse sana arka verüb muhkem ceng edevüz dediler.

Râvi eydür: Hacı Kutluşâ divâna girüb kıssayı sultâna haber verüb dedi ki:

– Moğol tâifesini varub İbn Mehemmed başına birikdirdi.

Râvi eydür: Sivas beglerinden Rüstem derler bir beg vâr idi. Katı bahâdır kimesne idi. Zamânın Rüstem'i idi. Ânın sultânla dost idügini kimesne bilmez idi. Nice yıl harâmîlık eylemiş idi. Ol zamânda harâmîlık ile meşhûr idi. Sultân 'asker gönderüb ele getürmemiş, hikmet Hudâ'nın kendü irâdâtıyla gelüb sultâna buluşub 'özrin ◗ dilemiş idi. Bu mahâlde divânda otururdu. Sultân Rüstem'i tehnâ çağrub eydür:

◗ 100 b

– Ey Rüstem! Benimle gelüb birişdüğün kimse duymasun. Gene harâmî şekline girüb on bin Dâvudî zırhlı yigit ile vâr her kangı yaylakda Moğol obası vârsa şöyle yağmâ eyle ki 'uryân biryân eyle, dedi.

Râvi eydür: Bu râyı sultâna Mukbil ögretdi. Oğuz Hân otuz bin Kürd ve Türkmân Karaman 'askerini harâmî şekline girüb ovasına gelüb gice Moğol obasın basub şöyle yağmâ eylediler ki atın devesin rızkın aldukdan sonra âvretlerin 'uryân edüb andan geçüb Engüri etrâfın dahi böyle eylediler. Andan geçüb İshaklu'ya gelüb Moğol kaçub Sultân Tâğına çıkmış idi. Çevirüb cümle Moğolun esbâbın alub bir mangıra muhtâc eylediler. Andan sonra Nigde cânibine yürüdüler. Ez-in-câ-nib, Moğol beglerine feryâdcı geldi:

– Ne tursuz? Bir harâmî peydâ oldu. Evlerinüzü yağmâ 'avretlerinüzü 'uryân eylediler. Her kande kaçdıksa ardımızca geldiler, yağmâ eylediler, bir mangıra muhtâc eylediler deyü feryâd eylediler. Moğol begleri ◗ sultânın 'askerin gözedürlerdi, geleler ceng edeler. Murâdları İbn Mehemmed'e yardım eylemek idi.

◗ 101 a

Râvi eydür: 'Avretleri ve oğulları 'uryân rüsvây gelüb buluşdular. Bu rüsvâlığı görüb cümle 'avretleri yaylaka çıkardılar. Esenîleri 'asker edüb harâmîlere karşu cenge gitdiler. Bir ovada râst gelüb muhkem ceng eylediler. Üç gün peyâ pây harâmîler galebe edüb Moğol tâifesin sıdılar. Kaçub yaylaka çıkdılar. Harâmîler ardınca erişüb yağmâ başladılar. Andan kaçub Nigde kal'asına geldiler. Bir alây Karahisâr Yavâş'a geldiler.

İbn Mehemmed anda idi. Bir alây Herakle kal'asına girdiler. Ez-in-cânib, Moğol kavminin kaçdıkların mektûb ile Sultân 'Alâüddin'e bildirdiler. Sultân otuz bin Bolğâr ve Rûm 'askeri ile nakkare dögüb 'alem-i şakların açub kona göçe menzil be-menzil gelmekde.

Râvi eydür: Begşehri'nde olan Moğol İsmâ'ilağaoğulları sultâna 'âsî olmamışlar idi. Moğol 'askerinin çekdügü felâketi duyub yigirmi bin Moğol 'askeri ile sultânın ◗ ardından erişüb ez-in-cânib, sultân Nigde'ye gelüb hisârı çevirüb cenge başladı. Bunlar aşağadan Moğol burcdan yigirmi bir gün muhkem ceng eylediler. Moğol zebûn oldu. ◗ 101 b

Râvi eydür: Harâmîler gelüb sultâna buluşub cümle Moğoldan aldıkları rızkı bir eve toldurub sultâna 'arz eylediler. Niçe bin deve niçe bin at ve katır koyun ve sığır. Ez-in-cânib, Moğol zebûn olub âmân el-âmân deyüb feryâd eylediler. Sultân, Mukbil'e ve Rüstem'e eydür:

– Hisârın kapusun açub çıkdıkları gibi hemân kırın, dedi.

Râvi eydür: Ağanın oğulları yigirmi bin Moğol 'askeri ile erüb hâk-i pâyine yüz sürüb:

– Sultân kal'ada olan Moğol 'askerin kırmak ister. Eminüddevle gelüb sultânın dizin öpüb eydür:

– Pâdişâhım! Bunların suçu yokdur. Bu fitneyi peydâ eden Bâbukhanoğlu Esen'dir ve İbn Mehemmed'dir. Lûtf edüb bunların günâhların 'afv eyle, dedi. Cümle Karaman begleri ma'kul budur dediler. Sultân sözlerin sımayub cümle günâhların bağışladı. Moğol begleri kal'adan çıkub gelüb 'özrlerin ◗ dilediler. Sultân 'afv eyleyüb nekadar rızkları zâyi' oldu ise heb verüb ve mansıbların gene ihsân eyledi. ◗ 102 a

Râvi eydür: Sultân divân edüb cümle begler cem' oldular. Günahın bağışladuğu Moğol beglerinin adına 'İsâ derler, birisinin adına Hacı Köse derler, birine 'İmâdeddin derler idi.

Sultân bunlara eydür:

– Gavgayı eden ve bu fitneyi peydâ eden kimdir, dedi. 'İmâdeddin:

– Biri Bâbuk ve Esen'dir ve biri Melik Nâsır'dır ve biri Devletşâh'dır. Birisi dahi İbn Mehemmed'dir. Sultân eydür: 'asker cem' olsun gidelim, dedi. Rüstem ve Mukbil yigirmi bin Kürd ve Türkmân ile Yavâş Karahisar'a erişdi. Sultân 'Alâüddin otuz bin Bolkar ve Karaman 'askeri ile yürüdü. Yigirmi yedi bin 'asker ile Moğol yürüdü. Herakle kal'asını çevirdiler. İbn Mehemmed ânı gördü ki sultân kal'ayı çevirdi. Eger ele girürse amân vermeyüb helâk eder. Bir gice fırsat bulub yedi bin er ile kaçub Yavâş Karahisârı'na geldi. Mukbil ile muhkem ceng edüb hisâra girdi. Esen'i, Bahtiyâr'ı kal'aya ◗ bırağub Mar'aş'a gitdiler. Ertesi kal'a kavmi çıkub kal'ayı teslim eylediler. Mukbil, Hacı Köse'yi ◗ 102 b

anda beg edüb göçüb Herakle kal'asına geldiler. Sultân, Herakle kal'asını Moğol beglerinden Uzun Hasan'a verdi. Andan sonra 'asker çeküb kona göçe diyâr-ı Mar'aş'a revân oldular.

Râvi eydür: İbn Mehemmed Mar'aş'a gelüb Zülkaadiroğlu'ndan yardım istedi. Zülkaadiroğlu on bin er verüb İbn Mehemmed başında yigirmi yedi bin er cem' olub bir gün haber geldi ki Karamanoğlu 'azîm 'asker ile Mar'aş'a geliyor. Dediler.

Esen eydür:

– Biz bunda Karamanoğlu ile ceng ederken sen on bin er ile alub varub Kayseriyye'yi zabt eyle dedi.

Râvi eydür: Ertenâ'yı on bin er ile Kayseriyye'ye gönderdiler. Moğol begleri Esen ve Bahtiyâr, yigirmi bin Moğol ile Zülkaadiroğlu'yu yigirmi sekiz bin Mar'aş 'askeri ile Karamanoğlu'na karşu gelüb cenge başladı. Ez-in-cânib sultâna haber oldu ki İbn Mehemmed Kayseriyye'ye gitdi. Mar'aş 'askeri ile Moğol 'askeri karşu geldi. Ceng edeyürü dediler. Sultân

◗ 103 a yigirmi bin Kürd ve Türkmân 'askeri ile ◗ Mar'aş kavmin cenge koyub gitdi. Şâh otuz bin Karaman ve Bolğâr ve Moğol 'askeri ile gelüb Şehr-i Mar'aş'ı zabt edüb otura-düşdü. Zülkaadiroğlu ceng ederken haber erişdi ki: Şehrünü Karamanoğlu zabt eyledi dediler. Cân başına sıçrayub diledi ki dönüb şehre gele. Sultân buyurdu. Eminüddevle ve Mukbil ve 'Aduddevle, yigirmi bin Moğol 'askeri ile karşu varub Mar'aş'a komadılar. 'Âkibet neylesün? Dönüb İbn Mehemmed'e Kayseriyye'ye gitdiler. Ez-in-cânib İbn Mehemmed, Kayseriyye'ye gelüb şehre karşu konub Erces begi Evran Beg Türkmân ile gelüb İbn Mehemmed'e buluşub hisâra yürüyüş eylediler. Kayser'de Karamanoğulları'ndan Hızır Beg hâkim idi. Dört bin kulu var idi. Ahvâli duyub kapuları bağlayub burca cenge çıkdılar. Nice ceng olub kal'ayı almadılar. Elhâsıl, Zülkaadiroğlu Melik Nâsır Mar'aş'dan kaçub Kayseriyye'ye geldiler. Ez-in-cânib, İbn Mehemmed karşılayub buluşub ahvâlin sordu. Zülkaadiroğlu eydür: Karamanoğlu hîle edüb yedi yerde Kürdî begleri ile ceng ederken Karamanoğlu

◗ 103 b ◗ varub Mar'aş'ı zabteylemiş andan sonra kırk iki bin er ile üstüme gelüb ceng eyledi. 'asker tâkat getüremedi. Kaçub ben de geldim dedi.

Esen ve İbn Mehemmed eydür:

– Karamanoğlu Mar'aş'da iken biz Kayseriyye'yi alub karındaşını helâk edelim. Andan sonra varub Lârende'yi harâb edelim dedi. Cümle otuz yedi bin er oldu. Kayseriyye'nin etrâfın çevrüb cenge başladılar. Ez-in-cânib, Şâh 'Alâüddin, yigirmi gün Mar'aş'ı zabt edüb[5] bir beg nasb edüb

[5] 769

kendüsü Kayseriyye cânibine teveccüh eyledi. Mukbil ve Rüstem ve Oğuz Hân otuz bin Kürd ve Türkmân ʿaskeri ile mukaddem gönderdi.

Râvi eydür: İbn Mehemmed ve Zülkaadiroğlu ve Bahtiyâr ve Esen kal'a üstünde ceng ederken otuz bin Kürd ve Türkmân erişüb Moğol kavmiyle cenge başladı. İbn Mehemmed ʿasker geldügün duyub dönüb Karamanîleri ortaya alub muhkem ceng eylediler. Mukbil ve Rüstem zebûn oldu. Ol sâ'at yigirmi bin Moğol erişdi. Mar'aş ʿaskerin görüb bırakdılar. İbn Mehemmed ikdâm edüb cümle Erces begleri Moğol begleri Mar'aş begleri tîğ ʿuryân ◗ edüb yürüdüler. Karaman ʿaskeri gene zebûn oldu. Ol sâ'at toz kopdu. Nakkare sadâsı dünyâyı tutdu. Tuğ-ı şâhî göründü. Yigirmi bin Dâvudî zırhlı dilâver ile tîğ çeküb Tekbîr getürüb Karamanoğlu, Zülkaadir beglerinin üstüne yürüdü. Yigirmi altı bin Kürd Türkmân ile Mukbil, Rüstem, Erces beglerin bulub kırmağa başladılar. Yigirmi bin Moğol(u) çevirüb ortaya aldılar. Bolğâr'ın on bin seng-endâzı sultânın öñünde taş atarak Mar'aş ʿaskerinin dört yanın bağlayub üç gün muhkem ceng eylediler. Dördüncü gün Mar'aş beglerin(i) dutdular. Zülkaadiroğlu'n zencir ile bağladılar. Erces begi Evrân Beg, yigirmi bin er ile Bolğâr ʿaskeri dutub zencire çekdiler. İbn Mehemmed ve Esen ve Bahtiyâr kaçub gitdiler. Karamanîler cümle rızkların yağmâ eylediler. Sultân emr eyledi. Bârgâh kurub cümle begler gelüb sâğ ve sola oturdular. Kayseriyye kapuların açub Hızır Beg gelüb sultâna buluşdu. Sultân divân edüb altmış yedi bin er gelüb karâr eylediler. Cümle ʿulemâ fuzalâ fukarâ ve begler ve vezir Süleymân Pâşâ, Mahmud Pâşâ ʿİsâ Pâşâ ◗ ve Halil Pâşâ ve Emirşâh ve Kutlu Beg ve Oğuz Hân, Mukbil ve Rüstem. Emr eyledi Mar'aş beglerin getürdüler ve Erces begin getürdüler. Sultân buyurdu: Ellerinin bendlerin çözüb hil'at verdiler.

◗ 104 a

◗ 104 b

Sultân eydür:

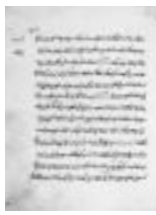
– Ey şâh-ı Mar'aş! Niçün İbn Mehemmed'in sözüne uyub benimle ceng eyledin, dedi.

Melik Nâsır eydür:

– Ey Şâh! Hatâ benden ʿatâ senden, dedi. ʿÖzrün diledi. Sultân kerem edüb gene mülkün kendüye teslim eyledi. Erces begi Evran Begi azâd eyledi. ʿAhd-nâmeler yazub gene Mar'aş'a gönderdi. Evran Beg ziyâfet edüb bir ay Kayseriyye'de ʿayş ü safâ eylediler.

Râvi eydür: Veled-i Esen ve Mehemmed ve Bahtiyâr kaçub Tarsus'a geldiler. Tâifesün cem' edüb sekiz bin dahi Bolğâr'dan cem' edüb Veled-i Esen, İbn Mehemmed serdâr olub Lârende'ye geldiler. Etrâfın yıkub yakub yağmâ başladılar.

Râvi eydür: Sultân gitdügü vaktin, Hacıbegleroğlu Süleymân Pâşâyı

yerine koyub beş bin er ile ile gitmiş idi. Süleymân çıkub ceng edüb sınub Lârende'ye içerü girüb Konya'ya Dâvud Bege haber gönderdi. Dâvud Beg, Turğudoğlu'n alub sekiz bin er ile alub Lârende'ye gelüb ez-in-cânib, ◗ 105 a ◗ Veled-i Mehemmed, Veled-i Esen şehrin üstüne gelüb Dâvud Beg, Süleymân Pâşâ, Turğudoğlu, Mîr Musâ'nın Karaman nâmında bir dilâver oğlu var idi. Çıkub bunlar ile ceng eyledi, yedi gün.

Râvi: Sultân-ı Lârende düşmen geldüğün duyub hemân deryâ gibi 'asker çeküb gelmege başladı. İbn Mehemmed'e haber erişdi ki, gaafil olma Karamanoğlu geliyürür dedi. Bir gece kaçub Tarsus'a geldi. Yahşi Hâna geçen kıssayı haber verdiler.

Râvi eydür: 'Alâüddin Lârende'ye gelüb düşmen bulmadı. Begleri istikbâl edüb İbn Mehemmed'in gelüb ceng(den) gene kaçduğun dediler.

Sultân eydür:

– Ey begler! Dönmezem tâ düşmen ile buluşmayınca deyüb kırk yedi bin er alub Mîr Musâ'yı şehrde koyub ılgâr edüb Tarsus'a geldi. Ez-in-cânib İbn Mehemmed'e, Veled-i Esen'e, Bahtiyâr'a, Yahşi Hâna haber erişdi ki, Karamanoğlu 'Alâüddin geldi ammâ ejder gibi geldi, dediler. Nekadar Varsak ve Bolğâr 'askerin cem', Bolğâr Tâğının dibinde buluşdılar. Eyle uğraşdılar ki, sahrâ hây hûy ile toldu. Üç gün üç gice ceng oldu. Zulmetde ◗ 105 b ◗ biri birin göremediler. Toz cihânı bürüdü. Yağmur yerine kar yağdı. Gövdeler tâğlar gibi yığıldı. Varsak tâifesini sınub Bolğar'a çıkdılar. Sultân Tarsus'u zabt edüb yetmiş bin er cümle bârgâh kurub kondular. Sahrâ bârgâhla doldu.

Râvi eydür: Sultân bir ay ceng eyledi. Bolğâr katı sarb tâğ olmağla düşmenin hakkından gelmediler. 'Âkibet müdâre edüb Yahşi Hâna ve Esen'e ve Bahtiyâr'a, Oğuz Hân mektûb yazub gönderdi. Dedi ki:

– Vallah size gene mansıbınız vereyim. Benim düşmenim İbn Mehemmed'dir. Ben hakkından gelürüm. Siz gelin gidin, dedi. Bu üç bin er bir yere gelüb müşâvere kıldılar. Dediler ki:

– 'Alâüddin 'ahdine dürüstdür. İbn Mehemmed, bir devleti dönmüş kimesnedir. Biz andan ötürü Karamanoğlu ile ceng edüb yürümek ne lâzımdır, deyü bir mektûb yazub sultâna gönderdiler. Dediler ki:

– Sen yerinden gitme. Lârende yüzüne biz 'asker gönderiyürüz. Moğol begleri ile İbn Mehemmed'i dutub ele verelim dediler. 'Alâüddin, Mukbil'i ve Rüstem'i ve Kökezoğlu'n, yigirmi bin er ile Lârende cânibine gönderdi. Moğol beglerin ◗ 106 a ◗ Muğa tarafına gönderdi. Oğuz Hân Mahmud Pâşâyı Eregli yüzüne gönderdi. Bolğâr Tâğının nekadar yolları var ise bağladılar. Ez-in-cânib, bir gün İbn Mehemmed divân edüb cümle beglerin bir yere cem' edüb müşâvereye başladılar.

Yahşi Hân eydür:

– Ey Şâh-ı Rûm! Bu tâğda ne zamâna degin otururuz? Bundan geçüb Zengân Çeşmesine konalım. Eger sultânın ʿaskeri gelüb ceng ederlerse ceng edelim, dedi. Bu râyı maʾkul görüb göçüb Çeşme-i Zengân'a gelüb kondular. Veled-i Esen, uğrun sultâna haber gönderdi:

– Tiz gelüb erişesin, dedi. Ez-in-cânib, sultân ʿaskerin sekiz bölük edüb Dâvud Begi bir cânibden ʿAli Begi bir tarafdan gönderdi. Cümle ʿasker ile sultân bir seher İbn Mehmedʾin ʿaskerin çevirüb hây hûy dünyâyı dutdu. İbn Mehemmed ânı gördü. Bölük bölük etrâfını ʿasker almış. Cümle Rûm ʿaskeri ile süvâr olub ceng başlâdı. Ânı gördü ki cümle Varsak ve Bolğâr ʿaskeri sultân cânibine geçüb ayâğına düşdüler, ʿözr dilediler. İbn Mehemmed, Bâbukhân ◗ oğluʾna Galincâʾya eydür: ◗ 106 b

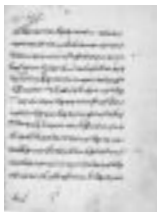
– Varsak begleri Yahşi Hân ve Moğol ve Veled-i Esen ve Bahtiyâr, bizden yüz çevrüb sultân cânibine döndüler. Hâl nice olur, dedi. Bâbukhânoğlu eydür:

– Cümle Moğol ʿaskeri ile uğruna çalışıruz dedi. Elhâsıl, Karaman ʿaskeri tîğ çeküb Rûm ʿaskerin ortaya aldılar. İki ʿasker deryâ gibi çalkandı, kılıc yıldırım gibi yalpıdı, kan ırmak olub akdı, oda (?) taş yağmur gibi yağdı. Meydân haşr-ı neşre döndü. Üç gün üç gice ceng oldu. Leş tâğlar gibi yığıldı. Dördüncü gün Mukbil Rûm ʿaskerin iki bölüb Rûm şâhının tuğun yıkdı. Andan sonra Moğolu muhkem kırdılar. Bâbukhânoğulları kaçdılar. Rûm ʿaskeri kırıldı. Cümle rızk ve mâl, at, katır, deve kaldı. Tabl u ʿalem yıkıldı. Sultân üstüne geldi. Kimin yağmâ edüb ve kimni hazineye aldılar. Andan sonra sultân kerr ü fer ile Lârende'ye geldi. Cümle halk şâdmân oldular. Yigirmi gün oturub geçüb Konya'ya geldi. Tahta geçüb cümle Karaman beglerin başına ◗ cemʾ eyledi. Kalkub ◗ 107 a Hazret-i Mevlânâ'yı ziyâret eyledi. Nekadar evliyâ var ise ziyâret edüb andan sonra divân edüb düşmene fırsat bulub dağıtduğuna etrâfda olan beglere mektûb yazub gönderdi. Cümle Konya'ya geldiler. Bir zamân[6] ʿayş nûş edüb her birine yeni hüccet verdi. ʿAli Beg, Hamîdoğlu İlyâs ve Teke Pâşâya gönderdi. Sinân Begi ʿOsmân'a gönderdi ve Firûzoğluʾn İbn Eşrefʾe, İbn Menteşa'ya gönderdi. Şemşeddin Begin bir oğlu kalmış idi. ʿÂkil dânâ idi. Mahmud Pâşâ derler, sultân vezir eylemiş idi. Sivas'a Engüri'ye varınca ânı gönderdi. Kayseriyye beglerine karındaşı Yaʾkub'u gönderdi. Cümle Moğol beglerine Halil'i gönderdi. Marʾaş'a Kökezoğluʾn gönderdi. Germiyân ibn ʿAlişâr'a Kosunoğluʾn gönderdi. Bir birin gelüb Konya'ya cemʾ olmağa başladılar.

[6] 770

Râvi eydür: ʿAli Beg bir gün, Hamîdoğlu İlyâs geldi. İlyâs(ı) istikbâl edüb şehrine getürüb kondurdu. Meger gâyetle bâde-perest idi ve hem bir kal'a yapmış idi, yer gök ortasında misli yoğdu. Katı bî-nazir kal'a idi. Nâmına Felek-

◗ 107 b ◗ âbâd komuş idi.

Râvi eydür: Hamîdoğlu ʿAli Bege ziyâfet eyleyüb ʿAli Beg mektûb sundu. Okuyub mefhûmun bildi. Kendiyi Konya'ya dâvet eylemiş idi. İbn Hamîd eydür:

– İnşâallah varub sultânın mülk-i hâkipâyine yüzler sürelim dedi. Ol zamânda ʿâdet buydu. Sultânın mektûbun getüren âdeme bin altun, bir at verirler idi. Eger vermezlerse ʿâsî derler idi. İbn Hamîd mest-i müdâm olmağla ʿAli Begi tamâm hızmetin az verdi. ʿAli Beg kakyub andan geçüb Teke Pâşâya geldi. Teke Pâşâ istikbâl edüb ʿAli Begi İstanos(a) götürüb muhkem ziyâfet eyledi. ʿAli Beg İbn Hamîd'den şekvâ eyledi.

Râvi eydür: Teke Pâşâ Hamîdoğlu'nu sevmez idi.

ʿAli Bege eydür:

– Ey ʿAli Beg! Sen İbn Hamîd'den nice ri'âyet umarsın? Ânın nâmına hutbe okundu, sikke urdu. Sultâna ʿâsî oldu, dedi.

ʿAli Beg eydür:

– Varub sultâna bu mâcerâyı bildirmek gerek deyüb gitmek gördü. Teke Pâşâ ʿAli Bege ve ʿAlâüddin'e çok pişkeş verüb ʿAli Begi gönderdi.

ʿAli Beg eydür:

– Ben dahi ardınca varurum. Sen varub Hamîdoğlu'nun ahvâlin bildir dedi. ʿAli Beg Teke diyârından geçüb Konya'ya göçe kona Konya'ya

◗ 108 a ◗ geldi. Gördü ki cümle etrâf begleri hep gelmiş, Konya sahrâsına bârgâh kurmuşlar. ʿAli Beg toğru divâna geldi. İçerü girdi gördü. Sâğ ve sol tolmuş. Moğol Begleri Bâbukhânoğulları'n getürüb sultân günâhların bağışlayub gene mansıbların vermiş idi. Aydınoğlu gelmiş ve Saruhânoğlu gelmiş, İbn Eşref, İbn Menteşa, İbn Bayburd, İbn Turğud ve İbn Kosun, İbn Elvân, İbn Kaya hep gelmişler. Mar'aş begi Melik Nâsır, Kayseriyye begleri, Sivas begleri cümlesi gelmişler. Sultân ʿAlâüddin dört yüz beg ile oturub musâhabet ederken Sinân[7] Beg dahi içerü girüb sultâna mektûb sundu. Süleymân Pâşâ alub okudu. Demiş ki:

– Benim sultânım! ʿOsmân'ım Germiyânoğlu, sultânın verdigi üç vilâyeti elimden aldı ve kızını haps eyledi. Ben dedim ki:

– Sultândan korkmaz mısın, dedi ki:

– Murâdım sultânla cenge sebeb olsun, dedi. Hamîdoğlu ile bir olub nâmlarına hutbe okudub ve sikke yürütdüler. ʿAlâüddin mektûbu duyub:

---

[7] 770

– Garazdur. ʿOsmân ile aramuza ʿadâvet bırakmak ister. Ancak ben İbn Germiyân'dan bu fi'l ummazın ◗ bizim ânınla tâyı-yegen da'vâmız ◗ 108 b vardır. Hem ânınla ve hem-zâdız ve hem, dedem Mehemmed Hân babasına ol diyârı bağışlamışdır. İbn Germiyân bizim eyligimüze kemlik eylemeye derin, dedi.

Mahmud Pâşâ eydür:

– Pâdişâhım eger onda dostluk olaydı cümle begler geldi ol dahi gelürdü dedi. Bunlar bu kelâmda iken ʿAli Beg dahi Teke Pâşânın mektûbun sundu. Açub ânı dahi okudu mefhûmun bildi. Sultân ta'accüb eyledi. Yigirmi gün sultân fikre düşüb bunlara cevâb vermedi. Zirâ mektûbları düzme anladı. Bir gün divân edüb otururken haber geldi ki Teke Pâşâ geldi deyü. Sultân emr eyledi cümle Karaman begleri istikbâl eylediler. Ol gün sâkin olub ertesi divâna gelüb çok pişkeş çekdi. Hamîd diyârında bir mâldâr kimesne vâr idi., Sinân Nâib derlerdi. Teke Pâşâ ile geldi. Sultân öñünde yer öpüb İbn Hamîd'den şikâyet eyledi.

Teke Pâşâ eydür:

– Pâdişâhım inân bu sözlere. Hamîdoğlu hâin olmuşdur ve diyârı fethe muhtâc olmuşdur dediler.

Râvi eydür: Nâ-hak yere bunlar Hamîd diyârının harâb olmasına sebeb oldular. Konşu hakkın yerine getürmediler, nice hîleler eylediler. ◗ Sultânın gönlü olub ʿasker cem' eyledi. ◗ 109 a

Râvi eydür: Sebeb dahi bir eyü atı var idi. İbn Hamîd'e bir çavuş gönderüb atı ricâ eyledi. Çavuş bile-oturub bâde ederken bir sözü güc gelüb çavuşu bıçâğla urub helâk eyledi. Sultân ânı duyub gazaba geldi. Kırk bin er ile geçüb Karağac'a otâğın kurdu. Yedi gün sâkin oldu. Dîvân eyledi. Sâğ ve soluna Karaman ve Sivas begleri Türkmân Moğol Bolğâr begleri dört dilâver, kırk müftî şeyh veʿâlim ʿâbid ve vezirler oturdu. Cümle yetmiş bin er cem' olmuş.

Süleymân Pâşâ eydür:

– Ey şâh, deryâ gibi ʿasker cem' edüb bu diyâra geldik. Korkaram nâ-hak yere diyâr-ı Hamîd'i harâb edevüz. Teke Pâşâ bunları sevmezdir, dedi.

Sultân eydür:

– Katı ma'kul söyledin. Ben tebdil-i sûret edüb Hamîdoğlu'na varayım. Eger ʿizzet ederse eyledi, eger eylemezse cengimiz bâkîdir dedi. Hemân tenhâca tebdil-i sûret edüb kırk dilâver ile kapucu şeklinde ʿazm eylediler. Bir gün Felek-âbâd'a geldiler. Sultân Felek-âbâd'ı seyr edüb ◗ begendi. Toğru atların sürüb Hamîdoğlu'nun sarâyına yakın geldiler. ◗ 109 b Kapucular görüb içerü girüb haber verdiler. Meger kendüsü sultânın cenge gelecegin duymuş idi.

Kethüdâsına sordu, eydür:

– Gelen kimdür, dedi.

Kethüdâsı eydür:

– Gelenler 'Alâüddin'in kapucubaşısı imiş.

İbn Hamîd eydür:

– Niye gelmişler?

Kethüdâ eydür:

– Şöyle anladım ki sen, sultânın çavuşun helâk eyledin. Belli ki bunlar âl ile içerü girüb seni helâk edeler. Zirâ seni sultâna hâin anlatdılar dedi.

İbn Hamîd eydür:

– Ya nice edelüm, dedi.

Kethüdâsı eydür:

– Bunların elinde helâk olman aslı yokdur. Er geç sultân seninle ceng eder. Hemân şehrlüye emr edelim, bunlara taş ursunlar. Sonu nice olursa çekevüz, dedi.

Râvi eydür: Takdirin işi vâr idi. Anın içün rây-ı muhalif eylediler. Zirâ, ezel-i âzâlda bu diyâr harâb olsa gerek idi. Elhâsıl-ı kelâm, İbn Hamîd emr eyledi, eyle urdular taşı ki, 'Alâüddin 'uryân dört âdemle kaçdı. Kalanın hep helâk eylediler. Sultân, 'askere geldi olan mâcerâyı bildirdi. Seherî tahta geçdi. ◗ 110 a Cümle Moğol, Türkmân, Kürd, Karaman beglerin cem edüb 'ulemâ ve fuzalâ ve müftî ve şeyh, sultân eydür:

– Dedem Mehemmed Beg, Hamîd'i tabl 'alem sâhibi eyledi. Ben bunların velini'metiyim. Şehrli ve köylü cümle bana 'âsî olub taş urdular. Bir diyâr, şâhına 'âsî olsa ne lâzım olur, dedi. 'Ulemâ fetvâ verdiler ki katl-i 'âmm edesin, cümle harâb edesin diyârın dediler. Hemân emr eyledi. Yetmiş bin Kürd, Türkmân, Moğol ve Bolğâr ve Gülnâr ve Karaman 'askeri menzil be-menzil deryâ gibi akub Felek-âbâd'a geldiler. Bir zibâ kal'adır ki, her burcu âsmâna çıkmış. Ez-in-cânib, Hamîd bin İlyâs, yigirmi bin er ile cenge çıkdı. Bolğâr kavmi ilerü varub bir fasl ceng eylediler. Bolğâr sındı. Ânı görüb yigirmi bin Moğol yürüdü. Katı muhkem ceng eyledi. Mukbil beş bin er ile ikdâm edüb İlyâs'ın 'alemi dibine varub dedi ki:

– Ey Hamîdoğlu! Varan kapuculara niçün taş urdun? Ânın birisi hod sultân idi.

İbn Hamîd eydür:

– Bilmedik. Takdir böyle yazmış tedbirin fâidesi yokdur dedi. Mukbil eydür:

– Gel şimdi gene sultâna buluş. Yazık, bu diyârın ◗ 110 b harâbına sebeb olma, dedi. İlyâs işitmeyüb cenge mukayyed oldu, Mukbil'in sözüne kulak tutmadı. Bir hafta ceng oldu. Sekiz bin âdem toprağa düşdü. Hamîdoğlu

cenge tâkat getürmeyüb kaçdı. Sultân emr eyledi. On iki bin binâ Hisâr-ı Felek-âbâd'ı dibinden yıkdılar, yere berâber eylediler. Şehri muhkem harâb kıldılar, katl-i 'âmm eylediler, bî-nihâye âdem kırdılar. Diyâr-ı Hamîd'i şöyle harâb eylediler, dünyâ dünyâ olalı böyle zulm olmamış idi.

Râvi eydür: Hamîd diyârının harâb olmasına sebeb, Sinân Nâib derler bir lâîn oldu. Ez-in-cânib, Sultân 'Alâüddin dönüb Konya'ya teveccüh eyledikde muhkem peşimân oldu, diyâr-ı Hamîd'i harâb eyledügüne.

Râvi eydür: Sultân ağladı dedi ki:

– 'Ömrümde bir böyle hatâ eylemedim, dedi. Döndü, Sinân Nâib'e eydür:

– Sen eyledin bunu! Allah te'âlâ seni civan-merk eyleye, dedi. Hikmet-i ilâhî sâ'atine râst geldi, bindügü at lâîni yere urub Sinân Nâib'i helâk eyledi.

Râvi eydür: Harâb olan şehrlerin adı, Burdur ve Egirdir ve Burdur-ı Melvesküt, Uluhaydarî[8] ◗ ala. Başın kaydın gör, sonra cefâ çekersin, dediler. Muhkem idlâl verdiler. Hemân Germiyânoğlu, tiz başına on bin er cem' eyledi. Diyâr-ı 'Osmân'a varub ceng eyledi. Bir oğlun tutub habs ◗ III a

[8] **Eksik 5 yaprağın özeti:** Osmanoğulları'nın atası Osman'ın, Keykubad oğlu Alaeddin'in şahnası olup İnönü'ndeki sürülerine baktığı; Karamanoğlu Mehmed Bey Konya'yı ele geçirip Alaeddin kaçınca [1277] Osman'ın gelip bağlılık bildirdiği; Mehmed Beyin de kendisine üç pâre kent bağışlayıp tabl ve alem verdiği; Germiyanoğlu Alişâr'ın, Osman Beyi tutsak, kentlerini zabt ettiği yirmi bin altın karşılığı kendisini serbet bırakmakla birlikte, oğlunu [Orhan] bırakmadığı; Osman Bey'in Lârende'ye gelip Mehmed Bey'in oğlu Alaüddin'den yardım istediği; Karamanoğlu'nun araya girmesiyle ucuna döndüğü ve güzel kızı Mihir Âliye'yi Alaüddin'e gelin gönderdiği; Moğolların ve Germiyanoğullarının saldırıları üzerine yine yardım istediği, Alaeddin'in Eskişehir'e gelip barış sağladıktan sonra Lârende'ye döndüğü, düğünler, eğlenceler tertiplendiği anlatıldıktan sonra, bir göl mağarasındaki lahitlerde bulunan eski kitapları okumak için getirtilen Yahudi Uğruş'un, Alaüddin'in divanında, [Grekçe] kitaplardan okuduğu eski çağ söylenceleri, devamı olarak Lârende'ye ve çevresine ilişkin efsaneler aktarılmıştır.

Râvi eydür: Sultânın, 'Osmân oğlu kızından bir oğlu olmuşdu. Mehmed Şâh derlerdi. Katı bahâdır oldu. On altı yaşında dünyada ne kadar hüner varsa tahsil etmişdi. Okuyub yazmada kâmil idi. Ez-in-cânib, İbn Germiyân'ı idlâl etdiler. Beyleri ve vezirleri dediler ki:

– Sen Karamanoğlu'nun kulu değilsin, sen de bir padişah oğlusun. Diyârında Karamanoğlu nâmına niçün hutbe okudursun ve dahi İbn Osman, Karamanoğlu'na kızın anın içün verdi ki senin diyârını elinden ala…

[Ali Emirî nüshasından, kopya edilerek yazmaya eklenen metin.]

eyledi, çok rızkın yağmâ eyledi. Hamîdoğlu İlyâs, Germiyânoğlu sultânla ʿadavet eyledügün tuyub kendüsünü ʿAlâüddin vilâyetinden sürüb çıkarub cümle diyârın harâb eylemiş idi. Ol dahi beş bin er cem' edüb Karahisâr'a geldi. Germiyânoğlu dahi kona göçe Karahisâr'a geldi. Meger Sâhib vefât eyledikden sonra idi. Karamanoğlu zabt eylemiş idi. Hamîdoğlu gelüb ʿAlişâr'a buluşub ʿAlâüddin'den şekvâ eyledi.

Germiyânoğlu eydür:

– Varub İshaklu'yu alalum, dedi.

Râvi eydür: ʿAlâüddin İshaklu'yu, Ğalincâ derler bir Moğol begine vermiş idi. Germiyânoğlu ve Hamîdoğlu yigirmi bin er cem' edüb gelüb Ğalincâ'ya karşu çıkub ceng eyledi. Germiyânoğlu yegin gelüb Moğol ʿaskeri sınub kaçdı, Akşehr'e geldi. Akşehr'de ʿAlâüddin'in ʿammüsi ʿİmâdeddin ve Sa'adeddin otururdu. Kıssayı duyub on bir bin er ile

◗ 111 b ◗ karşu çıkub İshaklu ovasında râst gelüb cenge başladılar. Ez-in-cânib İbn Eşref ile Turğudoğlu bir yere gelüb bir maslahat içün sultâna, Lârende'ye gitseler gerek idi. Germiyân'ın Akşehr üstüne geldüğün tuyub cümle ʿaskerlerin cem' edüb Akşehr'e cenge gitdiler. Ez-in-cânib Germiyânoğlu ʿAlişâr ceng ederken Sa'adeddin sınub kaçmakda iken Turğudoğlu ve Eşref ʿaskeri ile erişüb tîğ çeküb Germiyânoğlu ʿaskerin üstüne bırakdılar. İbn Eşref, bin yigit ile Germiyânoğlu'na yakın erişdi.

Çağrub eydür:

– Ey Germiyânoğlu! Kaçan, şâha ʿâsî oldun, diyârına kasd eyledin, dedi.

Germiyânoğlu eydür:

– Ânın içün ʿâsî oldum ki ʿOsmân'ı bir gedâ iken şâh eyledi. Aslı cinsi yok bir yörük oğlu iken beg oldu, begzâdeleri begenmez oldu, ocak erlerin incidir oldu. Dahi beş Karamanoğlu'na kızın vereli diyârlarımıza el uzadır oldu. Ey Eşref! Gel var, sultâna nasihat eyle, ortamuzdan ʿOsmânoğlu'n kaldursun. Vallah bu yıldan sonra kendüsünün diyârına

bile kasd ◗ 112 a ◗ eder, dedi. Sultân bilsün anlasun. Aydınoğlu ve Saruhânoğlu ve Menteşaoğlu beş bin er ittifak eyledik. ʿOsmân'dan ötürü sultâna ʿadâvet ederüz. Zirâ bir bî-asıldır dedi.

Eşref eydür:

– ʿOsmân, Karamanoğlu ile atâ oğul da'vâsın ederler ve üç pâre şehr bağışladı. Sizin sözünüz garazdır dedi.

Germiyânoğlu eydür:

– Karamanoğlu ʿAlâüddin bildügünden kalmasın! Biz, İbn ʿOsmân'ı tutub helâk ederüz, dedi. Cümle diyârın harâb ederüz dedi. Hemân kılıc çeküb cenge başladılar. Bir tarafdan Eşref ve İbn Turğud ve Atâ Beg ve Sa'adeddin muhkem ceng kıldılar. Yedi günden sonra Ka-

raman ʿaskeri sınub kaçub Konya'ya geldiler. Ez-in-cânib, Germiyân, Akşehr'i zabt edüb birkaç gün sâkin oldu. Ilkun'u bile zabt eyledi. Ez-in-cânib, Lârende'ye şekvâcı erişdi. Dediler ki:

– Ne yatursun? Germiyân, diyâr-ı ʿOsmân'ı yağmâ edüb beş bin er ile Akşehr'i ve İshaklu'yu ve Ilkun'u alub Sa'adeddin gerü Konya'ya geliverir dediler. Hemân ʿAlâüddin, karındaşı Dâvud Begi Lârende'de koyub kendüsü Konya'ya geldiler. Moğol begleri ◗ ve İbn Eşref ve İbn Turğud gelüb istikbâl edüb sultân konub ahvâli sordu. İbn Eşref sınub kaçdıkların ve ʿOsmân hakkında İbn Germiyân'ın söyledikleri cevâbı dediler. ◗ 112 b

Süleymân Pâşâ eydür:

– İbn Germiyân bu sözü yerinde demiş dedi. Elhâsıl, sultân gazaba gelüb eydür:

– ʿAhdim olsun diyâr-ı Germiyân'ı at ayağı altında koyayım, dedi, harâb edeyim dedi.

Mahmud Pâşâ eydür:

– Pâdişâhım, eger ʿOsmân hâtırıyçün edersen eyleme dedi. Zirâ ʿOsmân'da hakikat yokdur dedi. ʿOsmân'ın zuhûruna sen sebeb oldun. Eger fırsat bulduğu gibi senin diyârına kasd eder. Eger etmeycek olursa başım şart olsun, dedi. Cümle begler dediler ki:

– Bu söz hakdır dediler. Sultân fikre vardı. Bunlar sözde iken İbn ʿOsmân içerü girüb yer öpüb Germiyân'dan şekvâ eyledi. Benim diyârım aldıkdan sonra senin üç pâre şehrin aldı. Benimle husûmet eder. Senin kulun iken sana dahi kasd eyledi dedi. Lûtf eyle Allahın buyruğu üzre kızım verdim, oğlumsun benim. Acımı bundan alıver dedi ağladı.

Râvi eydür: Sultân emr eyledi, Mukbil ve Rüstem otâğı on bin ◗ ʿasker ile alub gitdi. Oğuz Hân, Emirşâh, Gülnâr ve Bolğâr ʿaskeri ile gitdi. Andan sonra Moğol begleri Atâ Beg, Emin, Devletşâh Nâsır, Ca'fer, Ğalincân, Bahtiyâr ve Esen, andan sonra Karaman begleri İbn Kökez, İbn Gücer, İbn Firûz, Sultân ʿAlâüddin yigirmi iki bin Karaman ʿaskerin alub yürüdü. Ez-in-cânib Germiyânoğlu, kardaşın gönderüb diyâr-ı ʿOsmân'ı harâb eylemiş idi. Sultân tuyub muhkem bî-huzûr oldu. ◗ 113 a

Râvi eydür: Sultân, İbn ʿOsmân'a, Mukbil ve Rüstem, Oğuz Hân, yigirmi bin er ile tabl ʿalem verüb kılıc kuşadub eydür:

– Ben Germiyân ile cenge başlayınca sen var, diyârunu zabt eyle, harâbın ma'mûr eyle dedi. İbn ʿOsman diyârına gitdi. ʿAlâüddin otuz sekiz bin er ile Akşehr'e geldi. Şehr halkı istikbâl edüb Germiyân'dan şekvâ eylediler. Andan geçüb İshaklu'ya gelüb kondu. Berçinli nâhiyesini, Bolâvadin(i) İbn ʿOsmân'ın bir oğlu vâr idi, âna verdi ve Karamak nâhiyesin üçün de ʿOsmânoğlu'na bağışladı. Ez-in-cânib, Germiyânoğlu

◗ 113 b on yedi bin ʿasker ile Karahisâr'da otururdu. Sultânın Çay'a ◗ konub oturduğun duyub ʿasker çeküb cenge başladı. Sultân otuz sekiz bin er ile mukabil cenge başladılar. Bir siyâh gice idi ceng eyledükleri gice. Kılıclar yıldırım gibi şu'le verdi. Yigirmi gün muhkem ceng eylediler. Germiyânoğlu sınub Karahisâr'a kaçub ʿAlâüddin otuz sekiz bin er ile ardınca geldi. Germiyân kaçub Karahisâr'a çıkdı. İki ay bekledîler. Germiyânoğlu zebûn oldu. Zahire kalmadı. Âhir araya âdemler girüb sulh kıldılar. Germiyânoğlu gelüb destmâlin boğazına dakub ʿözrün diledi. Sultân cümle Karaman begleri ile oturub dedi ki:

– Ey İbn Germiyân! ʿOsmân benim çırağımdır ve hem dünyâ ve âhiret baba edinmişimdir dedi. Şimdin sonra, ʿOsmân ibn ʿOsmân'ı incitmeyesin dedi ve senin diyârından Karamak nâhiyesin, Berçine nâhiyesin, Bolâvadin bu üç diyârı İbn ʿOsmân'a bağışladım. Elinden almayasın dedi. ʿAhd âmân eylediler. Yigirmi gün Germiyân begleri Karaman begleri karışub ʿayş ü safâ eylediler. ʿAhd-nâmeler yazub andan sultân Konya'ya gitdi. Germiyânoğlu Kütâhiyye'ye gitdi. Ez-in-cânib,

◗ 114 a ʿOsmân diyârın ◗ yine zabt etdi. Mukbil cümle maslahatın göriverüb andan kalkub Lârende'ye gelüb sultâna ʿOsmân'ın muhabbet-nâmesin verüb sultân şâd olub ʿayş ʿişrete ve safâya başladı.

Râvi eydür: İki yıl sulh üzre olub bir gün Germiyân şikâra[9] bindi. Tâğların şikârın edüb giderken Hamîdoğlu'na râst geldi. Altı yüz atlusu var.

ʿAlişâr eydür:

– Ey Hamîdoğlu! Ahvâlin nice oldu, dedi. İbn Hamîd, Karamanoğlu'ndan şekvâ eyledi. Dedi ki:

– Cümle diyârım harâb eyledi dedi.

Germiyânoğlu eydür:

– Pederimden kalma mülkimden üç pâre diyârı ʿOsmânoğlu'na bağışladı dedi.

Hamîd ibn İlyâs eydür:

– Sen bana yâr olsan ben Karamanoğlu ile söyleşürdüm darbınca, dedi.

Râvi eydür: Bu iki begin ittifak edüb yigirmi iki bin er cem' edüb Germiyân beglerinden Sarı Mustafa derler bir kimesneyi serdâr eylediler. Dört bin er ile gönderdiler. ʿOsmânoğlu'n Barcınlı'da bulub dutub Kütâhiyye'ye getürüb habs eylediler. Ez-in-cânib, ʿOsmanoğlu'nun habs olduğun duyub ʿAlâüddin'e bir mektûb ile mâcerâyı bildirdiler.

◗ 114 b Râvi eydür: Meger Şâm'dan ◗ Kaytebe tâifesi zuhûr edüb ʿAbdürreşid derler bir kimse Kayseriyye'ye gelince zabt eyledi. Sivas'ı alub zabt

[9] 773

eyledi. Andan geçüb Kayseriyye'de sâkin oldu. Dâvud Beg Kayseriyye'de idi. Kaçub Lârende'ye geldi. Şâmîler, Rum'u zabt eyledügün 'Alâüddin'e takrir eyledi. Sultân melûl oldu. Cümle beglerin cem' edüb sefer yarâğın gördü. Otuz sekiz bin er cem' eyledi. Divân edüb ikiyüz on beg gelüb oturdular. Şâmîler ile ahvâl nice olur, deyü müşâvere etdiler.

'Alâüddin beglere eydür:

– Hudâ yekdir. Hemân göçelim, dediler. Bunlar musâhabet ederken 'Osmân'ın mektûbun sundular. Mahmud Pâşâ okuyub mefhûmun bildiler. Demiş ki:

– Ey oğlum 'Alâüddin! Düşmen elde iken helâk eylemedin. Şimdi iki düşmen (bir) oldular. Eger geç gelürsen anlar senin üzerüne varır, şöyle bilesin demiş.

Sultân eydür:

– İki cânibimiz düşmân. Ey begler, evvel kangı tarafa gidelim, dedi.

Süleymân Pâşâ eydür:

– Şâmîler alduğu diyârı ancak zabt eder, üstümüze gelmezler. Germiyânoğlu tarafına gidelim dedi. Sultân 'Alâüddin otuz sekiz bin er ile göçüb karındaşı Dâvud Begi on bir bin er ile gönderdi ki Kayseriyye yolların bekleye[10] ◗ İbn Hamîd görünmedi. Hemân şehrlü ile ittifak edüb kimi taş ve kimi tîğ çeküb ağanın üstüne yürüdüler. Çok âdemin helâk eylediler. İsmâ'il Ağa kaçub sultâna geldi. İlyâs'ın eyledügü hîleyi beyân eyledi. ◗ 115 a

'Alâüddün eydür:

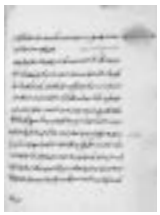
– Sabr eyle evvel Germiyânoğlu'nun hakkından gelelüm, andan sonra Hamîd'i bulalım dedi.

Râvi eydür: 'Alâüddin gelüb Karahisâr'ı zabt eyledi. Karaman beglerinden birine verüb andan geçüb Kütâhiyye'ye geldi. Âni dahi zabt eyledi. Germiyânoğlu nâ-bedîd oldu, bulamadı. Yigirmi gün sâkin olub andan geçüb Akşehr'e geldi.

Râvi eydür: Hamîdoğlu'nun Mustafa derler bir kethüdâsı var idi. 'Alâüddin Mustafa'ya haber gönderdi ki: Eger Hamîdoğlu İlyâs'ı tutub getürürse cümle Hamîd diyârın vereyim, dedi. Ez-in-cânib, Mustafa, Sultân ile

[10] **Eksik 1 yaprağın özeti:** 'Alâüddin'in Mevlânâ'yı ziyareti, Akşehir'e, İshaklı'ya gidişi, Germiyanlılarla savaşı, takviye güçlerin gelişi, Hamidoğlu ile tutsak edilen Osmanoğlu'nun salıverilişi, Hamidoğlu'nun Alaüddinden af dileyişi, Felek-âbâd'ı Karamanlılara bırakarak serbest kalışı, fakat Felek-âbâd'a gelince, Alaüddin Bey'in atadığı İsmail Ağayı kente sokmadığı...

[Ali Emirî nüshasından, kopya edilerek yazmaya eklenen metin.]

'ahdi muhkem edüb bir gün fırsat bulub İlyas'ı tutub bin yigit ile alub 'Alâüddin'e getürdü. 'Alâüddin, kerr ü ferle Lârende'ye gelüb Hamîdoğlu'n zindâna koyub karındaşı oğlu Halil Begi Kütâhiyye'ye on bin Moğol 'askeri ◗ 115 b ile gönderüb Halil gelüb Kütâhiyye'yi zabt eyledi. ◗ Osmanoğlu Mustafa'ya yine mansıbın verdi, gönderdi ve Hamîdoğlu'nun kethüdâsına (Egridere Borlusu'nu verdi). Elhâsıl-ı kelâm, Sultân 'Alâüddin evvel-bahâra degin sâkin olub Nevrûz gün(ü) emr eyledi, Karaman beglerin cem' edüb yigirmi bin dilâver sâfi demüre gark olub on bin dahi Bolğâr'ın seng-endâzların, on bin dahi Türkmân ve Oğuz ve Gülnâr 'askerin yigirmi bin dahi Moğol 'askerin, Atâ Beg, Eminüddevle, 'İmâdeddin, Ğalincâ ve Bahtiyâr ve Esen cümle Moğol begleri gelüb cem' oldular. Sultân divân edüb begleri ile musâhabet edüb otururken kırk dâne pîr çıkageldiler. Dediler ki:

– Mustafa Kethüdâ'nın zulm(ü) diyâr-ı Hamîd'i dahi harâb eyledi. Lûtf edüb bize gene Hamîdoğlu'n beg eyle. Şimdin sonra sana hıyânet eylemeyelüm deyü Kelâm-ı Kadîm'e and içdiler ve hem kırk dâne Hüsrevânî küb mâl bulmuşlar. Ânı dahi verdiler. Sultân, Hamîdoğlu'n azâd eyledi, hil'at verdi.

Eydür:

– Ey İlyâs! Seni helâk eylesem gerek idi. Ecelin erişmemiş. Ammâ şimdin gerü 'Âsî olursan cümle aslunu ve cinsini bile kırarım dedi. Tabl

'alem verüb ◗ 116 a on bin er verdi. Hamîd İbn İlyâs, cümle yigirmi bin 'askerin cem' edüb Felek-âbâd'a yakın geldi. Ez-in-cânib, Mustafa, diyâr-ı sultânı gene Hamîdoğlu'na verdigin tuyub 'askerin cem' edüb kırk küb mâl(ı) alub bir tâğa çıkdı. İlyâs gelüb Felek-âbâd'ı görüb cümle harâb(e)lerin ma'mûr edüb geçüb oturdu. Mustafa'ya haber gönderdi. Cümle mâlı sultâna gönderesin deyü:

– Belki sana bir mansıb vere, ri'âyet eyle dedi. Mustafa mektûbu pâre pâre eyledi, dedi ki:

– Kırk küb mâle kudreti olan hiç sultâna baş eger mi, dedi. İlyâs bu sözü duyub beglerine eydür:

– Karamanoğlu bu mâli bizden alur. Vâcib olan oldur ki zor ile Mustafa elinden bu mâli alavüz dedi. Hemân yigirmi bin er ile göçüb Mula öñünde erişüb 'azim ceng eyledi, Mustafa'yı helâk eyledi. 'askerin kırub mâli sultâna gönderdi. Lârende'ye gelüb beglere bahş eyledi. Bir kaç gün 'ayş safâ eyledi. Ez-in-cânib, Şâmîler Kayseriyye, Sivas, bunlara münâsib ne denlü kasaba var ise alub zabt eylediler idi. İki yıl geçdi. Karamanoğ-

lu, ◗ 116 b varub ceng eylemedi. Kayseriyye kavmi bunların zulmüne tâkat getürmeyüb Kayser begleri bir mektûb yazub Karamanoğlu'na gönderdiler. Demişler ki:

– Ey Karamanoğlu! Biz senden incinmedik. Sen bizden niye incindin? Bizi bir alay Tatarın elinde esir eyledin. Lûtf edüb ʿasker cem edüb gel bizi bunların elinden halâs eyle. Yâhud on bin âdem gönder bize yardım. Biz bunlar ile ceng edelim. Yâhud cümle kırılalım. Yâhud halâs olalım demişler.

Begler eydür:

– Pâdişâhım, lâyık oldur ki bunları zâlim elinden halâs edevüz dediler. Sultân emr eyledi, kırk dört bin er cem' edüb menzil be-menzil varmağa başladı. Mukbil, mukaddem on bin er ile önünce gitdi. Ez-in-cânib, şehrli ʿAlâüddin'in gelecegin tuyub bir gün Ahî nâmında bir sipâhi ile serdâr edüb Şâmîler ile cenge başladılar. ʿAbdürreşid, şehrli gulüv eyledügin tuyub yigirmi bin Şâm ʿaskeri ile cenge çıkdı. Şehr kavmi taş urdular. Taşın biri ʿAbdürreşid'e râst gelüb helâk eylediler. Oğlu ʿAli, Kaytebe Begi olub cenge başladılar. Etrâf eknâf Karamanoğlu'nun ◗ gelecegin tuyub dört bin Ergüblü ve şehrli cem' olub yedi gün muhkem ceng eylediler. Şehrli bir mıkdâr zebûn olub hisâra kaçacak mahalde on bin er ile Moğol erişdi. Anın ardınca Mehemmed şâh erişüb bâdehu on bin er ile Mukbil ve Rüstem ve Oğuz Hân erişüb Kayserli ânı görüb şâd oldular. Tîğ çeküb Şâmîleri şöyle kırdılar ki Şâmîler sınub kaçdılar. Sultânın otâğın kurdular, devlet tûğun burca dikdiler. Sultân dahi yigirmi bin er ile çıkageldi. Gördü ki düşmân sınub kaçmış, şâd oldu. Şehrli gelüb ayâğına düşüb ʿarz-ı muhabbet eylediler. ʿAlâüddin bâc harâcı kaldurub muhkem ri'âyet eyledi. Kayseri begleri ziyâfet edüb sultân, Sivas'ın zabtına âdem gönderdi. Bâdehu sultân altmış bin er cem' edüb Erces begi Evrân Begi Ahu Begi bunları cem' edüb ve Bektâş Begi alub şikâra bindiler. Ol gün tâğı şikâr eylediler. Ez-in-cânib, ol zamânda bir ayı peydâ olmuş idi. Yigirmi yıl yolları kesmiş idi. Niçe âdemler helâk eylemiş idi. Sultân şikâr edüb giderken bu ayının vasfın ◗ sultâna haber verdiler.

◗ 117 a

◗ 117 b

Sultân Evrân Bege eydür:

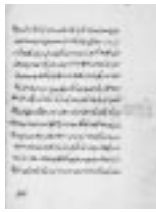
– Ayının mekânı her kande ise varub seyr edelüm dedi. Emr eyledi, altmış bin demür tonlu çerisiyle tâğı ortaya aldılar. Sürüb çok canavarlar helâk eylediler. ʿaskerin hây hûyinden bir tâğ pâresi gibi bir canavar zuhûr eyledi. Dünyâ dünyâ olalı bir böyle büyük canavar peydâ olmamış. ʿasker ânı görüb vehme düşdüler.

Râvi eydür ʿasker çavk çavk çekülüb öne geçdiler. Ayı ʿaskerden ürküb yürüdü. Altmış bin erin sadâsı tâğlara zelzele verdi. Ayı çığrub yürüdü. Râst geldügi âdemi atıyla tonuyla getürüb aşâğa atdı. Yüz âdem helâk eyledi.

Râvi eydür: ʿasker cânibini bağlayub ʿAlâüddin'in önüne uğratdılar. Sultânın ol mahalde bir Edhemî atı vâr idi. Âna binerdi. Siyâh kutas-

dan nişânı vâr idi. Kırk yıl olmuş idi, âna binerdi. Hemân ayının üstüne atın sürdü, eline okun yâyın alub çeküb atdı. Bir gözün çıkardı. Ayı çığrub yürüdü. Sultânı pençe ile şöyle çeldi ki atıyla terkerlendi. ʿAlâüddin'i Allah sakladı, bir kılna hatâ ◗ 118 a ◗ gelmedi. Sultân yerinden arslan gibi sıçrayub kılıcın çeküb çaldı. Ayının bir kolun düşürdü. Ayı sıçrayub yıkıldı. ʿAlâüddin kuvvet edüb gene erişdi. Muhkem bir dahi çaldı. Kellesin gövdesinden ayırdı. El-ʿahdet ʿale'r-râvî, üstâd, Şehnâme'de şöyle yazmış ki "üç yüz rıtl başı geldi. Rıtldan murâd vakiyyedir ve postu kırk yigide oturmağa kaabil olur" demiş ve kellesi şer'î vakiyye ile üç yüz vakiyye gelmiş. Ez-in-cânib, ʿAlâüddin Şâh, altmış bin er ile bir pınâr kenârında kondu. Kayseri begleri ile üç gün ʿayş ü safâ edüb dördüncü gün göçüb menzil be-menzil Develikarahisâr'a geldiler. Lû'lû' derler bir dizdârı var. Taşra çıkub sultânı ziyâfet eylediler. Kırk gün anda ʿayş safâya meşgûl olub andan göçe kona Lârende'ye geldiler. Birkaç gün oturub göçüb Konya'ya geldi. Elhâsıl-ı kelâm.

Râvi eydür: Ol zamânda ʿâdet buydu ki, etrâfda olan begler yılda üç kerre gelüb Lârende'de sâkin olurlardı. Sultândan yeni hüccet alub gene diyârlarına giderlerdi. Yâhud sultân çıkub ◗ 118 b ◗ etrâfı devr ederdi, ellerine hüccet-i nev verirdi. Zirâ ʿazl ve nasb yoğidi. Ez-in-cânib, ʿAlâüddin kırk bin er ile devre çıkub Konya'dan kalkub Akşehr'e geldi. Begine hüccet verüb andan geçüb Hamîd diyârına geldi. Egirdir şehrine kondu. Hamîdoğlu ziyâfet edüb kırk bin altun verüb hüccet aldı. Andan geçüb Menteşa'ya geldi. Ol dahi kırk bin filori verüb hüccet aldı. Otuz bin filori dahi Tekeoğlu verdi. Andan, Saruhân kırk bin filori verdi, hüccet aldı. Andan, Aydın, İbn Eşref, andan geçüb ʿOsmânoğlu Murâd Beg yigirmi bin altun verüb hüccet aldı. ʿOsmân'ın Mustafa derler bir oğlu vâr idi. ʿAlâüddin ânı muhkem severdi. Üç sancağı mansıb vermiş idi. ʿAlâüddin ile bile-konar göçerdi. Ez-in-cânib, sultân cümle diyârı devr edüb harcın alub yeni hüccet verüb kona göçe Lârende'ye geldi. ʿayş safâya başladı.

Râvi eydür: Şâmîler Kayser'den kaçub gitdikleri zamânda sultân Lârende'ye dönüb gidecek zamânda, Haleb serhaddine on bin Türkmân Kürd ʿaskeri ile ◗ 119 a ◗ Rüstem (ve) Mukbil'i koyub demiş idi ki:

– Eger Şâh-ı Kaytebe'den gene ʿasker zuhûr ederse ceng edesin dedi. Ez-in-cânib, yigirmi bin er ile Melik Nâsır Haleb'den geçüb bir ʿazim ovada Mukbil'e ve Rüstem'e ve Moğol Bege ve Atâ Bege râst gelüb muhkem ceng ederler. Moğol ʿaskerin kırarlar. Melik Nâsır ve Rüstem kaçub Atana'ya gelince kovdular. Ez-in-cânib, Lârende'ye feryâdcı erişüb hemân ʿAlâüddin kırk bin ʿasker ile kalkub oğlu Pîr Ahmed ve Kö-

kezoğlu beş bin er ile Lârende'de koyub oğlu Mehemmed Begi Konya'da koyub Dâvud Begi Kayser'de, 'Ali Begi Sivas'da koyub 'Alâüddin otuz bin er ile süvâr ve yayak nakkare dögüb 'alem-i şakkaların açub 'askerin sâfi demüre gark edüb 'asker çeküb yürüdü. Menzil be-menzil Tarsus'a gelüb Danyâl Peygamberi ziyâret edüb andan geçüb kona göçe Haleb üstüne erşidiler. Ez-in-cânib, Melik Nâsır'a haber erişdi ki:

– Ne tursun? Kırk bin Karaman 'askeri diyârunu yakub yıkub geliverir. Hemân otuz bin Haleb ve Şâm 'askeri karşu çıkmağa başladılar. İki 'asker karışub cenge başladılar. Gâh sulh gâh ceng, bunlar bunda râvi ◗ eydür: ◗ 119 b

– Veled-i Esen, 'Alâüddin'in Haleb'e gitdügün duyub Varsak tâifesin cem' edüb Karatâş'dan zuhûr edüb Tarsus'a gelübYahşi Hân'ı idlâl edüb Bahtiyâr'ı idlâl edüb, yigirmi bin er cem' edüb saltanat da'vâsın edüb, Tarsus'da hutbe okudub Karataş içinde 'alem kaldurub Mut üstüne varub Mut'u zabt eyledi. Nâmına sikke urub Bahşâyiş Hânı şâh edüb Sa'adeddin ve Esen vezir olub Mut şehrinden geçüb Gülnâr'ı zabt edüb Kara-bâğ'a ve 'Alâiyye'ye varınca zabt etdi. Şeyh Zekeriyyâ bin mürid ile gelüb buluşub Bahşâyiş Hâna eydür:

– Pâdişâhım! 'azim olayın dersen Karamanoğlu 'Alâüddin Silifke kal'asında Mehemmedoğlu Ertenâ'yı habs eyledi. Sekiz yıldır zindândadır. Varub çıkarub halâsına kasd eyle dedi ve çıkardığın gibi tahta geçürüb şâh eyleyesin dedi. Evvelden şâh oğlu şâhdır. Cümle Rum muhibbidir. Çıkarduğun tuydukları gibi başına yüz bin er cem' olur dedi.

Râvi eydür: Bahşâyiş şeyhden bu sözü işdüb on iki bin er ile Silifke'ye gelüb zindândan Mehemmedoğlu Ertenâ'yı çıkarub tahta geçürdü. Ertenâ'nın zindândan ◗ çıkduğun tuyub bin yigit Bolğâr'dan gelüb ve iki bin ◗ 120 a yigit ile Boztoğan-oğlu gelüb elhâsıl yigirmi dört bin er cem' olub Güme yaylakına çıkub bârgâhlar kurub 'ayş 'işrete başladılar. Ez-in-cânib, Emirşâh, Gülnâr'da hâkim idi. Mehemmed-oğlu[11] Ertenâ'nın zuhûrun tuyub kaçub Lârende'ye geldi. Şehzâde Pîr Ahmed'e buluşdu. Dedi ki:

– Gaafil olma! Düşmen zuhûr eyledi dedi. Pîr Ahmed tuyub beş bin er cem' edüb Ermedsun'da Mirzâ Bahâdıroğlu Ya'kub dört bin er ile ol dahi geldi. Kökez Begin oğlu vâr idi. Biri Mehemmed, biri 'Ömer. İkişer bin er ile anlar geldiler. Güceroğlu geldi bin yigit ile, Ferizoğlu geldi bin yigit ile. Ya'kub Hânı serdâr edüb on iki bin yigit Güme Yaylâkına gönderdiler.

Râvi eydür: Ya'kub Hân on bin er ile Güme'ye geldi. Bir siyâh gice idi. Göz gözü görmezdi. Düşmân 'askerin şebîhûn eylediler. Bahşâyiş

[11] 791

Hânla Veled-i Esen sekiz bin Varsak yedi bin Gülnâr ʿaskeri Yaʾkub Hânla mukabil olub muhkem ceng eylediler. Düşmân gaalib gelüb Karaman ʿaskeri hem kaçub hem ceng eylediler. ◗ 120 b ◗ Tâ Zengâ(n) Çeşmesine gelince ceng eylediler. Ez-in-cânib, Pîr Ahmed Beg Lârende'de bin yigit ile Kökezoğlu'n koyub kendüsü tokuz bin yigit ile cenge erişdi. Yaʾkub Hân Pîr Ahmed Begin erişdügün görüb Tekbîr getürüb şeyhin üstüne yürdüler. Ez-in-cânib, Bahtiyâr Hân, Mehemmed ibn Ertenâ'yı on bin er ile Lârende üstüne gönderdi. Kendüsü Zengân'a geldi. Cenge başladılar. Çok âdem helâk oldu. Ez-in-cânib, Ertenâ Lârende'ye erişdi. Kökezoğlu tuyub şehrlüden dört bin âdem cem' edüb karşu çıkub cenge başladı.

Ertenâ eydür:

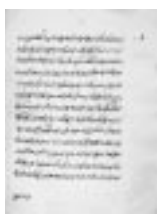
– Ey Kökezoğlu! Gel şehri bana ver, sana riʾâyet edeyim. Bilürsen ben pâdişâh oğlu pâdişâhım dedi.

Kökezoğlu iltifât eylemeyüb muhkem ceng eyledi. Ammâ gaayet zebûn oldu. Murâd etdi ki şehri koyub kaça. Hemân ânı gördü. Tabl nakkare sadâsı peydâ oldu. Meger Şehzâde Mehemmed, düşmen galebe eyledügün tuyub on sekiz bin er ile erişüb Tekbir getürüb yürdüler. Şöyle urdular kılıcı ki düşmân sınub tâğa çıkdılar. Ez-in-cânib, Pîr Ahmed

Beg düşmânı kaçurub kendisi şehre geldi. Birâderinin ◗ 121 a ◗ geldügin duyub şâd oldu. Gelüb buluşub iki şehzâde, şehr önüne kondular. Ölenleri ağladılar. Yârlı olanların yâresin bağladılar. Bunlar bunda, elhâsıl-ı kelâm, bizim kıssamuz Şâh ʿAlâüddin'e gelsün.

Râvi eydür: Haleb sahrâsında yigirmi yedi gün ceng eylediler. Sonra Tâhir Hasan derler bir karındaşı var idi, Şâm'a hükm ederdi. Mâbeynine girüb iki şâhı sulh eyledi. Sınur kesdiler. ʿAhd-nâmeler verüb bir ay iki şâh bir yere gelüb ʿayş ʿişrete başladılar. Andan sonra vedâʾ edüb anlar Haleb'e gitdiler. ʿAlâüddin Lârende'ye döndü. Gelüb yigirmi gün ʿAyntâb'da oturdu. Andan, menzil be-menzil gelmekde. Ez-in-cânib, Ertenâ bin Mehemmed, Veled-i Esen, Bahşâyiş ve Bahtiyâr ve Bâbukhânoğlu'na âdem gönderüb dediler ki gelüb bize yardım edesin. ʿAlâüddin Haleb'de iken oğullarından Lârende'yi alalum dedi. Moğol bu sözü işidüb yigirmi bin er ile Tarsus'a geldi. Andan sonra Şeyh Yûnus ve Boztoğanoğlu, Hoca Yûnus Kulu Tarsus'a geldiler. Cümle otuz bin âdem olub Lârende'ye ʿazm kıldılar.

Râvi ◗ 121 b ◗ eydür: Mirzâ Bahâdır'ın bir oğlu dahi vâr idi, ʿAli Pâşâ derler. Eregli'de otururdu. Ez-in-cânib, Ertenâ Eregli'ye gelüb otuz bin er ile ʿAli Pâşâyı zencire çekdiler. Ertenâ ve Esen ve Bahtiyâr, Eregli'de oturub yigirmi bin er ile Moğolu Lârende'ye gönderdiler. Dört bin er ile Moğolun ardınca Hoca Yûnus ve Boztoğânoğlu'n gönderdiler. Elhâsıl-ı kelâm, on bin

er ile Moğol 'askeri Lârende önüne erişdi. Ez-in-cânib, Şehzâde Mehemmed Beg, on sekiz bin Karaman ve Moğol begleri, Ğalicân, Kutlu Beg karışub muhkem ceng eyledi. Moğol sındı. Hemân dört bin er ile Bozdoğanoğlu erişüb iki gün ceng kıldılar. Üçüncü gün Ertenâ begleri ile Eregli'den göçüb bir seher Lârende önüne erişüb Moğol 'askerin zebûn gördü. Kılıc 'uryân edüb yürüdüler. Karaman begleri muhkem zebûn oldu.

Râvi eydür: Hoca Yûnus Bozdoğan-oğlu, Mehemmed'e eydür:

– Niçün bir hâine yardım ederiz? Bizim şâhımuz 'Alâüddin'dir. Sonra yüzüne nice bakaruz? Niçe ihsânın gördük. İnsâf mıdır, şâhımız oğlu düşmen elinde zebûn biz düşmene yardım edevüz, dedi. Hemân bir iki beg cümle kabilesi ile ◗ Karamanoğlu tarafına geçdiler. Gelüb şehzâdenin dizin öpüb cenge gitdiler. Mehemmed Beg Kökez'e eydür:

◗ 122 a

– Kimdür bunlar, düşmen iken dost oldular, dedi. Kökez eydür: – Bunlar boy begleridir, aslı şehzâdelerdir. Üçer bin obadur dedi. Mehemmed Beg, bunlar gelmek ile gene cenge başladı. Ertenâ bunların Karaman 'askerine döndügün görüb on bin er ile bu iki begi ortaya alub muhkem zebûn eylediler. Mehemmed gördü ki yigirmi sekiz bin düşmân 'askeri bu iki begi ortaya aldılar, helâk etmege kasd eylediler. On sekiz bin er ile ikdâm edüb ellerinden alub üzerlerinden düşmânı savdı. Ol mahalde Pîr Mehemmed Beg sekiz bin er ile erişüb düşmânı iki bölük edüb karındaşına erişdi. Muhkem cenk kıldılar. Bunlar bunda cengde. Ez-in-cânib, sultân 'azim 'asker ile Tarsus'a geldi. Şehrlü istikbâl edüb Yahşî Hânı ve Bahtiyâr'ı görmedi. Yahşi Hânı sordu. 'Âsî olduğun haber verdiler. 'Alâüddin gazaba geldi, emr eyledi. Ne denlü akrabâsı ve muhibbi vâr ise tutub habs eyledi.

Sultân eydür:

– Hâin oğlu ◗ hâindir. Yedi kerre 'âsî oldu bağışladım. Allah nasib ederse bu kerre helâk edeyim dedi. Sultân hemân ılğâr edüb kırk bin er ile Lârende'ye erişdi. Ez-in-cânib, düşmân iki şehzâdeyi ortaya almış idi. Yedi gün yedi gice ceng edüb muhkem zebûn olmuşlar idi. Kaçmağa kaadir olmamışlar, dört yanın bağlayub zebûn eylemişler idi. Hemân birisi(?) nakkareler çalındı, 'alem pervâzları açıldı. Kırk bin er ile sultân çıkageldi. Oğulların zebûn görüb gözleri kanla toldu. Kılıc 'uryân edüb yürdüler. Emr eyledi. Düşmânın dört yanın bağladılar. Şöyle urdular kılıc ki, Lârende Sahrâsı kanile toldu, leş tâğlar gibi yığıldı. Yarısın kırdılar, yarısı kaçdı. Mukbil ve Rüstem, Oğuz Hân, yigirmi dört bin er ile ardınca gidüb kendüsü oğulların alub şehre geldi. Her biri kırmuzu kana boyanmış. Yârelerin sardılar, şehid olanları defn etdiler.

◗ 122 b

Râvi eydür: Hoca Yûnus, Bozdoğânoğlu, sultânın dizin öpdü. Mehemmed Beg bunların eyledügün haber verdi. Sultân bunlara, istedikleri

◗ 123 a ◗ mansıblar verüb ri'âyet eyledi. Ez-in-cânib, Mukbil hâinlere erişüb kimini kırdı ve kimini esir eyledi. 'Ali Pâşâyı kurtardı. Cümle rızkların yağmâ eylediler. Tarsus'u 'Ali Pâşâ'ya verdi, kendüsü Lârende'ye geldi. Sabâh 'Alâüddin divân eyledi. Cümle begler gelüb sâğ ve solunda karâr eylediler. Mukbil, esir eyledügü düşmenin ne denlü esbâbı aldılarsa sultâna teslim eylediler. 'askerine bağışladı. Ez-in-cânib, Ertenâ ve Esen ve Bâbukhânoğulları, Kutlu ve Ğalincâ kaçub Payâs tarafına gitdiler.

Râvi eydür: Sultân 'Alâüddin, oğlu Mehemmed'i Konya'ya gönderdi, Pîr Ahmed'i Ermenâk'e gönderdi ve birâderi Dâvud Begi Kayseriyye'ye hâkim eyledi. 'Ammüsü Mîr-Şâha Mut ve Gülnâr'ı verdi ve Oğuz Hâna Silifke'yi verdi ve Mahmud Pâşâya Sivas'ı verdi. Mîr Hasan'a Kırşehr'i verdi. Aksarây'ı Halil Bege verdi ve 'Ali Pâşâya Tarsus'u verdi. 'Ali Bege Nigde'yi verdi. İsma'il Bege Begşehri'n verdi. Ya'kub'a Herakliyye'yi verdi. Hızır Bege Anduğ kal'asın verdi. Kendüsü Lârende'de tahta geçüb 'ayş safâya başladı.

◗ 123 b Râvi eydür: Sultânın 'ammüsü Mîr Musâ'nın bir oğlu ◗ var idi, adına Karaman derler idi. Sultân buna ri'âyet edüb Atana'yı, Payâs'a varınca verüb beg eylemiş idi. Karaman varub Payâs'da üç yıl sâkin oldu. Bir hâdım vâr idi, La'l Ağa derler idi. Karaman'ın hem lâlası ve hem kethüdâsı idi.

Râvi eydür: Ertenâ ve Esen ve Bahtyâr ve Bahşâyiş ve Moğoloğulları, sultân elinden kaçub Payâs'a geldiler. Karaman'a buluşdular. Bir ay anda sâkin oldular. Gene başlarına on bin er cem' edüb bunlar gelüb Karaman'a dediler ki:

– Biz müneccimlerüz! Senin tâli'in tutduk. 'Alâüddin elinden mülki alacak sensin ve hem, mülk evvel senin baban Mîr Musâ'nın idi. Gel imdi seni pâdişâh edelim. Varub evvel Nigde'yi 'Ali Beg elinden alalum dediler. Niçe hîle edüb Karaman'ı azdurub Karaman 'asker cem' edüb bunların sözünü gerçek sanub yigirmi bin er cem' edüb on bin dahi hâinler cem' edüb otuz bin er ile Nigde üstüne geldiler. Ez-in-cânib, Nigde'ye iki hâkim eylemiş idi, birisi 'Ali Beg ve biri Hoca Ya'kub. Bir gün gaflet ile basub 'Ali Begi tutub habs eylediler. Hoca Ya'kub kaçub

◗ 124 a Lârende'ye gitdi. Elhâsıl, ◗ Karaman'ı şâh eylediler. Veled-i Esen vezir oldu. Ertenâ ile Yahşi Hân kethüdâ oldu. Ğalincâ'yı ve Kutlu'yu ser'asker eylediler. Nigde'den geçüb gaafil Aksarây'ı basub Halil'i habs eylediler. Lâin ağayı Nigde'de dizdâr edüb koyub gitdiler. Ez-in-cânib, Hoca Ya'kub Lârende'ye gelüb divâna girüb 'Alâüddin'e Karaman kıssasın haber verdi, meded taleb eyledi.

'Alâüddin beglere eydür:

– Ey begler! Dünyâda benim, Esen gibi ve Ertenâ gibi yavuz düşmenim

yokdur. Nice yıldır çalşurum hakkından gelemedim dedi. ʿaskerin cem' edüb sahrâya çıkdı. Otuz iki bin er ile gitdi. Ez-in-cânib,[12] Karaman, Veled-i Esen ve Ertenâ gaafil Aksarây'da otururken dört yanın bunların bağladı, kaçmağa yol komadı. Hisârı çevrüb cenge başladılar. Sultân aşağdan bunlar yukarudan ceng kıldılar. Veled-i Esen zebûn oldu, kaçamadı.

Karaman'a eydür:

– Bu kerre ʿAlâüddin beni ihlâk eyler. Zirâ çok reng verdim, dedi. Andan sonra burc(d)a ceng ederken Veled-i Esen'e sultânın gözü râst geldi.

Sultân eydür:

– Ey hâin! Şimdin gerü almadan nice kurtulursun, dedi.

Veled-i Esen eydür:

– Ey sultân! Ben sana ◗ yigirmi kere hıyânet eyledim, ʿaceb bu kerre ◗ 124 b dahi günâhım bağışlasan, senin diyârında durmasam, çıkub gitsem, bana kıymasan olmaz mı, dedi.

Sultân eydür:

– Ya bu oğlanı niçün azdırdın, dedi.

Veled-i Esen eydür:

– Mürüvvet eyle, lûtf eyle, dedi.

Vüzerâ eydür:

–Eski düşmân dost olmaz. Fırsat elde iken helâk eylemen gerek, dediler. Sultân-ı mürüvvet kerem azâd eyledi. Veled-i Esen cümle ʿaskerin alub ve rızkın, çıkub gitdi. Aksarây'dan sultân göçüb Nigde'ye geldi. Hisârı yıkub Karaman'ı tutub habs eyledi. Sonra begler dilek edüb sultân ʿafv eyledi yine mansıb verdi. Nasihat edüb Halil'i habsden çıkarub yine Aksarây'a beg eyledi. Andan geçüb Nigde'ye geldiler. La'l Ağa hisârı açub gelüb sultâna ʿözrün diledi. ʿAli Begi dahi zindândan çıkarub Nigde begligin verdi. Andan sonra sultân cümle begleri ile Lârende'ye geldi. Nice zamân ʿayş ü ʿişret edüb kaldı.

Râvi eydür: Germiyânoğlu, altı yıl diyârın terk edüb gezerdi. Bir gün bahşdan(?) başına on bin er cem' edüb ʿasker çeküb Hamîdoğlu İlyâs'a geldi. ◗ Karamanoğlu ʿAlâüddin'den şekvâ eyledi. Dedi ki: ◗ 125 a

– Şehrim elimden alub karındaşı oğluna verdi. Üç pâre kasabayı ʿOsmânoğlu'na verdi.

Hamîdoğlu eydür:

– Bana eyledügü cefâyı kimseye eylemedi. Cümle diyârım harâb eyledi. Bir niçe yıl tuflide gezdim. Sonra beni tutub habs eyledi. Ez-in-cânib, diyârımı Mustafa'ya verüb sonra insâfa gelüb bana verdi. Üç pâ-

[12] 775

re şehrim Egridir'i, Burdurmur'ı kendüye hâs eyledi. Egridir'de iki subaşı kodu, altı bin Karaman 'askeri ile.

'Alişâr eydür:

– Gel 'Osmânoğlu Murâd Bege varalım, yardım isteyelüm dedi. İlyâs, 'Alişâr yigirmi üç bin er cem' edüb 'Osmân diyârına gelüb Murâd Bege buluşdular. Dediler ki:

–Bize yardım eyle, diyâr-ı Karaman'ı taht edin, sana alıvirelim, seni pâdişâh edelim. Şimdin gerü Konya'yı taht edelüm dediler. Murâd Begin gönlü oldu. İki kâfir begi vâr idi, ânı dahi bile aldılar. Birisi Kutlu ve biri Timurtaş derler. Otuz bin 'asker cem' edüb yigirmi bin Germiyân, Hamîdoğlu bin er ile evvel Kütâhiyye üstüne geldiler. Şehri alub Karaman beglerin kaçırdılar. Gene tahtı Germiyânoğlu zabt eyledi.

◗ 125 b Andan geçüb ◗ Hamîd diyârına geldiler. Egridir'i muhâsara edüb altı ay ceng eylediler. Sonra Karaman 'askerin kırub Umur Begi ve 'İsâ Subaşı'yı habs eylediler. Diyâr-ı Hamîd'i cümle zabt eylediler. Andan sonra cem' edüb İshaklu öñünde kondular. Ez-in-cânib, Murâd Beg, Demirtaş ve Kutlu otuz beş bin er ile gelürken karındaşı Mustafa Murâd Bege buluşdu. Dedi ki:

– Lâyık mıdır bunların sözlerine uyub Karamanoğlu ile ceng edesin? Bizim kuvvet bulmamıza sebeb Karamanoğlu'dur. Bunlar bizi tutub habs eyleyüb Karamanoğlu halâs eylemedi mi? Karamanoğlu olmasa bunlar bizi ortadan çokdan kaldırırdı dedi. Murâd Beg, Mustafa'nın sözüne iltifât eylemeyüb otuz bin er ile İshaklu'ya gelüb kondu.

Râvi eydür: Aydınoğlu'na Saruhânoğlu'na İbn Eşref'e mektûb gönderdi. Dedi ki:

– Siz dahi gelüb yardım edesiz. Karamanoğlu 'Alâüddin'i tutub diyârın 'Osmânoğlu'na virevüz. Bunlar dahi mektûba cevâb yazub gönderdiler: Karamanoğlu bizim şâhımız oğludur, velini'metimizdir. Biz âna karşu komazız demişler. Elhâsıl, bu beş beg İshaklu'da cenge hâzır

◗ 126 a olub oturdular. ◗ Ez-in-cânib Osmânoğlu Mustafa Beg Lârende'ye gelüb sultâna buluşdu. Cenge hâzır olan beglerin ahvâlin hikâyet eyledi. Begler tuyub ta'accüb kıldılar.

'Alâüddin eydür:

– Germiyânoğlu ve Hamîdoğlu bizimle 'adâvet eylese 'aceb degil. Zirâ anlara çok cefâ eyledik. Ammâ Murâd Bege eylikden gayri nesne eyelemedik. Eylige eylik olsa, öküze bıçak olmazdı! dedi. Hemân emr eyledi, hâzırda ve gayibde olan beglerin cem' edüb Bolğâr ve Gülnâr ve Türkmân ve Kürd ve Karaman 'askerin cem' eylediler. Cümle gelüb Konya'da dernek eylediler. Moğol begi Atâ Beg, sultânın otâğın götü-

rüb Akşehr önüne kondu. İki ʿasker mukabil bir hafta oturdular. Mâbeyinlerine sulh içün begler gidüb geldiler. Kaabil olmadı. Ceng yarâğın görmeğe başladılar. Bir gün sabâh alây bağladılar. İki tarafdan çarhacılar meydâna girdi. ʿAzim ceng eylediler.

Râvi eydür: Turğudoğlu ʿAli Beg meydâna girüb Murâd Bege çağırdı, dedi ki:

– Ey Murâd Beg! ʿOsmân, Karamanoğlu degmesidir ve senün pederünü Germiyânoğlu habsinden çıkaran Karamanoğlu degil midir? ʿAlem ve nakkare veren Karamanoğlu ◗ degil midir? Şimdi nice ceng ◗ 126 b

edersin ve Tekfûr-ı Kostantin'den iki kâfir begin niye yardımcı aldın? Müselmân üstüne geldin, Müselmân olan kâfir ʿasker mi cem' eder, dedi. Ez-in-cânib, ʿAlâüddin eydür: Moğol beglerine, Kutlu ve Timurtaş'ı ortaya alın dedi. Yigirmi bin Moğol tîğ çeküb kâfir çerisin ortaya aldılar. Muhkem ceng kıldılar. Demirtaş'ı yârelediler. Ânı görüb Germiyânoğu yürüdü on dört bin er ile. Karaman tarafdan Bolğâr ve Gülnâr ʿaskeri yürüdü. Kökezoğlu ve Oğuzoğlu muhken ceng kıldılar. Germiyânoğlu'n yıkdılar. Muhkem yâre urdular. Ânı görüb Hamîd ibn İlyâs yürüdü, ʿAlişâr'ı kurtardı, ata bindirdi. Andan sonra Karaman ʿaskerinden Kayser begleri Evrân Beg ve Encât Beg yürüdü. Ânı görüb Murâd Beg yürüdü. ʿAzim ceng oldu üç gün. Dördüncü gün Dâvud Beg ve Kosunoğlu, Kürdistân ʿaskeri ile tîğ çeküb yürüdüler. Hây hûy âsmâna çıkdı. Dört gün muhkem ceng oldu. Sultân cenge girmedi. Taşradan Karaman begleri ile seyr ederdi. ʿOsmânoğlu muhkem zebûn oldu. Dört yerde yâre erişdi. Evvel ◗ dönüb kondular. Begler ortaya sulh et- ◗ 127 a

mek girüb Dâvud Beg eydür:

– Niçün sulh olursun? Düşmen zebûndur. Emr eyle ʿaskerin çok etrafın bağlasunlar, cümle kırsunlar, dedi. ʿAlâüddin ma'kul görmedi.

Râvi eydür: Yılda Arpa Akçesi vericek oldular. Bir oğlan rehin aldılar, Begşehri'ne habs eylediler. Kendüsü dönüb diyârına gitdi. İki yıl geçdi mâbeyninden.

Râvi eydür: Germiyânoğlu Moğol beglerin cem' edüb Veled-i Esen Ğalincân, Atâ Beg, ʿİsâ, İsmâ'il nedenlü Moğol begleri var ise dedi ki:

– Eger sultâna yardım eylemeyüb bizden tarafı dutarsanuz Karaman'ı cümle size verelüm, dedi. Bunlara sultân, ibn Mehemmed'den ötürü cefâ eylemiş idi. Yedi kimesne bunlar dediler ki:

– Siz tedârik görün, biz size yardım edelüm. Ne denlü Moğol begi vâr ise sultâna düşmân edelüm dediler. Ez-in-cânib, Murâd Bege dahi vâki' olan kıssayı bildirdiler. İbn ʿOsmân, otuz yedi bin er cem' edüb Kutlu'yu ve Demirtâş'ı alub diyâr-ı Germiyân'a geldiler. Germiyânoğlu istikbâl

◗ 127 b edüb Kütâhiyye önüne kondular. Cümle iki şâh beş ◗ bin er cem' kıldılar. Kütâhiyye(den) göçüb menzil be-menzil Akşehr önüne kondular. Moğol beglerine haber gönderdiler ki 'ahdinüze dursaz, vakt-i hâcetde bizden cânibe dönesiz, dediler. Ez-in-cânib, sultâna haber erişdi ki, ne turursun? Gene İbn 'Osmân ve İbn Germiyân 'ahdini bozub ceng tedârikin edüb Akşehr üstüne geldiler.

'Alâüddin beglere eydür:

– İbn 'Osmân'ın ne 'ahdi dürüsdür ve ne imânı, dedi. Emr eyledi, Karaman begleri, Bolğâr ve Gülnâr ve Ermenâk ve Nigde ve Kayseri, otuz sekiz bin er cem' edüb kona göçe Akşehr'e arka verüb mukabelesinde kondular. Şâh 'Alâüddin mektûb yazub ve fetvâ edüb gönderdi. Mektûbu Murad Bege sundular. Alub mektûbu okudular. Ne denlü 'ulemâ var ise kulak tutdular. Demiş ki:

– Ey Murâd Beg! Müselmân Müslümâna kılıc çekmek kangı kitâbda vardır? Müslümân kâfir 'askerinden yardım alub Müselmânlar kırmağa gelmek kangı mezhebde vardır, dedi. Fetvâları yanında olan 'ulemâlara okudasun, göreler din-i Muhammed'e eyledügün fi'iller var mıdır, demiş.

Murâd Beg iltifât eylemeyüb mektûb ve fetvâları pâre pâre edüb ceng

◗ 128 a çağırtdı. ◗ Ez-in-cânib, gelüb kıssayı Sultân 'Alâüddin'e haber verdiler. Emr eyledi, cümle Karaman begleri çîn pulâda gark olub alây bağladılar. İki 'asker mukabil olub meydâna çarkacılar girüb bir fasl ceng eylediler. Ez-in-cânib, elli beş bin 'asker ile İbn 'Osmân İbn Germiyân yürüdü. Ez-in-cânib, taraf-ı 'Alâüddin 'askerin üç böldü. Mukbil ve Rüstem ve Oğuz Hân, on bin er ile yürüdü ve Turğudoğlu ve Kökezoğlu on bin er ile yürüdü. 'Alâüddin ve Ca'fer on yedi bin er ile yürüdü. Tekbir getürüb muhkem ceng oldu. Hudâ fırsat verüb Mukbil Bolğâr 'askeri ile ikdâm edüb İbn 'Osmân'ın tuğun yıkub aldılar. 'asker-i 'Osmân sınmağa başladı. Ez-in-cânib, İbn 'Osmân'dan Moğol beglerine mektûb varmış idi: 'Ahdinüze turub gelesiz deyü. Şâh 'Alâüddin dahi göndermiş idi. Moğolun yedi bölügü bir yere gelüb dediler ki İbn 'Osmân'a yardım edevüz dediler. Ğalincâ ve Esen ve 'İsâ bunlar 'Alâüddin'i sevmezler idi. Anlar yigirmi bin er cem' edüb dediler ki:

– Biz Karamanoğlu'nun çokdan fırsatın gözlerüz, deyüb yürüdüler.

◗ 128 b Dört bölügü hakk-ı nân gözleyüb gelmediler. ◗ Ez-in-cânib, Murâd Beg 'askeri sınub tuğ yıkılub kaçmak mahallinde iken yigirmi bin 'asker erişüb İbn 'Osmân kuvvet bulub yine yürüdüler. Yedi gün cenk eylediler. Hikmet-i ilâhi 'asker-i Karaman sındı. Sultân gördü düşmân gaalibdir. Ahşâma denlü ceng eylediler. Ahşâm erşince cümle bârgâhların devşürüb ılgâr edüb Konya şehrine geldiler. Hisâra girüb kapuyu bağladılar.

Oğullarına kardaşlarına mektûb gönderdiler. Bunlar bunda 'asker cem' etmekde. Ez-in-cânib, taraf-ı İbn Germiyân ve Murâd Beg ve Moğol begleri sultânın gitdügün duyub yetmiş bin er ile gelüb Konya şehrin ihâta edüb cenge başladılar.

Râvi eydür: Bir gün seher vaktin bir toz peydâ oldu. Otuz bin er ile Dâvud Beg ve Kaya Begin oğlu Ertoğdı ve Kosunoğlu erişdi. Konya kapusuna yürüdüler. İbn Germiyân kırk bin er ile karşu vârdı ki hisâra komaya. Ânı görüb içerüden sultân otuz bin er ile taşra çıkdılar. Şöyle kırdılar ki on bin helâk oldu. Germiyânoğlu kaçdı. Murâd Begi ortaya aldılar. Dört yânın bağladılar. Üç gün üç gice ceng eylediler. İbn 'Osmân muhkem zebûn olub amân ◗ çağruşub amân dilediler. ◗ 129 a

Süleymân Pâşâ eydür:

– Fırsat demidir pâdişâhım, Hemân kıralum, dedi. Zirâ bunlar bî-asıldır, hân oğlu degildir. İylik nedir, mürüvvet nedir bilmezler. Fırsat bulsalar babaların katl ederler. Zebûn olsalar kul olurlar, dedi.

Sultân eydür:

– Mürüvvet degüldür zebûna kıymak. Eger yine hıyânet ederse gene bula dedi. 'Alâüddin emr eyledi, yol verdiler çıkub kaçdı. Akşehr önüne geldiler. Sultân Tâğına çıkub Konya'ya[13] didebânlar saldılar.

Râvi eydür: 'Alâüddin, İbn 'Osmân'nun çıkub cebehânesin ve cümle ağırlığın rızkın esbâbın bırakdırmış idi. Cümle 'askerine taksim eyledi. Mâ'adası yigirmi yük akçe kalmış idi. Ânı hazinesine zabt eyledi. Dâvud Begi Konya'da koyub kendüsü Lârende'ye geldi. Cümle Karaman begleri ile 'ayş safâya başladılar.

Râvi eydür: Âl-i Selcuk neslinden Keyhüsrev'in kızı kızından bir kız kalmış idi. Gaayet mahbube idi. Huten Bânu derlerdi. Aksarây'da sarâyları vâr idi. 'Alâüddin Mehemmed Bege alıverüb kırk gün dügün eylediler. Lârende sahrâsın ni'metiyle toldurdu. Kırk gün 'ayş safâya meşgûl oldular. Bir oğlu vücûda geldi. ◗ Adına İbrahim Beg derler. Ez-in-cânib, Murâd Beg didebân göndermiş idi. Kendi Sultân Tâğında karâr etmiş idi. Didebân gelüb eydür: ◗ 129 b

– Karamanoğlu, oğlu Mehemmed Hân ile 'ayş ü safâda ammâ 'askeri çokdur dedi.

Demirtaş eydür:

– Karamanoğlu üstüne varmakdan Begşehri'ne varub kardaşını habsden kurtarmak yegdür dedi. Murâd Beg Demirtaş Kutlu'yu serdâr edüb sabâh namâzında Begşehri'ne geldiler. Hisâr kapusun açub bulub

[13] 773 feth-i Edrene

içerü girüb kal'ayı zabt edüb kardaşın zindândan halâs eylediler. Karamanlu kaçub 'Osmânîler zabt eyledi. Yanında dört pâre kal'a aldılar. Murâd Beg, Demirtaş Kutlu'yu on yedi bin er ile Begşehri'nde koyub kendüsü Bursa'ya geldi. Ez-in-cânib, 'Alâüddin Şâh dügünü tamâm edüb begleri ile bir gün musâhabet edüb otururken haber geldi ki:

– 'Osmânoğlu Begşehri ile üç pâre kal'anı alub zabt eyledi, dediler.

'Alâüddin eydür:

– Bu âdemin sözünün mefhûmu yokdur. Bilmem ne milletdendir? Zebûn olsa kulun olur, amân diler, yine kurtulsa bildigün işler, deyüb

130 a 'Alâüddin gazaba geldi. Emr eyledi. Cümle 'askeri ile göçüb menzil be-menzil Begşehri'ne karşu bârgâhlar kurub oturdular. Sabâh olub Demirtaş Kutlu gördü ki sahra bârgâh ile tolmuş. Ceng edemeycegin bilüb bir gice kal'ayı bırağub kaçub gitdi.

Râvi eydür: Sultâna Demirtaş'ın[14] kaçub gitdügün haber verdiler. Gelüb kal'aları zabt eylediler. Sultân Beglerin cem' edüb eydür:

– 'Osmânoğlu bizim diyârumıza niçe gelür? Yarak görün, biz dahi anın diyârını ata çignedelüm, dedi. Zirâ biz ânı tabl ü 'alem sâhibi eyledik. Âna 'ivaz bizim diyârımuzu harâb eylemek istedi. Elhâsıl-ı kelâm, kırk yedi bin[15] er cem' edüb Karahisâr önüne kondular. 'Alâüddin kırk gün oturub Mîrşâh ve Aydın ve Saruhân ve Menteşa ve Eşrefoğlu'na haber gönderdi. Ez-in-cânib, bunlar sultânın mektûbun görüb 'askerin cem' edüb cümlesi Karahisâr öñünde gelüb 'Alâüddin'e bulşub pişkeşlerin çekdiler.

'Alâüddin eydür:

– 'Osmânoğlu ve Hamîdoğlu bize kasd eylediler. Biz anları diyâr sâhibi eyledik. Anlar bizim diyârmuza kasd ederler, dedi. Hele siz eylemedinüz, dedi.

Aydın ve Saruhân eydür:

130 b – Hâşâ babamuz baban kuludur ve biz sultânımın kuluyuz, dediler. Sultan bunlara ri'âyet edüb hil'at verdi. Dediler ki:

– 'Osmânoğlu hep bizim diyârımuza dahi kasd eder dediler. Nice edelüm, dediler.

Sultân eydür:

– Bizden oldu anı tabl ü 'alem sâhibi eylemek. Yine cefâsın çekelüm, dedi. Hemân göçüb diyâr-ı Germiyân'a geldiler. Germiyânoğlu istikbâl edüb buluşub görüşdüler. Geçen mâcerâların haber verüb 'öz-

[14] 774

[15] Alâüddin…sındı 787

rün dilediler. Kız verüb kız aldılar. Tâ ezelî tâ(yı)-yegen da'vâları vâr idi. Kütâhiyye önüne konub ziyâfet kıldılar, cem'iyyet eylediler. Aydınoğlu ve Saruhân ve Menteşa ve Hamîd ibn Eşref Germiyânoğlu ve 'Alâüddin, İbn 'Osmân'dan şikâyet edüb İbn Germiyân eydür: Sultânım! Bu husûsda suc senindir. Bir çobân iken, bir yörük oğlu iken tabl ü 'alem verdin. Ben dört kerre habs eyledim. Murâdım helâk eylemek idi. Sen benimle anınçün ceng eyledin. Ânın hâtırı içün vilâyetimi elimden aldın. Bana nice cefâ eyledin. Ben sana demez miydim, bî-asıldır, sonra cefâsın sen çekersin, ko helâk edeyim, dedim, komadın. Sana mükâfat vilâyetine ◗ kasd eyledi dedi. Elhâsıl-ı kelâm, 'Alâüddin ◗ 131 a

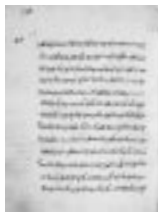
emr eyledi. Kırk dört (bin) Karaman, Bolğâr, Kayser ve Turğud ve Bayburd Türkmân ve Kürd ve Moğol 'askeri Eskişehr üstüne gelüb sahrâyı bârgâh ile toldular. Germiyân ve Aydın ve Saruhân ve Hamîd ve Menteşa ve Eşref otuz bin er ile anlar dahi gelmekde.

Râvi eydür: Edrene ile İstanbul arasında Murâd Beg kâfir elinde şehid olmuş idi. Oğlu Bâyezid Hân yerine şâh olmuş idi.[16] Ez-in-cânib, Karamanoğlu 'Alâüddin'in Eskişehr önüne geldügün duyub otuz bin er cem' edüb Demirtaş ve Kutlu'yu evvel gönderdi. Yigirmi bin er ile kendisi dahi menzil be-menzil gelmekde. Ez-in-cânib, Mehemmed Hân on yedi bin er ki Dâvudî zırhlı Moğol dilâver ile otuz bin 'Osmân 'askerine karşu varub iki 'asker karuşub dört gün muhkem cenk kıldılar. Mehemmed Şâh ceng edüb giderken Demirtaş'a râst gelüb topuz ile döge döge atından yıkub bağlayub habs eyledi. 'asker-i 'Osmân sınmağa başladı. 'İsâ Beg derler altı bin er ile bir yanâdan erişdi. On bin Bolğâr 'askeri sabâncısıyla Kökezoğlu erişdi. ◗ 'Osmân 'askerin bölük bölük ey- ◗ 131 b

lediler. Ez-in-cânib, bu tarafda yigirmi bin er ile Bâyezid Hân erüşüb muhkem ceng oldu, üç gün mıkdârı. Ez-in-cânib, Şâh 'Alâüddin kırk beş bin Rûm ve Yunân Moğol Türkmân 'askeri ile erişüb Tekbîr getürüb tîğ çeküb Karaman begleri yürdü. Ceng gitdikçe ziyâde oldu. Bir hafta cenge kaldılar. İki tarafdan sekiz bin âdem düşdü. Bâyezid Hân Karaman ile cenge tâkat getürmeyüb Germiyânoğlu'na âdem gönderüb sulh taleb eylediler. Ez-in-cânib, Germiyân ve Aydın ve Menteşa ve Saruhân ve Hamîd ve Eşref, bu altı beg yigirmi bin er ile gelüb konub iki şâhın mâbeynine girüb sulh eylediler. Demirtaş'ı ve Kutlu'yu otuz bin altuna satdılar. Andan sonra kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husûmet edüb diyârlarına gitdiler. Ez-in-cânib, Sultân 'Alâüddin kerr ü fer ile Konya'ya

[16] 791

geldi. Begler ile safâya başladı. Ez-in-cânib, Bâyezid Hân gayret ateşiyle bağrın yakub ol Germiyân ile sulh oldu. Hoca derler bir karındaşı vâr idi. Kutlu'yu ve Demirtaş'ı otuz bin ile Karaman'a gönderdi. Otuz bin

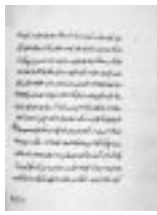
◗ 132 a er ile kendüsü Saruhân üstüne vardı, diyârın zabt etdi. ◗ Aydın ve Menteşa ve Hamîd diyârın cümle zabt eyledi. Bunlar Karamanoğlu'na kaçub geldiler. Bâyezid gelüb mülkimizi elimizden aldı deyü şekvâ kıldılar. 'Alâüddin 'asker cem'ine başladı.

Râvi eydür: Hoca Demirtaş ve Kutlu Akşehr önüne konub oturdular. Ez-in-cânib, Akşehrli bunlar ile imtizâc edemeyüb cenge başladılar. Ez-in-cânib Mehemmed Hân Moğol begleri ile Sultân Tâğında 'ayş safâda idi. Şehrli mektûb gönderüb Mehemmed Şâh mektûbu görüb diledi ki cenge kalka.

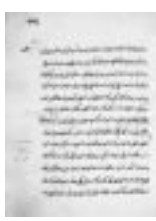
Moğol begi Atâ Beg eydür:

– Akşehr'i bana ver vatan edineyim ve 'asker-i 'Osmân ile ben darbı söyleşürem dedi. Mehemmed Beg Atâ Bege şehri verdi ve hüccet verdi.

Hemân on bin Moğol 'askeri ile İshaklu'ya indiler. Ez-in-cânib, Mehemmed Hân dahi ardlarınca sekiz bin Karaman dilâverleri ile İshaklu'ya indiler. İbn Taraf Atâ Beg Mehemmed Hân geçüb Akşehr'e yakın erişdi. Hoca Demirtaş nakkare sadâsın duydular. 'Alem-i şakkaların gördüler. Hemân 'asker cem' kıldılar. 'Aceb kim evlâ ? deyü teferrüc ederken Me-

◗ 132 b hemmed Hân sekiz bin server ile Hoca'nın üstüne yürüdü. ◗ Moğol 'askeri 'Osmân 'askerin ortaya alub cenge başladılar. 'Osmân 'askeri cenge tedârik edemeyüb Karmânîler galebe edüb dokuz bin er helâk kıldılar. İki begler bîkes helâk edildiler. Hoca'ya dört yerde yâre urdular. Bir yükrek ata binüb kaçdı. 'Osmân 'askeri kaçub rızkın begler yağmâ kıldılar. Şehri Moğol zabt eyledi. Mehemmed mâlin ve cebehânesin alub Karaman begleri ile Konya'ya geldiler. 'Alâüddin karşu çıkub oğlunun arkasın yeripdi. Alub Konya'ya geldi. Hazret-i Mevlânâ üstüne gelüb ziyâret edüb kurban kesdiler. Cümle evliyâyı ziyâret kıldılar. Mehemmed Beg Konya'da sâkin olurdu. Pîr Ahmed'e Kayseriyye'yi vermiş idi. Hızır Beg Aksarây'da sâkin olurdu. Kardaşı Dâvud Bege Kayseriyye'yi verdi. Ermenâk'i Halil'e, 'Ali Bege Nigde'yi, Emîrşâh'a Gülnâr'ı ve Oğuzhân'a Silifke'yi verüb Mehemmed Begi Lârende'ye gönderdi. Kendüsü Konya'da oturdu. Cümle Karaman begleri cem' edüb divân eyledi. Oturub musâhabet ederken iki âdem divâna girüb feryâd edüb dediler ki:

◗ 133 a – Yine 'Osmânoğlu 'asker çeküb üstümüze geliyor. ◗ Diyârlarımızı harâb eyledi dediler.

Sultân eydür:

– Bu âdem and içer dutmaz, 'ahd eder dutmaz, dedi. Bunlar kelâmı

söyleşürken Aydınoğlu ve Saruhânoğlu, İbn Eşref, İbn Menteşa, İbn Hamîd bunlar dahi gelüb şekvâ kıldılar. Dediler ki:

– 'Osmânoğlu'nun ne dostluğu belli ve ne düşmânlığı belli dediler. Sultân Moğol 'askerin cem' edüb bunlar ile yigirmi bin Moğol karışub Akşehr'e gönderdi. 'Alâüddin on yedi gün oturub on sekiz bin er ile kalkub gitmege başladı.

Râvi eydür: 'Alâüddin'in beş oğlu vâr idi. İkisi 'Osmânoğlu kızından, Pîr Ahmed 'Ali Beg ve Kasım gayriden. Mehemmed Begi ve Oğuzhân'ı Konya'da koyub kendüsü menzil be-menzil Akşehr'e geldiler. Otuz bin er ile 'Alâüddin Akşehr'de sâkin oldu. Ez-in-cânib, 'Osmânoğlu Bâyezid yigirmi yedi begle altmış iki bin er ile Begşehri yüzünden aşub Konya'ya gelüb ihâta eyledi.

Râvi eydür: 'Alâüddin şehrde Mahmud Pâşâyı Orhân'ı, Mehemmed Begi sekiz bin er ile bekci komuş idi. Mehemmed Beg 'Osmânoğlu'nun geldügün görüb şehrin kapuların bağladılar. Cenge başladılar. Mahmud Pâşâ, ◗ Mehemmed Hân burc üstüne tob tüfeng çıkarub aşağdan 'Osmân 'askeri on bir gün muhkem ceng kıldılar. Ez-in-cânib, 'Alâüddin dedi ki: ◗ 133 b

– 'Osmânoğlu, hîle edüb mukabil gelmeyüb Konya'ya gitmiş. Otuz bin Moğol ve Karaman 'askeri ile dönüb gelmede.

Râvi eydür: Kayseri'den Pîr Ahmed Beg, Konya'ya düşmân geldügin işidüb yedi bin er cem' edüb Aksarây'a geldi. Halil Beg karşu çıkub alub şehre geldi. Ziyâfet eyledi. Musâhabet ederken dedi ki:

– Ey şehzâde! Kande gidersin, dedi.

Pîr Ahmed Beg eydür:

– Konya üstüne düşmân gelmiş. Anda cenge giderim dedi.

Halil Beg eydür:

– Ey şehzâde! Düşmânın altmış bin 'askeri var. Sen bu denlü âdem ile nice ceng edersin, dedi. Pîr Ahmed Hân güldü:

– Tuymadın mı? Az âteş çok odunu yakar derler, dedi. Hemân yedi ceng görmüş dilâver sâfi demüre gark olub menzil be-menzil yürüdü. Bir gice dünyâ zulmât ile tolmuş idi, 'âlem siyâh olmuş idi. Pîr Ahmed Hân yedi bin dilîr ile ol gice-i siyâhda 'Osmân 'askerin şebîhûn eyledi. Hemân kılıc çeküb Tekbîr getürüb eyle kılıc urdular ki 'Osmân 'askeri birbiri birin kırdılar. Kıyâmet kopdu sandılar. ◗ Bâyezid Hân ol hâli görüb taşra çıkdı. Gördü ki 'asker deryâ gibi çalkanmış, kılıclar yıldırım gibi şu'le verir. Pîr Ahmed Beg şöyle ikdâm eyledi ki Bâyezid Hânın tuğun yıkdı. Sabâh olub 'Osmanlı ve Karamanlı beglerinden dokuz bin er toprağa düşdü. Sabâh olub 'Osman ve Karaman 'askeri teşhis olub hisârdan ◗ 134 a

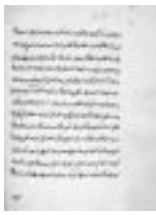

on bin Moğol ʿaskeri Orhân, Mehemmed Beg ve Mahmud Pâşâ ve Atâ Beg çıkub Tekbîr getürüb anlar dahi yürdüler. Sahrâ kan ile toldu. Oklar yağmur gibi yağdı. İki ʿasker üç gün ceng etdi. ʿAzim ceng kıldılar. ʿOsmanoğlu'nun bir vezirin tutdular. Pîr Ahmed Hân ordusun bozub otâğının üstüne geldi. Bu mahalde iken otuz bin er ile ʿAlâüddin çıkageldi. Emr eyledi, Moğol begleri dört cânibi bağladılar.

ʿAlâüddin eydür:

– Bu ʿahdine turmazların niçe kerre fırsatın buldum kıymadım. Bu kez helâk etmeyince komayım, dedi.

Râvi eydür: Bâyezid Hân muhkem zebûn oldu. Meger iki vezirin bir zamânda ʿAlâüddin'in dutmuşdu. Habsden çıkarub azâd eyledi, hil'at verdi. Birine Fazlullah derler, birine Kıyâs derlerdi. Mektûb verüb sultâna gönderdi. ◗ 134 b ◗ Fazlullah Pâşâ mektûbu ʿAlâüddin Şâha getürüb verdi. Vezir alub okudu. Demiş ki:

– Ey Şâh ʿAlâüddin! Ben seninle cenge gelmedim. Aydın ve Saruhân hasmım idi. Anları kovarak geldim. Oğulların çıkub benimle ceng etmege başladılar demiş.

Pîr Ahmed Hân eydür:

– Ey Sultân Bâyezid! Yine zebûn oldu, yalvarmağa başladı. Selâmet olduğu vaktin gene fırsatımız gözedir. Ko kıralum! Bir cân kurtarmayalum, dedi.

Sultân eydür:

– Zebûn oldurucu degülüm. Yol verin varsun gitsün dedi. Tabl ü ʿalem[17] çaldılar. Cümle ʿasker-i Karaman gelüb yer öpdüler.

Râvi eydür: ʿOsmânoğlu'nun çok ʿaskeri kırıldı. Kendi dahi iki yerde yârlenmiş idi. Sultân âdem gönderdi. Kelâmullah(a) and verdiler ki bir dahi Aydın'ın ve Saruhân'ın ve Menteşa'nın ve Hamîd'in ve İbn Eşref'in bunların diyârına şimdin gerü kasd eylemeye. Andan sonra yol verdiler. Kaçub Bursa'ya gitdi. Aydınoğlu ve Saruhânoğlu varub gene diyârlarına gidüb zabt edüb safâya başladılar.

Râvi eydür: ʿAlâüddin Şâh vefât edinceyedek ʿOsmânoğlu Aydın'a ve Saruhân'a söylemedi. Mehemmed Hân şâh olduğın ◗ tuyub Aydın'ı ve Saruhân'ı elinden alub andan sonra Timûr zuhûr eylese gerekdir. ◗ 135 a

Râvi eydür: ʿOsmânoğlu gidüb şâh tahta geçüb oğlu Mehemmed Beg, Pîr Ahmed Hân, katı gürbüz begler idi. Bir gün karındaşı Dâvud Bege, Mar'aş begleri Zülkaadiroğulları'ndan kız istediler. Anlar dahi verdiler. Dügün yarâğı görüb iki tarafdan dügüne ʿayş ü safâya başladılar.

Râvi eydür: Ol ʿasrda iki harâmî peydâ oldu. Birisine Dazman ve bi-

[17] 793

risine Kudman derler idi. İkisi ancak üç yüz yigide mâlik idi. Ammâ on bin âdem ile ceng ederlerdi. Ez-cânib, Dâvud Beg Sivas'da otururdu. Bir kethüdâsı vâr idi, 'Ali derlerdi. Otuz yük akçe ve kumaş verüb Mar'aş'a gönderdi bin yigit ile. 'Ali gelüb Mar'aş'a cümle kumaşı ve akçeyi teslim etdi. Dulkaadir, cümle cihâzın düzüb kızı verdiler. Yüz yük cihâz ile iki bin er koşub Sivas'a gönderdiler.

Râvi eydür: Kız katı güzellerden idi, meşhûr idi. Harâmîler Ahsus kal'ası derler bir kal'ada olurlardı. ◗ Kızın bir nice rızkile gelüb geçecegin duyub beş yüz atlu tedârik edüb Dazman bir seher erişüb iki bin eri kaçırub kızı cümle rızkıyle mâliyle alub kal'a-yı Ahsus'a gitdiler. Zamân-ı Yunân'dan kalmış bir 'azim kal'a idi. Ez-in-cânib, Sivas'a Dâvud Bege haber erişdi ki: ◗ 135 b

– Ne tursun? Kızı harâmîler aldılar, cümle rızkı ve mâliyle deyü. Hemân Dâvud Beg on dört bin Kürdistân 'askeri ile ılğâr edüb kal'a-yı Ahsus'a geldi. Gördü ki bir müntehâ tâğın üstünde bir kal'adır ki her burcu çenber-i âsmâna çıkmış. Ez-in-cânib, Tazman ve Kudman, 'asker geldügün görüb dört yüz harâmîyle kal'a kapusun çıkurub on dört bin Kürd ile iki gün mukabil ceng eyledi. Dört yüz harâmî, on bin Kürd 'askerin dağdub Tazman başka başına bin Kürd helâk eyledi.

Râvi eydür: Tazman'ın atduğu ok, demür cebenin bir yanından bir yanına geçerdi. Okunun demreni yüz yigirmi dirhem idi. Bindügü at ve katır bir gün daymazdı. Elhâsıl, on dört bin Kürd(ü) yüz âdem ile dağdub Dâvud Begi tutub habs eyledi. Dâvud Begin 'Ali Beg derler ◗ bir kethüdâsı var idi. Bir mektûb ile Tazman'ın okunun demrenin Lârende'ye 'Alâüddin'e gönderdi. Bir gün Lârende(ye) gelüb divâna girib Şâh 'Alâüddin'e mektûbu sundu. Okun demrenin öñünde kodu. Süleymân Pâşâ mektûbu okuyub Karamanlılar ta'accüb etdiler. Demreni elden ele götürdüler. Cümle Karaman begleri Tazman'ın bahâdırlığına tahsîn etdiler. Sultân emr eyledi. Yigirmi iki bin er cem' edüb Mukbil ve Rüstem, Oğuzoğlu'n ve Turğud ve Kökezoğlu'n sultân cem' edüb eydür: ◗ 136 a

– Ey begler! Bu harâmînin eyledügü dilâverlige Rüstem dahi duymaz dedi. Süleymân Pâşâyı Lârende'de koyub kendüsü yigirmi iki bin er ile kardaşını kurtarmağa gitdi. Ez-in-cânib, Pîr Ahmed Beg ve Mehemmed Beg Konya'da otururlardı. Sultânın iki ağası var idi. Birine La'l Ağa birine Server Ağa derlerdi. Bunlar Konya'ya geldiler. Şehzâdelere buluşub harâmînin kıssasın i'lâm edüb ve demrenin alub bile gelmişler idi. Konya'da begler seyr edüb herkes begendiler. Harâmînin bahâdırlığına aferin edüb tahsîn etdiler.

Râvi eydür: bu iki şehzâde kemânkeşlikde ◗ ve gürz salmakda pehlivân idiler. ◗ 136 b

Mehemmed Hân eydür:

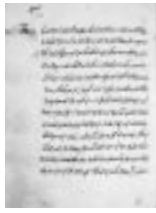
– Ey birâder gel bir iş edelim, cihânda söylensün, deyüb Pîr Ahmed Han eydür:

– Ne kılalum, dedi. Mehemmed Hân eydür: Tebdîl-i sûret ile varub harâmîyi görelüm, muhkem kemânlar götürelüm. Harâmînin diyârına varalum, bir iş edelüm-kim cihânda söylensün. Mehemmed Hânın bir oğlu vâr idi, İbrâhim Hân derler idi. Ahvallerin âna deyüb yerlerine kodular. Kendiler birer yükrek ata binüb gitdiler.

Râvi eydür: Karaman'ın bir muhkem yâyı vâr idi, halk içinde meşhûr idi. Asla kimse çekmege kaadir olmamışdı. Pîr Ahmed Hân anı çekerdi. Elhâsıl-ı kelâm, yedi kişi olub muhkem yayı getürüb gitdiler. Bir gün Ahsus kal'asına geldiler. Ânı gördüler, altı yüz atlu ile süvâr olub giderler. Mehemmed Hân ilerü varub sordu ki bunlar kande giderler?

Birisi eydür:

– Bunlar harâmîlerdür. Karamanoğlu Sultân 'Alâüddin 'askeri ile cenge giderlerdi. Mehemmed Beg Tazman'ı görüb hemân dîve benzer. Tamâm begendi. Dönüb yârenlere gelüb kıssayı haber verdi. Pîr Ahmed Beg:

◗ 137 a – Gelin varalum, bunların cengini seyr edelim, deyüb varub ◗ bir yüksek yere çıkub seyr eylediler. Ol gün 'azim ceng kıldılar. Sultân 'askerinden çok âdem helâk kıldılar. Ahşâm olunca kal'alarına döndüler. Şehzâdeler dönüb bile-gelüb hisâra girdiler. Yolda gelürken Tazman bu iki nevcivân(ı) görüb bunlara sordu ki:

– Nerden gelürsüz ve ne kimlersiz, san'atunuz nedir, dedi.

Pîr Ahmed Hân eydür:

– Kemânkeşleriz, 'Arab 'Acem seyyahlarıyuz. Bir yâyımız vardır, dünyâda kimse çekmege kaadir degildir. Bir şartımız vardır: Eger bizim yâyımız her kim çekerse bir elimiz kesüb yâhud kulu olavuz. Eger çekmez ise elin kesüb kul edevüz, dedi. Tazman kahkahayla güldü.

Eydür:

– Ey civânlar! Bu kavle râzı olur musunuz, dedi.

Pîr Ahmed Hân eydür:

– Belî, oluruz dedi. Hüccet eylediler. Hemân Pîr Ahmed Hân, Karaman'ın yâyın meydâna getürüb yetmiş kerre çeküb kabzasın açub Tazman'ın öñünde kodu. Tazman eline alub gördü. Bir pulâddan yâydır. Yetmiş kerre kullâb verdi, çekemedi. Gazaba geldi. Eyledüğü 'ahde pişmân oldu. Dönüb yâya bakdı, gördü Karaman'ın ismi yazılmış. Tazman eydür:

◗ 137 b – Bu yây, ◗ Şâh Karaman'ın!

Ancak Pîr Ahmed Han eydür:

– Belî, ânındır dedi. Tazman bin altun verüb eydür:

– Pehlivânsın, ancak vâr uğurumuza harclan, bu da'vâdan ferâğat eyle dedi.

Pîr Ahmed Hân eydür:

– Biz seni katı dilâver istimâ' eylerdük. Sen hod dilâver degilmişsin! dedi. Tazman gazaba gelüb eydür:

– Yohsa Karamanoğlu 'Alâüddin'in bir kemânkeş oğlu vâr imiş, sen o mısın gibi, dedi.

Pîr Ahmed Hân eydür:

– Belî, şehzâdeyim, Sultân-ı Karaman'ım dedi.

Tazman eydür:

– Hây nâ-bekâr! Korkmadın, bunda nice geldin, deyüb hamle kıldı. Bu yedi dilâver tîğların çeküb cenge başladılar. Altmış âdem helâk edüb kal'a kapusundan taşra çıkdılar. Ez-in-cânib, meger Tazman lâîn âlât-ı cengin geyüb atına binüb taşra çıkdı. Gördü ki Karamanoğulları cengin içinde pelenge dönmüşler. Hemân erişüb Pîr Ahmed Hân ile mukabil cenge başladı. Bir niçe hamleden sonra Pîr Ahmed Hân Tazman'a bir ok urdu, kalkanından geçüb zırhından dahi geçüb bir karış mıkdârı sinesine işledi. Hemân lâîn çağrub dedi ki:

– Beni aldın, deyüb bir ok atdı. Pîr Ahmed Hân dönüb ◗ bakayın ◗ 138 a

derken takdir-i ilâhi, lâînin oku, gül yüzünün bir yüzünden bir yüzüne geçdi. Âh, edüb at boynuna düşüb gitdi. Atı cengden çıkarub bir ırmağın kenârına düşüb cân-ı 'azizin Hudâya ısmarladı. Ez-in-cânib, Tazman'a Pîr Ahmed Hânın urduğu ok gâyet kâr edüb lâîn iki kat olmuş idi. Mehemmed Hân ol hâli görüb erişüb döge döge yıkub bâşın kesüb eline alub gitdi. Ardınca segirdüb erişmediler. Gelüb Karaman 'askerine erişdi. Sultân 'Alâüddin'e haber erişdi. 'Alâüddin eşidüb 'aklı gitdi. Cümle begler yigirmi iki bin er ile süvâr olub yürüdüler. Mehemmed Hân gelüb geçen mâcerâyı haber verdi. Sultân, Pîr Ahmed Hân içün ağlayub 'asker çeküb yürüdü. Gelüb Pîr Ahmed Hânın meyyitin buldular. Yâs mâtem edüb tâbuta koyub Lârende'ye gönderdiler. Andan sonra cümle begler gelüb kal'a-yı Ahsus'u yere berâber edüb harâb eyleyüb Dâvud Begi bulub zindândan çıkardılar. Cümle kal'a halkını helâk kıldılar. Dönüb Lârende'ye 'azm edüb cümle begleri ile gelüb şehr önüne konub yedi gün Pîr Ahmed Hânın ◗ mâtemin tutub ağladılar. Sekizinci gün divân edüb Karaman begleri dediler ki: ◗ 138 b

– Ey şâh! Dünyânın hâli böyledir. Kimseye bâkî değildir deyü yâsdan çıkardılar. Birkaç gün 'ayş safâya başladılar.

Râvi eydür: 'Osmanoğlu Bâyezid Hânın iki dilâveri vâr idi. Birisine Kutlu ve birisine Demirtaş derlerdi. Kutlu Eskişehr'de sâkin idi. De-

mirtaş İznik'de otururdu. İki beg Germiyânoğlu elinden Karahisâr'ı alub mülk edindiler ve etrâfını incitmege başladılar. Hamîd diyârını muhkem incitdiler. Hamîdoğlu Lârende'ye gelüb sultâna muhkem şekvâ kıldılar. 'Osmânoğlu ile 'Alâüddin'in mâbeyinleri muhabbet üzre idi. 'Alâüddin Şâh mektûb yazub Bâyezid Hâna gönderdi. Bâyezid Hân mektûbun mefhûmun bilüb Demirtâş'a mektûb gönderdi. Dedi ki, kimseyi incidüb aramuza 'adâvet bırakmayasız deyü. Elhâsıl-ı kelâm, bir yıl geçdi mâbeyninden.

Râvi eydür: 'Alâüddin Şâh Akşehr'i oğlu Mehemmed Begin oğlu İbrâhim(e) vermiş idi. On beş yaşında bir civân-baht idi. Ekser, İshaklu'da

139 a sâkin olurdu. ◗ Her gün Sultân Tâğı'n(a) çıkub şikâr ederdi. Ez-in-cânib, Kutlu ve Demirtaş, meger Karamano(ğ)lu'nun Bâyezid Hân'a gönderdügine bî-huzûr olmuşlar, dâimâ fırsat gözedirler(d)i.

Râvi eydür: Bir gün İbrâhim Hân altı yüz yigit ile Kökezoğlu'n alub Sultân Tâğı'na şikâre binüb yedi gün tâğları şikâr eyledi. Ez-in-cânib, Demirtaş ve Kutlu dört bin er ile 'azm edüb Eber Gölünün kenârına erişdiler. Dâyimâ şehzâdenin fırsatın gözlerlerdi. Ez-in-cânib, İbrâhim Hân, altı yüz dilâver ile üç yedek atıyla tâğdan inüb geçüb giderken bin yigit ile Demirtaş erişüb yolların bağladı. Yedegi bahâne edüb cenge başladılar. İbrâhim Hân Kökezoğlu'na eydür:

– Ben hân-ı hânım. Bu bir şâhın kulu olub gayret degil midir böyle har (?) benim üstüme gele, dedi. Karaman begleri gayrete gelüb altıyüz dilâver Tekbîr getürüb kılıc çeküb yürüdüler. İbrâhim Hân yüz yigit ile bir yüksek yere çıkub ceng seyr ederdi. Demirtaş İbrâhim Hânı

139 b görüb ikiyüz er ile üstüne yürüdü. İbrâhim Hân ◗ ol dilâverler ile ilerü varub Demirtaş ile bir fasl ceng eyledi. Hemân İbrâhim Hân Demirtaş'a bir ok gönderdi. Uyluğundan urub atın bögrüne mıhlandı. At yıkıldı. Şâh-ı civân-baht mecâl vermeyüb yıkub bağladı. Bin erden otuz üç âdem kurtuldu. Mâ'dâsın helâk kıldılar. Demirtaş'ı Akşehr'e getürüb İbrâhim Hân kethüdâsıyle Konya'ya Mehemmed Hân'a gönderdi. Olmuşına göre i'lâm kıldı. Mehemmed Hân Demirtaş'ı zindâna koyub sultâna mâcerâyı bildirdi. 'Alâüddin, İbrâhim Hânın bahâdırlığına aferin eylediler. İbrâhim Hân(ın) yanına Moğol 'askerinden on dört bin er gönderdiler, hâzır-baş oldular. Mehemmed Hân dahi yedi bin er ile hâzırbaş olub Bolğâr'ın sekiz bin seng-endâz ile Oğuzoğlu'n serdâr edüb gönderdiler. Ez-in-cânib, Kutlu, İbrâhim Hân kıssasın Bâyezid Hâna bildirdi. Bâyezid Hân, Sinân Pâşâ derler bir vezirin serdâr edüb yigirmi yedi bin er ile cenge gönderdi. Gelüb Karahisâr önüne kondular. Dört bin er ile gelüb Kutlu buluşub Karahisâr'dan geçüb İshaklu'ya

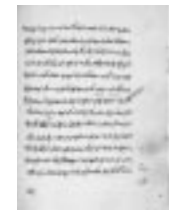
konub oturdular. Ez-in-cânib, ◗ İbrâhim Hân, 'Osmân'ın 'askerin geldügin tuyub pederi Mehemmed Bege i'lâm edüb kendüsü on dört bin er ile gice erişüb şebîhûn eyledi. 'Alem kavga ile toldu. Sabâha-dek çok âdem helâk oldu. Sabâh olub Sinân Pâşâ gördü ki on altı yaşında bir nev-civân imiş, ceng eden. Ammâ Rüstemlere darb-ı topuz ile cevâb verir! Bir gün iki gice İbrâhim Hân muhkem ceng edüb kırk âdemin başına dünyâyı dâr eyledi. Sinân Pâşâ eydür:

◗ 140 a

– Bu oğlan şimdi böyledir, bir gün yârın bununla bin kimesne cenge kaadir olmaz! dedi. Elhâsıl-ı kelâm sekiz bin Bolğâr 'askeri erişüb dört bin er ile Turğudoğlu erişdi. Yedi bin er ile Mehemmed Hân erişdi. Üç gün ceng oldu. Ceng içinde Kökezoğlu Kutlu'ya râst gelüb dutub habs eyledi. Yedinci gün 'Osmân 'askeri sınub kaçdı. Karamanîler dönüp Akşehr'e geldiler. Yigirmi yedi bin er ile Kosun'u Oğuzhân'ı Turğud'u, İbrâhim Hân anda koyub Mehemmed Begi, Demürtaş'ı Kutlu'yu dört er ile alub Lârende'ye gelüb divâna girüb esirleri sultâna 'arz eylediler. Demirtaş'ı ◗ ve Kutlu'yu sultân azâd edüb Kutlu'nun dört yerde yâresi vâr idi. Lârende'de Helâk oldu. Demirtaş diyâr-ı 'Osman'a çıkub gitdi.

◗ 140 b

Râvi eydür: İbrâhim Hânın on altı yaşında eyledügü bahâdırlığa cümle Karaman ve 'Osmân begleri aferin kıldılar. Elhâsıl-ı kelâm bir gün İbrâhim Hân bin yigit ile Lârende'ye gelüb divâna girüb sultânın dizin öpdü. Sultân görüb şâd oldu. Ermenâk'i mansıb verüb gönderdi. Mehemmed Beg Konya'da sakin idi. Halil Beg Aksarây'da, sultân 'ammüsi oğlu vâr idi. Nâmına Hoca Pâşâ derlerdi. Kayseriyye'yi âna vermiş idi. Dâvud Beg Sivas'da sâkin idi.

Râvi eydür: Kıssa-i evvelinden zikr olmuşdur. Ertenâ Beg oğlu Mehemmed oğlu Ertenâ, bunun iki oğlu kalmış idi. Birsine Esen birsine Kadı derlerdi ve dahi Bâbuk Hânın bir oğlu vâr idi, adına Teberrük derlerdi. Mahmud derler bir oğlu dahi vâr idi.

Râvi eydür: Esen ile Kadı Karamanoğlu 'Alâüddin'in elinden kaçub Ermenistân'a gitmişler idi. Bir gün yigirmi bin Ermeni ile Herakle diyârına gelüb ◗ Bâbukhânoğulları'na mektûb salub yanına getürdü. Dedi ki:

◗ 141 a

– Ey Teberrük! Karamanoğlu'ndan diyârlarımızı alub zabt edelüm. Teberrük eydür:

– Nice edelüm, dedi.

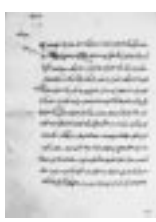
Kadı eydür:

– Karındaşım Esen'le Ermeni 'askerin alub bunda sâkin olun. Ben varub Kıbrus'a geçeyin. Frengîden yardım isteyeyin dedi. Bu dört lâîn müşâvere edüb Kadı'yı Kıbrus'a gönderdiler. Ez-in-cânib, Kadı Kıbrus'a geçüb begine buluşub yardım istediler. Şu şartla ki, gene Görkes

ve Silifke'yi, Kelender ve Payâs'ı bu dördü Frengin ola. Otuz bin Frenk verdi. Pedos derler bir kâfiri serdâr eyledi. Elhâsıl, gemilere binüb Payâs önüne çıkdılar. Kadı, Esen'e ve Mahmud'a ve Teberrük(e) haber gönderdiler. Bunlar dahi tuyub yigirmi bin Ermeni 'askerin on bin Moğol, Türkmân, Varsak cem' olmuş idi. Geçüb 'Antakiyye şehrinde cem'iyyet kıldılar. Otuz bin Frenk otuz bin Ermeni ve Rum, Moğol, Türk, Varsak cem' olub altmış bin er Antakiyye şehrinde bir kaç gün sâkin olub oturdular. Ez-in-cânib, 'Alâüddin Şâh'a haber erişdi ki:

– Gaafil olma! Ertenâ ibn Mehemmed ibn Ertenâ ibn Esen ve Kadı, ◗ 141 b altmış bin Frenk Ermeni Moğol ve Türk cem' edüb senden atâsının ◗ tahtın taleb eder dediler. Sultân dahi etrâfa nâme perâkende edüb kırk bin âdem cem' edüb İbrâhim Hân ve İshak ve Kasım ve Orhân ve Emirşâh ve Oğuzoğlu ve Kökezoğlu hâzır olub durdular. Ez-in-cânib, Esen yigirmi bin Ermeni 'askeri ile Kayseriyye'nin üstüne düşüb cenge başladı. Kadı dahi yigirmi bin Frenk 'askeri ile Nigde'nin üstüne düşüb yağmâya başladı. Teberrük on bin Moğol Türk 'askeri ile Sivas'a gitdi. On bin Frenk ile Mahmud bir cânibe yürdü. Ez-in-cânib, sultân, düşmân bölük bölük olduğun duyub Mehemmed Hân (ve) Mukbil ve Rüstem, Oğuzhân'ı yigirmi bin dilâver ile Kayseriyye(ye) gönderdi. On sekiz bin Dâvudî cebeli dilâver ile İbrâhim Hânı Kökezoğlu'n Kosunoğlu'n gönderdi. Kendüsü on dört bin dilâver ile menzil be-menzil yürdü. Ez-in-cânib, Mehemmed Beg erişdi. Erces Tâğı'nın dibine kondu. Sabâh Frenk hisârı çevrüb cenge başladı. Hemân Mehemmed ol gice Bolğâr'ın yedi bin seng-endâz dilâverlerin üç yüz dahi tüfeng ile gönderdi. Andan sonra on dört bin er ile Tekbîr getürüb kendüsü dahi yürüdü. Frenk 'askeri dö-

nüb iki 'asker ◗ 142 a karışub muhkem ceng kıldılar. Hisârdan dört bin er ile Hoca Pâşâ dahi çıkub üç gün ceng eyledi. Frenk muhkem zebûn oldu. Ez-in-cânib, Kadı, yigirmi bin Ermeni 'askeri ile Nigde'nin etrâfın yağmâ edüb andan geçüb Develi ovasın muhkem yağmâ kıldılar. Andan geçüb Kayseriyye'ye erişüb ânı gördüler ki Frenk 'askeri Mehemmed Hân elinde zebûn oldu. Ez-in-cânib, Kadı buyurdu, yigirmi bin Ermeni yürüyüb iki gün muhkem ceng oldu. Mehemmed Beg zebûn oldu. Hemân Sivas 'askeri ile Dâvud Beg erişüb Karamanîler kuvvet buldu. Bir hafta ceng kıldılar. Hemân altı (?) bin Moğol kavmi ile Teberrük erişdi. On dört gün muhkem ceng kıldılar. Karamanîler muhkem sınub kaçub Aksarây'a gelüb Mehemmed Hân buyurdu: Hasan Tâğı'na çıkub bir iki gün sâkin olub yârelerin bağladılar. Hiç yarakları bârgâhları kalmamış idi. Sultâna mektûb gönderüb hâli i'lâm kıldılar. 'Alâüddin tuyub melûl oldu. Aydın'a, Saruhân'a, Menteşa'ya, Germiyân'a, Hamîd'e, Eşref ve

Zülkaadirye'ye mektûb gönderüb yardım istedi. Cümlesi mıkdârınca yardım verdiler. Ez-in-cânib, Kadı, Mehemmed Beg kaçub gitdikden ◗ sonra kal'a-yı Kayseriyye sarıldı. Çok ceng eyledi, almadı. Hoca Pâşâ Dâvud Beg içerü girmişler idi. Muhkem ceng edüb kal'ayı vermediler. Ammâ etrâfın tamâm harâb eylediler. Bir gün Kadı, Teberrük ve Esen, kırk sekiz bin Ermeni ve Frenk ve Moğol 'askerin cem' edüb otururken bir kimse gelüb Kadı'ya eydür: ◗ 142 b

– Ne tursun? Karamanoğlu Mehemmed Hân Hasan Tâğı'nda yâr(e)li zebûn oturur. Ne tursun? Aslâ yat u yarâğı yokdur, dedi. Kadı kıssayı duyub şâd oldu. Esen'le Frenk 'askerin Konya'ya gönderdi. Mahmud Hân'ı on bin Moğol 'askeri ile Kayser'de koyub kendüsü Teberrük'ü alub yigirmi bin Ermeni on bin Frenk on bin Moğol 'askerin alub Aksarây'a toğru gitdi.

Râvi eydür: İbrâhim Hân on sekiz bin dilâver ile Kayseriyye'ye erişüb haber aldı ki Kayseri etrâfında oturan Mahmud Hân'dır. Ol gice erişüb şebîhûn eyledi. Moğol kavmin şöyle kırdı ki on bin erden bin âdem kurtulmadı. Dâvud Beg, Hoca Pâşâ kal'adan çıkub istikbâl edüb ri'âyet kıldılar. Re'âyâ gelüb duâ' eyledi. İbrâhim Hân Hoca Pâşâya babası Mehemmed Begi sordu. Dâvud Beg eydür:

– Ciger köşem! ◗ pederin Mehemmed Hân muhkem sınğun edüb kaçub Aksarây'a Hasan Tâğı'na gitdi. Ammâ Kadı lâîn Mehemmed Hânın zebûn olduğun tuyub ardınca gitdi. Pek zebûndur. Eger varub bulursa 'azim hatâ eder dedi. İbrâhim Hân tuyub âh eyledi. Hemân yigirmi bin er cem' edüb ılğâr eyledi. Ez-in-cânib, Kadı lâîn ve Teberrük otuz kırk bin kâfir ile Aksarây'a gelüb Hasan Tâğı'n çevrüb Mehemmed Hân ol hâli görüb Bolğâr'ın sapâncıların ilerü sürüb yigirmi bin er ile cenge başladı ammâ zebûn oldu. Halil Beg Mehemmed Hânın zebûn olduğun duyub dört bin er ile taşra çıkub cenge başladı. Kadı, Halil hisârı koyub taşra çıkduğun görüb fırsat bulub kapuyu açub içerü girüb kal'ayı zabt eyledi. Halil Beg kal'ayı aldıkların tuyub gama düşdü. Ceng ederken gelüb Mehemmed Hâna erişdi. Kal'a ahvalin haber verdi. ◗ 143 a

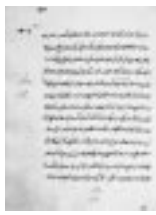
Mehemmed Hân eydür:

– Hikmet Hudânındır, emr kendinündür deyüb cenge başladı. Ez-in-cânib, İbrâhim Hân erişüb Kadı'nın ardından koyulub Frenk 'askerin kırmağa başladı. Mehemmed Hân, Halil Beg, İbrâhim Hânın geldügün görüb tâğdan ◗ (inüb) anlar dahi Tekbîr getürüb yürüdüler. Bunlar bunda cengde. ◗ 143 b

Râvi eydür: Konya halkı 'Alâüddin Şâha Kasım Bege mektûb yazub gönderdiler. Kasım Beg sultâna bir sahrâda erüşüb mektûbu sundu.

Sultân açub okudu. Demişler ki lûtf ihsân edüb bizi Frenk elinden halâs edesin. Eger gelüb erişmezsen Konya'yı Frenk zabt eder demişler. Hemân Karamanoğlu otuz bin er ile Konya cânibine teveccüh edüb iki gün ılğâr edüb bir seher Konya şehrine erişdi. Ânı gördü ki Frenk kavmi kal'aya nerdübânlar kurmuşlar. Konya halkının feryâdı âsmâna çıkmış. Sultân tabl nakkare dögüb otuz bin er dilâver tîğ çeküb yürdüler. Kâfiri bölük bölük eylediler. Üç gün ceng kıldılar. Dördüncü gün kâfir sınub Aksarây tarafına kaçdılar. Sultân şehre girmeyüb kâfirin ardınca tâ Aksarây'a erişdi. Mehemmed Hân, İbrâhim Hân meger Kadı ile muhkem ceng ederlerdi. Ânı gördüler, hemân toz peydâ oldu. Yigirmi bin sınğun kâfir ile Esen erşiüb gördüler ki iki 'asker 'azim ceng ederler. Bunlar dahi yürüdüler. İbrâhim Hân kâfir geldügün görüb gama düşdü.

◗ 144 a

Râvi eydür: Ol hâlde iken ◗ otuz bin Karaman 'askeri ile sultân erişdi. Oğulların görüb şâd oldu. Sultân emr eyledi yolları bağladılar. Yigirmi bir gün muhkem ceng eylediler. Kılıc sadâsı 'âlemi tutdu. Sahrâ güm güm gümledi. Kâfir 'askerin tağıtdılar. Kadı, Teberrük ve Esen, kâfir 'askeri sınduğun görüb kaçub kal'aya girdiler. Kapuları bağladılar, burca çıkdılar. Yukarıdan aşağa kırk yedi gün ceng oldu. Sultân emr eyledi. Handakı toprak ile taş ile toldurub nerdübânlar kurub üç yerden birine Mehemmed Hân çıkdı, birine İbrâhim Hân ve birine Orhân çıkub ol gün ahşâma denlü ceng oldu. Hikmet Hudânın ol gice siyâh gice oldu ki göz gözü görmezdi. Hemân Kadı fırsat bulub kırk bin er ile kaçub Karahisâr'a geldi. Kapusunu bağlayub oturdu. Ez-in-cânib, sultân sabâh olub Kadı'nın, Esen'in, Mahmud'un, Teberrük'ün kaçduğun tuyub Erhân, Halil'i dört bin er ile Aksarây'da koyub kendüsü Mehemmed Hân, İbrâhim Hân ile dört bin dilâver ile ardına düşüb Karahisâr'a geldiler. Hisârı çevrüb yigirmi sekiz gün ceng eylediler. Kadı fırsat bulub ◗ andan dahi Herakle'ye kaçub kal'asına düşdüler. Yedi gün sâkin oldular. Sultân Herakle kal'asın ihâta edüb dört gün ceng eylediler. Kadı zebûn olub bir gice fırsat bulub kaçup Sivas'a geldi. Sultân 'asker çeküb erişdi. Mukabil bir sahrâya konub bir cum'a gün alây bağlayub iki 'asker cenge başladı. Dört gün kırışma ceng oldu, sapân ile okla zenberek ile. Sâğın İbrâhim Beg bağladı. Solun Mehemmed Beg bağladı. Muhkem ceng oldu. Sekiz bin âdem toprağa düşdü.

◗ 144 b

Râvi eydür: İki tarafdan dahi tüfenk atarlardı. Hikmet-i Rabbanî sultânın buduna tüfenk tokundu. Elhâsıl-ı kelâm, İbrâhim Hân yorulub Kosunoğlu ile cengden taşra çıkub bir mıkdâr sâkin oldular. Meger Kadı lâîn İbrâhim Hânın ardına düşüb fırsat gözlerdi. Hemân İbrâhim

Hânı tenhâ yerde görüb eline kılıc alub erişdi ki gaafil ardından çalub helâk ede. Kökezoğlu ırakdan İbrâhim Hânı gözedüb gelürken ol hâli görüb atın sürdü. Elinde cıda vâr idi. Kökez evvelce erişüb şöyle urdu Kadı'ya cıdayı ki, bir yüzünden bir yüzüne çıkub cânı cehenneme ısmarladı. Başın kesüb ◗ cıdaya diküb sultânın önüne götürüb ol gün Ermeni ve Frenk ve Moğol kavmin şöyle kırdılar ki, kimi kaçdı, kiminin rızkın yağmâ eylediler. Sultân hisâr önüne konub kırk gün 'ayş 'işret edüb Sivas'ı Dâvud Bege verüb kendüsü 'asker çeküb Lârende'ye gelüb bir yıl dört ay sâkin olub yâreleri muhkem incidüb âhirü'l-emr âhirete intikaal etdi. Allah te'âlâ rûhun şâd eyleye, mekân-ı 'âlisin Firdevs-i a'lâ eyleye Ol pâdişâh-ı 'âdilin. Elhâsıl-ı kelâm, Mehemmed Hânı yerine sultân eylediler. İbrâhim Hâna Konya'yı verdiler. Orhân'a Aksâray'ı verdiler. İshâk'a Ermenâk'i verdiler. ◗ 145 a

Râvi eydür: 'Osmân 'askeri ile ceng edüb Sinân Pâşâyı yaralayub kaçırmışlar idi. Meger Bâyezid Hân Rumeli'nde gâzâda idi. Dönüb Bursa'ya geldi. Sinân Pâşâ sınub yaralanub geldügün duyub 'asker cem' eyledi. İki yıl sâkin oldu. Sonra 'Alâüddin'in vefâtı haberin tuyub yetmiş bin er ile Akşehr önüne konub Mehemmed Hâna haber gönderdi. Mehemmed Hân kırk bin er ile karşu çıkub kırk gün muhkem ceng eylediler.

Râvi eydür: Mehemmed Hân ile Bâyezid ◗ Hân, dört yılda yigirmi altı kerre duruşub muhkem ceng kıldılar, birbirin almağa kaadir olmadılar. Germiyân ile Zülkaadir araya girüb sınur kesüb kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husûmet eylediler. Kelâm-ı Kadîm'e and içdiler ki her-giz kılıc çeküb sınurlarından içerü girmeyeler. 'Ahid-nâme yazub dönüb diyârlarına gitdiler. Ez-in-cânib, Demirtaş, Aydınoğlu ve Saruhânoğlu ile 'adâveti vâr idi. Bir gün ikisi râst gelüb ceng kıldılar. Aydınoğlu yegin gelüb Demirtaş'ın oğlun yetmiş âdemiyle dutub habs eyledi. Demirtaş dahi yar(e)li idi. Demirtaş Bursa'ya gelüb Bâyezid Hâna şekvâ eyledi. ◗ 145 b

Bâyezid Hân eydür:

– Karamanoğlu ile bu denlü and içüb 'ahd eyledük. 'Ahdi bozalum mı, dedi.

Sinân Pâşâ eydür:

– 'Ahdi Karamanoğlu ile eyledin. Aydın ve Saruhân ile eylemedin, dedi.

Bâyezid Hân eydür:

– Bunlar anın kullarıdır, dedi.

Sinân Pâşâ eydür:

– Anlar bizim âdemimiz tutub habs eyledi. 'Ahdi bozdular. Biz dahi bozaruz deyüb otuz bin er cem' eyledi. Dedi ki:

– Sen varmazsan biz varırız deyüb otuz bin ʿaskeri çeküb diyâr-ı Aydın'a erişdi. Ez-in-cânib, Aydın ve Saruhân kıssayı duyub ◗ 146 a ◗ on bin er cem' edüb beş bin Hamîdoğlu verüb bir gice Aydın ve Saruhân ve Hamîd, Sinân Pâşâyı şebîhûn edüb ʿOsmân ʿaskerin gaafil kırub zebûn kıldılar. Sinân Pâşâ zebûn olub kaçub Bursa'ya geldi. Bâyezid Hân Sinân Pâşânın sınduğun tuyub gazaba gelüb kırk sekiz bin er cem' edüb diyâr-ı Saruhân'a geldi. Ez-in-cânib, Aydın ve Saruhân ve Hamîdoğlu yigirmi altı bin er ile karşu çıkub muhkem ceng eylediler. İki ʿasker karışub otuz yedi gün gâh kaçdılar gâh ceng eylediler. ʿÂkibet ʿOsmânoğlu cengine tâkat getürmeyüb kaçub Lârende'ye geldi. İbn ʿOsman'dan Mehemmed Hâna şekvâ kıldılar. Karamanoğlu vüzerâyı cem' eyledi. Dedi ki:

– Ne ʿaceb ʿOsmanoğlu Bâyezid Hânın ʿahdi andı dürüst degil! Yohsa Kelâmullah'a i'tikaadı yok mudur, dedi. Yedi kerre ʿahd eyledi gene bozdu dedi.

Süleymân Pâşâ eydür:

– Pâdişâhım, bu husûsda ʿOsmanoğlu'nun günâhı yokdur. ʿAhdi bunlar bozdu. Andan sonra gelüb diyârların ellerinden aldı. Gör imdi senin (diyârına) gelmedim dedi. Vâkıa' Bâyezid Hân, Aydın diyârın ve

Saruhân ve Hamîd ve Menteşa ◗ 146 b ◗ diyârın zabt edüb dedi ki:

– Karamanoğlu ile ʿahd ü amân eyledik. Ânın diyârına varmam, deyüb Teke diyârın zabt edünüb (etmem deyüb) Bursa'ya gitdi. Ez-in-cânib, Karamanoğlu, otuz bin Moğol, Türk Bolğâr ʿaskerin cem' edüb divân edüb müşâvere eyledi. Cümle Karaman begleri dediler ki:

– ʿOsmânoğlu ʿahdi bozub senin sınurundan içerü girmedi. Bu kerre ʿahdi sen mi bozarsın, dediler.

Mehemmed Hân eydür:

– Ya nice edelüm? Aydın'oğlu, Saruhân, Hamîdoğlu, Menteşaoğlu, dedemün kullarıdır. Bizim üstümüze düşmân gelse bunlar cân ve başların fedâ ederler. Ya biz bakub turmak erlik mi, dedi. Elhâsıl-ı kelâm Aydınoğlu'n ve Saruhânoğlu'n, Hamîd ve Menteşaoğlu'n bir yıl mıkdârı diyâr-ı Karaman'da alıkodu. ʿasker cem' edüb varub diyârların alıvermek şartıyla.

Râvi eydür: Hikmetullah şöyle vâkı' oldu: Timur Hân ol sene gelüb Sivas'a çıkdı. Nâmı dünyâyı tutdu. Mehâbeti ve şecâ'ati diyâr-ı Rûm'a velvele bırakdı.

Râvi eydür: ʿAmmisi oğlu Câber Hânı kovarak geldi, üç yüz bin Tatar ile. Ol sene Sivas'da kışladı. Câber Hânı yedi yüz Tatar ile kaçub Bursa'ya geldi. ◗ 147 a ◗ Timur ardınca Bursa'ya altmış Tatar gönderdi. Mektûb ile gelüb Tatarlar mektûbu Bâyezid Hâna sundular. Alub okudular. Demiş ki:

– Ey Bâyezid Hân! Benim ʿammim oğlu senin diyârına varmış, benden kaçub. Şer'le ânın katli vâcib olmuşdur. Gerekdir ki öldürüb başın gönderesin, yâhud kendin gönderesin. Benden ve ʿaskerimden muhkem korkasın. Üç yüz bin çifte yedeklü tünd-hû Tatarım vardır. Hayf ol diyâra ki bunların atının ayağı basa, demiş. Mektûbun mefhûm(u) budur. Elhâsıl-ı kelâm, Bâyezid Hân bu edâları tuyub muhkem gazaba geldi. Dedi ki:

– Nezkib (?) başına, eger gelmezse! Dönüb mektûbu pâre pâre eyledi.

Râvi eydür: Vüzerâ dediler ki:

– Câber Hâna varalum, bir alây Tatara vilâyet çignetmeyelüm, dediler.

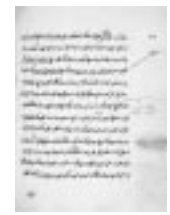
Bâyezid Hân dedi ki:

– Bir kuş bir çalıya sığınur. Benim ol denlü gayretim yok mudur, deyüb altmış sekiz bin er cem' edüb cenge hâzır oldu. Ez-in-cânib, Tatarlar Sivas'a gelüb Timur Hâna ʿOsmânoğlu söyledügü haberleri dediler.

Timur eydür:

– Eger nezkib başına gelmezsen dememiş olsa gene varmazdım, deyüb Sivas'dan geçüb menzil be-menzil gelmege başladı.

◗ Râvi eydür: Timur, ʿOsmânoğlu ile ceng edecegin mukarrer bildiler. Karamanoğlu yazub Aydın'oğlu'n, Hamîdoğlun ve Menteşaoğlu'n ve İbn Eşref ve Saruhân'ı Timur'a gönderdi. Sivas'dan bir konak çıkduğu gün bu beş beg gelüb Timur'a Karamanoğlu'nun mektûbun sundular. Timur açub okudu. Demiş ki: ʿOsmân'a tabl ʿalem biz verdük ʿÂkibet yine dönüb bize düşmân. Ve Hâkipâye varan beş begin kılcıyla feth eyledikleri vilâyeti ellerinden alub muhkem zulm eylemişdir. Zulmü cihânı tutmuşdur dedi. Ez-in-cânib, kavl-i sahih budur ki, ◗ 147 b

râvi eydür: Dâvud Beg Sivas'dan kaçub Lârende'ye geldi. Karamanoğlu, Aydın ve Saruhân ve Eşref ve Hamîd ve Menteşa Timur'un zuhûrun tuyub oturub musâhabet ederken Dâvud Sivas'dan gelüb Timur'un mehâbetin haber verdi. Dedi ki:

– Üç yüz bin ʿaskere mâlik ʿOsmânoğlu degil, dünyâ ʿOsmân'oğlu olsa âna karşu turmağa malik olmayalar dedi. Aydın ve İbn Eşref bu sözü tuyub tenhâ bir yere gelüb beş beg müşâvere etdiler. Dediler ki:

– Karamanoğlu'nun bize fâidesi yokdur. Gelin varub Timur'a gidelüm dediler. Bu beş beg kalkub ◗ Sivas'a ʿazm edüb gitdiler. Bir gün Sivas'a gelüb gördüler ki sahrâ bârgâh ile tolmuş. Gelüb divân-ı Timur'a kapucubaşına buluşdular. Ahvâllerin ağladılar. Kapucubaşı Timur'a ʿarz edüb Timur söyleyüb ahvâllerin esirgedi. Bunlar dediler ki: ◗ 148 a

– Kılıcımız ile feth eyledügümüz diyârı zulm edüb elimizden aldı. Timur dahi ʿahd eyledi ki:

– Sizi diyârınuza beg eylemeyince diyâr-ı 'Acem'e dönmiyeyim! dedi. Ez-in-cânib, Karamanoğlu bunların Timur'a gitdügün duyub yigirmi altı bin er cem' edüb Timur'dan cânibe didebân salub kendüsü Lârende'de sâkin oldu.

Râvi eydür: Lârende'de ol 'asrda Mîr Hasan derler bir budalâ vâr idi. Her zamân çağırub derdi ki:

– Horâsân âteşi Rûm'u yakdı, derdi. Mehemmed Hân Karaman beglerine eydür:

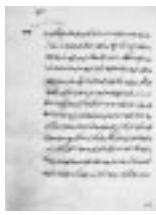
– Bu divânenin rümûzun bildinüz mü, dedi. Gelün Konya'ya varalum, Hazret-i Mevlânâ oğlu Çelebi'ye bulşalum, görelüm ne buyurur, dedi. Yigirmi altı bin er ile Mehemmed Hân Konya'ya gelüb Hazret-i Mevlânâ oğluna buluşdular. Dediler ki lutf edüb bize duâ' eyleye, düş-

◗ 148 b meni kahr edevüz yâhud dönüb gide, dediler. Çelebi ◗ eydür:

– Ey Karamanoğlu! Timur Allah te'âlânın âteşidir. Her kim karşu tursa şöyle-kim nâm ve nişânı kalmaya. Eger benden duâ' dilersen, cümle tevâbi'in alub Bolğâra Tâğına çıkın dedi. Hudânın işine kimse karışmaz dedi. Karamanoğlu Mehemmed Hân Çelebi'nin dizin öpüb taşra çıkub cümle tevâbi'in alub Lârende'ye geldi. Cümle rızkın ve mâlin alub Ermenâk'e gitdi. Lârende şehrinde yigirmi âdem kalmadı. Ez-in-cânib, Saruhân, İbn Aydın, İbn Menteşa, İbn Hamîd, İbn Eşref, Timur Hânın önüne düşüb Bursa'ya doğru gitdi. Ez-in-cânib, Bâyezid Hân duyub yetmiş bin er ile cenge hâzır oldu.

Râvi eydür: Birbirine buluşmağa dört konak yer kalduğu vaktin bir mektûb yazub Şeyh Hasan Kendî ile gönderdi. Şeyh gelüb 'Osmânoğlu'nun divânına girüb mektûbu Bâyezid Hâna sundu. Açub defterdâr Ya'kub Efendi okudu. Demiş ki: 'askerimin şerrinden diyârını saklayasın ve 'ammim oğlunu gönderesin ve beş beg gelüb senden şekvâ eylediler. Kılıcları ile feth eyledikleri diyârlarını ellerinden almışsız. Bu begler ile

◗ 149 a barışub ◗ diyârlarını veresin. Ben dahi dönüb diyârıma gidem demiş. 'Osmânoğlu mektûbu pâre pâre eyledi. Andan sonra Şeyh Hasan gelüb mâcerâyı haber verdi. Elhâsıl-ı kelâm, kıssa meşhûrdur. Gelüb Bâyezid Hânı helâk edüb Bursa'yı zabt eyledi. Ol gelüb Aydın ilinde kışladı. Aydın'a Aydın'ı, Saruhân'a Saruhân, Hamîd'e Hamîd'i hep yerlü yerine beg eyledi. Timur evvelbahârda geçüb Konya'ya 'azm eyledi. Ez-in-cânib, Karamanoğlu Mehemmed Hân cümle diyârın Taş-ili'ne geçirüb kendüsi gelüb Konya'da karâr eyledi. Didebân haber getürdü ki Timur demiş ki:

– Karamanoğlu beni istikbâl etmedi. Varub Konya'yı ve Lârende'yi harâb edeyim, demiş. Karamanoğlu gelüb yigirmi altı bin er ile Hazret-i Mevlânâ oğluna buluşdu. Dedi ki:

– Ey Çelebi! Himmet koş, bizimle birlige. Bu şehrin üstüne getürmeyim, dedi.

Çelebi eydür:

– Bu şehri ânın elinden evliyâlar halâs eder dedi. Ammâ Timur'un cengine varma. Eger varırsan ardından var, çok şikâr alursun dedi.

Mehemmed Hân eydür:

– Çeleng rümuzun bildinüz mi, dedi.

Râvi eydür: Timur'un otâğı Konya önüne kondu. ◗ Karamanoğlu göçüb Eregli üstüne gitdi. Otuz altı bin er cem' edüb hâzır baş oldu. ◗ 149 b

Râvi eydür: Timur Konya'da üç gün oturdu. Bir gice bir vak'a gördü: Hazret-i Mevlânâ Kubbesinden kırk âdem gelüb birisi tâcın alub, birisi mührün alub, birisi kılıcın alub, birisi kösün önüne alub şöyle çaldı ki hep dediler ol gice yedi bin âdem helâk oldu. Sabâhın uyanub kılıcın ufnuk buldu, mührün bulmadı. Emr eyledi, hemân göçüb gitdiler. Her konakda iki bin âdem helâk olurdu. Her-giz ardınca bakmazdı. 'Azm-i Horâsân edüb gitdi. Ez-in-cânib, Karamanoğlu Mehemmed Hân Sivas'a varınca erişüb ardın alub çok âdemin kırdı, ağırlığın aldı.

Râvi eydür: Timur Hâna begleri 'arz eylediler ki:

– Karaman'oğlu Mehemmed Hân cümle hazineni aldı, otuz bin âdemin kırdı. Timur cevâb verdi ki: İlerü giden kurtulur dedi. Tâ Horâsan'a varınca ardına bakmadı dediler. Biz gene kıssa-ı Karaman'a geldik. Mehemmed Hân çok hazine yağmâ edüb Lârende'ye geldi. 'ayş ü 'işrete başladı. Ez-in-cânib, Bâyezid Hânın yerine oğlu Mehemmed Begi şâh eylediler. Kardaşıyla ◗ Rumeli'ne cenge gitdi. Varub karındaşını helâk eyledi. Cümle Bâyezid Hânın mülkini zabt eyledi. Pederinin yerine şâh oldu. ◗ 150 a

Râvi eydür: Karamanoğlu oğlu Mehemmed Hân gelüb Lârende'de 'ayş ü safâya başladı. Bir gün Karaman begleri ile oturub musâhabet ederken bir kimesne gelüb bir mektûb sundu. Süleymân Pâşâ okudu. Demiş ki: Ben Gölhisâr dizdârı Yusuf'um. Sen ki Mehemmed Hân ibn 'Alâüddin'sin. Ma'lûm ola ki Antâliyye Hisârının hâkimi yokdur. Cümle kavmi hisârı sana verdiler. Gelüb zabt edesin demiş. Mehemmed Hân mektûbu görüb şâd oldu. Yigirmi altı bin er ile Lârende'den kalkub Begşehri'ne geldiler. Andan geçüb Gölhisâr'a geldiler. Kavmi istikbâl edüb Mehemmed Hân kondu. Yigirmi gün sâkin oldu. Bir mektûb yazub Antâliyye'ye gönderdi. Mektûb Antâliyye dizdârına sundular. Açub okudu. Demiş ki: Sen ki Antâliyye dizdârısın. Ma'lûmdur ki dedem Karaman almışdır, Antâliyye'yi Frenk elinden. Nice zamân bizim zabtımızda olmuşdur. Yine miftâhı bize gönderesiz demiş. Dizdâr miftâhı vermedi. Zirâ murâdı bu idi ki kal'ayı ◗ ken- ◗ 150 b

düsi zabt ede. Teke beglerinden kimse kalmamış idi. Timur cenginde gitmişdi. Ol mahalde ʿOsmanlı'nın nâm ve nişânı yokdu. Karamanoğlu'nun diyârı uzakdır, bir iki bekler de kalkub gider, deyü kapuları bağladı. Ceng tedârikin gördü. Dizdâra mektûb ile giden beg gelüb Mehemmed Hâna dizdâr kal'ayı vermedügün dedi. Mehemmed Hân gazaba gelüb kal'a üstüne yigirmi bir gün muhkem ceng etdiler. Lâinin adına Ahi Murâd derlerdi. Cenge tâkat getürmeyüb zebûn oldu, amân diledi. Kapuyu açdılar. Meger mel'ûnun murâdı hîle idi. Mehemmed Hân begleri ile kapunun önüne geldi. Bir tob hâzır eylemiş idi. Mehemmed Hânı nişâna alub atdı. Tob dokunub şehid oldu. Karaman begleri Mehemmed Hân şehid olduğun görüb geçüb Lârende'ye geldiler. Mehemmed Hânı defn etdiler. Kırk gün mâtem edüb andan sonra divân edüb İbrâhim Hânı şâh kıldılar. Dört karındaş idi. Biri İshak, biri Halil, biri ʿAlâüddin idi. Biri İbrâhim Hân. Cümlesinden büyük idi.

◗ 151 a Anı şâh eylediler. ʿAmmüsi Dâvud Bege Kayseriyye'yi ◗ verdi ve Orhân Bege Begşehri'n verdi, Ya'kub'a Ermenâk'i verdi, Halil'e Aksarây'ı verdi. ʿAmmüsi ʿAli Bege ve Mahmud Pâşâya Akşehr'i verdi. Hızır Bege Nigde'yi verdi. İsma'il'e Anduğ kal'asın verdi. Oğuzoğlu'na Silifke'yi verdi. Emirşâh'a Mut'u verdi. Hacı Mustafa'ya Gülnâr'ı, Bozdoğanoğlu Mehemmed'e Kelender'i verdi. ʿÂşık Mukbil'e Ma'muriyye'yi verdi. Kasım Bege İshaklu'yu verdi. Bayındır'a Ilğın'ı verdi. Muhkem ʿadâlet edüb bâc ve harâcı kaldırdı.

Râvi eydür: Orhân Beg bir gün altı yüz er ile ılğâr edüb sabâh namâzında ʿAntaliyye kal'asının kapusuna pusu edüb kapu açılduğu gibi içerü girüb namâzda dizdârı dutup boğazına kendir dakub yedege alub yağmâya mukayyed olmayub dizdâr lâîni alub Lârende'ye getürdü. İbrâhim Hân görüb şâd oldu. Emr eyledi, pâre pâre kıldılar. İbrâhim Hân kâh Konya'da kâh Lârende(de) sâkin oldu.

Râvi eydür: Timur gitdikden sonra iki yıl diyâr-ı ʿOsmân hâli kaldı. İki yıldan sonra oğlu Mehemmed Beg zuhûr edüb dördüncü yılda

◗ 151 b Rumili'ne geçüb karındaşını helâk eyledi. Yedinci yıl(a)dek ◗ pederinden kalan diyârı güc ile ele getürdü. Sekizinci yıl Aydın ve Saruhân ve Hamîd ve Menteşa oğulları cenge başladı ve Germiyân diyârını almağa başladı. Ez-in-cânib, ʿAlâüddin Şâhın Şâmlı beglerinden Melik Nâsır ile ceng edüb sulh olmuşlar idi. Oğlu Tavilî Hasan yigirmi bin cündî Nigde önüne gelince yağmâ eyledi. İbrâhim Hân tuyub otuz bin er cem' eyledi. Hoca Pâşâyı Mahmud Pâşâyı, Orhân Begi serdâr edüb yigirmi bin Gülnâr Bolğâr Turğûd ʿaskerin cenge gönderdi. Ez-in-cânib, Germiyânoğlu, Saruhânoğlu, Aydınoğlu yardım istediler. İbrâ-

him Beg karındaşı 'Alâüddin Begi serdâr edüb on bin er ile Germiyânoğlu'na yardım gönderdi ve Orhân Beg gelüb Şâmlı ile Nigde ovasında ceng eyledi. Ez-in-cânib, İbrâhim Hân yedi bin süvâr ile pulâda gark olub Kökezoğlu'n Zülkaadiroğlu'na gönderdi. Zülkaadiroğlu on bin yardımcı verdi. Kökezoğlu on bin er ile gelmekde. Ez-in-cânib, Şâm 'askeri ile Orhân Beg yigirmi gün ceng edüb Şâmlı yegin gelüb Karaman 'askerin ◗ sıdılar. Orhân Beg şehid oldu. 'asker kaçub giderken yedi bin er ile İbrâhim Hân erişdi. 'Ammüsi Orhân şehid olduğun duyub dönüb yigirmi dört bin er dahi cem' edüb Şâmlı'ya mukabil erişüb yedi gün muhkem ceng eyledi. Bir gice Zülkaadiroğlu 'askeriyle Kökezoğlu erişüb Şâmlı'yı şebîhûn eyledi. Ol gice Şâm 'askeri şöyle sındı ki kaçmağa başladı. 'Amik ovasına varınca muhkem ceng eylediler. Haleb Begi Çerkez 'askerin cem' edüb 'Amik sahrâsına erişüb yedi gün ceng eylediler. Yahşi Beg ve Zülkaadiroğlu, iki şâhın mâbeynin sulh edüb Haleb begi İbrâhim Hâna kız verüb alub Haleb'e geldiler. Kırk gün ziyâfet eyledi. 'Ahd ü amân eyledi, dosta dost düşmâna düşmân olalar. Andan sonra Kızılboğa on bin Çerkez 'askeri ile önüne düşüb Şâm-ı şerîfe gelüb sulh edüb toksan gün sâkin oldular. Cümle peygamberleri ziyâret edüb andan sonra geçüb otuz yedi bin er ile Kudüs-i şerîfe gelüb ziyâret kıldılar. Andan dahi geçüb Hâmus'da yigirmi gün oturub Kızılboğa'yı diyârına gönderüb At(a)na'ya gelüb Tarsus'u ◗ Atana'yı Yahşi Hâna verüb Zülkaadiroğlu'n alub Lârende'ye geldiler. Ezin-câ-nib, İbrâhim Hân küçük karındaşı 'Alâüddin Begi on bin 'asker ile Turğûdoğlu'n bile-koşub Germiyânoğlu'na yardım göndermiş idi. 'Alâüddin Beg kona göçe Seyyidgâzi'ye gelüb bir iki gün sâkin oldular. Meger 'Osmânoğlu, Hamîd diyârına cenge gitmiş idi. Veziri Lutfî Pâşâ gelüb Akşehr'i yağmâ edüb dönüb Karahisâr'a giderken Turğûdoğlu duyub gelüb 'Alâüddin'e haber verdi. 'Alâüddin Beg yigirmi iki yaşında bir nev-civân idi. Civânlık gururu ile 'asker çeküb ardından erişüb 'asker-i 'Osmân'ı dağıdub Lutfî Pâşâyı dutub katl eyledi. Gelüb Karahisâr'ı gaaret eyledi. On bin er ile konub Germiyânoğlu'na haber gönderdi. Meger Demirtaş Borlu'da yedi bin er ile sâkin idi. Katı pîr idi. 'Osmânoğlu, Kara Halil'i on bin er ile 'Alâ'üddin üstüne gönderüb ez-in-cânib, 'Alâüddin, Turğûdoğlu'na eydür:

– Demirtaş eski düşmenimizdir. Tiz 'asker cem' eyle ola ki ele getürevüz, deyüb hemân 'asker cem' edüb küçek zamânda İbn Eşref erişüb şehzâdeye bulşub dedi ki:

◗ – Ne tursun, on üç bin er ile Kara Halil geliyor, dedi. Hemân 'Alâüddin Beg on dört bin er ile süvâr olub Turğûd, İbn Eşref(i) alub

◗ 152 a

◗ 152 b

◗ 153 a

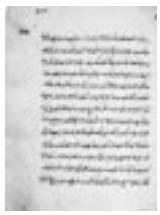

Şuhûd öñünde buluşub muhkem ceng eylediler. Bir gün bir gice ceng eylediler. ʿAlâüddin atın sürüb Kara Halil'in üstüne varub ok atub atın öldürdü. Atı yıkılub kalkmayub bir ok dahi kendüye urub helâk eyledi. Kerim Kulu derler bir kethüdâsı var idi. ʿasker süvâr olub cenge başladı. Ez-in-cânib, İbrâhim Hân karındaşı ʿAlâüddin'den haber gelmeyüb karındaşı İshak'ı ve Hoca Pâşâyı sekiz bin er ile gönderdi. İshak Beg kona göçe Karahisâr'a geldi. Meger Demirtaş dört bin er ile gelüb Karahisar'a konmuş idi, gice erişüb ʿAlâüddin'i şebîhûn ede. İshak Beg râst gelüb ʿaskerin dağıdub mecâl vermeyüb Demirtaş'ı bağlayub ʿAlâüddin'den haber alub hemân göçüb Şuhûd'a erişdi. Gördü ki ʿAlâüddin, ʿOsmân ʿaskeri ile muhkem ceng eder. İshak Beg erişüb ʿOsmân'ı ortaya aldılar. Bir fasl ceng kıldılar. ʿOsmân ʿaskeri sınub ʿAlâüddin Beg ve

◗ 153 b İshak Beg ve Hoca Pâşâ ve Turğûdoğlu ◗ ve İbn Eşref ve Hamîdoğlu gelüb Karahisâr'ı zabt edüb İbrâhim Hâna mektûb gönderdiler. Ez-in-cânib, Germiyânoğlu ve ʿOsmânoğlu ile sulh olub cengden ferâğât eylediler. Mehemmed Bege bir gün haber erişdi ki:

– Ne tursun? Karamanoğlu ʿAlâüddin gelüb Karahisâr'ı zabt eyledi. Lutfî Pâşâyı ve Kara Halil'i helâk eyledi ve Demirtaş'ı habs eyledi deyü hemân kırk bin er cem' edüb menzil be menzil gelmege başladı. Ez-in-cânib, ʿAlâüddin'e haber erişdi ki ʿOsmânoğlu geliyor, dediler. Hemân ʿAlâüddin Beg yigirmi dört bin er ile karşu varub mukabil muhkem ceng eyledi, yedi gün. Bir seher ʿAlâüddin Beg atına süvâr olub İshak Beg ile vedâʾ edüb cenge girdi. Yigirmi üç baş kesdi. Kırk bin er ile ʿOsmânoğlu'n çevirüb Karamanoğlu ʿaskerin ortaya aldı. ʿAlâüddin ceng ederken ʿOsmânoğlu'nun ʿalemi dibine geldi. Üstüne çok âdem çıkdı, yıkmadılar. ʿÂkibet atın süñüleldiler ʿAlâüddin'i yıkub bağladılar. ʿOsmânoğlu'nun öñünde başın kesüb ol nev-civânı şehid eylediler. Andan sonra Karaman ʿaskeri kaçub Akşehr'e geldiler. ʿOsmânoğlu Egridir'e on bin

◗ 154 a er ile Mesih Pâşâyı koyub kendüsü Ahmed Pâşâyı ◗ bile-alub Akşehr'e geldi. Cenge başladılar. Ez-in-cânib, İbrâhim Hân karındaşı ʿAlâüddin'in helâkin duyub ʿAmmüsi Dâvud Begi Kayseriyye ʿaskeri ile Akşehr'e gönderüb Dâvud Beg gelüb erişdi. İshak Beg Dâvud Begin geldügün duyub şehrden taşra çıkdı cenge başladı. Ez-in-cânib, İbrâhim Hân Lârende'de Süleymân Pâşâyı koyub Konya'ya gelüb Hazret-i Mevlânâ'yı ziyâret eyleyüb kurbânlar kesüb andan sonra on bin Bolğâr ve Gülnâr ʿaskeri ile kendüsü sûret tebdil edüb Begşehri'ne geldi. Dulkaadiroğlu ile Kökezoğlu'n bile-alub on sekiz bin er cem' edüb Karaağac'a geldiler. Ez-in-cânib, Mesih Pâşâya haber erişdi ki üstüne Karamanoğlu geliyürür deyü. Mesih Pâşâ mukabil erişüb Egirdir öñünde üç gün muhkem ceng kıldılar. He-

mân İbrâhim Hân iki ʿasker ceng ederken suret degişüb bir ʿOsmânlı çâvuşun şekline girüb bin yigit alub Hamîd'i alub Mahmud Pâşâyı ve Kökezoğlu'n ve Dulkaadiroğlu'n ʿaskerde koyub kendüsi bin yigit ile Karahisâr tarafından gelür gibi ʿOsmân ʿaskerine karışub gelmege başladı. Mesih Pâşâ ʿasker geldügün görüb yardımcı sanub birkaç fersah yer ◗ istikbâl edüb alub ʿalem dibine getürdü. Hemân İbrâhim Hân Hamîdoğlu'na işâret eyledi. Hamîdoğlu bin yigit ile Mesih Pâşâyı tutub katl eyledi. ʿOsmân ʿaskeri ol hâli görüb sınub kaçdılar. İbrâhim gelüb Egridir önüne kondu. Yigirmi gün sâkin oldu. Hamîd diyârın gene Hamîdoğlu'na verdi. Kendüsü yigirmi iki bin ʿasker ile göçüb Karahisâr'a geldi. Ez-in-cânib, ʿOsmânoğlu Dâvud Beg ve İshak Beg ve Turğûdoğlu ile yigirmi yedi gün ceng eyledi. Karaman ʿaskeri sınub şehre düşdüler. Bir ay dahi şehrde ceng kıldılar. Ammâ muhkem zebûn oldular. Ez-in-cânib, İbrâhim Hân Karahisâr'da sâkin olub Kökezoğlu'n sekiz bin er ile Akşehr'e gönderdi. Kökezoğlu bir gice Akşehr'e gelüb Karaman ʿaskerin zebûn görüb ʿOsmânoğlu'n şebîhûn eyledi. Sabâha dek muhkem ceng eylediler. Sabâh olub ʿOsmanlı Karamanlı teşhıs olub İshak Beg ve Turğûdoğlu, Hoca Pâşâ ve Mahmud Pâşâ ve Kosunoğlu şehrden taşra çıkub yardım geldügün bilüb üç gün muhkem ceng eylediler. Âdem gövdesiyle sahrâ toldu. Yedi gün'azim ceng kıldılar. Ez-in-cânib ◗ Dulkaadiroğlu ve İbrâhim Hân yigirmi altı bin Karaman ʿaskeri Karahisâr'dan göçüb Sultân Tâğı'nın dibinden geçüb İshaklu'ya geldiler. Gördüler ki ʿOsmanlı ile Karamanlı şöyle ceng ederler ki sahrâ kızıl kan ile boyanmış. Kılıc yıldırım gibi şu'le verür, ok yağmur gibi yağar, Bolğâr ʿaskerinin sapân taşı tüfeng gibi işler. İbrâhim Hân emr eyledi. Tekbîr getürüb yürüdüler. Yigirmi gün inüb binüb ceng kıldılar. ʿOsmân ʿaskeri tâkat getüremeyüb tağıldılar. ʿOsmânoğlu Karahisâr'a gelüb vezirlerin koyub kendüsü Bursa'ya gitdi. Etrâfa mektûblar salub altmış bin er cem' eyledi. Ez-in-cânib, Sultân İbrâhim Konya'ya gelüb etrâfa âdemler salub kırk altı bin er cem' eyledi. On bin er ile Kasım Begi ve İshak Begi Kökezoğlu'nu İshaklu'da kodu. Bir yıl ceng eylemeyüb sâkin oldular. Evvelbahâr olunca İbrâhim Hân Karaman beglerin cem' edüb Akşehr'e geldi. Ez-in-cânib, ʿOsmânoğlu altmış bin er ile Karahisâr'a geldi. Şeyh Yahyâ, Mevlânâ Şemseddin, Mevlânâ Nizâmeddin cümle ʿulemâ ve fuzâlâ müftî, vâʾiz üç yüz kişi olub Germiyânoğlu'n ◗ Dulkaadiroğlu'n önlerine düşüb bu iki şâhı barışdırdılar. Kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husûmet eylediler. Şimdin gerü dosta dost düşmâna düşmân olalar. Bâyezid Hânın kızı vâr idi. İbrâhim Hâna verdiler. Germiyânoğlu'nu ʿOsmânoğlu'n vekil edüb Dulkaadiroğlu'nu Karamanoğlu'na vekil edüb gelüb gene sınur bağladılar.

◗ 154 b

◗ 155 a

◗ 155 b

Râvi eydür: Karamanoğlu Mehemmed Hân ile Yıldırım yigirmi yedi kerre muhkem ceng kıldılar, birbirin almadılar. Âhir sınur kesmişler idi. Ol sınura gene kayil olub dönüb İshak Begi Akşehr'e koyub Âmüsi Ya'kub Begi Kayseriyye'ye salub İbrâhim Hân Konya'ya 'imâret yapdı. Andan Lârende'ye gelüb bir 'imâret yapdı.

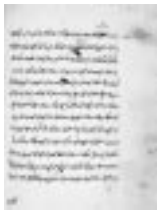
Râvi eydür: İbrâhim Hânın tekyesi ve câmi', hânkah, 'imâret, köprüsü ve hânları cümle altmış dört dânedir. Hayrâtı bî-nihâyedir. Hem kendüsü ehl-i tevhiddir. Tabaka-i evliyâda kutb makaamına vâsıl olmuş idi. İmâmına bir gün:

– Evvel Tekbîrde Kâ'betullâh sana aşikâre olur mu, dedi. Bana iki Tekbîrde ancak olur deyü suâl edüb imâmı dahi dedi ki: Sultânım, hazretünüzde saltanat da'vâsı olmağın evvel Tekbîrde ◗ mâni' olur. Deyü cevâb vermişdir ve hem musallâda her gice kırk bin kudret kandili yanar görmez misin? Diyen İbrâhim Hândır. Elli bir yıl diyâr-ı Karaman'a sultân olmuşdur, hutbe ve sikke okunmuşdur. Düşmândan bir kimesneye il vermemişdir. Zamânında Karaman halkı muhkem hutûr eylemişdir. Osmânoğlu kızından yedi oğlu olmuşdur. Büyük oğlu Kasım Begdir. Birisi İshak ve birisi 'Alâüddin birisi Halil ve birisi Pîr Ahmed Beg ve birisi Ya'kub ve birisi Kücek Mustafa'dır.

◗ 156 a

Râvi eydür: 'Osmânoğlu ile İbrâhim Hân zamânında muhkem muhabbet üzre olmuşlardır. Nasûh Beg, kızı oğludur. Ammâ muhkem severdi. Canbâz derler bir defterdârı vâr idi. Kızını âna vermiş idi. Nasûh Beg andan olmuşdur. Elhâsıl-ı kelâm, İbrâhim Hân hasde oldu. Bildi ki sefer zamânı yakındır. Oğulların başına cem' edüb Kasım Beg sâhib-i rây olmağla mühr-i saltanatı âna teslim edüb 'Alâüddin'e İç-il'i verüb Halil'e Ermenâk'i verüb İshak'a Akşehr'i verdi. Ya'kub'a Aksarây'ı verdi. Mîr Musâ derler 'ammüsi vâr idi. Kayseriyye'yi âna verdi. Küccek Mustafa'ya Begşehri'n ◗ verüb Hızır Beg'e (Pîr Ahmed'e) Tarsus'u verdi. 'Ali Bege İshaklu'yu, Hoca Pâşâya Nigde'yi, Mahmud Pâşâya Anduğ kal'asın hatta vasiyyet eyledi ki:

◗ 156 b

– Benim zamânıma gelince 'Osmânoğulları benden korkarlardı, bizim anlarun üstüne galebemiz var idi. Şimdin sonra anlar bize galebe eder. Müdârâ edesiz dedi. Sultân Mehemmed'e bir mektûb yazub gönderdi ki:

– Lûtf edüb benim oğullaruma ri'âyet edüb hasm yerine komayasız dedi. Hattâ Sultân Mehemmed dahi bir zamân ri'âyet eyledi.

Râvi eydür: İbrâhim Hânın vefâtına iki 'illet yazar. Birisi bu ki Sultân Mehemmed İstenbul'u feth eyledügü yılda vefât eyledi. Bir veziri vâr idi Ahmed Pâşâ derler. İbrâhim Hân Ahmed Pâşâyı İstanbul'a mübârek-bâda gönderdi. Ahmed Pâşâ varub İstanbul'da üç ay sâkin olub İb-

râhim Begin mübârek bâd mektûbun verdi. Bir gün Sultân Mehemmed Ahmed Pâşâyı tenhâ çağırub bir mıkdâr zehr verdi. Dedi ki:

– Eger Karamanoğlu İbrâhim Hâna verüb helâk edersen diyâr-ı Karaman'ı sana edivereyin dedi. Vezir-i bî-din zehri alub Lârende'ye ◗ geldi. Meger son güz ayı idi. Akşehr'den bir mıkdârca yaş üzüm alub geldi. Ol zehri bir salkım üzümün içine zarâfetle işledi. Bir tabaka gayri üzüm koyub İbrâhim Hânın önüne götürdü. İbrâhim Hân üzümü görüb tâze üzüm hoş gelüb yedi. Dahi var mı deyü suâl eyledi. Vardır deyüb vezir-i lâîn zehrli üzümü götürüb İbrâhim Hân alub yedi. Fi'l-hâl zehr kâr edüb yıkıldı. Alub sarâyına götürdüler. Yigirmi altı gün yatdı. Andan sonra vefât eyledi. Bir rivâyetde kendü eceliyle vefât etmişdir. 'Osmanlı zehr verdügü oğlu Kasım Beg der. ◗ 157 a

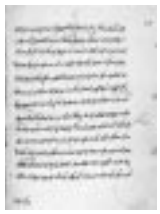
Râvi eydür: Zehr verdüğü sâ'at kaçub İstanbul'a gidüb Sultân Mehemmed buyurdu, asakodular. Dediler ki hayrın olsa sultânına olurdu. Elhâsıl-ı kelâm, Karaman'a Kasım Begi şâh eylediler. Her bir karındaşı bir vilâyetde hâkim oldu. Ammâ hutbe ve sikke Kasım nâmına okunurdu. Sekiz yıl hâlisce sâkin oldular. Bir gün İshak ile Halil mâbeynine 'adavet düşdü. İkisi de 'asker çeküb Ermedsun öñünde ceng eylediler. Yedi günden sonra İshak Halil'i dutub katl eyledi. Gelüb Ermenâk hisârın ◗ aldı. Cümle İç-il ve Gülnâr ve Ma'muriyye, Silifke ve MutTarsus'a varınca zabt edüb hutbe ve sikke okutdu. Bu fesâd küccek Mustafa'nındır. İshak ile Küccek Mustafa, Beg şehri'n alub Gülnâr ve Bolğâr ve Silifke ve Varsak tâifesin cem' edüb Lârende'ye gelüb ceng kıldılar. Kasım Beg sınub Konya'ya gelüb İstanbul'a mektûb gönderdi, yardım istedi. Sultân Mehemmed yigirmi bin âdem gönderdi, Ahmed Pâşâ ile Mâbeyinlerin sulh eyledi. Yarısın Kasım Beg zabt edüb ve yarısın İshak Beg zabt ede. Küccek Mustafa'ya Aksarây'ı verdiler. Cengden fâriğ olub üç yıl sâkin oldular. ◗ 157 b

Râvi eydür: Engürü'yi Hüsrev Beg derler 'Osmânlı beglerinden bir beg zabt ederdi. Haymana ucundan Mustafa ile hasm olmuşlar idi. Küccek Mustafa fırsat gözlerdi. Bir gün Turğûd ile sekiz bin yigit alub Engüri'yi basub Hüsrev'i helâk eyleyüb Engüri'yi zabt eyledi. Sultân Mehemmed kıssayı duyub Konya'ya Kasım Bege mektûb gönderdi. Demiş ki: İbrâhim Hân bana mektûb gönderdi. Demiş ki sizinle akrabalık da'vâmuz vardır ve hem benim dedem Karaman ibn 'Alâüddin senin pederin 'Osmân'ın şâh olmasına sebeb oldu. Tabl 'alem verdi. ◗ Sen dahi eylige eylik edüb benim diyâruma tama' edüb oğullarım incitmeyesin. Lûtfedesin demiş. Biz dahi âna ri'âyeten sizi incitmedik. Şimdiden sonra vaktinüze hâzır olasız. Yâhud Kücek Mustafa'yı dutub gönderesiz, ◗ 158 a

demiş. Kasım tutub göndermek murâd eyledi. Mustafa kaçub Lârende'ye İshak Bege geldi. İshak otuz bin er cem' edüb cenge hâzır oldu. Begşehri'ne geldi. Kasım Beg mektûb yazub olmuşuna göre Sultân Mehemmed'e i'lâm etdi. Sultân Mehemmed kırk bin er ile Mesih Pâşâyı gönderdi. Karahisâr'a gelüb kondular. Ez-in-cânib, İshak Beg otuz bin er ile Teke diyârına uğrayub Teke beylerinden yedi bin er alub Karahisâr önüne gelüb 'Osmân 'askeri ile muhkem ceng eylediler. 'Osmân 'askeri sınub Karahisâr'a düşdüler. Ahvâli Sultân Mehemmed'e 'arz eylediler. Ez-in-cânib, Kasım Beg yigirmi bin er ile erişüb gice şebîhûn edüb hikmet-i Rabbânî Kücek Mustafa'yı tutub habs eyledi. İshak kaçub Turğûdili'ne gitdi. Cümle Karaman 'askeri Kasım Beg yanına cem' oldular. Kücek Mustafa'yı İstanbul'a habs ile Sultân Mehemmed'e gön-

◗ 158 b derdi. Sultân Mehemmed Kasım Begin karındaşını ◗ tutub gönderdigine şâd oldu. Kücek Mustafa'yı azâd edüb Rum-ili'nde bir sancak verüb serhadde tabl 'alem verdi. Ez-in-cânib, İshak Beg Dulkaadirli'den yardım alub gelüb Lârende üstüne Kasım Beg ile altmış gün ceng eyledi. Sonra İshak Beg sınub kaçub Şâm'a düşdü. Şâm begi ri'âyet edüb anda kaldı. Sonra Şâmlı yardım verüb gene gelüb muhkem ceng eylediler. Karamanîler yegin gelüb Şâmlı kaçub İshak Beg Varsak tâifesinin arasına düşdü. Anda tutub helâk eylediler. Cümle diyâr-ı Karaman'ı Kasım Beg zabt eyledi. Yedi yıl hükm-i hükümet eyledi. 'Osmân ile Kasım Begin cengine sebeb bu oldu ki Kücek Mustafa, kıral ile âşinâ olub 'ahd ederler ki benim karındaşım Karaman şâhıdır. Kırk bin 'askere mâlikdir. Mektûb gönderelüm, karındaşım ol cânibden yürüsün, biz seninle bu cânibden yüryelüm dedi. Bu 'ahd üzre bir mektûb yazub Karaman'a gönderdi. Yolda tutub mektûbu Sultan Mehemmed(e) 'arz eylediler. Dahi bu oldu ki bir beglerbegisi Kâ'be'ye giderken Karaman

◗ 159 a sınurundan gice geçüb giderken Turğûdoğlu râst gelüb ◗ ceng eylediler. Çok âdem helâk eylediler. Vezir dönüb İstanbul'a geldi. Karamanoğlu Kasım Begden şekvâ eyledi. Sultân Mehemmed sefer çağrub kırk bin sipâhi cem' eyledi. Hersekoğlu Gedik Ahmed Pâşâyı serdâr eyledi. Diyâr-ı Karaman'a cenge gönderdi. Gelüb Karahisâr'a konub Kasım Bege elçi gönderdi. İlçi mâbeyinlerine gelüb gidüb sulh edemediler. 'Âkıbet Kasım Beg Karaman ve Kayseri ve Begşehri ve Nigde 'askerin Bolğâr ve Gülnâr ve Silifke ve Ma'mûriyye ve İç-il 'askerin cümle kırk dört bin er cem' edüb Konya'ya Hazret-i Mevlânâ'yı ziyâret eyledi, kurbân kesdi. Andan göçüb Akşehr'e geldi. Bir mektûb yazub Kökezoğlu ve Oğuzoğlu ile gönderdi. Kökezoğlu divâna girüb mektûbu Gedik Ahmed Pâşâya sundu. Gedik Pâşâ okudu. Demiş ki:

– Evvelâ Müselmân Müselmâna kılıc çeker mi? Ve Allah'un buyruğu mudur yâhud peygamberin kavli midir? Evvelâ eyledikleri isnâddan benim haberim yokdur dedi. Lâyık mıdır ki re'âyı harâb edevüz, demiş. Gedik Ahmed Pâşâ Sultân Mehemmed'e 'arz eyledi. Cümle 'ulemâ bir yere gelüb bu cengi ma'kul görmediler. Sultân Mehemmed haber gönderdi ki Konya'yı bana versin sulh ◗ olub cengden ferâğât edelüm deyü Kasım Bege mektûb gönderdi. Kökezoğlu gelüb mektûbu Kasım Bege verdi. Kasım Beg mektûbu okuyub mefhûmun bildiler. Karaman begleri dediler ki Konya gibi şehri vermeden ölünce ceng eylemek yekdir, dediler. Hemân ol gice 'askeri dört bölüb bir bölügüne serdâr Kökezoğlu'n ve Turğûdoğlu'n eyledi ve bölügüne Kosunoğlu'n ve Kayaoğlu 'Ali Begi eyledi ve bir bölügüne Hızır Begi, Emirşâh'ı serdâr eyledi. Bir bölügüne kendüsi ve karındaşları ve Karaman begleri cümle süvâr olub nısfü'l-leylîde düşmene yakın erişüb şebîhûn eylediler. Dört tarafdan 'asker-i 'Osmân'ı ihâta edüb eyle ceng kıldılar ki dört bin âdem toprağa düşdü. Gedik Ahmed Pâşâya dört yerde yâre erişüb cümlesi sınub kaçdılar. Karamanoğlu dönüb Konya'ya geldi. Ez-in-cânib, Gedik Ahmed Pâşâ yigirmi bin er ile kaçub sultâna mektûb gönderüb yigirmi bin er ile ılğâr edüb Kayseriyye'ye gelüb gaafil, kimse bilmeyüb bir sabâh kapu açılınca içerü girüb şehri zabt eyledi. Karaman begleri tağılub Konya'ya gelüb ahvâli haber verdiler. Kasım Beg otuz bin er ile Kayseriyye'ye gelüb iki çeri mukabil olub yedi gün ceng ◗ eylediler. Mehemmed Hân otuz bin er gönderüb cengde iken gelüb erişüb muhkem ceng kıldılar. Karaman 'askeri sınub kaçub Konya'ya geldiler. Bir yıl ceng eylemeyüb sâkin oldular. Evvelbahâr olunca Gedik Ahmed Pâşâ kırk bin er ile Konya'ya geldiler. Hisârı çevrüb cenge başladılar. Karamanoğlu otuz bin er ile Lârende'den göçüb bir gice Konya'ya erişüb iki 'asker karışub muhkem ceng eylediler, kırk üç gün. Dördüncü gün 'Osmân 'askeri sınub Karahisâr'a geldiler. Anda kışladılar. Evvelbahâr olunca altmış bin er ile Konya üstüne gelüb yigirmi altı gün ceng eylediler. Karaman 'askeri sınub Lârende'ye gitdiler. Gedik Ahmed Pâşâ Konya'yı zabt edüb iç kal'ayı ma'mur eyledi. İki yıl sâkin oldu. Üçüncü yıl altmış bin er ile Lârende'ye gelüb muhkem ceng eyledi. Almayub Konya'ya geldi. Ol yıl Karamanoğlu Kasım Beg cümle rızkın mâlin alub ve tevâbi'ini alub Ermenâk'e gitdiler. Evvelbahâr olunca Gedik Ahmed Pâşâ Lârende'ye gelüb ceng kıldılar. Dört yıl ceng eylediler. Beşinci yıl Lârende'yi zabt eyledi. Dört bin kul yazub Mesih Pâşâyı anda kodular. Kış olunca şehr halkı ◗ tuğyân edüb Mesih Pâşâyı bir gün Cuma'ya giderken dört bin kul ile taşa dutub Mesih Pâşâyı helâk kırdılar. Karamanoğlu'na haber gönderdiler. Karamanoğlu gelüb şehri zabt eyledi. Cümle Varsak tâifesi gelüb

◗ 159 b

◗ 160 a

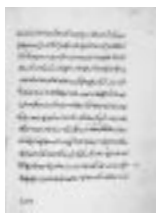

◗ 160 b

Aksarây kavmi gelüb Turğud'u ve Kökez'i serdâr eylediler. Yigirmi bin mıkdârı âdem ile gelüb Konya'yı zabt eylediler. Ez-in-cânib, Sultân Mehemmed kıssayı duyub evvelbahâr kendüsü altmış bin er ile sürüb Konya'ya gelüb andan göçüb Lârende'ye gelüb Kökezoğlu ve Turğûdoğlu karşu çıkub yigirmi bin er ile Karatâğ dibinde karşu varub şöyle ceng eylediler ki yedi gün yol vermediler. Sekizinci gün on yedi bin Bolğâr ve Gülnâr Varsak 'askeri ile Karamanoğlu Kasım Beg erişüb dört bin Silifke 'askeri ile Oğuzoğlu erişüb üç bin er ile Kosunoğlu ve Güceroğlu ve Firûzoğlu ve Kutluşâhoğlu erişüb yigirmi altı gün muhkem ceng eylediler. Sahrâ leşle toldu, tâğ ve taş kırmuzı kan oldu. İki 'askerden tokuz bin dört yüz âdem toprağa düşdü. Dört beglerbegi helâk oldu. Yedi sancakbegi ◗ 161 a ◗ yüz iki müteferrika helâk oldu. Dünyâ dünyâ olalı böyle ceng olmadı idi. Âhir Karamanoğlu sınub cümle begleri ile Bolğâr'a çıkdı. Gayri il vermedi. Sultân Mehemmed gelüb şehre kondu. Karamanoğlu'nun sarâyların yıkub yerine bir hisâr yapdı ki, her kullesi âsmâna erişdi. Diledi ki bu şehri yakub katl-i 'âmm ede. 'Ulemâ icâzet vermeyüb İstanbul'u yeni almış idi. Murâd eyledi ki cümle halkı İstanbul'a süre. Defter ile şehrin içinden otuz bir bin Müselmân evi yedi bin kâfir sürgün eyledi. Andan geçüb Aksarây'ı sürüb İslâmbul'a getürüb üç yüz, tefsir mütâlâ'a eder şeyh vâ'iz müftî 'âlim ve 'âbid sürüb İstanbul'da sâkin olmayub üç yıldan sonra kaçub gene geldiler. Sultân Mehemmed gazab edüb Gedik Ahmed Pâşâyı gönderdi. Gelüb Lârende'yi âteşe verüb yıkub yakub harâb eyledi. Yüz on yedi mahalle dört câmi'-i selâtin, üç yüz yedi vakit mescidi, yigirmi tokuz hammâm, dört medrese, otuz üç tekye, yedi hânkah cümle harâb edüb âteşe urub İstanbul'a gönderdi. Koyun kuzu sürer gibi oğlun ve uşağın önüne bırağub şeyh 'ulemâ ve fukarâ feryâd ederken yigirmi ◗ 161 b ◗ otuz bin âdem Karatâğ dibine cem' edüb kendüsi gözlerine karşu ol zibâ sarâyları köşkleri Câmi'-i Sultân ve Câmi'-i Nizâmşâhî, Câmi'-i Kâşîye, Câmi'-i Hasan Basrî, Câmi'-i Karaman cümle şehri yere berâber edüb andan sonra dönüb on yedi bin er ile bu denlü fukarâları yayak, oğlu ile uşağı ile döge döge sürmege başladı. Ez-in-cânib, Kökezoğlu bu zulmü görüb ağlayı ağlayı Bolğâr Tâğına çıkub şehre olan zulmü hikâyet edüb Karamanoğlu, begleri ile şöyle ağlaşdılar ki cihân feryâd ile toldu.

Kökezoğlu eydür:

– Şimden gerü bizim diriligimizden ölmemüz yekdür, deyüb sekiz bin Bolğâr'ın seng-endâz 'askerin cem' edüb dört bin de Oğuzoğlu'nun olub on iki bin er ile ılğâr edüb ol gice halkın yatduğu yere erişüb seherin göç zamânında 'Osmânlı 'askerinin önün alub şöyle tîğ urdu ki sekiz bin âdem

helâk oldu. Gedik Ahmed Pâşâ kaçub halkı döndürüb şehre getürdüler. Ez-in-cânib, Kasım Beg yedi bin er cem' edüb Lârende'ye geldi, ne gördü! Kanı ol ma'mûr şehr? Kanı ol zibâ sarâylar? Taraf taraf ◗ çarşular ve ◗ 162 a

pâzârlar? Kanı Şâh 'Alâüddin'in ve Mehemmed Hânın ve Mahmud'un zibâ köşkleri? Kanı selâtin câmi'ler? Cümle harâb ü yebâb olmuş! Şehr kavmi beglerin görüb koyun kuzuya karışur gibi erişüb görüşüb feryâd figân âsmâna çıkdı. Bir zamân ağlaşdılar. Dediler ki:

– Takdir Hudânındır, fâidesi yokdur ağladuğumuzun. Cümle şehr halkın alub Bolğâr'a çıkdılar. Bir zamân böyle geçindiler. Lârende on bir yıl harâbe kaldı.

Râvi eydür: Sultân, diyâr-ı Karaman'ı oğlu Cem Sultân'a verdi. Gelüb Konya'da üç yıl sâkin oldu. Gelüb Lârende harâbın gördü. Halkının perişânlığın görüb olan zulme vâkıf oldu. Bî-ihtiyâr ağladı. Zirâ ehl-i insâf pâdişâh idi. Dört yıl sâkin oldu. Lârende'de bir sarây ve bedestân yapdı ve bir mıkdâr çarşu pâzâr yapdı. Zulmü def' edüb 'adâlete başladı. Karaman halkı Cem Sultân'dan hoşnûd olub birbirin gelüb cem' olub yine mülklerin ma'mûr eylediler. Cem Sultân Lârende'nin ma'mûr olmasına sebeb oldu. Andan sonra, Cem Sultân'a gayri sancak verüb Lârende'yi Sultân Ahmed'e verdiler. Sultân Ahmed zamânında dahi ma'mûr oldu. Andan sonra Şehzâde Sultân Mehmed'e verdiler. ◗ Üç yıl sâkin olub ◗ 162 b

yine Cem Sultân'a verdiler. Zirâ Cem Karaman'da toğmuş idi. Lârende halkı muhkem severdi. Kasım Beg ile birbirine muhabbet-nâmeler gider gelürdü. Bir gün Cem Sultân şikâra binüb Kureyş Tâğına çıkdı. Yanında üç yüz âdemi ancak vâr idi. Av ederek yaylaka erişdi. Gördü ki bir 'azim cem'iyyet var. Bildi ki Karamanoğlu'dur. Havf eyledi. Meger Kureyş begleri Karaman'ı ziyâfete çağırmışlar idi. 'Ayş ü 'işret ederlerdi. Kasım Beg bildi ki geçen Cem Sultân'dır. Kökezoğlu'n gönderdi, dâ'vet eyledi. Cem Sultân muhkem havf eyledi. Gördü ki kaçmak dahi kaabil degildir. Allah te'âlâya sığnub da'vete icâbetdür deyüb varmağa başladı. Kasım Beg cümle Karaman begleri ile istikbâl edüb erişüb birbiriyle musâfaha eylediler. Kasım Beg gördü ki Cem Sultân bir mahbûb yigitdir. Cem Sultân gördü ki Karamanoğlu bir mehib serverdir. Hâl hâtır soruşdular, birez diyâr-ı Karaman'a olan zulmü söyleşdiler. Birbirine muhkem muhabbet eylediler. Kırk gün 'ayş 'işret eylediler. Cem Sultân 'ahd eyledi: Eger ben pâdişâh olursam yine diyârunu sana vereyim deyü 'ahd amân eyledi. Dünyâ ve âhiret ◗ karındaş oldular. Bir kaçgün 'ayş ü safâ edüb andan sonra vedâ' ◗ 163 a

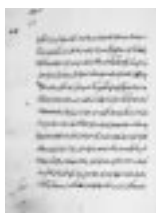
edüb Lârende'ye geldi. Bir gün Karamanoğlu Bolğâr'a çıkdı. Bir niçe zamân muhabbet üzre oldular. Dostluk ve kardaşlık da'vâsın kıldılar. Bir gün Cem Sultân saltanat da'vâsına düşüb Kefe'ye geçdi. Bir nesne peydâ

edemedi. Andan sonra başına 'asker cem' edüb Bursa'ya vardı. İstanbul'dan sultân 'asker gönderüb Sultân Bâyezid karşu varub Hersengbeli'nde iki 'asker buluşub yedi gün ceng eylediler. Cem Sultân sınub ayağına yâre erişdi. Rahtın ve bahtın bırağub kaçdı. On dört âdemiyle Konya'ya geldi. Muhkem ağrı ve feryâd kıldılar. Evin 'avretin rızkın mâlin alub Lârende'ye geldi. Kasım Beg mâcerâyı duyub Kökez'i bin yigit ile gönderdi. Gelüb Cem Sultân'ı alub Bolğâr Tâğına çıkdılar. İttifak giderken Lâla Pâşâ erişüb 'askeriyle Cem Sultân'ı ortaya alub yol vermedi. Hemân begleri kıssayı duyub Oğuz hân ile sekiz bin âdem erişüb iki bin er ile Kökezoğlu erişüb Tekbîr getirüb şöyle urdular kılıc ki Lâla Pâşânın alâyın

◗ 163 b bozub yigirmi bin eri tağıdub Cem Sultân'ı ◗ halâs edüb alub Bolğâr'a çıkdılar. Cem Sultân gelüb Karamanoğlu'na buluşub devr-i nâ-hemvâriden şikâyet edüb ağlaşdılar. Üç yıl sâkin oldular. Bolğâr Tağı muhkem sarb olmağla kimsenin eli erişmedi.

Râvi eydür: Cem Sultân hac niyyetin edüb Karamanoğlu Kasım Begden destûr diledi hacca gitmege. Kasım Beg yedi yük akçe verdi. At, ton, deve, katır verüb bin yigit ile Kökezoğlu'n Haleb'e varınca bile-koşdu. Cem Sultân'ın dahi başında beş yüz yigit vâr idi. Kasım Beg on yigit ile dört gün bile-gönderdi. Vedâ'laşub dönüb Bolğâr'a çıkdı. Kökezoğlu bin beşyüz yigit ile Haleb'e götürüb vedâ' edüb gelüb Bolğâr'a çıkub Kasım Bege selâmeti haberin getürdü. Kasım Beg şâd oldu. Ez-in-cânib Haleb Begi Cem Sultân'a 'azim ri'âyet edüb kırk gün oturub bir gün önüne düşüb Şâm-ı şerifi seyr etdirdi. Andan Kudüs-i şerifi ziyâret eyledi. Andan sonra Mısr'a gönderdi. Gelüb Mısr Sultânına buluşdu. Altı ay Mısr'da oldu. Andan sonra hüccâcile Kâ'betullah'a gelüb ziyâret eyle-

◗ 164 a di. Bir yıl mücâvir oldu. Andan sonra hac ziyâreti erişüb hacılar ile gelüb ◗ Mısr'a çıkdı. Mısr Sultânı koyuvermeyüb bir yıl Mısr'da sâkin oldu. Ez-in-cânib, Engüri Begi Mehemmed Beg Cem Sultân'ı muhkem severdi. Karamanoğlu'na muhabbet-nâme gönderüb demiş ki:

– Ey Kasım Beg! Yigirmi kırk bin ere mâliksiz. Lûtf edüb Cem Sultân'ı Mısr'dan getürsen, hem Tâtlar elinden kurtarsan ve hem 'Osmânoğlu ille bir dahi ceng edelüm, demiş. Hemân Karamanoğlu kethüdâsı Emledin Bege altı yüz âdem ile mektûb yazub Mısr Sultânına gönderdi. Emledin ve Firûzoğlu Şâm'a gelüb Mısr Sultânına Karamanoğlu'nun muhabbet-nâmesin gönderdiler. Mektûbu Mısr Sultânına sundular. Okudu, mefhûmun bilüb Cem Sultân'a destûr verdiler. Murâdı salıvermemek imiş. Andan Sultân Cem Şâm'a geldi. Andan Haleb'e geldi. Andan sonra menzil be-menzil Lârende'ye gelüb Bolğâr'a çıkdılar. Kasım Beg yigirmi dört bin Dâvudî zırhlı dilâverler

ile istikbâl edüb buluşub görüşüb ağlaşdılar. Cem Sultân'ı alub Bolğâr'a çıkdı. Bir kaç gün 'ayş ü safâya başladılar.

Karamanoğlu eydür:

– Ey Sultân Cem! Bizim yigirmi sekiz bin ceng görmüş dilâverlerimiz vardır. Senin dahi niçe muhabbet muhlisin vardır? Yedi bin yigit ◗ Engüri Begi Mehemmed Begin vardır. Cümle kırk dokuz bin er olur. 'Osmânoğlu ile dokuşalum. Yâ taht ola ya baht! Eger olmazsa yine mekânımız Bolğâr Tâğı hâzır. Süleymân Peygamber'in dîvleri gelse Bolğâr Tâğına çıkmaya deyüb hemân Kökezoğlu'n serdâr edüb on bin Bolğâr 'askeri ile Lârende'ye gelüb zabt eyledi. 'Osmânlı kaçub Konya'ya gitdiler. Karamanoğlu ve Cem Sultân Lârende'de sâkin oldular. Karamanoğlu 'askerin başka cem' eyledi. Kosunoğlu ve Elvânoğlu ve Oğuzoğlu ve Firûzoğlu ve Güceroğlu, Emledin Beg, Turğûdoğlu ve Baybûrdoğlu ve Bozdoğânoğlu, Aşık Mukbil ve Kökezoğlu ve Kayaoğlu, Emirşâh ve Kutluşâh ve Hucântîoğlu yigirmi sekiz bin yarar 'asker ile Karamanoğlu, beglerin cem' edüb cenge hâzır oldular. Cem Sultân'ın başına on dört bin er cem' oldu. Lârende'den kalkub Konya üstüne geldiler. Beglerbegi ceng edemeyüb kaçdı. Gelüb Konya'yı zabt eylediler. Andan kalkub Engüri'ye geldiler. Mehemmed Beg yedi bin er ile geldi. Alub cümle Engüri'ye geldiler. Bir zamân sâkin oldular, 'ayş ü safâya başladılar. Ez-in-cânib, dört beglerbegi ile ◗ Lutfî Pâşâyı serdâr edüb Engüri üstüne gönderdiler. Menzil be-menzil gelmekde. ◗ 164 b

◗ 165 a

Râvi eydür: Cem Sultân'a haber erişdi ki: Üstüne 'asker geliyor dediler. Cem Sultân kendi 'askeri ile yürüdü, Karamanoğlu begleri ile yürüdü. Erişüb bir sahrâda buluşdular. Böyle ceng oldu ki sahrâ kızıl kan ile toldu, dereler leşle toldu. Lutfî Pâşâyı Kökezoğlu tutub Cem Sultân'a götürdü. Cem Sultân kendi eliyle katl edüb 'Osmanlı 'askeri sınub şöyle kaçdı ki İstanbul'a düşdü. Cem Sultân gelüb Eskişehr'in önüne konub 'ayş ü safâya başladı.

Karamanoğlu Kasım Beg eydür:

– Gel dönüb gidelüm, bir gayri tedârik görelüm, dedi. Cem mağrûr olub safâya mukayyed oldu. Kasım Beg 'askerin alub Engüri'ye geldi. Cem Sultân'a haber gönderdi ki düşmâna karşu varma, gel git, dedi. Cem mukayyed olmayub düşmâna karşu gitdi. Ez-in-cânib, İstanbul'dan pâdişâh kendüsi kalkub 'asker çeküb gelmege başladı. Cem Sultân karındaşının gelecegin bilüb Hersengbeli'ne karşu varub muhkem ceng eyledi. Cem bir mıkdâr galebe edüb dönüb Eskişehr önüne geldi. Sultân Bâyezid karşu gelüb iki ◗ 'asker mukabil olub yedi gün ceng eylediler. 'Âkibet Cem sınub Konya'ya kaçdı. Karamanoğlu'na haber erişdi ki: ◗ 165 b

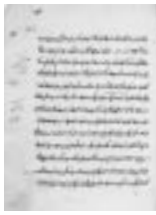
– Ne tursun? Tez gelesin, deyü. Karamanoğlu'nun bir ser'askeri vâr idi. Çok ceng görmüş idi. Adına Pirhân derlerdi. Karamanoğlu'na eydür:

– Pâdişâhım, Cem Sultân üslûb-ı cengi bilmez. Her kande varsa 'askeri kırdırır, gel Engüri'den kalkalum dedi. Karamanoğlu 'askerin alub kalkdı. Sultân 'Alâüddin Hanı'nın yanına geldi kondu. Pirhân ve Kökez on iki bin ceng görmüş, birisi kırk yigit ile ceng eder. 'Osmân 'askerinin ardın alub Engüri'ye gelince kovdular. Çok âdem helâk eylediler. Bir beglerbegisi dönüb Pirhân ile bir fasl ceng eyledi. Tâkat getürmeyüb dahi kaçdı. Gelüb Engür'de Karamanoğlu'ndan muhkem şekvâ kıldı. Dedi ki:

– Karamanoğlu ardımuzdan çok âdemimiz kırdı. Pâdişâh emr eyledi ki Haymana'dan toğru Lârende'ye gideler. Herkes göçmek tedâriki üzre. Ez-in-cânib, Pîrhân gelüb Kasım Bege buluşdu.

Kasım Beg eydür:

– Ey Begler! Bâyezid Hânın 'askeri çokdur. Kırma ile dükenmez. Ammâ bizim 'askerimüz azdır. Lîkin ceng çok görmüşdür. Bir yigidimiz

◗ 166 a kırk yigit ile ◗ ceng eder. Bir katca 'Osmânoğlu ile ceng edelüm, görelüm Hak (ne) buyurur, deyüb didebân gönderdi. Ez-in-cânib, 'Osmânoğlu Engüri'den geçüb Haymana içinde Sultân 'Alâüddin Hanı'na gelürken Karamanoğlu'na haber erişdi. Hemân Kasım Beg yigirmi sekiz bin er ile on altı boybeg ile yetmiş bin er karşu varub kılıc çeküb Tekbîr getürüb şöyle ceng eylediler ki darbı, 'Osmân 'askerin geri bırakdılar. Tokuz gün muhkem ceng kıldılar. On iki sancakbegi düşdü. Sekiz bin altı yüz âdem toprağa düşdü. Karamanoğlu ceng ederken Pîrhân, 'Osmanoğlu'nun cümle ağırlığın alub zabt eyledi. Karamanoğlu'na gelüb buluşdu. Alduğu esbâbı 'arz eyledi. Andan sonra göçüb Konya'ya geldiler. Cem Sultân duyub Karamanoğlu'n istikbâl edüb Kasım Beg gelüb Cem'e bulşub görüşüb geçen mâcerâyı haber verdi. Cümle alduğu esbâbı Cem Sultân'a verdi.

Cem eydür:

– Ânın devleti yegindir. Yüz kerre ceng edersek fâidesi yokdur, dedi.

Karamanoğlu eydür:

– Bir zamân bizim hükmümüz Sivas'dan İskender Kesdüğü Yer'e

◗ 166 b dek yürürdü. Hutbemiz sikkemiz iki yüz yıl okundu. Şimdi ◗ Bolğâr Tâğı'ndan gayri bir sâkin olıcak yerimüz yokdur. Bu dünyâ bize kalmadı, âna hiç kalmaz! Gel varub bugün Bolğâr'a çıkalum. Bâkı ömrimizi Bolğâr'da geçürelüm deyüb andan geçüb Lârende'ye geldiler. Mehemmed Beg bin yigit ile didebânlığa gitdiler idi. 'Osmân 'askerine râst gelüb Mehemmed'i tutub helâk eylediler. Sultân Bâyezid Lârende'ye gelüb Karamanoğlu ve Cem Eregli'ye geldiler. Ardlarından yedi kerre 'asker

gönderdiler. Her bâri yedisinde dağdub helâk kıldılar. Cem Sultân Karamanoğlu tâğa çıkdılar. 'Osmânoğlu çâre bulmadı. 'Âkibet Lârende'ye Sultân Mehemmed nâmında bir şehzâde kodular. On iki bin kul kodular. Kendüsi dönüb İstanbul'a gitdi. Ez-in-cânib Cem, Bolğâr'da iki yıl sâkin oldu. Bir kethüdâsı vâr idi. Frenk 'Ali Beg derler idi. İttifak bir gün Karamanoğlu Kasım Beg ile 'Umrân Yaylağında oturub musâhabet ederken Cem eydür:

– Ey Karamanoğlu! Benim kethüdâm Rodos'dan gelmedir. Frenk oğludur. Bana der ki:

– Gel beni Rodos'a gönder. Varub Rodos Begi ile müşâvere edelüm. Bizi Rûm-ili'ne geçürsün. Varub kıraldan ◗ yardım alalum ve Frenk'den yardım alalum. Biz Rûm-ili'nden, sen bu cânibden yürü. Aradan Bâyezid'i kalduralum, dedi. ◗ 167 a

Karamanoğlu eydür:

– Biz kâfir ile imtizâc edemezüz. Gel sözüm dut, seni Mısr sultânı edeyim. Haleb Begi ile müşâverem vardır dedi. Ol 'asrda Haleb Begi, Karamanoğlu'na kızın vermiş idi. Karamanoğlu'na haber göndermiş idi ki:

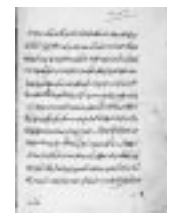
– Gel seni Mısr sultânı edeyim deyü. Bu kıssayı Cem'e cümle hikâyet eyledi.

Cem eydür:

– Kâfir tâifesinin 'ahdi dürüstdür, 'Arab tâifesinin degildir dedi. Cem'in fikrini sevâb görüb 'asker çeküb Silifke'ye geldiler. Andan göçüb Aklimân'a geldiler. Andan geçüb Kelenderi kal'asına geldiler. Bir gemi peydâ edüb Frenk 'Ali Begi kırk âdem ile Rodos'a gönderdiler. 'Ali Beg Rodos'a gelüb kâfir begine bulşub 'ahd amân eyledi. Andan dönüb iki dâne muhkem gemi alub dört yüz Frenk 'askeri ile Kelenderi'ye geldiler. Cem'in yanına cem' oldular. 'Ali Beg 'ahid-nâmeyi Cem'e sundu. Okuyub makbul edinüb gitmek yarâğın gördü.

Kasım Beg eydür:

– Ey Cem! Gel, bir alây bî-din kâfirin arasına varma. Kûh-i Bolğâr'da ölünce sâkin ol. Süleymân'ın ◗ dîvleri gelüb çıkmağa kaadir degildir. Gel ferâğat eyle. Mısr'a gitmemüz yekdir, dedi. İş, takdirindir. 'Ahid-nâmeden dönmeyüb gemiye binüb cümle rızkın ve beglerin koyub gitdi ki varub kendi göre, eger safâ ederse beglerine haber göndere. Elhâsıl, vedâ' edüb gitdi. Bir gün Rodos'a geldi. Kâfirler karşu gelüb muhkem ri'âyet eylediler. Dört pâre gemi gönderüb kalan beglerin, rızkın ve mâlin Rodos'a alub geldi. Andan sonra mel'ûnlar 'ahdini bozub Cem'i habs eylediler. Dört yıl sâkin olub başına çok felâket geldi. Varub Yine şehrlere habs oldu. Sonra varub Tunos vilâyetinde vefât eyledi. Ez-in- ◗ 167 b

cânib, biz Karamanoğlu kıssayı vârelüm: Cem'den sonra yigirmi iki yıl sağ oldu. Cümle Taş-ili'ne hükm eyledi. Kimse elinden almağa kaadir olmadı. Bolğâr Tâğı katı sarb olmağ ile kimse ele getüremedi.

Râvi eydür: Sultân Selim 'Arabistân'a sefer edüb[18] geçüb giderken Karamanoğlu bir gün Bolğâr'dan on bin yarar süvâr ile Kökezoğlu'n gönderüb bir tarafdan kendüsü inüb Sultân Selim'in ağrağın alub çok âdemlerin kırdılar. Dönüb Lârende'yi yine alub zabt edüb Akşehr'e varınca ◗ gâret eyledi. Sultân Selim tamâm seferi seferleyüb gelüb Aksarây'a konub Lârende'ye ceng içün 'asker gönderdi. Gelüb muhkem ceng eylediler. Lârende'yi yine 'Osmanlı zabt eyledi. Karamanoğlu Bolğâr'a çıkdı.

◗ 168 a

Ez-in-cânib, Sultân Selim eydür:

– Karamanoğlu bu aradan gitmeyince Karaman kavmi bize mûti' olmaz dedi. Nice olmak gerek, dedi.

Vezir eydür:

– Pâdişâhım! Bolğâr bir 'azim tâğdır ve Taş-ili'nde sarb tâğlar vardır ki Kûh-i Kaf'da dahi yokdur ve ol diyârun tâifesi cümle kırılmağa kayildür. Karamanoğlu'n ele vermezler ve Karamanoğlu'nun yanında on bin yarar ceng görmüş kulu vardır. Yüz bin er ile ceng etmege kaadirdir dedi.

Sultân Selim eydür:

– Ya tedârik nedür? Karamanoğlu gitmeyince bu diyârın zabtı kabil degildir dedi. Vezir eydür:

– Pâdişâhım! Karaman Beglerbegiliğin 'Ali Pâşâya verelüm Sâhib-i tedbirdir. Bir tedârik eylesün, deyüb Karamanoğlu diyârın 'Ali Pâşâya mukarrer eylediler. Pâdişâh İstanbul'a gitdi. 'Ali Pâşâ diyâr-ı Karaman'da bir yıl sâkin oldu. Ramazân nâmında bir za'im var idi Karaman beglerinden. Karamanoğlu ile ziyâdece dürüst idi. 'Ali Pâşâ ◗ anı getürdüb Karamanoğlu'nun nice helâk olacağın müşâvere eyledi.

◗ 168 b

Ramazân eydür:

– Birkaç makbul begi vardır. Birisi Kökezoğlu, birisi Pîrhân, birisi Emledin, biri Oğuzoğlu, biri Bozdoğânoğlu. Bunlar yoluna cân baş verirler. Ammâ bir kethüdâsı vardır. Hucantîoğlu derler. Eger bu işi eylerse ol eyler deyüb Hucantîoğlu'na nezâketle âdem gönderüb getürdüler. 'Ali Pâşâya buluşdu.

'Ali Pâşâ, Hucantîoğlu'na eydür:

– Eger Karamanoğlu'n helâk edecek olursan Lârende'yi ebedi sana vereyim dedi. Ol dahi edecek oldu. Yigirmi bir miskal zehr verdiler.

[18] 818 senesi

Lâin alub Taş-ili'ne gitdi. Bir zamân eğlendi. Ez-in-cânib, Kasım Begin üç oğlu vâr idi. Dört karındaşı vâr idi. Birkaç begleri ile hikmet Hudânın, şekk-bük günü vâki oldu. Ramazân-ı şerifden evvel bir hafta mukaddem Kestel Yaylağına çıkdılar. Birkaç gün 'ayş ü safâ eylediler. Hucantîoğlu, Kasım Begin yaylağa geldügün duyub lâîn zehri alub yaylağa geldi. Kasım Bege buluşub ziyâfet şeklinde birkaç kuzu bişürüb ve helvâ bişürüb andan sonra zehri şerbete ◗ katub[19] … ◗ 169 a

[19] **Eksik 1 yaprağın özeti:** Otuz dâne server, üç oğlu, bir karındaşı oturub helvâyı önünde kodu. Şerbet-i ecel verüb merhum oldular.

Beyit:

Sunub câm-ı ecel sâki-i devrân *Ânı nûş eyledi Âl-i Karaman*
Gitdi pes bunların devr-i zamânı *Ecel çün kimseye vermez amânı*

Otuz dâne server şehid olub cümle ehl-i Karaman giribânların çâk etdiler ve bu serverleri defn edüb Kasım Begi oğulları ve karındaşıyla Lârende'de İbrâhim Beg Türbesine defn etdiler.

Râvi eydür: Hucantîoğlu Kaçub Lârende'ye gelüb kıssayı haber verdi. 'Ali Pâşâ Sultân Selim'e 'arz eyledi. Sultân Selim emr eyledi. Hucantîoğlu'nu salb etdiler. Sultân Selim eydür:

– Bunca senedir nân ü ni'metin ekl edüb efendisin öldüren âdemden bize sadakat ile hizmet etmek me'mul değildir (dedi).

Râvi eydür: Karamanoğlu vefât eyledikden sonra çeribaşısı Pîr Bayram ve Kökezoğlu ve Esed Çelebi, bin er ile baş çeküb 'Osmanlı'ya serfüru' etmeyüb kutta'-i tarık olub yedi sene gezdiler. Kâh Mar'aş'da kâh Haleb etrâflarında, kâh Âmid'de, kâh Hamus'da kat'-ı tarik etdiler. Sâir beglerine 'Osmânoğlu ri'âyet edüb ze'amet verdi. Hâsıl-ı kelâm, Kasım Beg Sultân Bâyezd devrinden Sultân Selim'e erişdi (…) Kasım Beg ölünce Karamanoğlu dilâverlerine, Pîr Bayram ve Kökezoğlu serdarlık ettiler. Bunların cengâverliklerin duyan Şah İsmail, mektup gönderip Erdebil'e davet etti. Bin erle Kökezoğlu, altı bin erle Pîr Bayram Tebriz Şâhına gittiler. Nâme-i Şah İsmail'de yazıldığına göre Kökez ve Pîr Bayram Horasan (Çaldıran) cenginde helâk edildiler.

[Ali Emirî nüshasından, kopya edilerek yazmaya eklenen metin.]

Dizin

Abâd kal'ası 128
Abaka 32
Abbas mahallesi 60
Abdullah (Melik Şâh'ın oğlu) 101
Abdürreşid 198, 201
abide 90
Âbideleri ve Kitâbeleri ile Karaman Tarihi 60
âc 180
Acem 72, 81, 99, 100, 101, 103, 115, 218, 228
Adana 181
Aduddevle 129, 188
Ağaç-eri 15, 36
Ağız (?) Hân 143
Ağrûş 177
Ağzıaçık (niş) 60
ahır 60, 64, 65
Ahi Murâd 146, 230
Ahi Mustafa 34
Ahi Nahis 146, 147
Ahi Osman 60
Ahi Polat 34, 35
Ahi (sipâhi) 201
Ahid-nâme 225, 243
Ahmed 81
Ahmed Bey 46, 47
Ahmed Eflâkî 16, 34
Ahmed Hân 218
Ahmed Pâşâ 81, 232, 234, 235
Ahmed, Sultân 239
Ahmedek 173
Ahmedek Kapusu 173
Ahmedî (Şair) 73, 89
Ahsus Kal'ası 217, 218, 219
Ahu Begi 201
Ak Mescid 181
Akçay Ovası muharebesi 48
Akkoyunlu Uzun Hasan 49
Akkoyunlular tarihi 70
Aklimân 243
Aköz, Alâeddin 59
Aksarây 30, 45, 47, 48, 59, 72, 100, 101, 102, 129, 134, 137, 138, 139, 145, 152, 159, 174, 206, 207, 211, 214, 215, 221, 222, 223, 224, 225, 230, 234, 235, 238, 244
Aksarây Begi 107
Aksarây Ovası 159
Aksarayî 20, 25, 26, 28, 30, 31, 33, 50, 89
Akşehr (Akşehir) 13, 30, 32, 48, 129, 131, 138, 144, 145, 152, 153, 154, 163, 196, 197, 199, 202, 209, 210, 211, 214, 215, 220, 221, 225, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 244
Alâeddin / 'Alâüddin 17, 21, 22, 38, 40, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 59, 70, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 102, 104, 105, 108, 111, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 136, 138, 139, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 183, 184, 185, 187, 188, 190, 192, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 225, 230, 231, 232, 234, 235, 239
Alâeddin Ali Bey 49, 50
Alâeddin Halil 48, 50, 51
Alâeddin Keykubad 13, 20, 31, 47, 73, 76, 77
Alâiyye 144, 203
Alâtâğ 106
Alâüddin bin Halil bin Mahmud 143, 182
Alâüddin bin Keykubâd 18, 20, 43, 102, 103, 124, 195
Alâüddin Camisi 75
Alâüddin diyârı 158
Alâüddin Hanı 132, 242
Alâüddin ibn Karaman 141, 151, 156, 179
Alâüddin (İbrahim Hân karındaşı) 232
alçı süsleme 59
'alem 73, 100, 106, 111, 112, 118, 121, 122, 127, 129, 131, 132, 135, 136, 137, 142, 143, 151, 152, 154, 155, 177, 184, 187, 191, 194, 195, 197, 200, 203, 205, 209, 212, 213, 214, 216, 221, 227, 232, 233, 235, 236
alem-i şakka 154, 155, 203, 214
Alevî 38
Âlî 38, 42, 46, 50
Ali 49, 64, 66, 178, 201, 217
Ali Beg 31, 105, 143, 169, 191, 192, 193, 203, 206, 207, 209, 214, 215, 217, 230, 234, 237, 243
Ali bin Yahşî 48
Âl-i Cengiz 43
Alî Emirî 47, 69, 70, 71, 77, 79, 80, 82, 83, 84, 85, 135, 153, 185, 195, 199
Âl-i Karaman 245
Âl-i Menteşa 104
Âl-i Osman 22, 37, 45
Ali Pâşâ 204, 206, 244, 245
Âl-i Selcuk 45, 101, 124, 211
Ali Torun evi 60
Ali Zerger 170, 172, 173
Alişâr (Germiyânoğlu) 123, 130, 144, 191, 195, 196, 198, 208, 209
Allâme Feyzullah 79
Alp Arslan bin İbrahim Hân 124
Altânas diyârı 129
altun 25, 110, 111, 117, 119, 123, 124, 127, 145, 151, 160, 182, 195
Amassiyye nâhiyesi 21
Amasya 72
Âmid 245
Amik Ovası 231
Amr bin Kaytas 174
Anadolu / Anatolı 13, 15, 16, 20, 31, 36, 42, 47, 48, 50, 53, 58, 72, 90, 102
Anadolu beylikleri 19, 42, 79
Anadolu Selçukluları 26, 28, 47
Anadolu Türk beylikleri 53
Anadolu Türk Evi 61
Anadolu Türkçesi 71, 74
Andoriyye 111
Anduğ Kal'ası 206, 230, 234
Anduğı kal'aları 180, 182
Anka 81
Ankara 31
Anonim Selçuknâme 33
Anonim Tevarih-i Al-i Osman 38, 73
Antakiyye 99, 222
Antâliyye 39, 101, 102, 111, 116, 118, 119, 129, 130, 141, 229
Antâliyye Hisârı 229
Antâliyye Kal'ası 118, 230
Antalya 49
Anuşirevan 35
'arak 119
Arab / Arap 65, 72, 100, 132, 218, 243
Arabistân 244
Arap harfi / leri 86
Arapça 28, 30, 70, 71, 86, 89
ardıc ağâcı 179
Argun (Abaka'nın oğlu) 32
Ârız Hekîm 74, 121, 122, 123, 124, 125, 131, 136, 141, 142, 156, 162, 163, 169, 170, 176
Ârız Pîr bkz. Ârız Hekîm
Ârif Çelebi 34, 35
Arifî Paşa (Konya Valisi ve Tarih-i Osmanî Encümeni azâsı) 69, 83, 84
Ârifîlerin Menkıbeleri 34
Aristo 120
Armutlu, Mehmet 90
Arpa Akçesi 209
arslan 164
Âsaf (vezir) 80
Âsiler 24, 26, 28
Askalân bin Kaytâs 176
aslan 30
aslan heykelleri 60
Aslanapa, Oktay 59
Âşık Çelebi 76, 79, 80, 81
Âşık Mukbil 230, 241
Âşık Paşa 21
Âşıkpaşazâde 20, 37, 89
at 13, 32, 35, 39, 40, 53, 108, 111, 113, 125, 127, 129, 138, 140, 154, 164, 165, 178, 182, 183, 184, 187, 191, 193, 195, 217, 218, 219, 220, 225, 232, 240
at pazarı 35
Atâ Beg (Moğol begi) 74, 108, 114, 118, 121, 122, 123, 125, 126, 131, 134, 138, 144, 149, 152, 162, 163, 165, 166, 167, 169, 185, 196, 197, 200, 202, 208, 209, 214, 216
Atâbegoğlu Gelincâ 177
Atana 202, 206, 231
atıcılık 81
attabi 32
av 81, 131
avcılık 81, 90
Avrupa 54
Avşar 15, 19
Ayakaç / Ebülfeth 177
ayan 32
Aydın 13, 36, 108, 109, 111, 113, 114, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 129, 130, 135, 149, 180, 212, 213, 214, 216, 222, 225, 226, 227, 228, 230
Aydın Beg 107, 108, 109, 111, 112, 113, 119, 129
Aydın diyârı 144, 226
Aydınoğlu 35, 70, 143, 152, 153, 177, 178, 192, 196, 208, 213, 215, 216, 225, 226, 227, 230
âyet kitabesi kuşağı 59
Ayı 202
aynalık 66
Ayntâb 204
'ayş 152, 158, 160, 176, 182
'ayş 'işret 103, 108, 110, 118, 119, 129, 145, 147, 160, 162, 166, 198, 203, 204, 207, 225, 229, 239
'ayş nûş 74, 149, 155, 157, 159, 176, 191
'ayş safâ 72, 75, 107, 113, 118, 130, 133, 137, 139, 141, 144, 145, 146, 151, 157, 160, 167, 184, 185, 189, 198, 200, 202, 211, 214, 216, 219, 229, 239, 241, 245
'ayş ve şikâr 111
Azerbaycân 18, 99
Aziz 129
Aziz bin Erdeşir-i Esterâbadî 89

Baba İlyâs 18, 20, 21, 72, 107
Baba İshak 18, 19
Babaîler 20, 21
Babalı 72
Bâbuk Hân (Moğol begi) 117, 118, 121, 122, 123, 125, 126, 129, 134, 138, 139, 140, 144, 153, 163, 165, 167, 168, 172, 185, 187, 191, 221
Bâbukhânoğulları 191, 192, 204, 206, 221
bâc 100, 135, 162, 171, 201, 230
Bağdad 17
Bahâ Veled 16, 17
Bahâddin 126
Bahâdır 35, 109, 112, 114, 121, 127, 129, 137, 151, 154, 158, 160, 170, 203, 204
Bahâeddin Muhammed (Melikü's-sevâhil) 23, 31

Bahâüddevle 128
Bahaüddin Veled 16
Bahşâyiş 170, 203, 204, 206
Bahtiyâr Hân (Moğol beyi) 126, 181, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 197, 200, 203, 204, 205, 206
bâl 165, 173
Balıklı 129
Barcınlı 198
Bardakçı, Cemal (Vali) 82, 84
bârgâh 66
Barok 66
Baybars (Memlük sultanı) 25
Bayburd / Bayburt 36, 105, 106, 117, 123, 126, 129, 135, 137, 151, 154, 213
Bayburd Beg 109
Bayburd begleri 103, 104
Bayburd göçebeleri 15
Bayburdoğlu 144, 170, 241
Baycu bkz. Baycu Noyan
Baycu Noyan 20, 23
Bâyezid Hân 45, 50, 71, 213, 214, 215, 216, 219, 220, 225, 226, 227, 228, 229, 233, 234, 240, 241, 242, 243, 245
Bâyezid, Sultân bkz. Bayezid Hân
Bayındır 230
bayrak 26, 73
bayrağ bkz. bayrak
Bâzârbâşı 146
bedestân 239
Bedreddin 48, 136, 137, 138, 139
Bedreddin Halil Beg 137
Bedreddin İbrahim, Emir 34
Bedreddin Mahmud 50, 51
Bedreddin (Şikâride Mahmud'un oğlu) 51
Bedrüddin (Hûtenli) 25, 26
Bedsiye Kal'ası 75, 174, 175
Beglerbegi 241, 242
Begsus 144
Begşehri 116, 118, 121, 127, 129, 130, 152, 154, 157, 158, 160, 161, 163, 167, 168, 169, 174, 185, 187, 206, 209, 211, 212, 215, 229, 230, 232, 234, 235, 236
Begşehri yaylakları 115
Behrâm Çoban 99
Bektâş Begi 201
Belh 17, 101
Belhli Sultanü'l-ulemâ 16
Berçine 197, 198
Berçinli bkz Berçine
Bergüb yaylağı 120, 121
Bergün yaylağı 109, 119
Berlin 69
Beyazıt Kulesi 66
Beylikler Dönemi 13
Beytü'l-mukaddes 100
bezeme 61, 62
bezm 48, 70, 74, 89, 110
Bezm ü Rezm 48, 70, 89
binicilik 81
bitkisel motifler 66
Bizans 64, 72
Bolâd 129
Bolâvadin 197, 198
Bolkar bin Aydın Beg 113
Bolğâr Tâğı, bkz. Bolkar
Bolkar 37, 72, 86, 106, 107, 108, 111, 112, 113, 115, 117, 120, 122, 123, 124, 126, 127, 128, 133, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 142, 143, 144, 150, 151, 152, 154, 159, 160, 161, 162, 163, 165, 171, 173, 175, 177, 178, 179, 180, 181, 184, 187, 188, 189, 190, 191, 193, 194, 197, 200, 203, 208, 209, 210, 213, 220, 221, 222, 223, 226, 228, 230, 232, 233, 235, 236, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244
Bolu 129
Borlu 231
boybeg 242
Bozdoğânoğlu / Bozdoğanoğlu 203, 204, 205, 230, 241, 244
Bozok 144
börk 38
buğdây 41, 112, 165, 173
buharlı gemi 57
Bulğâr Beg 109, 112, 113
Bulğâr, bkz. Bolkar
Bulğâr Sıradağları 13
Bunsuz 23, 24, 47, 51
Burdur 195
Burdur-ı Melvesküt 195
Burdurmur 208
Burhaneddin Musâ 48, 50, 51
Bursa / Burusa 13, 37, 38, 39, 45, 48, 50, 212, 216, 225, 226, 228, 233, 240
Bursa hapishanesi 48
Bursalı Mehmed Tahir 69

Ca'fer Beg (Kayseriyye Begi) 105, 106, 107, 129, 141, 145, 148, 162, 163, 167, 197, 210
Câber Hân 226, 227
Cahen, C. 18, 27, 89
Calinûs 120
câm ağâcı 179
camedar 31
Câmi'-i Hasan Basrî 181, 238
Câmi'-i Karaman 238
Câmi'-i Kâşî 181
Câmi'-i Kâşiye 238
Câmi'-i Kebîr 181
Câmi'-i Nizâmşâhî 238
Câmi'-i selâtin 238
Câmi'-i Sultân 181, 238
Câmi'ü'd-Düvel 50, 51, 70
Câmi'ü't-Tevârih 89
Câmset Hekîm 174
Canbâz (defterdâr) 234
Candarlu Halil 37
Cebbâr Kethüdâ 146
cebe 222
cehiz 32
Celâl-i Kuçek 34
Cellâd 171
Cem Sultân 50, 72, 89, 102, 239, 240, 241, 242, 243, 244
Cemaleddin İshak Karamanî, Şeyh 46
Cemşid 119
Cenâbî 20, 47
Cengiz 21
Cengizhanlar 35
Cennet-Cehennem 75
ceviz ağacı 54
cıda 225
Cihannümâ 89
Cimrî 28, 30, 31, 32, 33, 43, 47, 48, 129, 130, 131, 132, 134
Cimrî Vak'ası 22, 26, 28, 31, 71
Cinine 129
cönk 76, 80, 82
cülus 49

çadır 39, 61, 62, 67
Çaldıran cengi 245
çarhacı / çarkacı 126, 209, 210
çarık 38
Çat şehri 21
çavuşbaşı 80
Çay 198
Çelebi 34, 35, 228, 229
Çelebi Efendi 54
Çelebi Hüsameddin 35
Çelebi Mehmed 38, 48, 49, 51
Çelen 62, 65, 66
çeng / ceng 75, 81, 146
Çerkez 231
Çeşme-i Zengân 191
çetebaşı 19
çetr 31
çevgendar 31
Çıharşenbih Suyu 126
Çırağan Sarayı 66
Çıralı Tâğı 129
çiçek motifleri 66
Çiçeklik 62, 65, 66
Çigil Tâğları 183
Çimen Yaylakı 137
Çin 99
Çini mihrâb 59
Çinili Köşk 59
çivit mavisi 66
Çoban 108
çobanbaşısı 73

Dakyanus 175
danişmend 37
Danişmendnâme 26
Danyâl Peygamber 174, 203
Darbca 178
Dârü'l-mülk 30
Darülfünun (İstanbul Üniversitesi) Kütüphanesi 70, 84
dârülkura 59
davar 136
Davis, E. J. 53, 54, 58
Dâvud Beg 114, 115, 138, 145, 146, 147, 148, 151, 159, 160, 164, 167, 168, 169, 171, 172, 174, 184, 190, 191, 197, 199, 203, 206, 209, 211, 214, 216, 217, 219, 221, 222, 223, 225, 227, 230, 232, 233
Dâvudî 222
Dâvudî zırh 111, 112, 117, 127, 142, 143, 150, 158, 160, 178, 186, 189, 213, 240
davul 26, 73
Dazman 216, 217, 218, 219
Dede Korkud 26
def 75, 146
degirmen 157
Dehhânî 76, 77, 102, 103
Delüce kışlağı 26
Demirtaş 208, 209, 211, 212, 213, 214, 219, 220, 221, 225, 231, 232
Demirtaş 211, 212
Demren 217
demür 112
dergâh 23, 32, 33, 45, 74, 107
Dervaze-i Sultan (kale kapısı) 35
deve 119, 154, 160, 173, 185, 186, 187, 191, 240
Deve Meydanı 112, 133, 136
Develi 25, 222
Develikarahisâr 114, 129, 202
Devle 114, 139, 162
Devle Karahisarı (Afyon) 31
devlet sınaması 74, 165, 127
Devlethane 32
Devletşâh (Moğol begi) 111, 114, 118, 120, 122, 123, 125, 126, 129, 131, 134, 135, 138, 139, 140, 144, 152, 153, 154, 162, 163, 165, 167, 168, 172, 173, 174, 177, 187, 197
dırâz 113
Didebân 211
Dikbasan 60
dilâver 15, 81, 100, 107, 108, 109, 110, 112, 115, 117, 124, 125, 127, 132, 135, 137, 141, 142, 144, 150, 151, 155, 158, 159, 160, 165, 169, 170, 171, 175, 178, 180, 182, 183, 189, 190, 193, 200, 213, 214, 215, 217, 219, 220, 222, 223, 224, 240, 241, 245
dirhem 32
divan 21, 22, 28, 30, 31, 32, 33, 37, 42, 62, 65, 73, 74, 80, 99, 106, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 122, 123, 124, 131, 134, 141, 142, 143, 144, 145, 148, 150, 152, 156, 159, 161, 162, 163, 164, 166, 167, 169, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 179, 182, 185, 186, 187, 189, 190, 191, 192, 193, 195, 199, 200, 206, 214, 217, 219, 221, 226, 227, 228, 230, 236
divan defterleri 28
divan kâtibi 28
donanma 57
Drenaj 57
duhânî 128
Dulkaadir 217, 236
Dulkaadiroğlu 232, 233
Durgut 73
Dürr-i Hunâd Hâtun 51
Düsturnâme, bkz. *Düsturnâme-i Enverî*
Düsturnâme-i Enverî 70, 73, 86, 89
Düvel-i İslâmiye 47
Düzmece Mustafa 39

Eber Gölü 220
Ebu'l-feth 102, 141
Ebuhisâr kal'ası, bkz. Ebusâr
Ebusâr (kale) 130, 182, 184
Edhemî at 201
Edirne 51, 211, 213
Edrene, bkz. Edirne
Eflâkî 28, 33
Eflâtun 120
Efrâsyâb 162
Egirdir , bkz. Egridir
Egridere Borlusu 200
Egridir 195, 202, 208, 232, 233
ejderhâ 62, 75
Ejderhân Kal'ası 180
Elbistan 25
Elburuz 124
el-Evâmirü'l-Alâ'iyye fi'l-Umuri'l-Alâ'iyye 22, 31, 89
elma 176
el-Müeyyed Şeyh, Sultân 48
Elvân 129, 135, 149, 154, 157

Elvan Çelebi, Âşıkpaşazâde 20
Elvânoğlu 144, 241
Eminüddevle 128, 177, 187, 188, 200
Eminüddin Mikâil (saltanat naibi) 23, 26, 28, 30, 31
Emir Şah Çelebi 51
Emirşâh 143, 144, 152, 162, 189, 197, 203, 214, 222, 230, 237, 241
Emledin Beg (Karamanoğlu kethüdâsı) 240, 241, 244
Encât Beg (Kayser begi) 209
Enderun 80
Engür 242
Engüri 113, 114, 115, 125, 126, 129, 162, 166, 167, 174, 186, 191, 235, 241, 242
Engüri begi 113, 115, 240, 241
Engüriyye Moğolu 134
Engürüs 22
Enver Efendi, Hadimîzade 69, 84
Enverî 36, 89
Erces begi 159, 188, 189, 201
Erces / Erceş Tâğı 145, 157, 222
Erdebil 81, 245
Erdeşir 126
Erdeşir-i Esterâbadî 89
Eregli / Ereğli 13, 47, 53, 54, 72, 100, 101, 162, 190, 204, 205, 229, 242
Ereğli (Herakl) Kalesi 72
Ereğli (Herakliya), bkz. Eregli
Ergun, Sadeddin Nüzhet 76
erguvân 174
Ergüblü 201
Erhân Beg 224, 230, 231
Ermedsun 122, 129, 132, 170, 203, 235
Ermedyün Be, bkz. Ermedsun
Ermen [Ermenek] 22, 23, 33, 102
Ermenâk begi 24, 44
Ermenâk Beyliği 20, 47
Ermenâk / Ermenek 18, 19, 20, 25, 31, 43, 47, 53, 59, 106, 107, 108, 109, 116, 120, 122, 129, 133, 137, 138, 143, 206, 210, 214, 221, 225, 228, 230, 234, 235, 237
Ermenâk haramîleri 42
Ermenâk Kal'ası 26, 123, 125, 135, 142
Ermenâk Ovası 19
Ermenâk Sancağı 43
Ermenâk Türkleri 25, 31, 33
Ermeni 20, 44, 47, 54, 57, 103, 104, 113, 114, 148, 149, 185, 221, 222, 223, 225
Ermeni Krallığı 13
Ermeni Vekayinâmesi 89
Ermenistan 23, 32, 110, 221
Ermenistan (Kilikya) emirliği 23
Ermusun 120
Ertaş Kapusu 128
Ertaylan, İ. H. 89
Ertenâ 86, 107, 108, 109, 112, 113, 114, 115, 117, 120, 122, 123, 125, 127, 129, 130, 137, 138, 139, 140, 141, 145, 149, 167, 185, 188, 204, 205, 206, 207, 221
Ertenâ bin Esen 86, 222
Ertenâ bin Mehemmed 75, 86, 185, 204, 222
Ertenâoğlu 148
Ertoğdı 211
Ertuğrul 101
Ertuğrul bin Âl-i Selçuk 124
Esed Çelebi 245
Esen (Moğol beyi) 86, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 197, 200, 203, 204, 206, 210, 221, 222, 223, 224
Eskişehr / Eskişehir 73, 195, 213, 219, 241
Estânus yaylakı 144
eşek 31, 35
Eşref 104, 105, 106, 109, 112, 118, 122, 126, 129, 135, 143, 144, 149, 152, 196, 213, 222, 227
Eşrefoğlu 177, 212
Etrâk 43
Evlâd-ı Halil 146
Evrân Beg (Erces Begi, Kayser Begi) 159, 188, 189, 201, 209
eyvan 60, 65, 66, 67

Fahreddin 48, 136, 138, 139, 140
Fahreddin Ahmed 50, 51
Fahreddin Ali (vezir) 28
Fahreddin Beg (Şâh) 140
fare 30
Farisî 47, 77, 79, 103
Farsça 22, 26, 28, 30, 31, 47, 70, 74, 76, 77, 89
Farsça şehname 77
Fazlullah Pâşâ 125, 216
Fehhar 79
Felek-abâd 129, 193, 194, 195, 199, 200
Felsefe 90
Feridûn 102, 119
Ferizoğlu 203
ferman 24, 31, 32
fetihnâme / Feth-nâme 25, 172
Fıkıh 90
Fikrî Cereyanlar 79
Filobad düzlüğü 32
filori 109, 113, 168, 173, 177, 202
Fir'avn 132
Firdevsî 102
Firdevs-i a'lâ 225
Firdevsî Şehnâmesi 76, 77, 84
Firûz (Beg) 39, 130, 137, 142, 143, 164, 168
Firûz Pâşâ 45
Firûzoğlu 191, 238, 240, 241
Fisandon 99, 111, 118, 162
fityanlar 33
Frenk / Freng 26, 101, 112, 116, 180, 221, 222, 223, 224, 225, 229, 243
Fusûl-i Hall ü 'Akd 20, 43

Galinca / Ğalincâ 169, 191, 196, 197, 200, 205, 206, 209, 210
Garbi Kilikya 19
Gargar Kal'ası 144, 145, 168
Gâvele / Gâvale / Gevele Kalesi 23, 24, 47
Gâvle / Gevele 86
Gazalya Hatun 32
Gâzân Hân 43
Gazavatnâme 87
Gazgancık, bkz. Kazgancık
Gazidükkân 60
Gebrler (Zimmîler) mahallesi 65
Gedik Ahmed Pâşâ 181, 236, 237, 238, 239
Gelencân ibn Alp Arslan 124
Gelincâ (Atâbegoğlu) 177
Gelincân Hân 105, 153
gemi 58, 64, 66, 76, 180
gemi resimleri 57
Germiyân 13, 36, 48, 73, 86, 102, 109, 110, 116, 123, 129, 131, 178, 196, 197, 198, 199, 208, 209, 212, 213, 214, 222, 225, 230
Germiyân askeri 126
Germiyân begleri 198
Germiyân kal'ası 130
Germiyân Türkleri 32
Germiyânoğlu 135, 177, 192, 195, 196, 197, 198, 199, 207, 208, 209, 211, 212, 213, 220, 230, 231, 232, 233
Germiyânoğlu Alişâr 144, 191, 195, 196
Gevher Hâtun 17
Gezgin Kavasla 58
Gıyaseddin Çelebi 51
Gıyaseddin Keyhüsrev 20, 25, 32, 47, 48
Gıyaseddin, Sultân 21, 25, 31, 33, 72
Giese 38
girland 66
göbek kuluncu 35
göbekli tavan 60, 66
göç 18
göçebe 15, 36
göçebe kültürü 67
Göhürge Ağa 33
Gökez Beg 165
Göksu geçidi 26
Gölhisâr 117, 118, 119, 229
Görkes 101, 111, 112, 118, 141, 177, 179, 180, 182, 221
gravür 53
Grek 72
Grekçe 195
Gubârî 103
Gücer / Göçer 86, 123, 127, 130, 137, 142, 143, 144, 150, 161, 164, 168, 183
Güceroğlu 203, 238, 241
gül 174
Gülek Boğazı 13
Gülek Kal'ası 185
Gülnâr 15, 106, 117, 123, 127, 136, 138, 140, 142, 144, 152, 161, 194, 197, 200, 203, 204, 206, 208, 209, 210, 214, 230, 232, 235, 236, 238
Gülnâr askeri 143
Gülnâr begleri 142
Gülnâr-ı Mud 'askeri 111
Güme Yaylâkı 203
gümüş 117, 119, 124, 145, 160, 182
gürz 74, 108, 111, 112, 113, 117, 118, 127, 141, 151, 163, 165, 171, 183

Habeş 99
Hacı Bahâddinoğlu (Sivas begi) 122
Hacı Bahâdır 104, 105, 106, 109, 117, 120, 123, 129, 150
Hacı Beg 108, 110, 112, 114, 115, 116
Hacı Begleroğlu Halil 123
Hacı Emin Ağa evi 60
Hacı İsa Evi 60
Hacı İvâz Paşa 39
Hacı İzzet Paşa 69
Hacı Köse 187
Hacı Kutluşa, bkz. Hacı Kutluşah
Hacı Kutluşâh 142, 146, 147, 152, 153, 154, 158, 160, 185, 186, 238, 241
Hacı Mırrıklar Evi 60
Hacı Muharrem Evi 60
Hacı Mustafa 182, 184, 230
Hacı Ömer Ağa evi 60, 61
Hacı Sâmi Tartan Evi 60, 62, 64
Hacıbegler 153, 174, 175
Hacıbegleroğlu 141, 153, 154, 155, 164, 171, 174, 189
Haçlı Seferleri 72
Hadis 79
Hâhunâhâh 180
Hakkı Ahmed Efendi 64
Haleb Begi 231, 240, 243
Haleb / Halep 50, 100, 202, 203, 204, 231, 240, 245
Hâlid ibn Velid 80
Halil 113, 114, 120, 127, 129, 132, 134, 135, 136, 137, 138, 141, 142, 143, 147, 153, 169, 171, 174, 175, 183, 191, 200, 206, 207, 214, 215, 221, 223, 224, 230, 234, 235
Halil bin Mahmud bin Karaman 143, 182
Halil Edhem Bey 19, 47, 50, 69, 70
Halil, Hacıbegleroğlu 155, 171
Halil ibn Hacı Beg 142
Halil ibn Mahmud ibn Karaman 180
Halil oğlu Alâüddin 102
Halil Pâşâ 110, 189
Halime Hatun 51
Halimî 79
halk vekayinamesi 84
hamâm, bkz. hammam
Hamid 13, 36, 108, 109, 111, 112, 113, 114, 117, 119, 120, 122, 123, 129, 130, 135, 143, 149, 153, 194, 199, 213, 214, 216, 222, 226, 227, 230, 233
Hamid bin İlyâs 154, 177, 194
Hamid Diyârı 144, 193, 195, 199, 200, 202, 208, 220, 231, 233
Hamid ibn Eşref 130, 180, 213
Hamid ibn İlyâs 198, 200, 209
Hamid-ili 36
Hamidoğlu 152, 153, 177, 191, 192, 193, 194, 196, 198, 199, 200, 202, 207, 208, 212, 220, 226, 227, 232, 233
hammâm 157, 238
Hâmus 231, 245
Hâmuş-nâme 27
Hamza Beg [Firuz'un oğlu, Antalya Kalesi dizdarı] 40, 45
Hamza (Karamanlı) 79
Hamza-vâri na'ra 112
han 53, 234
hancer 108
hangâh 34
hânkah 234, 238
harâc 100, 135, 162, 171, 201, 230
harâmî 16, 23, 41, 43, 217, 218

Hariciye (Selamlık) dairesi 65
Hârun er-Reşîd 131, 132
Hârzem 18
Hasan 51, 134
Hasan Basrî câmi'i 181, 238
Hasan Beğ 80
Hasan Girây Hân 130
Hasan Paşa, Mirlivâ 81
Hasan, Şeyh 123, 162, 228
Hasan Tâğı 222, 223
Haşim Karpuz 65
Hatiroğlu ayaklanması 25
Hatiroğlu Şerefeddin 25
Hatuniye (medresesi) 59
Havaric 20
Havarizmşâh 21
Hayat Mecmuası 70
Haydar Bey 89
Haymana 235, 242
Hayreddin (Türkmân begi) 103, 105
hayvancılık 15
Hellen 72
helvâ 72, 245
Herakl / Herakle Kal'ası 72, 99, 100, 103, 147, 149, 186, 187, 188, 206, 221, 224 (ayr. bkz. Eregli)
Herakliya (Ereğli) 13
Herakliyye, bkz. Herakl
Hersekoğlu 236
Hersengbeli 240, 241
heterodoks 38
Hıristiyan 20, 57
Hızır Beg 138, 139, 155, 156, 188, 189, 206, 214, 230, 234, 237
Hızır Beg Çelebi 51
Hızır bin Mahmud 79
Hızır Pâşâ 143, 169
Hicaz 65
Hicret 43
hil'at 38, 43, 105, 106, 107, 109, 110, 113, 116, 118, 140, 163, 166, 171, 175, 184, 189, 200, 212, 216
Hind 99
Hisar mahalleleri 60
Hoca Ali 145, 148, 149, 150, 152, 153, 155, 157, 159, 161, 162
Hoca Dehhânî 70, 76
Hoca Demirtaş 214
Hoca Fakıh 79
Hoca Pâşâ 221, 222, 223, 230, 232, 233, 234
Hoca Ya'kub 206
Hoca Yûnus 26, 32, 159, 204, 205
Hoca Yûnus Sarâyı 144, 155
Hocantîoğlu, bkz. Hucentîoğlu
Horasan 17, 21, 99, 228, 229
Horasan (Çaldıran) cengi 245
Houtsma 89
Hucentîoğlu (kethüda) 50, 72, 85, 241, 244, 245
Hudavendigâr 22
hutbe 49, 234, 235, 242
Huten Bânu 211
Hûtenli Bedrüddin 25
hüccâc 240
hüccet 202
Hükemâ-yı Yunân 174
Hürmüz 99
Hüsrev Beg 99, 100, 235
Hüsrevânî kübb 200

Ilgın 230
Ilkun / Ilgun 115, 121, 129, 153, 162, 197
Işrakü't-Tevârih 79

İbn Aydın 228
İbn Batuta 48
İbn Bayburd 192
İbn Bibi 20, 22, 28, 30, 31, 33, 47, 50, 71, 89
İbn Elvân 192
İbn Eşref 178, 191, 192, 196, 197, 202, 208, 215, 216, 227, 228, 231, 232
İbn Fars 125
İbn Firûz 197
İbn Germiyân 193, 195, 197, 198, 210, 211
İbn Gücer 197
İbn Hamid 192, 193, 194, 198, 199, 215, 228
İbn Hûten 120, 121, 122, 123, 124
İbn Karaman 122, 131, 149, 153, 156
İbn Kaya 192
İbn Kemal (Tarihçi) 20, 36, 42, 89
İbn Kosun 180, 192
İbn Kürd 145, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 157, 159, 165, 167, 170
İbn Mehemmed 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 209
İbn Menteşa 152, 191, 192, 215, 228
İbn Osmân 73, 195, 196, 197, 198, 209, 210, 211, 213, 226
İbn Tarf 214
İbn Turğud 192, 196, 197
İbni Bibi 26
İbrahim 46, 49, 50, 51, 220, 224, 233
İbrahim Aczi 69, 82, 83
İbrahim b. Mehmed, bkz. İbramih Beg
İbrahim Beg / Hân / Sultân 16, 40, 41, 42, 45, 49, 51, 59, 76, 79, 124, 211, 218, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 245
icazet 35
İç-el 13, 21, 49, 50, 136, 234, 235, 236
İç-il, bkz. İç-el
içkale 24, 75
İhsan (Konya İnhisarlar Başmüdürü) 84
İlhan Abaka 25, 33
İlhanlılar 25
İlyanus 99, 100
İlyâs (Hamidoğlu) 24, 152, 177, 191, 192, 194, 196, 200, 207, 208
İlyâs, Şeyh 107
İmâdeddin 103, 105, 106, 109, 114, 117, 123, 126, 147, 187, 196, 200
imaret 36, 53, 59, 234
İnhisarlar 69
İnönü 73, 195
ipekli 32
İpsala 80
İran 72
İsâ 49, 51, 135, 136, 187, 209, 210
İsâ Beg 49, 139, 213
İsâ Pâşâ 143, 189
İsâ Subaşı 208
İsfendiyâr 80, 102, 110, 116, 126
İsfendiyâr-ı Kerdiyye 123
İshak Beg 45, 46, 49, 50, 51, 76, 138, 222, 225, 230, 232, 233, 234, 235, 236
İshaklu / İshaklı 121, 129, 144, 152, 162, 185, 186, 196, 197, 199, 208, 214, 220, 230, 233, 234
İskender 102, 133, 174, 177, 179
İskender Kesdüğü Boğaz 129, 143, 242
İskenderiyye 101
İskenderun 101, 111, 135, 141, 180
İskenderun begi 113, 180
İskenderun Kal'ası 180
İslâm 38, 45, 47, 178, 179, 181
İslâm Ansiklopedisi 20, 90
İslâm askeri 112, 113
İslâmbol / İslâmbul 100, 238
İslâmî 16, 36
İsmâ'il 118, 209, 230
İsmâ'il Ağa (Moğol begi) 114, 118, 121, 122, 123, 126, 129, 135, 145, 150, 151, 152, 153, 154, 157, 158, 159, 160, 161, 163, 164, 167, 168, 174, 187, 199
İsma'il Beg 206
İstanbul 24, 51, 59, 66, 69, 70, 82, 181, 213, 234, 235, 236, 238, 240, 241, 243, 244
İstanbul Boğazı 58
İstanbul Millet Kitaplığı 69
İstanbul Müzesi 48
İstanbul Üniversitesi 69
İstanos 192
İstanoz 39
'işret 103, 108, 110, 118, 119, 129, 145, 147, 160, 162, 166, 174, 198, 203, 204, 207, 225, 229, 239
İtâb-ı emîr 17
İzmiroğlu 36
İznik 220
İzzeddin Keykâvus 23, 24, 27, 30, 47

Kâ'be 17, 178, 236
Kâ'betullah 234, 240
Kabluca İmareti 39
kadı 32, 40, 80, 221, 222, 223, 224, 225
Kadı Ahmed (Nigdeli) 89
Kadı Burhaneddin 48, 70
Kadı la'in 223, 224
kadı sicilleri 59
kadıaskerlik 37
Kadı-yı leşker 24
kadife 32
Kahire 49
kahve 60
Kalaycıoğlu 65
kaldırım taşları 57
kale muhafızı (dizdar) 35
kalemişi 60, 66
Kalemiyye Câviyesi 164
Kâlhânoğulları 72, 103
kalkan 183, 219
Kamanoğlu 244
Kamereddin 20, 22, 47
Kanu Deresi 140
Kanunî 80
Kanunnâme-i Âl-i Osman 37
kaplan 36
Kapucubaşı 123, 124, 169, 227
Kara Ca'fer 139, 165
Kara Dâvud 113, 114
Kara Halil 231, 232
Kara Rüstem 37
Kara Yakub (Nigdeli) 79
Karaağac 193, 232
Kara-bâğ 203
Karadağ 53
Karadeniz 129
Karahân 123
Karahisâr 32, 114, 129, 131, 135, 144, 185, 187, 196, 198, 199, 212, 220, 224, 231, 232, 233, 236, 237
Karahisâr begi 129
Karahisâr-ı Devle 23
Karahisâr-ı Yavâş 185, 186
Karamak nâhiyesi 197, 198
Karaman 13, 14, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 31, 34, 36, 37, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 65, 70, 72, 73, 74, 76, 79, 80, 81, 83, 84, 86, 89, 102, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 130, 132, 135, 136, 137, 138, 139, 141, 142, 143, 148, 149, 152, 153, 161, 164, 165, 166, 167, 169, 170, 171, 172, 174, 175, 177, 178, 180, 181, 186, 187, 188, 190, 191, 193, 194, 197, 198, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 213, 214, 215, 218, 219, 221, 224, 226, 229, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 239, 244, 245
Karaman askeri 126, 147, 151, 162, 167, 169, 181, 189, 216
Karaman Beglerbegiliği 244
Karaman begleri 13, 15, 18, 31, 34, 36, 43, 57, 60, 61, 66, 70, 72, 74, 75, 77, 81, 109, 110, 112, 113, 115, 117, 119, 120, 121, 126, 137, 140, 141, 142, 143, 148, 149, 150, 151, 152, 154, 155, 160, 168, 180, 184, 185, 187, 191, 193, 197, 198, 199, 200, 205, 208, 209, 210, 211, 213, 214, 217, 219, 220, 226, 228, 229, 230, 237, 239, 244
Karaman Beyliği 13, 19, 89
Karaman Boyu 20
Karaman evleri 57, 59, 60
Karaman hanedanı 77
Karaman Hükümeti 48, 49
Karaman İklimi 15, 53
Karaman kitabeleri 69, 73
Karaman Müzesi 60
Karaman oğlu Târihi 82
Karaman seferi 38
Karaman Şehnâmesi 76, 77
Karaman Tarihi 70, 77, 82, 84, 90
Karaman Türkleri 25
Karaman'da Tarihî Evler 60
Karamanîler 31, 41, 42, 44, 46, 77, 102, 133, 146, 149, 151, 162, 165, 167, 172, 173, 189, 214, 222, 236
Karaman-ili 21
Karamanlı Beyliği 15

Karamanlı Hanedanı 19
Karamanlı Hükümeti, bkz. Karaman Hükümeti
Karamanlı / Karamanlu 16, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 27, 30, 33, 34, 35, 37, 38, 40, 41, 42, 47, 48, 54, 58, 59, 61, 65, 70, 71, 73, 79, 89, 90, 102, 145, 199, 212, 215, 217, 221, 233
Karamanlis 60, 65
Karamanlis Ailesinin Evi 65
Karamannâme 18, 47, 71, 75, 76, 77, 80, 81, 83, 85, 86, 87
Karamanoğlu 13, 16, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 46, 47, 50, 51, 53, 59, 60, 66, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 82, 83, 89, 90, 102, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 135, 136, 137, 138, 140, 146, 147, 148, 150, 151, 153, 155, 157, 160, 162, 170, 178, 184, 188, 189, 190, 195, 196, 198, 200, 201, 203, 205, 207, 208, 209, 210, 211, 213, 214, 218, 219, 220, 221, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 232, 233, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245
Karamanoğulları Şehnâmesi 79
Karamanoğulları tarihi 69, 90
Karamanşâh (Cami) 181
Karatâğ 123, 132, 238
Karatâş 203
Karatây 110, 123, 124
karavul (öncü birlik) 33
Karesi 13, 36
Kariye-i Sülün 132
Kars Kal'ası 115
kartal 30
Karûn 102
Kasım Beg / Bey 49, 50, 51, 72, 76, 77, 81, 85, 89, 120, 129, 132, 141, 161, 164, 171, 181, 215, 222, 223, 230, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 245
Kasım Paşa (İranlı) 80, 81
Kasım Sa'adeddin 142
Kasr-ı Umrân 175
Kasun 114
katır 154, 160, 173, 185, 187, 191, 217, 240
katran 179
kavak 57
Kavas 58
Kâvle / Gâvle Kalesi 20
Kaya Beg 108, 112, 114, 117, 118, 119, 120, 122, 123, 127, 129, 137, 140, 142, 143, 151, 152, 154, 170, 171, 211
Kaya Begi Mirzâ 105
Kaya Firuz 135
Kayaoğlu 163, 170, 237, 241
Kayı begi 103, 104
Kayılar 72
Kaypur 114
kayser 99, 145, 188, 202, 203, 213, 223
Kayser askeri 112
Kayser begleri 113, 200, 209
Kayser-i Rûm 99
Kayseriyye / Kayseri 25, 45, 57, 72, 99, 100, 103, 105, 106, 108, 109, 113, 115, 120, 122, 125, 127, 129, 138, 139, 140, 141, 145, 146, 148, 150, 152, 153, 155, 157, 158, 159, 161, 162, 163, 164, 172, 174, 188, 189, 191, 198, 199, 200, 201, 206, 210, 214, 215, 221, 222, 223, 230, 232, 234, 236, 237
Kayseriyye Begi 105, 106, 107, 109, 112, 117, 153, 185, 192, 201, 202
Kaysi 147
Kaytebe 202
Kaytebe Begi 201
Kazancık Bey 135
Kazgancık 125, 136, 137, 139, 143 (ayr. bkz. Gazgancık)
Kefe 130, 239
Kelâm-ı Kadîm 200, 225
Kelender 135, 222, 230
Kelenderî kal'ası 135, 243
Kemânkeşlik 111
kemhâ 160
kemer-i murassa 110
Kendî 228
Kerde 126
Kerim Kulu 232
Kerime Hatun 34
Kerimüddin Karaman 20, 47, 50, 51
Kerimüddin Mahmud Aksarayî 24
kerpiç 57, 58, 60, 61, 62
kesme taş 59
Kestel Yaylağı 72, 245
kethüdâ 36, 41, 85, 169, 194, 232, 243, 244
Keyhüsrev 25, 43, 102, 119, 162, 211
Keyhüsrev bin Keykubâd 154
Keyhüsrev bin Kılıc Arslan 124
Keykubad 16, 19, 72, 102, 147, 157
Keykubad oğlu Alaeddin 102, 195
Keykubâd Sarâyı 75, 128, 135, 138, 144, 152, 156
Kıbrıs / Kıbrus 111, 118, 180, 221
Kılıc Arslan 20, 23, 24, 30, 43, 47, 72, 101, 124
kılıc / kılıç 24, 25, 35, 38, 43, 45, 73, 103, 106, 107, 110, 111, 113, 114, 116, 118, 124, 132, 133, 137, 138, 145, 147, 151, 154, 155, 156, 158, 160, 164, 165, 171, 178, 179, 183, 191, 196, 197, 198, 202, 204, 205, 210, 215, 220, 224, 225, 227, 228, 229, 233, 237, 240, 242
Kınalızâde Hasan Çelebi 76, 80, 81
Kır Beg (Türkmân begi) 109
Kırım 27
Kırşehr 206
Kışla 129
kışlak 24
Kıvâm 145
Kıvâmeddin 24, 124, 126, 127, 145
Kıyâs 216
Kıyı 129
Kızıl Ahmedlü 36
Kızılboğa 231
Kızılırmak 148, 157
Kızıltâğ 132
Kızlar Türbesi 65
kiler 60, 64, 65
Kilikya Ermeni Krallığı 13
kilim 54
kilisâ 101, 115
Kilise 135
Kireç 53, 61, 66
Kirişçibaba mahallesi 60
kitâbe 47, 90
Kitâb-ı Diyârbekriyye 70
Kitâb-ı Karamaniyye 38, 60, 66, 69, 70, 71, 76, 83, 90
Kitâb-ı Karamannâme 71
Kitâb-ı Tevârih-i Karamaniyye 71, 85
Koman, M. Mes'ud (Konya Milli Kitaplık Müdürü) 69, 75, 82, 83, 84, 135, 153, 185, 195, 199
Konkurtay, Şehzade 30, 31, 32
Konya 13, 16, 17, 19, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 38, 43, 45, 47, 48, 49, 60, 61, 62, 65, 69, 70, 71, 72, 74, 75, 80, 83, 84, 100, 101, 102, 105, 106, 109, 110, 111, 113, 114, 115, 118, 123, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 133, 134, 135, 138, 139, 141, 144, 145, 146, 147, 148, 150, 152, 153, 154, 156, 158, 159, 160, 161, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 172, 174, 177, 182, 183, 184, 190, 191, 192, 195, 197, 198, 202, 203, 206, 208, 210, 211, 213, 214, 215, 217, 220, 221, 223, 224, 225, 228, 229, 230, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242
Konya kal'ası 35, 110, 127, 153
Konya Mecmuası 69, 82
Konya Millet Kütüphanesi 82, 83, 84
Konya Milli (Yusuf Ağa) Kitaplığı 69
Konya Ovası 13
Konya pazar kapısı 29
Konya Vilâyeti Halkıyat ve Harsiyatı 76
Konya Yusuf Ağa Kütüphanesi 69, 71, 82, 83
Konyalı, İbrahim Hakkı 60, 90
Korucu, İhsan (İnhisarlar Başmüdürü) 69
Kostantin (Tekfûr) 113, 209
Kostantiniyye 99, 100
Kosun / Kusun 86, 103, 104, 105, 106, 109, 112, 113, 114, 117, 118, 122, 123, 127, 129, 135, 137, 140, 143, 149, 152, 161, 177, 221
Kosunoğlu 144, 150, 151, 154, 163, 191, 209, 211, 222, 224, 233, 237, 238, 241
koyun 36, 154, 185, 187, 238, 239
Koyunoğlu, Ahmed İzzet 69
Kökez / Kökes 74, 86, 109, 123, 126, 128, 130, 131, 135, 137, 141, 142, 143, 144, 145, 150, 152, 153, 154, 155, 156, 158, 163, 164, 165, 166, 169, 171, 173, 175, 179, 182, 184, 197, 203, 205, 225, 238, 240, 242, 245
Kökezoğlu 74, 177, 185, 190, 191, 203, 204, 209, 210, 213, 217, 220, 221, 222, 225, 231, 232, 233, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 244, 245
kömürcü 15, 16, 23, 47
Köprülü, Fuad 19, 38, 70, 76, 84, 89
Körösi Czoma 70
kös 112, 133, 154, 155, 160, 174, 180, 181, 184, 229
Köşk-i Sebz 32
Kudman 217
Kudüs-i şerîf 231, 240
Kûh-i Bolğâr 243
Kûh-i Kaf 244
Kureyş begleri 239
Kureyş Tâğı 239
Kutlu Beg 189, 205, 206, 208, 209, 213, 214, 219, 220, 221
Kutluşa / Kutluşâh bkz. Hacı Kutluşa / Kutluşah
kutnu 32
kutta-i tarik (yolkesen) 20
kuzgun 30
kuzu 72, 238, 239
Kücek Mustafa 234, 235, 236
Küçük Ermenistan 19
külah 59
kümbet 53, 59
Künhü'l-Ahbâr 38, 43
Kürd 104, 105, 106, 113, 114, 115, 117, 119, 122, 123, 124, 125, 126, 133, 147, 148, 150, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 162, 165, 172, 173, 175, 178, 179, 181, 186, 187, 188, 189, 194, 202, 208, 213, 217
Kürd begleri 104, 105, 109, 124, 147, 166
Kürd İsfendiyâr 116
Kürdistân 112, 116, 124, 126, 148, 152, 162, 209, 217
Kütâhiyye / Kütahya 13, 34, 129, 144, 198, 199, 200, 208, 210, 213

l'histoire des Seldjoucides (*Anonim Selçuknâme*) 89
La'in ağa 206, 245
Lâ'l Ağa 123, 162, 167, 170, 206, 207, 217
Lâbâd 129
lahd 59
lahit 76, 195
Lâla Pâşâ 240
Lârende 13, 16, 17, 18, 19, 23, 25, 26, 31, 33, 34, 35, 36, 42, 43, 45, 47, 49, 50, 53, 54, 59, 66, 72, 75, 82, 99, 100, 101, 102, 108, 115, 116, 120, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 130, 131, 133, 134, 135, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144,

145, 146, 147, 148, 150, 152, 153, 155, 156, 157, 159, 161, 163, 164, 165, 171, 172, 174, 175, 176, 177, 180, 181, 182, 184, 185, 186, 188, 189, 190, 191, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 211, 214, 217, 219, 220, 221, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245
Lârende evleri 60
Lârende kal'ası 102
Lârende Kapusu 134, 173
Lârende Sahrâsı 124, 205, 211
Lâs Kal'ası 180
Lâz diyârı 22
Lâzîler 22
Lâzkıye 129
Life in Asiatic Turkey (*Asya Türkiyesi'nde Hayat*) 53
Lü'lü 202
Lutfî Pâşâ 231, 232, 241
Lülve Kalesi 25

Ma'kul 145
Ma'mûriyye 117, 135, 144, 153, 161, 230, 235, 236
macun 35
mağara 75
Mağrib 100, 103
Mahmud 43, 44, 46, 48, 102, 109, 121, 127, 175, 221, 222, 224, 239
Mahmud Beg / Bey 48, 50, 120, 122, 125, 128, 129, 133, 135, 136, 138, 139, 142, 146
Mahmud bin Karaman 182
Mahmud Çelebi 51
Mahmud Hân 133, 135, 136, 223
Mahmud, II. 66
Mahmud Pâşâ 110, 123, 131, 146, 162, 169, 173, 174, 175, 189, 190, 191, 193, 197, 199, 206, 215, 216, 230, 233, 234
Mahmud, Sultân 102
Mahmud Şâh 135
Mahommadan Dynasty 19, 47
Mamuriye 135
manastır 64
Manavgat 117, 144
mancılık 179, 180
Mantachias 86
Manto 155, 156
Mar'aş 126, 129, 187, 188, 189, 191, 217, 245
Mar'aş begleri 160, 189, 192, 216
Mâre kal'ası 106, 107
Mâre semti 112
Markos beg (İskenderun begi) 113
Matrakçı Nasuh 13
Mauromati (Rûm tüccar) 54
meclis 32, 74, 75, 101, 102, 109, 119, 123, 124, 146, 147, 149, 160, 171, 175, 177
Mecnûn 148, 150
Medâyin şehri 99, 100
medrese 59, 181, 238
Mehdi 35
Mehemmed 141, 145, 147, 160, 165, 167, 185, 189, 203, 205, 214, 222, 242
Mehemmed Beg 28, 30, 32, 33, 39, 40, 43, 48, 49, 71, 74, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 136, 138, 141, 142, 143, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 169, 170, 172, 185, 194, 195, 203, 205, 206, 211, 214, 215, 216, 217, 218, 220, 221, 222, 223, 224, 229, 230, 232, 240, 241, 242
Mehemmed bin 'Ali 45
Mehemmed Hân 75, 124, 125, 126, 127, 131, 136, 193, 211, 213, 214, 215, 216, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 228, 229, 230, 234, 237, 239
Mehemmed oğlu Ertenâ 185, 186, 203, 204, 221
Mehemmed, Sultân 45, 181, 234, 235, 236, 237, 238, 243
Mehemmed Şâh 155, 170, 195, 201, 213, 214
Mehemmed, Şehzâde 204, 205
Mehmed 46, 48, 49, 109, 165
Mehmed Beg, bkz. Mehemmed Beg
Mehmed bin Karaman 16
Mehmed Çelebi Efendi, Hacı (Moralı) 54
Mehmed, I. 47, 50, 51
Mehmed, II. (Fatih Sultan) 46, 48, 49, 50, 51, 71
Mehmed Paşa, Karamanî 46
Mehmed, Sultân 22, 38, 39, 40, 239
Meldüs Kal'ası 153, 154, 155
Melik Arslan 107, 109, 110, 112, 113, 114, 116, 117, 118, 121, 122, 123, 126, 129, 131, 133, 134, 169, 174
Melik Fahreddin 17
Melik Müeyyed Târihi 20, 44
Melik Nâsır 108, 125, 126, 177, 185, 187, 188, 189, 192, 202, 203, 230
Melik Şâh 101
Melikü's-sevâhil 23, 26, 31, 57
Memi Şâh 171
Memlük 25
Menakıbü'l-Ârifîn (*Âriflerin Menkıbeleri*) 34
Menendiz Kal'ası 137
Mengücek şahı 17
menşur 24
Menteşa Beg 109, 117, 119
Menteşa Hacı Bahâddin 126
Menteşa / Menteşe 13, 36, 70, 86, 104, 105, 106, 109, 112, 114, 117, 120, 122, 129, 130, 135, 143, 144, 149, 180, 202, 212, 213, 214, 216, 222, 226, 227, 230
Menteşaoğlu 163, 177, 196, 226, 227
Menzil 203
Mercan Ağa 65
Mes'ud, II. 31
Mes'ud, Sultân 36, 72
mescid 59, 238
Mesih Pâşâ 232, 233, 236, 237
Meşâ'irü'ş-Şu'arâ 79, 80, 81
Mevlânâ 16, 17, 34, 74, 123, 124, 127, 128, 138, 156, 163, 164, 174, 177, 191, 199, 214, 228, 229, 232, 236
Mevlânâ Ârız, bkz. Ârız Hekîm
Mevlânâ Celâleddin 17
Mevlânâ Cüneydî 123
Mevlânâ Dergâhı 33, 74
Mevlânâ Gaddârî 123
Mevlânâ Nizâmeddin 233
Mevlânâ oğlu Ârif 177
Mevlânâ Rüstem 37
Mevlânâ Şemseddin 233
Mevlevîler 34
Mısır / Mısr 36, 43, 48, 49, 50, 100, 131, 132, 240, 243
mızrak 32, 33, 74
Mihir Âliye 195
Mihr ü Vefâ 174
mihrap 62
Mikâil 23
Millet Kütüphanesi 70, 79, 84
Mimar Sinan Türbesi 58
Mîr Hasan 161, 206, 228
Mîr Musâ 110, 141, 142, 143, 190, 206, 234
Mîr Şâh 206
Mîr Yûsuf 168
mîrahûrbaşı 169
Mîrlivâ 45
Mîrşâh 116, 212
Mirzâ 103, 104, 106, 109, 117, 120, 122, 132, 137, 151, 158, 160, 170
Mirzâ Bahâdır 109, 112, 114, 121, 127, 129, 137, 151, 154, 158, 160, 170, 203, 204
Mirzâ Halil Beg 135, 136, 137
Mirzâ Musâ 133
Mirzâzede 136
misk-i Rûmî 174
Moğol 18, 21, 24, 25, 26, 32, 33, 34, 35, 36, 48, 89, 108, 109, 111, 112, 113, 115, 116, 117, 118, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 133, 134, 135, 138, 139, 140, 144, 145, 146, 147, 148, 152, 153, 154, 156, 157, 158, 161, 162, 163, 165, 166, 168, 169, 171, 172, 173, 175, 177, 178, 180, 181, 183, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 193, 194, 195, 196, 200, 201, 202, 204, 205, 206, 209, 210, 213, 214, 215, 216, 220, 222, 223, 225, 226
Moğol askeri 31, 35, 125, 126, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 157, 160, 214
Moğol begi / beyi 42, 43, 106, 108, 109, 111, 114, 118, 119, 120, 123, 124, 125, 126, 131, 136, 144, 146, 152, 153, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 172, 185, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 197, 200, 202, 205, 208, 209, 210, 211, 214
Moğol obası 186
Moğol ordusu 33
Mora 54
mu'cizât-ı Muhammed 113
Mud 106, 107, 111, 112, 113, 117, 120, 122, 133
Muğa 190
Muhammed 64, 66
Muhammed Bey 24
Muhammed Hâdim, Şeyh 34
Muhammed Mustafâ (Hz) 72, 99, 100, 113, 178, 179
Muhlis Baba, Şeyh 72
Muhlis Paşa 21
Muineddin Pervane 23, 25
Mukbil 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 194, 197, 198, 201, 202, 205, 206, 210, 217, 222
Mula 200
Mum 35
mumya 76
Murâd Beg 38, 202, 204, 208, 209, 210, 211, 212, 213
Murad Hüdavendigâr 37, 42, 73
Murad, I. 38, 48, 51
Murad, II. 49, 79
Murâd, Sultân 21, 39, 40, 45
murassâ 110, 111
Mure 158
Murvaklı 129
Musâ 17, 38, 39, 129, 135, 136
Musâ Beg 141, 142
Musâ Çelebi 45
Musâ, Emîr 15, 16, 17, 59, 115, 123, 124
Musâ Pâşâ 139
musahib 80
Mustafa 45, 46, 199, 200, 207, 208, 235, 236
Mustafa Âlî 36, 42
Mustafa Beg (Osmânoğlu) 200, 208
Mustafa Çelebi, Hazinedar-zâde 80
Mustafa (Kanunî'nin oğlu) 80
Mustafa Kethüdâ 200
Mustafa (Osmân'ın oğlu) 202
Mustafa Pâşâ 81
Mustafa, Sultân 80
Muştuluk mektûbı 113
Mut 129, 133, 138, 142, 143, 152, 161, 177, 203, 206, 230, 235
Mut askeri 127
Mut Kal'ası 136, 144, 145
Mut Ovası 33, 48, 133
mutfak / mutbah / mutbak 60, 64, 65
Mübadele 65
Müftî Yûnus 162
mühr-i şehînşâh 184
Müneccimbaşı 20, 42, 50, 70
Münşeâtü's- Selâtin 89
Müsâmerâtü'l- Ahyâr 28
Müsameretü'l- Ahbâr 89
Müselmân / Müslüman 24, 33, 36, 38, 41, 42, 44, 45, 54, 74, 104, 106, 109, 111, 113, 114, 115, 116, 118, 127, 135, 141, 177, 178, 180, 185, 209, 210, 237, 238
müsenna (kucaklaşma) tarzı 64

Müstevfî Necibüddin 24
Müzeler Umum Müdürlüğü 60

naiblik 28, 32
naip 23, 28, 31, 34
nakkare 106, 112, 117, 122, 127, 133, 137, 142, 144, 152, 154, 155, 160, 167, 171, 177, 178, 180, 187, 189, 203, 204, 205, 209, 214, 224
Narlıkuyu 75
Nasûh Beg 234
Nazm-ı Türkî 21
Nefise Hatun / Melek / Sultân 38, 48, 51
Nesih 85
Neşrî 42, 89
Nevrûz 200
Nigde begi 125, 185, 207
Nigde Kal'ası 185, 186
Nigde nâhiyesi 185
Nigde / Niğde 25, 48, 49, 79, 89, 121, 125, 126, 129, 162, 185, 186, 187, 206, 207, 210, 214, 222, 230, 234, 236
Nigde otlakları 115
Nigde Ovası 231
Nikovirine Marko 117
Nizâm Melik Şâh 101
Nizâm Şâh (Melik Şâh'ın torunu) 101, 102
Nizâmeddin, Şeyh 162, 176
Nizâmî 79
Nizâmşâh Mescidi 181
Noyinler 26
Numan bin Hoca Ahmed 59
Nûre bin Sa'adeddin, bkz. Nûre Sofî
Nûre Sofî / Nûrî Sofî 18, 19, 20, 21, 43, 44, 46, 47, 51, 72, 73, 107, 108, 109
Nûreddin 72, 103, 104, 105, 106, 107
Nûreddin Beg (Oğuz begi) 20, 103, 104, 106, 107
Nûreddin Sofî, Nûre Sofî
Nûşirevân (Acem pâdişâhı) 99

Od Kal'ası 180
Oğuz 20, 103, 104, 105, 106, 180, 200
Oğuz begleri 72, 103, 105, 106, 108, 109, 112, 116, 127
Oğuz boyları 13
Oğuz Hân 107, 124, 143, 144, 151, 152, 162, 163, 165, 169, 181, 182, 185, 186, 189, 190, 197, 201, 205, 206, 210, 240
Oğuz kavmi 117
Oğuz tâifesi 103
Oğuzhân 214, 215, 221, 222
Oğuznâme 26
Oğuzoğlu 209, 217, 220, 222, 230, 236, 238, 241, 244
ok 33, 38, 117, 141, 148, 161, 178, 179, 216, 219, 224, 232, 233
ok temrenleri 74
Okçular 24
Okluk Kal'ası 168
Orhân 124, 125, 195, 215, 216, 222, 225
Orhân Beg 230, 231
Orhân (Kayseri Beyi) 153
Orhân, Sultân 21
Orkun, Hüseyin Namık 70
Ortahisar 60, 61
Oruç Beğ 89
Osmân 71, 73, 129, 130, 143, 144, 152, 153, 154, 166, 191, 192, 193, 195, 196, 197, 198, 199, 209, 210, 213, 214, 215, 221, 225, 226, 227, 231, 232, 233, 235, 236, 237, 242
Osmân askeri 210, 213, 214, 237
Osmân Bey / Beg, bkz. Osmân
Osmân Çelebi 39
Osmân diyârı 130, 131, 195, 197, 208, 221, 230
Osmân Hân 21
Osmân ibn 'Osmân 198
Osmânî 41, 212
Osmânlı 15, 16, 19, 20, 22, 26, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 46, 47, 48, 49, 50, 72, 73, 84, 89, 215, 230, 233, 235, 238, 241, 244, 245
Osmânlı arması 59
Osmânlı padişahları 71
Osmânlı Sarayı 70
Osmânlı tarihleri 50
Osmânoğlu 38, 42, 73, 181, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 202, 207, 208, 209, 212, 214, 215, 216, 219, 220, 226, 227, 228, 231, 232, 233, 234, 240, 241, 242, 243, 245
otağ 38, 60, 61, 66, 67
oyma tekniği 65

Ömer 203

pah 65, 66
panayır 43
Pâspân 143
Patavan 54
Payâs 101, 111, 135, 141, 177, 180, 206, 222
Pedos 222
peleng (kaplan) 36
Pers 72
Pervane, bkz. Pervâne Muineddin
Pervane Muineddin (Melikü's-sevâhil olan) 23, 26, 32
Perver (Bayan) 84
Peyk 138
Pınar 110
Pınarbaşı 37
Pîr Ahmed (Beg) 16, 45, 49, 50, 51, 76, 202, 203, 204, 206, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 234
Pîr Bayram (çeribaşı) 245
Pîr Mehemmed Beg 205
Pîrhân 242, 244
pirinc 112
portal 59, 62
post 202
Prusya Devlet Kütüphanesi 69

Ragıb Bey (Maliye nazırlarından) 69
rakkaslı saat 66
Ramazân-ı şerif 72, 244, 245
Ramazanoğlu memleketleri 36
Reşîdeddin 89
Revan Odası 50
Rodos 72, 243
Rodos Şövalyeleri 50
Roma 72
rubâi 34
Ruhbânlar 177
Rûhî Çelebi 89
Rûhî Tarihi 42
Rûm 20, 21, 23, 43, 57, 72, 73, 75, 99, 100, 101, 102, 103, 105, 110, 115, 119, 123, 138, 139, 141, 146, 147, 148, 149, 150, 155, 157, 159, 160, 162, 164, 165, 166, 167, 169, 170, 172, 173, 175, 181, 185, 186, 187, 191, 199, 203, 213, 222, 226, 228
Rûm askeri 157, 191
Rûm begleri 100, 145, 155, 162, 165
Rûm Selçukluları 70
Rûm tâifesi 100
Rûmca 28
Rûmeli / Rûmili 38, 40, 45, 49, 80, 225, 229, 230, 236, 243
Rûmîler 172
Rükneddin Kılıç Arslan 20, 23, 24, 30, 47
Rükneddin, Sultân 23, 24, 32, 134
Rüstem 80, 125, 127, 144, 149, 150, 162, 167, 169, 185, 186, 187, 189, 190, 197, 201, 202, 205, 210, 217, 221, 222

Sa'âdeddin 51, 72, 103, 141, 161, 164, 171, 196, 197, 203
Sadrı Mutabbib 26
Safât nâhiyesi 177
Sahâyifü'l-Ahbâr 50
Sahib 32, 33, 110, 123
Sahib Atâ 23, 28, 30, 31, 32, 33, 134, 135
Sahib Fahreddin, bkz. Sahib Atâ
Sahib Şemseddin Cûnî [Cüveynî] vezir 43
Sahib-i Divan 33
Sâhil begleri 126
Sahrâ 110
Salur Bey 15, 24, 36
Salur kolu 20
sandal 64
sapân 111, 113, 179, 180, 233
sapâncılar 223
Sarâan 228
Sarı Mustafa (Germiyân beglerinden) 198
Sarı Yakub (Karamanlı) 79
sarmaşık dalları 66
Saruhân 13, 36, 86, 124, 125, 127, 129, 130, 135, 143, 149, 202, 212, 213, 214, 216, 222, 225, 226, 227, 228, 230
Saruhânîler 144, 153, 180
Saruhânoğlu 144, 1192, 96, 208, 215, 216, 225, 226, 230
Saruhân diyârı 144
Sasanî 72
savma'a 127, 128, 136
Sedd-i İskender 179
sedir ormanları 13
sekbanbaşı 80
Sekiçeşme mahallesi 60
Selçukîler 21, 36, 47, 77, 101
Selçuklu 13, 15, 19, 20, 25, 28, 33, 35, 36, 42, 47, 48, 59, 70, 73, 74, 76, 77, 89
Selçuklu sultanları 74, 75, 76, 89
Selçuklu Tarihi 89, 90
Selçuknâme 16, 20, 22, 28, 31, 47, 50
Selçukoğulları 72
Selim, Sultân 244, 245
Selim (Yavuz Sultan) 70, 72, 85
selsebil 64
semâ 34, 35
Semerkandlı Seyyid Şerefeddin Lâlâ 16, 17
sera-perde 66
Server Ağa 217
Sevakıb-ı Menakıb 17
Seyfeddin Süleymân 51
Seyyidgâzi 231
sığır 154, 185, 187
Sığra 108
Sırsıkaad Kal'ası 169
sikke 30, 45, 47, 48, 49, 113, 234, 235, 242
silah 26, 33
silahdar 31
Silifke 13, 44, 75, 109, 111, 113, 129, 136, 143, 144, 152, 161, 175, 177, 203, 206, 214, 222, 230, 235, 236, 238, 243
Silifke Kal'ası 44, 111, 113, 203
silsilenâme 43
Sinâb 102, 131
Sinân Beg 150, 159, 191, 192
Sinân Nâib 159, 193, 195
Sinân Pâşâ 220, 221, 225, 226
Sipahser mahallesi 60
Siraceddin Mahmud Urmevî 32
Sis sahrâsı 100
Sivas 72, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 113, 117, 120, 125, 129, 132, 133, 143, 145, 147, 148, 149, 150, 152, 155, 157, 159, 161, 170, 172, 191, 193, 198, 200, 201, 203, 206, 217, 221, 222, 224, 225, 226, 227, 229, 242
Sivas begleri 48, 104, 122, 186, 192
Sivrihisar 32, 39
Siyavuş 27, 28
sofa 60, 61, 62, 65, 66, 67
Sofî 20
Sofiye Sancağı 45
Sofiyyûn tarikı 44
Sofya sancağı 40, 49
soyağacı 47, 48, 62
Stanley Lane-Poole 19, 47
su yolları 75
subaşı 16, 39, 41
Sultân Tâğı 186, 211, 214, 220, 233
Sultân Veled 17, 34
Sultanahmet Camii 57, 66
Sultânü'l-Ulemâ 17
Süleymân (Beg) 30, 44, 110, 120, 130, 138, 139, 140, 141, 142, 145, 146, 148, 150, 152, 153, 140, 141, 142, 150, 158, 163, 164, 166, 170, 171, 172, 174, 175, 176, 180, 243
Süleymân Pâşâ 106, 109, 110, 111, 112, 114, 115, 116, 117, 123, 124, 127, 133, 134, 143, 174, 175, 176, 184, 189, 190, 192, 193, 197, 199, 211, 217, 226, 229, 232
Süleymân Peygamber 241

Süleymân Sarâyı 142
Süleymân Şâh 140, 141, 142, 143, 144, 145, 148, 150, 152, 155, 156, 157, 158, 159, 161, 162, 163, 164, 171
Süleyman Tahtı 30
Sünbül 174
Süve 66

Şah İsmail 245
Şâh Mehemmed (Rûm Begi) 165
Şakaik 86
Şâm 36, 49, 73, 76, 103, 109, 177, 198, 201, 203, 204, 231, 236, 240
Şâm ordusu 25
Şâmîler 199, 200, 201, 202
Şâmlı 108, 177, 230, 231, 236
şeftâlü 176
Şehnâme / Şâhnâme 47, 70, 77, 80, 102, 103, 107, 125, 128, 133, 164, 202
Şehriberâze 100
Şehzade 26, 28, 30, 32, 50, 80, 203, 204, 205, 239
Şemseddin 48, 50, 51, 135, 139, 140, 141
Şemseddin Mehmed 25
Şemsi Paşa 81
Şemşeddin Beg 136, 138, 191
Şerefeddin Lâlâ, Seyyid (Semerkandlı) 16, 17
şeşber 127
Şeyh Yunûs Sarayı 75
Şeyhler mahallesi 60
Şikârî 18, 20, 47, 48, 50, 60, 69, 70, 71, 73, 76, 77, 79, 80, 81, 82, 84, 85, 86, 89, 103
Şikârî Şehnâmesi 70
Şikârî Tarihi 34, 47, 48, 70, 75, 80, 82, 83, 84, 89, 90
Şirvân Hân 72, 103, 104, 124
Şist 111
Şuhûd 232

***Taberî* 101**
tabhâne 59, 60
tabl 73, 100, 106, 107, 111, 112, 117, 122, 127, 129, 131, 135, 136, 137, 144, 154, 167, 171, 178, 184, 191, 194, 195, 197, 200, 204, 212, 213, 216, 224, 227, 235, 236
Tâceddin 32, 142, 171
tâc-ı şâhî 147, 168, 184
tâc-ı zerrin 110
Tacikler 25, 26
Tâcinik 104
Tâhir Hasan 204
tahtacılık 15
Taht-ı Rûm 145, 161
Taksirü't-Tefsir 79
Tâli 149
tandır 65
Tapucak mahallesi 62
Tarlan, Ali Nihat 82
Tarsus 101, 108, 112, 125, 129, 136, 153, 161, 175, 177, 181, 189, 190, 203, 204, 205, 206, 231, 234, 235
Tartan sokağı 62
Tartanlar Evi 53, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 65, 66
Tasavvuf 90
taş merdiven 65
Taşeli Yaylası 13
Taş-ili 13, 19, 43, 48, 72, 101, 135, 136, 228, 244, 245
Tatar 43, 73, 114, 118, 125, 131, 132, 133, 139, 140, 155, 157, 162, 201, 226, 227
Tatar askeri 146
Tatar Mirzâ 131
Tâtlar 240
Tavilî Hasan 230
Tazman, bkz. Dazman
Teberrük 221, 222, 223, 224
Tebriz Şâhı 245
tef 30
Tefsir 79, 90
Teke 13, 36, 126, 144, 152, 192, 226, 236
Teke begleri 230, 236
Teke oğlu 39
Teke Pâşâ 102, 110, 116, 119, 123, 129, 135, 191, 192, 193
Teke-ili 36, 39, 45
Tekeoğlu 202
Tekindağ, Şihabeddin 90
tekye 234, 238
tepelik 66
terek 66
Tevaif-i Mülûk 13, 19, 36
Tevârih kitapları 36
Tevârih-i Âl-i Osman (*Osmanoğulları'nın tarihleri*) 71, 72, 86, 89
Tevârih-i Taberîye 101
tezkire 80, 81
Tezkiretü'ş-Şu'arâ 81
tiğ 112, 117, 126, 127, 132, 133, 163, 180, 189, 201, 209, 219, 238
Timur 48, 216, 226, 227, 228, 229, 230
Timurlenk 48
Timurtaş 208, 209
Timurtaş Beg 45
Timurtaş bin Çoban 35
Timurtaş Paşa 48
tiryak 35
tob 39, 215
Tol (medresesi) 59
Topucak mahallesi 65
topuz 213, 221
Toros 19, 37
Trablusgarb Eyaleti 46
Trabuzon 102
Tuğyân 144
Tunos vilâyeti 243
Turan, Osman 26, 33, 90
Türe 20
Turğud Bayburd 112, 137
Turğud / Turgud 15, 21, 36, 74, 103, 104, 105, 106, 107, 109, 112, 114, 117, 120, 123, 126, 129, 135, 137, 140, 151, 152, 154, 170, 171, 213, 217, 221, 230, 231, 235, 238
Turğûdili 36, 236
Turğudlu 42
Turğudoğlu / Turğûdoğlu 42, 51, 143, 144, 150, 154, 163, 170, 190, 196, 209, 210, 221, 231, 232, 233, 236, 237, 238, 241
Tursun Bey 42
Tüben Virekâre tâ'ifesi 101
tüfeng 133, 215, 222, 233
Tünd kal'ası 155
Türbe-i Mevlânâ 177
Türk 13, 16, 19, 22, 24, 25, 26, 28, 30, 31, 32, 38, 65, 73, 74, 77, 79, 103, 124, 185, 222, 226
Türk Alfabesi 86
Türk askeri 35, 54
Türk aşiretleri 19
Türk beylikleri 19, 36
Türk boyları 38
Türk edebiyatı 47
Türk mimari geleneği 59
Türk şamanları 38
Türk şövalyeleri 15, 74
Türkçe 19, 26, 28, 30, 32, 47, 70, 71, 72, 76, 77, 79, 86, 89
Türkçe Karamannâme 77
Türk-İslâm Medeniyeti 90
Türkmân askeri 113, 126
Türkmân / Türkmen 15, 18, 19, 20, 23, 28, 32, 38, 47, 72, 103, 104, 105, 106, 108, 109, 112, 116, 117, 119, 123, 124, 133, 153, 154, 157, 162, 175, 178, 180, 181, 186, 187, 188, 189, 193, 194, 200, 202, 208, 213, 222
Türkmân aşiretleri 20
Türkmân begleri 103, 109, 112, 115, 117, 152
Türkmân Beyliği 59, 72

Uç beyleri 30, 31
Uç vilayeti 31, 34
Uğruş (Yahudi) 195
Uğur, Mehmed Ferid 69, 76, 82, 84, 85
Uluhaydarî 195
Umrân bin Kanus 176
Umrân Sarâyı 75
Umrân Yaylağı 243
Umur Beg 208
Urfa 49
Urla 25
Uzluk, F. Nafiz 26
Uzun Hasan (Moğol begi) 49, 163, 188
Uzunçarşılı, İ. Hakkı 50, 79, 80, 90

Ünal, Tahsin 90
Ünver, Emin Agâh (Karamanlı Avukat) 65
üzüm 235

Vakfiye kitabesi 26
Vakıat-ı Sultan Cem 89
Vakiyye 111
vapur 64
Varsak 15, 21, 36, 43, 44, 73, 108, 125, 136, 190, 191, 203, 204, 222, 235, 236, 237, 238
Vâyâ kal'ası 110
vekâyinâme 89
Veled Çelebi 69, 84
Veled-i Esen 189, 190, 191, 203, 204, 206, 207, 209
Veled-i Mehemmed 190
Veledü'ş-Şefîk 89

Wittek, Paul 19, 70, 86, 89
Ya'kub 130, 170, 174, 181, 191, 206, 230, 234
Ya'kub Efendi (defterdâr) 228
Ya'kub Hân 203, 204
Ya'kub (Mirzâ Bahâdıroğlu) 203
Ya'kub Pâşâ 127
Yabâğ Tâğı 139
Yâbuk 114
yâğ 165, 173
Yahşi Hân 34, 46, 48, 106, 107, 108, 125, 170, 181, 190, 191, 203, 205, 206, 231
Yahudi 176, 177, 195
Yahyâ, Şeyh 123, 233
Yanko 118
Yârcânî / Yâricânî (şair) 70, 76, 77, 79, 84, 102, 103, 107, 130
Yâr-i cânî 125
Yâricânî Şehnamesi 77, 84
yâsemin 174
Yâşil Türbe 177
Yavâş kal'ası 185
Yavâş Karahisârı 185, 187
yelkenli gemi 58, 64
yelkenli savaş gemisi 66
Yemen 99
Yenihan 57
Yenisay 65
Yeşil Kubbe 34
Yılan Kal'ası 180
Yörük obası 37
Yunân 13, 21, 22, 43, 45, 72, 75, 100, 101, 102, 103, 110, 119, 138, 141, 146, 148, 162, 163, 164, 166, 173, 174, 175, 185, 213, 217
Yunanistan 65
Yûnus, Şeyh 114, 141, 142, 171, 204
Yusanus 99, 100
Yusuf Ağa 70
Yusuf (Gölhisâr dizdârı) 229
Yusuf ve Züleyhâ 81
Yusufağa Kütüphanesi 69, 82, 85, 86
Yusufî 27
yüklük 65, 66

za'frân 174
Zahire 198
Zâl 176
zanbak 174
zâviye 181
Zekeriyyâ, Şeyh 203
zenberek 224
Zengân Çeşmesi 191, 204
Zengîler 19
Zerger 172, 173
Zeryûc 120
Zeynülhac 24
zırh 33, 74, 219
Zinciriye (medresesi) 59
Zühre 75, 146
Zülkaadir 36, 130, 160, 189, 222, 225
Zülkaadir begleri 126, 129
Zülkaadiroğlu (Mar'aş begi) 126, 160, 188, 189, 216, 231
zümürrüd hâtem 121

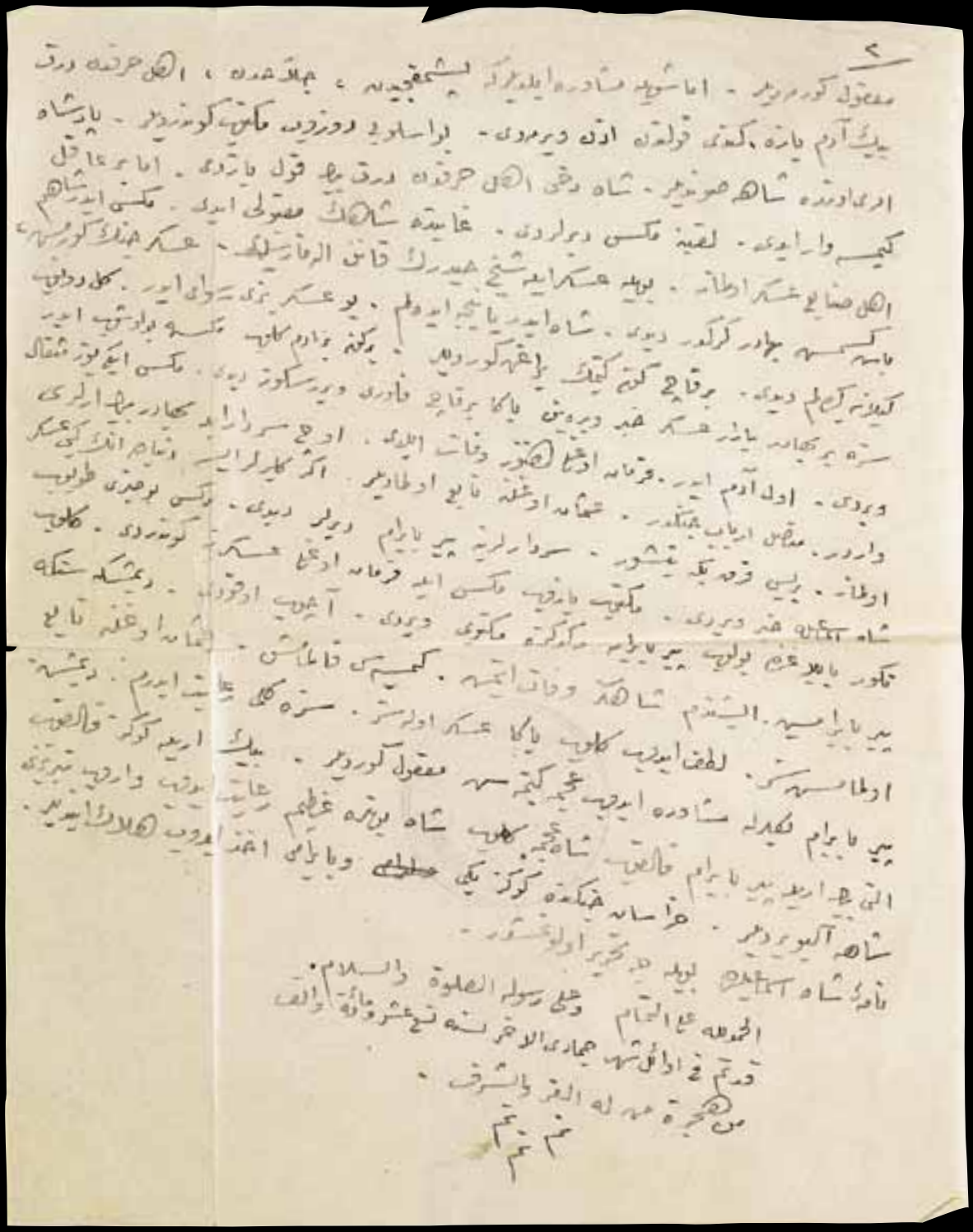

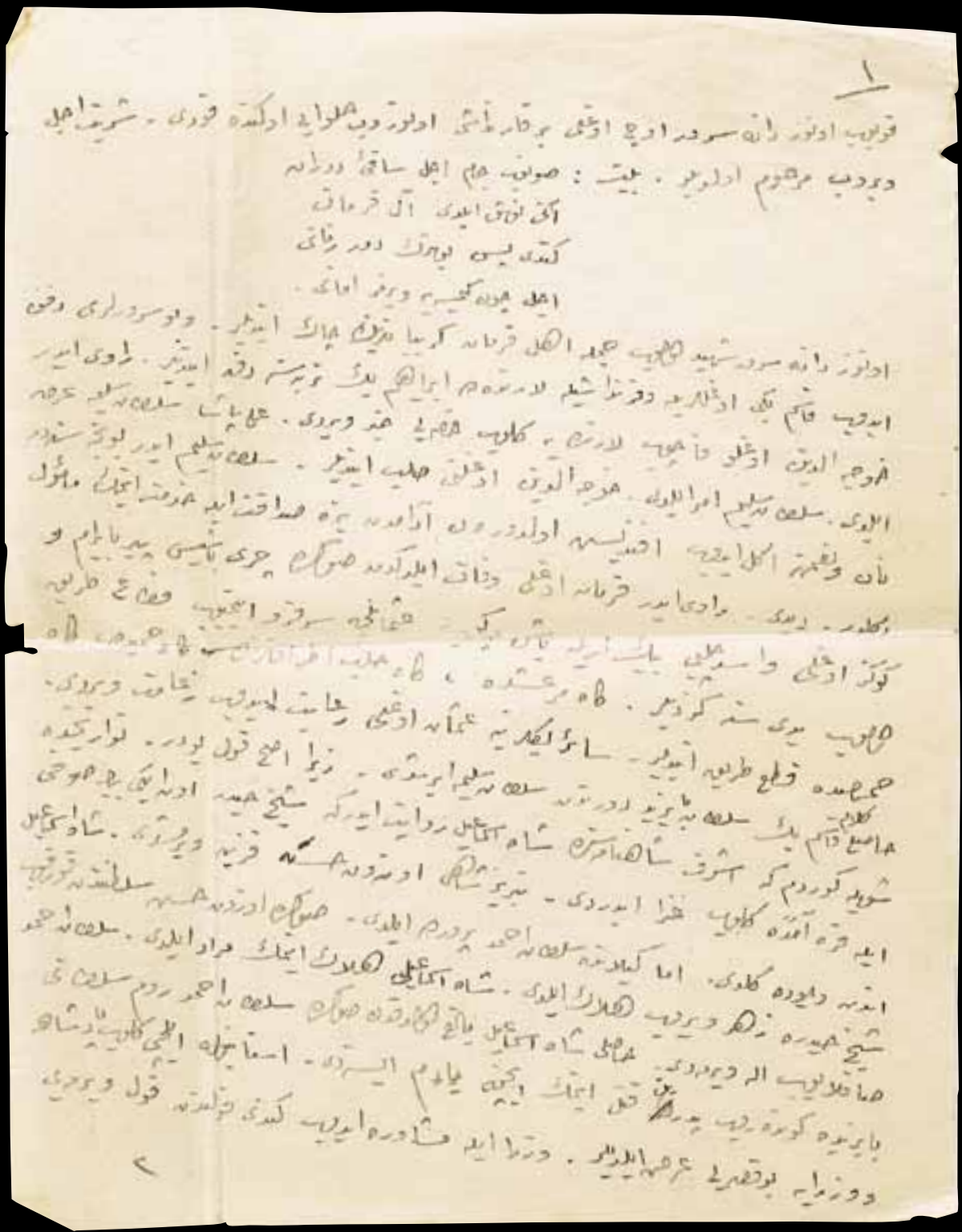
Şikârî **KARAMANNÂME**

TIPKIBASIM

Not: Tıpkıbasım, eski yazı kurallarına uygun olarak kitabın sonundan okunmaya başlanmalıdır.

EK-6/2: y. 169 a

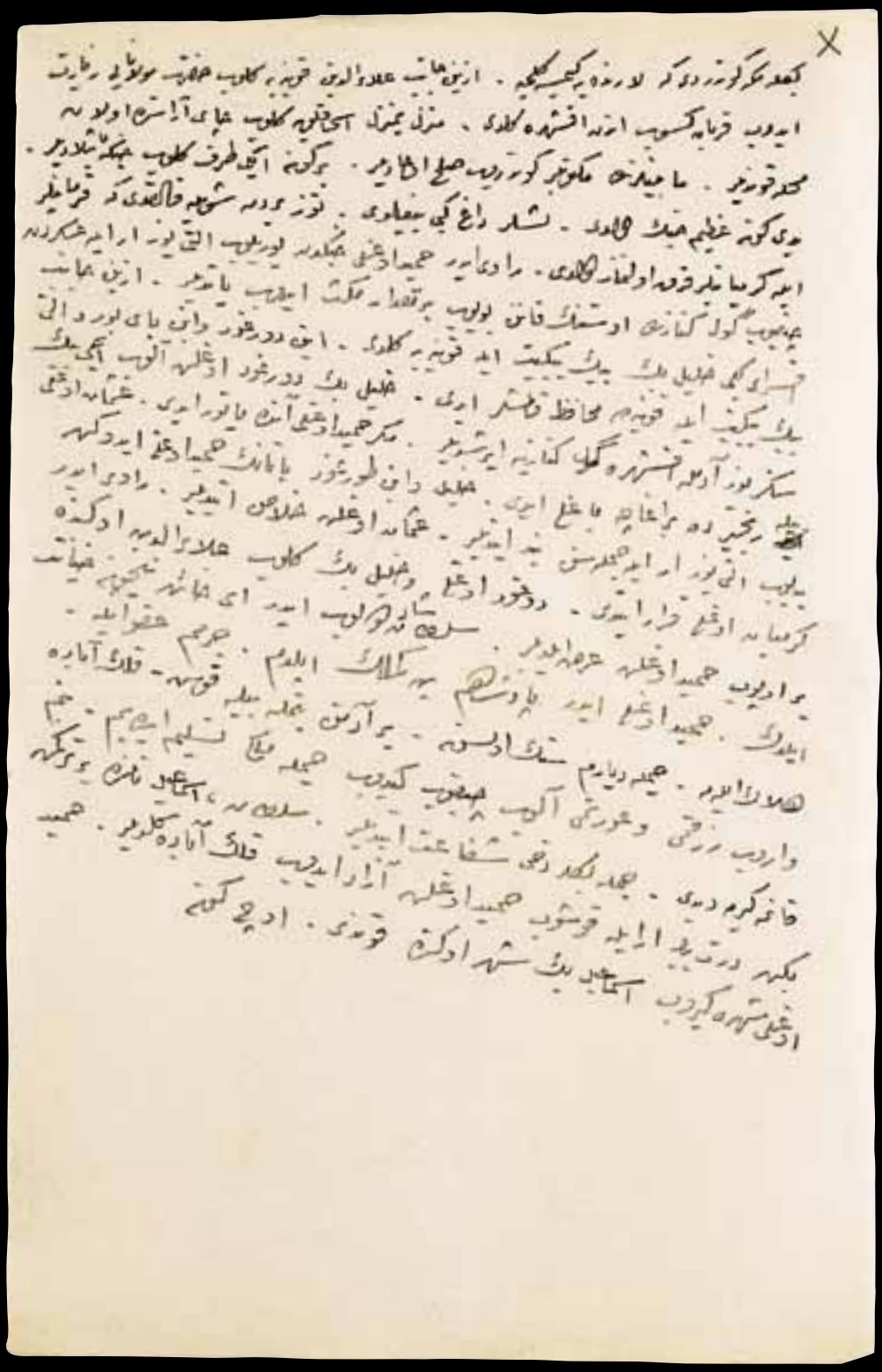
EK-6/1: y. 169 a

X

رادی ایدی سلطان غیاث الدین کرمیان دولتیک نصفنه قرداشی اوغلی
ضبط ویرمشدی . الی بیک قرمانه عسکریله کوتالهیه الی ستر
یاکه کوندردی . اوچ یاشده شهزاده عثمانه اوغلی مصطفی ویرمشدی .
وحید ریاییه تیه صحید اوغلی الیاس ویرمشدی . الی سیل قرمانه ضبط
ایلیشدی . صحیفه ۱۲۶

بکردیه مقابل کشت ماهیر بزخیشم آن خرس یکی تیر
بخت او تابکیر دیاسیش . . . . . .
بطل شرع سیصد رطل تخمید سر شرها بوده موری رفتیوله
بود تیغ بزیر افکنده تیغ دستش . . . . . .
صحیفه ۱۲۴

EK-5/2: y. 114 b

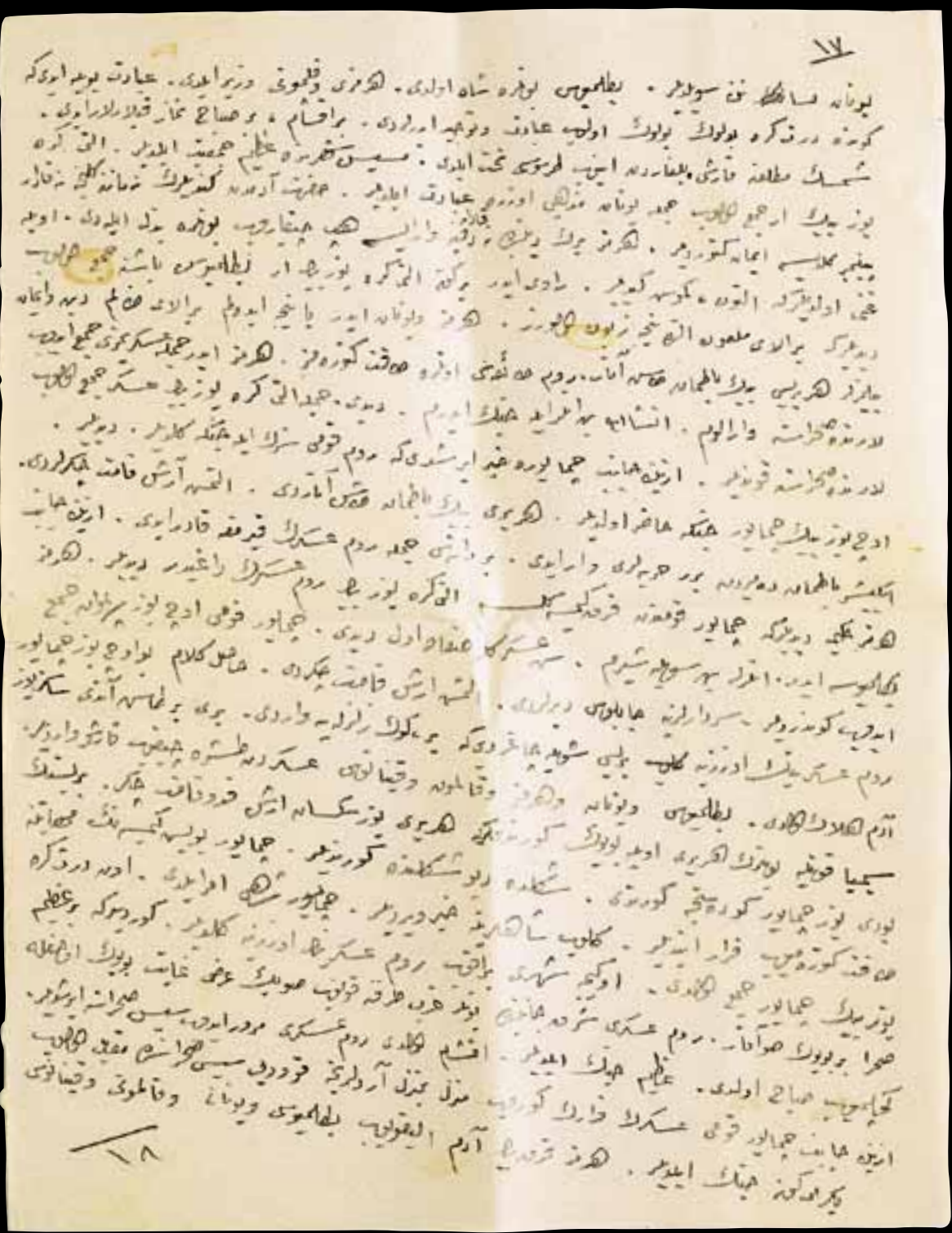
EK-5/1: y. 114 b

EK-4/10: y. 110 b

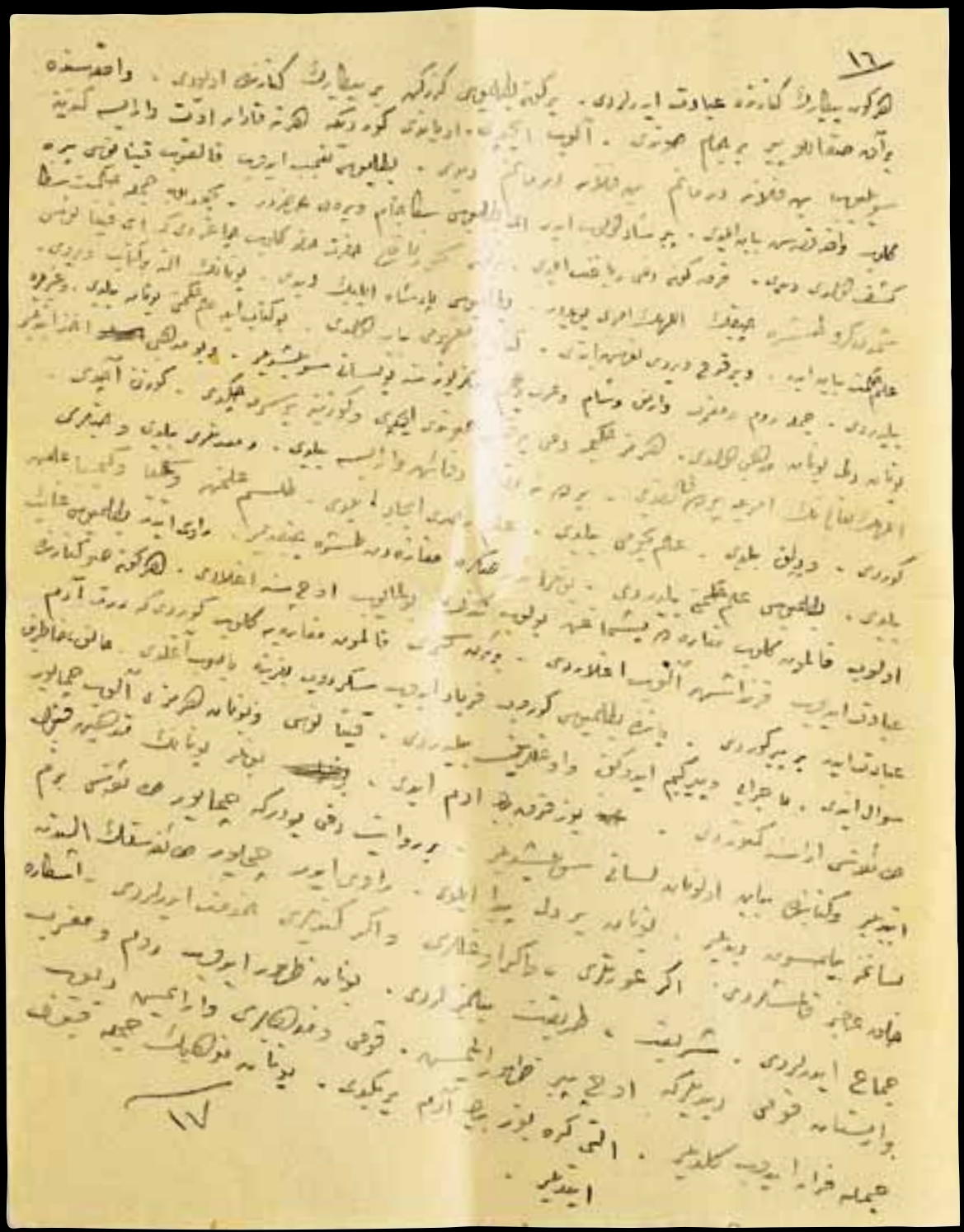
اولدوردی . جمله ملکی ضبط ایلدی . دارتوشک روم قرن براغلی قالدی . اندن کیده شاه اولیب عسکر جمع
ایدوب جمله دارنجه حاکم ایلدی . ارض روم شهریه معمور ایدی . اندن جانب طرسوس صدقاتوس قیونس شاه
اولدی . عظیم عسکر جمع ایدوب ارمینیه داغنک وجنده روملو عظیم صدق ایلدی . صلح صلح
اولدیلر . قیونس سلطنه یی عظیم شهر ایلدی . وفات ایدوب اوغلی عثمان یرینه شاه اولدی .
جمله ولایه روم حکم ایلدی . رادی ایدر لکرمز سکز یوز سنه طاشاری . سیس شهرنه شاکه اولدی .
حاجا سیه حکیم زمانه ایرشدی . داغیلک قرد یل هدف ایلدی . لکرمز هلاک اولدی ایدی .
طلیمون شاه اوغلیدر . جالینوس شاگردیدر . قرنک حکمتنه مدتدر . حالینوس اوغلیدر . قیانوس
اوغلنک اوغلیدر . رقیونوس ظهر ایدوب طرسوس شهرنی تخت ایدوب بوز اوتوز سنه شاه اولدی .
طالیموی وجالینوس وزیر ایلدی . فیثاغورس وزیر ایلدی . جمله عسکره مالک اولوب تدبیله
ولایه سوره ایلدی . عسکر چکوب سلطنه یکلو عمرانی طولوب خمس ایلدی . ارض روم اوزرینه واردی .
روم فرار ایدوب اسانبوله وارب مشهدی تسخیر ایدوب مقامه ایدندی . رقیانوس ایله صلح اولدیلر .
انکیوز میل شاه اولدی . جمله روم ویونانی ضبط ایلدی . دمشقه ، مغربه ، ایرانی وخرتکی ضبط
ایلدی . جالینوس اوغلی عدلیوس وقیانوس لیثری وزیر وحکیم ایلدی . روم اسانبولی
وفات ایدوب اوغلی ایانوس شاه اولدی . وزیرینه الیس دیلردی . یونانه مدتلیه دوتار لاردی .
ارضنه جانب رقیانوس جبانه وتکوبه کی جهالته دولدوردی . لاتنه دلیسه بیک فاطرالتوبه هکردی .
یرکمر یاپدیرمشدی . ایکیوز باشنه یرمش مقامه پخرایه یصدی . یرآدم سیاستایتدی دیلم
طاشدی الله کوزدیب عدلی تکردیه هلاک ایدردی . ایجیب هلاک ایدردی . راوی ایدر .
یورسم قیانوس حکیم اوغلی سلوم شاه ایدی . رقیانوس دخی تکرک الله کلیب یوقاری یاقارکه صاعقة الله دیجیر
صاعقه الله کوزدیر . رقیانوس دخی تکرک الله کوزدیر . سلوم اولدیلر . اسانبولده روم اوغلی
قیانوس وقیانوس قراایدوب طاشی ایجیب لعین هلاک ایلدی . سلوم اولدیلر . اسانبولده روم اوغلی
ایانوس کوزدیب شاه ایلدیلر . ایانوس عدالتایدیب عمرانی چوغالدیب آبادایدیب یه سلطنه دنیایه
وکز کیندوده اولدیلر قدرالله کیب اکادیردی . جمله روم ومغرب معمور ایدی . ایانوس وفات
ودتدیر . ایانوس عدلی اسانبولی ساکه ایدی . عمرانه چوغه ماشادی .

بیری بسمه بیك كزه یونه یاچ عسكرلر روم كوندردی . یونز كلوب كیمی لازم ایسه كیمی طرسوس ، كیمی
مغربه شاكه اولدیغی . لطائموس لازنده یه كلدی . قالموده طرسوس یاكلدی . یونانه حكیم قونیه
گیتدی . رادی ایسه طرسیا قوطیه مرغه بیك آولی الیكره یونز یاچ آرم مقداری گوستردی
همانیه اولدقدن كره یونز یاچ ارید قوردوب رومه صحراسنه كوندردی . اول كیجه لكرمز رومه عسكریه
آلیوب رومه قاچدی . همانیه یته آمدلرینه گیمك یاچیب یوریدیلر . خبر ورمانه غرمه لطائموس
گلدیگ الدیلر . اوزن جانب لكرمز لازنده یه كلوب دیار رومه دخولیه وارمنه لطائموس
شاه كلدی . یونانه حكیم دلن سویلدی . یونانه نه دیه اخذ ایتدیلر . جوقه طلسم یعلدی . دیشلر
قونیه یه ، لازنده یه ، طرسوس ، سفكدیلی ، صیدی عنفه یه وارنجه یونانه حكیم گلدی . آخری
رصد خانه سی اوزره یونری بنا ایلدك . یونانه حكیم نسلنه درت یوز حكیم كلدی . آخری
اوغلوطوس ماغیدر . لطائموس نسلنه درت یوز حكیم وكلم پادشاه كلدی . آخری
سكندوس . همه لكمایه سوداراولدیغه لكرمز هلكیدی . رانیال وهامانه یعنی اولدیغنه
قیصر نوس همه آرمیه یه دوسرمی معمور ایلدی . پارسیه یه غلطه . ارسطو ، یوسانوس
الیانوس ، حرقیل یونانه كلدی . یونانه الطمیلر ویرلر . رادی ایسه لطائموس شاه
اولوب همه ارمن دیارینی وروم دیارینی ضبط ایلدی . اول قادار دقیقه وساعه حسابنه كه
جهشكری الوبه كوسن گیردی . یونه اوه یل پادشاه اولدی . اندن وفات ایدوب جمشید
یونانه حكیم شاه كلدی . قنه یوصوب اوه ارقه پادشاه شكره بغداد ایلدی . استانبول ساكه
اولدی . لكمایه برقصر بغداد ایلدی . قطغایه اینك اولارنده كلدی . یونانه وفاتاندن استعلاده
حكیم یونه شاه كلدی . لازنده م اولدی . لطائموس اوغلی اطاری ویرایلدی . استعلاده
وفات ایدوب اوغلی قیصر نوس شاه كلدی . لكرمز صاغ ایدی . وزیرایدوب خسف یه یی
ادل بنا ایلدی . اتی تخت ایدوتی . لطائموس اوغلی اولد وفات ایدوب قیصر نوس وفات ایدوب
طرسوس ویرلی . كاه لازنده م . كاه سفكدیلی اولدی . الف یه م قیصر نوس اولدیغی (استعلاده) یونه شاه
اوغلی مارتیم شاه كلدی . اوزن جانب طرسوس قیصر نوس اولدیغی (استعلاده) ایله جنك ایلدی . استعلاده اولدی
اولدی . مقدونه طرفنه حكم ایلدك . وارنوس كلوب استعلاده ایله جنك ایلدی . استعلاده اولدی

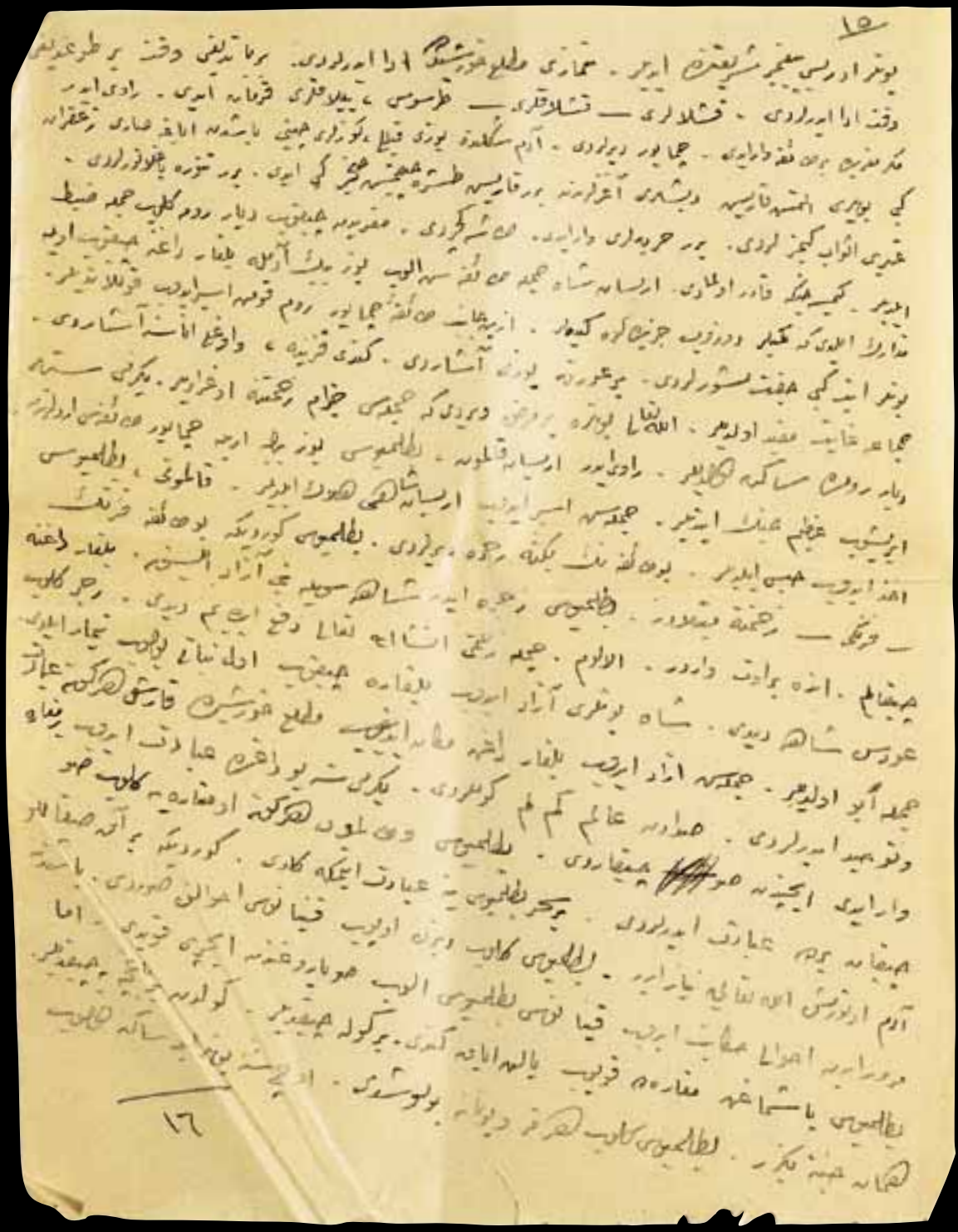
EK-4/8: y. 110b

EK-4/7: y. 110 b

EK-4/6: y. 110 b

EK-4/5: y. 110 b

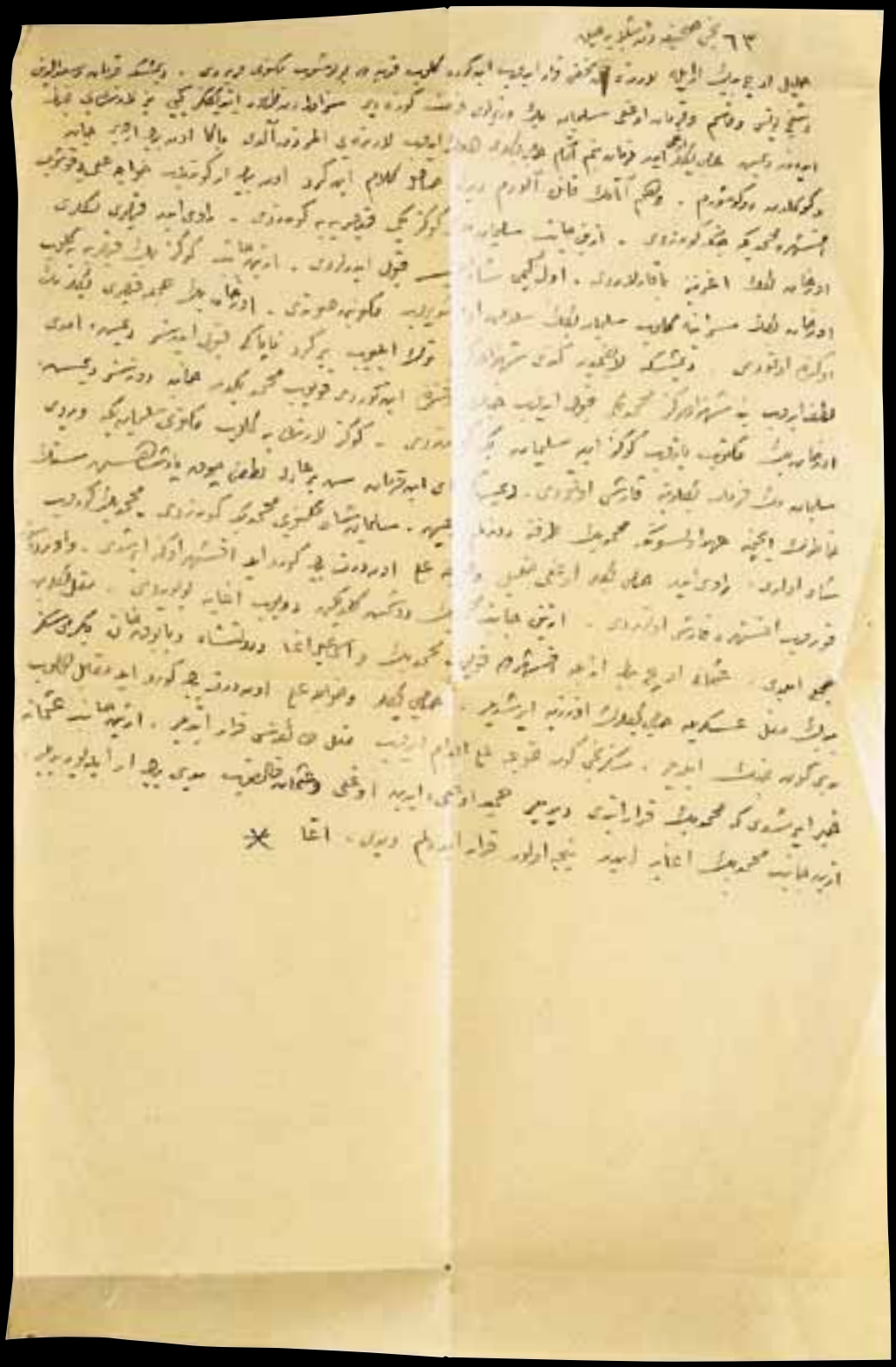
EK-4/4: y. 110 b

EK-4/3: y. 110 b

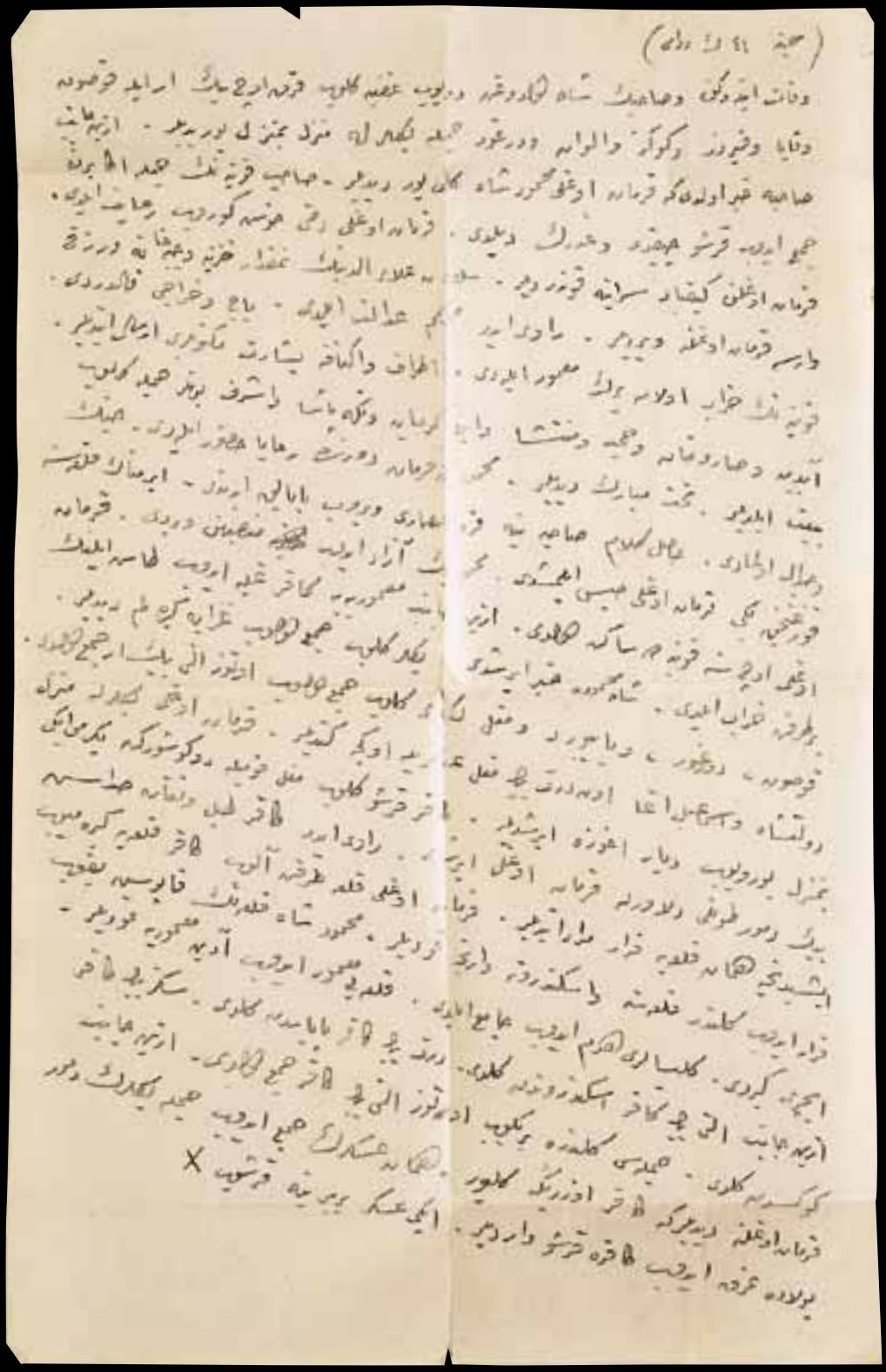
بیچماز - اینی کرمایه ایله کمرادر دیلب بیگلیب یازیب یادری داور یکله محمود پاشایه
ویریب گوندردی - عثمانه ایدر لوری دیه سیه دیار بکرلیکوره علم نیچه اولور - سنك
دیار سیه آلی ویریب اوغلکی خلاص ایدر دیدی عثمانه دیار بکره گندی - ازیه عثمانه
داور بیك کونا لیکیه گلدی - علیشار دیلب استفیاله بیقدی - داور بیك بوکرایه
قوندروب ضیافت ایتدی - داور بیك گوریب صوردی - دیشلی ای ایه گرمایه
بزله مرادك عثمانك ایسه بیلدیر اگر گلسه عثمانك حیله اثوایه دوزقیه اوغلنی
وبکریی یاپه الدوه المسه سیه لوندی گری دوه سیه - عثمانه ایدیه بزم آمالزده حقیقت
اودره دوستلقه واردر - اگر عثمان ایدرسك دیار بکرلیاغی حیله خراب ایده رم
سویله بیله سیه دیسه - علیشار ایدر ای داور بیك عثمانك مرادی نیمش
سلطنه ایه طعم ایمکدر - داور بیك سلطنه ضیاعتی دوقدی - اما عثمانده
اوتری بوی انجیدیسی سلطنه نه لایق دکلدر - عثمانه بی اصلدر - کیسیه خیری
دوقونماز - دیلب کتابه عثمانده الوفی القوی - اثوایی اوغلنی دلیل وعلمه
وحیله دیارکی داور بیکه تسلیم ایدیب داور بیك اثوه گیدیب عثمانه دیارینه
گلدیب داور بیك حیله اماتی تسلیم
ایدیب برقاچ گونه ضیافت ایدیب بیکی مصاحبت ایدرکه عثمانه داور بیکه
ایدوب برقاچ گونه ضیافت ایدیب بیکی مصاحبت ایدرکه عثمانه داور بیکه
ایدیه برمجوبه خرمی وار در - آدی ده بیلیکه در - مرادم سلطنه دیر دیکلدنه
وار برطریقه ایله عرض ایدیه جایز بکه قبول ایتسون - وبکم مثل بکلدنه
الکوری بیکی غنیمتجا بری عظیم ایتجیدر - ستم سیدی بوکا بنه آلور لطف

۱۱

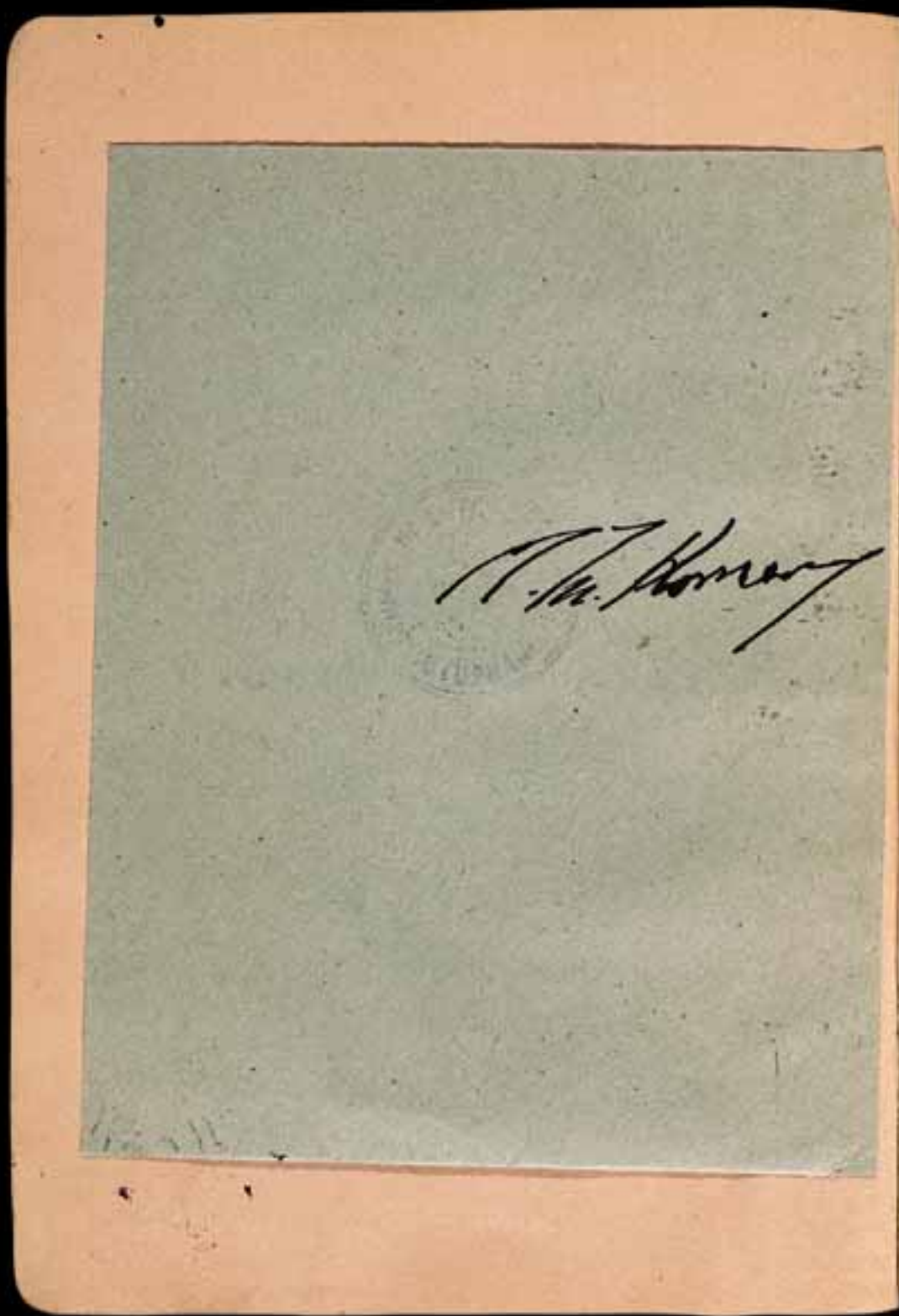
EK-3: y. 99 b

EK-2: y. 61 b

EK-1: y. 41 b

yan kâğıdı (arka)

اولو ردلو

انی کتوردب قرمان اوغلینک نجه هلاک اوله جغین مشاوره ایلدی رمضان ایده
بر قاچ مقبول بکی وار در بر سی کوکز اوغلی بر سی پیر خان بر سی املاین بری
اغوز اوغلی بری بوزد غان اوغلی یونان بولینه جان باغی دیورلر اما بر کره بکی
وار در خوجانتی اوغلی دیرلر اکر بو انجی ایلر سه اول ایلر دیوب خوجانتی اوغلنه
نزا کتله آدم کوندروب کتوردیلر علی پاشا یه بولندی علی پاشا خوجانتی
اوغلنه ایدر اکر قرمان اوغلی هلاک ایدجک اولورسک لاردنه ایدی
سکا دیوم دیدی اولده فی ایدجک اولدی یکرم بر مثقال زهر دیردیلر
لعین الوب طاغی ایلنه کتدی بر زمان اکلندی ازین جانب قاسم بکک اوج
اوغلی وار ایدی دردنجی قردانتی وار ایدی بر قاچ بکلری ایله حکمت حذاقک
شک بوک کونی واقع اولدی رمضان شهرنده اول بر هفته مقدم کستل
بیلاغنه جقدیلر بر کون جنی وصفا ایلدیلر خوجانتی اوغلی قاسم بکک بیلاغنه
کلدیکی دوب لعین زهری الوب بیلاغه کلدی قاسم بکه بر توب ضیافت
شکلنک بر قچ توزی بر توب وحلوا بسوتردی اندن صکره زهری شربته

قاتوب

غارت ایلدی سلطان سلیم تمام سوری نوریوب کلوب اقسرایه قونوب لاردنده
جنک ایچون عسکر کوندردی کلوب محکم جنک ایلدیلر لاردنده ینه عثمانلی ضبط
ایلدی فرمان اوغلی بولغاره چکدی ازبرجانب سلطان سلیم ایلدی فرمان اوغلی
یارآدن کتمیوب فرمان قویی بن مطیع اولمازدیدی بنجه اولجه کوکدیدی
وزیر ایلدی پادشاهم بولغار بوعظیم طاغدر وطاشی ایلنده صارب طاغلر
وارد رکه کوه قاقنده دینی یوقدر واولد یارک طایفه سی جمله قولغه قابلدر فرمان
اوغلی ایله ویوزلی وفرمان اوغلینک یانده اولدیبک یارارجنک کورمش
قولی وارد یوزبیک ارایله جنک ایتمکه قادردردیدی سلطان سلیم ایلدی
یاندارک نذر فرمان اوغلی کتمیوب بوردیارک ضبطی قابل دکلدردیدی وزیر
ایلدی پادشاهم فرمان بکلوبکیلکیی علی پاشایه ویرلم صاحب تدبیوردر یوقدرک
ایلسون دیوب فرمان اوغلی دیارینی علی پاشایه مقرر ایلدی یاوز پادشاه ایتمزله
کتدی علی پاشا دیارفرمانده یرلیل ساکن اولدی رمضان نامنده بوزیم
وارایدی فرمان بکلوندن فرمان اوغلی ایله زیاده جه درست ایدی علی پاش

ديولري كلوب جمعه قادر دكلدر كل فراغت ايله معره كتمه سوز يكدر ديدي اينى
تندير كدر عهد ندن دونيوب كيمه بونوب جمله رزقين و بكلر برقوب كندي كه وبرك
كندي كوره اكر صفا ايدر بكلرينه خبر كوندره الحاصل وداع ايدوب كندي بركوره
ردوسه كلدي كافرلر قرنوكلوب بحكم رعايت ايلديلر درت پاره كي كوندروب فلان
بكلرين رزقين وماليني ردوسه آلوب كلدي اندن صكره ملعون نوعهدني
بوزوب جمي جسي ايلديلر درت يل ساكن اولوب باشنه چوق قلاكت كلدي واروب
يه شهرينه جسي اولدي صكره واروب تونس دولايتنده وفات ايلدي ازين
جانب بوقرمان اوغلي قصه سنه واره لم جم دن صكره يكوم ايكي يل صاغ اولدي
جمله طاغي ايلنه حكم ايلدي كه اندن المغه قادر اولديغي بولغار طاغي قيني ضرب
اولنوقاطه كه الم كتوره مدي راوي ايدر ٨١٨ سلطان سليم عرستانه سفر ايدوب
كچوب كيدركه قرمان اوغلي بركوب بولغاردن اون بيك يارار سوار ايله
كوكزا اوغلين كوندوب يولدن كندوسي اينوب سلطان سليمك آغزنه الوب
چوق آدملرين قرديلوروب لاردن بينه الوب ضبط ايدوب اقشهره وارنجه

غارت

٤١

باردم للآلوم و فرنكدن يا ردم الآلوم بزروم الندن سن بوجا بندن يورى
آرادن بايوندى قالدرالوم ديدى قومان اوغلى ايدر بن كافرايله امتزاج
ايده مزوز كل سوزم دوست سنى مصر سلطانى ايديم حلب بكى ايله مشاورم وار
ديدى اول عصرده حلب بكى قومان اوغلنه قوبوزه رعيتى ايدى قومان اوغلنه
خبر كوندرمش ايديكه كل سنى مصر سلطانى ايديم ديو بوقصه جمله حكايت ايلدى
جم ايدن كافر طايفه سنك عهدى درهتدر عرب طايفه سنك دكلدر ديدى
جمك فكرينى جواب كوردى عسكر چكوب سلفكيه كلديلر اندن كوچوب اق ليمانه
كلديلر اندن كچوب كلندرك قلعه سنه كلديلر بركى بيدا ايدوب فرنك على بكى
قرق آدم ايله رد وسه كوندردى على بك ردوسه كلوب كافر بكنه بولنوب
عهد امان ايلدى اندن دونوب ايكى دآنه كلكم كى آلوب درت يوز فرنك عسكرى
ايله كلندريه كلديلر جمك يانه جمع اولديلر على بك عهدنامه جمه صونمدى
او قوب مقبول ايدوب كتمك براغيوب كوردى قاسم بك ايدراى جم كل
برالاى بجديى كافرك اركانه وارمكوه بولغارده اولنجه ساكن اول ليمانك

بولغار طاغندن غير بوسا كي اولجق بوجوذ يقدر بود نيا بزه قالمدي اكا حيف قالز
كل وارو ب بوكون بولغاره چقالوم باني عمر يزي بولغارده بكورلوم ديوب
اندن بكوب لأرندة يه كلديلر محمد بك بيك يكت ايله ديده بالطه كتكيلو
كوه ورده ايدي عثمان عسكرينه راست كلوب محمدي طوتب هلاك ايلديلر سلطان بايزيد
لأرندة يه كلوب قرمان اوغلي كوجم ارسلانه كلديلر اردلي زدن بيدي كره
عسكر كوندرديلر هر بري يدبستده داغدوب هلاك قلديلر جم سلطان قرمان
اوغلي طاغه چكديلر عثمان اوغلي جاره بولدي عاقبت لأرندة يه سلطان محمد
ناسندة برشهزاده قويديلر اون ايكي بيك قولاقويديلر كندوسي دونبا استيلا
كتدي ازينجانب جم بولغارده ايكي يل ساكن اولدي بركتخداسي دارايدي
فرنك علي بك دبولايديا اتفاق بركون قرمان اوغلي قاسم بك ايله عمراه
بيلاغنده اتوروب مصاحبت ايدركن جم ايدداي قرمان اوغلي بنم كتخدام
ردوسدن كلمدي فرنك اوغلي ديكا ديوكه كل بني ردوسه كوندروروب
ردوسلي بكي ايله مشاوره ايدلوم بزي روم ايلينه كجورسون داروب قبل الوده

ياردم

جنك ايدر بو قاچه عثمان اوغلي ايله جنك ايدلوم كور لوم حق نصيب ويرر ديوب ديده
بان كوندي ازين جانب عثمان اوغلي انكو ديده كچوب خيمه لرنه چكدي سلطان
علاء الدين خانه كلوركي قرمان اوغلنه خبر ايرشدي حمان قاسم بك يكوم سكز
بيك ايله اوده آلت بوي بك ايله يتمش بيك ارقوشدا روب قلچ چكوب تكبير
كتوروب تويله جنك ايلديلركه ضربي عثمان عسكرين كوري برقديلر طقوز كره
محكم جنك قلديلر اوده ايكي سنجاق بكي دوشدي سكز بيك الت يوز آدم چاوشلر
دوشدي قرمان اوغلي جنك ايدركن پير خان ايله عثمان اوغلنك جمله آغالرين
الوب ضبط ايلدي قرمان اوغلنه كلوب بولشدي الدوغي اسيرلري ايلديي
الندن مكي كچوب قوينه كلديلر جم سلطان ديوب قرمان اوغلي استقبال ايدوب
قاسم بك كلوب جم بولشوب كوريشوب كچي ماجراي خبر ويردي وجمله الدوغي
اسيرلري جم سلطانه ويردي جم ايدرانك دولتي بكلندي بوزكي جنك ايدركن
قايغو يي يوقدر ديدي قرمان اوغلي ايدر بو زمان بونم حكمن سيواسه كلكندوم دره
كسدوكي يره دك يورردي خطبه مرسكه نزايكي يوز سل اوقدي تمدي

عسکر مقابل اولوب بویله کون جنگ ایلدیلر عاقبت جم مغلوب قوشیه قاچدی قرمان اوغلنه
خبر ایوشدیکه نه طور رسم تیز کلدی دیو قرمان اوغلینک بر سرعسکری وار ایدی
چوق جنگ کورمش ایدی آدینه پیرخان دیولردی قرمان اوغلنه ایدر پادشاهم جم سلطان
اسلوب جنگی بلمز هرقنده واریسه عسکری فرد فرد بر کل انکو ویرمز قالقوم دیدی
قرمان اوغلی عسکرین اولوب قالقدی سلطان علاالدین خانک یانه کلدی
قوندی پیرخانه وکوکزاوه ایکی بیک جنگ کورمش بر یسی قرق یکت ایله جنگ
ایدر عثمان عسکرینک اردینجا اولوب انکو دیه کلیجه قوردیلر چوق آدم هلاک
اولدیلر بر بکلر بیکی دوشدی پیرخان ایله بر فصل جنگ ایلدی طاقت کتوره مینجه
دینی قاچدی کلوب انکوردی قرمان اوغلندن حکم شکی اقلدی دیدیکه قراه
اوغلی آرد سوزدی چوق آدمز قردی پادشاه امر ایلدیکه خیمه نه دن طوری
لاری دیه کیده لر عسکری کوچمک تدارکی اوزره ازین جانب پیرخان کلوب
قاسم بکه بولشدی قاسم بک ایدای بکلر بایزید خانک عسکری چقدر قیوه
ایله دوکز اما بزم عسکرمز آزدر لکن جنگ چی کورمشدر بر یکدیکر قرق یکت ایله

جنگ ایدر

کلمکده

لطفی پاشایه سردار ایدوب انکوری اوستنه کوندردیلر منزل به منزل راوی ایدر
جم سلطانه خبر ایرشدی که استوکه عسکر کلیور دیدیلر جم سلطان کندی عسکرینی
ایله یوردی قومان اوغلی بکلری ایله یوردی ایرتسی بر صحراده بولشدیلر بویله ایکی
اولدیکه صحرا قومان اوغلی طولدی درلو لشکر طولدی لطفی پاشای کوکزی اوغلی
طوتب جم سلطانه کتوردی جم سلطان کندی الیله قتل ایدوب عثمانلی عسکری
ضوب شویله فاجدیکه استنبوله دوشدی جم سلطان کلوب اسکی شهری کاد کنه
قونوب عیش و صفایه بشلادی قومان اوغلی قاسم بک ایدر کلوب قونوب کیده لم
برغیری تدارک کوره لم دیدی جم مزوراً اولوب صفایه مقید اولدی کیم
بک عسکرینی الوب انکوریه کلدی جم سلطانه خبر کوندردیکه دوشمانه قرشو
وارم کلکیت دیدی جم مقیداً اولوب دوشمانه قرشو کندی ازینجا کتوردی
پادشاه کندوسی قالقوب عسکر چکوب کلمکه بشلادی جم سلطان قردانشلک
کلجکین بلوب هرنکه بلسنه قرشو وارب محکم جنک ایلدی جم برمقدار
غلبه ایدوب دونوب اسکی شهر اوکنه کلدی سلطان بایزید قرشو کلوب ایکی

الكوري بكي محمد بكك وارد در جمله قرق طقوز بيكلرا ولور عثمان اوغلي ذوقوشالم
يا تخت اولايا بخت اكرا ولمازسه بنده مكا غز بولغار طاغي حاضر سليمان پيغمبر كه ديو
لري كلب بولغار طاغنه چقيه ديوب خان كوكنا وغلين سردار ايدوب اون بيك
بولغار عسكري ايله لأرنده يه كلوب ضبط ايلدي عثمانلي قاچوب قونيه كندولو
قرمان اوغلي وجم سلطان لأرنده ده ساكن اولديلر قرمان اوغلي عسكرين جانقه
جمع ايلدي مقصود اوغلي اولوان اوغلي واغوز اوغلي دنيز اوغلي وكوجر اوغلي
املديلر بك طور غود اوغلي وبايبورد اوغلي دبوزدغان اوغلي اسكي شهر اوغلي كوكز
اوغلي وقيا اوغلي سيد شاه وقتلوشاه وخوجا نتي اوغلي بكوم ساكز بيك ياد
عسكر ايله قرمان اوغلي بكلربن جمع ايدوب جنكه حاضر اولديلر جم سلطانك
باشنه اوده درت بيك ارجمع اولدي لأرنده دده قالقوب قونيه اوستنه كلديلر
بكلربكي جنكه ايده سوب قاچدي كلوب قونيه ضبط ايلديلر اندن قالقوب
انكوريه كلديلر محمد بك ديي بيك ارايله كلدي الوب جمله انكوريه كلديلر
برزمان ساكن اولديلر عيش وصفايه بشلديلر ازيوه جانب دوت بكلربكي ايله

لطفي پاشاي

مصر چقدي مصر سلطاني قيودي يوب يريل مصرده ساكن اولدي اين جانب انكوري
بكي محمد بك جم سلطاني حكم سوردي فرمان اوغلنه حجت نامه كوندروب ديشكه
اي قاسم بك يكرم فرقه بيك اوه مالك مزلطف ايدوب جم سلطاني مصردن كتورن
هم تاقه لر الندن قورتارن وهم عثمان اوغلي ايله بوردخي جنك ايده لم ديمش
فرمان اوغلي كتخداسي املديي بكه الت يوز آدم ايله مكتوب يازوب مصر سلطانه
كوندردي املديي دخي يزا اوغلي شامه كلوب مصر سلطانه فرمان اوغلنك
حجت نامه سن كوندردي بلوكتوبي مصر سلطانه صوندي بلوا وقدي مزبور يازوب
جم سلطانه دستور ويردي بلو مرادي صالي ديومك ايمش اندن سلطان جم شامه
كلدي اندن حلبه كلدي اندن صكره منزل بمنزل لارنده يه كلوب بلغار چقدي
قاسم بك يكرم درت بيك داودي ردخلي دلاور ايله استقبال ايدوب بوغوب
كوريشوب اغلشديلر جم سلطاني الوب بولغار چقدي بوقاج كون عيش وصفا
بشلديلر فرمان اوغلي ايدراي سلطان جم بونم يكرم بيك جنك كورش
دلاور يكدر ز واردر سنك دخي پنجه محب مخلصك وار درديدي بيك يكت

خلاص ایدوب اوب بولغاره چقدیلر جم سلطان کلوب قرمان اوغلنه بولنوب دور
ناهور ایدوب شکایت ایدوب اغلشدیلر اوج یل ساکن اولدیلر بولغار طاغی حکم
صرب اولغله کسنک الجار ترمدی راوی ایدر جم سلطان بخ نیتیش ایدوب قرمان
اوغلی قاسم بکدن دستور دیلدی حجه کتمکه قاسم بک بدی یوک اچه ویردی آت
طوه دوه قاتر دیرلوب بیک بکت ایله کوکز اوغلنی حلبه واریخه بیله قوندی
جم سلطانک دینی باشده بنی یوز بکت وار ایدی قاسم بک اوه بکت ایله دوت
کوه بیله کوندردی وداعلشوب دونوب بولغاره چقدی کوکز اوغلی بیک بشیوز
بکت ایله حلبه کتوروب وداع ایدوب کلوب بولغاره چقوب قاسم بکه جمله سلامتی
خبرین کتوردی قاسم بک شاد اولدی ازین جانب حلب بکی جم سلطانه تعظیم
رعایت ایدوب قرق کون اوتوروب برکون اوکنه دوشوب شام شریفی سیر ایتدردی
اندن قدس شریفی زیارت ایلدی اندن صکره مصره کوندردی کلوب مصر سلطانه
بولشدی آنت آنی مصرده اولدی اندن صکره مجیدله کعبة الله کلوب زیارت
ایلدی برمیل مجاور اولدی اندن صکره حج زمانی ایوشوب حاجیلر ایله کلوب

مصره

فرزندانی اولدیلر برنجی کوده عیسی وصفا ایوب اوده مسکن ویداع ایوب لاردن
کلدی بر کون فرمان اوغلی بولغاره چقدی برنجی زمان محبت اوزره اولدیلر دوستانی
وقرداشلق دعواسی قلدیلر بر کون جم سلطان سلطنت دعوسنده دوشوب کفنه کفنه
کچدی بر شنه پیدا اولدی مدی اوده مسکن باشنه عسکر جمع ایوب بورسه واردی
استیولده سلطان عسکر کوندروب سلطان بایزید قرشو واروب هر سنک
بلنده ایکی عسکر بولشوب پدی کوده جنک ایلدیلر جم سلطان صوب ایاغنه یاره
ایرشدی رختی وبختی براغوب قاچدی اوده درت آی سیله قونیه کلدی
محکم عزی وفرهاد قلدیلر اوچ عورتی وزرقی مالی ایوب لاردن یه کلدی
قاسم بک ساجراي دوب کوکزی بیک بکت ایله کوندردی کلوب جم سلطانی
ایوب بلغار طاغنه چقدیلر اتفاق کیدرکن لاله پاشا ایوشوب عسکر یله
جم سلطانی اورتیه آلوب یول دیرمدی عمان بکلوی قصه دیوب اغوزخان الم
سکز بیک آدم ایوشوب ایکی بیک ارایله کوکزاوغلی ایرشوب تکبیر کتوب شویله
اوردیلر قلج کله لاله پاشانک الایی بوزوب یکرمی بیک اری طاغدن جم سلطانی

اوج يل ساكن اولوب بنه جم سلطانه ديو ديلر ز بو اجم قرمانده طوغمش ايدي
لاردن خلقي محكم موردي قاسم بك ايله بو بنه محبت نامه تركيد ركلوردي
بركون جم سلطان شكار دنوب قريشي طاغلرنه چقدي يانده اوج يوز
آدمي اغي دار ايدي اوايدركن بيلاقه ايوشدي كوردي كه بر عظيم جمعيت
دار بلد يكه قرمان اوغلندن خوف ايلدي مكر قريشي بكلري قرباني ضيافته چاغر
شمش ايدي عيش و عشرت ايدر لردي قاسم بك بلد يكه كچي جم سلطانك كوكز
اوغلن كوندردي دعوت ايلدي جم سلطان محكم خوف ايلدي كوردي كه قاچمق
دخي قابل دكلدر الله تعالى يه صغنوب دعوته اجابتله دنوب دارخه بنلدي
قاسم بك جمله قرمان بكلري ايله استقبال ايدوب ايوشوب بو بريله مصافحه
ايلديلر قاسم بك كوردي كه جم سلطان بو محجوب يكتدر جم سلطان كوردي كه قرمان
اوغلي بر مهيب سرور در حال خاطر صور مشديلر بو زد يار قرمانه اولان ظلمي يكتديلر
بو بنه محكم محبت ايلديلر قرق كون عيش عشرت ايلديلر جم سلطان عهد ايلدي كه بن
پادشاه اولورسم بنه ديار وكي سكا وبريم ديو عهد امان ايلدي دنيا و آخرت

٧٦

چارسولی وبازارلری قپوسی شاه علاء الدینک ومحمد خانک ومحمودک زیبا کوشکلری
قپوسی سلاطین جامعلری جمله خراب وبباب اولمغله شهر قوی بکلرینی کوریب قپودن قویه
قپوسی کبی ایر بتوب کوردیلر بتوب فریاد فغان آسمانه چقدی بو زمان اغلشدیلر
دیدیلر که تقدیر خدانک فایدهسی یوقدر اغلاد غموزک جمله شهر خلقینی الوب بولغار
چکدیلر بو زمان بویله کچدیلر لاردنده اوده بو میل خرابه قالدی راوی ایدر سلطان
دیار قرمانی اوغلی جم سلطانه ویردی کلوب قونیه ده اوچ میل ساکن اولدی
کلوب لاردنده خرابنی کوردی خلقنک پوشانلغینی کوریب اولان ظلمه واقف
اولدی بی اختیار اغلدی زیرا اهل انصاف پادشاه ایدی درت میل ساکن اولدی
لاردنده ده بوسرای وبوستان یاپدی وبو مقدار چارشو بازار یاپدی ظلمی دفع ایلدی
عدالته بشلادی قرمان خلقی جم سلطاندن خوشنود اولوب بو یوزدن کلوب جمع اولوب
یه کلوبی محمود ایلدیلر جم سلطان لاردنده نک محمود اولمسنه سبب اولدیلر لاردنده
ساکن جم سلطانه غیری سنجاق ویروب لاردنده سلطان احمد دیوردیلر سلطان
احمد زمانلرنده دخی محمود اولدی ساکن شهزاد سلطان محمد دیوردیلر

اوتوز بیک آدم قوه طاغ دبنه جمع ایدوب کندوسی کوزلرینه قرشو اول زیبا سرایلوه
کوشکلری جامع سلطان جامع نظام ثانی جامع کاشیه جامع حسن پاشا جامع
قرمان جامع مخری یی بوایدوب اوزه صکره دنوب اون بیدی بیک آرایله
بودکلو فرالری بیاقا اوغلی ایله اوشاغی ایله درکه دوکه سورمکه باشلادی
اوزبن جانب کوکنا اوغلی پوظلی کوروب اغلای اغلای بولغار طاغنه چقوب
شهره اولان ظلمی حکایت ایدوب قرمان اوغلی بکلری ایله توبله اغشلدیلرکه
جهان فریاد ایله طولدی کوکنا اوغلی ایدوسنه دین کوروب نوم دیولکزدن المعونه
یکدردیوب سکوبیک بولغارک سنکه اوزاغ کوبی جمع ایدوب دوبه بیکه
اوغوزاوغلینک اولوب اون ایکی بیک آرایله ایلغار ایدوب اول کیجه
خلقک یاتدوغی یرایوشوب سحر یی کوچ زمانده عثمانلی عسکرینک اوکنه
الوب توبله تیغ اوله ردیکه سکوبیک آدم هلاک اولدی کوکنا احمد پاشا نجی
خلقی دندوب شهره کتوردیلر اوزبن جانب طاقسم بک بیدی بیک ایچ ایدوب
لاردنده یه کلدی بنه کوردی قینی اولمعوده شهر قینی اولدی زیبا سرایلو طرفنه

چاسورلو

یوز ایکی شرقه هلاک اولدی دنیا دنیا اولالی بویله جنگ اولمدی ایدی آمرقهان
اوغلی صوب جمله بکلری ایله بولغاره چندی غیری ایل کتوردی سلطان محمد
کلوب شهره توندی فرمان اوغلنک سرایلری یقوب یرینه بر حصار یاپدیکه هرکیم
آسمانه ایوشدی دیلدیکه بو شهری یاقوب قتل عام ایده علما اجازت ویرمیوب
استنبولی بکی المش ایدی مراد ایلدیکه جمله خلقی استنبوله سوره دفتر ایله شهرکز
ایچنده اوتوز بویک مسلمان اولی بدی بیک کافر مودکون ایلدی اندن کچوب
اقسرای سوروب کلاتا پوله کتوروب آوج یوزنه بر معلم کتوروب اوکوتسون دیدی شیخ واعظ
مفتی عالم وعابد سوروب استنبوله ساکن اولیوب اوج یلدن صکره قاچوب
کنه کلدیلر سلطان محمد غضب ایدوب کدیک احمد پاشای کوندردی کلوب لاذقیه
آتشه اوروب یقوب یاقوب خراب ایلدی یوز اون بدی محله درت جامع سلطان
اوج یوز بدی وقت مسجدی بکرم طقوز حمام درت مدرسه اوتوز اوچ تکیه بدی
خانقاه جمله خراب ایدوب آتشه اوروب استنبوله کندوی تبوت توزی
سوروکسی اوغلی اوشاغنی اوکنه یاغوب شیخ علما و فقرا فریاد ایدوب کن یکوم

اوچ عسایری

اوچ عسایری

طغيان ايدوب مسيح پاشاي بوكون جمعه يه كيدركن درت بيك قول ايله طاشه
دونوب مسيح پاشاي هلاك كردوكن فرمان اوغلنه خبر كوندردوكن فرمان اوغلي
كلوب شهري ضبط ايلدي جمله وارسق طايفه سي كلوب اقساي قوچي كلوب طوغوي
وكوكي سردار ايلدي بكوم بيك مقداري آدم ايله كلوب قونيه ضبط ايلدي بو
ازيں جانب سلطان محمد قصه ديوب اول بهار كندوسي التمش بيك ايله
سوروب قونيه يه كلوب اندن كوچوب لارنده يه كلوب كوكزاوغلي دطوروزد
اوغلي قرشوچوب بكوم بيك ايله قره طاغ دبنده قرشوروب شويله جنك
ايلدي بلوكه ديي كوده بول ديومدي بلوسكونجي كوده اون بدي بيك بولغار وكشار
وارسق عسكري ايله فرمان اوغلي قاسم بك ايوشوب درت بيك مسلفكه عسكري ايله
اوغوز اوغلي ايوشوب اوچ بيك ايله قصوده اوغلي دكوزاوغلي دفوزاوغلي
دقوتلوشاه اوغلي ايوشوب كرم الت كوده محكم جنك ايلديلر صباح الشيله
طولدي طاغ وطاشي مغوزي قان اولدي ايكي عسكرده طقوز بيك
درت يوز آدم طپراغه دوشدي درت بكلو بيكي هلاك اولدي يدي بنجاو بيكي

يوز ايكي

ايلديلر محمد خان اوزرلرکو ندروب جنکده ايکی کلوب ايريغوب محکم جنک قلديلر
قرمان عسکری ضوب قاچوب قونيه يه کلديلر بريل جنک ايليوب ساکن اولديلر
اول بهاراولنجه کدک احمد پاشا قرق بيک ايله قونيه يه کلديلر حصار ايچره
جنکه باشلديلر قرمان اوغلی اوزبيک ايله لارنده دن کوچوب کيجه قونيه
ايريغوب ايکی عسکر قارينوب محکم جنک ايلديلر قرق اوج کون درديجی کون
غفلت عسکری ضوب قونيه حصاره کلديلر اندن صکره اول بهاراولنجه التمش
بيک ايله قونيه اوستنه کلوب يکرمی التی کون جنک ايلديلر قرمان عسکری ضوب
لارنده يه کتديلر کدک احمد پاشا قونيه ضبط ايدوب ايچ قلعه ده ايکی ايکی
بيل ساکن اولديلر اوچنجی بيل التمش بيک ايله لارنده يه کلوب محکم جنک ايلديلر
الحاصل قونيه يه کلدی اول بيل قرمان اوغلی قاسم بک جمله روزنامه لری
الوب وتوابعی الوب ارناکه کتديلر اول بهاراولنجه کدک احمد پاشا لارنده
کلوب جنک قلديلر درت بيل جنک ايلديلر بشنجی بيل لارنده ده ضبط ايلديلر
درت بيک قول يارنوب سنجق پاشالغی انده قويديلر قيشی اولنجه شهر خالق

اولوب جنکدن فراغت ایده لوم دیو قاسم بکه مکتوب کوندردی کوکزا اوغلی کلوب مکتوبی
قاسم بکه ویردی قاسم بک مکتوبی اوقیوب مفهومن بلدیلر قرمان بکلری دیدیلر که
قونیه کبی شهری ویرمدک اولنجه جنک ایلمک یکدر دیدیلر عثمان اوغلی کیچه عسکری درت
یولوب یربلوکنه مرمانر کوکزا اوغلی دطور غود اوغلی ایکلدی ذبولکنه قصده
اوغلی دقیا اوغلی علی بکی ایکلدی ویربولکنه خضر بکی ایرتسی سرداره مانع اولمغه ذبولکنه
کندویی وقرندداشلری وقرمان بکلری جمله سوارا اولوب نصف اللیلده دوشمنه
یعنی ایرغوب مشیخوده ایلدیلر درت طرفدن عسکر عثمانی احاطه ایدوب ایله
جنک ظلدیلر که درت بیک آدم طیرانمغه دوستدی کدک احمد پاشا به درت یوزه یاره
ایرغوب جمله سی صنوب قاچدیلر قرمان اوغلی دونب قونیه یه کلدی
کدک احمد پاشا یکوم بیک ارایله قاچوب سلطانه مکتوب کوندوب یکوم بیک ارایله
ایلغار ایدوب قیصریه یه کلوب کلوب بلبوب برصباح پنجشنبه ایرو کروب
شهری ضبط ایلدی قرمان بکلری طاغلوب قونیه یه کلوب احوالی خبر ویردیلر
قاسم بک اوزبیک ارایله قیصریه یه کلوب ایکی جری مقابل اولوب یدی کون جنک

ایلدیلر

جنك ايلديلر حتى آدم هلاك ايلديلر وزبردوب استبولة كلدي قران اوغلي قلم
بكدن سكوا ايلدي سلطان محمد سوجاغوب قوة بيك سپاهي جمع ايلدي
هرسك اوغلي كوك احمد پاشاي سردار ايلدي ديار قرمانه جنكه كوندردي
كلوب توقصاره قونوب قاسم بكه ايچي كوندردي ايچي اينانوبه كلوب كيدوب
صلح ايدوب ديلر عاقبت قاسم بك قرمان وقيصري وبكشهري ويكدي عسكرين
بولغار وكلنار وسلفكه ومعمورتيه واچ ايل عسكرين جمله قرق درت بيكدار
جمع ايدوب توسنيه حضرتلرينه ملاقاتي زيارت قرمان ايلدي كدي اندن كوچوب اقشهره
كلدي بوكتوب يازوب كوكز اوغلي واغوزاوغلي ايله كوندردي كوكز اوغلي
دنيوانه كروب مكتوبي كوك احمد پاشايه صوندي كوك پاشا اوقدي دينكه اولا
مسلمان مسلمانه قيلج چكرمي والله نك بيورمدن ياخود پيغمبرك قوليدر
اولا ايلدكلوي اسنادوب بنم جنوم يقدديدي لا يقدر كه رعاي خراب
ايده وزديمش كوك احمد پاشا سلطان محمد عرض ايلدي جمله علما بويله كلوب
بوجنكي معقول كورمديلر سلطان محمد خبر كوندردي كه توسنيه بكا وبوكا صلح

طوب كوندردیكنه شاه اولدی كوجك مصطفی ایله اوزاداوروب روم ایلنه بر
سنجاق ویروب سرحدده طبل علم ویرمیدی ازبك جانب اسحاق بك والقادر
لیده یاردم اوروب كلوب لاریندن اوستوپ قاسم بك ایله التمش كون جنك
ایلدی عسكر اسحاق بك ضعیف قاچوب شامه دوشدی شام بكی رعایت اوروب
اندن قالدی عسكر شامیلی یاردم ویروب یكنه كلوب محكم جنك ایلدیلر قرمانیار
بكین كلوب شامیلی قاچوب اسحاق بك وارسق طایفه سنك اراسنه دوشدی
اندن طوب هلاك ایلدیلر جمله دیارمنی قاسم بك ضبط ایلدی بدی پیراكم
حكومت ایلدی عثمان ایله قاسم بكك جنكنه سبب بو اولدیكه كوجك مصطفی
ثم آل ایله آشنا اولوب عهد ایدرلركه بزم قرندشمز فرمان شاهیدر قرقمیك
عسكر مالكدر مكتوب كوندرلوم قرندشمز اول جانبدن یورسون بزسنكله
بوجانبدن بولیلوم دیدی بوعهدا وزره بومكتوبی یازوب قرمانه كوندردی
بولده طوب مكتوبجی سلطان محمد عرضی ایلدیلر بروجی بو اولدوكی بوبكلی ایكی
كعبه یه كیدركی قرمان صورندی كیجه كوجب كیدركی طوروغود اوغلی راستكلوب

جنك ایلدیلر

۱۰۵

۱۲۴

سن دخی ایلکه ایلک ایدوب بنم دیارومه طمع ایدوب اوغلوم انجمیسن لطف
ایدوب سن دیمش بودخی اکا رعایت سنوی انجمدک شمدیدک صکره وقتکوزه حاضر
اولاسن یانوده کوجک مصطفیه دوتوب کوندردمش قاسم طوتب کوندردیک
مرادایلدی مصطفی قاچوب لاریده اسحاق بکه کلدی اسحاق اوتوزبیک ار
جمع ایدوب جنکه حاضر اولدی بکشهریه کلدی قاسم بک مکتوب یازوب اولخینه
کوره سلطان محمد اعلام اتدی سلطان محمد قرق بیک ارایله سیح پاشایی کوندردی
قره حصاره کلوب قوندیلر ازیی جانب اسحاق بک اوتوزبیک ارایله تکه دیارنه
اوغزوب تکه بکلوندن بدی بیک ار الوب قره حصار اوکنه کلوب عفان عسکری ایله
محکم جنک ایلدیلر عفان عسکری جنوب قره حصاره دوشدیلر اوایی سلطان محمد
عرض ایلدیلر ازیی جانب قاسم بک یکرمی بیک ارایله ایوشوب کیجه شنجی ایدوب
حکم ربانی کوجک مصطفیه طوتب جمی ایلدی اسحاق قاچوب طوروده
ایلنه کتدی جمله قرمان عسکری قاسم بک یانه جمع اولدیلر کوجک مصطفیه
استنبوله جسکه ایله سلطان محمده کوندردی سلطان محمد قاسم بکک قرنداشی

الدي جمله ايچ ايل وكلنار دوعورم سلفكه دوعوت طرپوسه واريخه ضبط ايدوب
خطبه وسكه اوقتدي بونداد كوچك مصطفي نكدار اسحاق ابله كوچك مصطفي بك
شهزاده الوب كلنار دبولغار وسلفكه وواردقي طائفه نك جمع ايدوب لآرنده يكلوب
جنك قلديلر قاسم بك مذبوب قوچه يه كلوب بك استوله مكتوب كوندردي يارديم استدي
سلطان محمد يكرمي بيك آدم كوندردي احمد پاشا ايله مابينلرنده صلح ايلدي
يارسبي قاسم بك ضبط ايدوب ويارسبي اسحاق بك ضبط ايده كوچك مصطفي يه
اقراي ديو ديلي جنكدن فارغ اولوب اوچ يل ساكن اولديلر راوي ايدر انكوري
خسرو بك ديولي عثمانلي بكلرندن بر بك ضبط ايدردي خيمانه اوجندن مصطفي
ايله خصم اولشلر ايدي كوچك مصطفي فرصت كوزلردي بر كون طوروغورد اطرافي سكز
بيك يكت الوب انكوري يه مذبوب خسروي هلاك ايليوب انكوري يي ضبط ايلدي
سلطان محمد قصه يه ديوب قوچه يه قاسم بكه مكتوب كوندردي ديشكه ابراهيم پاشا
بكا مكتوب كوندردي ديشكه سنوكله اغربا لق دعاسوز واردي وهم بنم دوم قرمان
ابن علاء الدين سنك پدرك عثمانك نشاه اولمسنه سبب اولدي طبل علم ديوردي

اسكدار شهادت

سن دي

يكرمي اوزم

كلدي بكر صوك كوزآبي ايدي اتشمدن برمقدار نجه آلوب كلدي اول زهري
برصلقم اوزمك ايچنه ظرافتله استلدي برطبقه غيري اوزم قويوب ابراهيم
خانك اوكنه كتوردي ابراهيم خان اوزي كوروب تاز اوزم خوش كلوب
بدي دخي وارمي ديو سوآل ايلدي وار ديوب وزيرلرين زهرلي اوزي
كتوروب ابراهيم خان الوب بدي في الحال زهر كار ايدوب يقلدي آلوب
سوآينه كتوردي لوبكوم الت كوده ياتدي اندن صكره وفات ايلدي بورايده
كندو اجليله وفات اتمشدر عثمانلي ذكر ايدوركي اوغلي قاسم بك دخي راوي
ايدر زهر ويرودوكي ساعت قاچوب استنبوله كيدوب سلطان محمد بيوردي اصا
تورياوديلوكه خبرك اولسه سلطانكه اولتوردي الحاصل كلام قرمانه قاسم
بكي شاه ايلديلر هر بر قوندانني بروسايده حاكم اولدي اما خطبه وسكه
قاسم نامنه اولتوردي سكزيل خالصوجه ساكن اولديلر بركوده اسحاقلي ايله
خيلي مابينده عداوت دوشدي ايكيده عسكر جكوب ارمدسون اوكنده جنك
ايلديلر بري كوده اسحاق خيلي دونوب قتل ايلدي كلوب ارماك حصارين

مانع اولوردیو جواب دیو مشدد وهم مصلاده هر کیمه ترق بیک قدرت قدیمی
بیلار کورمزسین دیو ابراهیم خانده الچی یولیدیار قرمانه سلطان اولمشدد
خطبه وسکه او قتمشدده و شمانده برکسنه یه ایل ویرمشدد زمانده قرمان
خلقی محکم خطوط ایلمشدد عثمان اوغلی قونیده یدی اوغلی اولمشدد بیوک
اوغلی قاسم بک دربرسی اسحاق دیو سی علاء الدین بویسی خلیل دیو سی پرلعد
بک دیو سی یعقوب دیو سی کوچک مصطفی در راوی ایدد عثمان اوغلی
ایله ابراهیم خان زمانده محکم محبت اوزره اولمشلر در نصوح بک قونیی اوغلی ایله
اما محکم سوردی جانباز دیو لو برده نوتداری وار ایدی قونی اکا ویرمش
ایدی نصوح بک اونده اولمشدد الحاصل کلام ابراهیم خان خسته اولدی
بلدیکه سوزمانی یقندر اوغلاری باشنه جمع ایدوب قاسم بک صاحب رأی
اولغله مهر محر سلطنتی اکا تسلیم ایدوب علاء الدینه اچ ایلی ویروب خلیله
ارسلانی دیروب اسحاقه اقشهری ویردی یعقوبه اقسرای ویردی بویسی
دیو لو برعوتی وار ایدی قیمه یه اکا ویردی کوچک مصطفی یه بکشهری

دوالقادر اوغلی اوکلویه دوشروب بو ایکی شاهی بارشدر دیلر قطع نزاع
وفصل خصومت ایلدیلر شمدیکی کوندوسنه دوست ودوشمانه دوشمان اولمایوب
بایوندخانک قرنی وارایدی ابراهیم خانه ویردی لرکومیان اوغلنه عثمان
اوغلو وکیل ایدوب دوالقادر اوغلنه قرمان اوغلنی وکیل ایدوب کلوب
کنه صوروبطلدیلر راوی ایدر قرمان اوغلی محمدخان ایله بکلشمغه کیدیکی
کوره محکم جنک قلدیلر وبربرینی الله دیلر آخر صوره کسمشلر ایدی اول صوره کنه
قایل اولوب دنوب اسحاق بکی اقتضاء قیلوب عمی سی یعقوب بکی تعریف صاتی
ابراهیم خان توبنه عمارت یاپدی لکن لایزده یرکلوب بر عمارت یاپدی
راوی ایدر ابراهیم خانک تکیه سی وجامع خانقاه عمارت کبروسی وخانلری
جمله التمش درت دانه درحیز اتی بی نهایه درد هم کندوسی اهل توحید در طبقه
اولیاده قطب مقامنه واصل اولمش ایدی امامنه بوکوره اول تکیوده کعبة
الله سکا اشکاره اولوردی دیدی بکا ایکی تکیوده انجق اولوردیوسوال ایدوب
اما بی دخی بدیکه سلطانم خضر تکوزده سلطنت دعی سی اولمغین اول تکیوده

مانخ اولور

٢٩ دوالقادر اوغلي وابراهيم خان يكوم التي بيك قرمان عسكري قوي محصاردن كوچوب
سلطان طاغنك دبندن كچوب اسحاقلي يه كلديلر كوردكلرنه عثمانلي ايله قرمانلي
شويله جنك ايدرلركه صحرا قزل قان اقمغه ايله بويانمش قليج بلدرم كبي نعره ورد
اوق يغمور كبي يغار بولغار عسكرينك صباح طاشي قوشنك كبي اشدي ابراهيم خان
اراسيدي تكبير كوتوب يوردي لركوم كوته ايشوب بشوب جنك قلديلر عثمان
عسكري طاقت كتوره شوب طاغلديلر عثمان اوغلي قره حصاره كلوب دنيزلي
ايچ توب كندوسي بورسه كندي اطرافنه مكتوبلر صالوب التمش بيك ارمج
ايلدي ازيه جانب سلطان ابراهيم قونيه يه كلوب اطرافه آدملر صالوب
وقه التي بيك ارمج ايلدي اوده بيك ايله قاسم بكي واسحاق بكي كوكز
اوغلي اسحاقلوده قدي بويل جنك ايلمي وب ساكن اولديلر اول بهار ايلجم
ابراهيم خان قرمان بكلربكي جمع ايدوب اشهر كلدي ازيه جانب عثمان
اوغلي التمش بيك ايله قره حصاره كلدي شيخ يحيا مولانا شمس الدين مولانا
نظام الدين جمله علما وفضلا مفتي واعظ اوج يوز كشي اولوب كرياني اوغلي

استقبال ایدوب الوب علم دیبنه کوتوردی خان ابراهیم خان حمیدا وغلنه ایشاردی
ایلدی حمیدا وغلی بیک یکت ایله مسیح پاشای طوب قتل ایلدی عثمان عسکری
اول حالی کورب صوب قاچدیلر ابراهیم خان کلوب اکریرا وکنه قوندی یکم کون
ساکن اولدی حمید دیاربنی کنه حمیدا وغلنه ویردی کندوسی یکوم ایکی بیک عسکر
ایله کوچوب قره حصاره کلدی ارزنجانلی عثمان اوغلی داود بک دخی لحاق
بک وطوروغود اوغلی ایله یکوم یدی کون جنک ایلدی قرمان عسکری صنوبشهره
دوشدیلر برآی دخی شهره جنک قلدیلر اما محکم زبون اولدیلر ارزنجانلی
ابراهیم خان قره حصاردن ساکن اولوب کوکزاوغلی سکزیک ایله شهره
کوندردی کوکزاوغلی برکیجه شهره کلوب قرمان عسکرینی زبون کورب عثمان
اوغلنی بشجوق ایلدی صباحدک محکم جنک ایلدیلر صباح اولوب عثمانلی
قرمانلی تشخیص اولوب لحاق بک وطوروغود اوغلی خواجه پاشا محمد پاشا
وقصون اوغلی شهردن طشره چیقوب یاردم کلدوکی بلوب اوج کون محکم
جنک ایلدیلر آدم کود سیله صحرا طولدی بدی کون عظیم جنک قلدیلر ارزنجانلی

بیله اوب اشهره کلدی جنکه بشلدیلر ازین جانب ابراهیم خان قرندشی علاء الدینک
هلاکی دوب عمو بیجه داود بکی قیرتیه عسکری ایله اشهره کوندروب داود بک کلوب
ابوسندی اسحاق بک داود چلک کلدوکی دیوب شهردن طرزه چقدی جنکه بشلدی
ازین جانب ابراهیم خان لاأرنده سلیمان پاشای قویوب قونیه کلوب حضرت
مولانای زیارت ایلیوب قرمانلو کوب اندن عسکره اوده بیک بولغار وکلنار
عسکری ایله کوندوسی صورت تبدیل ایدوب بکشهر نه کلدی دوالقادر اوغلی ایله
کوکز اوغلی بیله اوب اوده سکز بیک ارجم ایدوب قره اغاجه کلدیلر ازین
جانب سنجق پاشایه خبر اریشدی اوسنکه قرمان اوغلی کلیور دیو سنجق پاشا
مقابل ایوشوب اکردرا وکنده اوج کون محکم جنک قلدیلر همان ابراهیم خان ایکی
عسکر جنک ایدرکن صورت دکشوب یوعمانلی چاوشک نشکنه کوب بیک بیک
اوب محمدی اوب محمود پاشای وکوکز اوغلی ودوالقادر اوغلی عسکری قیوب
کندوسی بیک بیک ایله قره حصار طرفندن کورکیی عثمان عسکرینه قوشوب
کلمکه بشلدی سنجق پاشا عسکر کلدوکی کوروب یاردمجی صانوب برچق فرسخ یر

وابن اشرف وحميد اوغلي كلوب قرمصاري ضبط ايدوب ابراهيم خانه مكتوب كوندريلر

ازين جانب كرميان اوغلي عثمان اوغلي ايله صلح اولوب جنكدن فراغت ايلدكدن

محمد بكه بركون خبر ايرشدي كه نه طور درسي قرمان اوغلي علاء الدين كلوب قرمصاري

ضبط ايلدي لطفي پاشاي دقي خطي هلاك ايلدي درحال تخي جسي ايلدي دونمان

قوني بيك ارجم ايدوب منزل بمنزل كلمكه باشلدي ازين جانب علاء الدين خبر

ايرشديكه عثمان اوغلي كليور ديدلرحان علاء الدين بك يكرمي درت بيك ايله

قرشو ارب مقابل محكم جنك ايلدي بدي كون بر سحر علاء الدين بك آتيسنه سوار

اولوب اسحاق بك ايله وداع ايدوب جنكه كردي يكرمي اوچ ياشنده ايدي قرمان

بيك ايله عثمان اوغلي چوروب قرمان اوغلي عسكرين اورديه الدي علاء الدين

جنكه ايدرك عثمان اوغلينك علم ديبنه كلدي اوستنه چي آدم چكدي يمقوريلر

عاقبت آتيسن سكرلديلر علاء الدين يقوب بغلدي بلر عثمان اوغلينك اوكندن بكرن

كوب اول نوجواني شهيد ايلديلر اوندن صكره قرمان عسكري قاچوب افشار وكلاري

لر عثمان اوغلي اكوده اوندن بيك ارايله مسيح پاشاي قوب كندوسي احمد پاشاي

بيله اوب

ن طورمن اوناوج بيك ايله تى خليلى كليوردى ديدى همان علاالدين بك
اوده دورت بيك ايله سوار اولوب طوغرو دابن اشرف اوبه شهود اوكنده
بولنوب محكم جنك ايلديلر بوكون بوكجه جنك ايلديلر علاالدين آتى سوروب
تى مخلبك اوستنه دارو ب اوق آتوب ايتى اولدردى آتى يقلوب قالقيوب
براوق دخى كندينه اوروب هلاك ايلدى كيم قولى ديولو بوكتخداسى دايدى
عسكره سردار اولوب جنكه بشلدى ازبن جانب ابراهيم خان قوندانى علاالدين
دن خبر بلمبوب قوندانى اسحاقى وخواجه پاشاى سكوبيك ايله كوندردى
اسحاق بك قونه كوجه تى محصاره كلدى مكر دمرطاشى دورت بيك ايله
كلوب تى محصاره قوغمق ايدى كيجه اوبه علاالدين مشعوفه ايده اسحاق
بك راست كلوب عسكرين داغدوب مجال ديرميوب دمرطاشى بغلبوب علاالدين
خبر اولوب همان كوچوب شهوده اوبه شدى كوردىكه علاالدين عثمان عسكرى
ايله محكم جنك ايدر اسحاق بك اوبه شوب عثمانى اورتيه الديلر بوفصل جنك
قلديلر عثمان عسكرى صنوب علاالدين بك واسحاق بك وخواجه پاشه طوغرو اوغلى

الله نده بخشی خانه ویروب ذوالقادر اوغلی الوب لار نده یه کلدیلر ازین
جانب ابراهیم خان کوچک قرنداشی علاء الدین بکی اوتنا بکی عسکر ایله طور غود
اوغلی بیله قوشوب کوسیان اوغلنه یاردم کوندرمشی ایدی علاء الدین بک قرنه
کوچه سید غازینه کلوب بر ایکی کون ساکن اولدیلر مکر عثمان اوغلی حمید دیارینه
جنکه کتمش ایدی وزیری لطفی پاشا کلوب اشهری یغما ایدوب دونب قرمصاره
کیدرکن طور غود اوغلی دوب کلوب علاء الدینه خبر ویردی علاء الدین بک بکریلکه
یاشنده بر نوجوان ایدی جوانلق غروری ایله عسکر چکوب ارقه دن ایوشوب مکر
عثمانی لطفی پاشای دونب قتل ایلدی کلوب قرمصاری غارت ایلدی اوزیرک
ارنایله قونوب کوسیان اوغلنه خبر کوندردی مکر دمرطاشی بورلیده یدی بیک
ارنایله ساکن ایدی قیتی بیر ایدی عثمان اوغلی قره خلیلی اون بیک ارنایله علاء
الدین اوستنه کوندروب ازین جانب علاء الدین طور غود اوغلنه ایدر
دمرطاشی اسکی دوشمنلرندن تیز عسکر جمع ایله اوله کلوب وزدیوب جهان
عسکر جمع ایدوب کوچک زیاده ابی اشرفی ایوشوب سنه زاده بر نوب دیدیکه

نه طور کن

صيدلو اورحان بك شهيد اولدي عسكر قاچوب كيدركن بدي بيك ايله ابراهم
خان ايرمشدي غوبيجي اورحان شهيد اولدغين ديوب دونوب بكوم درت
بيك اردني جمع ايدوب شاملي به مقابل ايرتوب بدي كون حكم جنك ايلدي بركجه
ذوالقادر اوغلي عسكر بيكه كوكز اوغلي ايرتوب شاملي به شبخون ايلدي اول
كجه شام عسكري شويله ضديكه قاچمغه بشلدي عميق اوه سنه واريجه حكم جنك
ايلديلر حلب بكي چركز عسكرين جمع ايدوب عميق صحراسنه ايرتوب بدي كون جنك
ايلديلر غني بك وذالقادر اوغلي ايكي شاهك مابينه صلح ايدوب حلب بكي
ابراهم خانه تزويروب الوب حلبه كلديلر قرا كون ضيافت ايلدي عهد وامان
ايلدي دوسته دوست دوشمانه دوشمان اولالي اندن صكره تزل بوغداوه
بيك چركز عسكري ايله اوكنه دوشت شام تريه كلوب صلح ايدوب طقسان
كون ساكن اولديلر جمله پيغمبرلري زيارت ايدوب اندن صكره كجوب
اوتوزبدي بيك اوايله قدس شريفه كلوب زيارت قلديلر اندن دخي كجوب
خاصوده يكوم كون اوتوروب تزل بوغاي زيارتنه كوندوب اطلنيه كلوب عرعر

پدرندن قلان دیاری کوجیله الکتوردی سکونجی بلا ایدیب وصارخان و
حمید و منتشا اوغللری جنکه باشلادی و کرمیان دیاری المغه باشلادی ازین جانب
علاء الدین شاهک شاملی بکلرندن ملک نامر ایله جنک ایدوب صلح اولنمغله
ایدی اوغلی طولی حسن یکری بیک جندی نیکده اوکنه کلنجه بیغما ایلدی
ابراهیم خان طوب اتوزبیک ارج ایلدی خواجه پاشای محمی دیکنای اوغلی
بکی سردار ایدوب بکرمی بیک کلنار بلغار طور غود عسکرین جنکه کوندردی
ازین جانب کرمیان اوغلی صارخان اوغلی ایدریس اوغلی یاردم استدیلر
ابراهیم بک قرمانی علاء الدین بکی سردار ایدوب اون بیک ارایله کرمیان
اوغلنه یاردم کوندردی وارخان بک کلوب شاملی ایله نیکده اوه سنده
جنکه ایلدی ازین جانب ابراهیم خان یدی بیک سوار ایله پولاده غرف
اولوب کوکزاوغلی ذوالقادر اوغلنه کوندردی ذوالقادر اوغلی اون بیک
یاردمجی ویردی کوکزاوغلی اون بیک ارایله کلدکده ازین جانب شام عسکری
ایله اورخان بک یکرمی کوده جنکه ایدوب شاملی یکین کلوب قرمان عسکرین

صیدیلر

ویردی وارحصاری بکه بکشهریی ویردی یعقوبه ارمناکی ویردی خلیله اتوای
ویردی عمورجی علی بکه وجود پاشایه اقتهری ویردی خضر بکه یکدهٔ ویردی
اسمعیله اندوح قلعه سی ویردی اغوزاوغلنه سلفکه ویردی ایرشاهه مورتی
ویردی حاجی مصطفی نه کلناری بوزدغان اوغلی محمد کلندری ویردی عاشق
مقبله محمودیه ویردی قاسم بکه اسحاقلوی ویردی بایندره الغنی ویردی
حکم عدالت ایدوب باج وخراجی قالدردی راوی ایدر اوردخان بگ یرکوده
الی یوزار ایله ابلغار ایدوب صباح نمازنده عنطالیه قلعه سنک تحسینه
یوصی ایدوب نیواجلد دخی کبی ایجدکوب نمازده دزداری دوتب
یوغازینه کندیردی اتوب یدکه آتوب یغمایه مقید اریلوب دزداری لعبی الوب نمازنده
کوردی ابراهیم خان کوب شاد اولدی امرایلدی پاره پاره قلدیلر ابراهیم
خان کاه قونیده کاه لارنده ساکن اولدی راوی ایدر بقور کتدکدن صکره
ایکی یل مابینده عثمان خانی قالدی ایکی یلدن صکره اوغلی محمد بک ظهور
ایدوب دردنجی یلده روم ایلنه کچوب قرندشنی هلاک ایلدی یدنجی یلدک

كندوسي ضبط ايده نكه بكلرندن كسه قالمه مشي ايدي توركجنكدن كتمزدي
اول محالده عقبا ايلي نك نام دنشاني يوقدي قربان اوغلينك دياري
اوزقدر بوايكي بكلرده قالقوب كيدد ديو تولي بطدي جنك تدارك
كوردي ديوزداره مكتوب ايله كيدن بك كلوب محمد خانه ديوزدار قلعه
ديومدوكي ديدي محمد خان غضبه كلوب قلعه اوستنه يكوم يركوندن محكم
جنك ايدبلو لعينك اديني آجي مراد ديولردي جنكه طاقت كتوروب زبون
اولدي امان ديلدي تونه آجديلر مكر ملعونك مرادي حيله ايدي محمد خان
بكلري ايله تونك اوكنه كلدي برطوب حاضر ايلمش ايدي محمد خانى نشانه
الوب اتدي طوب دوقوبه شهيد اولدي قربان بكلري محمد خان شهيد
اولدوغين كوروب كوب لاردده يه كلديلر محمد خانى دفن ايتديلر قرق كون
ماتم ايدوب اندن صكره ديوان ايدوب ابراهيم خانى شاه قلديلر درت
فرزندانى ايدي بري بايزيد بري اسحاق بري خليل بري علاء الدين ايدي بوي ابراهيم خان
جمله سندن يوك ايدي اني شاه ايلديلر عوتي داود بكه تقربه ديوردي

ديوردي

روم ایلنه جنگ کتدی وارووب فرندانق هلاک ایلدی جمله بایوبدخانک
ملکنی ضبط ایلدی پدرینک یرینه شاه اولدی راوی ایدر قرمان اوغلی
اوغلی محمدخان کلوب لارنده عیش وصفایه باشلدی برکون قرمان بکاری
ایله اتوروب مصلحت ایدرکن برکسنه کلوب برمکتوب صوندی سلیمان پاشا
اوقدی دیشکه بن کول حصاردیوداری یوسف سنکه محمدخان ابن علاءالدین
معلوم اولاکه انطالیه حصارینک حاکمی بوندن جمله قوی حصاری سکاویرملی
کلوب ضبط ایده سن دیمش محمدخانه مکتوبی کوروب شاداولدی بکوم الت
بیک ارایله لارنده دن قالقوب یکشهرینه کلدیلر اندن کوچوب کول حصاره
کلدیلر کوچی استقبال ایدوب محمدخانه توندی یکوم کون ساکن اولدی
برمکتوب یازوب انطالیه کوندردی مکتوب انطالیه دیوداریسنه صوندیلر
اوچوب اوقدی دیشکه سنکه انطالیه دیوداری سن معلوم اولسونکه دوم قرمان
المشدر انطالیه فونکه الندن بنم زمانمده ضبط اولمشدر سنه قتای
بزه کوندرسن دیوداری قتای ویرمدی زیرا مرادی بوایدیکه قلعه

قربان اوغلی کوچوب اركلی اوستنه كلدی انوزالت بیكدارجمع ایدوب حاضر
باغی اولدی زاوی ایدر تیمور قوشیده اوج كون انوردی بوكیجه واقعه كوردی
حضرت مولانا توبه سندن قرق آدم كلوب یوسی تاجینی الوب یوسی الرینی
الوب یوسی قلجینی الوب یوسی كوسینی اوكنه الوب متوجه جالدیكه هب
دیوبدی اول كیجه یدی بیك آدم هلاك اولدی صباحین اوبانوب قلجینی اوقوب
بولدی مهرینی بولمدی امرایلردن همان كوچوب كلدیلر هرقونغده ایكی یكی آدم
هلاك اولوردی هركون آرقه یجه یورودی عزم خراسان ایدوب كلدی ازبك جانب
قربان اوغلی محمد خان سیواسه وارنجه اوتوب آردینی الوب چوق آدمینی
قرینی اغرلیغینی آلدی زاوی ایدر تیمورخانه بكلری عرض ایلدیلركه قربان
اوغلی محمد خان جمله خزینه كی الدی انوزبیك آدمك قردی تیمور جواب دیوبدیكه
ایلوكیدن قورتلوردیدی تاخراسانه وارنجه اردینه یمدی دیكلری نوكنه
قصه قربانه كلدك محمد خان چوق خزینه یغما ایدوب للاردنده یه كلدی عیش وعشرته
بشلدی ازبك جانب بایزید خانك یرینه اوغلی محمد بكی شاه ایلدیلر كه ایله

روم

التفات الجيوه

٧٣ دیار لریني ویرسن بن دخی دونب دیا ایلیم کیدم دیمش عثمان اوغلی مکتوبنی یاره

یاره ایلدي اندن صکره شیخ حسن کلوب ماجراي خبر ویردي الحاصل کلام

نصه مشهور در کلوب بایزید خاني هلاک ایدوب بورسه ضبط ایلدي

اول کلوب ایدرنه ایلنده قشلدي آیدینه ایدنی صارخانه صارخان حمیدي

حمیدي هب یولوبونه بکنا ایلدي تیمور اول بهاره کوب قونیه یه عزم ایلدي

این جانب قرمان اوغلی محمد خان جمله دیارینی طاغی ایلنه کوب کندوسي

کلوب قونیه ده قرار ایلدي دیده بان خبر کتوره بکه تیمور دیمش که قرمان اوغلی

بني استقبال اتمدي واروب قونیه یي دلاردن خراب ایدیم دیمش قرمان اوغلی

کلوب یکوم الت بیک ار ایله حضرت مولانا اوغلنه بولشدي دیدیکداي

چلبي هت قونش یونلنه بو لیکه بو شهرک اوستنه کتورمیم دیدي چلبي ایده

بو شهري الک الندن اولیالر خلاص ایدر دیدي امانیور جنکه وارمه

اکو وار سک آرد ندن وار چوق شکار الورسه دیدي محمد خان ایدر جنک

رمزین بلدیکوزي دیدي واوي ایدر تیمورک اوتاغي قونیه اوکنوندي

ایدرای قربان اوغلی تیمور رانه تعالی تنگ آت شدید هرکم قربنو طورسون بلکم
نام و نشانی قالمیه اکر بندن دعاد لرسکز جمله توابعکز الوب بولغاره ملا
چفکز دیدی خدانکز ایشنه کسنه قو نمز دیدی قربان اوغلی محمد خان
چلبی نکز دزینی الوب طشره چقوب جمله توابعه الوب لارنده یه کلدی
جمله رزقی و مالینی الوب ارسلانکه کتدی لارنده شهرنده یکوم آدم قالدی
ازی بجانب مرجان ابن ابدین ابن منشا ابن حمید ابن اشرف بنمورخانکز
اوکنه دوشوب بورسه دوغری کلدی ازی بجانب بایزید خان دیوقپوسنی
بیکلرایله جنکه حاضر اولدی راوی ایدر بو برمنه بولشمغه درت قوناق یر
قلدوغی وقتی بومکتوب بازوب شیخ حسن کندی ایله کوندردی شیخ کلوب
عثمان اوغلینکه دیوانه کروب مکتوبی بایزید خانه صوندی اجواب
دفتردار یعقوب افندی اوقدی دیشکه بزم عسکریمکز شرقدن دیارکی
صفلیسی و عجم اوغلنی کوندرسن دیشی بکلکوب سوزده شکوا ایلدیلر
تلج لری ایله فتح ایلدکلری دیار لریمی الورندده المنی سزه بکلو ایله یاشر

دیار لریمی

سوكلم عزم ايدوب كندولرى بركوده سوكلم كلوب كوردكلرى كم صحرا بانكاه ايله طولمش
كلوب ديوان تيمور قاپوسى باشنه بولشدقلرى احوالدن آغلديلر تيمور بانى تيمور
عرض ايدوب تيمور سويلديلر احوالدن اركدى بونلرى ديدكى قلجم ايله فتح
ايلديكوزدياري ظلم ايدوب المزدن الدى تيمور دخى محمد ايلديكه سزى
دياريكوزه بك ايلمشدم دياريكزه دونمم ديدى ازبك جانب قرمان اوغلى
بونلرك تيمور كندوكين طوب يكوم الت بيك ارجم ايدوب تيمور دكز
جانبنه ديدبان صالوب كندوسى لاذقده ساكن اولدى راوى ايدر
لاذقده اول عصرده سيرحس ديولر بر بدلا وار ايدى هر زمان چاغروب
ديوديكه خراسان اوزنى روى يوزى ديودى محمد خان قرمان يكلوب ايلد
بودياره نك رسوزين بلديكوزى ديدى كلوك قونيه يه وارلوم حضرتمى لالانا
اوغلى چلبى يه بولشلوم كوره لوم نه بيورردى يكوم الت بيك ارايله
محمد خان قونيه يه كلوب حضرت مولانا اوغلنه بولشدقلرى ديدكلرى لطف
ايدوب بزه دعا ايلديه دوشمنه قهر ايده وزياخود دونب كيده ديدى چلبى

راي ايدر تيمور عفان اوغلي ايله جنگ ايده جكين مقرر يلديلر قومان اوغلي بارو با ايدين
اوغلين حميد و منتشا اوغلين و ابن اشرف و صارحانِ تيمور كوندردي
سواسدن بر قوتي چغدي كوردي بوسني بك كلوب تيمور قومان اوغلنك
مكتوبن صوندي تيمور اجوب اوتدي ديشكه عفانه طبل علم بزه بودك عاقبت
بنه دونوب بزه دوشمان وخاكپايه واران بني بكك تلبجه ايله فتح ايلدكلري
ولايتي الزندن الوب محكم ظلم ايلمندن ظالمي جهاني طوتمندن ديدي
قول صحيح بودركه راي ايدر داودبكي سوكلدن قاچوب لاريندن كلدي
قومان اوغلي ايدين وصارحان و اشرف و حميد و منتشا تيمورك طرفلرين
طوب ايله توپ مصلحت ايدركي داود سيوسلدن كلوب تيمورك مهابتين خبر
ويردي ديدي كه اوج يوز بيك عسكره مالك عثمان اوغلي دكل دنيا عثمان
اوغلي اولسه كافر تيمور طوغمغه مالك اولميه لر ديدي ايدين و ابن اشرف بو
سوزي طوب تنها بويره كلوب بني بك مشاوره ايتديلر ديدلركه قومان اوغلنك
بزه فايده سي يوقدر كلك واروب تيمورله كيده لم ديديلر بوسني بك قالقوب

سيواسه

٧١

تيمور اردنجه بورسيه القمش تاتار كوندردي مكتوب ايله كلوب تاتار لو مكتوبي
بايزيدخانه صوندیلر الوب اقوديلو ديشكداي بايزيدخان بنم عمم اوغلي سنك
دياروكه وارمش بندن قاچوب سن علة انك قتلي واجب اولشدر كوركدركه
اولدروب باشن كوندره سن ياخود كندين كوندره سن بندن وعسكرمدن
محكم تورقاسن اوچ يوز بيك چفته يدكلو تندخو تاتارم وار دديكه اول
دياره كه بونلرك آتنك ايالغي باصمش مكتوبك مفهوم بودر الحاصل
كلام بايزيدخان بو ادالري طوپ محكم غضبه كلدي ديدي كه نوكب باشنه
اوكلرنده دنوب مكتوبي پاره پاره ايلدي راوي ايدر وزرا ديدلركه جابر
خانه وارلوم برالاي تاتار ولايت چكمك ميدوم ديدلر بايزيدخان ديدكه
بوقوشي برچاليه صيغدورمنم اولكلري غيرتم يوقدر ديوب التمش سكز بيك
ارمج ايدوب جنكه حاضر اولدي ازين جانب تاتارلو سيواسه كلوب تيمورخانه
عثمان اوغلي سويلدوكي خبرلري ديدلر تيمور ايدر اكر نوكب باشنكه كلرسك
ديمش اولسه كنه وارمازدم ديوب سيواسدن كوچوب منزل بمنزل كلدكده خلقه

دیاربنی ضبط ایدوب دیدیکه قرمان اوغلی ایله عهد و امان ایلدک انکله دیاربنه
وارم دیوب تکه دیاربنی ضبط ایدوب بورسه کندوی ازین جانب قرمان اوغلی
اتوزبیک مغل ترک یولغار عسکرینی جمع ایدوب دیوار ایدوب مشاورت ایلدی
جمله قرمان بکلری دیدیلرکه عثمان اوغلی عهدی یوزبسنکه مخالف ایدوب
کومدی بوکی عهدی سنی بوزرسن دیدیلر محمد خان ایدر یانجه ایده لم دیدی
اوغلی صارخان حمید اوغلی منتشا اوغلی دده مکه قوللری بزم اوستمزده
دوشمان کلسه بونلر جان و باشلرینی فدا ایدرلر یا بزیاوب طوتوب ایکیسنی دیدی
الحاصل کلام ایدوب اوغلی و صارخان اوغلی حمید و منتشا اوغلی یولیله
مقداری دیار قوماندهلری یتوردی عسکر جمع ایدوب و اروب دیاربنی آبدوب
شرطیله راوی ایدر حکمت الله نوبله واقع اولدی تیمورخان اول سنه کلوب
سیواسه چکدی نامجه دنیای طوتدی مهابتی و شجاعتی دیار روم و لوله بوتدی
راوی ایدر عیسی اوغلی جابرخانی قوه رق کلدی اوج یوزبیک تاتار ایله
تیمور اول سنه سیواسده قشلدی جابرخانی دیدی یوزتاتار ایله قاچوب بورسه کلدی

تیمور

اون بیک ارجم ایدوب بنی بیک احمد اوغلی دیوب بوکجه ایدین وصارجان
وحمید سنان پاشای تسخیر ایدوب عثمان عسکرین غافل قروب زبون قلدلر
سنان پاشا دیوب اولوب قاچوب بوسیه کلدی بایزید خان سنان پاشه
نک صدوغنی طویوب غضبه کلوب قرق سکن بیک ارجم ایدوب دیار صلطانه
کلدی ازین جانب آیدین وصارجان وحمید اوغلی یکوم الت بیک ارابه توپ
چقوب محکم جنگ ایلدیلر ایکی عسکر قرشوب اتوز دیدی کوده کاه قاچدیلر کاه
جنگ ایلدیلر عاقبت عثمان اوغلی جنگکه طاقت کتوروب قاچوب لاذقیه
کلدی ابن عثمان اندن محمد خانه شکوا قلدیلر فرمان اوغلی وزیر اعظم جمع ایلدی
دیدیکه بنجه عثمان اوغلی بایزید خانک عهدی اندی درت دکل بوخسه
کلام الله اعتقادی یوقدر دیدی دیدی کی عهد ایلدی کنه بوزدی دیدی
سلیمان پاشا ایله پادشاهم بوخصوصده عثمان اوغلنک کتابی یوقدر عهدی
یوقلو بوزدی اندن صکره کلوب دیار لرینی التوندن آلدی کورامدی منکه دیار لرینی کلدیم دیدی واقعا بایزید خان ایدین دیارین وصارجان وحمید منشا

خان درت یلده یکوم الت کوره دور تب محکم جنگ قلدیلر بو یوزین المغه قادر اولدیلر
کومیان ایلدی ذوالقادریه کیروب صنور کوب قطع نزاع وفصل خصومت
ایلدیلر کلام قدیمه اندا جدیلر کم هر کز قلیچ چکوب صنور لوندن ایچه کیرمیلر
عهد نامه یازوب دوب دیارلرینه کندیلر ازبخابان دمرطاشی ایدیجی اوغلی
وصارخان اوغلی ایله عداوتی وار ایدی بر کون ایکسی آرا کلوب جنگ قلدیلر
ایدیجی اوغلی یکین کلوب دمرطاشک اوغلین یمش آدمیله دوب حبس ایلدی
دمرطاشی دخی یارلی ایدی دمرطاشی بورسیه کلوب بایوندیخانه شکوا ایلدی
بایوندیخان ایدر فرمان اوغلی ایله بوده کلوانداچوب عهد ایلدک عهدی بوزه
لو مجی دیدی سنان پاشا ایدر عهدی فرمان اوغلی ایله ایلدک ایدیجی وصارخان
ایله ایلدک دیدی بایوندیخان ایدر بونلرانک قولی ایدر دیدی سنان پاشا
ایدر انلی بزم آدمز طی تب حبس ایلدی عهدی بوزدیلر بزدخی بوزه روز دیوب
اوزبیک ارجع ایلدی دیدکه سن وارمزسک بزوارزدیوب اوزبیک عکری
چکوب دیارلرینه ایوشدی ازبخابان ایدیجی وصارخان قصه طویب

اون

٩٦

جدایه دوکوب سلطانک اوکه کوه ب اول کوده ارمنی و فرنک دخل قوی تدبیله
تیرد یاوکه کی قاجدی کمینک رزقی بنما ایلدیلر سلطانه حصار اوکه قوب
فرقه کوده عیش عشرت ایدوب بوایی داود بکه دیوب کندویه عسکر چکوب لار ندیه
کلوب بویله درت آی ساکن اولوب یاره لوی محکم ایجدوب آخر الامر آخر بته
انتقال ایدی الله تعالی روحین شاد ایلیه مکان عالیسی فردوس اعلا ایلیه
اول پادشاه مغادلک الحاصل کرام محمد خانی یرینه سلطان ایلدیلر
ابراهیم خانه قوینده دیودیلر اورخانه اتسای دیودیلر اسحاقه ارناکی
دیو یاد اوی ایدر عثمانه عسکری ایله جنک ایدوب سنانه پاشای یارلوب
قاچرمشلر ایدی سکر بایرندیخان روم ایلنده غازه ایدی دوب
بودسیه کلدی سنان پاشا صوب یارلوب کلدوکی دوب عسکر جمع ایلدی
ایکی یل ساکن اولدی صکره علاء الدینک وفاتی خبرین طوب یمنی بیکلر
ایلیه اقتصر اوکه قونوب محمد خانه خبر کوندردی محمد خان فرقه بیکه ارابله
قرشو چقوب فرقه کوده محکم جنک ایلدیلر اوی ایدر محمد خان ایلیه بایرندی

اندده دخي خرقليه تجويب قلعه سنه دوشدي يوديي كوندساكي اولديلر سلطان
خرقليه قلعه سن لحاظه ايدوب درت كون جنك ايلديلر قاضي ذبون اولوب بوكجه فرصت
بولوب قاچوب سوكله كلدي سلطان عسكر چكوب ايرتسندي مقابل برصحراده توپ
برجمه كوندلاي بغلوب ايكي عسكر جنكه باشلدي درت كون قرشمه جنك اولدي
صباح ايله اوقله زنبورك ايله صاغ عنى ابراهيم بك بغلدي صولى يحيى بك
بغلدي محكم جنك اولديسكرنيك آدم طيراغنه دوشدي راوي ايدر ايكي طرفدن
دخي توفنك آتولوردي حكمت ربانى سلطانك بودينه توفنك طوقندي الحاصل
كلام ابراهيم خانه بوريلوب قصدنه اوغلي ايله جنكدن طشره چقوب برقدره
ساكي اولديلر مكر قاضي لعين ابراهيم خانك اردينه دوشوب فرصت كوزلردي
همان ابراهيم خاني تنها بوده كوروب الله قلچ الوب ايرتسنديكه غافل آردندن
چالوب هلاك ايده كوكزاوغلي ابراهيم خاني كوزدوب كلوركن اول
حالي كوروب آتي سوردي الله جدا دارا ايدي كوكزاوغلي ابرتسنيله اوردي
قاضي يه جداي كه بوزندن بوزنه چقوب جانى جهنمه اعمالدي باقى كوب

جدا به

اوتوزبیک قرهان عسکری ایله سلطان ایوسندی اوغلانلرین کوروب شاد اولدی
سلطان امرایلدی یولتوی بغلدیلر یکوم بوکون محکم جنگ ایلدیلر قاچ صدایی
آی طوندی موا کوم کوملدی کافر عسکرین طاغندیلر قاضی ترک واسن
کافر عسکری صندوغی کوروب قاچوب قلعه یه کوردیلر قپولری بغلدیلر برورج چقدیلر
یقاریدن اشخه قرق دیدی کوندی جنگ اولدی سلطان امرایلدی خندقه دولدیلر
ایله طاشی ایله طولدروب یوز باتلر قوروب اوج یوزنا بوینه محمد خان چقدی
بوینه ابراهیم خان دبوینه ارخان چقوب اول کوندی اخشامه دکلو جنگ اولدی
حکمت خدانک اول کیجه سیاه کیجه اولدیکه کوز کوزی کورمزدی همان قاضی قرضه
یولوب قرق بیک اوایله قاچوب قرمصاره کلدی پتومنی بغلوب اتوردی
ازین جانب سلطان صباح اولوب قاضینک اسکدوکن تحویرکن پتومنک قاچ
دوغین طویوب ارخان خلیلی درت بیک اوایله اتی ایده قوب کندوسی
محمد خان ابراهیم خان ایله درت بیک اولاوزایله اردینه دوشوب قرمصاره
کلدیلر حصاری چوروب یکونم سکز کون جنگ ایلدیلر قاضی قرضه یولوب

یدی کون
عسکر اوزره

سکز کون
عسکر اوزره

ایوب انلردخی تکبیر کتوروب یوردیلر بونلر بوندهٔ جنکده راوی ایدر قونیه خلقی علاءالدین
شاهه قاسم بکه مکتوب یازوب کوندردیلر قاسم بک سلطانیه وصولده ایوب
مکتوبی صوندی سلطان آیوب اوغلی دیمکله کمال لطف احسانه ایدوب بونی
فرنک الندن خلاص ایده سن اکو کوبا بوشمامک قونیه فرنک ضبط ایدیلمکله
همان فرمان اوغلی اوزبیک ارایله قونیه جانبنه توجه ایدوب ایکی کون الغار
ایدوب بوسحر قونیه شهرینه ایوشدی آنی کوردیکده فرنک قوچی قلعه یوزیانلر
قورمشلر قونیه خلقنک فریادی آسمانه چقمغن سلطان طبل نقاره دوکوبا اوزبیک
بیک اردلا اورتیه چکوب یوردیلر کافری بولدقلرینی ایلدیلر اچ کون جنک
قلدیلر دردنجی کون کافر صوب اقسرای طرفنه قاچدیلر سلطان شهره کیروب
کافرک اردنجه تا اقسرایه ایوشدی محمدخان ابراهیم خان ملکی قاچمغی ایله محکم
جنک ایدوب اودی آنی کوردیلر همان اوزبیک بیدا اولدی یکوم بیک صغون کافر
ایله اسن ایوشوب کوردیلر که ایکی عسکر عظیم جنک ایدر بونلر دخی بوردیلر
ابراهیم خان کافرکلدی کوروب غمدوشدی راوی ایدر اول حالده ایکن

اوزبیک

بدرک محمد خان حکم صنغوز ایدوب قاچوب اقسرایه حصن طاغه کدی اما قاضی
لعین محمد خانک زبون اولدوغین طوب اردنجه کدی بیک زبوندا کوراب
یولوب عظیم خطا ایدوب دیدی ابراهیم خان طوب آه ایلدی بهان یکوم بیک
ارجح ایدوب ایلغار ایلدی ازین جانب قاضی لعین تبوک اوزرینه
کافر ایله اقسرایه کلوب حصن طاغه چوروب محمد خان اولحالی کوروب بلغارک
صبا یجیلرین ایلروسوروب یکوم بیک ایله جنگ بشلدی اما زبون اولدی
خلیل بک محمد خانک زبون اولدوغین دوبیب درت بیک ایله طرغ چوب
جنگ بشلدی قاضی خلیل حصاری قوبوب طرغ چوندوغین کوروب فرصت بولوب
توبی اوب ایچروکیروب قلعه ضبط ایلدی خلیل بک قلعه الدقلرین
طوب غمدوشدی جنگ ایدرک کلوب محمد خانه ایرشدی قلعه احوالین
خبرویردی محمد خان ایدر حکمت حذا نکدر امر کندو نکدیوب جنگه بشلدی
ازین جانب ابراهیم خان ایرشوب قاضی تکه اردنده قوبوب فرنک عسکرین
قرمغه بشلدی محمد خان خلیل بک ابراهیم خانک کلدوکن کوروب طاغدن

صکره قلعه‌ء قیرتیه صاردی یوق جنک ایلدیلر الاوی خواجه پاشا وارنجه
ایچرو کوشکلر ایدی محکم جنک ایدوب قلعه‌ء دیوار دیوانه‌سنا اطرافین تمام خراب
ایلدیلر بو کون قاضی تبوک واسن فرق سکز بیک ارمنی و فرنک و مغل عسکریله
جمع ایدوب اتورکن بر کسه کلوب قاضیه ایدر که طورسن قران اوغلی
محمد خان حسن طاغنده یاریلی دیوب اتورر که طورسن اصلا یالغی دیوانمش
بو نقره دیدی قاضی قلعه‌ء دیوب شاد اولدیلر اسندن فرنک عسکرین قوینه کوندردی
محمد خانی اون بیک مغل عسکریله ایله قیرمده قویوب کندوسی تبوکی الوب
یکرمی بیک ارمنی اون بیک فرنک اون بیک مغل عسکرینی الوب اقشاییه طوغرو
کتدی راوی ایدر ابراهیم خان اون سکز بیک دللاوراید قیرتیه ایرتسی خبر
الدیکه قیرتی اطرافنده اتوران محمد خان دراول کیجه ایرتسی شیخونه ایلدی
مغل قویسی ترکیله قرق بیکه اون بیک اردن بیک آدم قورتلدی داود بک خواجه
پاشا قلعه‌دن چقوب استقبال ایدوب رعایت قلدیلر رعایا کلوب دعا ایلدیلر
ابراهیم خان خواجه پاشایه بابا سی محمد بکی صوردی داود بک ایدر بکم کوشم

پدرک

ترتوب حکم جنک قلدیلر حصارودن درت بیک اردیله خواجه پاشا دخی چقوب واروب
کون جنک ایلدیلر تونک حکم زبون اولدی [illegible] قاضی یکرمی بیک ارمنی
عسکری ایله نیکده تنک اطراف بنجا ایدوب اندن کچوب دون یلی اوسن محکم بنجا
قلدیلر اندن کچوب قیصریه یاپوشوب انی کوردیلر که تونک عسکری محمد خان
الدن زبون اولدی ازین جانب قاضی یوردی یکرمی بیک ارمنی یوریوب ایکی کون
محکم جنک اولدی محمد بک زبون اولدی جان سیلن عسکری ایله داود بک یاپوشوب
قرمانیلر قوت بولدی یدی هفته جنک قلدیلر همان اولکی کبی بیک مغل قوی
ایله تورک اوستدی اون درت کون محکم جنک قلدیلر قرمانیلر محکم ضرب قاچوب
انی ایله کوب محمد خان یوردی حسن طاغنه چقوب برایکی کون ساکن اولوب
یاره لرین بغلدیلر هیچ یرا قالمی یارکاه لری قالمی ایدی سلطانه مکتوب
کوندروب حالی اعلام قلدیلر علاالدین طوب ملول اولدی ایدینه صاوغانه
منتشایه کوسیانه حمیده اشرف وذالقادریه مکتوب کوندروب یاردم استدی
جله سی معذایکه یاردم دیودیلر ازین جانب قاضی محمد بک قاچوب کتدکدن

تحتين طلب ايدرديلر سلطان دخي اطراف نامه پراكنده ايدوب فرق بيك آدم
جمع ايدوب ابراهيم خان و اسحاق و قاسم وارخان و ابرش و اغوز اوغلي
وكوكز اوغلي حاضر اولوب دوردبلو ازبي جانب اسن يكوم بيك ارمني عسكري
ايله قيرتيه نك اوستنه دوشوب جنگ بشلدي قاضي دخي يكوم بيك فرنك عسكري ايله
نكده نك اوستنه دوشوب يمايه بشلدي تبوك اون بيك مغل تورك عسكري ايله
سويله كلدي اون بيك فرنك ايله محمد بر جانبه يوردي ازبي جانب سلطان دخي
بولك بولك اولدرغين دديوب محمد خان مقبل رستم اوغرخاني يكوم بيك
دلاور ايله قيرتيه كوندردي اون سكز بيك داودي جبلي دلاور ايله ابراهيم
خاني كوكز اوغلي قصدنه اوغلي كوندردي اون درت بيك دلاور ايله
منزل بمنزل يوردي ازبي جانب محمد بك ايوشدي ارجيطاغنك دبنه قوندي
صباح فرنك حصاري چوريب جنگه بشلدي همان محمد اول كيجه بولغارك بدي بيك
سنك اندازه دلاوريله اوج يوزدخي فرنك ايله كوندردي اندن صكره اون
درت بيك ايله تكبير كوزيب كندوسي دخي يوردي فرنك عسكري دوب ايكي عسكر

فريوب

یاوق خان اوغلاوزینه مکتوب صالوب یاننه کتوردی دیدیکه ای تبوک فرمان اوغلنده
دیار اوزره الوب ضبط ایده لوم تبوک ایده نجه ایده لوم دیدی قاضی ایدر فرنگم
استه ارمنی عسکرین الوب بوندہ ساکن اولکه بن وارووب تبوسه کچیر فرنکدن
یاردم استه بن دیدی بودر ت یعنی مشاوره ایدوب قاضی تبوسه کوندردیلر
ازین جانب قاضی تبوسه کچوب بکنه بولنوب یاردم استدیلر شو شرطله که کنه
کورکسز سلفکه کلنده دیاری بودردی فرنگک اوله اتوزبیک فرنک دیوردی
پدوسه دیولر بو کافری سردار ایلدی الحاصل کیزه بوب پیاس اوکنه چقدیلر
قاضی اسنه دکوده تبوک خبرکوندردیلر بو نلر دخی طوبوب یکوم بیک ارمنی
عسکرین اوزه بیک مغل توکمان ورسق جمع اولمش ایدی کچوب عنطاقیه شهرنده
جمعیت قلدیلر اوتوزبیک فرنک اوتوزبیک ارمنی وردوم مغل توک وارسق
جمع اولوب التمش بیک ارعنطاقیه شهرنده برقچ کون ساکن اولوب اوده یلر
ازین جانب علاالدین شاهه خبر ایرشدیکه غافل اولمه ارتشا ابن محمد ابن اسن
ابن اسن وقاضی التمش بیک فرنک ارمنی مغل و توک جمع ایدوب کسندن آتاسنک

وقتلوي سلطان ازاد ايدوب قتلونك درت يوده يارده سي وار ايدي لازم
ده هلاك اولدي درطاشي ديار عثمانه چقوب كتدي راوي ايدر ابراهيم
خانك اون التي باشنده ايلدوكي جهاد رلشه جمله قرمان وعثمان بكلري
آزيز قلدي يلوالحاصل كلام بركوند ابراهيم خان بيك يكت ايله لاريندن
كلوب ديوانه كروب سلطانك دزينه اوپدي سلطان كوروب سنداولاي
ايرمناكي سنب ديروب كوندردي محمد بك قونيده ساكن ايدي خطل ايدوب
اكر ايده سلطان عمو تبي اوغلي وار ايدي ناصه خواجه پاشا ديولوردي تيرة
اكاويرشي ايدي داود بك سيواسده ساكن ايدي راوي ايدر قصه نك
اولدن ذكر اولنمش ارتنا بك اوغلي محمد اوغلي ارتنا بوبك ايكي اوغلي
قالمشي ايدي بوسبنه اسي بويسنه قاضي ديولوردي ودخي بايوق خانك
براوغلي وار ايدي آدينه تبوك ديولوردي محمود ديولو براوغلي دخي وار ايدي
راوي ايدر اسي ايله قاضي قرمان اوغلي علاالدينك اللدن قاچوب ارمني
ستانه كتمش اوايدي بركوند يكوم بيك ارمني ايله خرقله ديارينه كلوب

ارمناكه

على امري

بايوق

ابراهيم خان عثمانك عسكري كلدوكن طوب پدري محمد بكه اعلام ايدوب
كلدوسي اون درت بيك ارايله بوكيجه ايوشوب شبخون ايلدي عالم غوغا ايلر
طولدي صباحه دك چوق آدم هلاك اولدي صباح اولوب سنان پاشا
كوردي بكه اون آلت ياشنده بر اوغلان ايمش جنك ايدر امثال سنان ضربي طوز
ايله جواب ويور بركون ايكي كيجه ابراهيم خان محكم جنك ايدوب فرق آدمك بيك آرتوه
باشنه دنياي دار ايلدي سنان پاشا ايدر بو اوغلان مخدري بويلدر بوكون
باريني بو يكله بيك كسه جنكه قادر اولماز ديدي الحاصل كلام سكز بيك بولغار
عسكري ايوشوب درت بيك ارايله طوروب اوغلي ايوشدي ديدي بيك ارايله
محمد خان ايوشدي اوچ كون جنك اولدي جنك ايچنده كوكز اوغلي قتلوبه
رات كلوب دتب جسي ايلدي يديجي كون عثمان عسكري طوب قاچدي ترنا
نيلوردوب اقشهر كلديلر بكرم بدي بيك ارايله قصوني اغوزخاني طوروب
دي ابراهيم خان اندن طوب محمد بكي درمطاشي قتلوي درت ارايله اوب
لأرنده يه كلوب ديوانه كروب اسيولري سلطانه عرض ايلديلر درمطاشي

اول دلاور ایله ایلرو وارب دمرطاشی ایله برفصل جنگ ایلدی خان ابراهیم
خان دمرطاشه براوق کوندردی اویلغندن اوروب اتک بکونه مخلندی آت
یغلدی شاه جوان بخت مجال دیوبوب یوروب بغلدی بیک اردن اتوزاج
آدم قورتلدی ماعدانی هلاک قلدیلر دمرطاشی اشهره کتوروب ابراهیم
خان کتخدا سیله قونیه یه محمد خانه کوندردی اولشبنه کوره اعلام قلدی محمد
خان دمرطاشی زندانه قویوب سلطانه ماجرای بلدردی علاء الدین ابراهیم
خانک بهادر نصفه افریدی ایلدیلر ابراهیم خان یانه معل عسکر ندن اوتوز
بیک ارکوندردیلر حاضر باشی اولدیلر محمد خان دخی بیک ارایله حاضر
باشی اولوب بولغارک سکن بیک سنک اندانایله اغوزاوغلی سردار ایله
کوندردیلر ازبن جانب قتلوا براهیم خان قصتی بایزید خانه بلدردی
بایزید خان سنان پاشا دیولر بوزلی سردار ایله بیکوم بدی بیکدار
ایله جنگه کوندردی کلوب قرحصاری اوکنه قوندیلر درت بیک ارایله کلوب
قتلی بولشوب قرحصاردن کچوب اسحاقلویه قوندیلر اوتوردیلر ازبن جانب

ابراهیم خان

هر كون سلطان طاغنى چقوب شكار ايدردى ازين جانب قتلو ورمطاشى
كورمزلان اوكيتك بايوندخانه كوندرديكنه بى حضور اولمشلر دايماً فرصت
كوزدرلردى راوى ايدر بركون ابراهيم خان التى يوزيكت ايله كوكز
اوغلنه الوب سلطان طاغنه شكاره بوب ديدى كون طاغلرى تكاور
ايلدى ازين جانب درمطاشى دقتلو درت بيك آر ايله عزم ايدوب آبزو
كوليك كنارينه ايرشدى يارماياشه زاده تك فرهتين كوزلردى
ازين جانب ابراهيم خان التى يوزدللر ايله اوج بيك آتيله طاغلره
ايرشوب كوب كيلركن بيك يكت ايله درمطاشى ايرشوب يولترين بولدى
بيكى بهانه ايدوب جنكه بشلدى يارا ابراهيم خان كوكزاوغلنه ايدرينخان اوغلى
خانم بوبرشاهك قولى اولوب غيرت دكلدر بويله عزيزم اوستمه كلديدى
زبان بكلوى غيرتله كلوب التيوزه دللر ورتكيو كتوروب قلج چكوب يوردى
ديدرا ابراهيم خان يوزيكت ايله بربوكك يره چقوب جنكه سيواندى
دى درمطاشى ابراهيم خانى كوروب ايكيوزار ايله اوستنه يوردى ابراهيم

ماتمين طوب اخلد يلر سكز بنجي كون ديوان ايدوب قرمان بكلوبي ديديلركه
اي شاه دنيانك حالي بويله در كسبه باقي دكلدر ديو ياسدن چوق ديار
برنج كون عيش صفايه بشلديلر راوي ايدر ايدر عثمان اوغلي بايزيد
خانك ايكي دلاوري وار ايدي بري سينه قتلو وبري سينه دمرطاشي ديرلردي
قتلو اسكي بخرده ساكن ايدي دمرطاشي از نكده اوقورردي ايكي بك
كوميان اوغلي الندن قرمحصاري الوب ملك ايدنديلر واطرافني انجمكه
بشلديلر حميد ديارني تحكم انجق يلرحميد اوغلي لاريندن كلوب سلطانه
تحكم شكوا قلديلر عثمان اوغلي ايله علاء الدينك مابينلري تحت اوزره
ايدي علاء الدين شاه مكتوب يازوب بايزيد خانه كوندردي بايزيدخان
مكتوبك مضمونيني بلوب دمرطاشه مكتوب كوندردي ديدكه كسه ماانجق
اراموزه عداوت برقميه سوزديو الحاصل كلام بويله كجدي مابينلرن راوي
ايدر علاء الدين شاه اقشهري اوغلي محمد بكك اوغلي ابراهيم ديرلردي
اون بش ياشنده بوجوان بخت ايدي اكثي اسحاقلوده ساكن اولوردي

هركون

باقه بن دیو کی تندیلکی آنی لصنک اوتی کل بوزبنک بر بوزندن بر یوزنه چکدی
آه ایدوب آت بوینده دوشب کندی آتی جلکدن چقروب بو ایوماغک کنارنه
دوشوب جان عزیزین خدایه اصمر ایدی اذین جانب طرنانه پر احمد خانک اور
دوشی اوق غایت کار ایدوب لحیه ایکی فات اولنی ایدی محمد خان اول
حالی کوروب ایوشوب دوکه دوکه یقوب باشنی کسوب الله الوب کندی
آردنجه سکردوب ایوشمدیلی کلوب قرآن عسکرینه ایوشدی سلطان علاء الدینه
خبر ایوشدی علاء الدین ایشدوب عقلی کندی جمله بکلرینی ایکی بیک ایله
سوار اولوب یوردیلی محمد خان کلوب کچی ماجرای جنود یوردی سلطان پر احمد
خان ایچون اغلیوب عسکر چکوب یوردی کلوب پیر احمد خانک میتین
بولدیلر یاسی ماتم ایدوب تابوته قویوب لاردنده یه کوندردیلر اندن صکن
جمله بکلر کلوب قلعه نک اچی بیی بر ده بولو ایدوب خراب ایلیوب داود بکی
بولوب زندانده چوقدیلر جمله قلعه خلقینی هلاک قلدیلر دونوب لارندن
عزم ایدوب جمله بکلری ایله کلوب شهر اوکنه قونب یدی کون پیر احمد خانک

شاه قرمانك اينجي پير احمد خان ايدر بلي الكدر ديدي طرمان بيك الوب
ديوب ايدر بر پهلوان سن اينجي وار اوغوز ايزه خرجلي بوردعوده
قراغت ايله ديدي پير احمد خان ايدر بن سني قتي دلاور اسماع ايدوك
سن خود دلاور دكلسن ديدي طرمان غضبه كلوب ايدر بوخسه قرمان اوغلي
علاالدينك بوكان كشي اوغلي وار اينجي سن اوسن كيمسن ديدي پير احمد خان
ايدر بلي شه زاده يم سلطان قرمانم ديدي طرمان ايدر هاي ناباكار قور
قادين بوندن نجه كلدك ديوب حمله قلدي بويدي دلاور تيغلرين چكوب
جنكه باشلدي بلا التمش آدم هلاك ايدوب قلعه قپوسندن طشره جقدي لر
ازين جانب مكو طرمان لعين الآن جنكي كيوب آتسه بنوب طشره چقدي
كورديكه قرمان اوغلاوي جنكه اچمه پلنكه دوشمش طرمان ايرتوب پير احمد
خان ايله مقابل جنكه باشلدي بونجه حملدن صكره پير احمد خان طرمانه براوق
اوردي قلقاندن چكوب وزرخندن دني كچوب بوقرينه مقداري كسنه انلاي
طرمان لعين چرخوب ديديكه بني الديك ديوب براوق اتدي پير احمد خان نوب

باقدي

بر یوکسک یره چقوب سیوا ایلدیلر اول کون عظم جنگ قلدی لر سلطان عسکر
ندن چوق آدم هلاک قلدیلر اختشام اولیجه قلعه لریه دوندیلر شهزاده لر
دونوب بیله کلوب حصاره کودیلر بو لده کلورکن طرنان بوایکی نواجوانی کوریکدی
بونلره صوردیکه نوددن کلورسز و نه کارسز صاقنکوز ندن دیدیلر براحمد
خان ایدر کمان کشلر غرب عجم سیاهلو یوز بر یا یمز وارد و دنیاده کمسه
چکمکه قادر دکلدر بر شر طرز وارد را کر بونم یا یمز هرکم چکوسه براز
کوب یاوذ قولی اولاوزاکو جکرایسه الی کوب قول ایده وزدیدی
طرنان قهقهیله کولدی ایدرای جوانلر بو قوله راضی اولورمسز دیدی
براحمد خان ایدر بلی اولورز دیدی حجت ایلدیلر طرنان براحمد خان
قرانکه یایین میدانه کتورب یمش کره چکوب قبضه سنه اوب طرنانکه
اوکنده تودی طرنان الله الوب کوردی بر پولادن یایدر یمش کره
تولاب ویردی چکه مدی غضبه کلدی ایلدوکی عهدده پشیمان اولدی
دونوب یایه بوندی کوردی قرانکه اسی یازلمش طرنان ایدر بو یای

زکور ذ ما لقده بهادران ایدی محمد خان ایدی برادر کل برابنی ایدم جهاندن
سویلشوب دیوب پیر احمد خان ایدی نه قلا لوم دیدی محمد خان ایدی ایدی بدل
صورت ایله وار وب حرامی کوره لوم محکم کمانلر کوتوب لوم حرامینک دیارنه
واره لوم برابنی ایده لوم کم جهاندن سویلشوب محمد خانک برادرلغی وارایدی
ابراهیم خان دیولی ایدی احوالنی اکا دیوب بیلدیرمه قدیلر کندیلر بر
یوکوک آته بوب کندیلر راوی ایدی فرمانک بر محکم یایی وار ایدی خلق
ایچنده مشهور ایدی اصلاک چکمکه قادر اولمامشدی پیر احمد خان انی چکردی
الحاصل کلام بیدی کشی اولوب محکم یایی کتوب کندیلر یوکوب اوس
قلعه سنه کلدیلر آنی کوردیلر الت یوز آتلو ایله سوار اولوب کیدر محمد
خان ایلرو وار وب موره دیکه بونلر قنده کیدر لر بو سی ایدی بونلر حرامیلر
در قرمان اوغلی سلطان علاء الدین عسکری ایله جنگ کیدر لردی محمد بک
طوتمانی کوروب حمان دیوه بکوز تمام بکندی دوشب یارنلره کلوب قصه
خبر ویردی پیر احمد بک کلمک وار لوم بونلرک جنگنی سیر ایدلم دیوب رایب

بویوکک

برکنخدامی وار ایدی یومکتوب ایله طونمانک اوتیمک درینی لاردندیر علاالدینه
کوندردی برکون لاردندکلوب دیوانه کروب شاه علاالدینه مکتوبی صونمدی
اوتمک درینی اوکندن قودی سلیمان پاشا مکتوبی اوقوب قرمانیلو تعجب
اندیلر درینی الدن الدکتورردیلر جمله قرمان بکاری طونمانک بهادر لغنه
تحسین اندیلر سلطان امرایلدی یکرمی ایکی بیک ارجه ایدوب مقبل دستم
اغوزاوغلی وطوغودوکوزاوغلی سلطانبیک ارجه ایدوب ایدرای
بکلربوحرامینک ایلدکی دلاورلکله روستم دخی دویمزدیدی سلیمان پاشای
لاردندده قوبوب کندوسی یکرمی ایکی بیک ارایله قرمانشینی قورتوزمه کندی
ازینجانب براحمدبک ومحمدبک قونیده اوتورلردی سلطانبک ایکی
اغایی وار ایدی بوسنه لعل اغا وبوسنه سردار اغادیرلردی بونلرقونیه
کلدیلرشهزاده لرینوشوب حرامینک قصتی اعلام ایدوب ودرنالوب
بله کلمشلر ایدی قونیده بکلرسیر ایدوب هرکس بکندیلرحرامینک بهادرلغنه
افرین ایدوب تحسین ایتدیلرراوی ایدر بوایکی شهزاده کمان کنی لکده

قیزک بو یکرمی رز قیلہ کلوب کچہ چکیں دیوب بنی یونانلو تدارک ایدوب درزمان
پرسیدہ یو شوب ایکی بیک ادمی قرووب قرمی جملہ رز قیلہ مالیلہ الوب قلعہ اخوسہ
کندیلو زمان یونانلو نہ قالمش بو عظم و محکم قلعہ ایدی ازین جانب سیواس داولرہ
خبر ایرشدیکہ نہ طور رسمہ قرمی حرامیلر الدیلو جملہ رز قیمہ مالیلہ دیوحان
داود بک اون درت بیک کوردستان عسکری ایلہ الغار ایدوب قلعہ یہ
اخوسہ کلدی کوردیکہ بو منتہا طاغک اوستندہ بو قلعہ درکہ ہر بوریجی
چنبوری آسمانہ چقمش ازین جانب طونمان و تودمان عسکر کلدیکی کوردی
درت یوز حرامیلہ قلعہ تپوسی چقووب اون درت بیک کورد ایلہ ایکی کوروہ
مقابل جنگ ایلدی درت یوز حرامی اون بیک کورد عسکریہ داغدوب
طونمانی باشقہ باشنہ بیک کورد ہلاک ایلدی راوی ایدر طونمانک اندنی
اوق دمورجہ نک پرپانندن پرپانہ کچردی او قینک دمرنی یوز یکرمی درہم
ایدی بندکی آت وقاتر یوکوندہ برزدی الحاصل اون درت بیک کورد یوز
آدم ایلہ داغدوب داود بکی طوپ جسی ایلدی داود بک علی بک دیوان

بو کتخدایی

طوپوب آبدینی وصاحبانی الندگوده اوب اندده صکره تور ظهور ایله
کوکده راوی ایدر
عثمان اوغلی کیدوب شاه تخت کجوب اوغلی محمد بک پولهد خان قاچی کوزنز
یکتلوایدی بوکوده قرنداشی داود بکه مرعشی بکلوی دوالقادر اوغلاری قرنداشلرینه
قرنداشلرینه اتفاق بولوردی کوروب ایکی طرفنده دوکونه یراغی کوروب ایکی طرفنده دوکونه
عینی وصفاییر بشلدیلر راوی ایدر اول عصرده ایکی حرامی پیدا اولدی
بوسبنه دوزمان دیولایدی ایکسی اینجه اوجوز بیک
مالک ایدی اما اون بیک آدم ایله جنگ ایدردی راوی ارناب داود بیک
سیواسدا اوتوردی برکتخدایی دارایدی علی دیولردی اوزبوک اچمه دوشمنی
دیوب مرعشه کوندردی بیک بیک ایله علی کلوب مرعشه جمله قوانچی دانچه
تسلیم اتدی دوالقادر جمله جهازینی دوزوب قیرغی دیردیلر بوزبوک
جهازایله ایکی بیک قوینوب سیواسه کوندردیلر راوی ایدر قرقنجی کوزلوده
ایدی مشهور رایدی حرامیلر اخسیسی قلعه بی دیولر بو قلعه اولوردی

قوتمران
خیا ایرن

أصوص
خیا ایرن

فضل الله پاشا مکتوبی علاء الدین شاهه کوتوروب ویردی ویرلوب اوقدی بشکه
ای شاه علاء الدین بی شکله جنکه کلدم ایدیه وصارجان خصم ایدی انلری
تو ورق کلدم اوغلوک چقوب نمله جنک ایتمکه بشلادیلر دیمش پیر احمد خان ایده
ای سلطان بایزید بنه زبونه اولدی یلوارمغه بشلادی سلامت اولدوغی
وقتی کنه فرصتمز کوزدر قوقره لوم بوجان قورتارمیلوم دیدی سلطان
ایده زبونت الدریجی دکلم یول ویرک واریوره کتسون دیدی بلزوعلم
چالدیلر جمله عسکر فرمان کلوب پیر اوبدیلر راوی ایده عثمان اوغلنک
چی عسکری قزلدی کندی دخی ایکی یوده یارلغمش ایدی سلطان آدم کوندردی
کلام الله آندیروب دیلوکه بودخی ایدینک وصارجانک ومنشاناک وجدک
وابی اترنک بونلوک دیارینه تخدیر کوه قصد ایلیه اندنه صکره یولدیلر
قاچوب بورسه کندی ایدینه اوغلی وصارجان اوغلی واروب کنه دیارینه
کیدوب ضبط ایدوب صفایه بشلادیلر راوی ایده علاء الدین شاه وفات
ایدنجیدک عثمان اوغلی ایدینه وصارجانه سویلدی محمد خان شاه اولدقدن

ملویوب

٤٤١

بايزيد خان اول حالي كوروب طرف چقدي كوردي كه عسكر دريا كبي چقمش تاج او
بلدرم كبي شعله ويوروب احمد بك نوبيله اقدام ايلديكه بايزيد خانك نوغيي
بذي صباح اولوب عثمانلي وقرمانلي بكلري نذيري طوزبيك ارطبراغه دوشدي
صباح اولوب عثمان وقرمان عسكري تشخيص اولوب حصاردن اون بيك مقل
عسكري اورخان محمد بك ومحمود پاشا دانا بك جقوب تكبير كتوروب انلردن يورو
ديلو صحراغان ايله طولديي اوقلوبني ركبي بغدي ايكي عسكر اوج كون جنك
اتدي عظيم جنك قلديلر عثمان اوغلينك بوزين طوتيلر بولهم خان اور
دوشن بوروب اوتاغنك اوستنه كلدي بو محاله ايكي اوزبيك ايله علا
الدين چقه كلدي ام ايلدي مقل بكلري درت جانبي بطلديلر علاء الدين ايدر
بوعهده بنه طوزماز لوك بنجه كون فرصتي بولدم قيمدم بوكون هلاك ايتمز قوميم
ديدي راضي ايدر بايزيد خان محكم زبون اولدي مكر ايكي وزيرلرين بولمانه
علاء الدين بك دوشدي جسدن چروب ازاد ايلدي خلعت ويردي برنه
فضل الله ديولر برنه قباسي ديولردي مكتوب ويروب سلطانكوندردي

محمد خان برج اوستنه طوب تونکه چقروب آتشدن عثمان عسکری اون بر کره
محکم جنک قلدیلر ازین جانب علا الدین دیدیکه عثمان آنی اوغلی حیله ایدوب مقابل
کلیوب قوزیه کتمش انی اتوزبیک نفل و قربان عسکری ایله دونوب کلده راوی ایدر
قیر بدن پیر احمد بک قونیه دوشمان کلدوکین ایشدوب دیدی بیک ارجع ایلیه
افراید کلدی خلیل بک فرشی چقوب الوب بنمره کلدی ضیافت ایلدی مصاحبت
ایدرکن دیدیکه ای شه زاده قدر کیدرسن دیدی پیر احمد بک ایدر قونیه دوشمان
دوشمان کلمش اندن جنک کیدرم دیدی خلیل بک ایدر ای شه زاده دوشمانک
التمش بیک عسکری وارمش بودکلوآدم ایله نجه جنک ایدرسن دیدی پیر احمد خان
کولدی طوغیدکجه آنی آتشی چق اودنی یقردی یره دیدی همان دیدی جنک کورمش
دلاور صافی دمور غرق اولوب منزل بمنزل یوردی برکیجه دنیا ظلمات ایله
طولمش ایدی عالم سیاه اولمش ایدی پیر احمد خان دیدی بیک دلیر ایله اولکیه
سیاه ده عثمان عسکری بشمخزه ایلدی همان قلچ چکوب تکبیر کتوروب ایله قلچ
اوردیلر که عثمان عسکری بو بری یرینه قرد یلر قیامت قوپدی صاندیلر

بایزید خان

٤٧ ديار لويزي خراب ايلدي ديديلر سلطان ايله بو آدم اندا يخرد و تمز عهد ايدر
دو تمار ديدي بو نلو كلاي سويلشور كن ايدين اوغلي وصار خان اوغلي
ابن اشرف ابن منتشا ابو حميد بو نلو دي كلوب شكوا قلديلر ديديلر كه عثمان
اوغلينك نه دوستلغي بلي و نه دوشمانلغي بلي ديديلر سلطان مخل عسكريه
جمع ايدوب بو نلي ايله يكوم بيك مغل قريشوب اقشهره كوندردي علاء الدين اوده
بيدي كون اقريب اوده سكز بيك ارايله قالقوب كتمكه باشلدي راوي ايدر
علاء الدين بك بني اوغلي دارايدي ايكسي عثمان اوغلي قرنداش پير احمد علي بك
وقاسم عبيد ين محمد بكي و اوغورخاني قويشه ده قويب كندوسي منزل بمنزل
اقشهره كلديلر اتوز بيك ارايله علاء الدين اقشهرده ساكن اولدي ازيه
جانب عثمان اوغلي بايزيد يكوم بيدي بكله التمش ايكي بيك ارايله بكشوري
يوزنده آنغوب قويشه يه كلوب احاطه ايلدي راوي ايله علاء الدين شهرده
محمود پاشاي اوغورخاني محمد بكي سكز بيك ارايله بكجي قوشي ايدي محمد بيك عثمان
اوغلنك كلدوكي كوريب شهرك قپولرين بغلاديلر جنكه باشلديلر محمود پاشا

مغل عسكري عثمان عسكري اورتيه الوب جنكه باشلديلر عثمان عسكري جنكه
تدارك ايده ميوب قرهنيلر غلبه ايدوب طقوزيك ارهلاك قلديلر ايكي
بكلر بكيسي هلاك ايلديلر خواجه درت يوزه ياره اوردیلر بريوكرك آته
بنوب قاچدي عثمان عسكري قاچوب روزقين بكلربكي قلديلر شمدي مغل
ضبط ايلدي محمد خان مالين وجمله خانه سني الوب قرمان بكلربكي ايله قونيه كلديلر
علاء الدين قرمشي چلبي اوغلينك ارقه سن يوبدي الوب قونيه كلديلر حضرت
مولانا اوستنه كلوب زيارت ايدوب قربان كسديلر جمله اولياي زيارت
قلديلر محمد بك قونيه ده ساكن اولوردي پير احمد قيصريه ده ديوني ايدي
خضر بك افراينده ساكن اولوردي قرهاشي داودبكه قيصريه ده ديوني ايدي مكر
خليله علي بكه نكده امير شاهه كلنلري واغوزخانه سلفكه ده ديوب محمد
بكي لاريله كوندرديكندويي قونيه ده اولوردي جمله قرمان بكلربكي
جمع ايدوب ديوان ايلديلر اتوربه مصاحبت ايدركن ايكي آدم ديوانه
كروب فرياد ايدوب ديديلركه سنه عثمان اوغلي عسكر چكوب اوستزه كلبوردر

ديار بكري

ايدين ومنشا وحميد ديادين جمله ضبط ايلديي بونلر قرمان اوغلنه قاچوب كلديلر
يازيد كلوب ملكمزي المزدن الدي ديو شكوا ايتدي يلرعلاالدين عسكر
جمعه بشلدي راوي ايدر خواجه درطاش وقتلو اقشهرلو كنه قونوب اوتر
ديلر ازين جانب اقشهري بونلر ايله امتزاج ايدوب جنگه بشلديلر
ازين جانب محمدخان سفل بكلري ايله سلطان طاغنده عيش صفا ايدي
شهري مكتوب كوندروب محمد شاه مكتوبي كوروب ديلديكه جنگه قالقه
سفل بكي اتابك ايدر اقشهري بكاديرو طن ايتمه بنم دهم عسكر عثمان ايله
بن ضربي سويليشورم ديدي محمد بك اتابكه شهري ويرودي وحجت ويردي
همان اوه بيك سفل عسكري ايله اسحاقلويه اندبلر ازين جانب محمدخان دخي
آردنجه سكز بيك قرمان دلاور لري ايله اسحاقلويه اندبلر اين طرف
اتابك محمدخان بكوب اقشهره يقين ايوشدي خواجه درطاش نقاره صدا
دويديلر علم شفه لرين كوردكلرى همان عسكر جمع قلديلر عجب كم اولادبو
تزوج ايدركن محمدخان سكز بيك سرور ايله خواجه نك اوشنه يوردي

عفان عسکرین بولنک بولنک ایلدیلر ازین جانب بو طرفده یکرمی بیک ارایله بایزید
خان ایرتسوب محکم جنگ اولدی اوج مقداری ازین جانب شاه علاالدین
ترق بنی بیک روم دیوناه سفل تورکمان عسکری ایله ایرتسوب تکبیر کتوروب
تیغ چکوب قرمان بکلری یوردی جنگ کندیجه زیاده اولدی یو هفته جنگ ایدیلر
ایکی طرفدن سکن بیک آدم دوشدی بایزید خان فرمان ایلدیکه طاقت کتوروب
کومیان اوغلنه آدم کوندروب صلح طلب ایلدیلر ازین جانب کومیان وایدینی
ومنتشا وصارخان وحمید واشرف بالت بیک یکرمی بیک ارایله کلوب قونیه
ایکی ث هک مابینده کوپ صلح ایلدیلر درمطانی وقتلوی اوزبیک الوسی صلح ایلدیلر
اندن صکره قطع نزاع وفصل خصومت ایدوب دیار لرینه کتدیلر ازین جانب
سلطان علاالدین کرو فرایله قونیه کلدی بکلری ایله صفایه باشلدی ازین
جانب بایزید خان غیرت استیلا بعزمی یقوب اول کومیان ایله صلح اولدی
خواجه دیولر فرندانی وارایدی قتلوی ودرمطانی اوزبیک ایله قرمانه
کوندردی اوزبیک ارایله کندوسی صارخان اوستنه واردی دیارینی ضبط ایدی

ایدینی

قصد ايلدي ديدي الحاصل كلام علاء الدين امر ايلدي فرق درت قرياده برقار
فيروطوغود وبايبوه ترکمان وکوره مغل عسکري اسکي شهراوستنه کلوب صحراي
باركاه ايله طولديلر کيميان وايدين ومرخان وحميد ومنتشا وانرف اوز
بيکي ايله انلرده بني کلمکده راوي ايدر اداره نايله استنبول اراسنده مراد بک
کازي الله شهيد اولنجي ايدي اوغلي بايزيد خان پرنسه شاه اولنجي ايدي
ازين جانب قرمان اوغلي علاء الدين بک اسکي شهراوکنه کلدوکي ديوب اوز
بيکي ارجع ايدوب دمرطاشي وقتلوي اوزل کوندردي بکوم بيک ايله کندوکي
دخي متوجه بعنوان کلمکده ازين جانب محمد خان اون بدي بيک اوکه داوري
زاده خليل مغل دلاده ايله اوز بيک عثمان عسکريه قرشو وارديلر ايکي عسکر
قرشو درت کوده محکم جنک قلدي لر محمد شاه جنک ايدوب کيدرکن دخي کلمکه
راست کلوب طوبوز ايله دوکه دوکه اتندن يعقوب بکليوب جلي ايلدي
عسکر عثمان صفحه بشلدي عيسي بک ديولات بيک ايله ويکيلدي
ايرشدي اون بيک بولغار عسکري صباحي سيدکوکزاوغلي ايرشدي

حاشا بابا موز بابا ک قولیده دیر سلطانک قولیوز دیدیلر سلطان بونلره
رعایت ایدوب خلعت ویردی دیدیلر که عفان اوغلی هب بونم دیاریوزه
دخی قصد ایدر دیدیلر بنجه ایده لم دیدیلر سلطان ایدر بوزده اولدی
آنی طبل وعلم صاحبی ایلک یه جغنی بنی چاکلوم دیدی هان کوجوب دیاد
کومیانه کلدیلر کومیان اوغلی استقبال ایدوب بو نوب کورشدیلر بکی ملحرا
لریه خبر ویروب عذرینی دیلدیلر قیز ویروب قیز الدیلر تا ازجی طابکی
دعوالری وار ایدی کوتاهیه اوکنه قونوب ضیافت قلدیلر جمعیت ایلدیلر
ایدیلر اوغلی درحان ومنشا وحمید ابن اشرف کومیان اوغلی وعلاء الدین
ابن عفان دن شکایت ایدوب ابن کومیان ایده سلطانم بوخصوصده صوج
سنکده بوچوباه ایکی بریورک اوغلی ایکی طبل وعلم وبردک بنی درت کوی
جی ایلدم مرادم حضرتلرک ایلک ایدی سن بنمله انکجون جنک ایلدک انک خاطری
ایچون ولایتی المدن الدک بکا بنجه جفا ایلدک بنی سکا دیر نیدم بی اصلاد
صکره جفانی سن چکرسن توهلاک ایدیم دیدم توهلاک سکا مکافات دلابک

قصد

جمله عسكري ايله كوچوب منزل بكشهر بنه قرق باركاه لي قوريب اتورديلر
صباح اولوب درحال قتلو كوردیکه صحرا باركاه الله طولمش جنك ايده
سيمكي بلوب بريكيه تلمه يه باغوب قاچوب كتدي داوي ايدر سلطانه درحال شكايت
قاچوب كتدك خبر ويوديلر كلوب قلعه لري ضبط ايلديلر سلطان بكلريله
جمع ايدوب ايدر عثمان اوغلي بزم ديارمزه بنجه كلوب براق كوركه بزدن
انك ديارني آلنه جكندن لوم ديدي زيرا بزآني طلب وعلم صاحبي ايلدك
اكا دخي بزم ديارمزي خراب ايلمك استدي الحاصل كلام قرق يدي يكه
ارجمع ايدوب قرم حصار اوكنه توندیلر علاء الدين قرق كوده اتوروب سيرشاه
وايدين وصارخان ومنتشا واشرف اوغلده خبر كوندردي ازين جانب
بزلر سلطانك مكتوبن كوروب عسكرين جمع ايدوب جمله يي قرم حصار اوكنده
كلوب علاء الدينه بولشوب بش كون كوريشدكدن صكره علاء الدين ايدر عثمان اوغلي
وحميد اوغلي بزه قصد ايلديلر بزآنلري ديار صاحبي ايلدك انلر بزم ديار
مزه قصد ايدر لر ديدي عسكرمز ايلري يورودي ايدين وصارخان ايدر

ادینه ابواهیم بک دیولو ازین جانب مرادبک دیدیلر کوندرمش ایدی کندی
سلطان طاغنده قرارانمش ایدی دیده بان کلوب ایدر قرمان اوغلی اوغلی
محمد خان ایله عیش و صفاده اما عسکری چوقدر دیدی دمرطاش ایدر قرمان
اوغلی اوستنه وارمقده بکشهرینه واروب قرداشلکی جهدن قیرتارمق یکدیر
دیدیلر مرادبک دمرطاش قتلوی سردار ایدوب صباح عازم بکشهرینه کلدیلر
حصار قاپوسن اچوب بولوب ایچرو کیروب قلعه ضبط ایدوب قرداشین
زندانندن خلاص ایلدیلر قرمانلو قاچوب عثمانیلر ضبط ایلدی یانده
درت پاره قلعه الدیلر مرادبک دمرطاش قتلوی اون بدی بیک آر ایله بکشهرینه
قویوب کندوسی بورسه کلدی ازین جانب علاءالدین شاه دوکی تمام ایدوب
بکلوی ایله برکون مصاحبت ایدوب اوتورکن خبر کلدیکه عثمان اوغلی
بکشهری ایله اوچ پاره قلعه کی الوب ضبط ایلدی دیدیلر علاءالدین ایله
بر آدمک سوزینک مفهومی یوقدر بلمم نه مذکره زبون اولمه قولک اولور
امان دیلرسه قورتلمه یلدرکن اشلر دیوب علاءالدین غضبه کلدی امرایلدی

جمله عسکری

چغرنوب اماده ديلديلر سليمان پاشا ايله فرصت دميه‌رك كتخدا هان قرلوم ديدي
زيرا بونلرك اصلده خانه اوغلي كلمه ايلك نده مروت نده عرز لو فرصت بولسه
بي
بابالرين قتل ايدرلر دنيوده اولسه رقول اولورلر ديدي سلطان ايدرمرده
كلمه زبونه قبيح اكونيه خيانت ايدرسه كنه بولمز ديدي علاء الدين امرايلري
يولدن برديلر چقوب قاچدي اقشهراركنه كلديلر سلطان طاغنه چقوب توسيه
ديده باغلوصالدي راوي ايدر علاء الدين ابن عثمانك چيقوب بيجه خانه‌سنه
دخلي اعزيزين روزنين اسبابين برقدرني ايدي جمله عسكريه تقسيم ايلدي
ماعدا سي يكوم يوك اچه قالمش ايدي انكي خزينه‌سنه ضبط ايلدي داود بكي قونيه
قلعه‌سنه دخي لاكندي سي لارنده يه كلدي جمله قرمان بكلري ايله حيني صفايه چاديرلر
راوي ايدر آل سلجق نسلندن كيخسروك قري قزندي بوقيز قالمش ايدي
غايت محبوبه ايدي حتى باشنده بولدي اكسرايده سرايلري دارايدي علاء
الدين محمد بكه البويروب قزغه كوده دوكوده ايلديلر لارنده صوكرا سن نعمتله
طولدرمي قزغه كوده عيني صفايه مشغول اولديلر اوغلي وجوده كلدي

ازين جانب مراد بك عسكري صوب قوغ يقلوب قچوب محلنده ايكن يكرم بيك
عسكرلو ايرشوب ابن عثمان قوت بولوب بنه يوردي يلو يدي كوندجنك ايلديلر حكمت
الهي عسكر قرمان صدي سلطان كوردي دوشمان غالبدر احتشام دكلو جنك
ايلديلر احتشام ايرشيجك جملهٔ باركاهلري ديو نزوب الغار ايدوب قونيه شهرينه
كلديلر حصاره كوب توپي بغلديلر اوغلان قونيه قرمانلوسنه سكوب كوندرديلر بونده
عسكر جمع اتمكده ازين جانب طرفاين كوميان مراد بك دعفل بكلري
سلطانك كندوكه دويوب يتمش بيك اراياله كلوب قونيه شهرني احاطه ايدوب
جنكه بغلديلر راوي ايدر بوكونده سحر وقتي برقوزيدا اولدي اوزبيك ارايله
داود بك وقيا بكك اوغلي ارطغدي وقصوده اوغلي اويندي قونيه قپوسنه
يورديلر ايكي كوميان قرق بيك ارايله قرشو وارديكه حصاره قوميه اي كوب
ايچرودن سلطان اوزبيك ارايله طشره چقديلر سوريله قرديلركه اوزبيك ار
هلاك اولدي كوميانه اوغلي قاجدي مراد بكي اورتيه الديلر درت يانني
بغلديلر اوج كونده اوچ كيجه جنك ايلديلر ابن عثمانه محكم دنبوندن ايوب امان

چغرشوب

مراد بك بن عثمان

ازين جانب كلوب قصه سلطان علاء الدين خبر ويرديلر ايرايلدي جمله حيران
بكلري چين پولاده غرق اولوب الاي بغلديلر ايكي عسكر مقابل اولوب ميدانه
چرقم چيقار كروب بر فصل جنك ايلديلر ازين جانب التي بش بيك عسكر ايله
ابن عثمان ابن كومياني يوردي ازين جانب كرف علاء الدين عسكرين اوچ
بولدي مقبل و دستم و اغوزخان اون بيك ايله اول يوردي وطوروغود اوغلي
وكوكز اوغلي اون بيك ايله يوردي علاء الدين وحق اون بيك ايله
يوردي تكبير كتوروب محكم جنك اولدي خدا نصرت ويروب مقبل بولغار عسكري
ايله اقدام ايدوب ابن عثمانك توغين بوزوب الديلر عسكر عثمان صفدن
بشلدي ازين جانب ابن عثمان دخي مغل بكلرين سكزوب وارمش ايدي عهد يكوزه
طوروب كلدي ديو شاه علاء الدين دخي كوندرمش ايدي مغلك بيك بولكي بيرة
كلوب ديديلركه ابن عثمان ياردم ايده رزديديلر غلبجا واسن وعيسي بولو
علاء الدينه سوزلرايدي انلر يكوم بيك ارجح ايدوب ديديلركه بزم ايله اولكه
جوقدن فرصتين كوزلرو زديوب يوردي لر درت بولكي حق تان كوزيوب كلديلر

(مقبل بيكاري)
بوزدانه منسوبدر
اك ياشنده يرم
(بك بيكاري)
وارمش اسكيدن
پادشاهه (بك)
ديركردي

بيك ارجمع قلديلر كوتاهيه كوچوب منزل بمنزل اقشهر اوكنه قوندبلر مغل بكلربنه
خبر كوندرلركه عهد بوزوب طوز سز وقت حاجتده بوزدن جانبه دوكنز ديديلر
ازين جانب سلطانه خبر ايرشديكه نه طور درسن كه ابن عثمان وابن كرمبان
عهدني بوزوب جنك تدارك ايدوب اقشهر اوستنه كلديلر علاء الدين
بكلربه ايدرابن عثمانك نه عهدي مرسدر ونه ايماني ديدي امرايلدي قربان
بكلري بولغار وكلنار وارمناك ونكده وقيصري اوزرسكز بيك ارجمع
ايدوب قوندكوجه اقشهره ارقه ديوب مقابله ايدنده قوندبلر علاء الدين
مكتوب يازوب وفتوي ايدوب كوندردي مكتوبي مراد بكه صوندبلر ايوب
مكتوبي اوقدي لونده كلوعلما وارايسه قولق طوتدبلر ديدكده اي مراد بك سلطان
مسلمانه قلج چكمك فتني كتابده وارد رمسلمان كافره قوندن يارديم ايدر
مسلمانلو قرمغه كلمك فتني مذهبده وارد رديدي فتوالري يانكده اولان
علمالره اوقودمكن كوره لردين محمدده ايلدوكك فعللرى وارمدر ديمكن
مراد بك التفات ايلميوب مكتوب وفتوالري پاره پاره ايدوب جنك تحريك

اعاز ايلدي

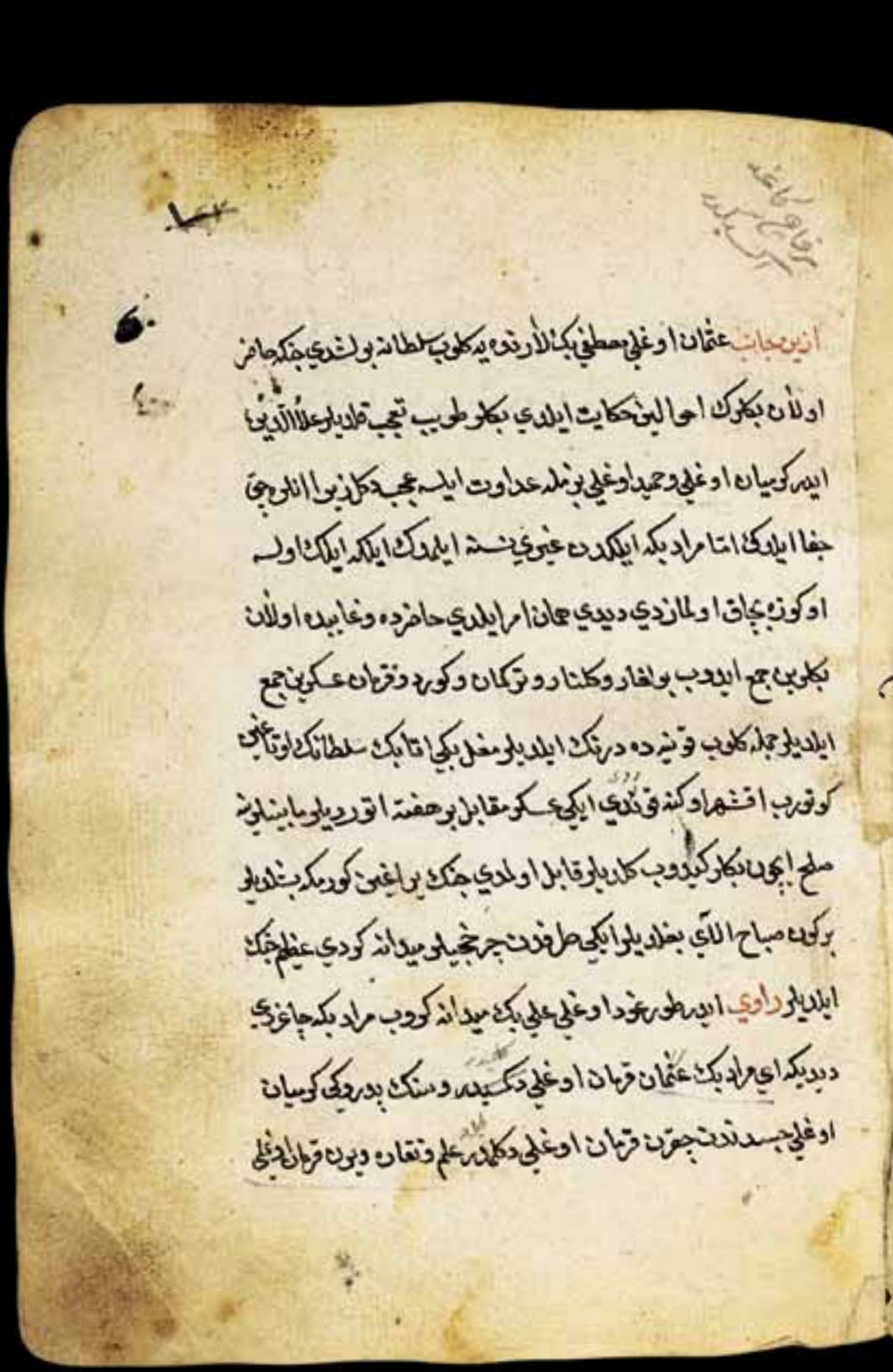
ازين

کوید

۶۱

دونوب قوندیلر بکلر اوردیه صلح التمک کروب داود بک ایدر یخون صلح
اولورسن دوشمان زبون ندر امرایله عسکرک جمع اطرافین بغلسونلر جمله
ترسون لردیدی علاالدین معقول کورمدی راوی ایدر میاده ارپه اچمیی
ویرجک اولدیلر براوغلان رهن الدیلر بکشهره جمی ایلدیلر کندویی
دونوب دیارینه کتدی ایکی یل کچدی مابینلرنده راوی ایدر کومیاده اوغلی
محمد بکلربن جمع ایدوب ولداسن غلبه ایچون اتابک عیسی اسمعیل نزکلی محمد
بکلری وارایسه دیدیکه اکر سلطانه یاردم ایلیوب بوندن طرفی دوتر
سکز قرانی جمله سینه ویره لم دیدیلر بونلر سلطان ابن محمد زمانده
ری جفا ایلمش ایدی بدی کسنه بونلر دیدیلر که سیز تدارک کورک بزسز
یاردم ایده لم نه دکلو محمد بکی وارایسه سلطانه دوشمان ایده لم دیدیلر
ازبو جانب رادبکه دخی واقع اولان قصه بلدردیلر ابن عثمان اوزر
بدی بیک ارجع ایدوب قتلوغ ودمرطاشی الوب دیار کومیانه کلدیلر
کومیان اوغلی استقبال ایدوب کوتاهیه اوکنه قوندیلر جمله ایکی شاه بش

دكلدرشمدي بنجه جنك ايدرسن و تكفور قسطنطنده ايكي كافر بكين نه يارديجي
الدك مسلمان اوستنه كلدك مسلمان اولدن كافر عسكري جمع ايدرديدي
ازيو جانب غلاالدين ايدر مغل بكلربنه قتلو و تمرطاشي اورتيه الكدي
يكوم بيك مغل تيغ چكوب كافر جربسين اورتيه الديلر محكم جنك قلديلر
و مرطاشي يارد لديلرانى كورب كومبان اوغلي يوردي اوندرت بيك ايله
قرمان طرفنده بولغار دكلنار عسكري يوردي كوكز اوغلي واغوز اوغلي
محكم جنك قلديلر كومبان اوغلي بوندبلر محكم يارد اورديلرانى كورب ايكيد
ابن الياسي يوردي عليشاري قورتردي آته بندردي اندن عسكر قرمان
عسكرندن قيرقكلري اوران بك و انجان بك يوردي انى كورب مراد بكا
يوردي عظيم جنك اولدي اوج كون دريجي كون داود بك وقصوه باغي
كوردستان عسكري ايله تيغ چكوب يوردبلر هاي هوي آسمانه چقدي اوچ
كون محكم جنك اولدي سلطان جنك كوردي طغره دن قرمان بكلربكي ايله
سيرايدردي عثمان اوغلي محكم زبون اولدي درت يوز ده ياره ايرشدبلر اول

126 a

١٧٩

حميد دياربنه كلديلر اكو دبوي محاصره ايدوب انت اي جنك ايلديلر صكره قرمان
عسكرين قروب امور بكي وعسي صوكنجي وجسي ايلديلر زياد حميدي جمله ضبط
ايلديلر اندن صكره جمع ايدوب اسحاقلو اوكنده قوندياو ازيرجاب
مراد بك دمرطاشي و قتلو اوزبشي بيك اراياه كلوركن قرندشي مصطفي
مراد بكه بولشدي ديديكه لا يقمه بونلوك سوزينه ايوب قرمان اوغلي ايله
جنك ايدوسي بزم قوت بولمزه سبب قرمان اوغلي دربونلو بزي طوتوب جسي
ايليوب قرمان اوغلي خلاصي ايلديي قرمان اوغلي اولمه بونلو بزي اوزاتدي
چوقدن تا الله ردي ديدي مراد بك مصطفي نك سوزينه التفات ايليوب
اوزبيك اراياه اسحاقلويه كلوب قوندي راوي ايدر ايدي اوغلنه صاحب
اوغلنه ابن اشرفه مكتوب كوندردي ديديكه سزدخي كلوب يارديم ايدوسز قرمان
اوغلي علاالدينك طوتوب دياربني عثمان اوغلنه ويروز بونلو دخي مكتوبه
جواب يازوب كوندردياو قرمان اوغلي بزم شاهزاده اوغليدر ولنعمتمز در بونكا
قرشو قوميرز ديمشلر الحاصل بو سبتي بيك اسحاقلوده جنكه حاضر اولوب اوزديلر

یکوم کن خیانت ایلدم عجب بوکره دنی کناهم بخشده سک سنک دیارکده دوستم
چقوب کتسم بکا قیمسک اولمازمی دیدی سلطان ایدریا بوارغلایی نجون
آزدرک دیدی ولداسی ایدم مروت ایله لطف ایله دیدی وزرایله
اسکی دشمان دوست اولماز فرصت الده ایکن هلاک ایلمک کوک دیدی
سلطان مروت کرم ایدوب ازاد ایلدی ولداسی جمله عسکرینی الوب دندنی
چقوب کتدی اقرایدن سلطان کوچوب نکده یه کلدی حصاری یقوب
قرمانی طوب جسی ایلدی صکره بکلوبیلک ایدوب سلطان عفو ایلدی یینه
منصب ویردی نصیحت ایدوب خلیلی جسدن چقوب یه اقرایه بک ایلدی
اوزن کچوب آوزن کچوب نکده یه کلدی لولعلی اغا حصاری اچوب کلوب سلطانه
عذرینی دیلدی علی بکی بکی زنداوزن چقوب نکده بکلکن ویردی اوزن
صکره سلطان جمله بکلری ایله لاذقیه کلدی بنجه زمان عیش وعشرت ایدوب
قالدی راوی ایدر کی میان اوغلی ات دیادینی ترک ایدوب کوزدی برکون
بحشرون بخشه اون بیک ارجح ایدوب عسکرچکوب جمله اوغلی الیکه کلدی

قرمان اوغلی

۲۱

فرمانی شاه ایلدیلر ولداسن دیر اولدی ارتنا ایله یخشی خان کتخدا اولدی
غلبه ای و قتلوی کسر عسکر ایلدیلر نکده دن کچیب غافل اقسرای پاسبوخیلی
جمع ایلدیلر لعین اغای نکده دیوزدا ایدوب قیوب کتدیلر ازین جانب
خواجه یعقوب لارنده یه کلوب دیوانه کروب علاء الدینه فرمان قصرتی خبر
ویردی مدد طلب ایلدی علاء الدین بکلری ایدای بکلوده نیاده بنم اسن کبی
وارتنا کبی یاوزدوشمنم یوقدر بنجه یلدرچا لشورم حقندن کلهدم دیدی
عسکرین جمع ایدوب صحرایه چقدی اوزایکی بیک ارایله کلدی ازین جانب
فرمان ولداسن وارتنا غافل اقسرایده اوردکن درت یانیوه یورتلوک بعلدی
قاچمغه یول تاپمدی حصاری چوروب جنکه باشلدیلر سلطان اسکندر یورتلو
یوقاروده جنکه قتلدیلر ولداسن زبون اولدی قچامدی فرمانه ایدیلر کوکه
علاء الدین بنی اهلاک ایلرزیرا چی رنکه دیوردم دیدی اندن صکره یورتجه
جنکه ایدرکن ولداسن سلطانکه کوزی راست کلدی سلطان ایدرای خاتون
سندن کوروالدن بنم قورتلورکن دیدی ولداسن ایدرای سلطانین مکا

وارایدی آدینه قرمان دیولوایدی سلطان بوکه رعایت ایدوب اطلمیه
وانجه دیوب بکه ایلتی ایدی قرمانه وارویب پیکده اوج یل ساکن اولای
بوخادم وارایدی لعل اغادیولوایدی قرمانک هم لاله سیدهم کتخدایلی ایدی
راوی ایدیار تنا واسن وبختیار وبخت بنی دمغل اوغلاوی سلطان الدده
قاچوب پیکه کلدیلر قرمانه بولشدیلر برآی اندده ساکن اولدیلر کنه باشلرنه
اون بیک اوجاق ایدوب بونلر کلوب قرمانه دیدیلر که بزمنجم لر وزسنک طالعک
طوتدق علاالدین الدده ملکی آلجق سعدت وهم ملک اول سنک بابالک میراثی
نکه ایدی کل اودی سنی پادشاه ایده لم وارویب اول لکده علی بکه الدده
الایوم دیدیلر نیچه حیله ایدوب قرمانی ازدروب قرمانه عسکر جمع ایدوب
بونلرک سوزنی کوجک صانوب یکوم بیک اوجاق ایدوب اون بیک دخی خانلر
جمع ایدوب اوتوز بیک ارایله لکده اوستنه کلدیلر ازنی جانب لکده یرایکی
حاکم ایلتی ایدی یوسف علی بکه وبری خواجه یعقوب بر کون غفلت ایله یعقوب
علی بکی طوتب حبس ایلدیلر خواجه یعقوب قاچوب لارنده یه کتدی الحاصل

قرمانی

محمد باق

منصبلو ويروب رعايت ايلدي ازبن جانب مقبل خانيلي ايرشوب كيني قردي
وكني اسيرايلدي علي پاشاي قورتردي جمله رزقلرين يغما ايلديلر طرسوسي
علي پاشايه ويردي كندوسي لاردنده يه كلدي صباح علاالدين ديوان ايلدي
جمله بكلر كلوب صاغ وصول اندة قرار ايلديلر مقبل اسيرايلدوكي دوشمنك اندكلو
اسبابي الديلر ايسه سلطانه تسليم ايلديلر عسكرينه بعشلادي ازبن جانب
ارنتاوانس دياپوق خان اوغلاري قتلو وغلبنجا قاجوب پياس طرفنه
وكتيلر راوي ايدر سلطان علاالدين اوغلي محمدي قونيه يه كوندردي پرامدي
ارسلانه كوندردي دپراوزري داود بكي قيفريه يه حاكم ايلدي عمري پرشاه
موت وكلناري ويردي واخوزخانه سدفكه ويردي وخودپاشايه سوكي
ويردي مرجنده اقشهري ويردي اقسراي خليل بكه ويردي وعلي پاشايه
طرسوسي ويردي علي بكه نكده ويردي اسمعيل بكه بكشهري ويردي يعقوبه
خرقليه ويردي خضر بكه اندوخ قلعه سن ويردي كندوسي لاردنده يه كتة
كچوب عيشي صفايه بشلادي راوي ايدر سلطانك عمري پرمسنك براوغلي

خاين در يدي كي عاصي اولدي بخشلدم الله نصيب ايلة بوكن هلاك
ايدم ديدي سلطان هان الغار ايدوب فرق بيك ارايله لارندم اونديي
ازبي جانب دوتمان ايكي شه زاده اورتيه المتي ايدي يدي كون يدي
كيجه جنك ايدوب محكم زبون اولمشلر ايدي قاچمغه قادر اولمشلر درت ياشن
بغلوب زبون ايلمشلر ايدي هان بوسي قارلوجا الندي علم پروازي
اچلدي فرق بيك ارايله سلطان جيقه كلدي اوغلانين زبون كورنجه
كوزلري قانيله طولدي قليج عريان ايدوب يوردي لر امرايلدي دوشانكه
درت ياشين بغلدي لر شيديله اوردي لر تيغ كه لارنده صحراسي قانيله طولدي
لشي طاغلر كبي يغلدي قاريسين قرديلر بايرسي قاچدي مقبل رستم اغوزخانن
يكرم درت بيك ارايله اردنجه كيدوب كندوسي اوغلانين الوب شهره
كلدي هر بري فيروزي قانه بويانمش ياره لرين صاردي لر شهيد اولنلري
دفن ايتديلر راوي ايدر خواجه يوسف بوزدغان اوغلي سلطانك ايدن
اوبدي محمد بك بونلرك ايلدوكن خبر ويردي سلطان بونلره آندكاري

ايلكره

منصب

٣٧

زمان اوغلي طرفنه كچديلر كلوبكشه زاده تك دزيني ايوب جنكه كتديلر محمد بك
كوكزه ايله كلوب اونلر دوشمني ايكن دوست اولديلر ديدي كوكزايله بونلر
بوي بكلي يدي اصلي زاده لردن اوچ بيك اويه درديدي محمد بك بونلر
كلمك ايله كمه جنكه بشلدي ارتنا بونلرك قرمان عسكرينه دوندوكي كورد
اون بيك ارايله بو ايكي بكي اورتيه الوب محكم زبون ايلديلر محمد كوردكه
يكوي سكز بيك دوشمان عسكري بو ايكي بكي اورتيه الديلر هلاك ايلمك قصد
ايلديلر اون سكز بيك ارايله اقدام ايدوب الوب اوزرلرنده ايوب اوزرلرنده
دوشماني صاودي اول محلده پيرا احمد بك سكز بيك ارايله ايوشوب
دوشماني ايكي بولك ايدوب قرنوكشه ايوشدي محكم جنك قلديلر بونلر
بوندن جنكده ازين جانب سلطان عظم عسكر ايله طرسوسه كلدي شهرلو
استقبال ايدوب بختياري خاني وبختيادي كورمدي بختياري خاني صوردي
عاصي اولدوغين خبر ديوردي بلر علاء الدين غضبه كلدي امر ايلدي نه دكلو
اقرباسي ومحبتي وارايه طوب جسي ايلدي سلطان ايدرخاني ايچلي

ایله میرزا یهادرک براوغلی دخی دارایدی علیبا شادیولو ارکلده اوزردی
ازبن جانب ارتنا ارکلیه کلوب اتوزبیک ارایله علیبا شای زنجیره چکدیلر
ارتنا واسی وبختیار ارکلده اتورب بیکوم بیک ارایله مغلی لارنده یه کوندردیلر
درت بیک ارایله مغلک اردنجه خواجه یونس بوزدغان اوغلی کوندردیلر
الحاصل کلام اون بیک ارایله مغل عسکری لارنده اوکنه ایوشدی ازبن
جانب شه زاده محمد بیک اون سکز بیک قربان ومغل بکلری غالبنامه قتلیلر
قرشو کیرو محکم جنک ایلدی مغل صندی همان درت بیک ارایله بوزدغان اوغلی
ایوشوب ایکی کون جنک قلدیلر اوچنجی کون ارتنا بکلری ایله ارکلدن کوچوب
بوسحر لارنده اوکنه ایوشوب مغل عسکرین زبون کوردی قلیچ عریان ایدوب
یوردیلر قربان بکلری محکم زبون اولدی راوی ایدر خواجه یونس بوزدغان
اوغلی محمد ایله نیچه بن بخایشه باردم ایدر زبونم شاه موزعلاالدین دن
مکره یوز نیه نجه بقا روزنیچه احسان کورمک ایضا محمد شاه همزاوغلی دوشمن
الدنه زبون بولدوشمانه باردم ایده وزدیدی همان وایکی بک اجله قبیله سی ایله

قربان اوغلی

کلدکلری دیوب شاد اولدی کلوب بو اثنا ایکی شاه زاده شهره کلدکده قوندیلر
الناری یاغلدیلر یایلی اولدلرک یارین بغلدیلر بو تلر بوندہ الحاصل کلام
بزم قصه سن شاه علاالدینه کلسون راوی ایدر حلب صحراسنده یکوم بکی
کون جنگ ایلدیلر صکره طاهر حسن دیلر بر قندایتی دار ایدی شامه حکم
ایدی ماسینه کروب ایکی شاهی صلح ایلدی صور کسدیلر عهدنامه
لر دیروب برآی ایکی شاه بریره کلوب عیش عشرته بشلدیلر اندن صکره
وداع ایدوب انلر حلبه کندیلر علاالدین لارنده دوندی کلوب
یکوم کون عیش تأبده اتوردی اندن منزل بمنزل کلدکده ازیرخانیت
ارتنا بن محمد ولداسن بخشایش و بختیار دیاربوقخانه اوغلنه آدم
کوندروب دیدیلر که کلوب بزه یاردم ایده سن علاالدین حلبده ایکن اوغل
لرندن لارنده الاولوم دیدی مغل بوکدی ایشدروب یکوم بکی ارایله
ملوسه کلدی اندن صکره شیخ یونس و بوزطغان اوغلی خواجه یونس
توکبر ملوسه کلدیلر جملسی توزبیکی آدم اولوب لارنده یه عزم قلدیلر راوی

تا زنکا چشمینه کلمجه جنگ ایلدیلر ارزنجاب پوادمدبک لارنده دبیک
بکت ایله کوکزاوغلی توپوب کندوسی طغوزیک دیکت ایله جنگه ایرشدی
یعقوب خان پوادمدبکا ایرشدوکن کوردیکه بکیر کوزیکمکده اوشبو بیلر
ارزنجاب بختیارخان مهرابزارتنای اون بیک ارایله لارنده اوشه
کوندردی کندوسی زنکانه کلدی جنگه بشلدیلر چوق ادم هلاک اولدی
ارزنجاب ارتنا لارنده پرایرشدی کوکزاوغلی طوپ شهر لودن دشت
بیک آدم جمع ایدوب قرشوچقوب جنگه بشلدی ارتنا ایدرای کوکزاوغلی
کل شهری بکادیر سکارعایت ایدیم بلورسن بن پادشاه اوغلی پادشاهم دیدی
کوکزاوغلی التفات ایلمیوب بحکم جنگه ایلدی اما غایت زبون اولدی مراد
اندیکه شهری قوپوب قاچه جهان لرنی کوردیکی طبل ونقاره صدکلوپیدا اولدی
مکوشه زاده محمود دوشمنی خلبه ایلدوکه طوپ اون سکز بیک ارایله ایرشوب
تکیو کوزیب یوردیلر شویله اوردیلرکه دوشمان صوب طاغه چقدیلر
ارزنجاب پوادمدبک دوشمانی قاچروب کندوسی شهره کلدی پوادمدبک

کلدیکی

٢٤

چغدوغلن طوبوب ویرمش بیک یکت بلغار دهنر کلوب وایکی بیک یکت ایله بوزلخان
اوغلی کلوب الحاصل یکرمی درت بیک ارچه اولوب کوسه بیلاقنه چقوب بارکاه و
قورب عیش عشرته بشلدیلر وزین جانب امیرشاه کلنارده حاکم ایدی محمد
اوغلی ارتنا تک ظهوریني طویب قاپوب لاوندیه کلدیکنی زاده پولهده
پولشدیکی دیدیکه غافل اولمه دوشمان ظهور ایلدی دیدیکی پولحمد طویوب
بشی بیک ارچه ایله ارمدیوندی میرزا بهادر اوغلی یعقوب درت بیک ایله
اول جهتی کلدی کوکی بیک اوغلی وارایدی بری محمد دیوی عمر ایکنی بیک ایله
انکورکلدیلر کوجرادغلی کلدی بیک یکت ایله قریب اوغلی کلدی بیک یکت ایله
یعقوب خانی سودارلدیلر اوتایکی بیک یکت کوسه بیلاقنه کوندیدیلر روی
ایله یعقوب خان اون بیک ایله کوتمه کلدی بوسیاه کیجه ایدی کوزکوزی
کورمزدی دوشمان عسکری شیخون ایلدیلر بخشایشی خالله ولواسن سکز
بیک وارمش بری بیک کلنار عسکری یعقوب خالله مقابل اولوب محکم جنگ
ایلدیلر دوشمان غالب کلوب قرمان عسکری هم قاپوب هم جنگ ایلدیلر

ایدر ولد اسن علاء الدینک حلبه کندوکی دوب وارنق طاینه سن جمع ایدوب
قره طاشدن طاغور ایدوب طاوسه کلوب یخشی خانی اصلال ایدوب بختیاری
اصلال ایدوب یکرمی بیک ارجمع ایدوب سلطنت دعوانی ایدوب طاوسدن طوب
اودوب قره طاغی ایچنده علم قالدروب موت اوستنه وارنجه یوقی ضبط ایلدی
ناصره سکه اوردوب بختیار خانی شاه ایدوب صدر الدین وانی دیرنوا اولوب موت
شهرندن کچوب کلناری ضبط ایدوب قره باغه وعلاییه وارنجه ضبط ایدی
شیخ زکریا بیک مرید ایله کلوب بولنوب بختیار خانه ایدر بکلرکلرم عظیم
اولایدی سکه فرمان اوغلی علاء الدین سلفکه قلعه سنده محمد اوغلی ارتنای
جی ایلدی سکونیله زندانده دروب چقروب بختیار منه قصد ایله دیکی
وجودینک کبی کتنه کچی رب شاه ایله سن دیدی اولدن شاه اوغلی شاه دن
چله روم کجیدر دیچوندوغنی طوبدقاری کبی کشنه یوزیک ارجمع اولور
دیدی راوی ایدر بختیار خانی شیخ دن یوزی ایشدوب اون ایکی بیک ایله
سلفکه کلوب زندانده محمد اوغلی ارتنای چقروب کتنه کچی دی ارتنای زندانده

چقدوغی

روسم بغیلی قویوب دمشی ایدیکه اکوشاه قیتمیدن کنه عسکری طاوه ایدیه
بیک ایله تخی دیدی ازین یانه یکرمی بیک ایله ملک ناصر جلبدن کچوب
بو عظیم اوردیه مقابله و رستم و سهل یکه و اتابکه یات کلوب محکم جنک ایدیلر
سهل عسکرین قرار ویرلر ملک ناصر و رستم قاچوب اطنه یه کلنجه قودیلر
لار ندیه یه فریاد ایدیلر یوشوب همان علاالدین قرق بیک عسکری ایله تاقوب
اوغلی براحمد و کوکاوغلی بشی بیک ایله لارندیه ده قویوب اوغلی محمد بکی
قونیه ده قویوب داود بکی قیرده علی بکی سیواسده قویوب علاالدین اوزبیک
ایله سوارندیه یاقه ده دوکوب علم شفه لرین اچوب عسکرین صاغنی سولنی
قرق ایدوب عسکر چکوب یوردی منزل منزل طرسوسه کلوب دانیال پیغمبری
زیارت ایدوب اندن کچوب قونیه کوجهلب اوستنه یوشدیلر ازین جانب ملک
ناصر خبر ایوشدیکه نه طور رستن قرق بیک قرمان عسکری دیار دکی یاقوب
یقوب کلیور همان اوزبیک حلب و شام عسکری قرشی چیقه بشلدیلر
ایکی عسکر قرشو جنکه بشلدیلر کاه صلح کاه جنک یولنی بوزه راوی

اطرافي دورايدردي التونبه جخت نوديوردي زيرا عزل ونصب يونكي
ازين جانب علاالدين قرق بيك ايايله دوره چغوب توندن قالقوب
اقشهره كلدي بكنه جخت ديوب اندن كوجوب حميد ديارينه كلدي اكردد
شهريه توندي حميد اوغلي ضيافت ايدوب قرق بيك التون ديوب جخت
الدي اندن كوجوبنشابه كلدي اولدخي قرق بيك قلوري ديوب جخت
الدي التون بيك قلوري دخي نكده اوغلي ديوردي اندن مرخان قرق بيك
قلوري ديوردي جخت الدي اندن آيدن ايلي اسرفه اندن كوجوب عثمان اوغلي
مراد بك يكوي بيك التون ديوب جخت الدي عثمانك مصطفى ديولو اوغلي
وارايدي علاالدين اني حكم سوردي اوج سنجاغي نصب ديوشي ايدي علاالدين
ايله بيله قونراكوچردي ازين جانب سلطان جمله ديارى دورايدوب فرجه
اوب يكي جخت ديوب قونه كوچه لار نده يه كلدي عيشي صفايه باشلدي
راوي ايدرشيلو فيردن فاجوب كندكلوي زمانده سلطان لار نده يه
دونوب كيدجك زمانده حلب سوحديشه اون بيك تركمان كوردعكوي ايله

كلدي سلطان يوندن ارسلان كبي صچره يوب قليچين چكوب چالدي
آينك بوقولين دوشردي آي صچره يوب يتلدي علاء الدين وقت ايردب
كنه ايوسندي محكم بردي چالدي كلدي كودسندن آيردي العهدت
علي الراوي اوستادش نامده سوزيله يازمشي كه اوج يوزر طل باشي كلدي
رطل دن مراد وقيه در يوسي قرق يكده اوتوزدخه قابل اولور يعني دكله سي
سوزي وقيه ايله اوج يوز وقيه كلمش ازين جانب علاء الدين شاه التمش بيك
ايله بربيكار كتارنده قوندي تيرمي بكلري ايله اوج كون عيش وصفا ايدوب
درديجي كون كوچوب بنزل بنزل دوليجره حصار كلديلر قونوب ديولري
دزداري وارطغرل چوبك سلطاني ضيافت ايلديلر قرق كون انده عيش صفايله
شغول اولوب اندن كوچه قونه لاردنده يه كلديلر بونج كون اوتوروب
كوچوب قونيه كلدي الحاصل كلام داوي ايدر اول زمانده عادت بويدي كه
اطرافده اولان بكلر يلده اوچ كون كلوب لاردنده ساكن اولورلردي
سلطاندن يكي جبت الوب كنديلرينه كيدرلردي ياخود سلطان چوبك

سلطانه خبر ويردیلر سلطانم اوراده بکه ایدر آینک مکانی هرقنده ایسه واردی
سیر ایدوب لوم دیدی یا مراد ایلدی التمش بیک دهر طونلی چریلر طاغیلوب ورتیه الدیلر
سورروب چوق جنا ورلر هلاک ایلدی لشکرک حالی هویدا بر طاغ
پاره سی کبی برجنا ورظهور ایلدی دنیا دنیا اولالی بر بویله بویک جنا ور
پیدا اولمش عسکر آنی کورروب وهم دوشدیلر راوی ایدر عسکر چوق چوق
چکلوب اوکه کچدیلر آنی عسکردن اورکوب یوردی التمش بیک ارک عدد سی
طاغلوه زلزله ویردی آنی جزوب یوردی رات کلدوکی آدمی آتیلر طوتیلر
کورروب اشاغه اتدی یوز آدم هلاک ایلدی راوی ایدر عسکر جانی
بغلوب علی الدینک اوکنه اوغرتدیلر سلطانک اول محلده بولدقجی آنی
وار ایدی اکا بزدی سیاه تیتاسدی نشانی وار ایدی قرق بیل اولمش
ایدی اکا بزدی همان آینک اوستنه اتیلر سوردی الله اوقیلر بایلر
الوب چکوب اتدی برکوزینی جزدی آنی جزوب یوردی سلطانی پیچ
ایله غوبلیه چلدیکه آتیلر توکولدی علی الدینی الله صقلدی برقلنه خطا

کلدی

کلکلیو طوب اوده درت بیک ارکولیو دشمرلی جمع اولوب بدی کون محکم جنگ ایلدیلر
شمرلی برمقدار زیون اولوب حصاره چکلدی اون بیک ارایله محل ایرشدی
انکله اردنجه محمد شاه ایرشوب بعده اون بیک ارایله محل درسعم واخورخان
ایرشوب قیرلی آتی کوروب شاد اولدیلر تیغ چکوب شاسلوی شویله تورلیلر که
شاسلو طوب تجدیلو سلطانک اوتاغینه تورد یلر دولت توغینی بورجه
دکدیلر سلطان دخی یکرمی بیک ارایله چیقه کلدی کورد یکه دوشمان طوب
تاجنی شاد اولدی شمرلی یکلوب اباغنه دوشوب عرض محبت ایلدیلر
علاالدین باج خراجی قالدروب محکم رعایت ایلدی قیرلی چکلوی
ضیافت ایدوب سلطان سیواسک ضبطنه آدم کوندردی بعده سلطان التمش
بیک ارجم ایدوب ارجیس بکی اوزان بکی آهو بکی بونلری جمع ایدوب د
بکتاش بکی الوب شکاره بندیلر اول کون کلانی شکار ایلدیلر ازین
جانب اول زمانده برآی پیدا اولدی ایدی یکرمی یل بولدی کسمز ایدی
بیچه آدملر هلاک ایلدی ایدی سلطان شکار ایدوب کیدرکن بوآینک دوغمه

دار وب جنك ايلدي فيرتيه قوي بونلوك ظلمنه طاقت كتوريوب قيصر بكلري
بو مكتوب يازوب قرمان اوغلنه كوندردي ديشلو كه اي قرمان اوغلي بو سوزدن
انجمدك سن بوزدن نيه انجمدك بزي بو الاي تاتك الدوه اسير ايلدك
لطف ايدوب بنم كوجم ايدوب كل بزي بو نلوك الندن خلاص ايله يا خود
اون بيك آدم كوندر بزه يارديم ايچون بو نلي ايله جنك ايده لم يا خود جمله قريالم
يا خود خلاص اولالم ديشلو بكلر ايدر پادشاهم لايق اولدركه بو نلوي ظالم
الندن خلاص ايده وزديريلو سلطان مراد ايدي قرمان درت بيك آدم
ايدوب منزل بمنزل وارمغه بشلادي مقبل مقدم اون بيك آدم ايله اوكجه
كندي ازين جانب شهرلي علاء الدينك كلجكين طوپ بركون آچي نامنده
برسپاهي ايله سرار ايدوب شاميلو ايله جنكه بشلاديلر عبد رشيد شهرلي
غلو ايلدوكي طوپوب يكري بيك شام عسكري ايله جنكه چوندي شهر قوي
طاشي اوردي لو طاشك بري عبد رشيد راست كلوب هلاك ايلديلر
اوغلي علي تيتبه بكي اوتوب جنكه بشلديلر اطراف اكناف قرمان اوغلنك

كلجكين

اون بیک اردوسی حمید ابن الیاس جمله یکی بیک عسکرین جمع ایدوب
فلک اباده یعنی کلدی ازین جانب مصطفی دیار سلطانی کنه حمید اوغلنه
ویردیکن طوب عسکرین جمع ایدوب قرق کوب مال آلوب برطاغه چکدی
الیاس کلوب فلک اباده کوردی جمله خراب اولمیه جمع ایدوب یکی باتوردی
مصطفی یه خبر کوندردی جمله مالی سلطانه کوندره سن دیو بلکه سکا وخصب
ویره رعایت ایلیه دیدی مصطفی مکتوبی پاره پاره ایلدی دیدیکه قرق کوب
مالله قدر بنی اولان هیچ سلطانه باشی اکوبی دیدی الیاس بوسوزی دیوب
بکلرینه ایدر قرمان اوغلی بو مالی بوزدن آلور واجب اولان اولدرکه زور
ایله مصطفی الندن بو مالی آلدوزدیدی همان یکوبی بیک ار ایله کلوب موله
اوکنده ایوشوب عظیم جنک ایلدی مصطفی هلاک ایلدی عسکرین قروب
مالی سلطانه کوندردی لاکن بو کلوب بکلره بخشی ایلدی بو تخ کوندن
صکره صفا ایلدی ازین جانب شاهیلو قیصریه سوباشی بونلره مخصوص کلوب
قصبه دارایه کوب ضبط ایلدیلر ایدی ایکی یل کچدی قرمان اوغلی

عثمان اوغلی مصطفی یه بنه منصبین ویردی کوندردی وحید اوغلینک کتخدالغنه

اکرک دوره یورلوسوم ویردی

الحاصل کلام سلطان علاء الدین

اول بهاره دکلوسا کی اولوب نوروز کون امرایلدی ترمان بکلوبنی جمع ایدوب

یکوبی بیک دللادر صاحبی دموره غزتی اولوب اون بیک دینی بولغارک سنکه

انداز لوبنی اون بیک دینی توکمان واغوز وکلنار عسکوبنی یکوبی بیک دینی

مغل عسکوبنی اتابک امیر الدوله عماد الدین غالبنجا وختیار واسی جمله مغل

بکلری کلوب جمع اولدیلر سلطان دیوان ایدوب بکلری ایله مصاحبت

ایدوب اوزرلرکی قرق دانه بیرجیقه کلدی لردیدلر کی مصطفی کتخدانک ظلم

دیار حمیدی دیخر خراب ایلدی لطف ایدوب بزه کنه حمید اوغلنی بکلر ایله شمدینی

صکره مکاخبات ایتمیلر یوم دینو کلام قدیمه اندایجدیلر وهم قرق دانه خرواتی

کوب مال بولمشلر آنی دینی ویردیلر سلطان حمید اوغلینی ازاد ایلدی خلعت

ویردی ایدرای الیاس سنی هلاک ایلسم کوک ایدی اجلک ایو شمه شی اما شمدینی

کروعاصی اولورسک جمله اصلوکی وجنسکی بیله قرردم دیدی طبل علم ویروب

اون بیک

طور غود باسبعود كربياه اوغلى دخى صوب

ابن حميد كوندي هان شهرلو ايله اتفاق ايدوب كي طاشى دكمى تيغ چكوب
اغاتك اوستنه يوردي يلر چوق آدم هلاك ايلديلر اسمعيل اغا قاچوب
سلطانه كلدي الياسك ايلدوكي حيله بيان ايلدي علاء الدين ايله
صلح ايله اول كربياه اوغلينك حقندن كله لوم اندن صكره حميدي يولدن
ديدي راوي ايدر علاء الدين كلوب قره حصاري ضبط ايلدي فرمان بكلرندن
برينه دوب اندن كوب كوتاهيه كلدي آني دخى ضبط ايلدي كربياه اوغلي
نابديد اولدي بولاردي بكري كوده ساكن اولوب اندن كچوب اشتهره
كلدي راوي ايدر حميد اوغلينك مصطفى ديو بر كنخداسي وار ايدي علاء الدين
مصطفى يه خبر كوندروب كه اكر حميد اوغلى الياسي اولدوب كتورسن جمله حميد ديارين
ويروب دديي ايرو جانب مصطفى سلطانه ايله عهدي محكم ايدوب بر كون فرصت
بولوب الياسي طوتوب بيك بكت ايله الوب علاء الدينه كوتوردي علاء الدين كوروب
فرمان لازم اولدي كلوب حميد اوغلينى زندانه قويوب قرنداشى اوغلى خليل بكي كوتاهيه
اوزه بيك مقدار عسكري ايله كوندروب خليل كلوب كوتاهيه ضبط ايلدي

قبیله طایفه یعنی خزر ایدوب عبد رشید دیو یازوب قیریه کلنجه ضبط ایلدی یوکلی
الوب ضبط ایلدی اندن کوچوب قیریه ده ساکن اولدی داود بک قیریده ایدی
تاچوب لاریندن کلدی شامیلور دی ضبط ایلدوکن علاء الدینه قریه ایلدی سلطان
ملول اولدی جمله یکلیین جمع ایدوب سفر یاغی کوردی اوزسکوبیک ار
جمع ایلدی دیوانه ایدوب ایکی یوز اون بک کلوب اوتوردیلر شامیلر ایله
احوالنجه اولوردیوب مشاوره ایتدیلر علاء الدین یکلره ایدوب حذ ایکدیلر هان کلهم
دیدیلر بونلر مصاحبت ایدرکن عثمانک مکتوبن صوندیلر محو دیدیلر ایتوب
سفر سن بلدیلر دیشکه ای اوغلم علاء الدین دوشمن ایلدی ایکی هلاک ایلدک
شمدی ایکیده دوشمن اولدیلر اکر کیچ کلورسک انلرسنک اوزرکه دارلرسنی
بله سن دیشی سلطان ایدر ایکی جانبزده دوشمان ای یکلر اول قیچی طرفه کیدهم
دیدی سلیمان پاشا ایدر شامیلر الدوکی دیاری اینی ضبط ایدر اوستره کلمز
لر کوریان اوغلی طرفه کیدهم دیدی سلطان علاء الدین اوزسکوبیک
ار ایله کوچوب قرندانی داود بکی اون بیک ار ایله کوندردیکه قیریه یولاندن

تحم
بکلیه

يه ضبط اتدي مقبل جمله مصلحتين كوري ويروب انون قالقوب لازنده يه
كوب سلطانه عثمانك حجت نامه سن ويروب سلطان مشار اوليوب عيش عشرته
٧٧٢
وصفايه بغلدي راوي ايدر ايكي يل صلح اوزره اولوب بركون كوريان شكاره
بندي طاغلوك شكاريني ايدوب كيدركن حميد اوغلنه راست كلدي الت
بوز التوسي وار غيشتر ايدراي حميد اوغلي اي الك بنم اولدي ديدي ابن
حميد قرمان اوغلندن شكوا ايلدي ديكه بكم جمله ديارم خراب ايلدي ديدي
كوريان اوغلي ايدر بنده دن قاچه ملكمدن اوچ پاره ديارمي عثمان اوغلنه
بغشلادي ديدي حميد ابن الياس ايدرسن بكا يارا ولسك بن قرمان اوغلي
ايله سويلشه ردم صرمجي ديدي راوي ايدر بو ايكي بيك اتفاق ايدوب يكرمي
ايكي بيك ارجه ايدوب كوريان بكلرندن صاري مصطفي ديولي بوكه سردار
ايدوب يكرمي درت بيك ارايله كوندردي بو عثمان اوغلني باريخلده بولوب دوتب
كوناهيه يه كتوريب بجسي ايلديلر ازين جانب عثمان اوغلنك بجسي اولدوغني
دويب علاء الدينه بو مكتوب ايله ماجراي بلدرديلر راوي ايدر بكرشام دن

توپوب اتوردوغیوب دوپ عسکر چکوپ جنگه بشلدی سلطان اوزسکونیک
ارایله مقابل جنگه بشلدیلر برسیاه کیجه ایدی جنگ ایلدکلری کیجه قیامتی ویلدرم
کبی غلبه ویردی یکرم کون محکم جنگ ایلدیلر کرمیان اوغلی صوپ قره حصاره
تاپوب علاالدین اتوزسکونیک ارایله اردیجه کلدی کرمیان قاپوب
قره حصاره چقدی ایکی آی بکلدیلر کرمیان اوغلی زیون اوغلی زخیره
قالمدی آخر آرایه آدملر کیروب صلح قلدیلر کرمیان اوغلی کلوپ دستمالنی
بغازینه داقوپ عذریی دیلدی سلطان جمله قرمان بکلری ایله اتوردیپ
دیدیکه ای ابن کرمیان عثمان بنم چراغمدر وهم دنیا وآخرت بابا ایدی بنم
دیدی سنمدین صکره عثمان ابن عفانی انجمیرین دیدی ویرنک دیارکده
قره من ناحیه سی بوچنه ناحیه سن بولادیدی بوادج دیاری ابن عثمانه بخشلدم
الدن المیه سن دیدی عهد امان ایلدیلر یکرمی کون کرمیان بکلری قرمان
بکلری قرمانوپ عیش وصفا ایلدیلر عهدنامه لریازدوپ الدن سلطان
توپنه یه کتدی کرمیان اوغلی کوتاهیه یه کتدی ازین جانب عثمان دیابنه

بسه ضبط

٢٦ عسكر ايله اوب كندي اوغوزخان ايبرشاه كلنار وبولغار عسكري ايله كلدي
اندن عسكره مغل بكلري آتابك امين الدوله شاه ناصر جعفر غا لنجاق بختيار
واسن اندن عسكره قرمان بكلري ابن كوكز ابن كوجر ابن فيروز سلطان غلا الدين
بكري ايكي بيك قرمان عسكري اوب يوردي ازين جانب كوميان اوغلي
قرداشي كوندرب ديار عثمانيي خراب ايلمش ايدي سلطان طوب بحكم پي حضور
اولدي راوي ايدر سلطان ابن عثمان اوغلي مقبل دكتم اوغوزخانيي يكوم بيك
ايله طبل علم ويوب قليج قوشاوب ايدر بن كوميان ايله جنگه بشله
يجه سن وار ديار وكي ضبط ايله خراب معمور ايله ديدي ابن عثمان ديار ينه
كندي علا الدين اتوز سكز بيك ايله اقشهر كلدي شهر خلقي استقبال
ايدوب كوميان دن شكوا ايلديلر اندن كچوب اسحاقلويه كلوب قونديلر
برجلي ناحيه سنه كولاوادين ابن عثمان انك براوغلي وار ايدي اكا ديوردي
وقره حق ناحيه سنه اوچنجي عثمان اوغلنه بغشلدي ازين جانب كوميان
اوغلي اون بيك بيك عسكر ايله قره حصار ده اتورديي سلطانك چاپه

وابن اشرف وابن طورخود كلوب استقبال ايدوب سلطان قونوب احوالي
موردي ابن اشرف صوب قاچدقلرين وعثمان حقنده ابن كوميانك سو
يلدكلري جوابي ديديلر سليمان پاشا ايدر ابن كوميان بوسوزي يوزه ديمز
ديدي الحاصل سلطان غضبه كلوب ايدر عهدم اولسون ديار كوميانيه
اياغي التنده قويرم ديدي خراب ايدرم ديدي محمود پاشا ايدر پادشاهم اكر عثمان
خاطرينجون ايدرسك ايلمه ديدي نيچون عثمانده حقيقت يوقدر ديدي عثمانك
خطاسيندن سبب اولدكي اكر وفات بولدوغي كبي سنك ديارووه قصد ايدر
اكر اتميه‌جك اولورسه باشم رهن اولسون ديدي جمله بكلر ديديلركه بوسوز
حقدر ديديلر سلطان فكره واردي بونلر سوزده ايكن ابن عثمان ايكي كوزي
پيراوپ كوميانيدن شكوا ايلدي بنم ديارم الدندن صكره سنك اوج
پاره شهرك الدي بنمله خصومت ايدرسنك قولك ايكن سكا دخي قصد ايلدي
ديدي لطفا ايلدالتفك بويوروغي اوزره قرنم ويردم اغلمدن بنم آجي يوندن
البويوردي ديدي اغلدي راويا ايدر سلطان امر ايلدي مقبل ورستم اوتاغي اون بيك

عسكر ايله

ايده ديدي سلطان بلسون اكلسون ايدين اوغلي وصارخان اوغلي ومنتشا
اوغلي بشي بيك اكر اتفاق ايلدك عثمانوه اوتوري سلطانه عداوت ايده روز
زيرا بو بي اصل رديدي اشرف ايده عثمان قربان اوغلي ايله آتا اوغل عداوتن
ايده لر واوج پاره شهر بغلدي كوك سوز كوز غضه ديدي كه ميان دغلي
ايده قربان اوغلي علاء الدين بلدوكندن قالسون بو ابن عثمانى طوب حلاك
ايده روز ديدي جمله ديارين خراب ايده رز ديدي همان فتح چكوب جنكه
بشلديلر برطرفدن اشرف ابن طوره عود واتابك وسعد الدين حكم جنك
تلديلر ديدي كوندن صكره قربان عسكري ضبط ايدوب فاچوب قونيه يه كلديلر
ازين جانب كوميان اقشهري ضبط ايدوب برفاج كون ساكن اولدي
الغوني بيله ضبط ايلدي ازين جانب لارنده يه شكوايجي ايرسون ديديلركه
نه يورسن كوميان ديار عثمانيه ايدوب بشي بيك ارايله اقشهري واحاجلوي
وايلغوني الوب سعد الدين كوه قونيه يه كليور ديديلر همان علاء الدين
قرندشي داود بكي لارنده ده قويوب كندوسي قونيه يه كلديلر مغل بكلري

قرنوچوب اصحاقلو اوه سنده راست کلوب جنگ بشلدیلر ازین جانب ابن
اشرف ایله طورغود اوغلی بویره کلوب بو مصلحتی ایچون سلطانه لایقنده یه
کتسلر کوک ایدوب کومیانک اقشمی اوستنه کلدکده طوب جمله عسکر یرین
جمع ایدوب اقشم جنگ کتدیلر ازین جانب کومیان اوغلی علیشاه جنگ
ایدرکن سعدالدین صوب قاچمغه ایکن طورغود اوغلی و ابن اشرف عسکریله
ایرشوب تیغ چکوب کومیان اوغلی عسکرین اوستنه بوقدیلر ابن اشرف
بیک بیک ایله کومیان اوغلنه یقین ایرشدی چوروب ایدای کومیان اوغلی
قچان شهزاده عاصی اولدک دیار بنه قصد ایلدک دیدی کومیان اوغلی ایدر
انک ایچون عاصی اولدم که عثمانی بوکدا ایکی شاه ایلدی اصلی جنسی یوق
بویورک اوغلی ایکن بک اولدی بک زاده لری بکمز اولدی اوجی اریدن
اجدر اولدی دکی بشقه فرمان اوغلنه قرین ویره لی دیار بکرنه ال اوزا
درا اولدی ای ابن اشرف کل وار سلطانه نصیحت ایله اورتا موزدن عثمان
اوغلین قالدیرسون والله بویله اولدن صکره کندوسنک دیار بنه بیله قصد

ایده

الربا شك قيدين كورصكوه جفا چكرسن ديديلر محكم اضلال ديرديلر هان كريان
اوغلي تيز بكنه اوده بيك ارجح ايلدي ديار عثمانه واروب جنك ايلدي
براوغلي طوتب حبس ايلدي چوق رنجيدن بنما ايلدي حميد اوغلي الباسي
كوسيان اوغلي سلطانلك عداوت ايلدوكي طوتب كندوسني علاء الدين
والي ايتدي سوروب چوق جلد ديارين خراب ايلمش ايدي اول دخي بش بيك
ادم ايله واروب قره حصاره كلدي كوسيان اوغلي دخي تورنه كوجه قره حصاره
كلدي مكر صاحب وفات ايلدكدن صكره ايكري قرداش اوغلي ضبط ايلمش ايدي
حميد اوغلي كلوب علي باره بولنوب علاء الدينه شكوا ايلدي كوسيان اوغلي
ايله واروب اسحاقلوي الاوم ديدي راوي ايله علاء الدين اسحاقلوي
غلبه ايدوب بوغمل بكنه ويوسني ايدي كوسيان اوغلي حميد اوغلي يكرمي بيك
ادم ايله واروب كلوب غالبنجه قرشي چوب جنك ايلدي كوسيان اوغلي يكين
كلوب مغل عسكري چوب قاچدي افشهره كلدي افشهره علاء الدينك عمي اوغلي
عماد الدين وسعد الدين اوغردي قصد ايدوب اوني بيك ادم ايله

خرابه سبب اولمه دیدی الیاس اشتیوب جنکه مقید اولدی مقبلک سوزنه
قولق طوتمدی یرمشه جنک اولدی سکوز بیک آدم طیراغه دوشدی
حمید اوغلی جنکه طاقت کتوریوب قاچدی سلطان امرایلدی اون ایکی
بیک پتاحصار فلکه ایادی دیدون یوقدیلر یره براو ایلدیلر شهری محکم
خراب قلدیلر قتل عام ایلدیلر بی نهایه آدم قرد یلوردیار حمیدی شویله خراب
ایلدیلر دنیا دنیا اولالی بویله ظلم اولمشدی ایدی راوی ایدر حمیدیا
رینک خراب اولمسنه سبب سنان نایب دیولو برلعین اولدی ازیخجاب
سلطان علاالدین دنوب قونیه یه توجه ایلدکده محکم پشیمان اولدی
دیار حمیدی خراب ایلدوکنه راوی ایدر سلطان اقلدی دیدیکده عرض ایدر
بویله خطا ایلدم دیدی دونوی سنان نایبه ایدرسن ایلدک بونی الله تعالی
سنی جواغرک ایلیه دیدی حکمت الهی ساعتنه راست کلوی بندوکی
آت لعینی یره اورب سنان نایبی هناک ایلدی راوی ایدر خراب
اولان شهر یوک ادی بوردور واکیردیرو بوردرملو سکونت اولی قیلدی

سنویله

جمله مغل ترکمان کورد قرمان بکلرین جمع ایدوب علما و فضلا و مفتی و شیخ
سلطان ایدی ندم محمد بک حمید بک طبل علم صاحبی ایلدی بن بونلرک دخی نعیم
شهرلی و کوبلی جمله بکلر عاصی اولوب طاشی اوردیلو بردیار شاهنه عاصی
اولسه نه لازم اولور دیدی علما فتوی دیودیلر که قتل عام ایده سن جمله امرلرنه
ایده سن دیارین دیدیلر هان امر ایلدی یتمش بیک کورد ترکمان مغل و
بولغار دکلنار قرمان عسکری منزل بمنزل درپی کیجه قوب فلک آباده
کلدیلر برزیبا قلعه درکه هر بوردجی آسمانه چقمش از بن جانب حمید ابن
الیاس بکری بیک ارایله جنکه چقدی بولغار فوجی ایارو وارو ب برفصل
جنک ایدیلر بولغار منهزم آنی کورب بکری بیک نعل بوردی فوق محکم
جنک ایلدی مقبل بشی بیک ارایله اقدام ایدوب الیاسک علمی دبنه وارو ب
دیدی کای حمید اوغلی وارانی توجیلوه بخون طاشی اوردک انک برسی
خود سلطان ایدی ای حمید ایدر بلمزک تقدیر بویله یازمش تدبیرک
نایده بی یوندر دیدی مقبل ایدر کل بتمدی کنه سلطانه بولسوش یازق بودیارک

بکندي طوغري آتلرين سورب حميد اوغلينک سرايه يقين کلديلر توجيلر
کورب ايچرو کيرو ب خبر ويرديلر مکر کندوسي سلطانک جنکه کلجکين دويمش
ايدي کتخدا سنه صوردي ايدر کلن کمدر ديدي کتخدا سي ايدر کلنلر علاالدين
نيوجي بکي يحيا بکي ابن حميد ايدر نيه کلمش لر کتخدا ايدر شويله کلدي مکر سن
سلطانک چاوشي هلاک ايلدوک بلکي بونلر آل ايله ايچرو کيرو ب سني هلاک
ايده لر ديو اني سلطانه خابر اکلتديلر ديديلر ابن حميد ايدر يا بخ ايدم
ديدي کتخدا سي ايدر بونلرک الده هلاک اولمک اصلي يوقدر ايو کيچ سلطان
سنکله جنک ايدر همان شهر لويه امر ايدلم بونلره طاشي اورديلر صوکي
نيجه اولدر چکه وزديدي راوي ايدر تقديرک ايشي دار ايدي
انک ايچون راي مخالف ايلديلر زيرا ازل آزالده بودي يا دخراب اولسه
کوک ايدي الحاصل کلام ابن حميد امر ايلديي ايله اوردي لر طاشي که
علاالدين بري يان درت آدملو قاچدي قلانن هب هلاک ايلديلر
سلطان عسکرو کلدي اولان ماجراي بلدکدي سحري تخت کچدي

جلوس

11

علاء الدين بيو ترجمه اولمله
طور کيمه مشهور بر شهزاده

يواولدي كه

سلطانك كوكلي اولوب عسكر جمع ايلدي راوي آيده سبب دخي برايواتي

وارايدي ابن حميده برجاوشي كوندروب آني رجا ايلدي ايلرو چاوشي

بيله اوتوروب باده ايدركن بوسوزي كوچ كلوب چاوشي چاغلداوروب

هلاك ايلدي سلطان انى دويب غضبه كلدي فرق بيك ارايله كچوب

قرم اغاجه اوتاغيني توردي بيي كوندسا كن اولويده يوان ايلدي

صاغ دصولي قرماه وسيواسلى بكلوي تركمان معل بولغار بكلوي درت

دلاور فرق معني شيخ وعالم عابد وزيولو اوتردي جمله يتمش بيك ار

جمع اولمش سليمان پاشا ايدراي پاشاه دريا كبي عسكر جمع ايدوب بو

ديار كلوك تورقرم ناحق بيوه ديار حميدي خراب ايدوز تكه پاشا

بونلوي سوزدردي سلطان ايدرقي معقول سويلدك بن تبديل صورت

ايدوب حميد اوغلنه وارم اكوعرض ايدرسه ايلدي اكر ايلمز سه جنكمز باقيه

ديدي همان تنها جه تبديل صورت ايدوب فرق دلاور ايله قونيه كلنده

عزم ايلديلر بوكون فلك اباده كلديلر سلطان فلك ايادي سيواايدوب

برنم انکله طای یکن دعوا مزوار در دوهم انکله اوچم نزادنز دوهم دوم محمد خان
بکلسه اول اوزری بنشه شعدا بن کومیان برنم ایلکموزه کلکنا یلمید دیرسن دیدی
محمد پاشا ایدر پادشاهم اکر اوندن دوستلق اولیدی جمله بکلر کلدی اول دخی
کلوردی دیدی بونلر وکلامده ایکن علی بک دخی تکه پاشا نک مکتوبن صوندی
اچوب آنی دخی اوقدی مضمونی بلدی سلطان تعجب ایلدی یکرمی کون سلطان
نکره دوشب بونلره جواب ویرمدی زیرا مکتوبلری دوزمه کلدی برکون دیدی
ایدوب اتورکن خبر کلدیکه تکه پاشا کلدی دیو سلطان امرایلدی جمله قرمان
بکلری استقبال ایلدیلر اول کون ساکن اولوب ایرتسی دیوانه کلوب پیچق
پش کشی چکدی حمید دیارنده برمالدار کسنه وار ایدی سنان نایب دیرلر
دی تکه پاشا ایله کلدی سلطان اوکنده یورا وپپ ابن حمید دن شکایت ایلدی
تکه پاشا ایدر پادشاهم اینان بوسوزلره حمید اوغلی خاین اولمشدر دیارنی
فتحه محتاج اولمشدر دیدلر راوی ایدر ناحق یره بونلر حمید دیارینک
خراب اولمسنه سبب اولدیلر تونشی حقی برینه کتوردیلر بخیله رایلدیلر

سلطانک +

کوره یکه جمله اطراف بکلری هب کلمش تونیه صحرا سنه بارکاه تورمش علی بک
طوغرو دیوانه کلدی ایچرو کردی کوردی صاغ وصول طولمش حمل بکلری
بابوق خان اوغلاری لکه سلطان کتاهلری بغشلیوب کنه منصبلرین
ویرمش ایدی ایدی اوغلی کلمش وصادوخان اوغلی کلمش ابن اشرف
ابن منشا ابن بایورد ابن طورغود ابن نصوح ابن الوان ابن قیاحب
کلمشلو مرعشی بکی ملک نام قبرتیه بکلویه سوکلی بکلری جمله سی کلمشلو
سلطان علاء الدین درت یوز یکرمی ایله اوتوروب مصاحبت ایدرکن سنان
بک دخی ایچروکیروب سلطانه مکتوب صوندی سلیمان پاشا الوب اوتوردی
دیمش که بزم سلطانمز عثمانمز کومیان اوغلی سلطانک دیودیکی اوج ولایتی
المدن الدی وقونیکی جمله ایلدی بن دیدیکه سلطاندن قورقمرسن دیدیکه
مرادم سلطانله جنگ وسیب اولسون دیدی حمید اوغلی ایله برادرلوب نام ویرمه
خطبه اوقویوب وسکه یوروتمه علاء الدین مکتوبی دکوب غرضنده عثمان ایله
اراسون عداوت برقی استرایچ بن ابن کومیانلو یوغلی ومتربی

حمید اوغلی نسلی

اباد قوشی ایدی واروب ایدر حمید اوغلی علی بکه ضیافت ایلیوب علی بک سکوب
سوندی اوقیوب سفره سن بلدی کندی قوشنه یه دعوت ایلمش ایدی ابن حمید ایده
انشاء الله واروب سلطانک سکوی خاکپایه یوز یوسورلم دیدی اول زمانلرده عادت
ایدی سلطانک سکوبن کوزن آدم بیک التون برآت ویرایدی اکو بوزدن
عاصی دیوانی ایدی ابن حمید مست مدام اولغله علی بکی تمام خفتن آزدیوری
علی بک قاپوب اوندن کچوب تکه پاشا یه کلدی تکه پاشا استقبال ایلیوب علی بکه
استانوسی کوتوروب محکم ضیافت ایلدی علی بک ابن حمیدن شکوا ایلدی واروب
ایدر تکه پاشا حمید اوغلی سوزلرایدی علی بکه ایدر ای علی بک سن ابن حمیدن
بجه رعایت اومارسن انکن نامنه خطبه اوقندی وسکه یوردی سلطانه عاصی
اولدی دیدی علی بک ایدر واروب سلطانه بوجرای بلدرمک کوک دیوب کتمک
کوردی تکه پاشا علی بکه وعلا الدینه چی پشی کشی دیوروب علی بکی کوندردی
علی بک ایدر بن دخی اردنجه واروردم سن واروب حمید اوغلینک احوالنی
بلدرمدیدی علی بک تکه دیارندن کچوب توکیه یه کوچه قونه قونیه یه کلدی

کوردیکه

جمع ايلدي قالوب حضرت مولانا ني زيارت ايلدي نقدر اوليا دار ايسه
زيارت ايدوب اندن صكره ديوان ايدوب دوشمنه فرصت بولوب داغدغه
اما اغزه اولان بكلره مكتوب يازوب كوندردي جمله قونيه يه كلديلر برزمان
عيش ونوش ايدوب هر بريني بكي جهت ديوندي علي بكه حميد اوغلي الياسي
وتكه پاشا كوندردي سنان بكي عثمانه كوندردي فيروز اوغلي ابن اترنه
وابن منتشايه كوندردي شمشي الدين بكك بوادغلي قالمشي ايدي عاقل
دانا ايدي محمود پاشا درلو سلطانه وزير ايلشي ايدي سيواسه انكوريه وارنجه
آني كوندردي قيصريه بكلربكي قرمانشي يعقوبي كوندردي جمله معلم بكلربنه
خليلي كوندردي مرعشه كوكزاوغلني كوندردي كوماد ابن علي شاه
قصون اوغلني كوندردي بربرين كلوب قونيه يه جمع اولدقده بشلايلر
ايدوب علي بكك بوكون حميد اوغلي الياسي كلدي الياسي استقبال ايدوب
شهريه كتوروب قونديدي مكر غايتله باده پرست ايدي دهر بوقلم ياغي
ايدي بيوكوك اوزره سندن مثلي بوغدي قيچي يي نظير قلمه ايدي نامنه فلك

اوغلنه غلبه ايده وارسن بكلوي يخشي خان ومغل ودولاسن بختيار
بزدن يوزچوريب سلطان جانبنه دوندي لوحالبخه اولوردي بابوق
خان اوغلي ايده جمله مغل عسكري ايله اوغروكم جالشوزردي
قرمان عسكري تيغ چكوب روم عسكرين اورتيه الديلر ايكي عسكر دريا
كبي جلقندي قلج يلدرم كبي يلدي قان اياغ اولوب اقدي اوده
وطاش يخور كبي ياغدي ميدان حشر منظره دوندي اوج كوده اوج
كيجه جنك اولدي لشي طاغلو كبي يغلدي دربنج كوده مقبل روم عسكرين
ايكي بولوب روم شاهنك توغبي بوندي اندن صكره مغلي بكلم قر
ديلر بابوق خان اوغلوي قاچديلر روم عسكري قرلدي جمله رزق
ومال آت قاتردوه قالدي طبل وعلم بولدي سلطان اوستنه
كلدي كميني بغما ايدوب وكني خزينه الديلر اندن صكره سلطان
كرو قرايله لاردنه يه كلدي جمله خلق شادمان اولديلر بكلرجي كوده
اوتوروب كچوب توقنيه يه كلدي كسته كچوب جمله قرمان بكلرين باشنه

جمع اولدي

موغه طرفنه كوندردي اوغوزخان محمود پاشاي اركلي يوزينه كوندردي
بولغار طاغينك تكه بولوي وارايسه بغلديلر آنين جانب بركون ابن
محمد ديوان ايدوب جمله بكلرين بريره جمع ايدوب مشاوره يه بشلديلر
يخشي خان ايدراي پادشاه روم بوطاغده نه زمانه دكين اتورورسن
كوچوب زنكان چشمه سنه تونلم اكو سلطانك عسكري كلوب جنك ايدركن
جنك ايدم ديدي بوراي معقول كورديلر كوچوب چشمه زنكانه كلوب
قوندرديلر ولداسي اوغرين سلطانه خبر كوندردي تيز كلوب ايشه سن
ديدي آنين جانب سلطان عسكرين سكز بولوكي ايدوب داود بكي
يجانبدن علي بكي بوطرفدن كوندردي جمله عسكري ايله سلطان بايزيد
ابن محمد كك عسكرين چوربه هاي هوي دنياي دندي ابن محمد آني كوردي
بولوك بولوك اطرافني عسكر التي جمله روم عسكري ايله سوار اولوب
جنك بشلدي آني كوردي كم جمله وارسن دبولغار عسكري سلطان
جانبنه كچوب اياغنه دوشديلر عذر ديلديلر ابن محمد بايزيد خان

106 a

بري بربا كوره مديلر توزجهاني بوردي بني بويله قان باغدي كوده لطاغار
كبي يغلدي دارتي طايلمشي منوب بولغاره چمديلر سلطان طرفيدن ضبط
ايدوب تيمني بيك ارجمله باركاه قريب توندبلر مي اباركا اهله طولاي
ايله سلطان برآي جنك ايلدي بولغار تخي مرب طاغ اولغله دشمنك
حقندن كلمديلر عاقبة مدارا ايدوب يخشي خانه واسنه وبخشيار ماغوز
خان مكتوب يازوب كوندردي ديديكه والله سوزه كنه منصب كوزديوم يم
دوشم ابن محمد قرين حقندن كلورم سوكلكن كيدك ديدي نواح بيك ار
بريوه كلوب مشاوره قلديلر ديديلركه علاء الدين عهدينه درست
ابن محمد بوردولي دوغشي كسنه دريواندن اوتوي قرمان اوغلي ايله
جنك ايدوب يوزيك نه لار ندره ديوبو مكتوب يازوب سلطانه كوندرديلر
ديديلركه سن بوكدن كتمه لار ندره بوزينه بوزعكو كوندرغيل تورندمغل
بكلري ايله ابن محمدي دوتوب الله ديوه لم ديديلر علاء الدين مقبلي وتكي
دكوكزاوغلين يكوجي بيك ايله لار ندره جانبنه كوندردي مغل بكلرين

موغه

ولد محمد ولد اسمه شهرك اوستنه كلوب داود بك سليمان پاشا طوروغو اوغلي
مير موسي نك فرمان نامنده بولدلار اوراده اوغلي وار ايدي چلوب بولنلي ايله
جنك ايلدي بيي كون راوي سلطان لار نده اوده تخي كلدي تخي ديوب
همان درياكبي عسكر چكوب كلمكه بشلادي ابن محمده خبر ايرشدبكه غافل
اولمه فرمان اوغلي كليور ديدي بوكيجه قاچوب طرسوسه كلدي عيشي خانه
كچن قصه محمد خبر ورديلر راوي امير علاء الدين لار نده بكلوب اوده تخي
بولدي بكلوي استقبالا ايدوب ابن محمد كلوب جنك كنه قاچدي تخي
ديديلر سلطان ايدراي بكلو نمرم تاده تخي ايله بولشميه ديوب
فرق بيي بيك اراليوب مير موسي شهرده قويوب الغار ايدوب طرسوسه
كلدي ازيجانب ابن محمد ولد اسنه بختياره بختيشي خانه خبر ايرشدبكه
فرمان اوغلي علاء الدين كلدي ايتا اذه كيه بكلدي بيي بولنلي نك وارنجه
دبولغار عسكري جمع بولغار طاغنك دبنده بولشديلر ايله اوغرشلر
كه صحراهاي هپي ايله طولدي اوج كون اوج كيجه جنك اولدي ظلمه كوكه

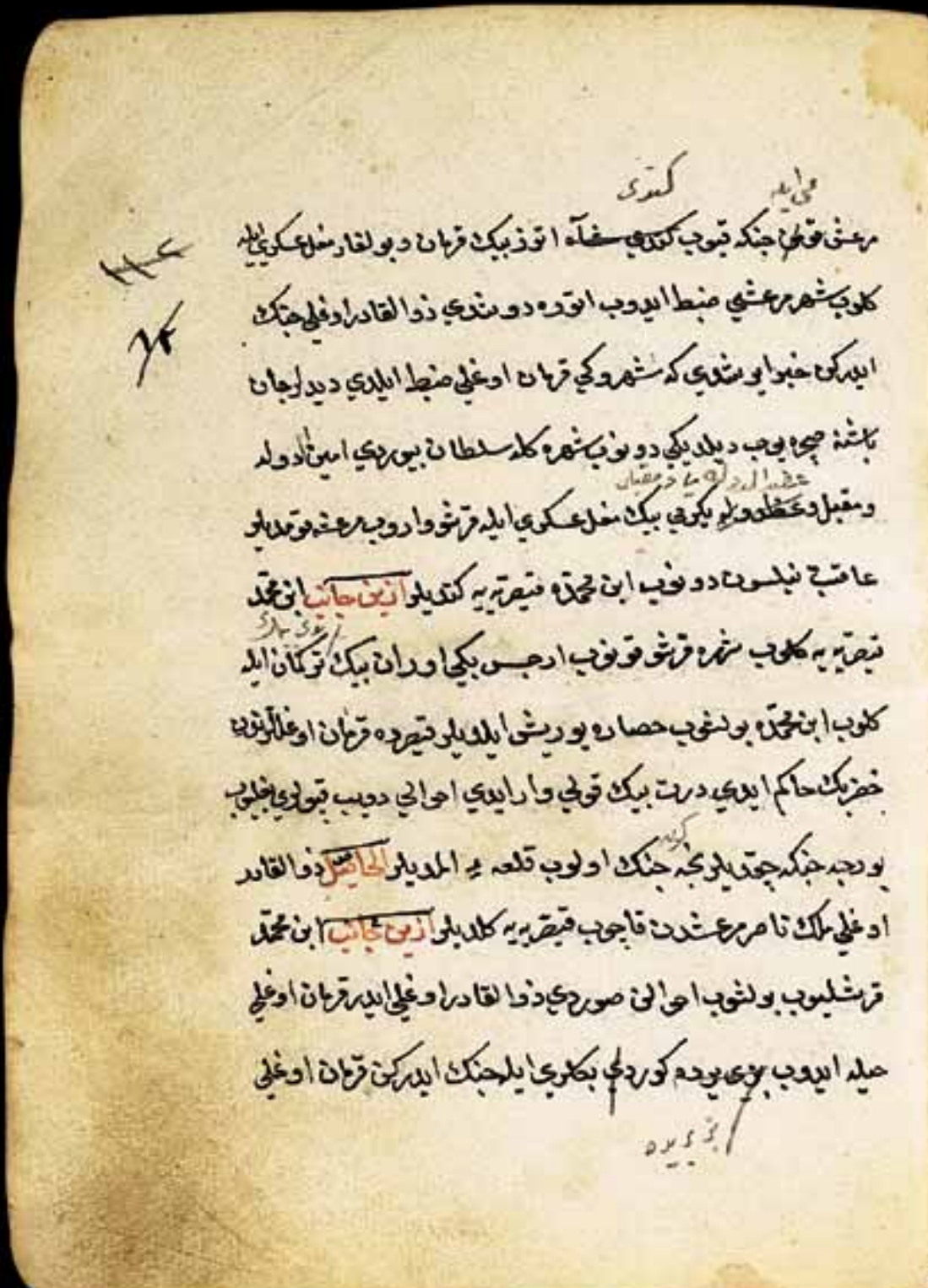
وخليل پاشا وامير شاه وقوتلو بك واغوزخان مقبل دستكم امرايدي مرعشي
بكلرين كتوردي يلو وارجي بكلري كتوردي يلو سلطان بيوردي الوتيك بندلرين
چوزوب خلعت ويردي يلو سلطان ايدراي شاه مرعشي يخوده ابن محمد تك سوزينه
ايوب بنمله جنك ايلدوكده ديدي ملك نامر ايدراي شاه خطا بندن عطا سوزنه
ديدي عذرين ديدي سلطان كرم ايدوب كنه ملكين كندويه تسليم ايلدي ايچي
بكجا ودران بكجا زاده ايلدي عهدنامه لوبا زوب كنه مرعشه كوندردي اوران
بك ضيافت ايدوب براي تقريبه ده عيشي صفا ايلدي يلو راوي ايدر كلواسن
ابن محمد وبختيار قاچوب طرسوس كلديلر طايفه سن جمع ايدوب سكزيبك دخي يولغار
دن جمع ايدوب وكلواسن ابن محمد سوداراوب لاذقيه يه كلديلر اطرافي
يعقوب ياقوب يغمه بشلديلر راوي ايدر سلطان كندوكي دفتين حاجي بكلر
اوغلي سليمان پاشاي يرينه قويوب جنى بيك اولايله كمشي ايدي سليمان چوب
جنك ايدوب صوب لاذقيه يه ايچي وكبر وب توفنه يه داود بكه خبر كوندردي
داود بك طورغود اوغلين ايوب سكزيبك ايله اكوب لاذقيه يه كلوب ازيجانب

ولد محمد

ایدوب بوردیلر قرمان عسکری کنه زبون اولدی اول ساعت توزفندی
لقاره صدا سی دنیای طوندی توغ شاهی کوردکده یکوی بیک داودی
زرخلی دلاوراییله تیغ چکوب تکبیر کوتوب قرمان اوغلی ذوالقادر بکلرینک
اوستنه یوردی یکوی الی بیک کوردی توکمان ایله مقبل رستم اوسن بکلربن ایکی
یولوب قرمغه بشلدیلر یکری بیک عسکر اچوروب اوردیه الدیلر بو لقارک
اوده بیک سنک اندازی سلطانک اوکنده طاشنه رق عسکرینک
درت یانی بغلوب اوچ کون محکم جنگ ایلدیلر درد یخی کون عسکر بکلربن
دوتدیلر ذوالقادر اوغلینی زنجیرایله بغلدیلر اوسن بکی اوزان بکلر یکری
بیک ایله بو لقار عسکری دوب زنجیره چکدیلر ابن محمد واسن وکتخدا رفاعی بک
کتدیلر قرمانیلر جمله رزقلرینی بیغا ایلدیلر سلطان مراد یدی بارکاه قوروب
جمله بکلر کلوب صاغ وصولدا اوتوردیلر قیصر پولرینی آچوب حضر بک کلوب
سلطانه بولشدی سلطان دیوان ایدوب التمش یدی بیک ارکلوب قرار
ایلدیلر جمله علما فضلا فقرا بکلر وزیر لر سلیمان پاشا محمود پاشا عیسی پاشا

وارديب مرعشي ضبط ايلمش اوزن صكوه قرهٔ ايكي بيك اردايله اوستمه كلوب
جنك ايلدي عسكرم طاقت كتوره مدي قاچوب بنده كلدم ديدي
اسن وابن محمد ايدر قرمان اوغلي مرعشده ايكن بو قيصر يرمه الوب قرنداشني
هلاك ايدوب اوزن صكوه وارديب لارنده خراب ايدوب ديدي جمله
اوزن ديدي بيك اردولري قيصريك اطرافني يورديب جنكه باشلديلر
ارتن جانب شاه علاء الدين بكري كون مرعشي ضبط ايديب بويك نصب
ايديب كندوسي قيصريه جانبنه توجه ايلدي قبل درستم اوغوزخانك اوزن
بيك كوردوني كمان عسكري ايله مقدم كوندردي واردي ايدر ابن محمد
وذوالقادر اوغلي دكتيار واسن قلعه اوستنده جنك ايدركن اوزن بيك كوردي
وتركمان ايوشيب محفل توصيله جنكه باشلديلر ابن محمد عسكري كلوب كندويب
دونب قرمانيه ديدي ودرتيه الوب بحكم جنك ايلديلر مقبل درستم زبون اولدي
اول ساعت بكري بيك محل ايوشدي مرعشي عسكري كوروب بوقديلر
ابن محمد اقدام ايديب جمله اوجسن بكلري محل بكلري مرعشي بكلري تيغ عرياج

ايديب

برغوب مرعشه كلدي بزوايوم شي قلعه قوي چقوب قلعه ي تسليم ايلدي بلو مقبل
حاجي كوسهلي اوده بك ايدوب كوچوب هر قبله قلعه سنه كلديلر سلطان فرقله
قلعه سني مغل بكلرندن اوزدا حسنه ويردي اندن صكره عسكر چكوب
توقه كوجه ديار مرعشه روان اولديلر راوي ايدر ابن محمد مرعشه كلوب
ذوالقادر اوغلندن يردم استدي ذوالقادر اوغلي اون بيك اردي ايله
ابن محمد بشنده بكرمي بيدي بيك ارجمع اولوب بركون خبر كلديكه قرمان اوغلي
عظيم عسكر ايله مرعشه كليورمش ديديلر اسن ايدر بزبوندن قرمان اوغلي ايله
جنك ايدركن سن اون بيك ايله اكوب واروب قيصريه ي ضبط ايله
ديديلر راوي ايدر ثناي اون بيك ايله قيصريه يه كوندرديلر مغل بكلري
اسن وبختيار بكرمي بيك مغل ايله ذوالقادر اوغلي بكرمي بيك مرعشي
عسكري ايله قرمان اوغلنه قرشو كلوب جنكه باشلديلر ازبن جانب سلطانيه صنجو
اولديكه ابن محمد قيصريه يه كتدي مرعشي عسكري ايله مغل عسكري قرشو
كلديلر جنك ايده يورمشلر ديديلر سلطان بكرمي بيك كوردوكه عسكري ايله

دیلدیلو سلطان عفو ایلیوب نقدر نرقلری ضایع اولدی ایسه هب
ویروب ومنصبلرین کم احسان ایلدی راوی ایله سلطان دیوان ایدوب
بمله بکلر جمع اولدیلر کناهی بنشلدوغی مثل بکلی بنک آدمزعسی
دیولی بویسنک آدمی حاجی کوسه دیولو بوینه عماد الدین دیولی ایدی
سلطان بونلره ایدر غوغای ایدن دیوشتنه پیدا ایدن کمدر دیدی
عماد الدین بوی بابوت کو اسندر دیوی ملک نامردر دیوی دون شاهدر
بویسی دخی ابن محمد در سلطان ایدر عسکر جمع اولسون کیدلم دیدی
رستم ومقبل بکلر بی بیک کورد وترکمان ایله یواشقره حصاره ایرشدی
سلطان علاء الدین اوزبیک بولغار وقرمان عسکری ایله یوردی بکری
بدی بیک عسکر ایله مغل یوردی حرقل قلعه سنی چوردیلر ابن محمد انی کوردی
که سلطان قلعه یه چوردی اکوالم کیورسه امان دیوبیوب هلاک ایدر
بر کیجه فرصت بولوب بدی بیک ار ایله قاچوب یواشقره حصاره کلدی
مقبل ایله محکم جنک ایدوب حصاره کیردی اسنی بختیار کی قلعه لم

آرەدن ایو شوب ازبن جانب سکطاره تکدیه کلوب حصاری یخروب
جنکه باشلادی بو نلو آشغه دن مغل بورجدن یکری بوکون محکم جنک
ایلدیلر مغل زبون اولدی راوی ایدر حرامیلر کلوب سلطانه تو لشوب
جمله خلدن الدقلری رزقی بولمیوب سلطانه عرض ایلدیلر
بخ بیک دوه بخ بیک آت وقاتو قتوب وصف ازبن جانب مغل زبون اولوب
امان الامان دیوب فریاد ایلدیلر سلطان مقبله ورحمه ایدر حصارک
قپوسن آچوب چقدقلری کبی همان قیرک دیدی راوی ایدر اغاتک اوغلاری
یکری بیک مغل عسکری ایله ایو ب خاکپاینه یوزسوریب سلطان قلعه ده
اولان مغل عسکرینی رحمتی استرامیلی دولته کلوب سلطانک دزبن
او یوب ایدر پادشاهم بونلرک صویچی بوقدر بو فشنه یه پیدا ایدن بابوق
خان اوغلی اسندر وابن محمد دریطق ایدوب بونلرک کناهلرینی عفو ایلیه
دیدی جمله فریاد یکلوی معقول بولدر دیدیلر سلطان سوزلرینی صیبوب
جمله کناهلرینی بغشلادی مغل یکلوی قلعه دن چقوب کلوب عذر ایدوب

دیلدیلر

سلطانك عسكريا كوزه دور لودي كله لوجنك ايده لو مراد لوي ايلي
لحمك بوديم ايلمك ايدي راوي ايده عورتلوي واوغلاري عرايلي
رسواي كلوب بولنشديلو بو رسوالغي كوروب جمله عورتلوي بيلاقه
چوزديلو اسيني كوري عسكر ايدوب حراميلوه قرشوحنكه كتديلو براوده
رات كلوب بحكم جنك ايلديلو اوج كون پيا پاي حراميلو غلبه ايدوب
مغل طايفه سي صديلو قاچوب بيلاقه چقديلو حراميلو اردنجه بوشوب
يغما بشلديلو اندن قاچوب بلكده قلعه سنه كلديلو براكاي قرن حصار
ياشه كلديلو اني محاصره ايدوب براكاي حرقله قلعه سنه كوديلو اريك
مغل قومنك قاچدقلرين مكتوب ايله سلطان علاالدينه بلدرديلو
سلطانده اوزبيك بولغادوردم عسكري ايله نقاره دوكوب علم
شقاوتين آچوب قونه كوچه منزل بمنزل كلمكده راوي ايده بكنمزده
اولان مغل اسمعيل اغا اوغلاري سلطانه عاصي اولمشلو ايدي
مغل عسكرينك چكدوكي فلاكتي ديوب يكي بيك مغل عسكري ايله سلطانك

ویلمش ایدی بو محلده دیوانه اوقدردی سلطان رستمی تنها جرئوب ایده
ایدرستم بنمله کلوب بوشدوغنک کسه دویمیوب کندی حرامی شکلنه کیروب باکوب
او بیک داودی ذرخی بیک ایله وار هرقنغی بیلاتده مغل اوبه سی وار
شویله بنما ایله که عریان بریاده ایله دیدی راوی ایدر بو رای سلطانه
مقبل اولدقدی اوغوزخان اوتوز بیک کوره دوتکاه قران عسکری حرامی
شکلنه کیروب قرب اوه سنه کلوب کیجه مغل اوبه سی بصوب شویله بنما ایلدیلر که
آتنی دوه سی وزقنی الوندن صکره عورتلری عریان ایدوب اندن
کچوب انلری احرامنی دنی بویله ایلدیلر اندن کچوب اسحاقلویه کلوب مغل
تاجوب سلطان طاغنه چقنی ایدی چوروب جمله مغلک اسبابی الوب
بومغره محتاج ایلدیلر اوندن صکره نیکده جاشینه یوریدیلر ازبکجانب
مغل بکلرینه فریاد ایچی کلدی نه طورورسز بو حرامی پیدا اولدی اولری کوزی
بنما ایلدیلر وعورتلری کوزی عریان ایلدیلر هرقنده تاجد قسه آردنجه
کلدیلر بنما ایلدیلر بومغره محتاج ایلدیلر دیو فریاد ایلدیلر مغل بکلری

سلطانک

عسكري ارتنا ايله بنكده اوسته دوشوب زور ايله دوكه دوكه بنكده محاربي
قوتلشانك الندن الوب محمد بن ارتناي شاه ايله يلوقوتلشا قاچوب
لاذقيه كلدي اندكاچوب قرم حصاري واشه كلوب يلوا سنله بختيار حصاري
سوراييله يلوكنا ابن محمد كچوب حرقله قلعه سنه زور ايله قلعه الوب آني
ضبط ايلدي لوسل عسكرينه اسانله بختيار سردار اولوب روم عسكري بحر سياه
ابن محمد كراوكنه كلوب ديديلوكه سلطان سكا ظلم ايلدي اكي عسكر
كوندرسه سكا ارقه دوروب محكم جنك ايدوب ديديلو راوي ايدر
حاجي قوتلشا ديوانه كلوب قصه سلطانه خبر ويروب ديديكه مغلطائه
سني داروب ابن محمد بكمشه بوكدوي راوي ايدر سوايله كلوندي رستم
ديلو بويك وار ايدي قتي بهادر كسنه ايدي زمانك رستمي ايدي انك
سلطانله دوست ايدوكي كسنه بلمز ايدي بحر سيل مراييلي ايلمش ايدي
اول زمانده مراييلي ايله مشهور ايدي سلطانه عسكر كوندروب اله كوتد
مشي حكمت خدانك كندو اراده سيله كلوب سلطانه بلوشوب عذر ايد

100 a

بیک بکت ایله کلوب یواشی قره حصاره معمور ایدوب مکان ایدینوب
حراسلغه بش لدیلر بنکده ناحیه سنده اولان قریه لری متصل بیغا ایدرلردی
ازین جانب سلطانه ابن محمد دن شکایت ایلدیلر سلطان اونیکدار
مقبلی ورستمی دوکوز اوغلینی و اوغوزخانی کوندردی ازین جانب بنکده
بکی قوتلمش لاردنده یه کلوب دیوانه کوروب سلطانه ایدر پادشاهم ابن
محمد قره حصاره یواشی محکم ایدوب بیک بکت ایله چکوب بنکده اطرافنک
قیونی ودوه سی قاتری وصغیری جمله سوروب اکوب کندی عسکر
چوغلتمدن بر چاره ایله یوخسه موکی کوج اولوردیدی سلطانه ایدر
بن عسکر کوندردم سن قلعه کی محکم بکله دیدی حاجی قوتلمش درت بیک
ایله
بکت کلوب بنکده قلعه سن محکم ضبط ایدوب اوردی ازین جانب عسکر
ایله مقبل ورستم واوغوزخان قلعه یواشیا یورشوب برکیجه قوبوب ساکن
اولدیلر ازین جانب ابن محمد صباح اولوب حصارک قپوسن اچوب صحرایه
نظر ایلدی کوردیکه عسکر ایله طولمش همان عسکرینی الوب طشره چقوب

عسکری
عسکری

کچرمز اولدی بدیلو سلطان مراد ایدی آواید رک قلعه نک اوستنه
وارد یلو کافرلو سلطانک کلدوکن دویوب قلعه یه محکم بغلدیلو سلطان
بیوردی کوکن اوغلنه اوتن بیک عسکر ایله قلعه یه چیقروب جنگ بشلدیلر
اوچ کون جنگ ایدوب قلعه دالمدیلو دردنجی کون اوندیانلو قورقوب
بو وجه چقدیلر اشاغه ایندوب کافری جمله سنی قرد یلر ایچنه مسلمانلر
توپوب حصار ارنلوی یازدیلر اندن کچوب لاردنده یه کلدیلر عیشی
وصفایه مشغول اولدیلر راوی ایدر اول زمانده قیصریه بکی ارتنا اوغلی
محمد سلطانی ظل فتنه زنجیره الوب اولدوب جمله رومی کندوسی ضبط
ایلیه کوک ایدی طالعی قوت بولوب علاء الدینه قاچوب بکشهریه کلوب
جمله عسکرین جمع ایدوب ظهور ایدوب عسکر چکوب محمود بکک اوستنه
کلوب قاچوب کمتشی ایدی علاء الدین جمله روم یونانه ارمنی ضبط
ایدوب اما محمد ناپدید اولمشی ایدی الوسوسه دری سن کسه بلمه مشی ایدی
براوغلی قالمشی ایدی آدنه ارتنا دیولو ایدوب راوی ایدر محمد بن ارتنا

باشنه مهر شهنشاهي بو ياغمه دائر ديلو جمله خلق الله تورنوب خدمتنه طورديلر
مقبل اولمالي كوروب سلطان ايدوكين بلوب علاء الدنيك ايا غنه يوز
سورووب عذرين ديلدي سلطان خلعت ويروب كنه قلعه كندوسنه
ويردي مقبلي مقبول ايدندي حاجي مصطفي وجسدنه چقروب بكري ايكي
بلوك بروتحصيل ايلدوكيمالي رزقي كتورب سلطانك نظرنده تعريف
قلمق اوي حاجي مصطفي يه ويروب مقبل بهادر اولغله علاء الدين پاشه
اوب تيواغاسي ايدندي الغاصل كلام سلطان عسكرين جمع ايدوب
قونه كوچه تويزيه كلوب قوندي اي اي انده عيشي صفاده اولوب بركون
بكلربي جمع ايدوب لاردنه جانبنه توجه ايلدي سلطان علاء الدين
بدي اي انده ساكن اولوب بركون سليمان پاشا بولغار طاغنك تكاورين
مدح ايلدي سلطان امر ايلدي آو بواغنين كوردي بلوجمله قرانلر بكلوي
سوار اولوب شكار ايدوب كيدركن بر آي توك كلوب كولك قلعه سنك
كارلوندن شكايت ايلدوب ديدلركه بر ييلدن چقرو اولوق وكاربان

باخود بني درياي لوب سلطانه ايلته سن ديوب عزت واكرام ايله الوب
سراينه كلدي سلطانك باره سن بغليوب تازه لباسلر كتوردي اول
كيجه انده ساكن اولديلر صباحلين تمام ايلدن مقبل كلمش
فراسله ديوديكه بوسلطانه دكلدر بو مقبول اغاسي اولمق واردر ديوي
برهفته اوصارده قالديلر بركون سلطانه ومقبل اوتوب مصاحبت
ايدركن طبل علم وكوس صداسي دنياي دوندي سلطانه بلديكه كلمكده
بكلربكيسي شاداولدي مقبل سلطانه بقدي ايدراي بك بوكلمن فرمان اولمق
عسكر بيدر بولوباوزطائفه دراماده وبرميوب بني هلاك ايدرلر
بكادستور ويركيدم ديدي سلطان ايدراي مقبل بولدرسنك برقلكه
خطا كتورمزلو بركوه ساكن اولديوي اما مقبل افندمز ايله دوشدي
التي بيك اردايله كوكزبك ايوشدي اوتوز بيك اردايله داود بك
ايوشدي سلطاني مقبل ايله بوبوده اوتوزر كوردبلر بوايكي بك
سكوده وب سلطانك خاكپايه يوزسوردبلر آتن چكديلر تاج

قوب بره اوروب محکم بغلوب کوجرالله ویردی آنی کوروب بیک یکت
علی الدینی قرق یکید یلدا وزرتیه الوب اخشامه دکین محکم جنک ایلدیلر
مقبلی الدینی راوی ایدر قرمان بکلری سلطانک غایب اولدوغن
دویوب فراسته مقبله کوندرکن یلدیلر دیدی بیک یکتلره بولغار عسکرین
کوکزه ویروب سلطانی ارمغه کوندردیلر کوکزیک قونه کوجه سلطانک
جنک ایلدوکی میلاغه کلدیلر ازبی جانب سلطانه مقبل عسکری ایله
برکوره بوکیجه جنک قلدیلر مقبل عسکری غلبه ایدوب سلطانک بندلرن
مقبلی توردی لوراوی ایدر سلطانه ایکی یوزه یاره یمشی ایدی محکم
زبون اولمشی ایدی ازبی جانب مقبل بندلرن قورتولوب آتنه بنوب
عسکرینه ایدر بو نوجوان سلطان اولمق اولدر دیدی عسکرین
سلطانک اوستندن قالدروب کلوب کوردیکه یاره لمنمش زیاده
زبون اولمشی مقبل سلطانک یانینه کلدی ایدر یکدم کل بوکیجه بنده
خانیه کیده لم بزم سافر یمزا ول صباحن یم باشم کوب الوب کیده کن

یاخود بنی

مقبل علاء الدين كوروب بكندي دلاور لكي دمها بتين قدم قاميتين
بكنوب آتين سوروب سلطانك ياننده واردي ايدراي يكت سن
مقبل بكلرندي سن بنم برادرم اوتوي هلاك اولمغي اختيار ايدرسن
ديدي علاء الدين ايدر حق پولنده بنم كله لوتولنمش ديدي مقبل ايدر
برنوجوان يكت سن انجق جانم سنى سودي كل وار كيت ديدي بنم
بشم المغه غايت بهادر كوركدر ديدي سلطان ايدر كل برو برقاچه
سنكله قورشدوم كوره لم حق نه كوسترديدي مقبل قلقانى چوروب
بوردي علاء الدين كورزين چكوب بوردي ركاب اوسته قالقوب
شويله اوردكه قلقانك بندين قوروب يره دوشوردي انلرده
صكره قليچ حواله ايلديي صودكي سكوحواله ايليوب آتى اولدردي
اويله زمانينده واريجه كوتاكوت جنك ايلديلر حق سبحانه وتعالى
فرصت ويروب انلرك بلديي سلطانه دخي آتلندن اشاغى اينوب
كركمره يقه يقايه بوزمان قورشدبلرهمان فرصت بولوب كرندن

مقابله سنه ترق يكت ايله بادكاه وروب قونوب صفايه بشلدي كوردوك
مقبله ديديلركه قرشوسنه ترق آدم قوندي امانه كسنه نوردي ملك مقبل
آدم كوندردي وارك كوردك كيمسه ديدي يوآدمي علاالدينك بادكاهنه
كلوب صوردي كلدرسز بازدن كلوردي ديدي علاالدين ايله حل بكلوب
غم آدم خليل در سلطان علاالدينك توليم سلطانك بوهنيوه مي
وار در غايت كوزللر قوندرمه صاني استدم ديديكه هركم اركك ايله مقبلك
باشني شيرينلها كتوردي هنيوه مي دريم دهم وزيرايديم ديدي بندمي
كلديكه يا مقبلك باشني آلام مرادينه ايوم و يا خود هلاك اولام ديدي
اول آدم كلوب قصه مقبله تفصيل اوزره خبر ويردي مقبل قهقهيله
كولدي ايدر علاالدين كندوسي المدن خلاص اولدي بوكوله ديوب
اوج كون اوتوب دردنجي كون سحر وقتنده مقبل بيك يكت ايله
سوار اولوب خبر كوندردي كه كلسون بوكون لوم نه معقوله آدم
درديدي سلطان دخي ترق يكت ايله سوار اولوب ميدانه كلدي

مقبل

ایت اگر چکه بلوک کلمون بری جنگ ایده لم اگر چکمز سن انک کبی سلطان
بوندن حق اولور دیدی راوی ایدر کوکز بک واوغوز خان بابی اوب
لارندن یدکلی یلردیانه کوب یابی سلطانک اوکنه قودیلر کچن قصه
بر بر حکایت ایلدیلر وحاجی مصطفی دخی ایلدوکین بیان ایلدیلر سلطان دیر
یانندن اولان بکلره ایدر بو حرابی سنک کبی دلاور سلطانی صایمیوب
بزه بابین کوندرمز آدم عجبی ایده دیدیلر واروب قلعه سن یره برابر
ایدوب وکندوسنی هلاک ایده لم دیدیلر سلطان بو زمان سکوت وارد
اندن صکره باشنی قالدروب ایدر صبر ایده لم کوره لم حق نه کوستره دیدی
راوی ایدر بو زمان ساکی اولدی تمام بو میل کچدی بر کون سلطان
قرق دانه یکت الوب بهادر دلاور یکت لر ایدی کندوسی تبدیل صورت
ایلیوب قونیه یه کلدی اندن کوجب چکل طاغلرینه چقدیلر برادم بولوب
مقبل بیلاقک تمنجی سنده ایدوکین خبر الوب اول مقامه کندیلر کلوب
کوردیلر جمله بکلری ایلدقونوب اوتوررصفا ایلیه مقید اولمغله الدین

بکوي بلدر کم ولاتوي کسوب بلاتوي کسوب منعنه کسه ماکلک دکلدر قلعه
ابو حصاري التوبه وکشي ايله طولدرمشدر ديدي سلطان ايدرانشالله
آني بزا ايله کتورزديدي بيوردي مکتوب يازديلر مهرين اوروب کوکز
بکي کوندردي راوي ايدر کوکز بک اوغوزخان قرق کشيايله بوکوه
ابو ساره کلوب کوردي حصار تپه سنک ايچ يانده مقبل بک ايله
اتوروب صاحبت ايدر کوکز مکتوبي صوندي مقبله نظر ايلديي کوردي که
براوزده بويلي قره يا غرسياه صقالي بردلاور بکنه بکندي ازيرخبابت
مقبل مکتوبي اتيوب ديمشکه سلطان علاالدين بن خليل بن محمود بن
قرهان اي مقبل مکتوبم سکا واردقده جمله عسکرک ايله تختم لاردنده
کلوب سن حرامزاده توبه واستغفار ايليه سن ديمشي مقبل بوسوزي ديوب
غضبه کلدي کوزلري قانله طولدي حاجي مصطفي بيله کلمشايدي دوتب
حبس ايلدي کوکزه ايدر بک اوغلي سلطاني بوچوبه صيرين وار بلدر
کوندره قالسون ديدي کوکزه بوياي ديوردي ديدي که بوياي وار سلطانکه

ايلت

بویی آق مسجد بویی نظام شاه مسجدی دیولودی جمله سی بیقوب حصاره
خراج ایلدی هنوز تربه سی طورر درحصار قریبنده علاء الدین اوغلی یاپدی
مدفوندر رای ایدر اندن غیری درت جامع اوچ مدرسه یکومی یدی
زاویه بیله بیقوب حصاره یاپدی بر جایه کلدک بنه علاء الدین شاه نصب
درت تکیه یکومی بوخانه یاپمشی دیار قرمانه رای ایدر کورکسی فتح ایدوب
جمله بکلری ایله کلوب لاردنده شهرنده قرار ایدوب حکم حکومتی کاه عیشی،
کاه شکارکاه عبادتی مشغول اولوب او تورر کن بر کون بکلرین باشنه جمع
ایدوب مصاحبت ایدرکن بر بیراچر و کوب سلطان اوکنده بیراچوب
ایدر پاشلم قونیه اوته یانده ایکی قلعه وار دربی بسنه ابوصار دیولو
بویسنه اندنی دیولو بن قولکه حاجی مصطفی دیولو اندنی قلعه سی نیم الده
درا بوصار مقبل دیولو بو حرامینک اندنی ایله حرامیدرکه بیک یکدی مالکله
یوز بیک اردن یوزجوق اولوردی ده بهادر کشیدرآت اوستنده ایکی یکدی
توب تالدی وولایح بکلری شویله قور قرکه هرنه استسه کوندرلو

راوی ایدرکیجه قوب اوتوررکن کافرقلعه دن چقوب شخون ایلدی اولکیجه
چوق عسکر قرلدی کافرلرتوپلدقدام ایلدیلر کم سلطانک بارکاهنه کلدیلر
علاء الدین صوب بوقرندکاشنی دوتدیلر اما علاء الدین بولغارقومیله سورب
قلعه کلدیلر کوردیلر توپ اچوق جمله کافرلر اسلام اوردوسنه دیکایه کتمشلر علاء
الدین اوده بیک بولغارقومی ایله قلعه یه کروب ضبط ایلدیلر راوی ایدر
صباح اولنجه کافرلر اسلام اوردوسنده کوردیلر مغل وترکمان دکوردیلر
وقربان عسکری سحرین کوردیلرکه سلطانک بارکاهن کافرلر ضبط ایلمشلر
آنی کوربجه قاچمغه باشلدیلر اما علاء الدین توغیی بورجه دکنی کوتاکوب
کوسی سلطانی چاغیرقربان مغل بکلری سلطانک کوسی صدای ایشدوب
قلعه یه نظرایلدیلرسلطانک توغین کوروب بلدیلرکه علاء الدین صلغمه
جمله کلوب قلعه یه کوردیلر سلطانک ایاغنه یوزسوردیلر سلطان موجود
اولان عسکری الوب تکبیر کتوروب کافرلری اوستنه یوردیلر اوغوزخانی
بیک یکت ایله قلعه ده توپوب کندیلری کافری درت جانبدن بطلدیلر ایله

کلوب برصحرایه توندیلرو دیلدیکی اوج کون اوقوب لاریندن یه کیدیلر اول
دیارک مسلمانلری کلوب فریاد ایدوب دیدیلرکه اسکندرونه وارنجه بو
قبیلو کافرلرندن اولیجق مسلمانلرخصوصاً ایده مزلر اکرد کونکارلرندن اولان
قلعه لری یقیه رسز کافرلرکه کلوب کورکسی حصونلرینی برلرینه علاء الدین یکلو یاپدیرمش
نجه ایدوب ضبط ایدیلر هرنجه پیورورسکز ایله ایده وزدیدیلر علاء الدین
امرایلدی کوچدی لوکسن نفاره دوکوب یتمش بیک آدملی اسکندرونه وارنجه
خراب ایلدیلر اوه قلعه سن بیکلرجه قلعه سن ازدرهان قلعه سن اندوخی قلعه لرینی
بیک ایوشدی پیاس کافرلری چقوب جنک ایلدی ابن قصوب اندوشهید
اولدی بکری بوبیک ارشهید اولدی هاآهنا صاحب قلعه سی اوب سلیمان بیک
براوغلی وارایدی آدینه قرمان دیولرایدی قلعه ده اکادیردیلر اندن کچوب
اسکندرون قلعه سنه کلدیلر بکنه عاجز دیولرایدی اون بوبیک کافرایله چقوب
بکری کون جنک ایلدیلر قرمان بکلرندن بدی بوزاد اسیر ایلدیلر قرنداشی
یعقوبی اوده شهید ایلدیلر بحکم جنک اولدیکه علاء الدین اوج کون صندی

راوی

باشندن

کافر بکی ایدی بری اسکندرون بکی ایدی و بری قبروس بکی آنکی ایدی ترکیک
دور طونلی کا بورد یلو علاء الدین عکری درت بولوب صانجاقلو
ایدیلر و منتشا و حمید ابن اترف صاغ قوله و سول عکریلر صول قوله طوردی
نوکاه اوغوزخانه آردیجه الدیلو علاء الدین فرمان بکلوی ایله اوکنجه
بولغارکن بیاده سی اون بیک صباحی بر بردن اتولوی ایله اوردیلو
تنغی کفرنک عکریلی بولوک بولوک قلدیلو اوج کون تمام جنک اولدی
درد بخی کون کافرک توغلری یوقدیلو اون درت بیک کافر هلاک ایلدیلو
حق تعالی فرصت و یروب صوب تاجدی کیلو بوب کورک وار دیلر
ایرتجاب سلطان جمله عکری ایله قلعه اوستنه کلدی بر آی تمام جنک
ایلدیلر بر کون قلعه ایچنده کافرلو جمله رز قلری ایله قاچوب قلعه بوش
قوب کتدیلر بکلو سلطان علاء الدین خلیل ابن محمد ابن فرمان کلی
قلعه سیر ایلدی بخه بر لرین خراب ایدوب اودون کیدوب لاسن قلعه تسنه
کلدیلر ایچنده اولان کافرلری قروب کسدی و تر میوب قلعه خراب ایلدیلر

اولدي دكي قاچوب اوتلعه يه كندي يلو بكلوا يچروكروب قلعه لاسباني بنا ايدوب

سلطانه كلوب بيوك كوركسي چوروب بدي يده منجيانق توريلي سكن

بطمان طاشي اوتدي ايكي يوز چكودي اوتوز كون دوكديلو كافر محكم زبون

اولدي نقدراو وارايسه منجانق طاشي بيوب خراب ايلدي راي ايدكافرلر

قبروب مكتوب كوندرديلر ترجمان سلطانه يازدلر كه ايچروكروب دريا طرفنه

ايكي يوز منجانق قوروب دوكلكه بشلديلو بكوري كون دنى دوكديلو المديكي سلطان

مقابله يه بورجه واردي اوستنه چقوب جنك ايدوب وهم سيرايدركه آني

كوردلركه دريا يوزندن اون پاره اژدر كبي كلور بكوري دنى خرده كيلو كلوب

حصاره چقمغه بشلديلو سلطان علاالدين عسكري دبكلوي باشتوتمغه ايدوب

ايمراي سورنوطف ايدوك ديو عشقنه غيرت كوكدن كلديي ديديلوكه

يولكه جان وباشي فدا اولسون ديوب صاغي دسوره غرق اولوب قرق بيك

سوارباكوي بيك پياده تكبير كتوروب كافر قرشي يوردلر اوتوز بيك دلاوري

قلعه يه جنكه صالديلو قرق بيك ارايله شاه قرشو واردي راي ايدوج

كافر يكي

اسکندر زمانندہ دیو لربا پشی ایدی سلطان مراد تماشا ایدوب تعجب ایلدی
علاء الدین ایدر کہ عنایت خدا و معجزات محمد مصطفی اولہ بوخصہ بو قلعہ دور
دن محکمدر دیدی راوی ایدر قرق دن طرفہ کوچک کوچک دیو لر ایدی جملہ
عسکر ایلہ اوزرینہ کلوب کورہ بولغار اوستنہ حوالہ اولدیلر علاء الدین
امر ایلدی جملہ بکلر عسکرینی جمع ایلیوب التمش بیک اوایلہ طاغہ چقدیلر
متارہ کبی جام اغاجین و قطران و اریج اغاجین یکوب کوہ التمش بیک
سپاہ چکوب قلعہ یہ یقین بر یرہ قیدیلر بر کیجہ شویلہ سیاہ اولدیکہ کوز
کوزی کورمز اول کیجہ عسکرینی جمع ایدوب صباح دکین قلعہ نک اطرافنی
بغدیلر کوشہ کوشہ آتشی قودیلر شویلہ یاندیکہ آتشی علوی کوکہ چقدی
کافرلر ایچرودن آتشی الوب بورجہ چقدیلر اوقلری یغمور کبی یغدیردیلر
بولغار قوچی اشغدن صیان طاشینی ایلہ اوردیلر کہ ایکلدیسی آسمانہ
چقدی راوی ایدر علو کندکجہ آسمانہ چقدی اوج کوہ اوج کیجہ یاندی
قلعہ نک بارسی یاندی بقلدی معلق ایچندہ اولان کافرلر یوب کول

برنجله در فرصت بونم در دیوب الی قلیچ اودب شویله یوردیلر کرکاوزی بولوک
بولوک ایلدیلر بو ساعتده ایچنده کافر جنوب قلعه سنه دوشدیلر غازیلر علا
الدینک بادکاهیدن کتوروب قلعه یه قارشو قورولمش دیوانه ایلدیلر صباح اولنلو
کلدیلر باره لر اولانلوک یاره سن بغلدیلر حساب ایلدیلر سکز بیک اوج
یوز آدم شهید اولمش دفن ایلدیلر یدی کون ساکن اولدیلر دکلدیلر برکون
طشره چقوب سیر ایلدیلر دریا ایچنه بر ایکی منتها برج یاپمشلر ایله یکسک
درکه هر قلعه سی آسمانه ایرمشلی اوستنده آدم شخص اولمز بر ایکی برج دخی
تزوده یاپمشلر هر قلعه سی آسمانه چقمشلر بندر صکره بو قلعه یی احاطه ایتمشلر
طاغ طرفنه بر قلعه دخی پیدا ایلمشلر بر خندق کسمشلر ستا سکندر کبی
دریا یی ایچنه صالمشلر بو باشنده بو باشنه اوق ایرمز درکه صفت
دوزمشلر قرق اردک صولنده دیرمشلر جمله زنجیره المشلر ایکی قلعه آراسنه
اوچ یوز مرمر دک دکمشلر جمله سنه زنجیر چکمشلر ایکی صندق نکه بغلمشلر
ایچنه کومکه وطشره چقمه اول زنجیرلری ایله صندوقله کیدرلر صکره بو قلعه

اسکندر

توپوب اتدیلر ضربجه کافرلک یوزینی دندرديلر اتک اردنجه اون بیک مغل تیر
آتوب یوردیلر اندن صکره توکلرینی کوردیلر عسکری یوردی سلطان فرمان بکلری
ایله تکبیر کتوروب قلیچ چکوب یوردیلر صحرا قیامت کوندی دوندی توزدن یاپ
یوردی اوج کون محکم جنک اولدی حکمت خدانکدرکه کافرلرین کلدی اسلام
عسکری قاچمغه باشلدیلر علاء الدین اول حالی کوروب اغلمغه باشلدی ایدی
علاء الدین نقدر علما و فضلا قاضی و مفتی و شیخ و اغظ جمله بکلرین الوب
دفتنده کعبیه قرشو دروب فریاد ایدوب دیدیلر که یا محمد یا علی یاردم ایتسکز
حق تعالی دن مدد فرصت دلکا فرلری بحکم زبون ایلدی دیوجغرشدیلر
آنی کوردیلر که دریا یوزندن برق دوزکار اسدی مسک عنبر قوقولی ظاهر اولدی
ایلدی آنی کوردیلر دریادن لولدرلو رنکلو کوردیلر بشلی قرمیلی اشکالی لوظاهر اولدی
آنی کوردیلر ظلمت اسلام اوستنده قالقوب کافرلر اوستنه دوشدی بلدیلر که
علامت خیر در الحمد آتلرینه سوارلو لوب تکبیر کتوروب علاء الدین ابن
قرمان ایدر بکلرینه نه سعادت درکه بکزه شهید اولانه زیبا اجمله رجال

اوده بيك دمور طوتلي كافر صافي آتشي اولوب عسكره ايو سوري ايليور
دلوكه اسلام عسكرين بولوك بولوك قومغه بشلديلر زنجان قرمان
ابجه علاء الدين آني كورجك اوده سكز بيك داود نرخلي دلاور له
تكبير كتوروب طبل نقاره دوكوب بادمرهر كبي يوردي كافر عسكرينه
شوبله قي يلديلوكه تيرمغه بشلديلر طاغلي عسكردغي بريره كلوب
يوردي لر اوج كوده اوج كيجه جنك ايلديلر قان ايرماق اولوب
اقدي اما كافر قي چوق ايدي كنه اسلام ضعيف دوشدي علاء الدين
اني كورجك آه ايلدي ايدين اوغلي ايدراي سلطان ملعون لر صافي
دمورنه اوج بتاد وند قلج كسوهان عنايت الله قالدي ديدي
علاء الدين آتندن اينوب يوزين يره سورجك اغلدي اندن باشي
قالدروب آتنه بندي كوردي كه كافر توغمه يقين كلشي آه ايلدي بولغار
بكلرينك يوزينه بقدي ديدكه اي بكلر قاچين اركك دكلمردديدي
بولغار عسكري غيرتله كلوب بديك صباحي بويردن صباحه طاشي

قويوب

مولانا تانك اوزرينه بر بايشل توبه بايدوب بعد ندي صكره بايشل توبه
يونسيا دايلدي ازنجايه كافرعلا الدينك كلمجه كن دويب اوتوزبيك
كافر قرشوب دن درنغه وارنجه دعوا اولوب دريا كبي چلقندي بريودن
ايدبن اوغلي كوميان عسكري ايه اترف ايرتوب ايكي عسكر بريوبنه
قرشوب مسلمان عسكري برقاچه جنك ايدوب كافرلكين كلوب اسلام
عسكرين داغتديلر همان برجا بندن صكره عسكري ايرتوب اسلام
عسكري قوت بولوب كنه يوردلر نصل جنك ايدوب كنه مندي لر
اول ساعت بولغار عسكري ايرتوب عسكر اسلام ضعيف كورب
تكبير كتوروب يورديلر ايكي عسكر دريا كبي چلقندي الله اكبر جنك
اولديكه طاغ طاشي قالدي لعل رنك اولدي آدم لشيدي صحرا طولدي
توزدنيا يي بوردي اول حالده قرمان اوغلي طولوب بريوكسك
يردن جنك سير ايلدي بوهاي هوي دركه صحي اكوم كوم اولدي
راوي ايدر آني كوردي دريا يوزندن درت دانه اژدر كبي كلوب

تو بسنده صاحبه دکین صاحبات ایلدی سحر زمانده کوزنه ایقوب کلوب بوردقده

کوردی یعظم جمعیت نورانی پیر لر کوردی پریشی ارالوندہ قالقوب کلوب

علاء الدینک قلاغنه یاپشوب ایدر بن مولانا نام انلر پیغمبر لودر جمله سی بیر نجه

پادشاهلر قصد ایلدی اول قلعه یی المغه قادر اولمدی حق سبحانه و تعالی

سکا نصیب ایلدی انک ایچون سنک آدکی ابوالفتح قویدیلر مولانا دیدی یوکدر

سنک مقصودک حاصل اولدی دیدی علاء الدین اویانوب شاد اولدی

طشره چیقوب مولانا اوغلی عارفه بولنوب تعبیر ایلدایلدی دعا ایدوب اولو عارف چلبی افندی قدس سره

اندن صکره جمله بکلر سوار اولوب علم ایوب نقاره دوکوب قرق بیک

اردایله لاردنده یه کلوب بولغار عسکرینی جمع ایدوب کوکراوغلی قصوده

الوب موته کلدیلر سلطان ایدر ایدیه اوغلی حمید بن الیاس اوده بیک

عسکر ایله مقدم اردنجه بولغار عسکرینه امین الدوله وعساکر ناصر اندن

صکره فرمان بکلری ایله علاء الدین سلفکه صحی سلطنه ابو شدیلر علاء الدین

عهد ایلدیکی اوکا کافری قرب کورکسی قلعه سنی الجی الوردیکی غزا مالیله

مولانا نانک

انشاء الله اول اوقو ردیدی سلطان اولکه برات طوت واقرطوری

وبروسه شاه کونده دی راوی ایمر کورکشی کافر اوی اسکندر ایله وبایلی

کافر اوی جمع اولوب موته کلنجه وطرسوس طرفنه یمنا ایدوب نجه دیار

خراب ایدوب بحق سلمان اسپوایلدیلر دیو شکایتی دنیای دونده

علاء الدین بکلری ایله مشاوره ایدوب دیدیلر که یاوز قرینده سلطان

حاضر اولانه بکلری الوب قونیه یه کلدی توبه محولانای زیارت

ایلدی نقده اولیا وارایسه زیارت ایلدی دیوان ایدوب امر اقدی کاتبه

مکتوب صالدی ایدیه اوغلی حمدی اوغلی الیاسی ومنتشا اوغلی وارنخ

اوغلی بولوهب عسکرلرینی جمع ایدوب قونیه کلدیلر ومقابل بکلری ایله غلبه

وفات ایلمشی ایدی اوغلی امیر اولوسکز بیک مقابل عسکری ایله قونیه

کلدی دولتشاه اوغلی ملک ناصر کلدی اتابک اوغلی کلنجا کلدی

وکوماناوغلی تودم ویردی الحاصل قرق بیک ارجمع ایلدی راوی

ایله علاء الدین اوکنجه جمعه کیجه سی ایدی پاک پاکین اولوب حضرتلرنه

89 a

بلوكلوي دكلدر علما الدين ايدر بوسحا لوب طشره چقوب لوم كافرده يوق
ديده اوقور بولنور اولدر ديدي كتابك بويسني كتوره ديلو الحاصل ايدي كوره
باغ ايچنده ساكن اولوب عجايب وغرايب سيوه لوديلو غلام سيوايلديلو كوريجي
كون كنه قيغه بنوب چوق جغالوچكوب طشره چقديلو سليمان پاشا كلوب غزت
اكوامله ايله سلطاني قصره كتوروب عيش نوشه باشلديلو سلطان كوردكلوي
تماشالوي بوبرخبر ويرديلو تعجب ايلديلو بونجه كون بوندهعيش ايلمشلر
بوكون سلطان بكلوي ايله سوار اولوب لاردنده يه كلديلو اوتريجي ديوان
ايدوب جمله علما وحكما كلوب اوتردي سلطان كتابي ميدانه قويدي كسنه
برحرفي جزمغه قادر اولمديلو طرافه آدم صالديلو رهبانلر ديلوردي
عالملري كتوردي بلو اول كتابي اتمغه قادر اولمديلو اول مجلسده شاعلي
لودن بوپيرواريدي آوتوردي اياق اوسته قالقوب سلطانك اوكنده
يراو پدي ايله پادشاهم شام طرفنده صفات ناجيه سنده بريمودي واريلري
اغوشنه بولوقيچي پيردرديناده نقدعلم وارايسه بلورا كوبوكتابي اوقور

انشاءالله

دخی دار ایدی علم و فقده علم نجومده و نار نجاتده ماهر ایدیلر بونه نظام

الدین بونه سلیمان بن ناصر یولودی سلطان بونلری الوب دار نظمه رغبت ایلیه

17 گورره یلوکسه کیوب اوزنه جدا لوکتوب کیچ سوب کندیلو صوبک فریادی

زهره لوچاک ایدیه اوج کوه ظلمتده شمعه لو یقوب کندیلو کیجه کوندوزدی

فرق ایلمدیلر دیکی کوه برشوق یره چوقدیلو صو بو عظیم کول اولدی

کولک کنارنده اولغدر میوه اغاجی تمشی کم آلمالو دارکه آدم کلدیسی کیبی

سلطان بیوردی طرفه چوقدیلو بوصحادرکه چمن زار اطرافی یالی قیادر

انساده چمازدیوارکیبی میوه اغاجلری وارکه هرکز کورنمکلو چاک

اجلمش قوقسی انسانه حیات دیورلر دیورلر اولدی اولدی طیلوغی

مسکه بکوز قوقسی بیکارلو اغرکه آب زلاله بکوز بوزرکندیلو فرق دانه قیله

سیرایلدیلو هربری آسمانه ایوشی ایچوب سیرایلدیلو دوجده درنیوز

تابوت کوردیلر اول تابوتلری اجدیلو بویتک کوکسنده بوجلد کتاب

بولدیلو عارض حکمک اوغلی اچوب بخرین سیرایلدی هیچ اوقعه قادر اولمدی

هر قلعه سی آسمانه چقمق قصرک مقابلنده طاشنک یارغندن بوعظیم صوچقمق
اوزه سلطان ایدر بو صو نه جانبدن چقه دیدی سلیمان پاشا ایدر حق تعالی
نک حکمتی چقه اما بو مغاره تفرج کاهدر کوزه زمانی اولدقجه وقت وقت واروب
واروب مغارده سویک چقه دوشی بوده او تودوزه صویکه ایچنه اولج
در لوقمه کلور الماکبی انارکبی شفتالوکبی قوزه کلدوکبی کسه بلزه بو
طاغنک دیبنه چقمق واردرونه بو مغارنک دیبنه وارشی وار در دیدی
عدالدین تعجب ایلدی راوی ایدر سلطان بوقصرک صاغنده بو مرمر طاش
کوردی لأجورد النقه یازمشلر کلوب اوقدی یازمشکه بوقصر یوکسکلکی درت
یوز ارشون در ودنی صاحبی عمران بن قونس بن اسقلان بن قیطاس دیمش
اندن صکره سلطان بکلوی ایله قصردن اشغه ایوب مغاره کلدیلر
کوردیلرکه بوطاشی یارغندن بوعظیم صوفریاد ایدوب چقه دریایه یکوز
سلطان امر ایلدی یکوی آدم ایوب بوقیق دوزدیلر واقریل بوملوی
دوکدیلر مولانا عارضک بر اوغلی وار ایدی زال دیولودی ایکی کسنه

دخی

محبت ایلدی دیدکه خوشی کلدک ای سلیمان پدرک کبی سرکشلک ایلدک دیدی
سلیمان پاشا ایدر پادشاهم اینکلده قول اولق دهره سلطان اولدوغی یکدر
دیدی سلطانه خوشی کلدی وزیر ایلدی راوی ایدر علاء الدین سلیمان پاشا قدس
هر علمده کامل ایلدی بر علم یوقدر که بلمیه و تمام استقامتده کوریب جمله ملکی
آکا امر ایدی بخدمتکا رخدمتنده اولدی بر کون وزیر ایلدی مجلس ایدوب
اوتوردی قلعه نک اچ اندن سوآل ایلدی سلیمان پاشا عمران دیر لر شاه
دار ایمش سلفکه تحقیق ایمش بکسیه قلعه سی بیلا قچی ایمش اطرافنده اولغه
بیکار وار در حساب الله بلور حکمای یونان دخی درت یوز کتاب مدون ایدر
ودقیق نوسی طرموسده ایکن الده ساکن اولور ایمش دیدی سلطان
آوبهانه ایدوب جمله بکلری ایله اول طاغه چیقوب اول قلعه سیر ایلدی
اطرافی باغ و باغچه در کرچی مثالدر اول قصر عمرانه کلدیلر بر سکن ایاق
یره یان وار ایدی سلطان جمله بکلری ایله اول قصرک اوستنه چقدیلر
صافی لاجورد الوان حلقه بلورلشی بر کونلک یولدن دریای سر ایلدی

یکی یر قصر در کم

قرنی چقوب محی پاشای استقبال ایلدی محمود پاشا یه خلعت کیردوب علاء الدین نجم زاده
موندی سلیمان پاشا دخی محمود پاشای دکوکوی الوب تصرعمرانه کتوردی محکم ضبط ایت
ایلدی دیدیکه سلطان علاء الدین ک قولیم وقلعه دخی انلکدر اما آب هوا سی
کوزل بیلاقدر سلطان تحصیل مزاج ایچون باری کلوب سیر ایده ایدی دهم بو
دیاری مشرف ایلیه دیدی باری ایله سلیمان پاشا بوکون اولدیارک کفه
لرندن الوب سلیمان ومحمود لاردنه یه کلوب قوندیلر ایرتسی دیوانه ایدوب
روم یونانه مثل دیکلوی علما وفضلا وشیخ زمنی سکز عالم ایکی یوز اتوز دیب
دلادر تمنی توکمان وکوردو بولغار ومغل وقرمان عسکری تپوده طوردیلر
درت وز یوز ایله محمود پاشا سلیمانی الوب دیوانه کتوردی سلیمان پاشا وکیوب
اعیان دولت ارکان سلطنت سیر ایلیوب سلطانه نقل ایلدی کوردیکه برنو
جوانلر هنوز ایرتسی ادب بولمدی ایوب کوی چکلدی آنی کوردیکه
برکوشه صندلی قویدیلر سلطان اشارت ایلدی سلیمان پاشا کیوب اوتوردی سلطان
بنی قالدروب سلیمان پاشا یه نقل ایلدی کوردیکه بونکته دان رندلر جهان در

محبت ایلدی

اول طاغده دراکا بکسیه تلمسجد بولوخاکی مسک عبیر در حاجی بکلر اغه علی

سلیمان پاشا سنک خوفکدن اول قلعه دراما پادشاهم هلاک ایدمجک

آدم دکلدر اهل قلم در دنیاده نقدر علم وار ایسه تحصیل ایلمشدر دیدی

اولقدر مدح ایلدیکه پادشاهی سلیمان پاشا به عاشق ایلدی سلطان

ایدر وارامدی کقدر اولقدر علمه مالک ایسه وزیر ایدوبم دیدی بوجهتدنایه

یازوب محمود پاشا به دیروب کوندردی واری ایدر اول زمانده قرمانک الاژنه

کلوب حاجی بکلری قتل ایلدوکی زمانده اوغلی خلیل وسلیمان بکلر بیک

بکتله قاچوب کلوب بکسیه تلمسن معمور ایدوب ساکن اولدی واری ایدر حاجی

خلیل ایدی سلیمان اول قلعه ده اوغلی ایدی زیرا خلیلی علاء الدین قتل ایلدی

ایدی سلیمان دخی بکری یاشنده بولدی بوجهتدن سلیمانه دیدیلر بان اوغلی

دیدیلوکه نه طوریرسن سلطان سنی هلاک ایلمکه عسکر کوندردی قاچ دیدیلر

سلیمان ایدر امر خدا اولمز دیدی ده دم حاجی بکلری قربان هلاک ایلدی

بابام خلیلی علاء الدین اولدردی نهایتی بنی دخی اولدره لر دیوب بیک بکتاشلو

هر بر بکلوبنه بو دیاری دیردی کندو سی برای عبادت ایلوی اندن صکره کاه
عشرت کاه عبادت کاه سیاست رای ایدر برکون علمای الذین اهل یوانلر
مصاحبت ایدوب انوردکی علمای الذین ایمای بکلر حاجی بکلر اولادندن
کم قالمشدر دیدی محمد چلپی ایدر پادشاهم بو محکم قلعه وار در اسکندر
زمانندن قالشدر یونانی قومندن عربی قیتاس نامنده بر شاه یاپمشدر
دنیاده بو بویله قلعه یوقدر هر قیونک ایشکندن بر بیکار چوق در شکوه
طاتلو در اوستاد اول قلعه علم هندسه قاعده سنجه یتمش درت بوج اوزره
بنیاد ایلمش بو زار شوده متداری بلند ایلمش دیوکوشک بنیاد ایلمش
او قدر صنعت خرج ایلمش کم دنیاده مثلی یوقدر اول قلعه نک قرنوسنده
بر طاغ وار در او قدر شکوفه وار ایسر اوزده در سنبل مسک دوحی وزنبق
وزعفران کل یاسمین ارغوان اتادیولو کم جامست حکیم کوردوکی قیوانده
در محروفانک کوردوکی مقاره اول طاغده در حکمای یونان جمله هب اول
طاغده بر شی بولمشدر دیدانیالک علم حکمت تحصیل ایلدوکی مکان اول

طاغده در

علي ذرکي حصار قپوسن اچوب طشره چقدي سلطانک ايا غندن دونديي
سلطانک مرحمتي غالب ايدي ترحم ايدوب کناسي بغلدي الحاصل کلام
روم يوناني بکلري جمع اولوب کتدکچه اوردي نقده خزينه قپوب کتدي
ايسه جملهسن بولدي تمام آبني ارکان دولتي دوزب باج خراجي قالدرمه
عدالت ايلدي جمله خرابه بولوي معمور ايلدي راحت ايدر اکثر حصاحبتي
علما ايله ايدي الحاصل کلام جمله بکلر ايله کلوب حضرت مولانايي زيارت
ايلدي نقدها و نياز ايدوب قونيده ده هب زيارت ايلدي فرمان کسدي
نقره رعايت ايلدي بويي آي ساکن اولوب بر کون کوچوب کوسخاليوب
يتمش بيک اردو ايله لارنده يه کلدي کتدکچه اوردي ديوان ايلدي
درت دفتر توقه سکز عالم شيخ مفتي واعظ امير ميران وزير اولوان مقام اونده
قرار ايلدي بلوداود بکي قونيه يه کوندردي ملک ارسلان اوغلي خليل بکي
کنه اقسرايه کوندردي يعقوب ديولو بر کوچک برادري وار ايدي قيصريه
حاکمي ايلدي دولتشاه انکوريه ويردي اسمعيل اغايه بکشهريني ويردي

بو بطمان طاشي امرندي ايله اندبلو طاشي شهرك ايچنه دولدرديلر چون
او لو خراب ايلديلر يكي ايدرسلطان بيدي بولغار طايفه سي سوروب كوكز
بك ايله بوكجه لارنده قيوسنه كلديلر واغاجدن جامع وار ايدي يقوب
تيونك اوكنه يغدديلر والاني قوم ديلر بنوبلديلر كه تيونك درد كلري ايدي
بو رجه كوج اولوب يكي بولغار قوي آتشي شهره اندبلوچي محله بولديلر
سلطان امرايلدي جمله مثل قوي ايچره ويورديلر آنوك اردنجه فرمانيلر
بوردي ايرتجاب كورد طايفه سي قريبنوكلوب محكم جنك اولدي صوقفلرده صو
يوينه قان اقدي لشكر شهر طولدي زدكوفاجوب احمدكه كوروب تيوي طاديلر
بو رجه جنكدي الحاصل علاالدين جنك ايدوب كيدركن احمدك پسي كلري
يقارو يقوب زدكوي كوردي هزار پيرانجي كيوب تيوب درد علاالدين
ايدراي مرد ابتو جانم الدين نجه قورتاوردي ديدي زدكو ايدراي سلطان
خطا بندن عطا سنده لطف ايدوب كناهم بغشله ايتوب قلعه يه تسليم
ايدم سلطان ايدرنجي خدا بغشلدم كل اشغه اين ديدي اندن صكره

على زدكو

جنك چقروب جنكه بشلديلر دولتاه كلوب سلطانه خبر ويردي ايدرنه دكر
نظر ايلدي صواعكي ايله طولمش اولغه باركاه قورلمش دركه حدّ عددي يوقدر
الحاصل قرق كون جنك ايلديلر الى عكي اولدي بركون جنك ايدركن سلطانه
لاردن بيكسن كلدي دولتاه تاپونك التنده طورمايدي بقاردون
دكر مكتوب اندي مكتوبي سلطانه اوقدي ديشكه بوشهره عوض بكا بوز
دوه يوكي بندي بال دياغ دقماشي دكرلي بيك قلوري كوندرلمه تسليم
ايدوب چقوب كيديم علاءالدين ايدرنه دركه يوك محمود پاشا جمله سني
بركدروب بوقرلو زدوه قرق يوك قماشي يوزبيك قلوري ايوب چوبه
كلدي چوبي اچوب ايچه ايوب محمود پاشاي جسن ايلدي دولتاه طفرو
كرارُوب چوبي بغلوب جنكه بشلديلر دولتاه كلوب سلطانه ايدرنه پادشاهم
ملعون يوزحيله ايلدي ديدي سلطان ايدرنه غم دكل بنم زرقم بيانه كتمن
ديدي سلطانم امرايلدي عسكر سراپا چيني پولاده غرق اولديلر حصاري
چوردبلي قرق بوده منجنق قوردي حربي اوچ يوزبيك چكردي سكن

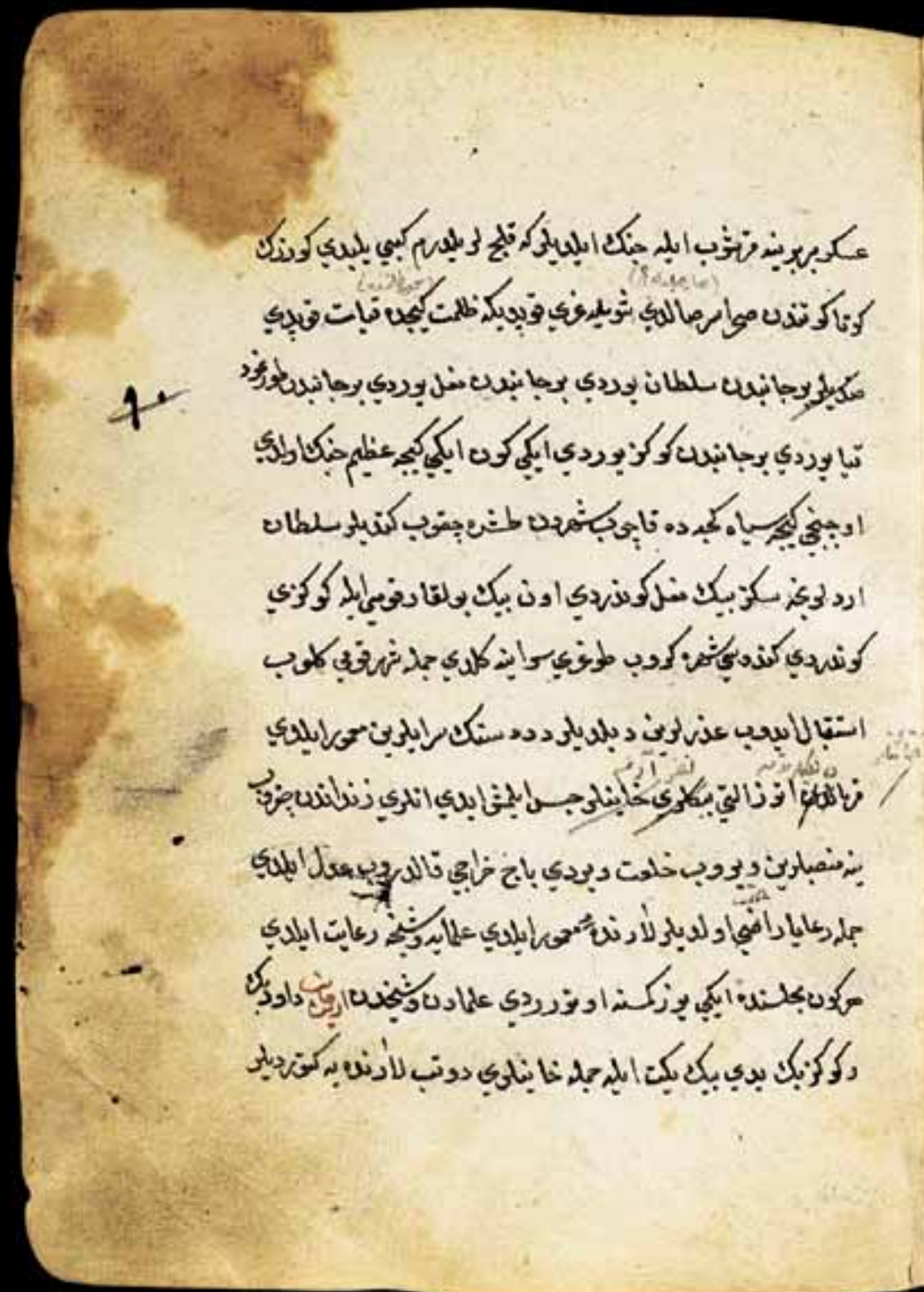
84 a

دیمکه بلمدی داود بک سوسله یه حاکم قودی قیصریه کلدی قیصری
اطرافی یولوک یولوک مغل بکلیوب بشلدی کندوسی قیصریه ده قالوب
یکوی الچی بیک ارابله مغل بکلرین قونیه یه کوندردی مغل بکلری قونیه یه
کلوب سلطانه یولنوب اولان قصه بیان ابلدیلر فتح نامه لر کتوردی
سلطان مکتوبی دولتشاه هذه زرکوه کوندردی دولتشاه قلعه دن چیقوب
کلوب آچوب اچرو کروب اچوب اقدی دیمشکه ای زرکر شاه اولمز
معلو مکدر جد بکلرخان ابن خانم قونیه بنم تخمدر بکلربک قلعه یه تسلیم
ایده سن سکا کلی رعایت ایدم ازین کلام زرکر ایدر ای شاه مغل قونیه
یکا امانتدر امانته خیانت ایلزم دیدی قونیه کبی شهره مالک اولان بک
سلطان کلسه دیو مزم دیدی دولتشاه ایدر کمک قلعه سنه امانت دیرسن
محمد دیی خیانت آنلک بیکدن شاه بیله اولدیدی قلعه خودازلدن
سلطان علاالدنیا والدین ایدی زرکر ایدر سنی بکوی درت بیک دیو کبی
کورده مالکم بلدکلرنه ایسه آنی ایلیک دیوب قبولی بشلیوب یوه الات

تو تلوب جن مال بزل ايلديلر اندن صكره تخت كدي حكومته بنلدي
ايدرغل بكلوي دولتشاه بايوق خان عسكر جكوب لاردنده يه كلديلر
ديوانه كروب سلطانه علاالدين بولشديلر دستمالي بغازينه دوشوب
توبه استغفار ايدوب عذرين ديلديلر كنه علاالدين مرقت ايدوب
بونلوك صوچين باغشلدي سنصلوين ديودي راوي ايدر علاالدين
بركون بيوردي اوتاغن صحرايه توريلر نادي ندا ايدوب قونه اوستنه
كوچمك باغيني كوردي علاالدين دولتشاه بايوق خان بكلري بيك عسكر
عسكر ايله قرنداشي داود شاهي سردار ايدوب اون بيك اردويروب
محمد بيك اردنجه قيصريه يه كسوسله كوندردي بونلر منزل بمنزل كيدوب
ارنجه جانب سلطان علاالدين اتوز بيك ارايله قونه كوچه كلوب كثرت
قرنوقوندي راوي ايدر علي ذركر روم عسكري ايله قونيه قوسون بغليوب
جنكه بشلديلر قرباني لر اشغه دن دوميلر بورجدن كوتاكوت جنكه
بشلديلر ارنجه جانب داود بيك قيصريه يه كلوب محمد بيك قاچوب كندي اولوي

راوي ايدر بو سخي سلطان ديوان ايدوب درت وزيرايكيوز عالم عابد
ايكيوز سكسن بكي پهلوانلر بوز الي سرهنك درت يوز قپوجي قرق بك دلاور
جمع اولوب ديوان توزيب كيم عدالت كيم سياست داود بك قپوجي باشي كوكزايرك
كيروب خاينلري عرض ايلديلر علاء الدين ايرايلديي جلادلر سياست ايتمكه
صاحلديلر ميدان اچلديي خاينلردن اول تاج الدين كتوردبلر زعمادن
ايديي علاء الدين شاه ايدر بره ظالم سليمان شاهك هركون اتمكن بردك
سكا نه ايلدبكه هلاك ايلدك ديديي جواب ويرمديي امر ايلديي پاره پاره
ايلديلر اندن صكره حاجي بكلر اوغلي خليلي هلاك ايلديلر اندن صكره
شيخ يونسي كتوروب هلاك ايلديلر سليمان بكك شيخي ايديي اندن صكره
سعد الدين خاصني درت پاره قلديلر اندن صكره قاضي هلاك ايلديلر اندن
صكره قرماني كتوردبلر علاء الدين ايدراي قرمان سليمان بك عمي زادك
ايديي بخدن قپدك ديديي اني دخي پاره پاره ايلديلر اندن صكره علاء الدين
خدايه شكر ايدوب سليمان بكي كلوب زيارت ايلديلر جاني ايچون فقرايي

تو نقليوب

82 a

ایلدیلر علاء الدین قرق بیک ارایله کلوب الای یغلیوب جنکه بشلدیلر خان
سلطان آتی دیوب طوز غود دیا جاغنوز جاغودیکه ای طوز غود اوغلی دیا
اوغلی بختی خان دیعقوب دلعل اغا سزدی خاینلر دینی اولدی کوزسز کوز
ملک صاحبی ایدی قرمان اوغلی محمد شاه دکلمدر سزک پدر یکوز قرمان دکلمدر
یورمز لمیدی قنی حق نان نمک بخه اولدی دیدی بویتی بکلر جمله عسکری ایله
کلوب اباغنه دوشدیلر رکابن اوپ دیدیلر که بوشنک بنده کوزاتا مدار
ایلدک بوکون کلدک که بولکه جان باشی اوبنده وزدیدیلر علاء الدین شاه
اولدی خلعت کیوردی خاینلر خان آتی کوردیکه بونلر کندولردن قاچوب
علاء الدینه واردیلر خاینی عسکری طاقت کتورمیوب قاچی باشهره کوردیلر سلطان
بیوردی شهرک اطرافن چورد یلر کسنه قاچرمیلر ازعراب سلطان علاء الدین
طبل نقاره دوکوب شهره کلدی نصف اللیل ایدی بوقرکوکیجه ایدی کوزکوزی
کورمز ایدی قرمان قاسم سعد الدین وخلیل ومحی شاه یکرمی الچی تدارکنه کخاینلر
اوزرینه بویرک عسکر ایله طشره چقوب هر بری قلیج وکوزچکوب یوردیلر کچی

عسکر یورینه

سلیمان بگک روحی شاد ایله اندن صکره دشمنک هلاک اولنجی تا امید
دیدیلر علاء الدین بو کوردیکده بو سوز سفو لدر همان عسکر چکوب ادمدن کلای
راوی ایدر میرزا یحیی اولنی ایدی قرتوچقوب الوب سراینه کتوب ضیافت
ایلدی اثنای کلامده ایدرای سلطان جهان قوتک زیاده اولدوغن کوروب
شاهک روحی شاد ایلدک بوجا بنلو قتی قوت بولدیلر عقوبت کوک دیدی
علاء الدین ایدرای پیر دعادن اونمه دیدی همان کوچوب منزل بمنزل
کتمکده ایدرای ایدر میرزا بهادر دعا دن پیر بو بنلو بوزیکی سکوز یکرمنده وفات
ایلدیلر تا قرا تک میتجم اولدیلر چاش خا بنلو سلطانک کلدوکی دویپ عسکر
جمع ایدوب جنکه قرتوچقدیلر طوز غود اوغلی یا بوردا اوغلی شهزاده
توب کتدیلر بعقوب بخت یتی لعل اغا تیا اوغلی و طوز غود اوغلی بونلر دیدیلر که
علاء الدین بونم شاهزاده مناسبت کرک نا نی ضیوب بز بو خا بنلو
یردم ایلک اصلی بلدر دیوب علاء الدین ایدرای اوزه سکوز بیک ارجمع ایدوب بونلو
دخی خا بنلو عسکری ایله چقدیلر خا بنلو بونلری کندو یونه یردم ایدر قیامی

44

بوز بکری

شع امری

دیدی محمد بک ایدر عسکرم چندر واروب جنگ ایدرم دیدی اتا بک ایله
اوده بیک ارایله مرتدلرنک علی بکی قتل ایلدی کادخی بوایشی ایدرکه قیامت
دکین سویلنورسن انوکله جنگ قادر اولماز خصوصا دیدی کل سویلهم کیدهم زیرا
رسوایلق ایدرسن دیدی بونلر بوندن مشاورده ایکن ایچی ایچروکیروب عرض
صوندیلر محمد بک الوب اوتدی دیدیکه ای محمد بک بن اول شاه علاء الدین نم
کرسنک یولکدن مالی باشیروب وبرمش ایدم ابن کورد کبی دلاوری هلاک ایدوب
سنی بردم پادشاهی ایدم بوکده عوض سندن غافل زنجیر الوب عرضی یاعال
ایدوب بغانیه زنجیر دوب چادرینی لرده وسوقاقلرده وزندانلرده بنی
رسوای جهان ایده کز وقتکه حاضر اولان امدی واردم دیمش اولدی ایله
محمد بک فرمان اوغلینک جنکنه قادر اولیوب بوفولی وار ایدی آدینه علی
زرکوه یکودی قوشیه اکاویروب کندوسی جمله مالن رزقن الوب سویله
عزم ایدوب کندی ازنجانب الجی کلوب محمد بکک چوقدن خبر ویردیلر بکلر
ایدرای شاه کشوکرت لایق اولان بودر خاینلرا لندن اول تختکی قورتارکل

سلیمان بکک

سلطان كندي اتا بكه ايوب چقدوغني ديوب اوه بيك دلاور له كوكو

وداود بكي كوندردي كه اتا بكه ذوب كتوره لم راوي ايله سلطان جمله سي

قرانك پيرنجو اتالري وعلماء وبكلري جمع ايدوب قونيه صحراسنه ابو سعيد

يوزيبا يوه قونوب قرق كون عبادت ايلدي وقرق كوندن صكره ابو سعيد

ايدوب ضيافت ايلدي حكمت الهي اول بهار آيي نوروز آيي ايدي علما

توحيد ايله تحفه كبي دلرو دعا وثنا ايله زرنجان داودشاه قونيه يه ابو سعيدي

عطا بك علي بك اوه بيك ارايله ايوشوب محكم جنك ايلديلر ديدي بيك

ارايله كوكو دغي ابو سعيدي روم عسكرين محكم قرديلر علي بكي دوتوب زنجيرو

جلد ديلر محمل متوب قاجدي درت بيك آدم اسر ايلديلر ايوب علاء الدينه

كتوردي لر امر ايلدي علي بكك باشي كسلوب قونيه يه محمد بكه كوندردي اتا بك

قاچوب قونيه يه كلدي طوغري ديوانه كلدي ايچروكيروب محمد بكك اوكنده

كوجك قرنداشي علي بكك باشني كوردي ايدراي شاه روم علاء الدين كلنده

قرق بيك دار عسكرسنك اكا ايلدكلري جفاي اول دغي سكا ايدر غافل اولما

خضر پاشناي وزير ايلدي كوكزي توپچي باشي ايلدي دستي سپاخور باشي ايلدي
اوغوزخاني كتخدا ايلدي سپاه بيوردي اتوزبيك دلاور ايله بكشوم نده
كوب صرستاد قلعه سنه كلديلر بكنه غلنجاق ديولي ايدي قصه يه ديوب قلعه قپولرني
بغلدي علاء الدين اتوزبيك عسكر ايله قلعه يه چوروب يكوي سكوكوردجك
ايلدي المخه قادر اولدي لوبو كيجه كندآتوب بورجه چقديلر قرق بهادراني
يوقرو چكديلر علاء الدين دخي چوقدي جمله اوج يوز آدم چوردي لر كوكزبك
اكلاينه دوشب غلنجاتك سراينه كلوب قپوسني يقوب ايچري كوديلر غلنجاني
بغلديلر حصار قپوسنه يورديلر توپ جيلري هلاك ايلديلر قپويي آچوب
جمله قرمان عسكري ايچه دكوب قلعه يه ضبط ايلديلر چوق مال وخزينه
وجبه خانه چقدي جمله سني عسكرينه باعث اولدي غلنجاني آزاد ايلدي كنه
قلعه يه اكا ديوردي برتاج كوده ساكن اولوب اتوردي راقي ايدي محمد بك
علاء الدينك قاچدوغين دويب غمه دوشدي اتابكي وكلجي بكي اون بيك
ار ايله كوندردي جهد ايدوب هر ديارني تفتيش ايدوب ايله كتوره لر

بغان ايلدي ديديلر كرايلك بلمز اوغلانك الندن بجه قورتلدوكوز سلطاني
ديلدي هلاكي ايلدي يوخسه الندن زبونجي ديديلر بونلي باشلي ندن كچي قصه
يوخبر ديديلر كوجرايدر بحمد الله سلطان بونلي درصاغ اسن درديدي
جمله سي بوندن بوسوزي ديب قهان بكلري يانن ايلرك باشي قابوسكوردي
مغاريه كوب سلطانك ايا غنه دوشديلر بوزمان اغلشديلر اندن سلطاني
الوب عسكره كتوروب تاج شاهي ولباس كوب تحسه كچوردي لر اغا ايدر
بيورمدي جمله خدمتنه بل بغلدي ديدي يارا ودركه بوك دمنده يارا اولمه
شاذيلقده صدهزاران يارا اولوردي سلطانه بوسياه آت جكي ديرلر
همان اوده دن كوچوب بكشهرينه كلديلر اطرافه مشتجيلر صالديلر ايل
كون سلطان علاء الدينكله دبوجاغه ديلديدي كون اوزبك ارمج اولديد
كلدي بوكدي غزغر قلعه سنك دزداري مير يوسف كلدي اوقلوج تكه سنك
بكي كلدي راي ايدر ابتدا تحسه كچدي آدم صالدي عارض بيري كتوردي لر
محمود پاشا كلدي وزير ايلدي ملك ارسلان اوغلي خليلي وزير ايلدي

سنك دوتلوب جسى اولدوغنك سندن بزه محكم جفا ايلدك ايدى
ولشحمتم شن بوا وغلانه سنى هلاك ايلمى معقول كورمدك ديوب عذر لوين
دلوب زندانندن جرقوب قاچرى ديو ديلو اول فرقه يكت مخادم وندانى
جقوب كتديلر قونيه دن جقوب طاغه دوشدى اول كيجه يالنى اياغ وباشى
قابق كتديلر صباح يوصوك كناريه اوشديلر كوردى بوعظيم عسكر
قونمش اوتوردقاچوب بوخاطره كيروب جاسوسى كوندرديلركه كوزلوكلوك
وهم تفاوتى كتوره كوجرى كوندردى زندانى بيلركلوب بوآدمه صوردىلر
اول آدم ايدر بونلر مغل عسكريدر بكلرى اسمعيل اغادر قرنداشى داود
بكدر قونيه يه سلطانى قورتوه كيدر لردديدى بونلردونب كلوب سلطانه
مشتلديلر سلطان كوجرى كوندردى كورحيله اولسون ديدى وفيروز
كلوب اوردويه اوشدى عظيم اوتاخ قورديلر كلوب ايچه كردى كور
ديلركه قرمان بكلرى اولداود بك واغا اوقوب مصاحبت ايدرلر كوجر
سكردوب ذرلوين اوپوب فرياد ايلدى بكلر كوجرى وفيروزى كوردب

فغان ايلدى

داود بگك پاشنه اون بيك فرمان عسكري كلوب جمع اولدي عرضنزلده بيك
بكت كلوردي بونلر توشيرير كلمكده راوي ايدر دولتشاه بوظالم اوغلي صباح ايدر اني
سلطاني هلاك ايليه جكين شبهم قالدي علاء الدين بوكم هلاك ايلتمك
انصاف دكلدر فقدر سنا حرا وغليدر دلنعمتدر بواوغلان بزم نمزدر
دولتشاه ايدر بنم دخي فكرم بودركل وارويب قورتولم ديدي بونلر كلمكده
بزم قصه مز علاء الدينه كلدي راوي ايدر احمد اغا ديولدي بوخادم وار
ايدي علاء الدين محمد بكه بغشلمش ايدي علاء الدين محكم سوردي ارته
محمد بك علاء الدينى هلاك ايده جكين بلوب سوريب زندانه كلدي ايچرو
كويب علاء الدينه بولشدي حالني پريشان كوردي چقويب زندانجيه
ايدر سكا بيك فلوري ويريم دخي سني بك ايدرم كل لطف ايله سلطاني
چقرم ديدي زندانجيك كوكلي اولدي اول حالده اكبي دولتشاه بابوق
خان كلدي زندانجيه محكم اقدم ايدوب كوكلي اولدي دولتشاه وبابوق
خان ايچري كريوب سلطانك دزبن اپوپ عذر ايلديلر ديديلركه بوزدن اولدي

78 a

يازوب محمد بكه كوندردي عطا بك كلوب ملتوبي صوندي محمد بك اوتيب
تاجين فلكه اتدي عسكرين جمع ايدوب ايلغار ايدوب قونيه كلدي كتته
كجدي ايرته سي ديوان ايدوب زنجيرلي شاه علاء الدين ديوانه كوتوردي لو
علاء الدين محمد بكي كوردب كلدي ايدراي محمد ايلكه ايلك اوك اوكوزه بحي
اولمازدي ديدي بن سني روم شاهي ايدوب اين كوردي هلاك ايدرم
چي جفا چكدم بنجه سنك بنم كبي الده تمشه ردونيا سكاده قالمازدي
محمد بك سويلمبوب اتا بكه ايده محكم حبس ايله اكو قوردتلجي اولور حالمز
خراب اولور ديدي بارين سياست ايدرم ديدي اتا بك علاء الدين
ايله قرق بهلوانى حبس ايلديلر زمانى نكاتدي رستم ايدي علاء الدين
صباح هلاك اولم جغين بلوب اوكه اغليوب الله دن مدد طلب ايدرك
مناجات ايدرهليدي قرندشي داود بك بوايكي بيك يكت ايله بكشهر شاه سمل
اغايه كلوب احوالي بلدردي اغا حمان اون بيك ايله داود بكي الوب
كندولو اغا ديوبكه شاهي هلاك ايلدين ايو شوندديدي ايلغار ايلديلر

داود بكك

فرصت بولدوغك كبي زنجيره چك بن دخي كليم اتدك صكره جمله روم يونانه يورم
اولسون ديدي بو تدبيري ايدوب محمد بك ديوانه كلدي شاه اوكنده يوادوب
ايدر مثل انكوري ضبط ايلمشي واروب حقندن كليم ديدي بن كليم آتا بك ٧٧
خدمتكزده اولسون ديدي سلطان دخي دستور ويروب اون بيك اردبيلي
طبل تقاره دوكوب انكوريه عزم ايلديلر ازجانب سلطان علاء الدين جمله قرمان بكلرين
طاغدوب هر بري ولايتنه كتديلر علاء الدين كنده بكلري ايله عيش صفايه
بغلديلر راوي ايدر آتا بك فرصت غنيمت كوروب قرندانجي جعفر درت بيك
اردوسي ديديكمز واروب قونيره ضبط ايلدي زندانده دوشاج
وبابوق خاني قورقوتي بن دخي درت بيك اردبيلي واروب علاء الدين دوب
كتوريم ديوب كتدي ازجانب جعفر كلوب سزري ضبط ايلدي زندانده دوشاج
وبابوق خاني چوزدي ندا ايدوب ديديكه ايل كوده ارتنا اوغلي محمد تاهكدر
ديدي قرمانليلر دوب قاچديلر شهر انقلابه دوشدي راوي ايدر آتا بك
علاء الدين قرق بهادر ايله بصوب زنجيره الوب زندانه قويدي بكلوب

77 a

ای کوکز محمد بنی ابی هلاک ایلمنی یوخ مرادی حیله بی ایلمک دیدی کوکز
محمد بک انی سویلدی ایسه خبر ویردی مکتوبی ایتوب منهوم بلدی لوعلا
الدین شاه ایدر کوکجه ابنی بشره مدی حیله بشلدی دیدی بکلر ایدر
عسکر کلوب جمع اولدی بلد وکندی قالمیوب نهایت بوشلم اکوحیله
ایدر بوندنی اکاکوره ایدرلم اکوا تمز سه نه اکاکوره ایدرلم دیو ایدر
عثمان ایله مرجان ادایه کوب ایکی شاچی صلح ایلدیلر ایکی سی بربره کتوردی
مرحبا ایدوب والله باالله دخل بکلری خاطری ایچون جنک ایلدم انلرک
اویدم دیدی الحاصل انتقام قالدروب کنه اوکلی کبی بحث ایلیوب بویله
عیش عزت ایلیوب کاه باغده کاه شکارده کاه حمامده علاالدین کنه بکلرین
طاغدوب یالکز کندو قولتوی ایله قالدی ایدر محمد بکک بوکتخدا سی وار ایدی
دخل بکلرندن بوکون اکه ایدر انا بک بوکنی علاالدین ایله دوستجا ولدی
صوریدی مرادم حیله در سن اون بیک دخل عسکری ایله تونیده قال بن انکوبه
بهانه ایدوب کیدیم بن کدیخه علاالدین جمله عسکرین داغیدیم سن

وارمت

زمانه ایکیسوز بوک بال دیاخ وبغداي یوکلدوب بیک بیکت ایله قونیه یه کلوب
کروب محمود بولنوب ذخیره تسلیم ایلدي محمد ایدراي قرمان عاجز اولدوغم
علا الدین ایله کتوردم قرمان کلوب ایدر قرمان بکلوکیه بوکدیوب وصلحت
ایده مدك جمله کلوب جمع اولدیلر کل محمد بن کوده اداره ایله دیدي راوي
ایدر هرکون قرمان عسکري کلمکده ایدي اوغلي کورده بکلوي کوکزبکه راست
کلوب دوتشوایدي محمد بکه کوردیلر کوکزمحمد بک خلعت ویردي ایدر
اي کوکزبوعلا الدین ایله جنکه کلوك سلیمان بکي خاینلق شهید ایلدوکي
دویدم کلدمکه زیارت ایدم کوردم کندیسي جنکه حاضر اولمق بکا دیمي
افاد ایلدیلر اندن صکره جنکه بشلدق واقعاحق ناصر چوقدر بري
بوشدرك کندا وکلکي کبي دوست دوست دوشمن دوشمن اولالم دنیا
کسه باقي دکلدر دیدي محبت نامه یازدوب علا الدینه کوندردي راوي
ایدر کوکزبك حصاره کردي کلوب علا الدین اوکنده یواوپ مکتوبي
صندي علا الدین بکلوي ایله اوتوب مصاحبت ایدردي باشي قلدروب ایدر

قلجك شهرديسي دكورزك كوتلدوسي آسمانه چقديي شويله جنك اولديكه
مهالشله طولدي قان ايرماغ اولوب اوديي علاالدين قرق دلاوريله
سكوز بيك بولغار عسكرين اوكنه يواغوب كورده عسكرين طاغدوب محمد
اوردوسنه ايرشوب توغيني بوزديي روم عسكري صوديي قلجديي همان يكرمي
بيك نفل باباوق خاندن دولتشاه ايله چقه كلديي عسكري روشني الي بيك
اولديي بيوردي اوكوده اوج كيجه جنك اولديي فرمانيلر صوني حصار
اوكنه كلديلر اختام اولنجه جنك اولديي اختام حصاره كروب قبولديي
بغليوب بورجه چقوب بونلر يقاروده اونلر اشغادن يكرمي كوده
جنك ايلديلر راوي ايدر بركيجه علاالدين چقوب شيخون ايلديي قرنجم عظيم
جنك اولديي اول كيجه الي بيك اردوسنديي علاالدين بيك بيك قفلار
ايدوب جنك ايچنده كوزكي دولتشاه راست كلوب دوكم دوكم بغلديي
وباباوق خانه راست كلوب اني دخي بغلديي اوده صكره حصاره كروب
قبولويي بايديي محمد تعاجيز قالديي بخرا بده جكي بلديي لاأرنده دكفر خانلرون

قرمانه

يكوي الفجر يك اردبله كوب قوندلر برهفته يكوب كاوب كندي صلح اولديلر
عاقبت بركون الاي بغلوب ميدان اچلدي كوكزبك ميدانه كردوب يكوي كز
مغل هلاك ايلدي مغل دن قوتلو كردي كوكزي باره لدي اوغوزخان كردي
يوز مغل دبلدي قرمجز كردوب اوغوزخاني بوندي علاالدين آن دوب
ميدانه كردي قرمجزي كورز ايلدوكردوكه بغلدي همان نيزه سي چوروب
ميدانه آتيوب صچردوب علاالدين چوروب ديدي كه اي حق نان بلور محمد بن ارتنا
سهاولكسيم كه سني اي كوردك الندن قورتوروب روم شاه ايليون بن ايدم
وبرزمان عاشق زاركك اولوب يولكه جان باش ويرسم ازلدن مقلده
وفايي اولزا اوغلانك ميدانه كلدولت صينه بالوم ديدي ازجانب محمد تخير ته
كلوب آتيي سوروب كورز حواله ايلدي شاه كورز بني صودي نيز حواله
ايلدي يكوي بني حمله ايلديلر علاالدين ركاب اوسته فالقوب بركورز
حواله ايلدي محمد طاقت كتوروب يوتلدي مغل كوردي روم عسكري آني كوردي
براغوردن قلج چكوب بوردي علاالدين حمله قيلان عسكري ايله بوردي

تونیده قرندانی داود بک ایله روم یونان بکلری ایله عیش صفاده ایکن ایلدرم
اوغلاری اندن کوچرو فیروز بک تونیه یه کلوب دیوانه کروب خاینلرک ایلدوکی
حقارتی شکوا ایدوب فریاد قلدیلر علاالدین دویب یدی کون ماتم ایلدیلر
جمله شهری سیاهلر کیدیلر کوزبک یکرمی بیک اردمی ایدوب قرق کون ماتم
ایلدیلر علاالدین امرایلدی عسکر جمع اولدی بکلر چیون پولاد مرقع ایلدیلر
لاردنده وارورب خاینلری هلاک ایدوب وجمع اولان بکلری قرنداشی
شاه سلیمانک قاینی الاتر اوغلی ایدریس بکلرینک بربولکی علاالدینه
خصم اولمشلر ایدی وبربولکی محکم دوست ایدی اسمعیل اغا شاهی سوری
خبر کوندردیکه ای شاه علاالدین تونیه دن کتمیسون روم بکی شاه محمد ایله
متفق بکی عطا بک وبابوت خان وقتلی اتفاق ایدوب تونیه الکدن
المغه مراد کری دیشمش اوغلی ایدریس علاالدین یکرمی ایکی بیک ایله وقرق
پهلوانله چوب تونیه نک اوکنده بارکاه قوروب اتوردیلر ازیخایب
برطرفدن اتوزبک ایله محمد بک کلوب قربوشنه توبندی برطرفدن متفق بکلری

یکرمی التی

برختم ايدردي برسجري نمازين قلوب ويردين سورب حمامده غسل ايدوب
نمازين ادا ايدوب تلاوت ايدوب طشره چقدي دربانلر دردولتي اچوب
دوردبلو بركسه ايچري كروب ايدر مولانا عارض پيري وفات ايلدي كز صاغ
اولكدديدي زبراطفان ياشنه كومشي ايدي سليمان شاه ايوردي ايدر
دفني اولجق زمان دكلدر صبر ايله ديدي اول آدم بوزمان كيدوب كنه كلدي
ايدر بوركميته حاضر اولدي خلق سلطانمه منتظر دردي سليمان شاه
امر ايلدي آت چكدبلو بنوب طشره چقدي خاينلر تپوده دربرايدي ازادن
مشاوره ايدوب فرصت كوزلرايدي اول كوده سليمان شاهك تپوسنده
بوتنها بوده سكوب ايله دربرايدي اوبنجه اوسلانداه شركيي هرجانبدن سكوردي
عمله ايلدبلوكي قلچ ايله كي طاشي ايله كي تبر ايله بكوي الچي بوده زخم اوردبلو
سليمان شاه آه ايدوب آتي سچدوب سرايه دوشدي كوردي صاغي قان
اولمش بوزمان شاه ايدم صاغم صولم عسكر ايله شمدي تنها الله دن غيري
كمسه يقدر ديدي قولتراير شوب آه افغان ايدوب بقه لرچاك ايلدبلو

اما بخه فائده

ايشه زاده اتابك ودولتشاه ويا بوق خان وبن قولك بمثى سكى يلدركه
اتاك وجده ك اوكنده جنك ايلدك اسكى يار وفادار لوزر وبيلوزر
بونلوى هلاك اينسك دنياى سكا كلدرسن ديدى سليمان بكك شفاعت
نامه سن ويودى علاالدين كوكز بكه بيوردى مغل بكلرين حبسدن چوزوب خلعت
ويودى جمله رزقلرين ويودى سنه اوتلكى كبى هر برى دياريه كتدبلر واى ايدد
بونلوا وغرك فيروزبه محمد بكه مكتوب كوندردبلر ديدبلركه علاالدين بزه محكم
دنك ويودى هرقچان ظهور رايلرسك بزدن حاضر باشوزديلر ايلى جمله مغل
تومنه علاالدينك واردغين دوبنجه كسه واردى ديمكلر بلمش اول نبى
يونانه سلطان ايدوكم ديمكلر محمد بك مكتوبك مضمونن بلوب اتوزبيك
ارجح ايدوب لاردنده يم خانباليغ مكتوب كوندردبلركه سز سليمان بكه دخى
ويوك بزمغل بكلرى ايله علاالدينك حقندن كليروزدديلر ايدد
سليمان شاه بر پاك مذهب وبر پاك مشرب اعتقادى محكم بر پادشاه ايدكه
بر وقت نمازين قضا يه قومشى ايدى اهل قرآن حافظ ايدى فرق يلدز صفته ده

ایدی علاء الدین شاه اونجه خبر کوندردیکه سکه محمد علاء الدین نامنه اوره لو
باج خراجی کوندره لر اتابک ودولتشاه بویوه کلوب مشاوره ایدوب دیدیلرکه
دفع کندی شاه اولدیغز شاه فرزندانی سلیمان بکدر همان عسکر جمع ایدوب
اقشهر اوستنه کلدیلر اقشهرده اوزن حسن اوتوردی مغل کلدیغنی علاء الدینه
مکتوب کوندروب واحوالی کوندردی ازنجان علاء الدین احوالی طوب اطراف
بکلرینی جمع ایدوب بولغار وقصبه اوغلی وطوغرغود اوغلنی وقیا اوغلی
واوغوزخان جمکه بکی سکن بیک ارایله چیقوب اولاده طوغ اولوب کوزر
تیغ کتوروب عسکر چکوب اقشهر کلدی مغل قومی شبخون ایدیلر اوج کون
محکم جنک ایلدی جنک ایچنده اتابک ودولتشاه طوکندی شاه اوغلی سلیمان
جعفر ایله اول قاچدی جمله رزقینی مالینی آتینی دوه سنی وقیونی سوروب
قونیه یه کوتردیلر درت یوز مغل بکی جسن ایلیشا ایدی دیلدیکه جمله هلاک ایلیه
ازنجان بکشهرنده اسحل اغا طوبوب لاشه ده یه بکه کلدی شفاعت نامه
الوب قونیه یه کلدی دیوانه کروب علاء الدین اوکنده یره دوشدی یکشهر حرق

ازنجابن محمد بك دوم بكلربني جمع ايدوب مصاحبت ايدوب اتورركن محمود پاشا
ايچون كروب ادب براله كلنجه صوندي خواجه علي مهرني يوزوب اچوب اوقدي
ديمشكه اي شاه دوم دوست دوستي زيانه بويله كلمز احوال معلوم درنيه كلدكده
يلورز اكوسن جمهور صفت ديو غوله كورد ستاني دوشروب كلدك ايسه بنم دخي
سليمان وخسرو بنم سلام دائم وادورا كوسن افراسياب دورايسك بن دخي
كيخسرو زمانم اكي عسكرك كورد توكاه دوم تاتارايسه بنم بولغاريونانده
مخلدده ديمش معلوم در كه بونوه فرمانيلو ديو لوزمانك قهرماني يوزدينن كورستان
بكلربي محمد بكه ديديلوكه اكوجنك ايدرسك خطا ايدرسن صلح اولماز كوركه
ديديلوارايه بكلركروب صلح ايلديلوايكي شاه بوينه كلوب عيش عشرت
ايدوب سليمان شاه رجا ايلدوكي آيتي بخشليوب اندن كوچوب قيصريه
كلديلوارخي ايدرانكوريخ فرمان اوغلي محمد بك نغل بكيما تابكه ويوسف
ايدي وايلغوني دولشاه واسحاقلوي جعفر بايي خرايي فرمان اوغلينه
كوندرلودي خطبه وسكه فرمان اوغلي نامنه اوقنوردي بحصول كندولرك

روم عسکرین چکوب تیکده یه اندن کچوب ارکلیه اندن کچوب بولغار طاغنك
اته کین صیردوب دولمه اوستنده نصندوقه کلوب اندن کلوب شهره قوشمق
قونب اوج کون ساکن اولدیلر ایکنجی کون سلیمان شاه دیوان ایلدی عارض یهودی
وشیخ نظام الدین ومفتی یونس وشیخ حسن وامیر شاه ولعل اغا وعثمان وبهار
طرفای روز کار جمع ایدوب ایدر وارك کورك شاه روم نیه کلمش دیدیلر
محمود پاشای واوغوز خانی دعارض حکیمی کوندردیلر ایدر محمد بك کوردیلر
قربان عسکری چقدر جنك قابل دکل بکلری ایله مشاوره ایلدی مدارینی معقول
کوردیلر ایدر جانب محمود پاشا درت بك ایله ایچروکبروب دیدیلر که خوش کلدك
مراد یکوزندن خیر مدر شر مدر شاه جواب استودیلر محمد بك ایدر خبر ده
جنکه کلدك سلیمان شاه پندیمز یوندن دیر اوسترده حق نان چقدر زیارتنه
کلدك وهم برآت وارایشی انی رجایه کلدك دیدی وزیرلر قالقوب دیوانه
سلیمانه کلوب احوالی یوربیان ایلدیلر سلیمان شاه امر ایلدی یرمکتوب
یازوب محمود پاشا السنه ویردیلر محمود پاشا ایوب دیوان شاه روم کلدی

ایدر جانب

اغايه رات كلوب عسكرين توروب كندوسني طوتب جمله مالني الوب صكره كندياوزني
وزقني وتصبني ويوبني محمد ايلشي لوكه كندا اولكي كيبي اوغرنيه جان ياتوبه
محمد بك بوسوزي اشيدنجه عقلي باشندن كيدي خواجه علي ايله اكو علاالدين
مغل بكلري ايله بيله اولدي ايسه كت رومي نجم المتوفى الوزير بوحيله ايلك كوك
ديدي سلطان امرايلبوب سيواسك وقيصريه تك نقدعسكري وارايسه جمع
ايدوب چيوب بولاده غزق اولديلر ايرجاب سليمان شاهك باقدوبرايكي موزي
وارايدي فرصت كوزه درلرايدي قرمان وقاسم وسعدالدين كم وارايسه
محمد بك كلرجكين ديديلر مكتوب كوندرديلركه طوغرولادندوبه كلاين بوندني
سونك كلنارك عسكرين جمع ايدوب بوربه وزسليمان شاه هلاك اولنجه
علاالدين شنبه يه قادراولمازديديلر محمد بك بوقولك رايني كوروب عسكر
چكوب كملكده شاه سليمان قصه سنه ديديلر امرافر مكتوب صالديلر اون بيك
بولقارعسكري كلدي كلنارروم وسلقمه بكلري كلدي ومعوريه وطرابوزون
وقصون عسكري كلدي اوزبيك ارجع ايلدي راي ايدوب محمد بك كوردوكه

اسمعيل اغاي طوقمش ديوخبر كلدي كوجري يوكتوب ايله كوندردي كوجكلوب
مكتوبي علاء الدينه ويردي اوندي ديشكه بزم برادرم اسمعيل اغاي اولدايده سن
اسكي امكدار كمه قولخطارز اولمزيزرعايت ايده سن ديمش بيوردي زندانلرن
چوروب آن طون ديوروب ولارندن كوندردي اغالارندن يكلوب شاهرخ بوزوبي
شاه محكم اليدي شاه جراح كتوروب تمرضي كوكدن چوروب ياره سنه تمار ايلدي
ايوجه اولدي سليمان شاه ديوانه كتوردي رزقنك ياريسن ديودي كنه بكزه
جمله دبر علاء الدين نقدر رزقي ملكي الدي ايسه ديودي ديديكه اي اغا بوج
سندن اولدي بوزدن اولدي علاء الدينك بوقدر جفاسن معذور يلوتمن
كندوجلبن درديدي اغادن عذر ايلدي عهد ايلديكه اولكي كبي كنه دوسته
دوست دوشمنه دوشمن اولم راوي ايدر بنه جمله مخل باشنه جمع اولدي سليمان
شاهه وداع ايتوب بكشهرينه كلدي كوجك ترندانني برحسن ايله ارمغان ذروب
تونيه يه علاء الدينه كوندردي وارروب عذرين ديدي علاء الدين عهدنامه
يازوب اغايه كوندردي راوي ايدر تيمرتيه يه محمد بكه خبر وارديكه علاء الدين

اغايه وكلن

اوستنه کلدی حیرو ب ایله ای میرزا شاهک بکا ایلدوکی جفای بوکون بن دخی
سکا ایلیم دیدی اقدام ایدوب بوگون جنک ایلدیلر بولغار عسکری میرزا
عسکری غایت زبون اولمغی ایدی انی کوردیلر کوس نقاره صدای عالمه
ولوله بولدی قوزاغمانه چلدی اغا کوردیکه توغ شاهی کوردی بلدیکه کان
شاه علاء الدین در عقبان آه ایلدی کندکندن امیدی کسدی ایزی جانبه یکوی یکز
بیک ارایله علاء الدین زابوشوب نعره اوروب تیغ چکوب قرمان بکلری ایله بوردی
اوج کون اوج کیجه جنک محکم اولدی درت یانی بغلیوب بر آدم چوغ میدیلر
علاء الدین تلقانی چوروب الله اوق یای الوب جنکه کردی جنک ایدوب
کیدرکن اغایه راست کلوب بویی بویونه حمله ایلدیلر بو بحمله دن صکره علاء الدین
شاه بلاوق اوب دزین اوردی واردی اغا ادمی چکوب چوردی ترنا کوکده
نالدی اوج یوده یاره اوردی یقوب بغلدی باشی کیدیجه ایاق پایدار اولمز اولدی
سنجی مرد یلوکسکی قاچدی اول قدر مال و نزق چوقدیکه حساب الله بلور علاء الدین
ضبط ایلیوب عزم ایلیوب قونیه یه کلدی ایزی جانب سلیمان شاه علاء الدین سنجی قرب

واردی بودی عسکری چقدر بودی بنده دوسه قرمان اوغلی شاه ایلدی بحر فلج
چکیم دیدی اسمعیل اغا قاپوب طرش چقدی ترندانی توتدی به ایدر محمد قرمان اوغلنی
تورغرکندی دوستاجی ایدن بن ایدم محمدی قرمان اوغلی ایلدی دیو سلطان مراد ایلدی
بیک دوه دقاتوز کشی وکخایو کلدوب بکشهر بنه عزم ایدوب کندی صباح اولدی
محمد بک اغانک قاپوب کندوکی دیوب ایدر حذایه صلدی یولنه کلدیدی
دیده باتلر سلطان علاالدینه خبر ویردیلر کراسمعیل اغا شاه عاصی اولدی بحکم
التون کشی یوکلدوب بکشهر بنه کلوب کچدی دیدیلر اوی ایدر سلطان جنک ایچون
یکرمی سکز بیک داودی زرچلی دلاور ایله اون بیک یولتار عسکرین چکوب
بکشهر بنه کلدی یولتارک پیاده لرینه یوردی یولاری بطلدیلر کندی یوصویه
کردی اسمعیل اغا یکرمی بش بیک مغل عسکری ایله کلوب کچک اوزره ایکی یولتار
قوچی قرشو دوروب برفصل جنک ایلدیلر قلچک صدایی دنیای طوتدی جهان پوسیده
یکرمی سکز بیک اردایله چقوب تکبیر کتوروب میرزا بهادر یوردی اقدام ایدوب
یولتار عسکرینه صوصوب میرزای اورورنیه لوب زبون ایلدی اغا گندکی چکوب

میرزانک

مغل عسکر امیری

ارزخایب محمد بکه خنکار علاء الدین عظیم عسکر ایله کلوب اقسرای اوه سنه
قوندی یاوارین باخوا اول بوندن کلوره دیو بلو محمد بکک یوعاتل وزیری ولایدی
خواجه علی دیولوا رجسی یکی اوران بک بونلرایدای سفاء علاء الدین جهاد
دلاورشه زاده دردیم قرمانلی چوقدر یوزبیکک طائفه درین انلرک جنکنه طاقت
کتورمزین مرعشی بکی ذوالقادر اوغلی ارایه یوغوب صلح ایدوب دیدیلر محمد
بک راضی اولدی ذوالقادری کوندردی منت ایدوب داود بکه وارویلر قطع
نزاع وفصل خصومت ایدوب علاء الدین دونب قونیه کلدی بزعیش وصفایه
بشلدیلر اراده بویله کچدی راوی ایدر محمد بک مستقل پاده نوش ایدی جمله وزیی
اسمعیل اغایه امر ایتمش ایدی کندویی عیش عشرت ایدردی اغا خزینه یکلمش ایدی
الحاصل علاء الدین بک ایله محمد بک صلح اولدقلرینه قاییب جمله رزقینی مالین
الوب بنی بیک بیک ایله چوغوب بکشهرینی ارزوایدوب کندی یوغول دخی ایله
برکون مجلس عیش ایدرکن اغا محمد بکه ایدر بزم اچم قرمان اوغلندن الیویکه
قادر اولدک دیدی محمد بک ایدر بنه ایدرلم جمله عالم بونی دیدی یوبوکه ازقالق

قیناز

مکتوبی صوندی الوب اردندی دیشکه قرنداشک ایلک ایلدی اما ایدوکی
کمالک دکدی بنم کتخدامک ولایتینی السنده الدی درت بیک آدمی سز
قردی وبنم حقارت ایلدی البته بوقات جنک ایلیچی اولمز دیدی
سلیمان شاه مکتوبی تونیه یه علاء الدینه کوندردی علاء الدین مکتوبی اوقیوب
مزبور بلوب عسکرجمع ایدوب لاردنده یه کلدی سلیمان شاه استقبال
ایدوب خواجه یونسی رایه قوندردی ایرته سی دیوان ایدوب جمله ارباب
دولت دیوانه کلدیلر محمد بک قصه سی آچلدی علاء الدین ایدوب برادرازلدن
مشلدر بوفاسز اوغلانه بزایلک ایدوب رومه شاه ایلدک اکده عوض
قرنداشمزی جسی ایدوب ولایتمزه قصد ایلدی ابن کوردک دیدوکی سوز
لرکوچک ایمش کلدی اما حق نان وار ایدی انشاواته یولنه کتورر کلدی
دیدی راوی ایدداوج کون ساکن اولوب درینجی کون یکوجی سکز بیک
عسکری چیون پولاده غرق ایدوب اون بیک بولغارک میان ایچنه
اوکنه دوشوب اتسای اوه سنه بارکاه قوردب عیش نوش بشلدی

سوکله کلوب محمد بکه بولنوب علاء الدین الندن چکدوکی جفای خبر ویردی
اغلایی محمد بک ایدر صبر ایله کورلم بنجه اولور دیدی محمد بک عسکر جمع ایدوب
انرای اوکنه کلدی علاء الدینک قرنداشی داود بک انی ایده ساکن محمد بک
کلدوکی دوب قرنوچقدی محمد بک داود بکی دوتوب بغلیوب دونوب قیصریه
کلوب جسی ایلدی سنان بکه خبر ایوشدی کوبک قرنداشکی محمد دوتوب الوب
جسی ایلدی دیدیلر سلیمان شاه برمکتوب یازوب سنان نایبک الینه
ویروب قیصریه کوندردی سنان نایب امرا کلام برادم ایدی قیصریه
کلوب دیوانه کروب مکتوبی محمد بکه ویروب الوب اوقدی دیشکدای شاه
روم سنک اوغلوکه جان باغی اویندوغمزه عوض بویله ایلدک اکر
علاء الدینه بی حضور اولدک ایسه اول سنک جی جفا لوک چکمز ایدی
بوکلک ایلدک ایسه سن ایلک ایلک کوک سن دیمش حق نانی خاطر که
کتوب قرنداشمزی ازاد ایلیه سن دیمش محمد بک مکتوب یازدی سنان نایبله
کوندردی سنان لاوندیه کلوب سلیمان شاه اوکنده یره دیپ

بغلبوب قاچمغه يول قومديلر خان ميرزا بهادر تكبير كتوروب شويله اوردي قلجي كه
چغمغل قردي ز جانب شاه علاء الدين كوكوي درت بيك ارايله كوندروب آوه
مقيد اولمش ايدي كوكوچغه كلدي كوردي بوجنك سلطاني كه كورزك جاغ
چاغي كوكه چقمش خان شاه بوآدم كوندروب كندوي تكبير كتوروب قلج چكوب
درت بيك دلاور ايله يوردي اغا قمقمه ايله كوب علاء الدين عسكرني اورتسه
الوب قرمغه بشلدي راوي ايدر شاه آدم ايوشوب ماجراي خبر ويردي علاء
الدين اوني بيك داودي زرخيلي دلاور ايله شويله يوردي طوفان كبي ايوشدي
كوردي بوجنك درگه بيك كله بر اچمه علاء الدين غضبه كلوب از درگبي حيدروب
نعره اوروب ايكي عسكر بويرمه قارشوب الله اكبر اول قيامت كون كوندوندي
ديدي كون محكم جنك اولدي سكز بچي كون مغل صنوب رزقيني مالي بوغوب
قاچدي بكلو جمله رزقي يغما ايلديلر ديارني علاء الدين ضبط ايلدي بكلر خراسن
معمور ايدوب اوج آي ساكن اولوب اندن حركت كچوب قونيه كلدي كاه عيش
كاه سياست ايدوب بكلري ايله ذوق صفا ايكلدوه ايدي راوي اسمعيل اغا

سيوله

موره دیو لوایدی اطراف انك ملك ایدی علاء الدین قلعه تك اوستنه وارمیه
خبر زمانی ایدی مغل قاچوب قلعه یه کردی جمله روزی علاء الدین ضبط ایلدی
توتلدی قیرق بیرده اغایه کنه فریادی کوندردی کلوب اغایه شکوا ایلدیلر قلعه دن
طشره جقه مزراکی توکدیب المزدن کندی اچلقدن قیولی یوزندیو اغلدیلر
اغا مجد بکه کلوب علاء الدین دن شکایت ایلدی لاوی ایدر اصیر علاء الدین سنك
راکی یوزندن خصومت ایتمه وارمکده بلد کلدن قلعه دیدی اسمعیل اغا درت
بیك عسکر ایله قوتلمای کوندردی اون بیك پیاده جمع ایدوب بکشهر یه کلدیلر
سلطان علاء الدین بش بیك ارایله میرزای کوندردیکه کلوب جمله محصولی
ضبط ایلدی مغل قاچوب حصاره دوشدی لاوی ایدر شاه علاء الدین قونیه
دن اون بیك ارایله شکار ایدرك بکشهر یه یتیمن کلمش ایدی ایرلیلر میرزا
محصولی قونیه یه کوتوروب کندیسی علاء الدین یه کتمك اوزره ایکی درت بیك مغل
عسکری ایله قوتلمای ایچون بولوبه بغلدی بشلدیلر ایکی کون جنك قلدیلر ایچی
کون اسمعیل اغا ایوشوب میرزای اورتیه الوب زبون ایلدیلر اردینجا اوکی

جمله قلعه و مزرعه و خاصی و چفتلك جمله اسمعیل اغا الندن درحال بجد کیقباد
زمانندن بری سلطان امر ایلدی جمله ضبط ایلدیلر سرکشلك ایدنلر اوردن
قوب چوقدیلر اکو صوغلد اکو مزرعه اکو خاصی اکو باغ و باغچه اکو دکومن و حمام
جمله ضبط ایلدی الوان بکی سکونیکه ایلدی اوستنه قودی دیدیکه اول روم
شاهنه کتخدا اولدی واروب اندن مکان بخلسون دیدی ایکنجی اغانك قرندشی
توتلشا تابعین الوب قیصریه یه کلدی اغایه ساجرای تعرض ایلدی اغا محمد بکه
کروب علاالدینوندن شکایت ایلدی دیدیکه سزه خدمت ایلدوکم ایچون
علاالدین جمله ملکی ضبط ایلمش دیمشکه کتخدا اولدیغی بکك دیارنده
اون سنه مملکت دیمش اغادی محمد بك مکتوب یازوب سلیمانه کوندردی
سلیمان شاه اکثری دیمشکه اول اغا بنم قولم ایدی محمد بکه یاردم ایچون
بیله کوندردم بنی توك ایدوب محمد بکه قول و کتخدا اولدی بنم دیارمده
باغ و بوستانی نیلر واروب ساکن اولدیغی دیارده ایکنجی دعوی اغادی
ایدا اسمعیل اغانك قرنداشی توتلشا بك بکشهری یاننده بر قلعه و ایدی

آدینه موره

كلدي طوڭ عسكر جمع ايلدي عازم ناموسك وارايسه خصمكله برطرف اول اندن
صكره روم زوق صفاده اول ذيديلر محمد بيك اسمعيل اغايا ايدرسن مغل
عسكر ايله اول يودي بن اردنجه وارديم ديديكي اوده بيك مغل عسكريله اسمعيل
اغا يوردي بكوبي سكز بيك روم عسكري ايله محمد بك دخي يوردي ازنجابن ابن كورد 77
صوكنارنده اتور ركيجه مغل شيخون ايلدي ايكي عسكر جان جانه جنكه
بشلديلر درديجي كون مغل صندي بلوك بلوك قورن محمد بيك بكوبي سكز
بيك ارايله جقه كلدي قضاي كوركه كورد فرقه ارايله برالاي تاتاري
قوب محمد بيك فرصت غنيمت بوقوب ابن كوردي دوتب باشن كسدي
كورد عسكرين سويله قرديلركه صحي السلم طولدي خواجه علي ابن كوردك
قتل اولدوغني دويوب تاچوب سويله كلدي محمد بيك اردنجه كلوب سيل سيي
ضبط ايلديي اندن دوتب قيم بريه كلدي جمله روبي ضبط ايلديي عنوتوشه
بشلديي ايدرشاه علاالدين بركون بكلر ايله سوار اولوب بكشهرينه
كلدي شهر قوبي استقبال ايلديلر بوسرايه قونوب ولايتي تفتيش ايلديلر

فرنوز کلمکه قادر اولدیلر کی قاچدی کسی کلوب بنده اولدیلر شاه کلوب سز ای کیقباد
نوندی اوج آی ساکن اولدی شهر لومه حکم رعایت ایلدی باج خراجی قالدردی
نقد خزانه وار ایسه معمور ایلدی جمله اولیالری زیارت ایلدی چوق توبه بایلدی
برکوده دیوان ایلدی بکلوده یوانه جمع اولدیلر علا الدین دخی ستاهک
تقلدنده انوب راوی ایدر ایکی یوز نفر ده انوب عرض جاینوز کلدرسن بو رای
تحت ایدیبن بن لاردنده یه کیدیم دیدی علا الدین ایدر امر بزکدر دیدی
راوی ایدر سلیمان شاه دواع ایدوب لاردنده یه کلدی کچی بخته قرار
ایلدی ملک اسمعیل الغایه امر ایوب کاه اوجی طاغنده شکار ده کاه قیصریه
عیش صفاده ایدی راوی ایدر خواجه علی بکری بیک ترکمان ابن کورده سیواس
کلدی بو اثنوب ایدر نه طوریرسن اوغلان صفاده وزوقده قربان اولمغ کلدی
عالمنده عسکر جمع ایله واروب قیصریه ی ضبط ایدلم دیدی ارزنجانه ابن کورد
انوزیدی بیک کورد ترکمان عسکرین جمع ایدوب قول ارماغنک کنارینه قوندیلر
ارزنجان قیصریه بکلری جمع اولوب محمد بکه کلوب دیدیلر که اشته دشمن

کلدی

65 b

خلعت ويردي ديوان ايدوب درت يوز شيخ واعظ مفتي وعالم وعارض
حكيم صاحب وصوله اتوره يولايكي يوز سكسن نامدار بك وپهلوان التي وزير
بعده عارض پيرايه سلطان كشوكشا لا يعقد كر تونيه يه يرالاي كوردي
ناپاك ضبط ايدوب يوزده صغاده اولاسي ديديكي ايدراي عارض حكيم
دوت كيجه واقعده حضرت مولانا ي كوردم ديديكه اي بن قربان اي شاه
مغل بوشهري كوردنا پاكدن قورتوردي جمله اولياتونيه دسكا بنزلديلر
ديدي عارض ايدر نخ سنكدر همان عكس چكوب ويردي ديدي جمله كي
حاضر ايدي چقوب صحرايه تونيه يلداري ايدر قربان نامدار شاه نازك
طبعك بيوردوغي بيت بونلردر شعر شبي درخواب بودآن شاه عادل
كه خابي ديده شادي كودهر دل جلا الحق والدين بيشش آمد
نه بيكانه چو نامك خوشيشش آمد عنايت كرد شهري تونيه راداد
زدوحتي مشكلان عقده بكشاد داري ايدر سليمان شاه وعلاء الدين ابن زياد
بكوي التي بيك اداره تونيه اوستنه كلدي اولبانك هنكامه كوردقلج چكوب

راوي ايدر بزه بانا دزدرب قلعه يه برابلو برگيجه قوروب علاء الدين كندويي
بوزقرق سرودلم برجنك ديبنه كوب اوزره بلوصباح اولدوغي كبي تكبوكوزه
منتوتك سرابنه يوزه بلو منتوي دونب رنجيره چكديلوجق آدم قورديلوجسدنا
قرنداشي في حقوب قلعه قپوسنا اچديلو راوي ايدر منتوذ نجبري قوروب بنج قلعه
دد منتوي كوكز بكي بيله ايوب قاچدي علاء الدين تكرار اوزكون جنك
ايلدي ازجانب منتو عاجز قالوب كوكز بكي جدن صالي ويروب ديدكه
اكر شاهك بكا بوزعايت ويررسه قلعه يه ويريم ديدي منتوي كوكز
بك ايوب شاهه كلدي منتو كلوب علاء الدينك دزين اوبدي عذرين
ديلدي قلعه نك مفتاحن ويردي منتو يه رعايت ايدوب زعايت ويردي
قلعه يه قرنداشي خضر بكه ويردي براي قلعه ده اوتوروب بركون سوارلوك
عسكر چكوب لاردنده يه كلدي ارتيسي ديوان سليمان شاهه كلدي منتو
كلوب شاهك دزين اوبدي شاه ايدر بوكمدر علاء الدين ايدر قولك
منتو در شاه ايكن كلوب دربانك اولدي ديدي شاه صفا ايدوب

خلعت

محمد بک ایله روم بکلربی صلح ایلدی عهدنامه یازدوب قطع نزاع و فصل
خصومت ایلدیلر بو قاج کون اقدوب برکون وداع ایدوب فرمان بکلربیلم
تونه کوچه لار دده یه بکلربیلو سلیمان شاه استقبال ایدوب بخدمه کتوب سنجاقبه
یونس سرایینه قوندروب عیش نوشه بشلدیلر راوی ایدر بحاجی بکلر اوغلی خلیل
ملدوین قلعه سنده جسی ایدی سلیمان شاه کتوریه ازاد ایلدی دهم وکیل نخ
ایلدیلو راوی ایدر قلعه دن تندک بوزدیلر دار ایدی منتودیلودی فرمان
اوغلنه تابع دکل ایدی بیک دلاور یکدم مالک ایدی چقوب بنجه ولایت خراب ایدوب
بحکم قلعه بی دار ایدی قاچوب یینه قلعه یه کیوردی راوی ایدر علاالدینک کوچک
قرندشی خضر بک یوبیلاقده صفا ایدرکن منتودوب وارو ب باصوب اوج یوز
یکیتله دوتوب بغلیوب جسی ایلدی علاالدینه فریادچی کلوب منتودن شکایت
ایلدیلو علاالدین امرایلدی ایکی یوز یکیچی یدی پهلوان یکیچی الینی دمور
طونلی دلاور کوسی نقاره دوکوب عالم ستاق اچوب عسکر چکوب تندک قلعه
کلدیلو منتو قلعه تولوین بغلیوب بورجدن جنکه براي بندیجه براي جنک ایلدیلو قلعه الدیلو

عثمان ابده ای محمد بک کوردناباک الدوه شاه زبونده کیدلم دیدی همان پادیابلر
سوار اولوب علم شقه اچوب کوسن نقاره دوکوب یوردیلر ملدوس جانبنده توقه
ایلدیلر ازجانب شاه علاالدین ایلدیکه کوشتر لردن پوشتر لردن
پیدا ایلدی برمقدار زبون اولدیلر انی کوردیلر توز بلوردی ایچنده نقاره
صدایی بلوردی انی کوردیلر محمد بک یکوجی سکونیک تندخو عقل عسکری ایله
چقه کلدی ابن کورد کوردکوروب عقلی باشندن کتدی براوی ایلدیوطرفدن تاتار
دیوطرفدن قرمان بکلری توپلیه اوردیلر قلبی که بلوک بولوک ایلدی کورد
عسکرینه غرایت دوشدی بینی بویوده قالدی اول کون یکوجی بیک کورد طوتغه
دوشدی ابن کورد خواجه علی اول حالی کوروب سوار بولنوین دوتب قاچدیلر محمد بک
کلوب علاالدینک دیرینه اوپدی جمله عسکر بریره جمع اولدیلر اولنلرایچون اغلدیلر
یاره لنک یاره سی بغدادیلر جنکه یرارکوجی بیک عسکر اولوب قیصریه جانبنده
کتدیلر سلیمان شاهم مشنجیلر صلدیلر ازجانب برکون قیصریه شهرینه کلدیلر دوم
بکلری قرنوچقوب اولوب شهره کلدی لر محمد شاه تخت دوحی تسلیم ایلدیلر علاالدین

محمد بکلم

خبر ارمشدي كه نه طرفه كيدرس علاء الدين عالي خرابه ديوب بكلوك هلاك ايلاي
ديديلر ابن كورد قرق بيك كورد توكمان ايله دونب ملدوس قلعه سنه كلوب اندن
دونب قونيه يه كلود كي بو لقارتو سنه راست كلوب جنكه بشلادي قران بكلويش
خبر ارمشدي طور عوذ دبا ايورد عسكري ايرمشدي شاه علاء الدين ايوغوب
الله اكبر كورزك چاق چاقي فلكه ايرمشدي كوندن كونه جنك ترقي
بولدي كورطايفه سي غوبي بيا في يوردي پهلوانلي حمزه قهرمانلوكيله نوره لواوب
يكوي سكز كونه جنك اولدي طاغ وطاشي آدم لشكله طولدي عثمان كيجه
بن كيقباد علاء الدينك چوباني باشچاديي انك اوكنده نقدر قيون وصغر
آتي ددوه سي وقاتري وارايسه عثمان كوزلريي كامز المازدي قران اوغلي
محمد بك علاء الدين قاچروب جمله ملكني الديغي وقتن عثمان كلوب طوغرولي
كوستردي اكده عوض محمد بك طبل علم قليج ديوب بك ايلادي ازيجه عثمان
وقيا بك بكشهريه كلوب محمد بكه اندن بو نوب الوب اقشهره كلديلر سكز بيك
مغل عسكري ايله اسمعيل اغا كلدي دولشاه كلدي يكوي سكز بيك مغل جمع ايلديلر

تلعه سنده حبس ايدر بن واروب لار ندة خراب ايدوم ديدي حاجي بكلو بو ايكي سرداري
الوب قونيه طرفنه كلمكله اوزره اردجانب شاه علاء الدين منزل بمنزل عظيم عسكر ايله
قونيه اوستنه كلدي حاجي قونيا خلقي كلدوكن كوروب قپوي بغلوب جنكه مشغول
پرسحري شاه كشوكوسه شايد زيادجي اولمشدي ديديلر كه نرطوردن جمله مغل عسكري
قرديلر محمد بك قاجدي خفاني حميد بن الياس دوتديلر علاء الدين دوب آمايلدي
بو لقاردكن اوني بيك سنكك اندازايله كوزي مقدم كوندردي انك اردنجه قصون
اوغلي دنيا بك وطوغرغود اوغلي والوان وميرزا بها دري كوندردي اردجانب كوزيك
بو لقاردطاغيه كيدركن حاجي بكلو اوغلي فرشودن كلوركن مقابل راست كلوب
قاچرموب درت بيك آدم ايدي قوديلر علاء الدين دوب شاذ اولدي عثمان
كلوب علاء الدينه يوشدي ايدراي سلطانم جق عسكرم جق مالم تلف اولدي
علاء الدين ايدراي عثمانه يوشه بيك دريم انشاء الله بنم دنيا وآخرت پدرم اولدي
ديدي راوي ايدر عثمان نه طبل وعلم ويروب بك ايلدي اكدعوض قيا بكي بيله قوشوب
عثمان هرقنده ايسه محمد بكي بولوردي بو نلو محمد بكي اردنجه مشغول اولديلر

صبر ايله كورەلم ديركن برنوز بيدا اولدي انى كوردي عثمان اوغلندي كه غلبه ايدوب
كورد اوستنه يوردي يلو عثمان عسكري ايكي يشق ايدوب حاجي بكلوك توقيني بوزدي
دولتشاه اوردوسن طاغندي كورد صنوب قاچدي غازيلر بغما ايدوب محمد بك
خواجه علي به توقيني تلعه سنه كتوردي عثمان وحميد اوغلي ايرغندي كورد قوين حكم
قرديلر ايرغندن ابن كورده فرياد ايدي اوغلندي ابن كورد غضبه كلدي درت بيك كورد
ايله حاجي قوتلشاي كلنجاني توقيه تلعه سنده تيوب اوزبيك كورد ايله كلدي
ملدوس تلعه سنه يوردي برسوي اوغوب اوزبيك كورد ايله اورتيه اوب خواجه
علي وحاجي بكلو اوغلي اوغلندي جمله قرق سكز بيك آدم ايله كورد توكمان نعل عسكري
اورته يورده قادي طشره چقمه مدد قالدي اوده يوكوده كيجه وكوندوز جنك اولدي
صباح اولنجه طولدي جمله طاغ وطاشي قان اولدي داوي ايدرابن كورد عثمان ايله
حميدي دوتب زنجيره الدي محمد بك فرصت بولوب دولتشاه اغا ايله قاچديلر
طقوزبيك نعل طوپ اغه دوكندي ابن كورد نعل عسكرين داغدوب حاجي بكلو
ايدرمرادم بنم قرمان اوغلي علاالدينه دوقمقدرسن عثمانى وحميدي الوب توقيه

ویوب آتا بک درت بیک مغل قومی الوب تکده یاردمنه کلدی بنی بیک عسکر ایله بن
اوغلی ویوب درت بیک عسکر ایله منتشا و اتر فوقنه کلدی ایرنجابه یکوبی ایکی بیک
عسکر ایله لاذقیه یه کلدی اتوز بیک دخی قرمان کلنار بولغار وطوروغود عسکری
جمع ایلدی الغی ایکی بیک ارجع ایدوب اتوز بیک سلاطین سرودی حج اوزره
بولغار عسکرینه کوکز بکی سردار ایدوب جنگه کوندردی آتک ایرنجه قصون وطوروغود
غوددغیا بکی اتک اردنجه کوندردی ایکنجی اوردو یالنیز ایله
غرق اولوب علمای الدین نوردی لاذقیه ده اوغوز خاتون امیر شاطله سلفکه
دعوت ومحبوسیه وطرسوس عسکرینه سلیمان بک یانده ویوب کندوسی منزل
بمنزل قونیه جانبنه توجه ایلدیلر راوی ایدر محمد بک مغل بکی اسمعیل اغایه کتخدا
ایدوب ایلچونه بک ایلدی عثمان ودولتشاه وبابوق خان حاضر یانی اولایکی
راوی ایدر هلاکو خاتیلره فرمانله یکوبی کزاده لاذقیه ضبط ایلدی لکن
برزمانده علمای الدین کلوب ویوب فرمانی انلره ایلدیجی ایلدی ایدوب انلره
بویوه کلوب مکتوب یازوب حاجی بکلره اوغلی خلیله ابن کوردی کوندردی یازو

خلیل

ابن كورە عسكوارا سند قاچدي فرمان بكلوي اول كون كوردي طاغدوب قچدي بلو
مال غنيمت يغما قلدي بلو شهرك قوسن اچوب محمد بكي زندانده چقردي بلو تخته كچوردي بلو
محمد بك علاء الدين نيرد عالوا ايدوب ايكي كون عيش صفا ايلدي بلو بو كون شاه علاء الدين
ايدراي محمد بك اقران امثال غيرتي جاغرمكدي هر بري طعن ايدردي دده كوركي
ملكي ايل ضبط ايلودوشمن چوغلدي المرده ملك قالمدي مراد مزاولدركه قوينده كي
كوردانلدن الم وزحمت قوشدوب عسكرين جمع ايدوب صحرايه چقدي محمد بك
برقوغ يوكوندردي علاء الدين لاردنده يه ايوشدي اول كون ساكن اولدي
ايرتردوان ايدوب سليمان شاه فرمان بكلوي ايلدي ديوان سليمانه كلدي
انثناي كلامده بكي ماجري كلدي علاء الدين ابن كوردكن بكي قصه لرين محكم
ايلدي سليمان شاه ايدراوايله اوغلانلدن ابن كوردي بكلردي الحاصل
علاء الدين كاه عيش كاه تدبيرده ابن كوردي بكي سوكلوكلدي جمله كوردستان
بكلرينى وتركمان بكلرينى جمع ايدوب خواجه علي يه علاء الدين ايلدكي ماجرايي
خبرو يردي خواجه علي ايدرشمدي كوروسكوكلدوارو لاردنده خراب ايلردي

راوي

چکوب تکیور کوروب یکوبی یدی بیک دلاور کوی یوریدیلر بوک برقاتی آسمانه چغدی
قلچلر یلدرم کبی شاقدی بولغار یکرک صباتی طاشی یمور کبی یاغدی سکولوار دوشدی
کبی چغردی یدی کون قرتمه جنک اولدی ایکی طرافدن اون بو بیک اردملو اغز
دوشدی قان سیل کبی اقدی پهلوانلر مست پلنگ کبی دولدی میرزا بهادر یدی بیک ارقه ایله
ابن کوردک علی بیدی ابن کوردک آتی سوروب میرزا یه کوزکوندرملری میرزای
زبون ایلدی میرزا آنی کوردی علاالدین قاتنه غوطه اولمق جنک ایدوب کوزکن
علاالدین میرزای ابن کوردک اندن زبون کوروب نعره اوروب کورده مقابل اولدی
دیدکه ای کورد ناپاک بنم اتامک سیسی لکن ایدرکن شمدی پادشاه اولدکم شهزاده
لری یکز سن دیدی میرزا جانب کوردک یدی قرمان اوغلی بن سکا نه ایلدم براوغلانی
اوتوی بنمله جنک ایدرسن بکا نه خیری دک سکا دخی اولور دکو دیدی
اول اوغلانون کسیه وفاکلمز سکا دخی نه قلا کوره سن دیدی راوی ایدر
علاالدین ابن کوردک جوابنه قولاق طوعیوب کوزکن ایلدوکه دوکه دیدی

داودی زفر بی دلاور الوبی سکز بیک بیاق کماه کنی بولغار عسکرین جمع ایدوب کوجرکی
سردار ایدوب اوکجه کوندردی طور یغود اوغلی قصون اوغلی کوکتبک اوده بیک سوار ایله
کوندردی الپی بیک خفل عسکری ایله اسمعیل اغای کوندردی کندویی اوغوز خاتلو قرنداشلری
داود بیک ایله منزل بمنزل وارمغه بشلدی قیابکی ومیرزا بکی سکز بیک ایله اردنجه
تودجار جانب اینی کورده خبر ایرشدیکه علاء الدین ابن قرمان عسکرین جمع ایلمش کلی
یور رددیلر ابن کورد قهقه ایله کولوب او توز بیک دیو کیمی کورمز عسکری قرنق
واروب اوده بیک سنک اندازیلغار دلاور لری ایله بورقصه دوشدیلر بولغار
عسکرین زبون ایلدی او لکلده الپی بیک خفل عسکری ایله اسمعیل اغا ایرشدی
انک اردنجه طور یغود وبایبورد وقصون اوغلی اوده بیک دمور طونلی ایله برکون
جنک اولدی صحرا قائله طولدی ایکینجی کون شاه علاء الدین ایرشدی بیک بیک
ازدرکیمی قرمان عسکری ایله برجا بندن میرزا بجاده قیابک ایرشدی علاء الدینه
قیابک ایله بوجنکه مقدم قهرمان کوک دیدی علاء الدین ایمدی بوزه زمانک قهرمانی
یوزینوه دنی قرمانیلر در لودرکه یوزاتوز سکز وقیالتون کورزی قرمان شاهک

چکوب

59 a

ابن کوره قوردی وحیله ایلدی همان وداع ایدوب عسکرین جمع ایدوب کتمک
یراغین کوردی محمد بک ایدای شه زاده اومیدم بود دکه سندن حسود سوزینه
ایوب اوستمزه تیغ چکمیسن دیدی علاء الدین عهد ایلدی محمد نامه یازدوب ویردی
اوزن کچوب یوقدار یسوکونه دی علاء الدین آه ذار ایله لا اوزنده بو کلدی ازنجان
سلیمان شاه خبر اولدی فرمان بکاری ایله استقبال ایدوب سوایه قونمدی
ابو تمیی دیوان ایلیوب علاء الدین عشقله مجنون کوردی دیدیکه جکر کوشم اولان
دده کسنه دفاکلر عثمان اوغلی کوردی کسه ضبط ایلدی بوزدیلر
اولوح لا یقدر دیدی عسکر جمع ایدوب کچدی قونیه یه الوح محمد ابلمن دیدی
بوالای کوردی ناپاک قونیه کین شهری المزدی الدیلر دیدی علاء الدین بیوردی
عسکر جمع ایدوب قونیه اوستنه کتمکه ازنجان بولنوبوندن ابن کوردی خواجه علی بزیوه
کلوب ابن کوردایله بزفرمان اوغلی سوزردده سی فرمان بوتم حاجی بهادری
طوتوب دیار بکرلی الدی بچه کمان بوا اوغلانک مرادی فرمان اوغلی ایله
بوا اوتوب فکری سیواسی المغه بزکندویه ایلک ایدوب فرندانی هلاک الدی

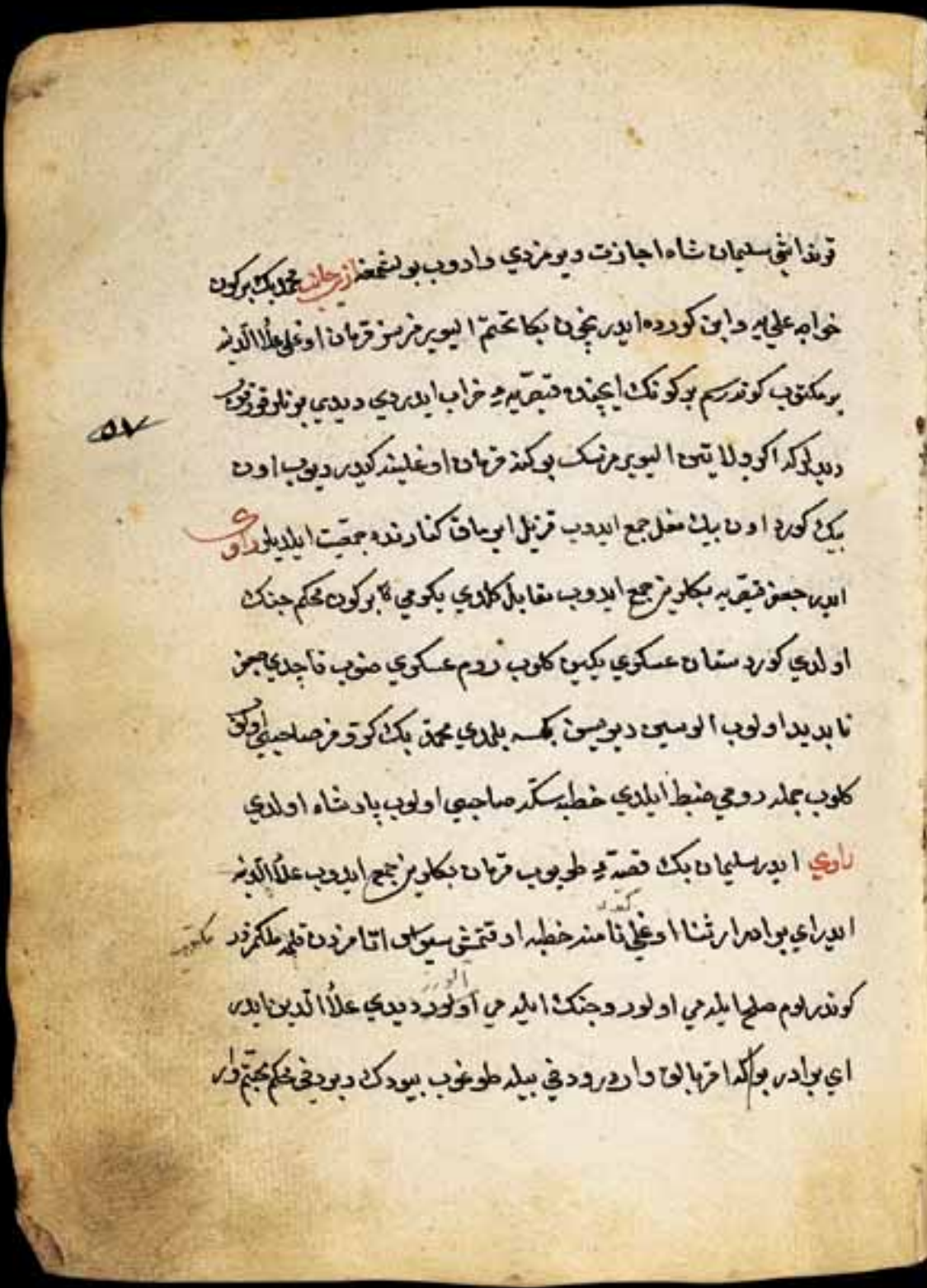
قیصریه

اوزدینه اوتوروب سایو بکلر لعلا فدا اوتوروب عیش نوشه بشلادیلر دوم وایومنی
دلبولری کلوب کی ساز کیمسوزنده وکی رقصه کوب رقصایدردی اوچ ای
بهار صفاسیله کچدیلر کندو کچر محبت زیاده اولدی وآوکی ایدرخواجه علی ابن کوده
برکون محمد بکی تنهایه کچوب دیدیلر کدابن قرمان دن قورق وکندوکی چکبونلر
تندخی طایفه خصوصا کرآتاک ارتنا بونلرک عمی سی هلاک ایلمشدی دردم
سواسی بونلرک مکلری ایکن بوضبط ایده یورز بوشه زاده بهادر قویه بوردی
شمدن کروده سی قرمانک ضبط ایلدوکی دیاری کمک الذوه بولسه چکوالور
اول قرمانیلرزمانک رستم ایدی شمدی بومقدار ضعفه واردی براید بن و
صارحان ومنشا دحمید واترک وقصوه والوان وآتا ارتنا بونلرکاقولی
ایدی شمدی هربری بوپادشاه اولدی بوسوزلردن محمد بک قورقویه دوشدی
اوکره بوتاج کون کچدی برکون مجلس قوروب اوتورکن محمد بک ایاق آوشه
فالقوب دستورلدی ایدرای کشه زاده اشتدم برادرک شاه سلکه انتظار ایمش
ایمش سنحق نصیب ایدرسه خدمت باقی دیدی علاالدین فراستله بلدیکه

58 a

بنم خاطرم ایچون سویله دیدی سلیمان شاه ایده انلری اونلو بنم ایله اسکی
دوشمنده پدری ارتنا بنم عموزی قتل ایلدی دینم ایکی بو ماغم انک الندن
دوشمدی بو بو اوغلانر بو قدر ایلک ایشک سکا اولدی رجا ایده جکلدن
دیدی زیرا اوغلاندن حقیقت اولمازدیدی راوی ایدر بو حال اوزره
پریشل کچدی علاء الدینک محبتی کندیکچه زیاده اولدی محمد بکه بو شمعه جان
بولدی بو کون خرقه قلعه سن بهانه ایدوب زیارت اقربا دیوب یکوی یدی
بیک ارجع ایدوب بنچه بوک تماشی وسیم زد بوکلدوب عزم سیواس ایلیوب
کلدی آزین جانب محمد بکه خبر اولدیکه شاه علاء الدین کلیور دیو کوره
وخواجه علی کلوب دیوب فوراً محمد بک ایده فوراً کمک اولینی زیاده
کلور کمک امدی قرشوچقلوم دیدی محمد بک درت بیک ایله اوج کونلک
یولی قرشوا روب بولشوب کورشوب اوب سیواسه کلدی طالعده بهار
زمانی ایدی بو باغده صو بیکار کنار دینه قونوب صحبت یاغی کوروب جمله
روم قربان بکلری جمع اولوب اول ایکی شاه جوانبخت ایکی التون صندلی

اوزرینه

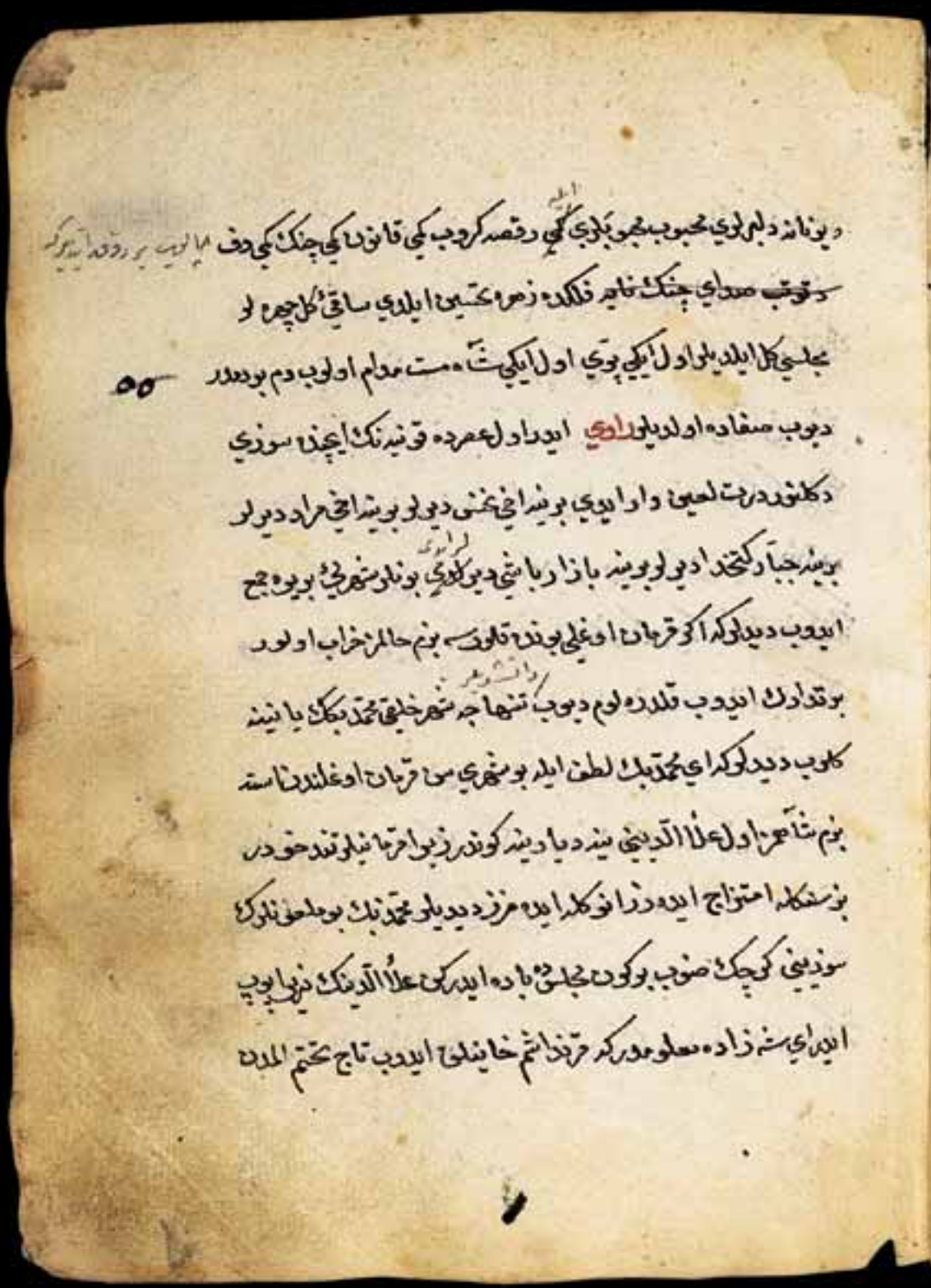

57 a

قوبي اچي ويروب اني نخي جابي قوتلنك اوكنده دوتوب كلوب سراي
كيقبادي چيروب جنكه بشلديلر محمد بك داود بك اني كوريب جان باشي
قيلوسه ورتوب
قيسي اه لوب داود بك براته بوب لاردنه مجدي محمد بيك عربان بوصو
دلوكندن چوقوب كيواسه طوغي بجدي كورد قوي قليج چكوب اولادخليلده
يكوبي درت شي زاده قتل ايلديلر عسكر فرماندهسي درت بيك ارهلاك ايلديلر
حاجي قوتلنا قوشنه ضبط ايلديلر اوي ايدر محمد بك ايراك شكلنه كروب
سوكه كلدي بوخانه قاهره قوندي محمد بكي كوروب بلوبلوكه روم شاهينك
اوغلندر كلوب ايني كورده خبر ديرديلر محمد بك درحي شي طوتنه كيروبايراك
اولغي ديديلر اوي ايدر ايني كورد بوخبري طوب آه ايدوب اغلادي زيرا
محكم موردي قالقوب خانه قاهره كلدي محمد بكي كوروب سراينه كتوردي باشنه
تاج شاهي اوقاسينه لباس شهنشاهي وتدي ديديكه سن شاه سن بن قولكم
بوقدر سكا صوف بعد دخم فرمان اوغلي اوجدن ايدي اوي ايدر ايني كورده
قرنداشلرندن حالز نجه اولوردي ايني كورد ايدر هلر شدي سوايي ضبط ايلر

الدي كلدم سنك دولتكده خوشي كچه يوردم لطف ايدوب بو شهرك حكم حكومتي
بكا ويرو بو تاج كوده بوندن ساكي اولم ديدي علاء الدين ايدجك شهرم سنكدر
امّا فرزندم داود بكي بوندن قالدي سي كوچ نهايت بلجه كچنك ديدي اشتوك
اولك ديدي بوحال اوزره برآي كچدي راوي ايدر اعيانلو بوملكتي دولت
ظل افتله علاء الدين صوندي بلو علاء الدين اجواب اوقدي ديمكله كوزم يوزي
برادرم ملكتي واريخ بر ساعت اكلمغوب بوجا بنده كلسن ديمش علاء الدين
محمد بكه ايله وداع ايتوب كندي ايرينجا بابا في بخشي كوردي بكي قوتلوشاه خبر كوندرمكله
تيز كلدي بر سرشي قربان اوغلي كندي محمد ايله داود قالدي انلري بوحالك
ايده رك ديمش ايرينجا بابا في قوتلوشاه ملكتي اوقوب بالتي بيك كورد ايله
عماد الدين ايله درت بيك عسكر كندي يله حركت قلوب سوندن كچوب قونيه شهرينه
ايرشدي بلو راوي ايدر داود بكه ايله محمد بكه اولادي داود خليلدن اون بيدي
بيك ايرايله عيشي عشرت ايدر لودي همايون همايي صدري بيدي اولدي
عجب نه اولادي بو طرزه چقوب سير ايدركن آني كوردي بلو شهر قونيي كوردي طايفه

قونيي

شهر بنه ایوشدیلر کوردیلر برجنك ویرقتالده که عالم کوم کوم اولتر جهان
بکوبی بیك ارایله تکبیر کتورب یوبدیلر مغلی متوبله مرد دیلر که نام نشانی قومدیلر
شهری تپوبی اچوب محمود پاشا داود بکی محمد بکی استقبال ایدوب سرایه کلوب
عیش صفایه بشلدیلر راوی ایدر محمد بك بو مکتوب یازدوب شاه علاء الدینه کوندردی
بیك لاله ندیه کلوب مکتوبی شه زاده یه صنوب علاء الدین اچوب اوقدی
دیمشکه ای شه زاده بنی او نتدك یاردقدیکه عهدکی بوزدك او نتدك لطف
ایدوب یزدن جا بنه نظر ایدیه سن معلومك اولا که بنه دیار بزی المزدن
الدیلر بی بکلیف کلوب سنك دیارکده ساکن اولدم آنوجا بنی کلوب شرف
ایلمك قابل دکلی دیمش علاء الدین یازدی مکتوبنی اقوب آه ایلدی کلوب
سلیمان بکدن دستور دیلدی سلیمان شاه دستور دیوردیوب جهان باد پایلره
سوار اولوب درت بیك یکت ایله توشیه یه کلدی محمد بك استقبال ایدوب
سرایه کتوردیلر اندیلر ایکی عاشق ایکی معشوق بر بریني بولدیلر اسکی یارلری
تازه لدیلر جهان مجلس قورب فرق کوده اتورب عیش صفایه بشلدیلر دوم

یونانه

قونیه یه کلوب داود بکه بولشدی داود بک الیقوب علاء الدین خاطرینه رعایت
ایلدی سلیمان بکه محمد بکک کچی فصه لری عرض ایلدیلر سلیمان بک سکز بیک
اردایله کوکلو کوندردی وارنیه یه معقول ایله الیوب ددی کوکز قونیه یه
کلوب محمد شاه اولوب اقتضا دن قونیه دن اقرایده ن یکری سکز بیک اردو
جمع ایدوب قیصریه یه کلوب اچلی طاغنک دینه قوندیلر معقول ایله رومیلی بکلری
قابل اولوب چقوب محکم جنک قلدیلر قیصریوب قلعه یه دوشدیلر
بدی ای بکلیوب المدیلر داود بک ایله محمد بک قیصری جنکنده ایکی فعل
بکلوندن حاجی قوتلوشاه قونیده تنها قلدوغنی دوب بدی بیک تاتار
عسکری ایله قونیه اوستنه کلوب جنکه بشلدیلر اولاد خلیلدن محمود پاشا امده
یتشه رک قونیه یی یرینه داود بکه قبولری بطیوب جنکه بشلدیلر قوتلوشاه
قونیه قوشه محکم اضطراب ایتدی آخر کار داود بک جانبنه مکتوب اوچوردیلر
داود بک قونیه اوستنه دوشی کلدوکی دیوب محمد بکه ایده قیصریه یه کنه کلدوز
دیوب دونب قونیه جانبنه توجه ایلدیلر الغار ایدوب دربیکی کوندن قونیه

اوچ ييل حكايه

اولجي محمد بك ايله اون اوچ ييل تونيده بيله ايوب يازوب بيله بيوشلو ايله
بربرينه عاشق اولشلر ايكنجي ايدي دعواي بويله ايمشلو ايدي كه بخت حاج تا
ترك ايده لو بربرينى ترك ايلميه لو بربرينك بولنه جان باشى ديوه لى راوى
ايدر علاالدين بخت سودا سنه دوشب محمد بكي ايوب كمنى ايدي اينجا يب
ارتسا وفات ايدوب روم بكلري تويه كلوب محمد بكي الوب قبر ترپه كتوروب
پدر ينك يرينه شاه ايلديلر خواجه علي ديو لربرونيري وار ايدي قرندشي
ايكي كوردسوايس فرمانلو اولدقده ايوب ماكلمه بك اولشي ايدي بونلر محمد بكه
محبت ايلمشلر ايدي مغل بكلرندن اسمعيل اغاي كتخدا ايلديلر راوي ايدر
محمد بك امورايله مقيد اولوب عيشي صفا ايله بشكاراايله سرايله مقيد
اولدوغنه روم بكلري قايل اولوب بخت روسه فرندشي جعفر بكي شاه
ايلديلر محمد بكي چرد يلر خواجه علي اغا ايدراي محمد كل امدي شاه علاالدين
وارارا كوزده بوقدر محبت دبوقدر عهد اماندوارا ندن مودا سنه
آدم آدمه غمدي كوك اولوردي ديلر اينجا محمد بك اون سوز ايله غم ايدن

قونيه

اولوب برادر بنده کلدي راوي ايدر قوام الدين علاء الدينك گلمكين ديوب
درينده كلوب علاء الدينك اوج بيك آدمين هلاك ايلدي علاء الدين
اول حال كوروب آندن اينوب يوزين يره اورووب خداوندن نصرت
ديلدي فتح عريان ايدوب قوامك اوستنه يوردي سويله جك ايلديلر كه
صحرا كم قاتله طولدي قوام صوب غزغره قلعه سنه دوغدي علاء الدين
درت بيك ايله قلعه يه نوبه يا تالي وورووب ايچروكيرووب بيي بيك آدم
قتل ايلديلر قواي دوتوب زنجيره الدي اندن صكره وقت قلعه سنه كلوب
قوامك خزينه سن چوزديلر وقت الوقت جبه التمشي كوب سال اوچوز دوه يوكي
جبه خانه بيك كوشي جبه اوچوز كوشي كوميي راوي ايدر قوام الدين هلاك
ايدوب قلعه يه دزدار كوب شاه علاء الدين كندوسي لارنده يه كلدي
سليمان شاه استقبال ايدوب اول كون ساكن اولوب ارتسي دوان
ايلديلر جمله خزينه يه تسليم ايلديلر عشرته بشلاديلر توبنه كوجك
ترندانچي داود بكه ويرشي ايدي راوي ايدر شاه علاء الدين قيصريكي زنابك

خبر ویردیلر علاء الدین دیوب عسکرین جمع ایدوب طبل نقاره دوکوب
کوب علایه شهریه کلدی اندن کوب سوغده کلدی اندن منزل بمنزل
معموریه قلعه سنه کلدی بکی دیوب استقبال ایدوب عذرین دیلیوب
کوردیکه بر ولاور یکت در زمانک دستی در هلاک ایله مسیی معقول کورمدی
معموریه بکی ایلدی آوغوزخانه سنه کیدوب دیودی امیر شاهه کلنلری دیدی
اندن کوب لاندیه کلدی سلمان شاه استقبال ایدوب خوانچه یونی سرایه
قوندردی ایرته دیوان ایلیوب دیوانه کلوب جمله کتوردیکی تحفه نامه لری
ویردی شاه شاد اولوب کندیی جمله جبی اولان بکلری بیلرزندانه
چکوب هربیرینه منصب ویردی دیوان طاغلوب عیش صفاده اولدیلر
ارزنجانلی برکون دیوانه ایدوب انوبرکون برایکی دم فریاد ایدوب دیدیلرکه
قوام الدین موت قلعه سی غزنه قلعه سی یوزاوقده بیکی بیک حامیله خراب
ایدوب اوکیجه یتمش بوک اتون کیوب دیدیلر ارزنجانلی علاء الدین تاالوب
یکوی بیک سوار یکی بیک پیاده بولغار عسکرینی آلوب بولاده غزق

اولوب

جمت الدي اندن عثمان كلدي اون بيك التوده بنى كشى ويردي اندن
صكره اشرف كلدي يكرمي بيك التوده ويروب يكي جمت الدي اندن علا الدين
دياد صاردوخانه كجري ويردي صاريخان اوغلنه خبر اولدي جمله صار
حا نيلر استقبال ايدوب شهره كتورديلر ضيافت ايدوب اون يوك
سيم ويردياروديدي يوك قماشى ويروب جمت الديلر اندن كجوب ايديس
دياربنه كلدي اندن قشلادي اندن كجوب دياربنشاير وحميد دياربنه
كلدي اندن كجوب تكه دياربنه كلدي استانوس بيلا اندن چقوب اندن
عيشى صفا ايجون بوقاج كون قالدي سليمان شاه اعلام ايلدي راوى
ايدر دياركلتاردن بوعامل وارايدي بكوس ويرودي طغيان ايلدي
عسكر چكوب معسكر تيه قلعه سى ضبط ايلدي امير شاه سلفكه يكى ايدي
ديوب عسكر چكوب جنك ايلدي بكوس يكى كلوب دوتب جس ايلدي
اوغوزخان واروب درت بيك ارايله جنى جدال ايلدي صوب كجوب
نكده ولا تسند كلدي استانوس علا الدين چقوب بولشوب كچى قصه

وابرشاه وكوكوز قيابك واوغز خان وكوجربك وفيروزبك وطورغود اوغلي قصوده
اوغلي صاغ وصول اوتوروب ديوان ايلديلر سلمان شاه علاء الدين ايدرصارخان
واديبن اوغلي وامرخ وحميد ومستشاد وعثمان بونلر وفات ايدوب اوغلوري خواني
اوتوروب سكز خطبه صاحبي اولديلر عسكر جمع ايدوب درياي ساحله وارد
كوا استقبال ايدرلر سرهر برينه حجت ويرصفاده اولسونلر كوجد الجنك چكرلر
جنك ايله ديدي راوي ايدرشاه علاء الدين اوده بيك منك اوزاز بولقاد
عسكرين الوب قونيه يه كلدي سراي كيقباده كلدي قوندي طورغود اوغلي
بايبورد اوغلي كلدي منزل بكلو بندن دولتشاه وبابوخ خان واتابك اوده
بيك منزل درت بيك عسكر ايله الوان اوغلي ايكي بيك قصوده اوغلي كلدي كوكز
وكوجر ديدي بيك ايله كلدي اشتهر كلدي اسحاقلو يه كلدي بونلر
منزل بكارينه واردي بينه كجوب قرمصاره كلدي صاحب پيركلوب پنركش
چكوب يكي حجت الدي اندن كجوب كوناهيه يه كلدي كرميان اوغلي علينشاه
قرشي كلوب شهرينه الوب كندي ضيافت ايلدي يكوبي بيك التون ديوروب

کدی دفی ایدوب یدی کون ماتم ایلدیلر راوی ایدر سلیمان پادشاه بو کون تخته
کدی جمله بکلرجمع اولدیلر دیدیلر که ای شاه اتاک فرمانی دکمک بک سیو اردی
اسکندر کسدوکی بغازه دکین حکم ایدردی لاجرم که تخت کوزده غیریلر اوتوره
دده کوزک نقدر قولی وار ایسه خطبه سکه صاحبی اولدیغی دیدیلر سلیمان شاه
بیوردی بکلری درت بیک ارجمع ایلدیلر چیپ پولاده غرق اولدیلر علاء الدین
جوان بخت سردار اولوب ارناکه کلدیلر قبضه لرینه مشترک شویله زیاده ایدی
الله مغلوب کلوب یله یله کلوب تا لاورنده اوستنه کلنجه بن آدم وطواد
هلاک اولدی ایرجلر فرمانه دیدیلر که سنه زاده علاء الدین چنکه کلیور دیکلری
ارایله یکوزی الی بکلر قرشو چقدی ایکی عسکر مقابل اولوب ایکی کون جنک
عظیم ایلدیلر حق سبحانه وتعالی فرصت ویردوب یکری ایکی بکلر فرمانی یغلدیلر
چوادم هلاک اولدی شهرلی استقبال ایلیوب علاء الدین دده سنک سرایینه
کوتردیلر سلیمان شاهی تخته کچوردیلر جمله بیعت ایلدیلر خیانت ایدن بکلری
زندانه قودیلر راوی ایدر سلیمان شاه دیوان خضر پاشا وعیسی پاشا وعلی بک

51 a

ایدر فرمان یاوذه دوشمندرالندن تخی بخرالوب سکرز دیدی عارض پیرایدر علاالدین
بوکیر کوندرک صاحب ظهور در فتح انک الندن دردیدی سلیمان علاالدین یوزینه
یقدی ایدر بکر کوشم غیرت دمیدر دیدی علاالدین اون درت بیک بولقار
کلنار عسکری ایله صافی دمر وقت ایدوب منزل بمنزل ارضاکه کلدیلر کیجه ایدی
پاسبانلر بوقردن کوردیلرکه بوعظم عسکر دراغایه طبور دیلر کلوب تاج خانی
اوستنده کورب دیدیکه کسز کیجه وقتی نه طایفه سز تیز بی بخوف اچلم دیدی
علاالدین جاغرد یکه اج تیز بی بن علاالدین خلجی یم دیدی فرمانم دیدی دزدای
صاحب دک اچدی عسکره دیوردار ایدر بلدم سلطان جهانی سن بکا مقبول منصب
دیوکه اوغرکده جان باشی فدا ایدرم دیدی علاالدین قبول ایدی تیز بی اچدی
ایچی وکردی خلیل بکک قرغانجی جنکنده قلنی نصرت علی کوردی سلطان
فرمان دیردیکه بیدی بیک واردی رخ وار ایدی جق مال خزینه دیوردی
علاالدین دزدار ه سلفکه سنجاغنه دیوردی اسمنی اغرخان قودی اون عسکر
بینه سوتنه کلدیلر قرق کوره ساکره اولدیلر اجل ایرشوب سیر سوی اقدام بینه

کتدی

50 a

سنك كي

سن پادشاه اولدقده صكره بكا دخي فايده جق اولور صكره سنك بنم دكلي

ديدي عهدمان ايلديلر جان تندن ايرلور كبي ايرلوب ايلواغله شرقه وداع

لشوب علاء الدين بني بوندلاودايله ايلغاراييوب موتم كلدي بيرمبني تك

وذين اوبدي جمله قرمان بكلري كلوب علاء الدين كوروب شاداولديلرشاوره

ايدوب ميرمبني تك برمحبوبه قوني واراييدي آني وبودي موتده تمتي كوره

ساكن اولدي راوي ايدر قرمانك محمد بكك محمود بكك وخليل بكك بيكي درت

بيك داودي زرخلي وجبه وعلم ونقاره وخزينه جكردلاودلوي واراييدي بوجمله

ارسلانك قلوزسنده ايدي مبني بيك كوردي علاء الدينه تسليم ايلدي جمله يولغار

وكلنار عسكري كلوب بيعت ايلديلر كوردي يلوكه قرمان افرانبي بودلاودايدي

راوي ايدر داودغم كلادغرنجه لاردنده يه وارقرمانك سليماني الوب كلمه

كوركرچه دولت سنكدر محله تخت اولكه تسليم ايده لم ديدي علاء الدين مخالفت

ايليوب بني ادم ايله بركيجه لاردنده يه كلوب سليمان سراينه كلدي سلطان

علاء الدين نه خبر اولدي طشره چقوب علاء الدين كوردي بخزينه بصوب

كوزليوب

دوب بکلر ایله شاوره ایدوب قونیه یه شاه علاء الدینه مکتوب کوندردی راوی ایدر
علاء الدین شاهزاده قتی بهادر شجیع دلاور جوان اولمغی ایچون کوزی صاقوده
باغی چمکده اوق آتمقده سلاح سورلقده مثل یوقدی راوی ایدر تعجب یکی
ارتنا بکک ایکی اوغلی وار ایدی بویندرخصو بوینک ادی محمد ایدی قونیه یه کوندردی
ایدی علاء الدین ایله بیله بولنمغی ایچون ایدی اوقمقده یارمقده سبق داشی ایدیلر بر یرینه
ایله بحث ایتمشلر که بو بوندن بو ساعت اولنجه قابل دکلدی محمد غایت محجوب
ایدی بکلردن جق عاشقی وار ایدی راوی ایدر علاء الدین جوان بخت ایله عاشق
اولمغی ایچون بو ساعت کورمسه دیوانه اولوردی بونلر بوکون اوزره عیش
صفا ایدرکن کوکز کوب میرمیانک مکتوبی دیودی اوب محمد بک اوغلی
دیشکه کوندم نوری علاء الدین اکوچک مرادک ایسه تیز کلوب اینیشه سن اکو
احوال ایدیرسک فرمان مکلکی ضبط ایدیر خاینلر خیانت ایدوب صکره جمله کوی
قیرداغمک وصیتی اولدرکه جمله سندن سنک طالعک توتلوردر تیز کلدرسن
آتاک وصیتی بوینه کتوره سن دیمش محمد بک ایدر همان کمک کوک نی دیدی

خليل وقاسم يونس جسن ايدوب يونلوي بنه آزاد ايلديلر يونس سليمان بكه بعض

ايلديلركه بوزه اندن اولدي ديديلر راوي ايدر ديمي بكمه رضي دار ايدي حكم

حكومتي قادر دكلدي بركون ديوان ايدوب جمله علمائي وزرائي جمع ايدوب بعارض

حكيم كتوردي بلوديديكه اي پير بو بنم صنعتم دكل شاه ولي سليمانك وقرآنك ولاً

الدينك طالعين دوت كوردوم سنجي كلدي ديديكه عارض حكيم شاه علاالدينك

طالعين طوتوب فوت كوردي ديديكه بوشه زاده روم يونانه حكم ايده اكثر

غازيي كافره اولدي ايدر اول زمانده كافر كوركسز قتي چوق ايدي سلمانلري

انجدر ايدي پاسدن اسكندرونده انطاليه دايجه كافر اندن ايدي

علاالدين ابن قرمان انكيوري ابوالفتح ديديلوكه بو قيلوي بوفتح ايلديي نسخ عارض

علاالدينك بخط اولدجغين ديديي الحاصل كلام سرمويي لاوندده يرينه سليماني

وقرماني نوب كندوسي قرمان بكلربي الوب ولايتي دورايدوب موت شهرينه

كلدي ساحل اولغلداندده مكان بغليوب درت يل ساكن اولدي راوي ايدر

سليمان ايله قرمان اتفاق ايدوب جمله دياري ضبط ايلديلر سرمويي خوالي

دويب

زعاده کیخ مسجد مسکن بکا خرابات ایله نوذیو بویله یاذمش نیم بنم آرادمه
الفک اوری بویله ایمش تخت سنکدر دیدی عهد نامه یازدیلو قطع نزاع
وفصل خصومت ایدوب فخر الدینک باشی دیوب لاردنده یه کوندردیلو
ازین جانب لاردنده یه خبر وارد یکه مغل حیله ایدوب سلیمانک وفخر الدین شاهک
باشی کسدیلو قرمان بکلری قرشوب شمس الدینی بولقاردقدا اندروب شاه
ایلدیلو اوده بیک بولقار کلنار عسکرین حاضر ایلدیلو ودخی طور غود دقیا
وقصون جمله یکرمی بش بیک اوجع ایلدیلو تیر تیره اوستنه کلدیلو راوی ایدر
خبر کلدیکه سلیمان شاه کلیبور دیو استقبال ایلدیلو یاسی هاتم ایدوب دخی ایلدیلو
راوی ایدر شمس الدین بو سبل ایکی شاهلق ایلدی برکوجک قرنداشی دار ایلدی
قرمان دیولودی شاهلق طمعیله فرصت بولوب بیجاریه زهر ویروب هلاک
ایلدی وزرا قرمان بکلری دیدی کوندیاسی هاتم ایدوب حقنده اولسترد یلو
مفتی شیخ فاضی واعظ جمله علما موسی بکی بوینه شاه ایلدیلو قرمانی حبس
ایلدیلو بش کسنه یه دخی زهر ویردیلو قرمان وسعد الدین وحاجی بکلر اوغلی

اي خاقان ولي نعمتمك دكليم ديوب سكوايله بكوبي مغل هلاك ايلدي دولتشاه تقابل
اولوب اندن يقلوب قاچدي اندن سكره يوبچاغلوب اون بيك مغل اورتيه
الديلر اردنجه قرق يك ايله سليمان بك ايوشدي يتوبله جنك ايلديلر كه كورنلر
حيران قالديلر التي يوزين ديه لديلر سليمان بك قفقاداري ايله يوريوب مغل عسكرين
بولك بولك ايلدي ديدي بوزمغلك اوتلوديني باشني كسدي اخر كوردبلر اولماز
ايمش بابوق تاتار كلر سكز بيك مغل عسكري ايله اوستنه دوشوب بوبومانجلين
دوشوب سليمان بي يقوب بغلديلر اون بيك مغل فخر الدين اوستنه كلوب فخر الدين
نعره اوريب يوز سكسن مغل هلاك ايلدي آخر اتي سكوليوب يقديلر باشني كسوب
شهيد قلديلر آخر ارتناي لعينك اوكنه كوردبلر سليمان شاه ارتناي كوروب
ايدراي لعين برزمان انك قولي دكلي ايدك وترك ديومدكي سنك دوشمن
ي اولدك ديدي ارتنا سليمانك بندين كيدروب خلعت تاج ويردي الوب
تيقريه يه كوردي ديديكه اي سليمان شاه واللهه مرادم بويله دكلدي سنا بي
هلاك ايليم بوملعونلق مغل ظابطرنك اولوبي بوببب سويلدي

زهاده

جمع ايلديديي برييل ساكي اولوب بركون عسكر جمع ايدوب متوجه اولديلر بياغ
طاغنك دبنه قونوب بابوق خان تاتاره پوسي ايلديلر چوب حاضر باشي اولديغي
اذين جانب فخر الدين بكلوي ايلديغي وصفاده ايديي شمس الدين بولغار عسكرينه
سردار ايديي لحاصل اوتوب صفا ايدركن بر توجه كلوب دكتوب صوندي
اچوب اوتوي ديمشكه بر ادم قرنغاجي حراميلرندن ايكي يوز اتلو كلوب ولايتي
خراب ايلمشلر ديو خبر ديي يانده يتمش كشي بولندي واروب جنك ايلدم بني ذكرون
قلديلر مكتوبم واروب سكا وصول بولدقده يانكده آدمك اون بلوك سردي
دني كلوب بتمش سن ديمش فخر الدين ايستروب آه ايلديلر جبرسن كيوب آتندلر
اولديي موجود يتمش ادم بولندي سليمان بك بوندة حاضر باشي ايوب پاشا ايلد
صرايلده عسكر جمع ايدوب دوشمن چقدقده بلكه حيله اولديديي فخر الدين بك سليمان
بك يتمش ادايله پادشاه يانه بلوك سوار اولوب يوريديلر قونديغي سينه كلديلر بابوق
تاتاره ايوشوب چاغريديكه اي قربان اوغلي قندكيدرسن ديديي فخر الدين كوريجي
چاغريدن دولتشاه درديا بوقدر هماي سكوسن چوبروب مقابل اولديي ديديكه

موكلي ايلدبلو ايدر بركخدامي وار ايدي قره جعفر ديولدي مغل بكلوزدن
ايدي علاء الدين شه زاده شكار ده يكا راست كلوب دوتب بغليوب شاه كوندردي
زيرا فرمان قومن راست كلدوكي بوده دوتب هلاك ايدردي الحاصل قره جعفري
دوتوب لاريده يه شاهه كتوروب عرض ايلديلر شاه قاضي يه كوندردي ايدي
يوزقان اوزنجه اثبات ايلديلر قيچ بيرايدي طقسان ياشنه كرمش ايدي قره
جعفر ايدراي شاه ديوكه فرمان اوكندوجق بولدا شلق ايلدم كل بني ازاد ايله
ديدي بن يوز مغل بيله دوتشلو ايدي شاه مرحمت ايليوب جمله سي قتل ايلديلر
ازبن جانب ارتنا بك نصه ديوب بكلر جمع ايلدي دولتشاه اخلاديا بوقان
ديديكه فرمان اوغلي فخر الدين مرادي جمله مغل طائفه سن قرمقدر باشكوزتدركي
كورك ديدي خان ايدرارك ايلداوماز بوايشه حيله كورك ديدي ارتنا
ايدرسز بلورسز ديدي همان جاسوسلرصالديلر ازبن جانب مكو فخر الدين
بولقارطاغنك دبنده دولرنام قويرده ييلاق ايدينوب برسراي ياپدروب
اوندهاولوردي ازبن جانب بايوقخان ارتنا ايدرينم حيلم واردر عكوركي

جمع ايله

خبر کوندرديکه اکوا رايسک دوم عسکرين جمع ايدوب کلدين خطه سکاه

نامکه اوتوده سن ديدي بيک مکتوبي الوب قيصريه يه کلدي مکتوبي ويردي

ارتغانيا ارتغا بک مکتوبک مضمونين بلوب مغل قوين جمع ايدوب اقشايه

کلدي راوي ايدر فرمان اوغلي فخرالدين وسليمان علاء الدينی بخشنده قويب

کندوسي اون بيک بلقار عسکريله کلدکده سليمان بک اقشايه اوشوب

راوي ايدر ارتغا بکوي بيک دوم عسکريله مقابل اولوب برفصل جنک

ايلديلر الله تعالی عسکرينه نصرت ويروب ارتغا صوب قچديلر تولو

دفي تا قيصريه يه واريجه قوديلر حتی مالين رزقين بنما ايلوب بلوانلرين عسکر

دوب لاکن اوتوده يه کلديلر بخته کچوب سليمان بکي وزيري ايدوب علاء الدينه

قونيه يه ويردي لر واروب اندهساکن اولدي راوي ايدر محمود بکک ايکي

اوغلي وار ايدي عيسی بک وموسی پاشا بدرالدين اوغلي خضر بک بولر

اخشيا راولمشلر ايدي وزيرلر تعاهد ايدي جمله خلق بولرک سوزلرينه

قايل ايدي ديار فرمانده هرنه ايدي ايسه بولرقايل ايدي سليمان بکي جمله امورده

بدر الدين عمري دنتوبي دزدي يدي كون ساتم ايلديلر قرمان بكلري جمع اولوب
دنن ايلديلر اوغلي فخر الدين زياده بهادر اولغله يرينه شاه ايلديلر روايت
ايدرلركه روم يونانلو يانينه كسه كچدي قدماستده غايت بلند ايدي بلكه
آت چكردي راوي ايدر عدالتي زياده ايلدي سفل بكلو ندن حق كسنه هلاك
ايلدي دولتشاه اتابك بايوق خان دويب عسكر چكوب جمع ايدوب
كلوركن سليمان درت بيك بكت ايله قرشو دارويب جنك ايلدي راوي ايدر
فخر الدين سفل بكلو بنك سليمان بك ايله اقراي اوستنده جدال دويب اون
سكز بيك ارجمع ايدوب ايلغار ايدوب غفله ايوشدي شويله قلجي اوردي كه
سفل صوب قيصريه ارتنا بكه كلديلر قرمان اوغلندن شكايت ايلديلر ديلركه
ناحق يره يوردي بزم يجه بكلري عزهلاك ايلديلر ايرتجاب ارتنا مكتوب
كوندردي بيك لا اردنده بكلوب مكتوبي فخر الدينه صوندي سليمان بك اچي
اقري دعشكداي قرمان اوغلي محمد بك دخي ديك رنما تنك ايچه ايله
انلوك ايلدوكي جفا دخي يوركرده طوردي عيسى سليمان بك مكتوبي يوقت

خبر كوندردي كه

حضرتدن سن یک کلورسن دیدی خلیل مهری الوب ولایتی ضبط ایلدی راوی
ایدر خلیل بک عسکر چکوب تورنه یه کلدی کیقباد سرایین محو ایدوب کچوب
تختنا توردی راوی ایدر سلطان علاء الدین ایله محمد بیکک جکی دنا فتنه
خلیل بک حضرت مولانا نک خدمت شریفنده ایدی کلاهین چکوب حکمت خدایک
بو پادشاه اولدقده فرق کوندن صکره فرمان ایدر کلوب ایونجر فرق
کون سائم ایدر اوستنه تورنه یا بدرراون بیدی یل شاه اولور بنی اوغلی اوکی
بوینه داود بوینه خضر بوینه اسحاق بوینه سلیمان بوینه شاه علاء الدین دیورلدی
دیار اقرای داوده دیوردی خضر ارسلکی دیوردی اسحاق اقشهری دیوردی
سلیمان عاقل اولغله وزیر ایلدی علاء الدین حماد اقوب یا روب تورنه نی
اوغلی بولقار عسکوینه مرعا ایلدی شمس الدینه وفخر الدینه موت دلایتون
دیوردی فرمانه کلنا راطرافی دیوردی دنیا کیسه یه باقی دکل کلن کچر قوین
کوچر اجل کوفی ایونجب خلیل بک وفات ایلدی بینه سلطنت مهرین بدر الدینه
کوندیلو کوچک اوغلی علاء الدین تورنه ده قالدی فرمان کلام بوکون اجل ایونجب

45 a

یا نتولندی کودرک کو تلاد دیمی آسمانه ایرشدی تشکو طاغلو یخلدی یدی کون محکم
جنك اولدی قرغانجی صوب بلغاره تجردی سندی نوقتوسنه واردیلر اوی ایدی
خلیل بك اسیر اولوب خلاص ایدوب چی مال داغیتوب برتدروب یغما ایدوب
لاردنده یه کلوب بدرالدین بکه بو خبری تصدیق خبر ویردی ازبکجانب
توغانجی اقسرای اوستنه کلوب شویله یغما ایلدیکه چوق دیار خراب ایلدی
بنه فریاد جیلر اوغوب لاردنده یه محمد خلیل بك یکوم درت بیك ارایله قالقوب
طبل وعلم نفاره دوکوب منزلدن منزل ایرشوب اقسرای اوکنده برقات اوغوب
اون سکز کون کیجه وکوندز جنك ایدوب جنك ایچنده خلیل بکه داتکلوب
سکوطوالم ایلدی خلیل بك صاوب النه چغیرالوب دوکه دوکه لعین خلیلوب
اردنده صکره لشکری طاغلوب کسیلی قروب وکسیلی قاچوب جمله مال وزرقیس
الوب لاردنده یه کلدیلر شاه قرشوچقوب خلیل بکی الوب شهره کلدی جمله وزرقی
میدانده دوکوب صاحبی اولان الدی اولیاتی صاوب بوجاغه باندی اوی
ایدی بدرالدین کندی ارتنا ایلدی سلطنت مهرین میرزا خلیلده ویردی حکم کوت

حفتده

فرمان بکلوبن قرنوسنه کتورب دیوروب اوندلوبنه جرمه آوردی لاردنه بیک
عسکر کوندردی که کلدغنی الدن قاچیرب بدرالدین خلیل بکک صنروفنی دوب
عسکر جمع ایدوب سکز بیک بلغار عسکری ایله کوکزی کوندردی ایکی بیک بکلی ایله
سرزا بهادری کوندردی اون بیک اردایله طوغرو یا یوردی کوندردی بدی
بیک اردایله قیابکی کوندردی وقصوفی کوندردی التی بیک یکت ایله نیروفری
وکوجری کوندردی اوچ بولک بویک بیک کوکطبل علم الوب خلیله کلدی اوندن
بیک اردایله بیلاغه ایردی کوردی قرغاغنی عیش صفاده تکبیر کتورب قلچ چکوب
یوریدی قرغاغنی تحقیرها ایله کولدی اتنه بوغب مقابل اولدی ایرتسی بویی بیک
اردایله قصوفه وقیابکی یوردی بیک یکت ایله سرزا بهادر چقه کلدی خلیل ایله
ای سرزا جهد ایله سنجاغنی آلی کوردیدی سرزا بک بیک یکت ایله سنجاغه یوردی
سنجاغنی ضربی الدی اوچ کون جنک اولدی اول طاغ تاغه بویاندی قرغاغنی توبله
یوره یکه بنه فرمان عسکرین داغندی همان توزیدا اولدی اون بیک اردایله
طوغرو یا یوردی یوردی نوه لو اوروب یوردی صوای هری ایله طاغلر

عارض حكيم عزلت اختيار ايدوب بوكويده ساكن اولوب تاملشي ايدي اتفاق
خليل بك يوني كيدركون اول پيرك صوحبتنه اوغرديكلوب بولنوب دعا
تمنا ايلديي پير ايدراي شم زاده فرصت سنكدر انشاء الله ديدي وهم سنكله
بوا وغلك ظهور ايلسه كوك صاحب قوت اولسه كوكدر آدمي علاء الدين توپاس
ديدي الحاصل وداعلشوب دوشمن طرفنه يوردي راوي ايدر قرغاجق
طوبوب خليل بك كلكيسن اتوزبيك وارساق بلغار وكلنار عسكري ايله
دوه سيراشه چقوب كوزه دوب طركي يوي طرفنده بشيوبك دوه طوتيلي
دلاور ايله بيرزاخير بك ايوشوب دوردشديلر قبح يلدرم كبي شاقدي
باشلو كسلدي قانلو دوكلدي ميدان روزحمزه دوندي ايكي كون جنك اولدي
خليل عسكرندن بيك بكت دوشدي قرمان بكلرندن سپاهيلرندن زنجيرلرندن
بيي يوز آدم اسير ايلدي خليل چوب ارناكه دوشدي سنجاغني الي قويديلر
جمن بيلاقنه چقوب قرغاجق اتوزبيك بكت جمع ايدوب قرمان اوغلنك
التوند باشلو علمي ديكوب غرو ايلداوتوريب باده ايچوب اسيراولان

قرمان

محمود بکه دیوشی ایدی فرمان ایله قرغانجی بویوده استواج ایلشلودی کویلکده
انورلودی ایرنجاب فرمان قرغانجی بدرالدینک شاه اولدیغنی دیوب
بلغاردن بنی بیک عسکر جمع ایدوب بنی بیک دخی طرسوسدن دارسانق طاغنی
جمع ایدوب کلوب طاشی ایلنه چقوب سدفکیه کلنجه اوروب موت قلعه سنی
بنما ایلدی چق طوار دوزق وسالجمع ایدوب دیودیکه بدرالدین شاهلوخل
دکلدر ای فرمان اوغلی محمد خاندن محمود خاندن صکره شاهلق سنکدر دیوب
دنیای بیقوب باوب خراب ایلدیلر راوی ایدر فرمان اوغلنه خبر ویردیلرکه
نرطوررسن قرغانجی ایچ ایلی باشندن باشنه خراب ایلدی بدرالدین قورقدی
خلیل ایدرنه قورقرسن عسکر دیوداروب باشی کتوردیم دیدی همان میرزا خلیلک
بنی بیک ارمجع ایدوب پولاده فرقه ایلدی بدرالدین ایدرجکرکونجم عسکرک
ازدره وشمانک یاوزملعوندر غول بیابانیدر دخی عسکر جمع ایدرلم دیدی
میرزا خلیل ایدرنجم عسکرم آتشی درصحرایه طوسه اوده یقردیوب سوار اولدی
طبل وعلم چکوب طاغه چقدیلر راوی ایدر محمد بک شهید اولدقده صکره

آخر

چوب کلنده کچر قلعه سنه دوشرديلر ديي کون جنك ايلديلر آمز قلعه بوغوب
قاچديلر مسلمانلر قلعه ضبط ايلديلر خليل بك کلوب بابا سنك دزيرا ويدي
محمود بيك حصار اولري يازوب ديوندار قودي راوي ايدر محمود خانك
ايا غنه يازه ايوشي ايدي ايزنجانيه محمود خان عسکر چکوب کتوب قرله لاذقيه يه
کلدي ديي کون ضاغ اولوب يادي زياده اولوب آمز الهك امرنه انتقال
ايلدي قرماه نامده بويتلوي ذکر ايلمشلر جوشه محمود رحلت کودناچار
زفرزندان خلق بنهاد اوچاد يکي شه بدور دنيا است نامش
دوم موسي سيخ صبح مشامش سوم عيسي بدن مشهور عالم
که پاشا زاده کان حوشي بود خرم مهارم بوخلت راسزاوار
خليل ان ميرزاده شاه ابوار راوي ايدر بيوك اوغلي بدر آلديي بويله
شاه ايلديلر تمام عدالت ايلدي قرمان بکلوي رافضي اولديلر بونك
فيي اوج اوغلي وار ايدي برينه شيخ آلديي دبرينه فخر آلديي دبرلرينه قرمان
ديولودي محمد بك جبي ايلدوکي بغل بکي قرنجا بخنا ايله قرمانه طرسوس ناحيه

محمود بك

اوغلي فرنوب طاغي دهوي جهاني دوندي اوج كون اوج كيجه چالشديلر صباح الغلده طوردي
اون بيك اردملو اغه دوستدي اتاكا فرقت بولوب مسلمانلر زبون اولدي
برصرب طاغ دارايدي صنوب اول طاغه چقديلر كافرلر اطرافني الوب اورديلر
راوي ايدر محمود شاهك درت اوغلي وارايدي بريسنه غياث الدين ديرلردي
بريسنه عيسي ديرسنه موسي ديرسنه خليل ديرلردي خليل زياده دلاور ايدي
ازين جهت محمود شاه مكتوب كوندرديكي ايدي سنه داي اوغلي سيرزا خليل بولغار
توسنه سرداري ايدي كافرلر اندن پنديلر صندوغني بلوب اون بيك بولغار
ديي بيك طورغود ديايورت عسكريني الوب طبل علم چكوب ايلغار اولدي
اول طاغلرده سندي مسلمانلر آچلقدن زبون اولمشلر ايدي اولمزدن اختيار
اتمشلر ايدي راوي ايدر سيرزا خليل اخشام دكين صبر ايدوب اخشام
ظلمتنده تكبير كوروب كافري شخون ايلديلر توبلر تيغ اوردي لركه كافري
طاغندي لر ديرلر طاغده اولان بكلر تكبير صداسي اشدوب محمد خان
دوب انلرده بي بردلو صباح اولنجه صحرا قاندن كورنمز اولدي كافري

نحمده كچدي راوي ايدر سلطان توشيه كلدوكي دقيقي جمري قاچوب بنه حراسلغه
باشلمش ايچ بدي سلطان صاحب اتاسي طوتمغه كوندرمش ايدي صاحب اتا دارد
جمله حراسلري طاغدوب جمري طوتوب توشيه كلدي كوردي كه سلطان كچمش
كندي پادشاه اولمش صاحب اتا كلوب جمري اولمغه كورمش ايلدي
بيوردي لاردنده تپوسنه بودار ايلديلر اندن صاحب اتا يوشه قايم مقام اولوب
كندوسي عسكر چكوب اقسايه كلدي اوه بيك مغل قرشو كلدي محكم جنك ايلديلر
اوج كون چاپاي درمي كوده اوه درت بيك مغل دخي ايوشوب اتابك ديارينه
خلوه ايلديلر جنك ايلديلر اشله صحراطولدي مكر درت بيك مغل پياده عسكر اولمغه
صبان آتولو ايدي حكم الهي توشيله اولديكه ركندينك قوللغي دينه برطاشي
اورمه صحيح جواب ديوب دنيا سن دكشر عسكر صوب قاچوب توشيه كلديلر
مغل بنيا ايدرك اردنجه كلوب صاحب اتاي پادشاه ايدوب چقوب مغل طابه تپه سيله
جنك ايدرلر دولتشاه ايدر قران اوغلي توشيه بنيا ايلديكنه قايل اولمازديلر
دوشوب لاردنده يه كلوب بكي ماجراي محمود بكه خبر ويردي لر محمود بك سلطانك

اوغلي

بابا مدن تلان صغو بجي المدن الوب خارجدن بوكسنه بر مك انصاف مدن ديدي

راوي ايدر بو شفاعت نامه يازوب كوندردي خليل قوشه يه كلوب ويرمز

كروب مكتوبي صوندي سلطان مكتوبي الوب پاره پاره ايلدي خليل الأرنوده يه

برمكتوب يازوب انكوريه مغل بكلر ودولتشاه يكه كوندردي خليل انكوريه

كلوب مكتوبي اوقدي لو مكتوبده ديمشكه اي شاه مغل عسكر چكوب اقشهره كلوب

جبرًا وقهرًا خلقدن نخيري اليوبره سن اكر سلطان عسكري كلورسه بن دخي

حاضر باشم واررم ديمش زيرا عهد صفحه بهانه اولمديمش راوي ايدر

دولتشاه اوده بيك مغل عسكري ايله اقشهره كلوب حسني هلاك ايدوب

خليل بكه اليوبردي ارنخابن سلطان قصه يه دوبب قرق بيك اركله جلايوب

جمله سرحكمك يراغنده ايكن راوي ايدر سلطانك براوغلي وارايدي محمد كوزلو

ديرلردي فرصت كوزلو يكه اتاسني هلاك ايده فرصت بولمازدي مكر

حكمت خدانك اول كون فرصت بولوب زهر ويروب هلاك ايلدي

برتاج كون بابسي ايدوب حقنه قوديلر اوغلني يرنه پادشاه ايلديلر راوي

41

41 a

ایندی عسکر یی جمع ایدوب عینی صفایه بشلادی ازیجانب مکتوب یازوب تونیه
کوندردی محمود خان کلوب اولان قصه یه سلطانه خبر ویردی مکتوبی الوب اوقدار
دیمکدایی سلطان دمکه حاضر اولاسی امری وارمدم دیمکی سلطان ایشدوب
قورقدی مکتوب یازوب سلیمان پاشایی ممالک اسلامیه سرعسکر کوندردی بونلر
لاوندیه کلوب کوردیلرکه محمود بیک عسکرت وزیر یوزمکسن
پهلوان پولاده غرق اولمش بونلر ایچرو کیروب یرادیلر محمود بیک بونلری کورنجه
رعایت ایلدی سلیمان پاشا ایرای شهزاده لطف ایله جنکدن فراغت ایلدولات
خراب اولوب رعایا طاغلدی سنک دیارک سکا بونم دیار عزیزم دیدی بیکی
پاشا صلح ایلیوب بحث ناملو الدیلر قطع نزاع وفصل خصومت ایدوب دونوب
تونیه یه کلدیلر راوی ایدر اوج یل بویله قالدی اوستاد دوران شیلیه یورمکه
اقترای بیکی ملک ارسلان وفات ایدوب خلیل دیولو یرینه اوغلی قاسمی ایدی سلطان
خلیلی رد ایدوب اقترای حسن دیولو یرکسنه ویردی ازیجانب خلیل کلوب
قرمان اوغلینه سلطانه شکایت ایلدی دیدیکه بن سنی تخت اوغلی اولم دیمی بنم

تفنگ کبی کوب وت اوه سینه کاوب قلعه چو یوب اوج کون جنگ ایلایلو

ارزنجانب محمود بک سیواسدن اوتوزاوج بیک اردیله بوغدان چقمش ایدی

بوغدان وقتی حاضر ایدلمش ایدی اول محله محمد بگک شهادتی خبری کلدی

محمود بک آه ایدوب کندو مبنی بوده اوردی سزدن ایدیکز طوریکز وقتی

یغدیلو اکوتیز وار مزسک جمله ملک الکدن کیدر دیدی محمود بک یوردی

بوغدان وقتی دربندلوی بغلدیلو کندو سجاوتوز بیک کورد توکمان دخی لهکری

ایله کوسی نقاره دوکوب موتر کلدیلو تاتاره سنی یله تیغی اوردیلو کتاتار

موب بخوب دربنده کلدیلو بوغدارک اون بیک سنک اندازلوی موبله

اوردیلو طایخی کم بوباغی فوزتادمدیلو بیکه دانه سن دوتب اسیر ایلدیلو

ماعدا سن تیردیلو بنیما اولان زنجی هب صاجنه دیودیلو ارزنجانب موتدن

کچوب لادنده یه کلدی کوردیکه شهری خراب ایلشار خانیده بیله دوتمشلو

ایدی نقدر زنجی بنیما اولندی ایسه میدانه دوکدیلو صاجیلو بنی اوب کتدیلو

دعا ایدرک محمود بک یوردی بدی بیک تاتاره بویله جمله شهری محمود

تورب کوکه چقدی غازیلوست بلنکه دوندیلرقان اچمکدن ایرخان ایدی محمد بک
بیک دلاورایلر سورب خانک علی بوزی خان بلدیکه توغین یقان قرمان
اوغلیدر اون بیک تاتاری چوروب اویلر زمانینه دکن جنک قلدیلر
بیک یکدی شهید ایلدیلر محمد بگک اوج کون آتین یقدیلرینه آتلندی راوی
ایدر محمد بک کندو قلجیله درت یوز یکرمی باشی کسدی بونجه دفعه صکن کندوسی
شهید ایلدیلر قرمانیلی صوب تاجدیلر تاتارکلوب لاردنده یقوب یقیا ایلدیلر
شه نامه محمد بگک شهید اولدوغی محلده بویله یازمش شه شهید غازیان
بوداندایشان شه بدولت حوشی زیان بوداندایشان شه کجا آن سروران شه
حوشی حرامان شه کجا آن کله رخانه نیک نامان بمردند خاک صفتند بنویسی
خاک همه سنبل شفتند [illegible] کجا اسکندر تراب ایلدی
کجا دارا یتوز ایرخان لاردنده تاتار خراب ایدوب اوتورب بوزیان سلطان
خبر کلدیکه سلطان دمشقی خان تجمل دارو ب موته وارمشکه قرمان
اوغلینک اصلین دمشقین قیوب دمشقی راوی ایدر تمشق بیک تاتار دوه سیدنه

نیفنک کبی

بکوبی بیک آدم ایله اریدسونه کلدی بیک یکت ایله مرزه کلوب ایدای شاه
خبر ایله جمله عسکرک کلوب جمع اولدوده دیدی علاء الدین خان کلوب قرمطاغه
النده قونمش ایرنجاب بکی بکوبی بیک ایله قرشو یوروب الله الله دیوب
هجوم اولوردوب یتمش بیک تاتاری طاغدوب سوی ایله اوردیلوکه قلیچی اول
ساعت اوج بیک تاتار طیراغه دوشدیلر صباح اولدی قرمان ایله تاتار
بللی اولدی قرمه سلدوده اوکنده اودن کوده کیجه دکوندز جنک اولدی
راوی ایدر خان وزیرینه ایدر یتمش بیک تاتار یکرمی آری جمع
ندیکلر دیدی ایرنجاب وزیر ایدر دللاوخان بونلر متصل بویله جنک
ایدیجی دللاور لو مرد دیدی محمد بک محکم یوریلوب قوندیلر محمد بک دوب
شهر کلدی کوردی قرنداشی دخی کلمش ایدای بکلر تاتاری شهره کتور
مکده شهید اولمق یکدر ایکی کوجک قرنداشی بیله الوب اودن بدی بیک
ارایله یوردی قرنبل طاغه اوکنده راست کلوب تیغ چکوب تکبیر کتوروب
تاتار چری یه قویلدیلر اوج کون اوج کیجه جنک اولوب بوک بوقاتی

دیوك بدي بيك قولك قتل ايلدم اشده بن حامزم سنك كبي عورت صورتلو
كيروب قجمزم خداوند شهادت استدم كل بوده كوردوم حوتنه كوستوراكوجري
قصه سندك سوآل ايدرسك هارون الرشيد مصره سلطان ايكن وزرا سنه
ديشكه فرعونك تكوي ليق دعوا سي ايلدوكي همان مصره مالك اولدوغياچون
مدرد بعني وزرا سي دخي ديشلركه بلي بوندن اوتري ديديلر ازرجابن هارون
الرشيد بوقره عربي كتوريب مصري بغداده بندخي تختكي مزاده ديوردم جريدن
عربي مشوري الركيردي همان اكا ديوردمكه چقوب كندم بعني امديراي
علاء الدين پادشاهلق جمله عالمي بوقدر وارايدشه لا يوقه جري شكله بندن
بكده انك يانده بعني اي علاء الدين بن واردم سن چيقوب كوردم اولدركه
كلدوكك وقتي بني آدمه مالك اولورسم چقوب شكله دورشم بعني علاء الدين
ايدراي خان دعواجك قتي بهادر ديديكي خان ايدرسن تختكده اوتور
بن واريم ديوب بعني بيك تاتار ايله منزل بمنزل كلمكده ايكن قرمان اوغلي
قرمانشي سيواسه كوندرمش ايدي خليل قاسم بوابكي قرمانشي ياشه الوب

يكوي بيك

ازنيق جانب منزل بكلوي اتا بك ودولتشاه اون بيك اردايله مجوب لاردنده
كلوب بولو محمد خانه بولنوب علاء الدين بحمد كلدوكن خبر ويرديلر اوغلي مكتوب
يازوب يقين بكلوب جمع ايلدي اوزبيك مقداري عسكر كلدي ازنيق جانب
سلطان ملك ارسلاني اقسرايدن كوروب مكتوب يازوب درحت تاتار
سرداريله لاردنده يه كوندردي ازنيق جانب محمد تك موجود اولان بكلوي ايله
مصاحبت ايدوب اوندن كوكزايجره كروب ايچي كوردكي مكتوبي محمد بكه
صوندي بحي پاشا اچوب اوقدي ديشكه اين قرمان جمله بكلرم هلاك ايلدك
اتامدن قلان خزينمي درزمي بغما وتالان ايلدك بحون تخمي جمري بحو نام
بي اصله ويودك ديمش قرمان اوغلي امرايلدي عادتي حكم يوكتوب يازوب
تونيه يه كوندردي ملك ارسلان ديوانه كيروب مكتوبي صوندي اچوب
اوقدي اوديشكه اي علاء الدين بن پادشاهلق ايچون وارمدم اتامك
سندن قالني السم كوك ايدي واردم سني هلاك ايتسم كوك ايدي
دولتك زياده ايتسن بحوب فوز تالدك سنك يوكه ايكي قرنداشك الچي

تخلص

ايلدي بكا حقارت اندي تنجي جري ناصده بو حراسيه و بودي لطف مزكور دينى
حمان خان امرا ايلدي تمنى بيك تاتار ايكنر يد كلوب جفته توكتلو تندخو تاتار
جمع ايدوب كيدوه بونوب سناب طرفنه چقوب قوندبلو سلطانيه الجاوندي
نه طرفدن ديديكي ازين جانب سلطانك يانندن اون بيك ادم كلمش ايدي ترتو
ارادوه
دوب بر كوده بونوب كوردندبلو خان ايبونوب سلطانه نوبت ايلدي سلطان
احمد اندده اغلدي خان ايدر غم يداي شاه اول كومان ايدي خراب ايدوم
ديدي بكلو ديدي بلوكه طرافت اولدركم باشنه عسكر جمع ايلديي ايچ قرمانى
الم كتوره لم بوخصه عسكري چقدر صكره جنكه قادر اولمز ديدي بلو بوندبيري
معقول كوروب عثمان ديارينه كلديلو عثمان نوبت ايدوب بيله كتدي ذيرا
اول طبل على عثمانه قرمان اوغلى ديوشى ايدي نان كوزه دب كتدي واري
ايدر طقسان بيك اردايله قوه حصاره كلديلو قرم حصاره بكيده درت بيك يكت
ايلداوكنده دونوب اقشهري يكچوب قونيه يه كلديلو جمري ديوب بيچدي سلطانه
شهرلى استقبال ايدوب تحفه كچدي سكسان سكز بيك اردايله قونوب اتوردي

ازين جانب

لار نده یه کلوب هرگاه استغفار ایدوب عباد ته بغدادی ارزخان سلطان
علاء الدین ایکی یل بکشهری بالم ساکن اولوب ابو صادره بر دیوار ایدی
کندینک قولی ایدی اکثر اندہ کولندی تحمد بگ کلوب ساکن اولدقده دوب
اوج یوز آدملہ سوار اولوب دیار عثمانہ کلدی عثمان دوب قرشو چقدی جنگ
ایدوب قوندردی حالی صوردی علاء الدین اغلیوب ایدر قانی رخت بختم
قانی ملک سالم قانی صاغ و سولده اولان بکلرم قربان بکا بر ایشی ایلدیکہ
دنیاده کسب ایلدی قوینده کبی شهری دکا دمی جمری نامنده بر حراسید بغدادی
دیدی اغلادی عثمان ایدر پادشاهم بنا نکلہ جنگ قادر اولمز زنهار قالوم دیدی
راوی ایدر بکلر کفه جانبنی قربان ای الندن خاتلیغ ایوبر مشی ایدی بکلوب
یاندوب هولیوب قربان ای یعقوبی سلیمانی کوندردی کلوب کفه یقاسنه کچوب
مکتوب سلطانی حسن کوای خانه صوندیلر اوجوب اوقدی دیمشکه ای خان
ازلک زمانیدر ایلک دمیدہ قربان اوغلی بنی دیار مدن سوروب چقردی
ایکی سنه محتاج ایلدی خاص اغالرمدن وبکلرمدن بیک بیک یکدم هلاک

ولایت توزیج ایلدوکده بو بیتلر له یازمشی ازین جانب بشیر خانی شنده دردهر ناحی

علیشیر و حمید بن اشرف ﴿ صارخان آیدین منشا در کف ﴿ برآمد تا صدف صاحب

بنزل نعمت ایشان دلایا داست ﴿ وذا نجا راند لشکر سوی لاوق ﴿

همه شهری ولایت شد موافق ﴿ ز دریای سکندر تا بوان بوم ﴿ همه بر امر او کشته محکوم

یکی سالار صاری یخان بود آیدین ﴿ بدو دادآن ولایت را بعیدا ﴿

که آیدین ساند نام آن ولایت ﴿ بقرق کرد بدان صاحب سعادت ﴿

بولاد چیشه را یا منتشا داد ﴿ ازان تاریخ ملادار دنا مخلده یاد ﴿

فلک آباد استانوی بود لوی ﴿ زانطالیه تا کوه چرالو ﴿ بفرمان برحمید چشی برداد

بدو کفت بدرویشان بن زاد ﴿ دوشم چای دکر نزد بکیرد ازین کونه مفوض

سد بعثمان قلاع کوسیان را با علیشار ﴿ معرر کرده با منشور مقرر ﴿ ولایت

بکشمری و اقلیح بقلو ﴿ قرای غزل و مرواد ولایت با شرف داد کورشی

آن رعایت ﴿ چو بستد انتقام کار خود دید ﴿ خدا را شکر کرد باز کرد دید

راوی ایدر فرمان او غلی جمله ولایتی کندو بکلونه توزیج ایدوب دوقوب

لاوندیم

دار بخه حميد بكه ديودي ودخي لولا دحيشه بوبخه ديار منتشاة ديودي لاباد
وبلغلي وغيره مورد اتلخ دتشلدي اترك بكه ديودي راوي ايدر عثمان
كلوب بو لوب جي خدمت ايلدي داوغلي ايدنجه في الوب لاذ قيه كتوردي
اسكندر كسدوكي بغاره كلنجه عثمانه ديودي طبل علم ويوب بك ايلدي
اندن قره دكوز بيي لوبيي كلوب بخه بكلو هلاك ايلدي تا انكوريه كلنجه
بوقاج كون اوتوروب اندن سوكه كندي اندن قالقوب رعشه كلدي ذالقادر
مقابل كلوب جنك ايلدي ايكي كون طاقت كتوريوب قچوب قلعه يه دوندي
قرمان اوغلي التمشي بيك ايله قلعه يه چوروب ذوالقادر بكي طوتوب قتله
تيوب قرندا بني موسي يه ويودي بكوي كون اوتوروب اندن كوچوب قيقر يكلدي
ارتنابك دلك ايليوب ذوالقادري آزاد ايلدي كندي بكلكين ديوب
كوندردي محمد بك كوچوب لادندن يه كلدي سرايلرن معمور ايدوب عيش وصفايه
بشلدي بوناحيه كوجربكه بعشلدي دبوناحيه فيروزبكه بعشلدي بوناحيه كوكنه
بعشلدي هم قونيه جي باشيخي ايدي اوستاد جهان يار جاني محمد بك كندو بكلرينه

انده حاكم ايلدي اسحاقلو ده سلطانك عمي اوغلي تورديغضد
الوولده دولو ايدي كلوب محمد بكه بلوشدي خوشي كوروب كنه بوني ديوردي
آمراي دولتي تره حصاري كنه ملاك ارسلانه ديوردي فيروزه ارتنا بكده
ايدي كنه آكاه ديوردي سواسي كنه حاجي بهادره تزرا ايلدي راوي ايدر
تره حصاري بكه صاحب چوقال اوغلي دانه يراراتكوروب صوچوق ديلديكي
عفو ايده هلاك ايلسه كوك ايدي كناهي بخشيوب بنه قره حصاري
ديوردي اوده كچوب كوتاهيه اوستنه واردي كوميان دستمالي بوغازينه
دوشوب قرشوكلري عذرين ديلديي آلوب شهره كتوردي ضيافت ايدوب
تزين ديوردي قرق كون انده قلوب عيش عشرت ايلديلر اوزاق اندن
دخي كچوب ساحل دياريه كچدي جمله ساحل بكلري طوتوب هلاك
ايلدي بر وزير يوني صارخانه ديوردي بر مقدار يني ايديني بكه ديوردي
برتاج كون ساكن اولوب اوندن دخي كوچوب فلك آباده كلدي دياد
التاسي وانطالده تكه پاشايه ديوردي راوي ايدر بوني چرالي طاغنه

وارنجه

ملازمت ايدوب التمش بيك اولكه قلعه لرنى ياديكار ويرمكدن صكره قرندشى
محمود بكى تحت لاده يه كوندوب راى ايله سلطان علاء الدين جمله ياننده بو
حراى حبس ايلمش ايدى قرمان اوغلى جسدن چوقدب قونيه حاكم ايلديكى كورى بى
دولتشاه ويردى قونيا ايله انكورى اراسنده اولان صحراى ايكى بلوب سيارين
طور غوده ياريسن يا بيوردده ويردى طريوسى طرفنده ايكى ناحيه يوينى قصونه
دوينى الواندويردى اردسونى سرفرا بهادره ويردى محمود بكك ايكى كوجك
قرندشى دخى وارايدى محمود بكدن غيرى بونيه قاسم ديولرارضاكى كاويردى
موت وسلفكه محمد خليله ويردى بكشهرين مغل بكلرندن اسمعيل غايه ويردى
نكده يه يا بوق خانه ويردى قيا بكه قيصى ناحنده اولان دياري ويردى
اول زمانلرده بو انلوك ناحى قالديكى طور غودكى يا بيوردنا ميله اولان
قالديلر راى ايدوب قرمان اوغلى بمرخى قونيده حاكم قوب كندوسى التمش
بيك اردليه كجوب ايلقونه كلدى بكنه جعفر ديولردى كلوب بولقوب بتش
ويروب الله يكى حجت ويردى اندن اق شهره كلدى مغل بكلرندن خليل بكى

بکونیه شوار اجراء اولوب فرقه نامدار ایله خانقاه مولانا یه کلدیلر حضرت مولانا یدیغر
اولدیکه قربان اوغلی سنی زیارته کلیورر دیدیلر کلوب ایچرو کردی حضرت مولانا نک
یوهابنده کوردیکه سویلیکه مجالی قالمدی شدت نام صاحب ایدی ارسلان نکلنده
کوردی قربان اوغلی یوزیان خبر ویرمدی قالدی برصدا قولاغنه ایوشدیکه ای شه
سنی کلا ایچی کودیدی نظر ایلدی کوردکم یکوی یوزی صقالی یولی قره زیلو کیمسنار
حضرت مولانا دخی نیلو کیمسنی مصاحب ایدر لی محمد بک ادب یولنه ایچرو کرو بیخا کیاپ
لوشه یوزین سوردی حضرت مولانا ضدنه ایدوب ایدای شدت محل یخن بی امان
یوقلمه خراب اتمک استرسنی دیدی قربان اوغلی ایدر عهدا ایلدم حضرت مولانا
ایدر دیدی قولم سن یقوب کنه باب عهدک یوقی یولوندن دیدی ایزجاب قربان
اوغلی بکلوسنا ایلدی ارطاشی قوی جا بندن دیدی قلدسن یقوب کنه بابدیلر
عهدی یوشه واردی قربان اوغلی ایلدکینی ایله کلمش ایدیکه جمله قوشه محل عام
ایدوب جمله سنی خراب ایدوب حضرت مولانا باطی قوقلدسرایله ایله محبت ایلدیکه بر یلی
مقدمای حضرت مولانا یه کلدی و کندی درت یوزخان اوغلی خان ایله هرکون

ملازمت

واوغلي قوام الدين الوب بكشهري طاغلويندة بوغازه دة اوج آي ساكن اولديلر
زمان اوغلي الغي بيك ضبط ولوردلاري ايله كلوب توبنه قلعه سن توشدوب اوردیلر
راوي ايدر سلطان نجوب كندوكي وقتين دزيورين بر بنه قوب كفني ايدي
بر بنه امير الامرا دولدر ديلر ايدي بر بنه بها الدوله ديولر ايدي بونلر شهر قونيه لرين بغلوب
شهري ويرمديلر ديكي سكز كون قلعه اوزرنده جنك ايديلر بو لقادوقي بغداقي
ايكي بوزجن بقوب ايچه كوديلر ايله قتال اولديكه علاء الدين بكلرندن الجي بوز
آدم قتل ايلديلر اول ايكي ديوزي هلاك ايلديلر شهر قونيه امان ديلر قران اوغلي
ايكي بوز خان اوغلي خانه ايله كيقباد سرايينه كلدي سلطان علاء الدينك جمله
خزينه سن وجيه خانه سن رزق واسبابن ضبط ايلدي امرايلديكه قلعه يي باشدن
باشه يقه لوب نيواحمد البستي ايلدي وهم علاء الدينك ايكي قرنداشي هلاك ايلدي
روي يوي نجوب صوصه بر حضرت مولانايه كلدي كوركي كلوب ايدر دد شمنك بويي
نجوب حضرت مولانايه واردي اندن حركي چقر مي معقول كورمدم ديدي امر افندن
مولانا نك كم ايدوكين بيان ايلديلر محمد بك اوصاق مولانانك طويجي امرايلدي

سلطان چنی سلمان تلف اولدی ایکی کوزه سلمانشر جنگ ایلیک یانکه
اولسوده دیا انوک دولت تاج دیدلو سلطان آنی سورب شاه مغله
برابر یوشدی ایکی سلطان التوشه دلتوده کوزنالتون ششبر الوب
جانشه باشنه قصد ایلدیلو اوده بدیشر حمله ایدوب عاقبت سلطانک
آتی یقلوب کندوسی یره دوشدی ایکی عسکر قرشوب اوج کون جنگ
و قتال ایلدیلو تا دوردنجی کون بوداولمیندی آخرکار سلطان عسکری
منوب قوپنیه جانبنه دونوب قچدیلو سلطان روزکار ناموافقده طالعی
ناسازعدکوردوب قچوق قوپنیه یه کلدی ایاغنک بریسنه یاره ایرشدیدی
اغلیه رق صوبعه مولانا یه کلدی ایچه کروب یراد پوپه طالعندن
اغلدی دیدیکه ای قطب زمان دعا ایله دوشمن غالب وطالع زبونلد
طایفه مغل دنیای خراب ایدجکدر راوی ایدر ایشی تقدیر کدر بویایده
اولیا انبیا عاجز درکندوکی پنهان ایله بکشر پنه طغری کتمک خیلی
درد دیدی راوی ایدر سلطان وسلیمان پاشا دیعقوب پاشا

وادغلی

محمد خانه آدم ابو منذي ديديلر كه سطور بن اينى ايتدك كيدي سلطان
عسكري صوب شمرك كنارينه كلدي هان بيوردي اوده الني بيك داودي
زرخلي دلاور ايله سوارا ولدي درت بيك بولقارك سنك انداز ناوكنه
بوقدي صاريجاني سردار ايلدي صاغنده كلنار رومت عسكري وصولنده
اوني بكلوي ايله مرتبها درو خليل وتحود وكوجر باد پاياده سوار اولوب
علم آچوب طبل نقاره دكوب ازدرها كوكبي بوردياو عسكر قوشوب يدي
كون جنك اولدي عسكر طاغلوكبي يغلديجراوي ايدر ايكي طرفدن
يكري اوج بيك ارطيراغدو منذي الحاصل محمد بك كورزيب الذالوب
سلطانه قوشو بوردي سلطانك سنقال بيكوبي فرمان اوغلينك أزدر
سرينه قوشو كديلوراوي ايدر جنك اچنده فرمان اوغلي سلطان معقل
چاغرديكه اي علاء الدين بوسلمانلري بربرينه نجه قرديرنكل سنكله دولت
صنه يالم بي هلاك اولم تخت سنك اولسون ماخودسن اولسون تخت بنم اولسون
ديدي جمله اكابر اعيان فرمان اوغلينك سوزيني معقول كوروبلوديلركه

يوه لنور عمان تكبي كتوريب مغل طايفه سي نوبله يورديلوكه عسكر سلطاني
بولوك بولوك بولديلو يرك توزي آسمانه چقدي اول كون سكن بيك آدم طوپ اله
دوشدي اوج كون كيجه وكوندوز جنك ايلديلر سلطان عسكري زبون
اولدي اول ساعت اون التي بيك ارايله كريان عسكري ايوشدي قرمان عسكري
ايوشدي قرمان عسكري كوي بوفديلو محمد بكه قرباد ايچ ايوشدي امرايلدي تركمان
عسكري ايله طورغود دپايبورده داشرف وعمادالدين وبهاءالدين بديبيك
تيغ زن ورايله ايوشوب سلطان عسكري زبون ايلديلر سلطان بيوردي
كروه سفندياري ساهل بكلري اون بش بيك مرداايله قرمان عسكرين زبون
ايلديلر ازخانه قرمان اوغلي بيوردي نيچه عسكري ارتايك وقصبه بيك وقيا
بك اون بيك دلاوراايله ايوشوب كورزك كونلدوي آسمانه ايوشدي اوده
يتي كون متصل جنك اولدي صحرا لشدي طولدي عسكر سلطاني صوب قچوب
كلوب قوبنديايوشدي سلطان دوب كروزله يكري بيك دمور جبه لي
عسكرايله ايوشوب نوبله تيغ اوردي لوكه لارندي عسكرين صحرايه دكن قويلر

محمد خانه

زمان عسکری ایله کچوب بارگاه ایوانه قرمانی کتوروب بارگاهی علاء الدینه قرشو قور
دیلر انك اردنجه اون ایکی بیك کورد عسکری ایله مشتاقی بهادر الدینی کوندردی
راوی ایدر سلطان ذوالقادر اوغلی مرعش قوجه اون درت بیك ارایله کوندر
دی بکوی کوه آقدره ایدوب برکون کوردستان بکلری جمع ایدوب سوار اولوب
سلطانك چادر جیلری نه رات کلوب اول کون عظیم جنك اولدی سلطان
جانبی صوب دونکن ذوالقادر بکلری یوریوب ایکی عسکر قرشوب هایی هویی
سسی آسمانه چقدی انی کوروب بولقادرك درت بیك سپاهی انی جیلو نوبله
اوردیلو طاشیکه سلطانك عسکری حکم صدیق اولجه الدی ایکی طقوز بیك
تکه قوی ایوب قرمان بکلری صدیقلو کیری یوی یوزه کچوردیلر اریق جانب
محمد بکه خبر ایرشدی نه طور درسن عسکرك صدیقی دیدیلر محمد بك یوردی
مغل بکلری دولتشاه بایوق خان واسمعیل اغا و اتابك بکلری بیك تحفه مغل
عسکری ایله نوبله یوردیلر که جنك یرینه کلجك کوردیلر که صحرا قیزیل قانه
غرق اولمش کوتاکوت جنکدن تیغلر بلدرم کبی شعله ویرر کله لر طوپ کبی

حکم قروب شهری الوب ضبط ایلیوب بخشی خان اوغلانه یی دوتب شهرك بکلکن
بختیار ده ویردی اندن مکن کوب لار ندوه یه کلدی عسکر ایله صحرای طولدیلر
اندن کلوب و تدواشنه بولنوب سکز پاره قلعه تك مفتاحن ویردی
راوی ایدر انکورندن ملك ناصر طرسوس بکی دنیکده بکی تونیه کلوب
سلطانه کروب قربان اوغلندن شکایت ایلدیلر دیدیلر که قتل عام ایلیوب
ولا یتمزی الدی خطبه و سکه دکدرنا مینه ایلدی سنك نامك قالدیرمق قالمدی
ادگلوك دکلدر دیدیلر سلطان محکم اضطرابه دوشدی حمان امرایلدی
اوغلی قوام الدین واردی شهری اوده بیك ایرایله کوندردی یونلو کلوب
جهار شنبه صوبنك کنارینه سلطانك بارکاهن قروب قوندیلر ازبخان
دیده بانلو کلوب محمد خانه دیدیلر که نه طورورسن سلطان اوشنه کلیور
سنی طوب شهرکی جمله خراب ایتمکه قصد ایلدی محمد خان بوسوزی دوبیه
ازدرها کبی کرنوب ارسلان کبی چنکوب غضبکلوب بیوردی ملك
ارسلان دورن بولغار عسکرین الوب کوکز تپوجی باشی دخی اون بیك

سبب نذر بو ندة قال سكا دعايت كلى ايدوب ديدي صرخان قالدي اوه

خانيلد نفل الله پاشا مكتوبي الوب قونيه كلوبلر ترمان اوغلى صرخانى

سراخورا بلدي راوي لدير ترمذانى محمود بكى ارتنا بكله سوسه كوندردي

اون بيك كوره عسكري ايله وارب براي اوزدي اندن قالقوب انكوريه

كلوب علاء الدينك بويكي ضبط ايدرايدي اسمنه ملاك نامرد بولوايدي

ترمان كله جكى ديوب خبري محمود بك انكوري ضبط ايدوب اتا بكه بوردي

اندن منكوردن قونوب قيصريه كلدي ارتنادنى عسكرين جمع ايدوب اندن

كچوب نيكده بكلوري غرغانجى نيكده ضبط ايدردي نيكده نك بتولوين بطليوب

جنكه بشلدي ايرنجاب محمود بك اتابك دولتشاه ارتنا سوكى قيصريه نفل عسكري

كلوب نيكده يه قونوب ايكى دن غرغانجى طرزدن محمود بك اوتوزكون جنك

ايدوب زور ايله نيكده يه الوب غرغانجى دوتوب بكلكى بايوقه خانه دردي

قرغان جى لاردن بيه محمد خانه كوندردي محمد خان بيوردي ارناكل قلعه سنه

جسر ايله يلدي محمود بك بكوجى بيك ايله طرسوسه كلدي وارتى قوه

باد باد یوز چودم بقدر اتار عابا طاغلور وولایت خراب اولور دیشی ازجاب

سلطان فضل الله پاشای اوغرینه عارض حکم کوندرمش دیمکله لطف ایدوب

سلح ایده سز ولایت خراب اولیه عارض حق سبحانه ایدی محمد بک قابل اولمادی

شمه نامه استاد یارجابی قرمان اوغلنه سلطانک کوندردوکی مکتوبی

صورتی بازمشدر ازین جانب بفضل الله پاشا دعا عرض سفرها دان چوق

ایی فارسی مکتوبده داغ اولاه بنیلوبودر بفضل حق ازین لشکرچه باکست

که اینجا لشکر بوده آب خاکست که اورا لشکری تاتار توکست

مراشیران جنکی پی سترکست که اورا لشکر افراسیاب است

مراچون رسم سکر شاباست ازین ایدر قرمان اوغلی مکتوبک جوابی

مطلوب غضبه کلدی کوزلری قانیله طولدی ایندی الله ویرسه عسکری

ات ایاغی اشنده قویایین ولا بتکی یوزب یاوب یره براباده یی دیوکوزب

یارو ب یه سلطانه کوندردی محمد بک ایدرای دلاور اشتدم

علاء الدین سکاجقا ایلنی جمله مخل بکلری یزمله اولوب سن اتره اولکه

كندو بي حضرت مولانا نك سوزندن قورقدم فرمان اوغلي بوندن كلورسه جنك
ايده وزدديدي راوي ايدر تبوجي باشي وارايدي مغل قومندن ايدي برسنه
صارخان برسنه اورخان ديولو ايدي مغل قومي علاء الدين دن يوز چوروب
فرمانه كندو كلوي وقتده بو ايكي تبوجي باشيلرندن چوروب جس ايلمش ايدي
فرمانك وفاسندن صكره كنه منصبلرين ويرمش ايدي ايرتوسي ايله بو ايكي
محل بكنه مكتوب ديوب لاردنده يه كوندردي بونلر لاردنده صحراسنده اوغرادي
كورديلركه صحرا بادكاهلرنده طولمش فرمان اوغلينك سراپرده سنك قولري اتمانه
چقمش تبوجيلرك اوب ديوانه كلديلر كوردي لركه محمد خان بر التون كورسي
اوستنده التون مشدن اولمش بر كمش عمود دوتر صاغ وصولنده
ايكيوز التون سكن پهلوان التون مشدن ايكي عالم مفتي شيخ قاضي عابد التون
المغش بيك ترك بولغا فرمانه كورديلر ستاده دلاور لري كي طورمشلري التون
محمد بك ايشارت ايلدي التون دي لو عارض حكيم مكتوب اچوب اوقدي
ديمشكه اي شه مغل بندن بابا كن فرمانك قانون طلب ايدرمشسن هرچه

اسدن تورتدك فرمان بو پادشاه اوغلى سنك توراك دكل ايدى سكا رضا
توبجى ايدى امدى حاضر باشى اول وصيت پرينه كتورب سندن بابامك قانى الم
وفا دار لطف عوضى نه معقوله ايدر لو سكا بلا دريم انشاء الله ديمش راوى ايدر
محمد علاء الدين بن كيقباد بن كيخسرو بن قلج ارسلان بن ارد غول بن آل سلجق
ابسك بندجى اغوزخان بن كلنجان ابن الپ ارسلان بن ابراهم خان سعد
الدين تور الدين فرمان خان بن محمد خانم خان اوغلى خانم سوروان كوه البوقون
كلمش ايدى بنم اصلم جمله مغل كورد و تركمان بنمله در سلطان مظلم وارورم
و فتكه حاضر اولاسن ديمش راوى ايدر مجلسده حضرت مولانا حاضر ايدى
مبارك اوغلى ايوب ديدكه اى سلطان تورق شاه مغلدن ديدى
سلطان بوك خان كبى دنودى ابن خوتى ايدر جنى عسكرى مالكدر تركمان
بو لقاد مغل كورد يكلرى كلوب جمع اولمش مهيب ولاور لوله لارندن صحرا سى
طولمش كندوسى بو دلاور اولمش كه قهرمانلق الندن عاجز ديدى راوى
ايدر سلطان المعظم بيك ارجع ايلدى اوغلى قوام الدين سردار ايلدى

كندوسى

دونیوز پهلوان بولاد صندلی اوزره کوب اوردی قرق منجنیق عالم اوردی
وزیرلر اوردی محمد بک بیوردی ایی خوتن کوردیلر برمفصل مکتوب یازوب
نوشیده سلطانه کوندردی محمد بک ایدرنه ایی خوتن وارکوردکلرینی سلطانه
خبر ویردیلر ارنجانب سلطان فرمان اوغلینک ظهور ایلدوکن دیوب
قره قوب حزان کبی دوتدی کومیان صاحب حاجی بکلر اوغلی خلیل اسفندیار
کوندیکه پاشا سلیمان پاشا قره طاغی علیشار لعل اغا یکرمی درت
وزیر جمع ایدوب اوتوزیرآنه علمای وظرفای روزکار خصوصا کرحرفت
ولانا قرقه منجنیق عالم مجلسنده حاضر ایدی قره خان دیولی ایدی بربک
وار ایدی ایدرسلطانم التمش بیک ولار عسکر بوزآمر ایلر وادوب
لاوندهجوه برابر ایدوملم دیدی قره طاغی ایدرصلح ایلملم دیدی هر
بری بر سوز سویلدیلر ارنجانب تپوده غلبه بولوا اولدی ایی خوتن
ایچروکوب محمد بکک مکتوبی صوندی سلیمان پاشا اچوب اوقدی
دیدیکه سلطان فرمان یولکدن جان باشی اوندرا یکن بزی قیدک

X کوردیلر بسوجاغر

وزيرايلدي محمود پاشاي وزيرايلدي طوردخود دپايبورد وفيا عماد الدين
اوندرت بيك توكمان سردارايلدي بولقارايدي كلتار عسكرينه حميد
وقصوده وكورد كافرلرك عليه الدينده اوتوزبيك جبه وزرخ قالمغرايدي
ارناك قلعه سنده ايدي كوتورب عسكرين اولشدردي صواي ملازنده باركاهه
طولايي حركت كتدي بي برا التوده كوبي اوستنده اوتوردي قرق شنه درت
يوز پولاد كوبي توردي كلوب درت يوز بهادر سرورا توروب ارتنا بيك نفر
بكلري دولتشاه دباوق واتابك واسمعيل اغا يكري بيك نفر عسكرايله
كلوب صول قولده قرارايلدي وشيخ يحيي دولانا عارض هم نفق دهم وزير
ايدي شيخ حسن مولانا غداري دولانا جنيد قرق نفق شيخ واعظ
اوتوردي ديوانده حاضر اولايدي راوي ايدر اتوزيدي بيك اوجريكلي
تيزه خونغل كوره توكمان جمع ايدوب يكري بيك پياده سنك اندازيولقار
وكلتاردوم عسكرين جمع ايلدي قوربلده بادكاهك براوجي قرم طاغده
دبراوجي شهرده ايدي ايشبو جانب محمد بك ايچون بو باركاه سربلند قورديلر

درتيوز

محمد بك ايدر سلطانلغه انتقام الوب قرمانك روحي شاد ايلمك كركدر ديدي
بونلرايدوجاق باشي يولكه اولسون سن يورو يرو دوقلم ديديلرازجانب ابن خوتي
دستمالي بغازينه دوقوب كلوب محمد بك نظرنده يره اوپوب اي شاه خرمك
بن دكولم علاء الدين دربه سكا ايلك ايلدم مرحوم لك اولدركه سندن
ايلك ايليه بن ديدي بكلي ديدكوكه معقول بودر ايلك ايله ديدلرابن خوتي
ايدر لطف ايدوب بولدبرك كوب كيدلم ديدي محمد بك ايدر قبي اتامك
خزينه سي ديدي ابن خوتي نوذر جيبخانه وخزينه الديلر سليم ايلدي
راوي ايدر محمد بك عسكر چكوب لادنده يه كلدي امر ديي حاكم ايدي
علاء الدين منصوب اولنلري الوب قونيه يه تجدي قرمان اوغلنه تبوجي
باشي كوكنبك وكوجدرت بيك يكت ايله استقبال ايدوب محمد بكي كوره
كوره يلوكلوب قرمانك سرايلرين معمور ايدوب كندي دخي زيبا سرايلره
يردي اندن صكره بومبارك كون تخته كچوردلر دعا وثنا ايله راوي
ايدر مولانا عارضي وزيرايلدي حاجي پاشا دري وزيرايلدي ملك ارسلانغي

28 a

کوتاکوت دوکدیلر اول ساعت اوچ بیک اربو کوندہ بو کوب کلوب سوده کوروب
اوتردیلر بو لقارہ خبر یتی کوندردیلر اول کوت سودا یتمدہ جق آدم هلاک ایلدیلر
اذبن خایب ارسلاکہ ایی خوتند فریادچی ابو سعدی نه طور رسن جمله عالم قرمان
اوغلینک باشنه بو کدی دیدیلر همان ایی خوتی عسکر چکوب سوده ابو سعدک
محمد بکه خبر اولدی قرشو مقابل چیقوب دوردیلر ایی خوتی صوب ارسلاکه
تجدی محمد بک یولاوی بغلدیلر ایی خوتی کچیوب قالدی یولقارہ عسکرینه
منسنجی کلوب محمد بکی ایدیبن وعمید و قبادار اشرف وعارض حکیم کلوب محمد بکی
کوردیلر که بیک اولتی یاتمش قهرمان راوی ایدر اطراف اکناف ملکوب صلوب
اول ارتنا یدی بیک قیچرلو عسکری کلدی اندن مغل قوچی اسمعیل اغا اندن
دولتشاه واتابک وبابوقا خان یکرمی بیک مغل عسکری ایله یولی کلدی
بیوانی کلوی حاجی بهاء الدین اوغلی منتشا طغوزبیک کوره عسکری ایله ارمدن
یکه برزا بک ملک ارسلان وقصون کلدیلر ایی خایب ترقه الی بیک ایرچ ایلدیلر اوادی
آیماق ابو سعدی دیوان ایلدیلر ایکی یوز یکی عسکر قرا تاق بهادر الی جمع اولوب

محمد بک

ایکی یوز یکی
بهادر قرا تاق
اوتالمش بشنه

کوندردی سلطان محمد بکی اولرق اوغلاجغلری یانندن قوویوب دی اوغلی ایدوکی
سویلیوب ایدردی دنیا نجه شهزاده لری بوردی نه حذ نکار ایدر الحاصل اوچ یل کرا شکاده
اوقوب ایدی ابن خوجه تک یانندن اولدی یرکیجه بوردوشی کوردی الله یولنده علم
برمغینه بوزمرد خاتم وقدیلو اوسیاوب یورق جوانلردیلو که یقندن شاه
اولدرسن دیدیلو الحاصل یوکوب یرمکتوب صوندیلو دیشلو که خلق سنی کوزلو
حرکت ایلدای ابن قرمان نجه یوقاری ایدرسن برایرغاده دیشلو محمد بک فرصت
بولدی حکمت الهی سوزیله واتح اولدیکه سود یانندن بوردولطوردکون ایلدی
قرمانک محاربندن ایدی وهم اول زمانده کافرقورسندن کلنی یوکویدن
یوکوبرا اوب کنورمزلی ایدی دکون صاحبی کلوب ابن خوجه ندن طلب علم ایدی
وهم محمد بکی یانجه دیو احسان ایلدیدی یوز بیک بلا ایله کوکلن ایدوب طلب
علم دیوب ورق یازدیلر محمد بک جمله اوچ یوز اره ایله مودشهزاده یوقین کلوب
اول ورق جوانلردیلو که جان دیونجک کوندردیلو بوی سی علم فوب
دکدی بوبیچاغزدیکه ایلکون قرمان اوغلی محمد بکه کوردیدی طلب نقاره

ايله كوردي انا سنك فريادي آسمانه چوردي لالايوي طوپوب خمرده تدبيلو
ديديلوكه محمود صاغ اولسون تدبيوك فايدهسي اولمادي ايشي تقديركدر ديوب
عارضي حكيم واردي لو اولادن ماجراي خبر ويرديلو عارضي علم نجومه بقدي
طالعيني كوردي ايدراي بكلو غم يكك دولت اول يوزدن ظهور ايده كي
انشاءالله ديدي ايديجا ايدرعلاءالدين السنه كبوده صاغ قورتلورمي
ديدي عارضي ايدراوج يله دك ظهورايلرسه هربوزم يلاندن اولسون
يوقلو بوجدالده قالديلوازيرجاب ايني خوجه محمد بكي كوردي كه بونوجوان
كوزلوكورمش دكل هلاك ايلمش معقول كوردي زاوي ايدرسيرزا بهادر
وملك ارسلان محمد بكلك طوقلدغي طوپ الغار ايدوب ايني خوجه
كلديلو ديديلوكه اي ايني خوجه اكو بوجوانه خطا ايركورمك اولورسك
جمله مرتبان بكلوي طغيان ايدوب سني ملكدن چقارلوي مقرر درقرمانه ايلديكمز
ظلم يتن پادشاهكوزه رعايت ايتمك ايله كسه قرشو قوتدي جزئي بهانه
اردنواديله يلديديي ايني خوجه قورقوب محمد بكي سلطانه بلدردي يوقلان

كوندردي

مربیند بوسنجاق دیووب فتنه بصدی برزایه ادعوبی دیودی ارتنایه
رعایت ایلیوب قیرتیمینی مقرر ایلدی حاجی بهادینه ومنشایه سیواسی ویردی
مثل بکلربکلوغنه دولتلو مکرم اسحاقپاشا حضرتلری اسعیل اغایه بکشهربنی بابوقه نکدهٔ واتایکه
الفونی دیووب جمعیتی داغدوب ابن خوتنه مکتوب صالدیکده قرمانك اوغلی ابن
ایله کتورمك اوزره اولانی دیدی راوی ابن محمد بك اوده سکنی یاشنه قدم
بصدی ایله مهابت بغلدی که وصف اولنماز قرق اوغلان وارایدی بیله
دوغمش بویمش محمد بك لالونه داشوب وارووب والده سی زیارت ایده
آیدین ایدرای شه زاده ابن خوتی بحر یلدرکه سنك فرصتك کوزلوبخه کلدی
دیدی محمد بك کوردیکی بونلرد ستوردیوم زلو حضرت اشتی جانوی یاندی بوکون
اوغلی قرق نوجوانلر بیکجه سوار اولوب بوکون بیلاغنه کلدی اندن سرایلری
وارایدی والده سی ایکی کوچك قرنداشی اوندن اولوردی والده سنه بوتون
غایت حرمت ایدی بوقچ کون تیودیوم دی ارنجاب کوزجیلو ابن خوتنه خبر
ادکورده یلوهاه دیدی بیك ارایله کلوب بوکجه باصوب محمد بکی قرق یاندن ایله

كتوره مدي فرصت كوزتميه بشلادي ازين جانب قربان بكلري وايكي اوغلي بولغار طاغنده

ساكن اولديلر راوي ايدر بكوكشيخ عظيم دارايدي ولايت كي امتي ظاهر اولنجه

آدينه عارف ديولودي علم رصد ده ارسطويه علم نجومده ذريوجه علم حكمتده

افلاطون علم فلاسفده جالنوس ايدي علم كلياتده وجرنيا تده نظيري

يوقدي ازين جانب ايدي بوحميد طورغود نيا محمد بكي اوب اول پيره كتوردي بلو

محمد بك بيرك الي اوپدي ديدي لوكه اي عاقل جهاندا معلوم بكدر سلطان شاه

زمانه ظلم ايلدوكي لطف ايدوب بوجوانك طالعين دولت ودنيا الويروب

بابامي منولنه واردمي وارمازمي ديديلر راوي ايدر عارف محمد بكك طالعين

طوتوب جواب ديوديكه كوجه غايبي انه بلورانا بوجوان سلطانلرنك اتابي

فانيه الورجمله ملك سلطانه حكم ديدي انا محكم حفظ ايدك ديدي دعم

بنم بابامه كاچي كتوركك علم تعليم ايده بوحميد ديدي راوي ايدر سكز يل بوايكي جوانه

علم تعليم ايلدي عرعلم تحصيل قلديلر حميد بكدن سلاح شوراق صناعتين دخي

تحصيل ايلديلر ازين جانب سلطان مراد ايدوب قرمانك بكلربنه رعايت ايلدي

که بملك جهان دار ندا مشهود ،، کجا دارای چمشد فریدون ،،

سرکوب اعلام شان فی سود کردون ،، ایدر فرمانی تا بوته نیوب ارنا که کوزدی

دنی ایلدیلار این جانب سلطانه خبر ایرشدیکده و شمنك هلاك اولدی سلطانه

عسکر چکوب لارنده کلوب فرمانك نفذ بکلوی و ارابسه رعایت ایلیوب منصبلرین

و یروب جمله سیله مذاره ایلدی ارنی جانبا بدین حمید و طور خود و قیابك محمد

بکی و محمود بکی الوب بو لقارطاغنه چقدیلر ایلدیریدیر سلطانك دیولوی کلدکسه

الوب کتمکه قادر اولمازلردی اوی و عورتی بوکوب بیلا فتده ایکی اوغلی بیله فلاری

بری قاسم و بری خلیل ارنی جانب سلطانه جمله ملك فرمانی ایله خوتی نامنده

بر کسنه یه ویردی اون بیك آدم بیله تو نفری دیدیکده فرمانك اوغلارین بولوب

هلاك ایتمیجك فتنه بصلوزدیدی ایله خوتی فرصت کوزدوب درحال محمد

بك بیلا قدانا ایشه کچردوب هلاك ایلدیدی ایله خوتی سلطانك بحوابنه

ایشدوب امر سلطانك دیوب عسکر چکوب ارنا که کلدی امدن موده کلدی فرمانی

جمله ملکی دزتیع ضبط ایلدی اولقدر جهد ایلدی فرمانك اوغلارین و بکلرین ایله

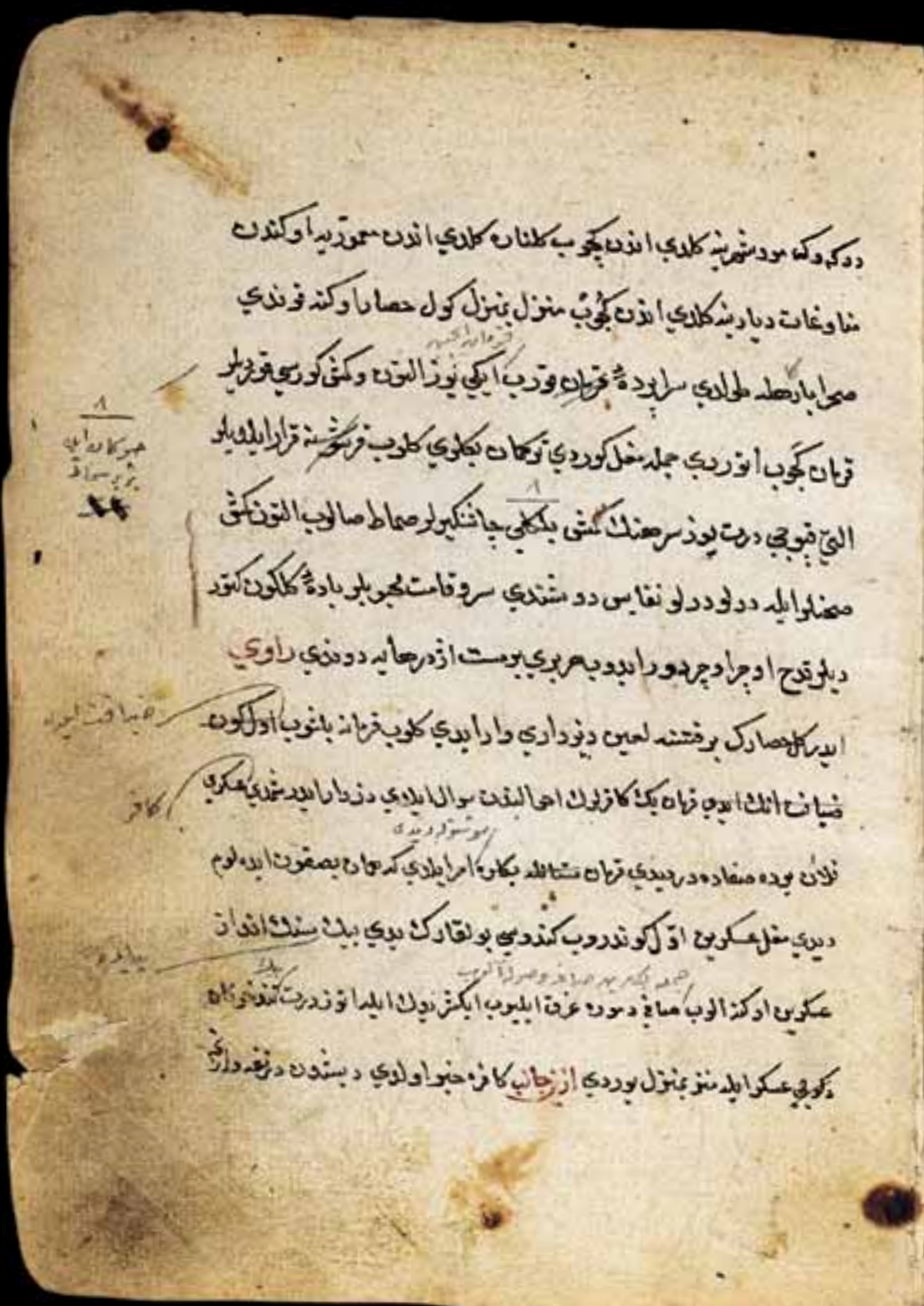
خرّم ايدوب كنه كول حصاره كلدي جانم زينهار قربان بكلري دستور ويروب كندوجي
تحصيل مزاج ايچون كول حصاري اوكنده عيش عشرته باشلدي هركون ديوداري دينى
برشيشه عرقي ايله كلوردي بوكون لعين كلدي كوردي قربان يالكز اوتورمه
عرق ايله ديوداري ايلوروب دعا ايلدي زهرناك عرقي برجام خوب
قربانه صوندي الوب اجل جامي نوشي ايلدي ايديني بك وقيابك ومتشابك
واوغلي محمد بك ياننده ايدي اجديكي جكري پاره پاره اولدي قربان قصه
همان بلدي آه ايلدي همان جنى جكوب ديوداري طوتدي هاي ملعون نيدك
بكا ديوب خنجي ايله سوينه اورديكه بويونندن بويونه جوزي كندي دخي
يقلدي چه فايده تا ازلدن قيد بويله ايمش بكا وفا ايدوب باقلرين
چاك ايلديلر قربان كوزيني اچوب ايدراي بكلوم غيرت ايدوب اوغلي دوشمن
الله ديوبه سوداي اوغلم سنه جهد ايدوب قاني سلطانه قويمه سن ديدي
جان عزيزين حقه تسليم ايلدي جانم زينهار ست صوب جام اجل ساقي دوران
الوب نوشي ايلدي آخر قربان كجا كيخسروي خاقان شنفور

كافر مبنا ايونوب بوكودنا ورديكه يغوب يغلدي الحاصل اوده بوكون قريوب جنك
ايلدي ايكي جاپنده بيدي بيك ارطيوغرد وشمش جنك كندكجه زياده اولدي راوي
ايدر فرمان قصوني يانشه جروب ايدر بزكافرايله جنك ايدركن قلعه يه يرجاده
ايلسك اولمازبي ديدي قصون ايدر قوله جاده باغي اوزرينه ديوب دونوب كلدي
عسكريته كلدي معلوم دركه قصون كافرده دونب مسلمان اولمشدر ايكي بيك كبي
دونمشدر اين جاپ يوايكه بيك ارايله قصون كافر تكلنه كروب انطاليه قلعه سنك
قپوسي اوكنه كلوب جغرشدبلر قصدوده نامنه بوكافر بيكجي قومشلر ايدي قپوي استه
كلوب صوردي كمسزدي قصون ايدر قبوسدن پردم ايچون كلدك اوده
بيك كافرايكي بيك الني بيكمز كميده ايكي بيكمز قلعه يه بيكمز بجانغ
كوندردي لودي قصدون ايوب قپويي اجدي ايچوكروب قپويي بطلدي قصدون
صوردي كه نقد بيكجي واردر ديدي قصدوده ايدر بني يوز وار در ديدي قصدوده
قصون هب بوين جمع ايله ديدي جمله سن جمع ايلدي قصون اشاره ايلدي
جمله سن قلجلرن كروب قلعه ي ضبط اتوايلديلر اما جق خزينه جوقدي قصون انك

قوصونه
على امره

يوز
على امره

صافي دمور اولوب اوزسكز بيك كافر دريا كبي چلغذي برجا بندن اون بر بيك
تيز اندازمغل تكبيراوستنه يوردي ايكي طاغ بر بوبنه طقنور كبي دوشدي آدم
نعره سندن كورز كوتلدوسندن دنيا صادصادي اوق يغمور كبي يوزي برفصل
مغل جنك ايلدي صفحه بشلدي اني كوردبلوكه بوعظم توزبلوردي قهان بيك
نظرايلدي صحراي قان بودمن قهان شيخ رصداسي كوردست بلنك كبي
كوم كوم كليوب تبغني چكوب ارسلان كبي نعره اوردي صاغ قولدي ايلدي
طورغود دبابيورد دميداون بيك يراددلاورايله قبقه بكي ارتنا يوردي
اني بيك دلاورايله سيواس عسكري جاي بهادرلق وشتشا يوردي وقصوه
كافرك درت يانن اوب طاي طاي ده صحرا بنقولدي يوك بوقيغ آسمانه چلدي
كافرك ايكي سردادي وارايدي بري سنه بنقو وبوبنه مرقوم ديبلدي عسكري
اوج كوه قهان اوستنه يوردبلوعسكر قهاني اولحالده كوردب تكبير كتوردب
بدي بيك دلاورايله شويله اقدام ايلدبكه كافرك علمي يوزي بنقو كوردب
قهان ايله مقابل اوبوب كوتاكوت كوزدجنك ايلدي قهان هان غيرنه كلوب

محبت نامه وخلعت وقبلجي قرمانك اوكنده قودي نامه اوقيوب مزبور غازي
قرمان ايدر سلطانك هرخدمتي جانم اوزره يوم عصيانمز يوقدر سلطان سفد
سوزينه اويارتجاي بكلر خصمم ايدي بولدم اولدردم اكر نيه بي حضور اولور
اكولادنده ايسه مرادي جمله ملكم انكدر ديدي پاشا ايدركافر اللدن ولايت
خرابه وارمش ايدي انصاف دكلدر بعوب طورمق لطف ايدوب بوخدمتي ادا
ايتمك كوكس ديدي قرمان ال باشنده قيوب برچشم ديوب حميد بكه بيوردي
جمله حاضر وغايب عسكر جمع ايدوب ايكي يوز يكرمي مرد ميدان فرق درت بيك
دمور طوتلي عسكر ايله قالقوب دولتشاه پاپوق خان اوتن بوبيك ايله
مقدم عسكرين اول كوندردي اوتن بيك عسكر ايله ايدين وتمايك ملك اللاني
اوتاق كوندب كندي طورغود پاپيورد عماد الدين طقوز بيك توكمان اوغن
توميله كندي حاجي پهادين اوغلي سنتاباك سكز بيك كورد دلاور ايله
كندي سيرزا بك نصوح بك وحميد بك وارتناباك اوتن بيك بيك داودي
اوسرخلي ايله قرمان بك سليمان پاشا ايله وداع ايوب طبل ونقاره سن

سلطان دیوب بی دستور اولدی اطراف اکنادن مکتوب صالوب عسکر جمع ایلدی
کورمیان کلدی کوردا استندیار کلدی راوی ایدر انطاکیه اول زمانده کافر
النده ایدی سلمان الدن النی ایدی هر زمان فرنك عسکر چکوب بکنمز بنه
کلنجه خراب ایلنی ایدی شکایتجی دونیایی دوتمش ایدی تکه پاشا دخی صوب
سلطانه کلش ایدی وذیللری جمع ایدوب ایدوحمله ایکی قوناق فرنق چکوب
جنکه کیدملرینی دیدیلرکه پادشاهم فرمانه مدار ایدوب دعایت قلدم ایچی فرنکه
کوندرم بزمسفا اوزدیشه اولدم دار وب فرنکی طاغده دیدیلر بزم کوکلزدکی
فرمانده یوقدر سلیمان پاشا ایدر پادشاهم لایق اولان بودر زیرا فرمانك
باشنده عسکر چوقدر وخزینه چوقدر مدارالاوغلدر ایکی دوشمی ایله جنکه قادر
دکلدیدی سلطان بیوردی محبت نامه یازوب خلعت وقیلج دیوب سلیمان
پاشایی درت وذیر ایله فرمانه کوندردیلر ایرجانب فرمانه چیقوب اولدیکه سلطانه
ایلچی کلدی فرمان امر ایلدی توکات وکوردستان ودغل داغی بکلری جمله
استقبال ایدیلر بوسرایه قوندردیلر ایرتسی ضیافت ایدیلر سلیمان پاشا

21 a

تحذير ديدي فرمان قانيوب كندي سلطان نورندي سليمان پاشا ايدوب حضور
سوزينه اويدوك زيرا فرمانك سكا خيانتي يوغدي اكر اولديي اوج كونك
ايچنده جمله ملككي ضبط ايلردي ديدي اما حاجي بكلو سوزينه اويدوب زيان ايلكن
ديدي جانم اين خيانت فرمان اولمناكه كلوب صفاير بشلدي ملك ارسلان ارمناكه
كلوب فرمانه ايدماي فرمان بك جمله فساد حاجي بكلو كلدي ديدي ديوان سلطانده
سويلنن سوزلري بيان ايلدي فرمان فرمت كوزندي اوي ايدوب لاوندهٔ
برنا اهل حاجي بكلو طلب ايدوب ديدي سلطان لاوندهٔ حاجي بكلو ديردي
حاجي بكلو كلوب ضبط ايلدي فرمانه خيانت اولديكه لاوندهٔ سلطان حاجي بكلو
ديردي ديديلر فرمان همان آوبرمانه نسنداردناكدن سوردب لاوندهٔ يه كلدي
حاجي بكلو دويب استقبال ايلدي فرمان حاجي بكلويي كوروب ارسلان كبي
قيوب بوداراييلدي اكه منصوب اولنلري قروب شهري ضبط ايلدي كوردكه
برآبي هواسي صوق شهر دارالملك ايلدي بوراي عظيم بنا ايلدي بلوشهر نويه
رعايت وعدالت ايلدي التي يل ساكن اولوب تخت ايوندي اين خيانت

سلطان

توتاری کوجاوری بوتلو بوی بوی اوبه اوبه پادشاهلو یاتاق بوتلو دوشکی سکوی
یوغنی داوردی نقد اوتلاق و بیلاقی دارایسه قرمان بوتلو بغشلادی جمله
مثل کلوب قرمانك باشنه جمع اولدیلر انکوری طرفنده نقد قلعه دارایسه
کاوزالنده الوب ضبط ایلدی ازیجانب سلطان دوب بی حضور اولدی
حاجی بکلو امر ویرمیی ایدر خرمت الدوایکی هلاك ایلدك نمدین کرو نابل اولز
دیدیلر راوی ایدر قرمان عسکرین جمع ایدوب قیرمیه کلدی اوتنا ایدر
سلطان زیاده بی حضور اولدی دیدی قرمان ایدر داروب برشیر زدیدی
همان کوی سکز بیك ارایله قونیه یه کلدی ایوته دیوانه کروب پشی کشی
چلدی کروب سلطانك دزینی اوپدی الدنی قلعه نك نصاحلرینی عرض
ایلدی سلطان التفات ایلمدی قرمان قاچوب یکوی سکز بیك ارایله،
یاد دلاور لرایله کچوب کلدی راوی ایدر بو سبب دنی بو اولدیکه لارنده
سلطانلرك رجا ایلدیکه مکان ایدینه سلطان ایدا بکی پاره مقبول
شهرم وار درآنك دنی برینی سکا ویریم دیدی لارنده اقام ددم

وحميد ونيز زيارتگاه دورت بيك كورد عسكر يله كوندردي قرمان كندوسي ارتنا ايله
انكوري اوستنه يوردي بدي جانبدن عسكر مقابل اولوب جكندي ايكي قرماه
كلوب حصاري زور ايله ضبط ايلدي كلبالوي يقوب جامع ايلدي كافرلري
طتره قوبوب رعايا بغلدي سلما تلوب حصار تو بدي انكوري معمور ايلدي
راوي ايدر قرمان بكلوي انكوري بكنه بر صواده رات كلوب قرنوسندن
بو لقادتوي برجانبدن كورد تركمان بكلوي يوريدي سكر كون محكم جنك
ايلديلر راوي ايدر قرمان ارتنا بك شهري معمور ايلدي لي اون بيك دمور
طونلي ايله اردندن ايرتوب اون بيك مغل في ايله تيغ اوردي لوكه كافر
زبون اولوب انكوريه قچدي كلوب كوردكه شهري مسلمان ضبط ايلمشلر
جمله ذرتي الوب عجم ديارينه واروب قرمان معمور ايدوب اندن قلديلر
راوي ايدر قرمان انكوريه كلوب نقدر بيلاق وار ايسه مغل طايفه سنه
بخشلدي اول زمانده كه مغل طايفه سي ديار روم كلمشلردي سلطان يونلوه
بكنهري بيلاقلرين وايلقرين بيلاقلرين وركدي اوتلاقلرين ويرمشي ايدي

قونلو

اراده اون کوه مکتوب کیدوب کلدي قابل کافرجغاي زياده ايلدي برمکتوب کوندر
دیکه پادشاهم لطف ايدوب مفند سوزينه اويه بوده دستور ديوسلمانلو کافرك
الندن زبون ندیدي سلطان کندي اجازت ديومدي ارتنا ايدای بك سلطاندن
بلدوکندن قلماسون سورعسلوك جمع ايله ديدي قرمانكلويي جمع ايدوب اتوز
سکز بيك ارجع قلدي ايدنی حصونی مقدم ايدوب اوکه صالديلر کندولر ارخه
باب باب دار مقده ايدي حصون ايدنی الني بيك ارايله صباح غارتنده غافل
دولدرمغ حصاري بصوب جملسکافري تلخ دن کچروب قلعه ضبط قلديلر کچن
قرمان دنی اوتوب جمعه نمازنی اندن قلديلر ازيخ جانب انکوريه قرمايدي ايروب
قرمداود قصبه بلوب اون بيك ادمی کافرنی سراپا دموره غرق ايدوب
کلمکدن راضي ايدوب قرمان يانندن درت منزل بکي دارايدي برنه دولشاه
ديولو قرمداشنه يا بوق ديولو برنه اسمعيل اغا ديولو برنه اتا بك ديولو بولو
اون بنی بيك تاتاره مالك ايدي برلري انکوري کافري نه قرتوکولدي
طور غود تيا وتصون وعماد الدين برمکادن کوندردي ايدنی دشمنا

بر توب اغلاي ايدوجك يه ملعون سلطانك وجفا اوزره در بني جفا اوزره
دوشه بوزر زمانه تدارك ايدلم ديدي قرمان ايدوبودي بني بوقه كافر در وارنجه
ولايتي خراب ايدلم ديدي ملك ارسلان سوردوعدا دينى كيدرك واقع اولان
ما جراي سلطانه بلدرك ديدي قرمان مكتوب يازوب تمايكي وشيخ يونسي
قونيه يه كوندردي ديوانه كروب سلطانه صوندي بلو ديونا جوب افيوب مزرعه
بلدردي پر مكتوب يازوب محل بكي واسمعيل اغايه بيله قونيه كوندردي
داروب مكتوبي ملعونه صوندي بلو ملعون مكتوبي يازوب سلطانه كوندردي
سليمان پاشا اجوب افندي ديشكه پادشاهم ايكي خصم بوبوينه راست كلوب
بوبوين هلاك ايلمك اوبنم اوزرمده نم واردر قرمانك مرادي ولايتي بم المدن
المقدد ديدي هرنه بيورسكز امر بنوكدر ديني دونوب قرمانك خصمي واريدي
حاجي بكلو كبي صاحب كبي ديدلركه پادشاهم قرمان قونيه يه الحق ديلو انكوري
دكلدر ديدلر سلطان مكتوبي قرمانه كوندردي الوب اوقديلو ديشكه اي قرمان
الك سوزين كوجك ايدي بودرسن ادبك ايله اولاسن ديمكي الحاصل

آراده

سلطان خلعت ویروب محبت نامه یزوب ملک ارسلانه فرمان یکه کوندریجی ازیرجابت
فرمان بک عزم سیواس ایدوب شهر سیواسه کلدی ارتناخ قیصریه کوندروب کندوسی
عیشی صفایه بشلدی ملک ارسلان سلطانندن خلعت محبت نامه کتوروب فرمان وفق
جلد یکلوجی ایله عیشی صفا ایدوب زیاده ذوق صفا ایله مقید اولدیلر اوی 14
ایدرانکوری طرفنک یکیچری ایدی رعایای سلمان ایدی سلطانه خراج ویرر
لر ایدی حصارکافی النده ایدی آدینه لعینک قرم داود دیولدی سلمانلر
حکم جفا ایدردی فرمان یکه بوخصوصی چی سوبلدیلر فرمان بک سلطانک
خاطری ایچون مقید اولمازایدی راوی ایدر فیصریه بک ارتناک برقرداشی
وارایدی خلیل بک دیولایدی برکون شکاره چقوب کوزکی انکوری یکنک
برقرداشی وارایدی آدینه تیمورتاش دیولدی دولی قرحصارده بک ایدی
آواوزرنده خلیله راست کلوب مکی ازال ارالوندی خصومت واردی
ایکی بیزادم خلیلی طوتوب انکوریه قرداشی داوده کوندردی ارتناک
قرداشنک اسیراولدیغنی دویوب عسکر جمع ایدوب فرمانه کلدی

ترنوب نوذ توبله قوبدي كه عالم كودن ازادلري سكن كودن كيجه وكوندوزجك اولوب
كود لوطاع كبي يغلدي قانلو سيل كبي قانلي يلدم كبي بادلدي قيامت كوپه دوندي
كافردن وسلمانلدن يكوم بيك آدم طپواغه دوشدي اسلام عسكرينك يارسي قالدي
طقوزيكي كودن بخيات محمد اوتوب كافرصوب قاچدي اسلام بكلري توبله ضعيف
اولمشي ايدي كه آدم قوسغه مدد لوي قالمدي ايكدي آترقوتوب بادلوين بغلايوب اوچنجي
ايكي اغلايو قرمان قوندي بارچه آدم بوغدي غيرت ايدوب قلعه يه قرمق قوندي
قصود بكي استوب ايدي بكلو بوغوب صلح ايلدي يوز بيك سكه فلوري بيك پاره
قماشي سلفكه قلعه يي ويردي يولوه قرق بيك فلوري خراجه ويوكدوه اولايو قرمان
بك سلفكه وحميد بكه ويردي بشي يوز حصاري بازدي ايدوين بكي بيري بيك
يولقار عسكرايله محافظه قويدي كندوسي موده شهرينه كلدي ملك ارسلانه بشي كشي ايله
مشتاق مكتوبي بازدوب واركلرا سيري ايله قونيه سلطانه كوندردي ملك ارسلان
قونيه شهرينه كلوب ديوانه كروب جمله كتوردي يكي سلطانه دعا بني ايلدي سلطان
شاد اولوب ملك ارسلان قرمانك ايلدوكي برهاد لغاري يوبوين بيان ايلدي

سلطان

کافر جمیع اولری

غرق اولنمق صوا یولاد دریایی کبی چلقنوی الچی دیدی بیک اسلام عسکری در

بریوه جمع اولدیلر قرانلق ایدای یکلو فجع ارلک دکلردی جمله شهیدا ولنجه

کرکدرودی تا قیمتده دکن نامزار کلمه سویلینه دیدی جمله الچی دیبان علم

پرواز ینی اچوب طبل نقاره دوکوب اوتن بیک بولغارلک ستک اندازینی

اوکه سوردیلر صاغ قوله سغل طایفه سی طوردی صول قوله کوره ترکمان عسکری

طوردی کافر یکلری الای یخلیوب اسلام عسکرینه قرشو طوردیلر تکفور تکفورلر

قرق بیک کافر کوندرمشلر ایدی ایکی الای بر عمان کبی چلقنوی اسکندرون یکی

یک بر خبر هادیا ورمه

روم ایلی یکی چریلیه سیدانه کیودیلر اوطلب یلدیرم بولغار بیکی ایدی بیک

یوز یرلو

یدی بیک بکلت ایله مقابل ایوشوب صیانه طاشی قوب شویله صالدیلر طایی کبی

طایه

تقالوی تا دماد ایلدیلر ایدی بک کندو ایله سیدانه یکرمی کافر یلدیی

بوردن قامت کافر میدانه کروب دیو کیمسه ایدیمی یاکر لدی قرانلق بکلرندن

کتوربه آت سوروب اوزنکی اوزدینه تا لقوب شویله ضرب ایلدیکه کافر یسنه

وارنجه خورد خام ایلدی اکندن التمش بیک کافر سیل کبی اوتوی جمله اسلام عسکرایله

خورد و خاشاک

17 a

ایرتوب کافرغه توپلدی اورمیلوکه وکورزك صدایی آسمانه ایرشدی انك اوزینه
طوردقده بیك توکان بکلوی ایرشدی اندن بوقاریکلوی اندن نهر عسکری
ایرشدی اندن مکه طبل نقاره صدایی ایرتوب قرمان بیك کافرعسکرینی اورتیه
الوب ایلدی اوردیلوکه بحر موج اشلدی طولدی بری کوده کیجه و کوندز جنك اولدی
توزدنیایه بوزدی آن دقره بحلمز اولدی کندکیجه جنك زیاده اولدی فرق
پهلوانلر قرمان حمزه واری بخره اوروب کافری بلوك بلوك بلدیلو کیمینی کوزز
ایلدخود محاشی ایلدیلو وکیشك نیزه ایله بوغزینی دلدیلو دلاور پهلوانلر
کیمی قاچه یولشدیلو قرمان جنك ایچنده آدمی آدمجلردی الله تعالی فرصت
ویروب کافری صوب قلعه یه کورکه چکدیلو قرمانك یادکاهینی کورکه
قرتوزدیلو جمله عسکو کلوب قلعه اوکنده محاضر اولدی کوردیلو بوقلعه دکه
هر بوری آسمانه چقمش یوز بیل جنك اولسه برطاشی قویمز بکلر ایله قرمان قلعه یه
سرایدرکن انی کوردیلو دریا ایچنده قرق دانه زنجیرکی زهر دار اولدی جمله
قرمانك کافری کیلو طرنم جقوب و قلعه دنده طرنم جقوب سرایا صوم دمور

غرق اولدی

کوم لیوب طرزه چقوب سلطانلد و داعلشوب قرق پولاد جیلی عسکر ایله علم پروازنه
آچوب کوس نقاره دکوب عظیم زینت ایله شهر یکی طرزه چقوب قوندی سلطان
اردیخ ملک ارسلان ایله یوزیوک بال دیاغ بغداي و بیخ دخین کوندردی
سلطان دیوان ایدوب قرمانلق بهادر لقده ذکر ایدردی پادشاه ملکی الدن
چرتدک دیدی سلطان محمد دوشدی سلیمان پاشا ایدر پادشاه غم چکمه
ملک الله در هرجه باد ایاد دیوان اولوردی سلطانی تسلا ایلدی
ازیی جانب قرمان عسکرین درت بلوک ایلدی اول اون بیک کوردستان
عسکری ایله منتشای اشرف و قصوفی کوندردی طریسی طرفندن اون بیک
عسکر ایله طور خود پایبورد قیایک توکمان دادغی بکلری ایله ماره محمد اون
بیک سفی عسکر ایله میرزا بهادر و قیقوبیکی ارنتای کوندردی کندوی یدی بیک
داودی زدخلی براوغلی ایله دوه میدانه ایرشوب بوردخی اندی ازیی جانب
ایدین بک حمید بک کهبک ایدوب کاه تجمع اوزره ایکن تکبیر صدالیجا ایرشوب
کوردیلر که بلوک بلوک توزلو بلوردی آنی کوردیلر که کوردستان بیکلری

قرمه بیک یوزاره عزوه اولمسه خیشاوه ایدر

1

1

دیگر یرمایه

17

ایله جنگ ایلدیلر که صحرا قانله طولدی اسکندرون و بیاس کافرلری ایرتسی
اقوزالچی بیک کافرلر ولدی سلمان عسکری زبون اولدیلر اختام دکی کافرلر ایله
جنگ اندیلر یوروه قوندیلر تاجمی معقول کورجوب برمفصل مکتوب یازوب
فرمانده قونیه یه کوندردیلر کاه حیله ایله کاه ضرب ضربله جنگ بشلادیلر ازجانب
مکتوب کتوروب برکون دیوان آیدوب سلطانله فرمانده اولورکن صوندیلر
سلیمان پاشا آلتی جلد بکلر اغلشدیلر فرمان سلطانك دزینه اوب دستور
ویلدی سلطان خزینه اچوب بدی بیک داودی زردخ بشلادی طویل علم
ویدی اول فرقه سروره وفرمانده فرقه مرصع رختلیات ویردی فرقه الوان جبه
ویردی فرمانبر سیاه آت ویردی دیاده متلی بوغدی ویرشتی ایدی برمرصع
بنخ قوشدی سلطان ایدرای فرمان بوغدوسوزینه اوب سکا تقدم لایق اولان
اولدرکه سندیخی بکا خیانت ایدوب زور بازوکه دعسکوکه طیتوب بنم ولایتمه
تصدایلمیسن دیدی فرمان ایدر بنم عهدم اولدیکه سندن بکا بنخ چکیم دیدی
عهدنامه لی یوندیلر فرمانده اول فرقه انزدرکبی پهلوانله کوندردی ارسلان کبی کوم

کوم

وکلنار سود عسکر ایله حمید ایله وصل بکلر تدت دولشاه اول الپی بیک ارایله
محافظه ولایوب ایچدن توپ کتمش ایدی ارزخان سلفکه کاوی کوردکده پیاسدن
واسکدروده یدم لغرب یکری بیک دمورطه نلی کافر اندن یسناسنده برکافر
سرداراولوب کوردکده قوتوب اوتوردیلر انطالیه وتوردسه یدم ایچون نکوب
صالدیلر ایکی بیک کافر دمورغرق اولوب سولاپیا فصندده ناسنده برکافر فرمانی
اولوب سود اوکنه کلوب حکم بنما ایدوب بخه سلمانلری هلاک ایدوب ولایتی
خراب قلدیلر حمید ایدن ردولشاه فریاد خبر ایوتوب بولقارک درت بیک عسکر
ایله ایدن بک ایوتوب جنکه بشلدیلر بولقار عسکری جمله صیان اترلوایدی
چوق کافر قروب سلفکه اوکنه دکی وردیلر ایکی بیک کافر سلفکه قلمه سندن
چقوب جنکه بشلدیلر بولقار عسکری زیون اولوب همان درت بیک ارایله
حمید بک ایوشدی فلج صدایی کوکه چقدی کافر توب کورکه فریاد ایچی
ایوشدی یکری بیک کافر پولاد دربایی کبی چلقدی درت بیک سوارد
ایله درت طعل عسکر یدی اون ایکی سلمان عسکری یکری بیک کافر عسکری

یاروب کوردی سلطان یالتون کوپی اوزرنده اوتوردی یوله سلطانك زینن
اوپوب کیوچکاردی قرق التون کوپی کوردی ایشارت ایلدیلر کچوب اوتوردی
سلطان فرمانی کوردی قوقامتدی بلندی دلاور درکه زمانك رستمدر سلطان بکلکلری
عرض اکوام ایلدی اول قرق بکلکلری صوردی ایدر بونلر کمدر دیدی فرمان ایدر
پادشاهم بك زاده لردر هریری بیك نفیر درحرك قهرمانلر وعسکر نوعمانلردیر
دیدی ارنستانه دیولدی بو دلاور لر ایله ضبط ایلدم دیدی سلطان جمله سنه
خلعت ویردی سلطان بیوردی یوم الاثنین کوردیلر دیدی کون عشی وعرض ایدیلر
اندن شکاره بندیلر الحاصل اوچ ایکده عشی دشکا ودیوان راویلی روایت
ایدرکه سلطان علاء الدین یوزاوتوز وقیه کوردی صالادی فرمان اوتوز
وقیه نوقی ایلدی سلطان اغربی ایلدی کمان کشی لکده کوردی صالمقده اول
عصرده فرمانه بدل کسنه یوقدی راوی ایدر فرمان اسلوب دیوان آیینی عسکری
طرز شاهانی تمام تحصیل ایلدی سلطان ایله محبت ایلدیکه فرمان سز بر لقمه
یمزدی زنهار فرمان سلطانه کتمك دکلدی دیماندی بولقار عسکر یکلم ایدیلر

وکلنار

ایکی ملک ارسلانه ایدی ای قرمان بک بانی اول سلطان سکا حیله ایدوب
وار دغک ساعت سنی هلاک ایدرز یوا سنی خایین بلدرد یلوردیدی بکلوردی
قونیه یه کنه سنی معقول کوردیلر قرمانه ایدرا مرخدا نکدر بزاکا هیچ نسنه ایلهدم
انشاء الله اولدنی بکا نسنه ایده مزدیوب فرقی بیک اراپله ایکیوتا توزچلوانله
جانب قونیه یه عزم ایدوب کلوب قونیه قلعه سنک اوکنه ایرشدی ملک ارسلانه
سلطانه ایوشدیکه سلطانم قرمان کلدی دیدیکی سلطان امرایدی وزرا وعلما
وکابرا استقبال ایدوب قرمانی فرقی بیک اراپله تلقی دباده قونوردیلر صحرا بیکاره
باکاهله سرتسر طولدی اوچ کون ضیافت ایلدیلر دردنجی کون سلطان بکلوبی درت
دیوزایله تخته چوب باشنه تاج زرین بلنه کمر مرصع بغلیوب اوتوردی روم یونانه
بکلربکی التنی بیک التون لیاسلی مرصع کربی قول دصدب جمله علماء دیار وظرافاء
روزکار اوتوردیکی کومیان تکه پاشا میرمیران حاجی بکلر قره طای صاحب اسفندیار
محمود پاشا خلیل پاشا سلیمان پاشا جمله اوتوردیلر قرمان دنی قوناغه بهادر
دیوکبی چلوانله دیوانه کلوب ایچه کوردی آیتی اوکنه پادشاهی کوریب ایلوب

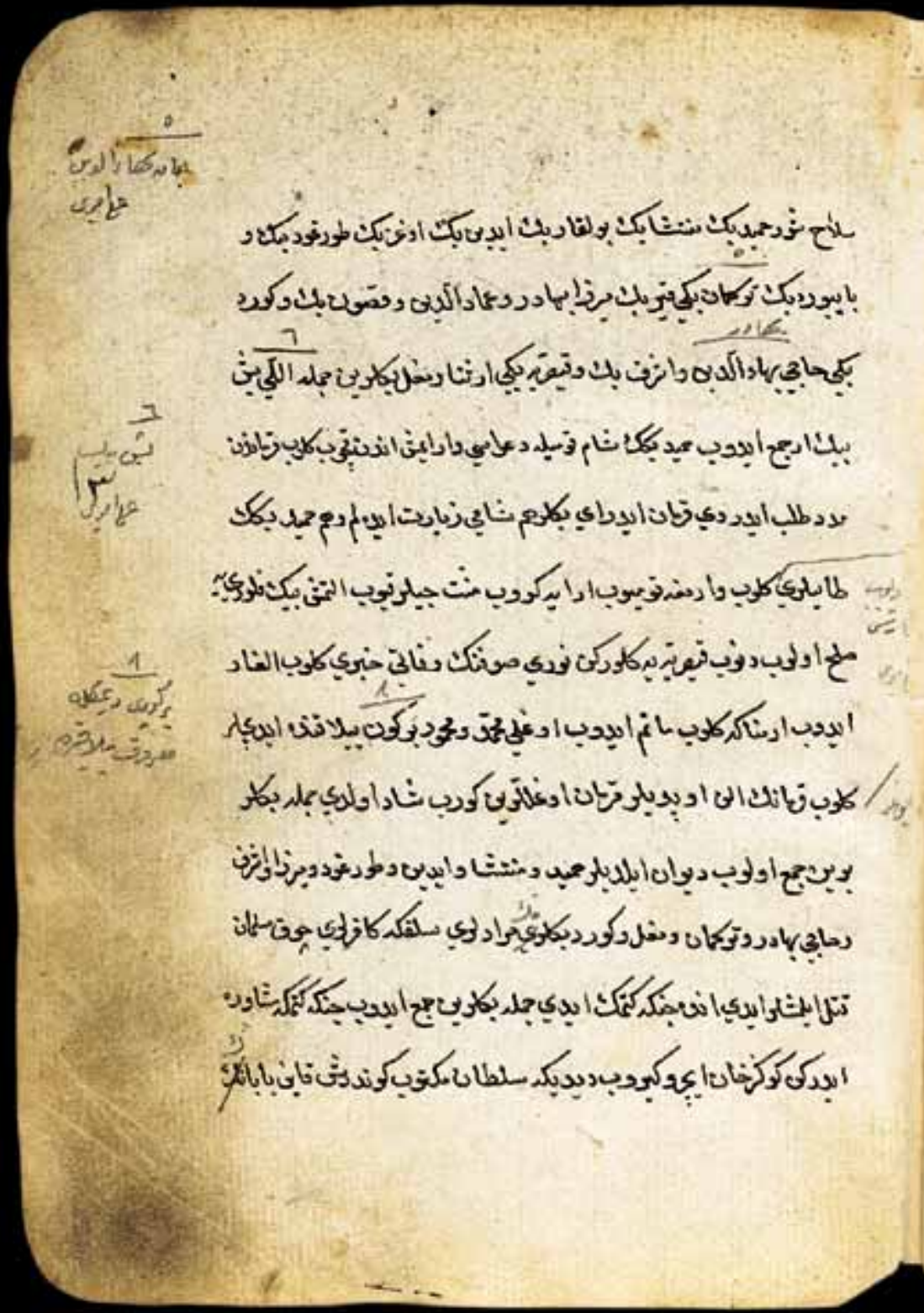
ایلیوب

یورا اوتومر
عن امری
٤

قلد یاده
عن امری

ملك ارسلان ايكي وزير كله بو ديار يعني دبلوجان فرمان استقبال ايدوب وسرايه
تو ندروب بلوايوته سليمان پاشا ملك ارسلان ايله مكتوب سلطانى الوب قانه كلوب
فرمانه دروب بلوا ترف اچوب اوتدي ديمنكه اي فرمان سنك چق بعادر كلك
اشتدم خدا زياده ايلسون جمله بكلوسني كورمكه مشتاقدر كلوب توبه دياره
شرف قلدرسن انشاء الله تعالى سكا كلي رعايت اولنور ديمكله يا مشده
تويوب الچيلره خلعت ديوب كلمك يراغين كوردي سليمان پاشا فرمان
بكلك ماغ دمول دلاور لرين سيرايدوب وكندينك سخاوتى وشهامتنى
كوريب كندسلطان جانبنه عزم ايدوب توبه يه كلدي ديوانه كيروب سلطان
اوكنده اوتدي سلطان احوال تويماندن سوال ايلدي سليمان ايدي پادشاهم
يقين زمانده بو بلده يو دلاور ظهور ايلمشدر دي قهرمانلرمزينه قرينه دورمز
حاشاكه پادشاهم خيانت ايده ديو اكثري صوندي وغرز كبي بوان قرار ايلميوب
كلمك يراغين كوردي اكو كله سليمانك دبوري اني بوندن كتوريكه قادر اولميه
ديدي سلطان زياده صفا ايلدي ازينجا فرمان بكلرين جمع ايدوب كلمك اوزره

ايكن

13 a

بواسه كلدي عدالت ايدوب بكلوي ايله عيش عشرته بشلدي ازبجاب سلطان علاء
الدين بوكون بكوي دولت و زيبو فرق درت سخان بكي جمله علما فضلا اوتوروب
ديوان ايدركن طرسوسي بكي بخشي قرماندن نقل ايدوب تاجيس يوق اوردي لاردنده
حاكي حياتي بكلر ايدر پادشاهم قرمانك باشنده توكمان نقل بوندبك اوداردن اكو
بو اسلوب اوزره قلوب پادشاهلغي الكدن الغي مقرر درديي سلطان ايدر
سكوكوندم وارديب دوب كنوره سن ديديي كومان ايدرسن كندك وارسك
جنكه قادر اولمازسن ديديي سلطان زياده قورقوبي سليمان پاشا ايدر سكوب
كوندم اكو خيانتي وارسه كلز اكا كوره آل ايدم اكو خيانتي يوق ايسه كلوب ايله دلاري
هلاك ايلمك انصاف دكلدر ديديي سلطان سليمان پاشانك سوزني معقول كوردي
راضي ايدر سلطانك عمي بكي ملك ارسلان قرماني اوغلي ايدنوب قرنبي ديوسي ايدي
قرماندن ايكي اوغلي اولمش ايدي بري بونك آدي محمد ديري بونك آدي محمود ديولر ايدي ملك
ارسلان قرمان بكي صوره يلو سلطانك جلسنده بلنوب مكتوبي اكا ويوديلر مكتوبي
مكتوبي الوب جواب قرماندن عزم ايلديلر راضي ايدر قرمان بكلرين جمع ايلديي اوستاد

سلاح نو

كوندوب خيار ثنا وترويب بكلوب الوب سوكلوب فرمانه بولنوب معين عزتلو
بغداد بلوراوي ايدراول زمانده يادوذ طايفه دارايدي مخلد بولو سلطان علاء
الدينك اوذن يادوذ عسكري بولدي بكلوب نه قدر بك وملك نامرد بولو ايدي
برتاج بلوك وارايدي فرمانك سخاوتي وعدلاوركي ديوب جمله مخلوج اولديلر
شويله اشتهار وديوديكه اوستاد سلاح شوندي وارايدي بك زاده ايدي شاملي
ايدي بك يكه ايله محبة بوراسكدي فرمانه بولشوي آذنه حميد بولو ايدي فرمان
زياده رعايت ايلدي فرمان وارنمه سلاح شوريني على اوذن تحصيل ايلديلر ارتخاب
طرسوسي بكي يختي خان وارسق طايفه سنوج ايدوب ايدي بكي ايله جنك ايلوب
ايدي مويسفيوب فرمانه كلدي وارسق طايفه سندن شكوا ايلدي فرمان ايدوراي
بكارجم اولك هم وارديب بندي زيارت ايدلم هم كوروم وارسق طايفه سنك برادري
نزد بندي نوذكمان واوغز بكلوي ومغل بكلوي التمش بيك ايله طرسوسكلوب غنى
خانى ذوب وارسق محكم قوب ايدي بولقاره بك ايدوب كندوي ارسلان بيزدن
بولنوب نوذ موني يختي خانى دلك ايدوب ازاد ايلدي اوذن بوايكي كون اوتوب

صالدوغي كورزي بوندن اون آدم قالدرمزدي الحاصل قرمان سپاسه كلوب
طابسي اوغلنه خبر كوندردي كلسون ديو ارتنادغي خبر كوندردي كه اويله
آدملك ايا غشدوارم اكو باكه عسكرين جي قلغين بلدرك جمله سن بالكز يا تمه
قرم ديدي قرمان بوكلايي اينجوب همان صورت دكنوب قيمتربه كلدي
ارتنا تك سراي اوكنده طوردي ارتنا مرحبا جيز سراي اوكنده كورزصالدي
اول چوب كوردي اوغلنه بيلدي اوكونه دبوزوب صالمغه باشلادي قرمان كوردي تنها
باشنده دورت آدم وار انلر سيرا ايدوب ارتنا كورزي صالمغه قرمان يا استديكي
ايوشديي چوبان شكلنده كورزك بوين قالدوب ارتنا تك اوستنه يورودي
ارتنا كوردي بر سياه چهره اوزين بويله بكت كورزني دكنك كبي كنوب اوستنه
يوركي قرمغه وارم ديي قرمان شويله اوردي بر عقلي باشندن كندي تعلدي
قرمان كورزين دخي بين اوب سپاسه دوغرو روانه اولدي ارتنا بي
قرلتوي كلوب سويله كتوردي بلو قرمانك اردنجه سكوديلوكيم ايدوكن بلديلو
ازجانب قرمان سپاسه كلدي همان قيابك ايله كورزي خنجري ارتنايه

كوندردي

589 Tıpkıbasım

بك ايله سلطانه كوندردي سلطان شاه اولوب جمله تخ اولنا دياري
نورالدين بكه بنه خلعت فاخره طبل علم كوندردي بكو سلطانك عمي زادسي
واراديي اتواي بكي ايدي ملك ارسلان دبولوديي بودلاو ديكت ايدوب
خلعت ومبارك باد مكتوبين اتوكله كوندردي ملك ارسلان كلوب بولغار
اتكنده ماره نام قلعه ده بولوب جمله عسكر ايله قلعه يه محور ايدوب اولديي نورالدين
بكه خبر اولديكه سلطانك عمي زادسي كلي بوردوديلي جمله بكلر ايله استقبال
ايلديي ملك ارسلان نورالدين كوروب بكندي سلطانك مكتوبين دخي اوقوديقدن
صوكره برآي اندن اوتوروب عيش وصفا ايلديي اوغلي قزان كلوب ملك ارسلانك
دزين اوبديي ملك ارسلان اوغل ايدندي قزانچ محبت ايلديي سوديي
ايدوب ملك ارسلان نورالدين بكه ايله ترتيب اولوب ايلي محبت ايلديلركه
الي يل بربرندن ايرلديلر اول عصرده شيخ الياس آيله اشتهار ويوركه
بحر ولايتي كرامتي ظهور ايلديي نورالدين ملكك ترتيبه ويروب بيعت
ايلديي بابا الياس قتي اولي شيخ ايدوي نورالدين صوفي عزلت ايدوب

خرقه پوشش

591 Tıpkıbasım

چغوب قلعه دكي جانبي الديلر قصون عماد الدين جانبدن بوردیلر اول الدين
بك طبل نقاره دوكوب بوردي كافي كوب دوندي بخي كوردي درت يانن
بغمات اولوب قويلدي قوديلر كافر بكي بردا نچوب قورتلمه مجال اولدي الحاصل قلعه
زار زور ايله فتح ايلديلر كوب ايچه چي خزينه بولديلر اطرافي جمله ضبط ايلديلر
اندن صكره عسكر چكوب موده كلديلر قرق كون جنك ايدوب موذي دخي
فتح ايلديلر اندن صكره كلتاري اندن صكره ماره قلعه سني فتح ايلديلر دونوب
بولقاردطاغنه سيله بر بيل جنك ايلديلر بكنه بخشي خان ديولر ايدي جنكده
هلاك اولدي بولقار عسكري كلوب صلح اولديلر بخشي خانك براديغلي واد
ايدي ايدن بك ديولر ايدي نورالدين آني بابالي يرينه بك ايلدي عهد
ايلديلركه دوسته دوست دوشمنه دوشمن اولهلر اندن صكره ارناكه كلوب
مسكن ايدندي لر واوغلي قوتباني يرينه بك ايدوب كندو سيواسه كلدي بابا
الياس ديولر ايدي براولو شيخ دار ايدي كه بيعت ايدوب صوفي اولدي
راوي ايدر ارناكي دودي الدوغي دقتي قلعه لرك مفتاحلرين طوتوب

وزد يلو بنى بل بيوا صده ساكن اولدي راوي ايدر ارناك كاولوندن نخا يتجي
كلدي سليمان پاشا ايدر بيله شاهم نزاعك چكوب قالقوب نه زحمتدر بو يكيتب
كوندرسكز اوغز بكي نورالدين بك اني المق مزيد سلطان ايدر بوجوق صلحمتد
دديي بو مكتوب يازدروب نورالدين بكه كوندردي بو مكتوب كلوب نورالدين حكاي
اوزره رجسكلرك
اولوب نورالدين عسكرين جمع ايدوب ارناك اوستنه وارروب جنك ايدي نخدا
نوصت ويروب بو قلعه يه فتح ايده سوي ذيوا سلما تاوه زياده جفا ايلش اولديغي
X
سنك ملكك اولا ديمش جمله جهان اوغز دونكان دكورد بكلرين جمع ايدوب
قونيه يه كلوب سلطانه بولندي يلوا ندده قالقوب الاطاغ يوزندن ارناكه
يقين كلديلر اوج يوزده بيك آدم يوسي قوديلو منتشايي اوچوزا ايله قلعه يه
كوندردي نورالدين ياب ياب وارمغه بشلدي منتشا سحرايله قلعه يه كلديي
كافرعسكري كوروب صاغي دسوره غرق اولوب بيك اللي بوز كافر طشره چيقوب
منتشا ايله بوندارجنك ايلديلر منتشا مغلوب قاچدي كافر قوردق تلعه دن
ايولدي طورغود دبايبورد بوكادن بوردي اشرف ميرزا حاجي بهادر يه سيدن

چيقوب

الوب ردم چقدم سايو قالنوك كبي بدفي قوم رجام اولدر كه سايه هنكدوشي
كم دينى سلطانه خوشي كلوب جعفر بكه ايدر و ار الوب بوندا كل ديدي جعفر بك
سلطانك ايكي دزوايله سيواسه كلوب جمله اوغن بكلرين الوب قبرتيه كلدي
برقاج كون اوتوروب اندن قالغوب توشيه كلدي بوصرايه قونديلر ارتسي
ديوان اولوب بكوي دردت دزوايكي يوز پهلوانلر تخت بخوب حكومته بنلدي
جعفر بك اوغن بكلرين دن نورالدين بكي الوب ديوانه كردي نورالدين آيني
اركانى سيوايلدي سلطان كوردي بكه بوهيب بكدر كه كوزلو كورشي كل
بكنوب حرمت ايليوب خلعت كيودي الحاصل مرتق كون اوتوروب اندن
صنكن بوكون دسترخوان دوزلدي سلطان طبل و علم و قلچ قوشدي اندن صكره
قبرتيه بكي جعفر بك ايله قبرتيه كلديلر بواي قيوديوب جعفر بك بر
محوبه قيز قرندانى وارايدي نورالدين بكه ديوروب سيواسه كوندردي
راوي ايدر جعفر بك مغل بكلرندن ايدي الحاصل نورالدين ذي الحج
سيواسه كلدي بونماه ذوق صفا ايلديلر برادخلي وجوده كلدي آدني قرماه

بلده سن دخی همان جمغر بك سلطان اغزندن برمکتوب یازوب قوندوشی
علی بکه کوندردی علی بك دخی عزم ایدوب سیواسه کلدی رادی ایدوب نوالدین
اول کون مکر طوردغود و بایبوردت و قیابکی میرزا و اشرف و عماد الدین و
حاجی بهادر الدین و نشانجی و قصون و خیر الدین و جمله اوغوزلو کان و کوردی
بکلوین جمع ایدوب مصاحبت ایدوب اوتوردیلر ایدی برکسنه اجری کروب
دیدیکه سمرده بکینك قوندوشی کلدی سلطان مکتوب کوندردی دیدی نور
الدین ایدوب استقبال ایدوب دیدی جمله بکلر قوشوچقوب محکم رعایت ایلدیلر
الوب اجزه کتوردیلر علی بك دخی مکتوبی اچوب اتوب مفهومی بلدیلر
نورالدین ایدرای علی بك بن سلطانه عاصی دکلز هر نیچه یوزدن جان باشی
اوزره دیدی علی بکه بجت نامه لر دیوب علی بك مکتوبی الوب غیرتیه
کلدی اندن صکره قوشه یه جمعن کندی مکتوبلری الوب سلطانه کلوب
صوندی الوب وزیرلر مکتوبی اتوب مفهومی بلدیلر دیکه خان اوغلی
خانم کلنجان خان اوغلیم ولایتمزده شوق تا الان ایلدی جمله قبیلی

الوب

بزدک بونه قصدا بلدی بوخصوصدا برنم کناهر بیزد دیوب پاپاسنه کوندردی
ازینجانب جابی بهادر قصه دیوب دونوب سیواسک اوستنه کلدی کوردیکه
شهرالدین کمنی قلعه سن بلدی اونی بنشاکلوب نورالدینک مرقنی سوبلدی
دیدیکه هرنکه اولدی یاسندن اولدی بونک چاره سی ملحا اولمدر دیوا
جمله خلقه اکاما یالدردی برسیخ جوان ایکی دیدی ایکی جانبدن بکلو یاپشنه
کیروب صلح ایلدیلر جمله سیواسی قویی نورالدینه بنده اولوب عیشی وصفا یه
بشلدیلر اوراوی ایدر سلطان علاالدینک سیواسده مکوخطبه سی اونورمش
مکوجابی بهادر جمله کوردی یاشنه جمع ایدوب باشی چکوب خطبه نامنه
اوقتمنی یعنی سلطانه عاصی اولمش سلطان دخی عسکر چکوب جنکه کلمک
اوزره ایکن خبر کلدیکه اوغز بکلوی سیواسی جابی بهادرالدینه المشلر
دیو سلطان علاالدین صفا ایلدی برمکتوب تیمرتیه یکی جعفر کوندردی جعفر
مکتوبی الوب عرض ایلدی سلطانه اقتو یودی دیمشکه سنکه تیمرتیه یکی سن جابی
بهاالدین الدینه سیواسی الوب ضبط ایدینه کمسه دیو قلیوب باوب بوجانبه

كورت بكلوي سزي تيوغه كلدي ديديلر نورالدين ايدر بونلره حيله كوك بوخسچي
طائفه درخلك ممكن دكلدر ديديلر نصرون ايدر بي سزه عاصي اولوب قاچوب اندن
وريم اشتدم اد فلي على منشا سيواسدن بونه نوب كتمش چاپي بها دير ايدر خلك
ايدركن بن سواسي منشا الدن اليم ديدي بو راي معقول كورب نصرون يكه
كوندديلر بيك اراباله كندبلرادن بويك ادجمع ايدوب عسكر كورده مقابل
ايو نوب جنكه بشلديلر الحاصل عسكر سيواسه يو شدي منشا دوب فرجه دي
نصرون توكمادن اوغز بكلوندن حكم شكوا ايلدي منشا ايلوب سفره كتوردي
ونصرت ايلدي راوي ايدر نصرون بركيجه باده ايدركن فرصت بلوب منشاي
سيواسلدي بيك بكك ايلي اولكيجه قلعه يه فتح ايلدي ايرتسي نورالدين بكه
مكتوب كوندروب مكر مكتوب كلديكي دقده جنك عظيم ايدي اختام اولوب
ايكي عسكر تونوب نصف الليلده نورالدين جمله عسكري ايلوب سواسه كلدي
نصرون طوپوب توپي آچدي ايرد كيوب نذر كورد بكلوي جبلي قلدي
رعايت ايدوب منشا يي دخي كيوديب خلعت ويروب ازاد ايلدي ديديكه

پذرك

برز ایک انلودی اوکدن یوردی قلعه طرفندن نوراندن بیک یوردی کافر عسکری
اودنیسا اوب جنگ ایدوب اوج کون محکم جنگ اندیلر درت بیک ارطبرانه
دوشدی بو ذیبک بلا ایله تصوفی طوتدیلر کافری فرد یلر قلعه کوب هاها
هاها قلعه یی الدیلر ایچنده اولان کافری طشره سورب کندیلر اولریا یوب
معمور ایدوب باغلر باغلوایلدیلر درت یل ساکن اولدیلر تا قصوندن ایمانه
کلوب مسلمان اولدی طور غود بکی قونیه دیوردی هرجنگ غزا آده بونلر ایله
بیله سکوتدی بونجه زمان بونلک اوزرینه کوب سوایی بیلا قلوبن ضبط
ایلدیلر اوزبان سوایی بکی جایی بهادر بونلوک حرکتی دوبوب کورد وتمر
جع ایدوب اشرف دیولیوا اوکی بیک وار ایدی اکا ایدوب اوغرطایمزی
شروانلدن کلوب بودیار لری بوه یوا ایدوب ملک ایدندیلر دیو عسکر جمع ایلدی
بونلر ایله قونیه یه یوردیلر اشرف ایدوب استرسک برقات جنگ ایلدیلر
دیدی همان اون درت بیک کورد جمع ایدوب اوستلرینه یوردیلر اوی
ایدوب اوغز و ترکمان قونیه دنی تاجلکدن کلنلر ایدی خبر ایشدیکه نه طور کنه

طائفه سي بويره جمع اولوب نورالدين سرداره ايلديلر كه انك سوزينه كسنه مخالفت ايليه
عماد الدين وحي الدين نورالدين بكه كيتوب ايلديلر اوده بيك قيلج باداتلي بيان
ارجمه ايلديلر خرقله قلعه سنك اوستنه يوديلر اوبرج اسفرقل كافرلري قصه
دويوب بويره جمع اولديلر بكلرينك آدينه قيصون ديولردي جمله كافرلر
عزم اولوب طغرل چقدي سعادتياني اولديلر نورالدين اوغرلمان
بكلربي درت بيلوك ايلدي كندو بايبورت بكلري بوسيده قودي قيي بكي
سيرزايكي بوقدار عسكر ايله ايلرو كوندردي كندوسي عماد الدين وحي الدين ايله
باب باب قلعه جانبنه طوغشدي بلورلري ايدوب قصون كافرلري ايله قلعه دن چيقوب
يوردي قيي بكي ايله سيرزايبك مقابل اوتوب جنك بشلديلر تيغ صداسندن و بغلر
دوتلدي جنك كنكجه زيادمه اولدي قصون قيي بهادر كافرلري سلطان علاء الدين
برفاج كي عسكر چكوب قصون طوتمغه قادر اولمديلر الحاصل قصون ايكي بيك
عسكر ايله توكمان عسكري نصوب قومغه بشلديلر كندو بايبورت بكلري
درت بيك اوغر عسكري ايله بوسيده جنوب قصونك اوده نورالدين قيي بكي

سيرزايبك

نخ واعظ عالم عابد بيلد اوتوروب دي پادشاه ايدي راوي ايدر دوم يوفانه شام
ايوبي نزب جمله مستحق الجنه ايدي كه عمالك اكه سيات كاه تكاركاه معنى عزيزه ايدي
ازين جابن بي نظير بادجاني نوبله روايت ايلركه كالخان اوغلاوندن سزدان خان
نسلندن اوغز طائفه سي اوغز بكلوندن سعد الدين دولو بوبك دارايدي سزدان
دلأيتندن كلوب چقوب ايدي جوق قبيله ايدي راس اون بيك اوبه ايدي وتوز
كوچرايدي بادنى سواسي نيچه بيك قوي ايدي قيش دياربجر كيدرلر ايدي يوتلو
اوغز طائفه سي دولو ايدي اكثر تيا ايومي كاولايلسجنك ايدرلر ايدي بكلرينه
سعد الدين ترخان دائره عماد الدين دولو بوبهادر بك ايدي اوغلي وارايدي نور الدين
دولو ايدي توكمان طائفه سي بونلرالولايله وتوز كوچرايدي توكمان طائفه سنك
بكنه خير الدين دولو ايدي بوبل بهادر اكر توكمان اكراوغز قبيلاتي جمعدن بوسعد الدين
دفات ايدوب نور الدين بيك ايلديلر توكمان بكي خير الدين ايدر نور الدين اي
نور الدين بك وتوب كوچكدن اوصاندوق تاري خرتل تله سي كافرالندن ايب
تكان ايدنسك دديي اوغز بكلوي بوسوزي سعول كوردولر اوتوكمان اكراوغز

6 a

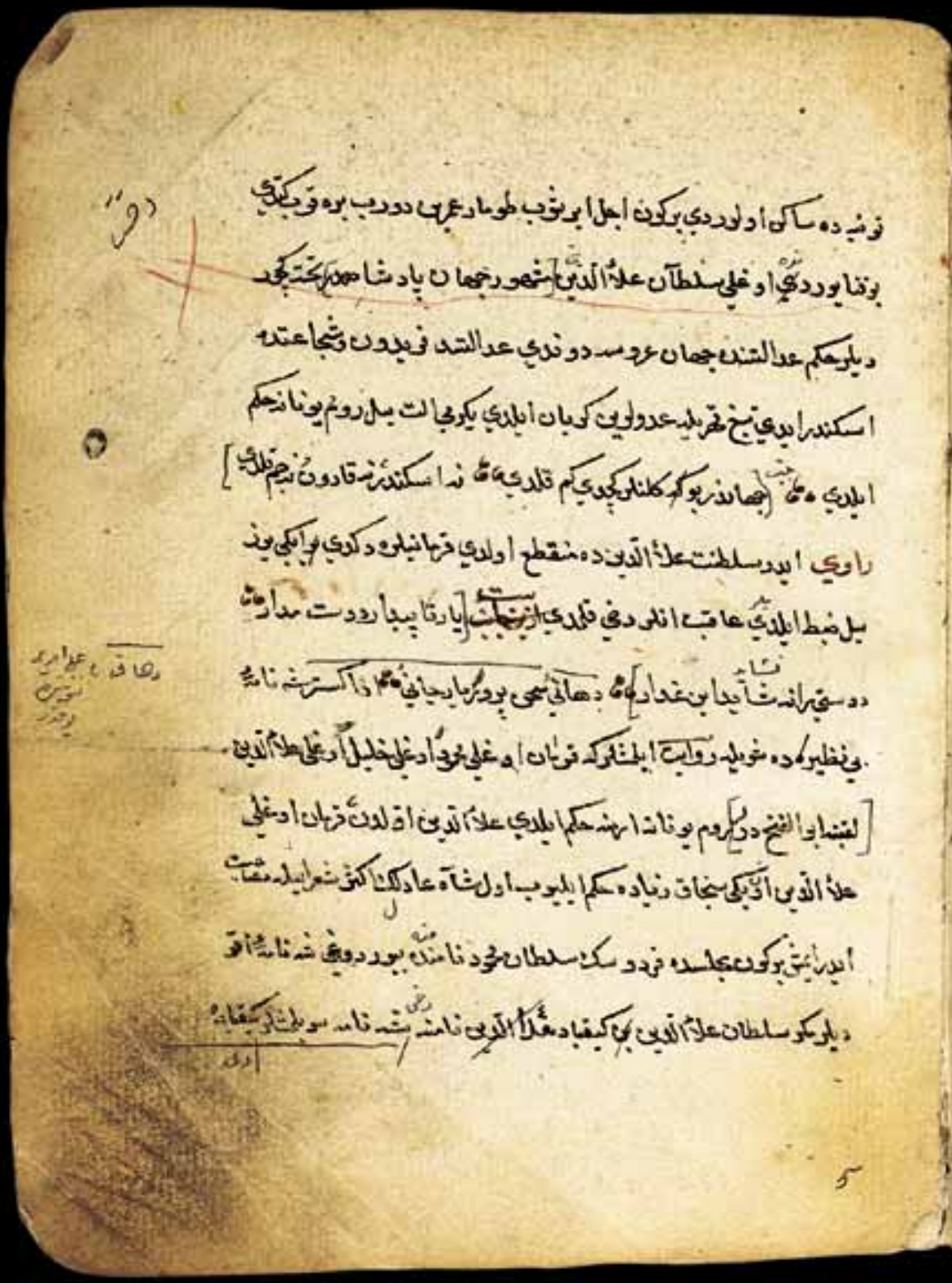
دفي دهاني اوستاد نامدار دكوي بيك بيت يوزنه نامه سويلمشلر فرمان اوغلي سلطان
علاء الدين دفي بيوردي يا رجالي اوستاد دهاني شه نامه سن كيقباد اوغلي سلطان علاء الدين
نامه تمام ايدوب فرمان نامه الفي يوزبيت سويليوب اغاي يسراطيوب اتمام ايتدرمه كندي
البسته من تمام ايلدوب اول شاعر سحر آفرين اول اوستاده لندن يا رجالي
ار جمند فرد سيما نندكي يوشاه نامه يفلمشكه هركز نظيري اولماز بي مثل فالدون
پروگر بودر بهاني بويليوب نادان الذي قالني الحاصل فارسي اولمغله نصرت
بيليوب رغبتدن دور اولمغي بنابي چاره درسندا وار ه تركيه جمه ايلدكه اوقمه
دوغي اولمه يا وران صفا اوتوب صفا كسب ايده لر بودر دمندي بودعايله شاد
ايده لر ٭٭ اكو بلمك دوسكن بوغباري ٭٭ ايتلر طوا اغي يعني شكاري ٭٭
دهانيك خدا شاد ايلسون روح روانن يا رجالينك دفي توبه سي بودر نوز
اولسون اول اوستاد نامدار دنبلسون بزك وار مق يلد روايت ايلوكه علاء الدين
بن كيقباد تختچوب اوتوردي يكوي درت وذبودرت يوز پهلوان وبيك
الني يوزجاوشي ودرت يوز دبدبه يان التمش بيك نيوقوبي درت يوز معتمد كار

مقتبس

جميع امرين

شيخ

١ — درت وزير
٢ — دربانه
٣ — الني يوز بيك

5 a

يكوي يل دخي قوشيده ساكن اولدي راوي ايدي اول زمانده كوركي واسكندر دن
دپاسي وعظا نيه جمله قبيله لو فرنك الندا ايدي اول عصرده التمش بيك قرلق اسكندر
ظهور ايدوب قوشه شهر شكليچ دخا ايدوب قليچ ارسلان لارنده بولوب عسكر
جمع ايدوب ارضروم ايچرايه ارديجه واروب محكم جنك ايدوب عاقبت كافر يكين
كلوب شهيد ايلدي ارزنجان براد قلي واد ايدي يعني راوي صوبر غوق اولوب اولادي
دخي كوكي حسرد ديولي نظام شاه قونيه لارنده ساكن اولوردي اهالي دونوب
عسكر چكوب افراينه كلدي ستاره شنده كافي نفايه كوشلر ايدي لعنارك قونيه
بريده دكل كوحسرو شويله تيردي كه بوجان قورتارمدي چي مال ايسه كوردي لارنده
كلوب اول مال ايله لارنده قلعه سن بايدي لارنده محكم ايدوب اوقوشاجي
يل شاه لي ايلدي انا طولي ديارين كافرالنده الدي كوميان نظام شاهك
بكلرنده ايدي اكا بويدي عاقبت يدسن دست اجلدن قورتروب وفات ايلدي
يرينه كيقباد كچدي طرابزون دسناب ديارين كافرالنده الدي اسفنديار ي اندحاكم
ايلدي نكه پاشاي عظا نيه اطرافنده اولادنا ديارلو بيك ايلدي لارنده وكاه

قونيده

ايلدي لوكوبي يل حكم ايلدي اندن وفات ايلدي نظام شاه نامنده واوغلي قلدي
آي پادشاه ايلد بلوفتي عادل اولدي طاغي ايلي كامزاندن الدي غزا ايلدي
اركلي دابرين كامزاندن نظام شاه الدي غزا ماندن كلوب لاردنده يحاج
يا پدي درت يل كچوب بوكون مجلس ايدوب بكلودن بعضي قونيه ذكر ايلديلر
نظام شاه محور اقدس تكليف ايلديلر نظام شاه مقبول ايدوب اول كون سوار
اولوب يكرمي درت بيك آدم ايله اوستنه واردي اطراف قنده ايله سروب قونيه قرين
محور ايلديلر نظام شاه كاه قونيده كاه لاردنده ساكن اولوردي الخاصل كلام
روايت ايدرلر بلخ ديارنده آل سلجوقدن ارطغرول جمله قبيله سيله روم چوب نظام ملك شاه
كلوب لاردنده بولوب نظام شاه خوش كوروب اتراي اتلره ديروب دعا ايدرلر
ارطغرلي كك بر اوغلي وار دي تيمج ارسلان ديرلر ايدي تمي عاقل وبهادر سرور ايدي
نظام شاه اوغل ايدينوب قونيه ديوردي نظام شاه ملك اوغلي اوتمش ايدي
ايدي يكرمي الت يل پادشاه اولوب عاقبت آخرته انتقال ايلدي تيمج ارسلان پادشاه
اولوب درت يل اقرايده ساكن اولدي اندن مكره كلوب قونيه تخت ايدندي

جنك قايم طوردي عاقبت شهر براده يكن كلوب خرقاني هلاك ايلدي نوليه ضبط ايلدي كه دياد
لوي قتل عام ايلدي قونيه لاردندة اقسراي نوليه خراب ايلدي بيره برابر ايلدي براوج
پان شهره تواريخده يونان يوزلو طرپوسه دخي يونان دشتلراوي ايدي تواريخ طبريده
يونان خراب دينمش الحاصل اوج يوز كوپي بش يل خراب يتوب صكره آل سلجوقيلردن پادشاه
كلوب سعود ايلدي براوي ايدوده ياد بجوده فتارت فضوليه واقع اولوب نوبتي ورن كاره
طائفه ستدن پادشاه جمله قبيله سي اولوب اوليه خود قبيله ديار روم كلوب اقسراي يكلوب
سعود ايلدي سكاره ايدوده يكاول پادشاهلك آدنه ملك دير لودي الحاصل اقسراي ده بوج يل
اولوب اكثراوه شكاره چوزدي بوقاج كون شكاره رغبت بوردي لاردندة شهر بشقه
كلدي كوردي بوخرابه ولايت اتاآبي هوا سي خوب بوديار خوشش كلوب بوندة بوكليسا بر
ايلدي سكونيوده قبوسي اوزرينه آبي بنا ددكه بوز سكس قبه اوستنده ايدي ملك شاه
بيوردي لاردندة سعود ايلديلر اول كليسايه جامع ايلديلر اطراف ندة ايل بچا ايدي جمله شهره
كلوب نوليه سعود ولايت ايلديلر كه اذكليدن دخي سعود اولادي اون اوچ يل سلكي اولادلر
براوغلي اولادي آدني عبدالله دميدلر ملك شاه انعام ايله كوندي اوغلي عبدالله پادشاه

شرح ايده

11 مشيريه كلاه
9 ملك شاه
3 شاه اله

ايدرت سلطنه شاهچ ده يادرم كوندوب خرقل ايله ظهور ايدوب بوبحق يل ما بينلرنده
جنك قايم اولدي شهر يارز غلبه ايدوب جمله روم يونانيي اندن اوب خرقل اوب بكلرم
كلدي عرب ال يوبدي ايليا اوس جمله ولايت ضبط ايلدي اندن صكره سلطنه كلدي آني
دخي الدي اندن صكره مصره قصد ايلدي ضرياً اوب تخت ايدوب اندن صكره بيت المقدسي
اوب جمله ديار عرب بكلم اولدي شهر يارز اوس بويل شاه اولدي اما باج خراج حرو
كوندرمكداوي ايدر حضرت محمد المصطفى دعواي نبوته بشلدي الله تعالى بنك اوزرلرك
قرمهايچي زايل اولدي هرنسنه كوندرمكه كوندرمه بشلدي دولت بجوردن قالوب عرب بكلري
راوي ايدر خرقل بوكجه واقعه سنده ديلوكه بنم اوردن دولت سكدر قالمي ديو ضبط ايله
ديديلر على الصباح قالوب قسطنطنيه سكوبن ايدوب يوردي قيصر يه بكلوب ايليا يي طوتوب
هلاكن ايلدي روم ديونانه باشدن باشه ضبط ايلدي خرقل كلوب لاذقيه تخت ايدوب
درت يل ما كن اولدي راوي ايدر شهر يارز خرقلك كنه پادشاه اولدوغين ايشدوب
عرب بجم سكوبن جمع ايدوب لاذقيه يه يقين كلدي خرقل ديوب يوزبك روم يونان
عرب سكوبن جمع ايدوب اوكلي اوسنده بولنوب جنكه بشلدي بو درت يل ما بينلرنده

3 a

2 b

حضرت محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم نبوت دعاسین اترندن اول روم دیارنک

پادشاهی قیصر دیولو تکم هند ده رای دیدکلری کبی اوی ایدی اول زمانده روم

حکم ایدن قیصرک یوسانوس ایدی قیصریده ساکن ایدی برقزی اغی دنی اولدقده ساکن

ایدی خرقل دیولو ایدی برقزی اشنه نصندون دیولو ایدی قسطنطنیه ده ساکن ایدی

آما جمله ملک ضبط ایدن یوسانوس ایدی اوی ایدی رجم پادشاهی نوشروان دوران وفات

ایدوب هرمز پادشاه اولوب زیاده ظلم مایل اولمغی عجم بکلری جمع اولوب هرمزی دوتوب

کوزینه میل چکدیلر اتفاق اوغلی خسرو پرویزی پادشاه بولندی عجم دیاری بهرام چوبین ضبط

ایدوب خسرو پرویز مدایی شهرینه کلدی هرمز بولندی خسرو پرویزی ایدرا وغلم دار قیصر روم دن

یاردم استه یوسه بن بهرام جنگنه قادر اولمازسن دیدی خسرو پرویز بونی ایشدوب اولوب انطاکیه

کلدی قیصر محالی بلدردی خسرو پرویزی ایلدیلر یوسانوس خسرو پرویزی استقبال ایدوب نهایت ایکی

یوز بیل ساکن اولدی راوی ایدر قیصرالتمش بیک رجم ایلدی اوغلی ایاونوس سرعسکر ایدوب

بیله قوتندی ایام ایله دیاربکر کلدی بهرام قصه دوب عسکر چکوب مقابل اولدی

مابینلرنده ایکی یل جنگ وقتال واقع اولدی خسرو پرویز بهرام مغلوب

MILLÎ KÜTÜPHANE

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

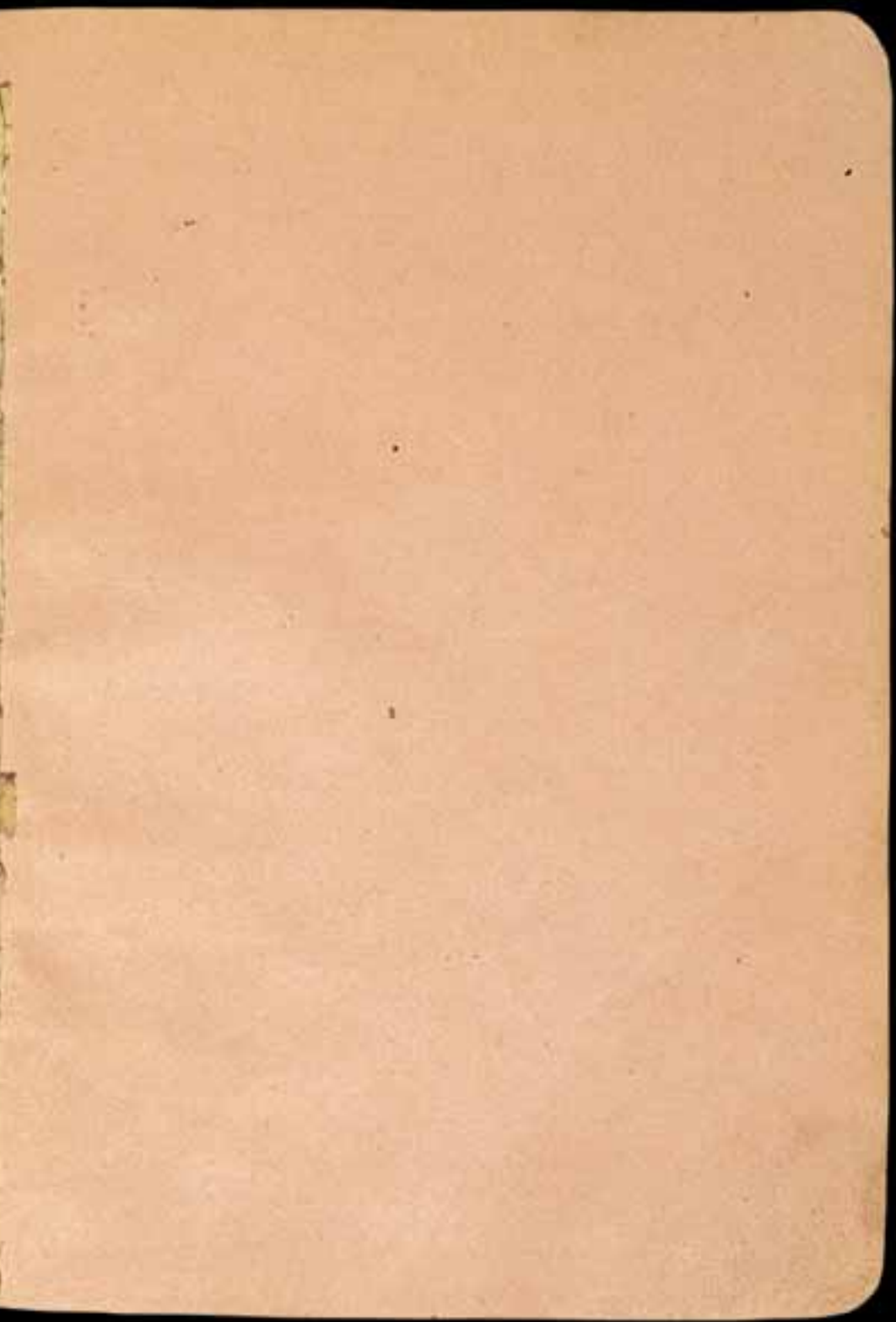
بنام انکه شاه بیهمتا است ☆ خداوند حکیم ذوالجلال است ☆
قدیم قادر و قیوم واحد ☆ علیم و صابر و جبار ماجد ☆
رحیم و فالق الاصباح ستاد ☆ معین حافظ و علام اسرار ☆
فلک مستحکم ازامر الهست ☆ خور اندر آسمان در مجرا هست ☆
خور و ماه و نجوم و هفت سیاره ☆ زمین آسمان و چرخ دوار ☆
همه در طاعت او را نقیادت ☆ که حکم قاطع او بر نفاذ است ☆
ز نوع جنس انسان آفریده ☆ ز صد عنصر انسان آفریده ☆
یکی را خلعت لولاک بخشت ☆ یکی را جای بر افلاک بخشت ☆
علی ان شیر حق کرد شاه ونیت ☆ بشیری او دو در دین شاه ونیت ☆

☆ بوحضرتک قصه گوای دو جریده ☆ پس دیده نک درق نکار اداء نزی
با الفاظ شکوبی بولدی دیانه دنا قلانه سخی کلمات شکو بادلوندی سویله یورشکوکد
وا ای گوهر تابنده

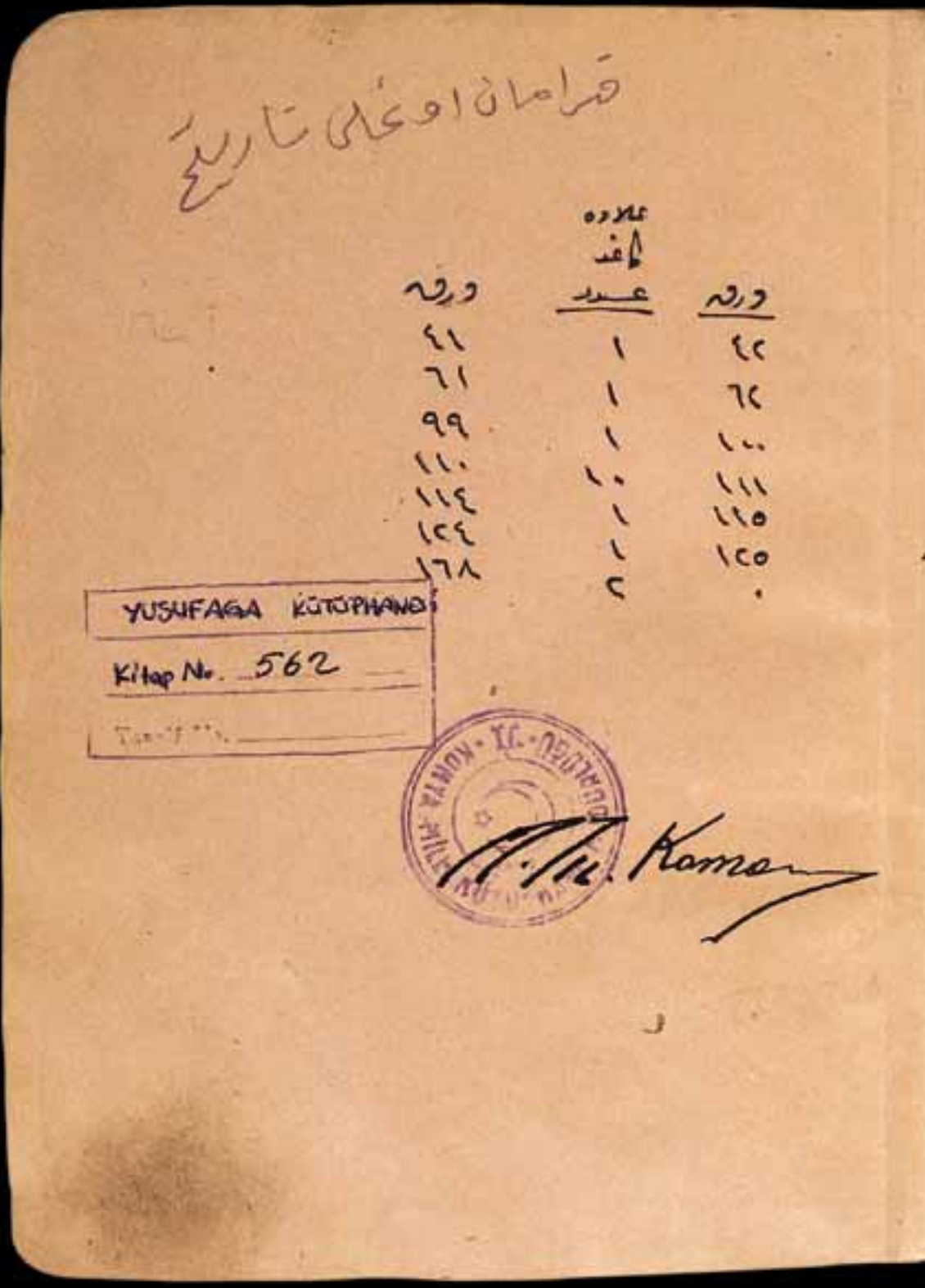
حضرت

T.C.
KONYA VİLAYETİ
Milli Kütüphane
Müdürlüğü

1 a

yan kâğıdı (ön)

قرامان اوغلی تاریخی

ورقه	علاوه اف عدد	ورقه
٤٤	١	٤٤
٦٤	١	٦٤
١٠٠	١	٩٩
١١١	١٠	١١٠
١١٥	١	١١٤
١٢٥	١	١٢٤
٠	٢	١٢٨

YUSUFAGA KÜTÜPHANESİ
Kitap No. 562

yan kâğıdı (ön)

ön kapak içi

Şikârî Karamannâme

[*Zamanın kahramanı Karamanîler'in tarihi*]

TIPKIBASIM

Karaman Valiliği - Karaman Belediyesi

B O Ş

Şikârî Karamannâme

Şikârî Karamannâme

[Zamanın kahramanı Karamanîler'in tarihi]

Şikârî, 16. yüzyıl Türk ozan ve yazarlarındandır. Âşık Çelebi'nin *Meşa'irü'ş-Şu'arâ*'sında becerileri, erdemi, kahramanlar soyundan, kılıç ve kalem sahibi oluşu, biniciliği, atıcılığı, avcılığı... mecazlar ve benzetmelerle uzun uzun anlatılıyor. Kınalızâde Hasan Çelebi ise, yaşlılık yıllarında köşesine çekilen Şikârî'nin, "dünya çirkinliklerine konmaktan usanan ruh kuşunun sonsuzluk evrenine avlanmaya uçtuğunu" yazıyor.

Günümüze ulaşan tek eseri, Anadolu Türkçesiyle yazdığı *Karamannâme*, Oğuz Destanı'ndan Dede Korkut öykülerine, Battalnâme'ye ilk Osmanlı vekayinâmelerine uzanan kültür kaynaklarımız arasında, benzeri olmayan destansı bir tarihtir. Eserde Karamanoğulları'nın doğuşu, egemenlik savaşımı, 1500'lere doğru sönüşü yer yer uyaklı, akıcı bir öykü üslubuyla anlatılıyor.

***"Yedi cenk görmüş yedi bin dilaverleri ile Pîr Ahmed Han, o siyah gecede Osmanlı askerine baskın eyledi, hemen kılıç çekip tekbir getirip öyle kılıç vurdular ki Osman askeri kıyamet koptu sandı. Bayezid Han ol hali görüp taşra çıktı. Gördü ki asker derya gibi çalkanmış, kılıçlar yıldırım gibi şule verir..."* y. 133b-134a'dan.**

ISBN 975-585-483-5